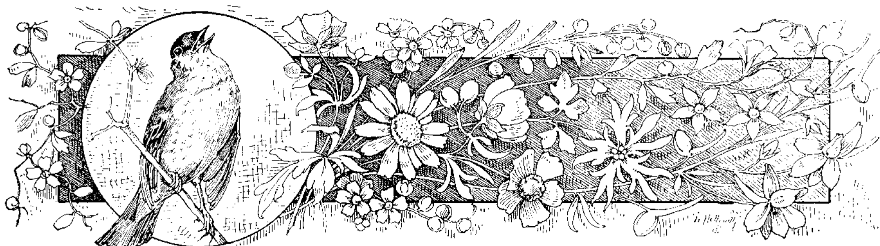
MICHEL ZÉVACO

EROINA

Versiune electronică:
V1.0



Michel Zévaco

EROINA

(Annaïs)

În româneşte de CEZAR RĂDULESCU BARBELLIAN
Editura „DANMARY PRESS” Constanţa, 1992

Ediţie îngrijită de LUXA ŞTEFAN-ANDREESCU

Capitolul I – ANNAÏS DE LESPARS

SINGUR, NEMIŞCAT, în splendidul decor al acelui salon somptuos, rigid sub hlamida-i roşie ale cărei dantele şi diamante valorau un milion şi jumătate de lire, părea unul din întunecatele şi măreţele personaje pictate de Philippe de Champagne, pe care durerea l-ar fi făcut să trăiască o clipă şi să coboare din rama lui de aur… Cu o mână e rezemat de spătarul unui fotoliu, iar cu cealaltă îşi acoperă ochii, căci el e unul din aceia care fac să plângă o lume, dar căruia nimeni nu trebuie să-i vadă lacrimile…

E încă tânăr. Mustaţa şi ciocu-i regal sunt negre, figura fină şi violentă, cu o frunte mare, netedă, foarte palidă. Atitudinile lui obişnuite, dezvăluie sentimentul excesiv ce le provoacă: orgoliul. În liniştea aceea adâncă, el visează şi plânge…

Acest om, poartă un nume formidabil.

Richelieu!

Palatul Cardinal de-abia a fost isprăvit şi în acea dimineaţă a lui Martie 1626, Richelieu, îl inaugurează printr-o sfeştanie solemnă, pe care o va sluji el însuşi în capela palatului, unde a invitat toată Curtea, prietenii şi duşmanii lui; pe toţi, pentru a le arăta fastul lui şi a-i fascina cu bogăţiile sale. Şi iată că tot în această clipă, el e chinuit de un gând:

— Şi ea nu vine!… Ca pe un lacheu, m-a înştiinţat printr-un lacheu că puţin îi pasă de această ceremonie, consacrarea puterii mele!… Ea mă zdrobeşte cu dispreţul ei. Umilit, învins, înjosit de această femeie, cu care am încătuşat un regat întreg!… Oh! regina mea!… Ce să fac? Ce acţiune să mai întreprind? De ce glorie să mă mai acopăr, pentru ca în sfârşit să fiu băgat în seamă de tine. Un viitor splendid, toate plăcerile bogăţiei lui şi viaţa lui chiar, pentru o privire a ta, Ana de Austria!… Dar s-a sfârşit… nu are să vină.

În această clipă, o voce alături de el murmură:

— Monseniore, Majestatea Sa regina a sosit în capelă!

Cardinalul tresare… În faţa lui se înclină un călugăr cu faţa osoasă, colţuroasă, cu un surâs cinic sau nevinovat pe buze; cu privirea naivă sau obraznică şi cu nu ştiu ce atitudine de

spadasin sub anteriul lui, un vlăjgan de capucin, lung şi slab, care miroase a spion de la o leghe depărtare. Richelieu, foarte palid, îl apucă de braţ pe călugăr şi spune dârdâind:

— Corignan! Corignan! Ce spui tu?…

— Spun, că o veţi vedea, oferindu-vă primul său surâs.

— Nu te înşeli? bâlbâi cardinalul.

— Eu vă spun, că dacă doriţi, e a dumneavoastră!

— Monahule! Monahule! Îţi pierzi capul!…

— Haideţi dar, Monseniore! Fratele Corignan cred că v-a dovedit că îşi cunoaşte meseria. Ştiu să văd, să ascult, şi la nevoie, să spun un cuvânt.

— Tu ai de spus ceva! freamătă Richelieu. Să vedem! Ce vrei să spui?…

— Monseniore, vin acum de la Luvru şi acolo am văzut-o pe doamna de Givray… ambasadoarea Voastră, acreditată pe lângă regină. Ascultaţi Eminenţă: Caterina cea Mare a avut palatul Tuileries; Regele îşi are palatul său, Luvru; Maria de Médicis are palatul Luxembourg. Singură Ana de Austria nu are nimic!… Şi dumneavoastră Monseniore, dumneavoastră aveţi, mă auziţi? Dumneavoastră aveţi acest palat, majestuos ca Tuileriile, mare ca Luvrul şi elegant ca Luxembourgul…

— Oh! bâlbâi cardinalul înfierbântat. Ce vis!… Ah! dacă ar fi posibil ca ea să vrea…

— Să accepte?… Ei! Monseniore, dumneavoastră sunteţi un ministru genial, dar nu cunoaşteţi femeile, ca bietul frate Corignan!… Am şi eu diplomaţia mea, cu totul în serviciul dumneavoastră. Aşa că am spus şi eu un mic cuvânt la urechea doamnei de Givray. I-am spus… pe legea mea, am avut îndrăzneala ca să-i spun că acest palat, care uimeşte o lume întreagă, nu a fost construit pentru cardinal, ci pentru o ilustră prinţesă şi…

— Isprăveşte! Isprăveşte! palpită Richelieu.

— Şi ilustra prinţesă aşteaptă confirmarea celor spuse de mine!… Monseniore, când doriţi ca să duc la Luvru scrisoarea pe care o veţi scrie Reginei Ana de Austria?

Cardinalul îşi înăbuşe un strigăt nesăbuit de speranţă. El îşi închide ochii, iar mâinile i se apasă pe piept. Şi atunci, năucit, îmbătat de speranţă, spuse cu accent răguşit de pasiune:

— Astă seară… pe la miezul nopţii… în palatul meu din Piaţa Regală… am să te aştept!

În acest moment, un om îmbrăcat în negru, dă deoparte perdeaua în dosul căreia asculta, străbate cabinetul întunecos din care pândise, trece printr-o galerie şi se pierde prin culoarele Palatului Cardinal…

Fratele Corignan s-a înclinat umil, apoi s-a îndreptat spre uşa salonului pe care o deschide şi acolo, el se loveşte de cineva care tocmai intra: gras, mărunt, un fel de cocoşat burtos, cu faţa spână, cu o mină îngrijorată şi cu aceeaşi înfăţişare de spion.

— Rascasse! se răsteşte capucinul. Mereu printre picioarele mele dar?!

— Corignan! scrâşni printre dinţi cocoşatul. Mereu în calea mea, aşadar!

— Mă obsedezi, micul meu Rascasse!

— Mă exasperezi, marele meu Corignan!

Fratele Corignan se apleacă pentru a-l fulgera pe rivalul său cu un blestem. Ridicat pe vârful picioarelor, Rascasse mestecă între dinţi o insultă. Şi roşii de gelozie, cei doi spioni se ameninţă deodată:

— Mai ne vedem noi!…

Richelieu a rămas şovăind. Rascasse, plin de praf ca un călător care nu a avut încă vreme să se perie, se apropie cu paşi mărunţi, făcând o mulţime de plecăciuni pentru a atrage atenţia stăpânului său…

În sfârşit, cardinalul îl zăreşte. Imediat dragoste, pasiune, dorinţă pătimaşă, toate dispar din mintea lui, iar faţa aceea înflăcărată, devine albă ca varul. Privirile-i devin ca gheaţa, inchizitoriale, pătrunzătoare, şi înălţându-şi capul rosteşte deodată:

— Doamna de Lespars?

Spionul se îndreaptă şi într-un suflet, lasă să cadă un singur cuvânt:

— Moartă!…

Cardinalul rămâne pe gânduri. O cută brăzdează fruntea aceea implacabilă, iar zâmbetul său ascuţit e singurul care arată că răspunsul acela atât de temut, îi e pe plac. Ura la omul acesta trebuie să fie la fel de înspăimântătoare ca şi dragostea… El observă cu atenţie pe spionul ce stă înclinat în faţa lui şi cu o voce înceată adăugă:

— E moartă… Bine! Spune-mi acum cine a… ajutat-o să moară… Rascasse tresare. Poate că acum e ora decisivă în care,

o simplă minciună asigură viaţa unui om. El duce o luptă interioară. Ezită. Apoi îşi spune deodată în sinea lui:

— Ei! Domnul de Saint-Priac n-are să îndrăznească niciodată să se denunţe pe el însuşi!

Şi complet palid din cauza grelei poveri cu care-şi încarcă conştiinţa bâlbâie:

— Eu, Monseniore… eu!

— Rascasse, tu eşti un servitor bun. Treci pe la vistierul meu: te aşteaptă. Cuvântul pe care l-ai rostit adineauri, valorează cât greutatea lui în aur. Pentru moment e de ajuns. Diseară, în locuinţa mea, o să-mi dai detalii asupra călătoriei ce ai făcut-o la Angers şi cum s-au petrecut lucrurile. Acum du-te.

— O clipă Monseniore. Eu ar fi trebuit să fiu aici, încă de acum cincisprezece zile, întrucât doamna de Lespars a murit la 23 Februarie. Ori, dacă am întârziat, aceasta e din cauză că am pe cineva care a dispărut a doua zi după înmormântare, pe cineva, pentru care am pierdut o lună ca s-o pot studia… şi care mi-a alunecat printre degete, chiar în momentul când eram… e de ajuns: o voi găsi eu!

— De cine?… de cine vrei să vorbeşti? Mie nu-mi plac rapoartele neclare, domnule Rascasse!

— Iertaţi-mă Monseniore. E vorba de fata acestei nobile doamne… e vorba de Annaïs de Lespars!

— Annaïs!… Copila aceea?!…

— Copila aceea o inspira pe mama sa! mormăi înăbuşit spionul. Monseniore ne-am înşelat!

Cardinalul tresare.

— Trebuia lăsată în viaţă mama şi ucisă fiica! continuă spionul împins de ambiţie, care probabil că era mai presus de puterile lui.

Privirea de gheaţă a cardinalului aruncă un fulger şi Rascasse isprăveşte:

— Aceea era pericolul, Eminenţă! Şi mi-a scăpat, căci altfel ar fi ajuns şi ea din urmă pe mama sa. Unde o fi acum?… Ah! Monseniore, vă spun drept: douăzeci de seniori revoltaţi, nu întrec energia acestei copile! Poate că are să vie la Eminenţa voastră! Şi dacă va fi aşa, luaţi seama!… Când cineva se numeşte Annaïs de Lespars nu ştie nici să tremure, nici să ierte şi nici să dezarmeze în faţa cuiva!…

Richelieu şi-a încruntat sprâncenele, meditează, calculează,

combină. Acum nu mai e vorba de un vis de dragoste. E vorba de un vis ucigaş. În mintea lui căuta ceva. Gândurile lui aspre, inaccesibile pentru milă, intră fără ezitare în cotiturile care duc spre crimă… Problema pe care o dezbate acum, nu este de a alege dacă trebuie să ucidă sau să ierte! Ea constă în dificultatea de a stabili cum ar putea să o prindă de gât pe acea copilă şi în ce cursă hidoasă trebuie să o arunce, aşa şovăitoare cum poate fi o fată… Şi deodată el îşi înălţă capul şi ridică din umeri… A găsit!…

— Rascasse, l-ai văzut la Angers pe baronul de Saint-Priac?

— Da, Monseniore, răspunse spionul stăpânindu-şi un tremur. A pornit şi el la drum spre Paris în acelaşi timp cu mine, înarmat cu o scrisoare de audienţă, care îi va permite să fie primit fără întârziere de Eminenţa Voastră. Preţioasă achiziţie Monseniore! Douăzeci şi trei de ani, lipsit de scrupule, gata să întreprindă orice, spirit vioi, braţ solid şi la capătul acestui braţ, o spadă poate mai de temut chiar ca a faimosului Trencavel!

— Trencavel? întreabă cardinalul

— Maestru de scrimă a cărui Academie e cea mai cunoscută din tot Parisul. Eu îl cunosc. Şi acesta e unul pe care ar trebui să vi-l ataşaţi, Monseniore!

— Vom vedea. Rapoartele ce le primesc spun că acest Saint-Priac este îndrăgostit de domnişoara de Lespars. E adevărat?

— Şi-ar vinde şi sufletul diavolului, dacă diavolul i-ar oferi-o pe Annaïs… Şi l-a şi vândut deja, adăugă în gând Rascasse, fiindcă din dorinţa de a pune mâna pe această fată, a ucis…

— Ei bine! spuse cu răceală Richelieu a cărui privire se ilumina de o funestă limpezime, nu te mai îngriji de această copilă, Rascasse! Tu m-ai scăpat de mama ei… Saint-Priac are să mă debaraseze de fată!…

— Şi cum, Monseniore?…

— Luând-o în căsătorie! răspunde Richelieu cu un zâmbet ascuţit. Şi spionul, omul misiunilor ucigaşe, Rascasse, nu se putu opri să nu tremure!… Şi când, în urma unui semn al lui Richelieu, el se retrase, bombăni:

— Saint-Priac, soţul lui Annaïs de Lespars!… Saint-Priac!… Oribil, asta e într-adevăr oribil!

După plecarea lui, cardinalul de Richelieu loveşte într-un clopoţel suspendat. Un valet intră cu aer solemn şi deschide larg cele două uşi monumentale, cu câte două canaturi. Una dă într-

o imensă galerie, iar cealaltă în capela palatului. Cabinetul se umple atunci de gentilomi, episcopi, canonici, arhiepiscopi…

Richelieu îşi ia însemnele demnităţii sale bisericeşti de cardinal şi înaintează înconjurat de acest grandios cortegiu de preoţi, care intonează un cântec, asemănător unui imn de glorie. În capelă, o minune de lux şi de artă, strălucit combinate, orga geme, iar o puzderie de cădelniţe de aur masiv, înalţă un nor de fum de tămâie, până la lumina lumânărilor din candelabre încrustate cu pietre preţioase. E un tablou de o măreţie incomparabilă. Şi în acest cadru, ca o viziune de splendoare ireală, se află un grup de o majestate surprinzătoare, strălucitoare: e Ludovic al XIII-lea, cu Ana de Austria, Maria de Médicis şi Gaston de Anjou, Vendôme şi Bourbon, principii de Condé, de Rohan, de Combalet, de Montpensier, de Chevreuse, Ornano, Soissons, Montmorency, Chalais, toată nobleţea, toată Curtea Franţei, înclinată în faţa unui om!…

O clipă, Richelieu s-a oprit la intrarea în capelă. Cu corpul drept, radios şi impozant, el priveşte cum toate aceste capete ilustre se înclină în faţa lui. Deodată, în clipa când să păşească spre altar, el se clatină, lovit în plina lui apoteoză: acolo, în fundul capelei, e o femeie care a rămas în picioare şi îl priveşte drept în faţă şi îl desfide cu toată atitudinea ei!…

E o tânără, blondă, cu ochii negri, frumoasă, mândră, scânteind de îndrăzneală…

Richelieu păleşte de furie. Richelieu tremură. În privirea lui fulgerătoare el pune toată ameninţarea şi toată anatema pe care o poate arunca. Şi tânăra îi aruncă lovitură contra lovitură, blestem contra blestem; e o vie declaraţie de război…

Şi când cardinalul, cu un pas sacadat, urcă spre masa altarului, e palid de ură sau de groază, căci aceea pe care a văzut-o astfel, vine în numele dreptăţii, al justiţiei şi al răzbunării, aşa că glasu-i tremură murmurând:

— Fiica lui Henric al IV-lea!… fiica moartei!… Annaïs de Lespars!… Fiica lui Henric al IV-lea!

Aşadar e sora lui Alexandru de Bourbon şi a lui César de Vendôme? Soră cu MONSIEUR, Ducele de Anjou? Soră cu Ludovic al XIII-lea, Regele Franţei!…

Ce dramă se ascunde sub această descendenţă regală? Cine este această doamnă de Lespars, de a cărei ucidere am auzit

acum câteva clipe? De ce greşeală să fi fost ea vinovată, sau victima cărei curse trădătoare să fi căzut? Acestea sunt problemele ce trebuiesc dezlegate.

Aceea care poartă numele de Annaïs de Lespars şi care poate că are dreptul la un loc pe treptele tronului ca şi Henriette, fiica Gabriellei de Estrées, a părăsit capela în momentul când s-a început ceremonia. Printr-o eroică sfidare, ea a voit să-i strige cu privirea, drept în faţă, celui ce e stăpânul a toţi şi a toate:

— Iată-mă! Păzeşte-te! sunt în gardă!…

Şi acum s-a făcut. I-a aruncat mănuşa în faţă… şi acum se retrage străbătând anticamerele pline de gentilomi, gărzi şi spioni. Dacă cineva se miră văzând-o în costum de stradă, într-un loc unde se desfăşoară o astfel de pompă, dacă e întrebată, ea se mulţumeşte să le arate invitaţia scrisă pe care o are în mână. Cum şi-a procurat-o? Câţiva seniori, în ajun, s-au omorât pe stradă în duel, pentru a cuceri o bucăţică dintr-un astfel de document. Au fost doamne de seamă, care au oferit în zadar până la o sută de mii de lire, intendenţilor acelui palat, ca să poată fi admise şi ele…

Ea mergea cu paşi nobili şi îndrăzneţi, uşoară, graţioasă, cu rochia ei de catifea şi cu jacheta ei care îi sculptează talia armonioasă, sub pălăria de fetru cenuşiu, cu borul ridicat într-o parte, cum poartă cavalerii. Dar sub toată îndrăzneala aceea, se ghiceşte demnitatea, modestia curată a sufletului şi nevinovăţia unei fiinţe susţinută numai de spiritul, care însufleţea odinioară pe fecioarele războinice. Aşadar, ea străbate camerele fără să întrebe pe nimeni pe unde să meargă, ca şi cum ar fi cunoscut bine toată construcţia acelui palat şi merge până când, într-una din sălile goale, îl întâlneşte pe cel care o aşteaptă…

Şi acesta, e omul îmbrăcat în negru, care din fundul unui cabinet, a ascultat şi a auzit toată discuţia dintre cardinal şi călugărul Corignan!

Omul care a surprins teribilul secret, al dragostei lui Richelieu pentru Regina Ana de Austria!

În cuvinte repezi, înflăcărate, Annaïs îl întreabă, şi omul răspunde, cu ochiul la pândă, cu glas înăbuşit, ca şi când o singură vorbă rătăcită, dintre cele ce le spunea, ar fi putut să-l conducă în Place de Grève![1] Aceasta durează numai două

[1] Place de Grève, o piaţă publică în faţa primăriei din Paris şi în care se făceau execuţiile capitale [n.e.e.].

minute şi omul, înspăimântat, porneşte repede spre interiorul palatului, în timp ce Annaïs de Lespars, palpitând de cele ce aflase, se depărtează murmurând:

— Călugărul… astă seară… la miezul nopţii… Piaţa Regală… Oh!… acum l-am prins!… Mamă, o să fii răzbunată!

Ajunsă afară, ea traversează grupurile întunecate de oameni din popor, care contemplă noul palat, apoi se îndreaptă spre marginea oraşului, în direcţia Mănăstirii Temple. A ajuns în strada Sainte-Avoye.

În colţul format cu strada Courteau, se înalţă o clădire care pare părăsită. Cu o privire rapidă, Annaïs se asigură că nu e nimeni pe acolo şi se îndreaptă repede spre această clădire, unde nu trebuie să o vadă nimeni că intră… Deodată, chiar în momentul acela, apare în stradă un călăreţ… o vede, scoate un strigăt, sare de pe cal şi se apropie de ea. Tânăra se înfioară:

— Baronul de Saint-Priac!…

Un costum de o eleganţă exagerată, mustaţa roşcată răsucită în sus, cu părul aproape roşu, cu buza de sus arogantă, cu privire obraznică, iată pe scurt cum era gentilomul ce descălecase.

— Destinul refuză să ne separe, rânjeşte el cu o voce acră muşcătoare. Am plecat din Angers, crezând că v-am pierdut pentru totdeauna. Acum am sosit la Paris şi iată!… v-am întâlnit din nou!… Aţi făcut o mare greşeală că aţi încercat să fugiţi de mine!

Răspunsul dat de Annaïs, îl biciuieşte ca o lovitură de cravaşe:

— Te lauzi. Pentru a fugi de dumneata, ar fi trebuit să mă tem. Ori, dumneata îmi eşti numai odios şi atât! Adio domnule…

— Eu unul nu o să vă mai părăsesc! bâlbâie Saint-Priac cu o furie crescândă. Odios sau nu, mă veţi asculta!

Şi un val de cuvinte de pasiune sălbatecă se revarsă atunci, la început ameninţătoare, apoi rugătoare şi în cele din urmă pline de suspine. El îşi dezvăluie toată dragostea lui, îşi povesteşte toate dorinţele lui, se exaltează…

— Vă iubesc! încheie el gâfâind. De zeci de ori m-aţi respins, dar acum, mama dumneavoastră e moartă. Aveţi nevoie de un braţ de care să vă sprijiniţi… Ascultaţi! Averea mea e splendidă şi are să devie magnifică: însuşi cardinalul Richelieu m-a chemat la el! Acceptaţi să fiţi baroană de Saint-Priac şi Curtea vă e deschisă şi o viaţă fermecată de plăceri şi de onoruri se va

desfăşura în faţa voastră!… Spuneţi! Oh, spuneţi!… un cuvânt… un cuvânt! Nu mă aruncaţi în disperare!

Atunci, un fel de milă teribilă apăru pe faţa tinerei şi cuvintele pe care le rosti, fură îngrozitoare:

— Îmi ceri un cuvânt. Eu aş fi vrut să te scutesc de el. Dumneata mă forţezi să-l pronunţ: baron de Saint-Priac, Annaïs de Lespars nu poate să fie soţia unui hoţ.

Gentilomul rămase alb ca varul, fulgerat.

— Iată drumul dumitale! adaugă ea cu o nespusă măreţie. Şi iată şi drumul meu!

Atunci Saint-Priac se smulse din ruşinea care-l strivea şi îşi îndreptă talia. Un râs furios îi crispa buzele. El se înfige cu asprime pe picioarele-i desfăcute şi pierzându-şi capul exclamă:

— Hoţ!… Da! Şi acesta nu-i singurul cuvânt potrivit!… Mai sunt şi altele asemănătoare!… Poate că într-o zi o să afli cine sunt… ce sunt!… Hoţ!… Aha! ştii asta! Ei bine, e un motiv în plus ca să fii a mea! Păzindu-te, mă păzesc pe mine! îndrăznesc orice! răcni Saint-Priac. Fiindcă te-am găsit, te iau!…

Cu ochii înflăcăraţi, convulsionat de teroare şi de patimă, el se dădu un pas înapoi pentru a se repezi la ea ca un pungaş de stradă şi ridicându-şi mâna… Dar în aceeaşi clipă, un om sări pragul unei uşi de alături şi cu un pumn în plină figură, îl azvârli pe baronul de Saint-Priac la patru paşi, în timp ce o voce tânără, vioaie şi ironică se auzi:

— Păi bine domnule! Nu vezi că o plictiseşti pe doamna?

Îmbătat de furie, Saint-Priac se ridică… priveşte în jurul lui: Annaïs de Lespars a dispărut!… Gentilomul nu mai vede în faţa lui decât pe necunoscutul al cărui pumn puternic îi servise o lecţie atât de sângeroasă. El se apropie bâlbâind:

— Eşti purtător de spadă! În gardă! Imediat!… Palid, agitat de fiori, el îşi scoate spada din teacă.

— O clipă domnule! spuse calm necunoscutul. Nu mă dau în lături de a-mi tăia gâtul cu sabia, în luptă cu dumneavoastră, dar nu vreau să mor pe eşafod. Ştii că sunt nişte ordonanţe care opresc duelul! Aşadar băgaţi spada la loc, domule şi repede de tot!

— Pe iadul care te-a născut, e foarte adevărat! bombăne Saint-Priac. Ordonanţele!… Richelieu!… Scrisoarea mea de audienţă!… Cariera mea!… Oh! ce era să fac! Când şi unde ne putem întâlni, fără a fi văzuţi?…

— Mâine, la căderea nopţii, în Grădina Mănăstirii Temple, voi fi la dispoziţia dumneavoastră.

— Bine. Şi acum, vreau să ştiu, cui o să-i smulg mâine inima, în spatele Mănăstirii Temple, ca s-o arunc câinilor mei. Numele dumneavoastră!

— Mai întâi al dumneavoastră, vă rog!

— Baron Hector de Saint-Priac!

— Şi eu, Trencavel! spuse necunoscutul salutând. Trencavel, profesor secund al Academiilor de scrimă din Florenţa, Milano, Murcia şi Toledo, elev al lui Barvillars, director al Academiei de pe strada Bons-Enfants, maestru de scrimă!

Şi cu un nou salut, cu o graţie nespusă, adăugă:

— Pe mâine seară, domule!

Saint-Priac făcu un gest furios de ameninţare şi apoi încalecă dintr-un salt. Două lovituri crunte de pinteni, un nechezat de durere şi baronul dispăru spre centrul Parisului, dus într-un galop nebun de bietul animal, pe care îşi vărsa furia. Maestrul de scrimă ridică din umeri şi intră din nou în casa de unde dăduse buzna, se opri o clipă la picioarele scării de lemn ce ducea la etaj şi cu capul înclinat, murmură:

— Ea nici nu m-a privit măcar!...

E adevărat! Ea nici nu-l privise. De-abia îl văzuse. În momentul când Trencavel intervenise, fără a mai căuta să vadă cine o salva, Annaïs de Lespars nu avusese decât un singur gând: să-şi asigure intrarea în casă, fără ca Saint-Priac să poată afla că ea locuieşte în clădirea aceea. Repede ca fulgerul, ea trecu după colţ în strada Courteau şi se aruncase în pragul unei uşi întredeschise, care fără îndoială nu o aştepta decât pe ea ca să se deschidă şi să se închidă imediat, ermetic. Acolo, într-un vestibul mare, ea se calmă şi îşi veni în fire. Pieptul i se agita şi gândi palpitând:

— Generosul necunoscut are să se bată în duel pentru mine şi are să-şi rişte viaţa pentru mine, în faţa uneia dintre cele mai teribile spade ale regatului... oh!... aş fi vrut să ştiu măcar cine e...

O clipă, ea rămase visătoare, ascultându-şi bătăile inimii care îi uimeşte mândria ei obişnuită; apoi:

— Haide! Eu n-am dreptul nici de a întârzia lucrurile şi nici de a mă înduioşa. Eu am pornit pe o cale prea strâmtă şi voi merge până la capăt, chiar dacă aş găsi acolo o prăpastie ce va trebui

să mă înghită!…

Maestrul de scrimă a urcat pe scări, tocmai sus de tot, sub acoperiş, într-o mansardă luminoasă, pe care şi-a transformat-o într-o locuinţă încântătoare. El alergă să deschidă ferestruica şi se aplecă dincolo, deasupra unei mari şi frumoase grădini.

— Poate că am s-o mai văd, aşa cum o văd mereu de zece zile, aşezată pe banca de lângă boschet..

Grădina aceea se afla în spatele clădirii în care locuia Annaïs de Lespars!

Cine era acest Trencavel? Faptele şi gesturile lui, povestite în cele ce vor urma, îl vor picta din cap până în picioare.

Douăzeci şi doi de ani, zvelt, uşor, suplu, vesel, bun tovarăş. Nici o umbră de amărăciune împotriva vieţii, ci numai câteodată se înfuria ca un nebun. Avea o înfăţişare mândră şi naivă, părul bogat, ondulat natural, privirea ironică şi cinstită, gura spirituală, iar deasupra buzelor, o mustăcioară obraznică. Un ansamblu de nedescris de armonie şi de irezistibilă simpatie, pe care o degaja o fiinţă ce vibra de curaj şi de generozitate cavalerească şi deasupra tuturor acestora, radia tinereţea lui.

Aşadar, pentru un moment, Trencavel din înaltul observatorului său, stă şi contemplă cu pasiune grădina aceleia pe care el o adoră din depărtare, fără să ştie măcar cine e.

Dar în odaia lui, intrară doi bărbaţi: unul din ei, de o talie şi de forme atletice, cu o figură mare, jovială; celălalt, rece, sobru în cuvinte şi în gesturi, o reprezentare a scepticismului, un gentilom într-o ţinută impecabilă. Trencavel se întoarse spre ei, cu amândouă mâinile întinse.

— Maestre, spuse colosul, vrei să-ţi părăseşti Academia?

— Din păcate ai dreptate, dragul meu secund!

— Atunci înseamnă că sunt nevoit să o închid şi apoi să mă duc să mă spânzur!

— Chiar asta voi face Montariol, aşa voi face!…

— Trencavel, spuse flegmatic gentilomul, m-am interesat de numele necunoscutei tale…

— Mauluys! palpită Trencavel într-un strigăt. Dragă conte! Îţi sunt recunoscător.

— Să nu mai vorbim de asta şi află un lucru: o cheamă…

Contele de Mauluys se opri brusc. El ezită… şi aruncă o privire de milă asupra lui Trencavel… Numele acela, numele de dragoste pe care îl aduce, trebuie să fie deci dintre acelea care

trezesc ecouri de groază! sau de nenorocire!…

— Ei bine? întreabă înfierbântat Trencavel. Numele, prieten drag, cum o cheamă?…

— Ei bine, este Annaïs de Lespars.

— Annaïs! Nume adorabil care are să înflorească pe buzele mele, Montariol, bunul meu prieten, mâine seară, ne luptăm! Mă voi bate cu un oarecare Saint-Priac care a insultat-o! Annaïs! Ah! scumpul meu conte…

— Da, numele e încântător. Ştii că eu l-am cunoscut pe acest Saint-Priac la Anjou, spuse Mauluys în vârful buzelor. E un spadasin care ar putea prea bine să te ucidă chiar pe tine. Ar fi păcat aşa ceva.

— Cine e?… Ce face el la Paris?…

— Asta nu ştiu. Dar uite… întreabă-l pe valetul meu… bunul Verdure… Să-ţi spună el ce ştie despre acest Saint-Priac, cu care a convieţuit câtăva vreme – şi cred că ştie destule. – Tot ce îţi pot spune eu, e că acest om e capabil să te omoare.

— Ei drăcie! n-are decât să vină! se răsti Montariol.

— Linişte secund! Mâna uşoară, umerii traşi înapoi, vârful aliniat şi să-l vedem ce poate! Om vedea noi, pe Bachus!

— Ai ocazia să-ţi mai antrenezi mâna! insistă Montariol

— Chiar asta voi face, secund! Dragă conte, îţi mulţumesc că mi-ai adus această bucurie…

— Şi eşti hotărât, Trencavel, să o iubeşti mereu pe domnişoara de Lespars?

— O iubesc! murmură Trencavel cu un accent pătimaş. De zece zile, viaţa mea e complet tulburată. Aştept ceasuri întregi şi când o văd o clipă pe banca aceea, simt că trăiesc, până a doua zi, dar când nu vine, totul e mort în mine… Conte, s-a isprăvit. Eu sunt al ei!

— Ei bine, spuse liniştit Mauluys, vrei să-ţi aduc la cunoştinţă un lucru?

— Spune, dragul meu conte. Ştiu că niciodată nu vorbeşti în zadar.

— Iată ce e, Trencavel: dacă Saint-Priac nu are să-ţi străpungă pieptul, prin cine ştie ce lovitură mârşavă, dragostea ta are să te ucidă în mod sigur. Annaïs de Lespars merită respect şi devotament…

— Atunci? îl întrerupse impetuos maestrul de scrimă.

— Atunci, află că această frumoasă fată, nobilă prin spiritul ei,

admirabilă prin voinţa ei, această fată, dragul meu, este escortată în viaţă de un spectru, care se numeşte nenorocirea.

Montariol şi Trencavel fură străbătuţi de un fior. Cu aceeaşi voce lipsită de emoţie şi ciudat de domoală, contele de Mauluys adăugă:

— Ea merge ţintă spre o catastrofă şi are să te antreneze după ea. Şi ar fi păcat…

Montariol rostogoleşte între dinţi o înjurătură formidabilă. Trencavel simte o stinghereală de moarte cum îl strânge de gât, dar se scutură şi, ceva mai palid, rosteşte:

— Fie, conte! Eu sfidez şi destinul!… Dar o să vezi că nu mă omoară pe mine cineva aşa de uşor. Sunt doar maestru de scrimă, ce dracu şi am învins zece din doisprezece, dintre cei mai vechi aşi ai scrimei! Şi să ştii că sunt foarte rezistent, pe Bachus! Nu e aşa secund?

Şi Montariol adăugă cu un răcnet

— Pe Bachus! suntem rezistenţi! Nu au decât să vină, toţi câţi or vrea!…

Capitolul II – SCRISOAREA LUI RICHELIEU

E NOAPTE. Unul după altul clopotele Parisului bat orele zece, amestecându-şi glasurile lor grave sau armonioase. Totul e în întuneric, afară de câteva nişe cu sfinţi, unde câte o lumânare se stinge uşor, fumegând. Totul e liniştit doar la câteva colţuri de stradă, oamenii atacaţi cheamă în zadar paznicul, să le vină în ajutor. Totul doarme în a afară de trei clădiri care ne interesează pe noi şi în care se desfăşoară trei scene diferite, factori ai episodului pe care îl vom povesti.

Prima, se desfăşoară în locuinţa cardinalului de Richelieu, din Piaţa Regală. A doua în locuinţa tinerei Annaïs de Lespars pe strada Courteau. Cea de-a treia, la Academia de scrimă din strada Bons-Enfants, unde-i vom găsi în curând pe Trencavel, maestrul de scrimă, Montariol, secundul său şi contele de Mauluys, ciudatul său prieten.

În Piaţa Regală, un imens cabinet de lucru, îmbrăcat în roşu, împodobit cu tablouri, între cadrele cărora sclipesc spade, pistoale, muschete, arhebuze vechi; nici un crucifix, nici o

imagine religioasă… este camera de reculegere a cardinalului!… De aici pornesc ordinele care ucid, ordonanţele care gâtuiesc şi sângerează Franţa, ameninţările care înspăimântă Europa. De aici au fost trimişi în cursul zilei spionii însărcinaţi cu descoperirea tinerei Annaïs de Lespars.

După ce a terminat cu această treabă, sigur că tânăra copilă îi va fi dată pe mână, chiar a doua zi, Richelieu s-a lăsat pradă orgoliului şi dragostei sale. Ceremonia din dimineaţa acelei zile a fost pentru el un dublu triumf: l-a umilit pe rege! Şi Regina Ana de Austria i-a surâs pentru prima oară!…

Aşadar, Richelieu, la ora aceea târzie, stă în faţa unei mese pe care se găseşte o scrisoare, ce fusese scrisă chiar atunci de el şi pe care a recitit-o în zece rânduri. În faţa lui, într-un fotoliu, un bătrân ce poartă veştmintele de călugăr capucin, aruncă spre această scrisoare o privire pătrunzătoare, ca şi când ar vrea să-i descifreze misterul, de departe. Acest om, este părintele Joseph, Eminenţa Cenuşie!… o figură uimitoare!

În momentul când pătrundem în această încăpere, s-au scurs trei ceasuri de când Richelieu şi părintele Joseph, Eminenţa Roşie şi Eminenţa Cenuşie, stau faţă în faţă, fără să-şi spună un singur cuvânt. Aceste trei ore, cardinalul le-a întrebuinţat ca să scrie scrisoarea aceea de opt rânduri, el, care în fiecare dimineaţă dictează, combină şi expediază cel mai formidabil curier din lume! În sfârşit, a isprăvit. Richelieu îşi înalţă capul. E palid, agitat, nervos.

— Fiul meu, grăi atunci părintele Joseph aruncându-şi cuvintele ca nişte sondaje prudente. Trebuie să te instalezi cât mai curând în palatul cel nou. De aici înainte, locuinţa aceasta nu mai e demnă de tine…

Richelieu se ridică şi deveni alb ca varul. O expresie de o neclintită voinţă îi convulsionează trăsăturile feţei.

— Poate că n-am să locuiesc niciodată în Palatul Cardinal!…

— De ce? întreabă cu un ton scurt părintele Joseph.

— Fiindcă probabil că are să se numească Palatul Regal!…

Cei doi bărbaţi se privesc, se fixează cu asprime: părintele Joseph ca un stăpân care e gata să-şi dezlănţuie mânia, Richelieu ca un elev care se revoltă. Profesor şi elev, dresorul şi fiara!

Se scurg două minute teribile. Apoi Richelieu rosti cu o voce joasă şi violentă:

— Citeşte!…

Capucinul ia scrisoarea de pe masă, o citeşte dintr-o aruncătură de ochi şi atunci, figura lui devine albă. Încetişor, el pune hârtia la loc, închide o clipă ochii şi când îi deschide din nou, privirile lui sunt rătăcite, ca ale unui nebun. Totuşi, cu un efort, îşi stăpâneşte emoţia şi grăieşte înăbuşit:

— Dacă asta cade în mâinile regelui, înseamnă căderea înspăimântătoare, exilul, închisoarea poate…

— Chiar eşafodul, îl întrerupse Richelieu cu o măreţie sălbatică. Şi după o lungă tăcere, continuă: Totul pentru tot! Eu joc o partidă mare. Capul meu e în joc. Fie! Dacă am să câştig, voi fi mai rege decât toţi regii Creştinătăţii. Nu spune nimic! Nici nu te-aş asculta. Îmi trebuie şi asta, pentru gloria şi puterea mea… şi pentru dragostea mea! Unui Richelieu, auzi tu? Unui Richelieu îi trebuie o regină ca metresă!…

— Scrisoarea asta nu are să plece! se răsti Eminenţa Cenuşie.

— Peste o oră fratele Corignan o va duce la Luvru!

Părintele Joseph ridică încet un braţ în sus şi cu un accent de disperare şi tristeţe, rosti:

— *Fiat volontas tua*!…

Cam pe la aceeaşi oră, pe strada Courteau, în locuinţa frumoasei Annaïs de Lespars, într-un salon puternic luminat în care dau mai multe uşi.

Tânăra e acolo, singură, liniştită, hotărâtă, dar palidă, gândindu-se la ceea ce avea să întreprindă. Ea s-a îmbrăcat cu un costum care îi lasă toată libertatea pentru acţiuni violente şi agilitate în mişcări. La centură îi atârnă un pumnal.

Annaïs tocmai se îndreaptă spre una din uşile pe care le-am semnalat şi o deschide, apoi la a doua, la a treia şi la a patra. Atunci, din fiecare cameră, care dă în acel salon, se apropie câte un gentilom, cu spada la şold şi cu pălăria în mână… Toţi patru sunt încă în costum de voiaj.

Sunt tineri, frumoşi, eleganţi. Toţi patru poartă pe figurile lor expresive reflexul entuziasmului şi al devotamentului şi în ochii lor reflexul aceleiaşi iubiri. Văzându-se adunaţi şi recunoscându-se imediat, fără îndoială, toţi patru avură un gest de surprindere. Câteva secunde Annaïs îi priveşte cu o curiozitate plină de graţie, de simpatie şi chiar de teamă. Apoi, cu o voce puţin cam tremurată, li se adresă:

— Domnul de Fontrailles?…
— Eu sunt! răspunse unul din ei înclinându-se adânc.
— Domnul de Chevers?…
— Eu sunt! spuse un al doilea, cu acelaşi salut respectuos.
— Domnul de Liverdan?…
— Eu sunt! spuse al treilea înclinându-se la fel.
— Domnul de Bussière?
— Eu sunt spuse al patrulea, aproape prosternându-se.

Şi toate sunt nişte saluturi de adorare. Sunt patru glasuri bărbăteşti blânde, ferme şi respectuoase. Aceeaşi emoţie le strangulează. Un observator al acestei scene ciudate şi încântătoare, nu ar fi avut nici o îndoială: toţi patru sunt trup şi suflet ai ei. Annaïs lasă să rătăcească asupra lor o privire lungă de melancolie şi apoi:

— Domnilor, eu nu vă cunoşteam pe nici unul din dumneavoastră; dar ştiu, fără cea mai mică îndoială, că toţi patru sunteţi oameni de valoare, prin nobleţea inimii. Aşadar, pot să vă spun pe faţă că am primit scrisorile dumneavoastră, în care fiecare dintre voi îmi oferă numele şi viaţa sa.

Fontrailles, Chevers, Liverdan şi Bussière tresar, freamătă… Ei sunt prieteni buni, se cunosc şi se stimează de multă vreme… Şi iată-i rivali!

Annaïs continuă şi vocea ei devine mai sigură, impregnată de o loială sinceritate:

— Domnilor, de trei luni v-am studiat pe toţi, fără a încerca totuşi să vă cunosc personal, tot aşa cum i-am studiat şi pe alţi seniori din Anjou, care m-au căutat. Eu v-am ales pe dumneavoastră patru, pentru că am căpătat siguranţa că nu există nici unul printre dumneavoastră, căruia să nu-i pot încredinţa speranţele şi disperarea mea, viaţa mea, onoarea mea… Atunci, v-am scris. Nu am vrut să vă puteţi întâlni, înainte de a mă fi văzut şi auzit. V-am dat întâlnire fiecăruia la o altă oră a acestei zile şi v-am lăsat să aşteptaţi, până v-aţi adunat cu toţii. Şi iată-vă pe toţi patru. Domnilor, vă mulţumesc din adâncul inimii mele…

Cu aceeaşi mişcare, ei fac un pas înainte, în timp ce aceleaşi proteste şi asigurări de devotament năvălesc pe buzele lor, dar cu un gest, ea îi opreşte. Şi atunci, fruntea aceea minunată se întunecă, iar frumoşii ei ochi de cafea neagră, se înflăcărară. Vocea i se alterase…

— Acum douăzeci de zile, eraţi cu toţii la Angers şi ştiţi că mama mea a murit… Dar nu ştiţi care a fost cauza care mi-a răpit-o în câteva ore… Domnilor, doamna de Lespars a murit asasinată, otrăvită!

Un împătrit strigăt de oroare şi de milă umplu camera şi întrebări ameninţătoare izbucniră:

— De cine? De cine?…

— De Monseniorul Armand-Jean Duplessis, cardinal de Richelieu…

O tăcere funebră se abătu asupra salonului. Teroarea plutea în aer.

Umbra temută a omului, care îşi aruncase hlamida asupra Franţei ca un linţoliu roşu, umbra aceea intrase acolo, pentru a asculta şi a condamna, escortată de călău.

— Domnilor, reluă Annaïs cu hotărâre, mama mea a murit fiindcă a întreprins o operă pe care dumneavoastră o veţi şti. Această operă, eu jur să o continui. Aşadar şi eu pot să fiu lovită la fel şi să antrenez la moarte odată cu mine, pe cei care m-au urmat. Dacă inimile dumneavoastră tremură, retrageţi-vă. Dacă vă e frică de secure, fugiţi de mine… Dar dacă aveţi inimi întreprinzătoare, făcute pentru dragostea de a lupta, de a cuceri sau de a muri în încăierare fără a se plânge, oh! atunci… iată mâna mea!

Şi întinzând mâna dreaptă într-un gest de neclintită mândrie:

— Ea va fi a aceluia dintre dumneavoastră, patru, care supravieţuind tovarăşilor să-i de arme, mă va fi susţinut în lupta mea, îmi va fi răzbunat mama şi îl va fi doborât pe Richelieu!…

O aceeaşi smucitură îi învăluieşte, un acelaşi gând de credinţă arzătoare îi aruncă în genunchi, în timp ce patru voci tremurătoare izbucnesc deodată:

— Spada noastră e a voastră! Viaţa noastră e a voastră! Dumneavoastră sunteţi şeful nostru! Daţi-ne ordin de a lupta!…

Atunci, lacrimi izbucniră din ochii curajoasei Annaïs şi un suflu de eroism o înălţă. O glorie tragică pare a încorona strălucitoarea ei frumuseţe. Glasul ei sonor răsună:

— Ei bine, atunci iată ordinul meu de luptă! Sfidarea este aruncată! În această noapte în Piaţa Regală, în această oră chiar, acţiunea noastră va începe! Dumneavoastră sunteţi cavalerii mei! Şi fiindcă v-aţi angajat pentru mine vieţile voastre, atunci Bussière, Liverdan, Chevers, Fontrailles, înainte!

Şi toţi patru, în picioare, fremătând, transportaţi, cu mâna pe garda spadei strigară:

— În Piaţa Regală!…

Conduşi de Annaïs de Lespars, cei patru tineri gentilomi, Bussière, Liverdan, Chevers şi Fontrailles, cu paşi repezi se îndreptară spre Piaţa Regală. O căldură interioară făcea să le bată tâmplele, simţind că intră într-o formidabilă aventură. Dar nici unul din ei nu se gândea că ar fi putut chiar să-şi piardă capul. Ajunşi în Piaţa Regală, se opriră în faţa unuia din cele treizeci şi cinci de pavilioane uniforme, construite de Sully, care încadrau această piaţetă, care încă nu fusese înconjurată de grilaj până atunci. Acolo se instalase Richelieu de trei ani, când renunţând la ospitalitatea Mariei de Médicis, părăsise Luxemburgul şi îi dăduse arhitectului Lemercier planul grandios al Palatului Cardinal.

Adunaţi în jurul lui Annaïs, ei o ascultau cu ardoare. Ea era şeful lor, sufletul lor. În mâinile sale fragede, ea ţinea destinele acestor patru oameni, şi poate că în noaptea aceea pe cele ale regatului.

Această scrisoare pe care cardinalul trebuia să o scrie reginei şi pe care probabil că tocmai o scria la acea oră, scrisoarea aceea pe care fratele Corignan trebuia să o ducă la miezul nopţii la Luvru, această teribilă imprudenţă a lui Richelieu care risca o partidă supremă, jucându-şi puterea şi viaţa, acesta era subiectul celor explicate de ea, cu un fel de calm sălbatec. Dacă punea mâna pe scrisoare, campania lor s-ar fi terminat dintr-o lovitură!

— O veţi avea! exclamară ei într-un glas.

Din clopotniţa bisericii Sfântul Pavel se auzi bătând unsprezece şi jumătate.

— Uite-i spuse Annaïs.

— Sunt vreo cincisprezece inşi, observă unul din cei patru.

— Cu atât mai bine! spuseră ceilalţi. Va fi o luptă splendidă!

Toţi ardeau de dorinţa de a-şi vărsa sângele pentru cauza comună. Era fratele Corignan şi Rascasse. Corignan ieşise primul, foarte repede, întrezărit o clipă de Annaïs în razele de lumină ce cădeau de la ferestrele clădirii. Rascasse îl urmase imediat, ducând după el vreo doisprezece vlăjgani, iuţi, supli, tăcuţi. Şi Rascasse, dintr-o săritură, îl ajunse pe Corignan. O dramă înfricoşătoare avea să se desfăşoare acolo. Şi ca de

obicei, în virtutea nesfârşitei ironii care dirijează lumea, aceasta se începu printr-o comedie: Rascasse, mirosise că lui Corignan i se încredinţase o misiune de o importanţă înfiorătoare şi se sufoca de invidie.

Corignan îşi lungea uriaşele-i picioare. Rascasse tropăia gâfâind, ridicându-şi capul. În spatele lui, veneau iscoadele lui, fantastică adunătură. Banda era urmată de la distanţă, de plăpânda luptătoare cu cei patru cavaleri ai ei, gata să sară, la un semn.

— Frate Corignan! se ruga Rascasse. Dă-mi voie să te urmez şi eu, ca să te protejez, în caz că hoţii de haine vor încerca să te atace. Bunul meu frate, eu te iubesc din fundul inimii şi aş muri de durere dacă ţi s-ar întâmpla vreo nenorocire.

— Rascasse, eu trebuie să merg singur şi nimeni nu trebuie să ştie unde mă duc.

— Atunci e foarte importantă misiunea ta! se jeli Rascasse.

— Secret de Stat! grăi Corignan cu superioritate.

Un suspin sfâşie tăcerea. Era Rascasse care plângea!… Corignan, ca să-i piardă urma o luase pe strada Francs-Bourgeois, prin strada Pavée şi strada Roi-de-Sicile. La colţul cu strada Vieille-du-Temple, se opri. Rascasse, care se ţinuse scai după el, plângea ca Lucifer când a fost gonit din paradis.

— Bunul meu, dragul meu frate Corignan, să împărţim sarcina şi recompensa şi Religia îţi ordonă să faci acte de caritate.

— Rascasse, micul meu, îmi împuiezi urechile. Dacă mai continui, să ştii că mă întorc imediat la Eminenţa Sa.

Rascasse se înfioră şi îşi uni mâinile.

— Şi dacă am să-i spun că tu mă spionezi din ordinul regelui sau al lui MONSIEUR[2]!…

— Ei bine, plec! scrâşni Rascasse care încetă imediat să mai ofteze. Îmi iau eu revanşa!

Rascasse făcu un semn iscoadelor sale şi banda, întorcându-se la stânga, dispăru în direcţia Senei. Spionul nici nu se mai gândi să-l urmărească de departe. Avea un cap care se putea considera chiar hidos, însă avea slăbiciunea că ţinea mult la el. Corignan, rămas singur, îşi continuă drumul spre Luvru, cu gura deschisă într-un rânjet de jubilare.

— Hoţii de haine! Ciuma să vă ia de hrăpăreţi!… Ehe! eu unul

[2] Monsieur, sau Delfinul, e titlul ce se dădea în Franţa moştenitorului Tronului [n.e.e.].

am furat haine de pe oameni şi ştiu ce înseamnă asta! Aş face frigărui din ei! Caraghios turbat!… Să împart eu cu el!… Şi să-şi tragă el toată pătura deasupra lui!… Să terminăm singuri, ceea ce singuri am început. După asta, un mic tur printr-o oarecare casă ospitalieră din strada Galande… Hei!… Ce vreţi de la mine, păgânilor!… Sacrilegiu!…

— Ceea ce duci! spuse o voce clară.

Aceasta se petrecea la zece paşi de la răscrucea dintre strada Sainte-Avoye şi strada Verrerie.

— În lături, hoţi de veştminte! tună fratele.

— Haide, călugăre, grăbeşte-te! se răsti unul din cei patru cavaleri ai curajoasei Annaïs.

Cu o aruncătură de mână, Corignan se debarasă de anteriul său şi se înfipse solid pe picioare, cu fălcile strânse, cu o spadă solidă în mâna dreaptă şi cu un pumnal în stânga.

— Aha! Aha! Călugărul e în realitate un bun spadasin!…

Spadele aruncară scântei în noapte şi cei patru se repeziră asupra lui. Se auziră clinchetele repezi ale oţelurilor ce se izbeau. O voce strigă:

— E atins!…

Apoi izbucni o serie de răcnete de ajutor ale călugărului.

— Ajutor!… Ajutor!… Ajutor!…

Capitolul III – TRENCAVEL

PE STRADA BONS-ENFANTS, o sală vastă, elegant decorată, având pe la jumătatea înălţimii o galerie cu rampa de lemn sculptat, de-a lungul căreia sunt înşirate fotolii în care stau spectatorii. Totul e capitonat cu catifea. Veselie, lumină, o curăţenie sclipitoare. Pe ziduri sunt agăţate mănuşi, măşti de sârmă, plastroane, florete, spade, într-o ordine desăvârşită. E o sală splendidă de scrimă. În fund, într-o ramă mare de lemn aurit, se află portretul lui Barvillars, bătrânul maestru de scrimă care, dând peste cap regulile spaniole şi italiene, singurele în mare cinste sub domnia lui Henric al IV-lea, fondase şcoala franceză de scrimă şi îl iniţie pe Trencavel în toate secretele acesteia, înainte de a muri. Acest portret, era semnat de Rubens.

Aici nici nu se bea, nici nu se dansa, nici nu se juca, nici… şi

nu era vreunul din acele mizerabile tripouri, care umplu Parisul: era o Academie de scrimă… Era cea mai nobilă Academie din Paris.

Fusese o zi grea. Veniseră foarte mulţi elevi seniori de seamă şi chiar doamne frumoase. Secunzii plecaseră de mult. Valeţii, după ce puseseră totul în ordine, se retrăseseră şi ei. Pe la ora zece, Trencavel se odihnea, bând o sticlă de vin de Spania, cu Montariol şi cu contele de Mauluys. Un om, purtând costumul de stegar al gărzilor, intră şi se îndreptă spre cei trei prieteni, care îl priveau uimiţi.

— Domnule Trencavel, spuse el salutând. Am onoarea de a fi însărcinat a vă informa că Eminenţa Sa, Monseniorul cardinal de Richelieu, doreşte foarte mult să vă vadă.

— Pe mine! făcu Trencavel ridicându-se foarte emoţionat şi mândru de această şansă.

Faţa lui Montariol strălucea de orgoliu… Mauluys rămase impasibil.

— Chiar pe dumneavoastră, reluă trimisul. Eminenţa Sa a auzit vorbindu-se mult de dumneavoastră şi apreciază talentele dumneavoastră, lucru pe care doreşte să vi-l spună personal. Când aş putea să vă aduc scrisoarea sa de audienţă?

— Dar, bâlbâi timid Trencavel, în care începuse să se clădească deja visuri de mărire, dar chiar mâine, dacă voiţi… Vă spun drept, sunt surprins de onoarea pe care mi-o face Monseniorul cardinal.

— Atunci, totul e în regulă. Doriţi să-mi spuneţi unde locuiţi? Trencavel tocmai deschisese gura să-i spună, când…

— Domnul Trencavel locuieşte chiar aici, deasupra Academiei sale, o luă înainte, cu răceală Mauluys.

Tânărul ofiţer, după un schimb de politeţe, se retrase, condus până în stradă de maestrul de scrimă, care se întoarse radios. Mauluys ridică din umeri.

— Văd că ai destul noroc, spuse el. Atunci, trebuie ca oricât te-ar costa, să dai buzna în necazuri, pericole, etc… ceea ce se numeşte onorurile Curţilor înalte!

— Dar, răspunse Trencavel strângând cu nervozitate mâna contelui, aceste onoruri nu fac decât să mă apropie mai mult de Annaïs!… Sărac, fără o nobleţă de naştere, neavând altceva decât floreta, cine ştie dacă nu cumva protecţia cardinalului nu are să umple prăpastia ce mă desparte de dânsa… Cine ştie!…

Cine ştie!…

Ei porniră spre casă: Montariol locuia cu Trencavel în strada Sainte-Avoye; Mauluys, nu departe de acolo, în strada Quatre-Fils, în faţa grădinilor locuinţei ducelui de Guise. Ei mergeau absorbiţi de gânduri, tăcuţi, de-a lungul străzii Lombarzilor. Un strigăt de ajutor şi de disperare îi făcu să tresară.

— Cineva e atacat, spuse Montariol.

— Aşi! făcu Mauluys. Vreun burghez care îşi plânge băncuţele!

— Ajutor!… Ajutor!… răcnea vocea, la vreo câţiva paşi depărtare de strada Sainte-Avoye.

— Dacă l-am salva pe bietul om? spuse Trencavel.

— Mie nu-mi place să mă substitui paznicului, spuse Mauluys cu răceală. Dar în fine, dacă aceasta poate să-ţi facă plăcere, dragul meu…

Toţi trei, fără un cuvânt, se repeziră şi căzură cu spada în mână, asupra celor patru cavaleri ai lui Annaïs, chiar în momentul când fratele Corignan se prăbuşea, cu umărul găurit de-o lovitură. Încăierarea fu scurtă. Bussière şi Fontrailles fură dezarmaţi de la prima ciocnire. Chevers era rănit. Annaïs judecă dintr-o privire că se afla într-o poziţie proastă. Cu un gest disperat, ea puse la loc pumnalul pe care îl scosese din teacă, făcu un semn credincioşilor săi cavaleri şi toţi bătură în retragere, apoi dispărură. Numai că în prima clipă a încăierării, Trencavel fusese atacat pe la spate de spada lui Bussière.

— Pentru tine Trencavel! strigase Montariol, dezarmându-l pe gentilomul ce îl atacase.

— Trencavel! murmură călugărul. Trencavel m-a atacat cu spadasinii lui! Oho! Ăştia nu erau hoţi de veşminte! Ăştia sunt dintre inamicii cardinalului!…

— Trencavel! se răsti Annaïs de Lespars. Fără îndoială că trebuie să fie vreunul din acoliţii cardinalului, care îl escortau pe călugăr! bine Trencavel, fie! Am să adaug şi numele tău la lista celor pe care urăsc şi pe care vreau să-i zdrobesc!…

După această scurtă luptă Mauluys se aplecă deasupra lui Corignan, îi desfăcu pieptarul şi îl examină îndelung. După aceea şi Trencavel făcu la fel, apoi Montariol, care îi cercetă şi el rana… În acest moment, călugărul îşi veni în fire, se ridică, azvârli în noapte nişte priviri rătăcite şi adunându-şi toate forţele, dintr-un salt, le scăpă din mâini şi o rupse la fugă…

— Ei bine! spuse Trencavel râzând… Ăsta nu are poftă de loc să moară…

— Ciudat fel de a mulţumi oamenilor care l-au salvat! mormăi Montariol.

Mauluys nu spuse nimic… Ei porniră, înfundându-se prin strada Sainte-Avoye. După vreo două sute de paşi călugărul se opri fără suflare, se pipăi şi începu să râdă.

— Umărul sfâşiat… O mizerie! fratele Corignan loveşte mai bine. Le-am scăpat!… Sunt salvat, prăpădiţilor! Fratele Corignan are picioare, nu glumă!… Ah! Să vedem scrisoarea… scrisoarea…

Un teribil, un sfâşietor vaiet de spaimă sfâşie tăcerea nopţii; scrisoarea dispăruse!… Pierdută?… Luată de cineva?… Zece minute mai târziu, Corignan se repezea ca o furtună, dând peste cap gărzile, în cabinetul lui Richelieu, care se afla încă în picioare, fiindcă de obicei avea insomnie:

— Monseniore!… Ah! Monseniore… Atacat… Rănit… Leşinat… Scrisoarea!… Scrisoarea către regină!… Mi-au luat-o!… Furată…

— Furată! urlă Richelieu alb ca un mort, cu capul plecat ca în aşteptarea loviturii de secure.

— De Trencavel! răcni călugărul.

Cardinalul de Richelieu rămase câteva clipe strivit de înfricoşătoarea noutate. Furată scrisoarea care, fără îndoială, avea să-i fie arătată regelui… Era pierdut… Apoi, o idee şi mai grozavă lumină haosul gândurilor sale. Fusese o cursă! Cuvintele lui Corignan, asigurările doamnei de Givray, spioana sa de la Luvru, zâmbetul Anei de Austria, da, toate acestea, probabil că au fost combinate din vreme, pentru a-i inspira o încredere ce avea să-l ducă la moarte şi o exaltare nebună, care să-l împingă în prăpastie!…

— Dar cine? spumegă el în sine. Cine a organizat înspăimântătoarea înscenare? Eu sunt sigur de doamna Givray. Corignan nu a putut fi decât un instrument inconştient. Oh! Dacă l-aş avea în mână într-o zi pe mizerabilul care mi-a organizat pierzania! L-aş face să sufere tot ce sufăr eu acum! Dar cine?… Gaston?… Vendôme?… Bourbon?… Ducesa de Chevreuse?… Oh! mormăi el deodată prăbuşindu-se într-un fotoliu. Dacă ar fi chiar ea?… Ana!… Da, da! Ea e! Acesta e răspunsul pe care ura ei îl dă nesăbuitului meu amor!… Tocmai femeia pe care o ador, mă ucide…

Richelieu se ridică cu pumnii strânşi, cu figura răvăşită, încovoiat, atât de asemănător unui tigru ce se pregăteşte să sară şi să sfâşie, încât Corignan se dădu înapoi, tremurând.

— Pleacă! strigă Richelieu.

Rămas singur, el respiră des şi scurt şi timp de o oră, în picioare, nemişcat, cu ochii ficşi, medită. Când ieşi din această sinistră meditare, lovi cu putere în clopoţelul de pe masă. Şi fără să se întoarcă, ştiind că valetul de cameră trebuie să fi venit fuga, se răsti:

— Un ofiţer să se ducă să mi-l caute pe procurorul criminalist!

Avea să încerce un efort de a scăpa. Poate că acest Trencavel, nu avea să se ducă la Luvru, decât mâine! Poate că mai avea scrisoarea la el! Oh! Dacă ar fi fost aşa! Ce răzbunare! Cum avea să-i tortureze pe toţi, începând cu Ana de Austria, şi până la ducesa de Chevreuse! Şi cuibul acela de conspiratori, ce înspăimântător are să-i lovească! Şi pe Trencavel, cum are să-l mai arunce în cea mai adâncă celulă, înainte de a-l trimite la spânzurătoare!

La ora trei dimineaţa, sosi procurorul criminalist, personaj, ce era aşezat împreună cu judecătorul de instrucţie, direct sub ordinele Prefectului Parisului. Marele Prefect, nu era un om prea sigur; fusese primit în aceeaşi zi la masă de Gaston de Anjou, fratele regelui, cel e mai cunoscut în istorie sub numele de Gaston de Orléans, titlu pe care l-a căpătat ceva mai târziu, după căsătorie, primind ca zestre Ducatul de Orléans.

— Domnule, spuse cardinalul. Vă veţi duce în strada Bons-Enfants, la maestrul de scrimă Trencavel. Acesta locuieşte chiar în Academia sa de scrimă, după cum am aflat aseară. Îl veţi aresta în numele regelui, îl veţi conduce la Bastilia şi veţi ordona să fie pus la secret. Dumneavoastră veţi perchiziţiona Academia şi locuinţa lui, mobilele, dulapurile, mesele, veţi sonda pereţii şi duşumelele ca să vedeţi dacă nu au vreo ascunzătoare. Veţi tăia saltelele, fotoliile, scaunele şi veţi aduce toate hârtiile pe care le veţi găsi, fără excepţie. Le veţi sigila şi mi le veţi aduce aici, fără a le citi! Aţi auzit? Capul dumneavoastră e în joc!…

Procurorul se întoarse şi plecă, fredonând; ochii lui mici se îngustară de tot de plăcere. Aceste însărcinări erau pentru el cea mai mare distracţie.

La ora opt dimineaţa, secundul Montariol, aşa cum făcea în fiecare dimineaţă, părăsi locuinţa de pe strada Sainte-Avoye şi

se duse să deschidă Academia de scrimă. În timp ce o servitoare făcea curăţenie în cele patru încăperi ale locuinţei sale, Trencavel şedea rezemat în coate la ferestruica odăii sale…

În acest moment, el uitase încăierarea din timpul nopţii şi că prea puternicul cardinal îi dorise binele şi toate visurile sale, asupra frumosului viitor aurit, pe care şi-l dorea. Viaţa lui întreagă, era acum concentrată în aleea aceea a grădinii, unde se afla o bancă de marmură lângă arbuştii al căror frunziş tânăr, palid începuse să se ivească.

Iubirea! Inima lui, imaginaţia lui, erau pline de ea, gata să se reverse. Iubirea curgea în sângele lui, ca seva de primăvară, care făcea să crape muguraşii. Chiar şi faţa lui fină, reflecta numai iubire… El era întruchiparea amorului, a nepăsării care lasă timpul să se scurgă, a tinereţii încrezătoare, a primăverii.

Deodată, o lovitură de tunet… Uşa se deschise cu zgomot, Montariol intră zăpăcit, sfâşiat, sângerând. El răcnea:

— Porcărie! Măgărie! Murdărie! Nemernicie! Ah! Tâlharii! Şnapanii! Ah! cu atât mai rău că au fost mai tari ca mine! dar cred că tot am doborât vreo doi-trei! Ah! Pungaşii! Ah!…

— Secund! îl întrerupse cu severitate Trencavel. Să taci! în faţa maestrului!

Montariol înţelese că greşise, înghiţi în sec şi luă poziţia de drepţi.

— Acum, explică-te în termeni frumoşi, te rog!

— Maestre, ţi-au închis Academia!

Trencavel primi lovitura drept în piept. El deveni foarte palid, iar ochii îi scânteiară: Îmi… închid… Academia!…

— Au devastat-o. Totul e dat peste cap, spintecat, sfărâmat, făcut praf!

— Academia… mea?… Devastată?…

— De oamenii legii! În numele regelui! Când am ajuns acolo, am văzut cumetrele adunate în faţa uşii şi când m-au văzut, au început să strige: Uite unul din nemernici! O privire aruncată înăuntrul Academiei şi mi s-a şi urcat sângele la cap. Am sărit pe ei Uite-l! urlă unul din oamenii îmbrăcaţi în negru. Au vrut să pună mâna pe mine. Dar am pus eu mâna pe ei şi am început să lovesc, să pocnesc în dreapta şi-n stânga, să-i dau grămadă. Fiindcă se strânseseră prea mulţi, am bătut în retragere şi m-am repezit prin batalionul de cumetre care îmi săriseră în cale, tăbărând cu ghearele pe mine. S-au luat după mine. Eu am

şters-o. Am lăsat în urmă turma turbată care mă urmărea şi am venit să-ţi strig: Maestre, ne distrug Academia!

Trencavel tremura. Fiori îi străbăteau prin piele. El nu spunea nimic. Dar Montariol se sperie de furia nebună care, pentru prima oară, refuza să izbucnească în strigăte şi în gesturi:

— Trencavel… murmură el.

— Să taci, secund, să taci!…

Şi după zece minute, ceva mai calm, sau poate în culmea exasperării, adăugă:

— Cu toate acestea, trebuie să facem ceva… în numele regelui! Ei bine!… E cineva care-i mai puternic decât regele. Am să mă duc la el... să-i spun… Să nu te mişti de aici, secund… Acela îmi vrea binele, ai auzit şi tu… am să-i spun… am…

El se bâlbâia şi devenise alb ca varul. Înfierbântat, îşi încinse spada şi porni în fugă…

— Unde alergi, maestre?

— La cardinal!

Fuga nebună îl mai potoli pe Trencavel. Piaţa Regală era plină de gentilomi. Locuinţa cardinalului, vestibulul, scările, anticamera cea mare, erau pline, înţesate. Trencavel străbătu piaţa, se strecură, dădu în lături mulţimea de pe scări şi ajunse în anticameră, năuc:

— Vreau să-l văd pe cardinal!

— Scrisoarea dumneavoastră de audienţă, spuse un uşier.

Trencavel spumegând de necaz se lovi în frunte şi scrâşni din dinţi. Uşierul continuă mai sever.

— Fără scrisoarea de audienţă, nu veţi intra!

Trencavel se-nfioră. Ar fi plâns, dacă ar fi fost în felul lui de a plânge. Ce să facă? El îşi muşcă buzele până la sânge şi mârâi. Uşierul îl privea uimit. Trencavel se întoarse cu spatele şi coborî scările, cu capul gol. În acel moment, un alt uşier începu să strige în mulţime:

— Domnul baron de Saint-Priac!… Domnul baron de Saint-Priac e aici?

Trencavel se depărta bombănind:

— El are să fie primit! El era aşteptat, dar eu nu!

În faţa porţii, când da să intre în piaţă, el se lovi de un splendid costum de mătase, albastru-azuriu, cu eghileţi de aur, cu pelerina de şaten, cu pene albe la pălărie şi cu cizme răsfrânte.

— Ei drăcie! Obraznic eşti domnule! se răsti elegantul, supărat că fusese lovit.

— La dracu! împodobitule! scrâşni Trencavel.

Şi în aceeaşi clipă, recunoscându-se, scrâşniră:

— Saint-Priac!

— Trencavel!...

Saint-Priac păli de furie şi nu se mai gândi la panglicele lui verzui.

— A doua insultă. Asta e prea mult! Eu n-am să aştept până diseară ca să-ţi tai urechile...

— Fie! spuse Trencavel. Am să-mi iscălesc chiar acum condamnarea. Poftiţi după mine!

Porniră amândoi, unul spumegând, celălalt mulţumit că va putea să-şi descarce furia pe cineva. Dincolo de Piaţa Regală, ajunseră în cinci minute în dreptul zidurilor de centură. În dreapta lor se afla Bastilia, tăcută ameninţare. În dreptul primului turn, se opriră. Nu se afla nimeni prinprejur. Saint-Priac îşi puse alături pelerina şi după o clipă, amândoi erau cu spadele în gardă. Saint-Priac, dădea lovitură după lovitură, în timp ce Trencavel îi vorbea, luptând.

— Domnule, dacă voiţi să vă cereţi iertare, pentru obrăznicia dumneavoastră de ieri şi pentru impertinenţa de astăzi, vă las în pace.

— Domnule, spuse Saint-Priac, făcând o fandare adâncă, pe care Trencavel o pară foarte uşor, chiar dacă o să-mi ceri iertare în genunchi şi tot o să te omor. Poftim! parează asta...

— Am parat-o! spuse Trencavel.

Gâfâind, Saint-Priac făcu un salt înapoi, uimit de a vedea că adversarul lui tot mai era în picioare, atunci când el fusese sigur că-l atinsese cu spada. O clipită şi îşi luă din nou poziţia, strângând din fălci.

— Parează şi dumneata asta! spuse Trencavel atacând.

Saint-Priac se prăbuşi în genunchi, în timp ce maestrul de scrimă, îşi ştergea lama săbiei pe iarbă şi îşi punea pălăria pe cap. El azvârli o privire de ură spre adversarul său învins şi îl văzu că închide ochii. Îi surâse gândind:

— Mauluys s-a înşelat. Iată că nu mi-a găurit pieptul. Cu toate acestea, e un spadasin puternic. În două rânduri am văzut moartea cu ochii. Bietul de el! Duelează foarte bine... Să vedem, l-am omorât de-a binelea? (El îngenunche şi desfăcu pieptarul

cel frumos pe care şerpuia o dâră subţire de sânge). Nu. Cu atât mai bine!… N-o să aibă nimic…

Era să se ridice plin de bucurie că nu l-a ucis, când mâna lui dădu peste o hârtie, ce fâşâi sub pieptarul însângerat… el o luă, o desfăcu… o citi… era scrisoarea de audienţă a lui Saint-Priac!

În clipa aceea, rănitul deschise ochii; o convulsiune de furie îl agită, apoi căzu leşinat. Trencavel era cu hârtia în mână, iar mâna îi tremura uşor. Privirile îi erau fixate în gol. O idee îl chinuia. Ce idee?…

Să ia scrisoarea aceea, să se prezinte la palatul cardinalului cu ea şi să obţină imediat audienţă!… În faţa Eminenţei Sale, avea să se explice şi să obţină iertarea venalului păcat şi astfel să-şi salveze Academia! Uşierii nu-l cunoşteau nici pe Saint-Priac. Era o aruncătură de zaruri… Trebuia să intre cu orice preţ la cardinal şi să-i strige: Fiindcă m-aţi chemat, iată-mă! Fiindcă-mi doriţi binele, salvaţi-mă! Salvaţi-mi Academia!…

Un fior îl străbătu pe Trencavel şi îndoind hârtia, o puse în buzunar pornind în fugă. Mergând mereu, ajunse la Palatul Cardinal şi urcă scara, dând buzna în anticameră, tocmai în momentul când glasul nerăbdător al unui uşier striga din nou:

— Domnul de Saint-Priac a sosit?

— Iată-mă! spuse Trencavel, întinzând scrisoarea de audienţă cu un gest învingător.

— În sfârşit! E a zecea oară că Eminenţa Sa… intraţi repede domnule baron!…

Uşa e deschisă! Uşierul o împinge uşor şi anunţă:

— Domnul baron de Saint-Priac!…

Trencavel, odată intrat în cabinet şi în prezenţa cardinalului de Richelieu, îşi regăsi instantaneu prezenţa de spirit. Câteva minute, cardinalul îl studie şi îl cântări, ca să spunem aşa, cu privirea. Trencavel, pe de altă parte, îşi căuta cuvintele. Ar fi vrut să spună:

— Eu nu sunt Saint-Priac; eu sunt Trencavel!…

Numai că i se părea prea greu aceasta. Şi era într-adevăr foarte greu. Şi mai erau şi alte complicaţii, de exemplu duelul ce-l avusese, care putea foarte frumos să-l conducă la o ultimă întâlnire: duelul cu executorul sentinţelor judecătoreşti şi mai era şi micul incident cu furtul scrisorii de audienţă chiar de la pieptul rănitului, incident care i se păru monstruos, acum când înfrunta, nu fără a tremura, privirea cardinalului. Aşa că toate

acestea i se păreau acum demne de temut. Simţi chiar un miros puternic de funie, bine unsă cu săpun, ca să poată aluneca nodul ştreangului. Trencavel, de-abia acum îşi dădu seama că viaţa lui nu atârna decât de un fir.

— Domnule de Saint-Priac, spuse în clipa aceea cardinalul. Voiţi să vă căsătoriţi cu Annaïs de Lespars?...

Trencavel lăsă capul în piept şi îşi curbă umerii, zăpăcit de lovitură. Atunci, pericolul în care se afla, devastarea Academiei lui riscul de moarte pe care i-l crea duelul ce-l avusese şi înşelătoria, toate acestea fură unite, se risipiră. Cardinalul îi oferea lui Saint-Priac să se căsătorească eu Annaïs! Atunci în aceasta consta catastrofa. Şi atunci, cu iuţeală, o schimbare se petrecu în acest spirit simplu şi îndrăzneţ. Cu orice preţ, chiar cu preţul capului său, dacă era nevoie, voi să afle cum trebuia să o ia Saint-Priac pe Annaïs în căsătorie. Şi, de unde venise să-i spună cardinalului: Eu sunt Trencavel, el se transpuse cu totul în rolul lui Saint-Priac! Şi ridică spre Richelieu o figură strălucitoare.

— Iată omul care îmi trebuia! se gândi cardinalul cu o bucurie ascunsă.

— Monseniore, spuse Trencavel, pentru a obţine această nespusă favoare, eu sunt gata să fac orice.

— Aşadar o iubiţi, cu adevărat?

— O ador! spuse Trencavel, cu un accent de sinceritate, care îl făcu pe cardinal să tresară.

Urmă o clipă de tăcere, după care Richelieu reluă încet:

— Domnule de Saint-Priac, sunt încântat că v-am cunoscut în persoană şi vă mulţumesc că aţi răspuns atât de prompt la invitaţia pe care v-am trimis-o la Angers. Dar trebuie să vă spun, că de multă vreme, vă cunosc în amănunţime toate faptele şi toate gesturile. Bravura dumneavoastră, atât de încercată, puterea dumneavoastră, îndemânarea dumneavoastră în mânuirea spadei, v-au făcut o reputaţie, de care vă felicit...

Sub această avalanşă de floricele, Trencavel nici nu clinti.

— E foarte tare, se gândi cardinalul. Să-l doborâm dintr-o singură lovitură. Domnule, reluă el cu un zâmbet crud, mai aveţi şi alte calităţi. Deşi sărac, treceţi drept un om bogat, fără un ban şi totuşi duceţi o viaţă pe picior mare. Şi atunci, am vrut să aflu, din simplă bunăvoinţă, de unde vă veneau aceste venituri. Am aflat că împrumuturi nu faceţi (surâsul lui se făcu mai ascuţit) şi

că nu jucaţi jocuri de noroc (vocea lui deveni teribil de dulceagă). Atunci am cercetat, domnule de Saint-Priac… şi am aflat… Haide… mai e nevoie să vi-o spun?

— Spuneţi-o Monseniore! făcu Trencavel imperturbabil.

— Hm! se gândi Richelieu. Da, e tare vlăjganul ăsta! Domnule, am aflat atunci, direct prin procurorul criminalist, că banii pe care îi risipeşti, sunt bani…

— Pentru Dumnezeu, isprăviţi Monseniore!

— Bani furaţi! spuse cu asprime Richelieu, ca şi când ar fi dat o lovitură de pumnal.

— Ei drăcie! exclamă Trencavel înfiorându-se de bucurie. Iată un detaliu, pe care sunt fericit că l-am aflat!…

Saint-Priac hoţ! Saint-Priac nedemn!… Trencavel radia. Cardinalul rămăsese uimit.

— Domnule, reluă Richelieu cu un fel de severitate nu lipsită de admiraţie, nici să nu te gândeşti să negi. Am aici douăzeci de rapoarte de-ale poliţiei şi pot să te trimit la spânzurătoare.

— Monseniore, spuse Trencavel cu acelaşi accent de sinceritate, eu nu am nimic de mărturisit, nimic de negat…

— Bine. Aşa cum eşti, îmi placi şi te iau în serviciul meu. O să-ţi indic, după împrejurări, în ce constă serviciul dumitale. Pentru moment, vreau să te căsătoreşti cu domnişoara de Lespars. Fără îndoială că dumneata ştii unde să o găseşti? adăugă cardinalul cu o admirabilă indiferenţă.

Şi Trencavel răspunse:

— Da, Monseniore. Ştiu unde locuieşte şi am văzut-o chiar azi.

Richelieu tuşi uşor din vârful buzelor şi o roşeaţă uşoară i se urcă, în obraji; o emoţie puternică îl cuprinsese.

— Sunt sigur că domnişoara de Lespars nu va întârzia să se îndrăgostească de dumneata…

— Ah! Monseniore aceasta e cea mai mare speranţă a mea, spuse cu înflăcărare Trencavel.

— Speri, aşadar eşti sigur. Un om ca dumneata nu spune cuvinte inutile. Deci, o să te căsătoreşti cu ea. Eu o să-ţi fac o dotă, şi-ţi voi da o slujbă la Curte. În schimb… Ah! uitasem, fără îndoială că voi distruge şi probele… aventurilor dumitale de la drumul mare. În schimb, aşadar, dumneata îmi vei aduce o casetă, care se află în posesia domnişoarei de Lespars… Mă urmăreşti, nu-i aşa?

— Cu cea mai mare atenţie, Monseniore. E vorba de viaţa

mea… de fericirea mea!
— Această casetă conţine nişte documente inutile pentru dumneata dar periculoase pentru aceea pe care o iubeşti. Această casetă, dragă domnule, închipuie-ţi că e o mină încărcată. Dacă cineva i-ar pune foc (cardinalul se înfioară), dacă această nenorocire s-ar întâmpla, domnişoara de Lespars ar fi ucisă imediat… Te însărcinezi dumneata să-mi găseşti această casetă?
— Da, Monseniore, răspunse cu curaj Trencavel.
— Iar eu mă însărcinez să-i smulg fitilul, spus Richelieu foarte liniştit. Dacă e posibil, adu-mi-o, chiar înainte de căsătorie. Şi uite, asta e indispensabil; fie că domnişoara de Lespars te va iubi sau nu, va voi sau nu să te ia în căsătorie, trebuie să-ţi predea caseta aceea. Eu ţi-o voi restitui – fii sigur – şi atunci va avea în ea, în loc de documente inutile, dota dumitale mai întâi şi apoi, rapoartele de care vorbeam. Şi în momentul acela, eu ţi-o jur că domnişoara de Lespars te va lua în căsătorie!…
Fu rândul lui Trencavel să se înfioare. El întrezări aici o maşinaţie murdară. Realitatea era şi mai teribilă însă…
— Să am întâi documentele, se gândea Richelieu şi atunci o am în mână. Am s-o oblig atunci să accepte numele mizerabilului care se află în faţa mea. La opt zile după aceea, soţul ei va fi arestat şi spânzurat. Şi ea, va rămâne strivită pentru totdeauna, sub infamie… Doar dacă până atunci, Rascasse nu va reuşi să-şi termine opera pe care a început-o la Angers! Doar dacă nu mi-o destăinui chiar acum Saint-Priac, locuinţa ei!…
— Oho! se gândea în timpul acesta şi Trencavel. Trebuie să o previn chiar azi, numaidecât! Să-i dau pe faţă înspăimântătorul pericol care o ameninţă! Să o protejez, să o apăr, să-mi pun spada mea la picioarele sale!…
În acest moment, intră un om, care anunţă:
— Domnul procuror-criminalist!
— Pofteşte-l! spuse repede Richelieu.
Trebuie să spunem aici, că celebrul cardinal, ocupându-se cu o astfel de luciditate de domnişoara de Lespars, făcea dovadă de o adevărată tărie de suflet. În timp ce se juca astfel cu „Saint-Priac”, avea urechea la pândă, spiritul încordat şi inima strânsă de îngrijorare. În momentul acela, poate că scrisoarea furată de Trencavel, era sub ochii regelui!… Cu toate acestea,

cu cât se scurgea timpul, cu atât era mai liniştit. Procurorul criminalist intră. Părea prost dispus. El zvârli o aruncătură de ochi spre Trencavel şi-l întrebă cu privirea pe cardinal.

— Puteţi vorbi în faţa baronului de Saint-Priac. E un prieten de-al meu.

— Monseniore, spuse procurorul criminalist, am fost în strada Bons-Enfants, la Academia maestrului de scrimă Trencavel şi am făcut o percheziţie completă. (Trencavel îşi strânse pumnii). Din nenorocire nu am găsit nimic, nici cea mai mică bucăţică de hârtie. Cât despre Trencavel, el nu locuieşte în clădirea Academiei, cum s-a raportat Eminenţei Voastre! (O, bravul meu Mauluys, eu datorez libertatea mea prevederii tale.) L-am aşteptat în zadar şi nu l-am putut aresta, în consecinţă nici să-l duc la Bastilia, aşa cum mi-aţi dat ordin…

Lucru straniu. Acest raport îl linişti oarecum pe Richelieu. Începuse să creadă din ce în ce mai puţin într-o conspiraţie pornită dinspre Luvru. Dimpotrivă, gândul că avea în Trencavel un duşman personal, necunoscut de el până atunci, se întărea tot mai mult în mintea lui.

— Ei bine, spuse el, pune să se răscolească tot Parisul de către spionii dumitale şi găseşte-mi-l.

— Tare mă tem, Monseniore, să nu fi plecat în lume şi să nu avem cum să mai punem mâna pe caraghiosul ăsta.

Trencavel îşi înăbuşi o înjurătură. Caraghios! Asta era prea mult. El se îndreptă cu asprime spre procurorul criminalist. Mâna lui nervoasă se pregătea să-i tragă o palmă de aceea care uşurează şi cea mai încărcată conştiinţă.

— Ei bine! făcu Richelieu. Ce e, Saint-Priac?

Cu un violent efort, Trencavel se stăpâni şi spuse foarte palid:

— Monseniore, voiam să o informez pe Eminenţa Voastră că eu cunosc pe Trencavel!

Richelieu, cu un gest îl concedie pe procurorul criminalist! Trencavel îşi şterse fruntea. Scăpase uşor! Era gata-gata să se denunţe singur.

— Îl cunoşti pe Trencavel, îl întrebă Richelieu, cercetându-i privirea.

— Da, Monseniore, am frecventat mult timp Academia pe care bătrânul maestru Barvillars i-a lăsat-o moştenire lui Trencavel, ca cel mai bun elev al său.

— Ce fel de om e?

— De vârsta mea, de-o talie ca a mea, cu o figură ca a mea Monseniore. Închipuiţi-vă că Trencavel ar fi în faţa Voastră. Uitaţi-vă la mine şi îi veţi vedea portretul viu.

— Asta e ciudat... Şi moralul?

— Eu îl consider foarte brav. Nu am auzit niciodată vorbindu-si ceva împotriva onoarei lui.

Richelieu privi fix spre Trencavel. Maestrul de scrimă susţinu atacul, înarmându-se cu cel mai nevinovat aer ce-l putea lua.

— Eşti prietenul lui! se răsti Richelieu cu asprime.

— Monseniore, nici prietenul şi nici duşmanul lui! îl cunoscu şi asta-i tot! Dar dumneavoastră, Excelenţă, îl urâţi aşadar?

— Domnule de Saint-Priac, odată pentru totdeauna, să ştii că nu trebuie să-mi pui nici o întrebare!

Trencavel se înclină adânc. Satisfăcut, cardinalul reluă:

— Eu nu urăsc pe nimeni. Dar omul acesta este un inamic al Statului... Saint-Priac, să vedem, fiindcă dumneata îl cunoşti, te însărcinezi să mi-l descoperi.

— Răspund de aceasta cu capul meu, Monseniore!

Privirea de fiară a cardinalului aruncă sclipiri de oţel. El îl apucă de braţ pe „Saint-Priac”:

— Adu-mi caseta iubitei tale Annaïs şi te vei căsători cu această nobilă şi frumoasă fată!... Găseşte-mi-l pe acest Trencavel şi te îmbogăţesc!... Dar dacă găsindu-l, îi dai vreuna din acele lovituri de spadă, care reduc pentru totdeauna un om la tăcere, îţi dau locul procurorului criminalist care a ieşit acum de aici!

Richelieu se înălţă în aceea atitudine majestuoasă care îl făcea chiar şi pe rege să-l admire. Încet, el ridică mâna spre uşă şi spuse:

— Du-te, baron de Saint-Priac. Ţii în mâinile dumitale dragostea şi norocul dumitale.

Trencavel se înclină în tăcere şi cu fruntea palidă, cu buzele crispate într-un surâs straniu, cu mintea pierdută, înveninat de tot ceea ce aflase, se îndreptă spre uşă. În acel moment, uşa se deschise! În faţa lui Trencavel, împietrit, în faţa lui Richelieu, uimit, apăru un om, alb ca varul şi sângerând, pe care îl susţineau doi valeţi de subţiori! Şi cu acelaşi ton ca mai înainte, însă cu o voce mai puternică care suna ca o lovitură de gong, uşierul anunţă:

— Domnul baron de Saint-Priac!

Capitolul IV – BASTILIA

SAINT-PRIAC FĂCU DOI PAŞI în interiorul cabinetul. Trencavel se înălţă cât putu, privindu-l drept în faţă şi încrucişându-şi braţele. Fără îndoială, că trebuia să fi avut o explicaţie în anticameră, căci uşierul lăsase uşa deschisă şi în spatele rănitului, se vedea procurorul criminalist, iar în spatele acestui magistrat, vreo douăzeci de gărzi, în vasta sală tixită de tot felul de solicitatori.

Cardinalul, centru al acestei scene, rămăsese nemişcat, mut de uimire, ca o statuie. Saint-Priac făcu doi paşi; braţul lui scuturat de un tremur convulsiv se ridică şi mâna îl arătă pe Trencavel; el deschise gura şi deodată se prăbuşi pe covor.

Lucru straniu şi într-adevăr de o teribilă semnificaţie; nimeni nu se gândea să alerge în ajutorul rănitului, care poate că murea; Saint-Priac nu mai exista pentru ei, în ansamblul acestei scene, atenţia tuturor era îndreptată spre Trencavel.

— Monseniore, spuse procurorul criminalist într-un rânjet de bucurie feroce, am pus mâna pe maestru de scrimă!

— Trencavel? se răsti Richelieu.

— Iată-l!…

Richelieu azvârli spre Trencavel nişte ochi măriţi de groază. Şi Richelieu, teribilul Richelieu, se dădu înapoi!

— Monseniore, reluă procurorul general, Domnul baron de Saint-Priac, răspunzând invitaţiei dumneavoastră, venea spre palat când a fost provocat la duel, în Piaţa Regală de acest om, care l-a adus în spatele celui mai apropiat turn, l-a atacat, i-a dat o lovitură de spadă, poate mortală, i-a luat scrisoarea de audienţă şi a putut să intre astfel la Eminenţa Voastră…

Richelieu se-nfioră. Adevărul, îi apăru acum într-o lumină orbitoare. Trencavel fusese trimis la el ca să-l omoare! Mâna lui crispată făcu acelaşi gest ca şi a lui Saint-Priac şi arătând spre Trencavel spuse cu un accent aproape de neînţeles:

— Predă-ţi spada!

Trencavel îşi scoase spada din teacă şi biciui cu ea aerul:

— Monseniore, un Trencavel nu-şi poate preda spada. Să mi se ia, dacă poate careva!…

În aceeaşi clipă el azvârli cu putere două sau trei fotolii care îi

stăteau în drum, dintr-un salt se adăposti cu spatele la un colţ al cabinetului, se aşează în gardă, bătu dublu apel cu piciorul în pământ, dintr-o maşinală obişnuinţă, ca la Academia de scrimă, şi cu sângele la cap, cu ochii în flăcări, cu dinţii dezgoliţi de un surâs teribil, strigă cu o voce tunătoare:

— Barvillars! maestre!… Vino să vezi cum ştie Trencavel să moară şi aşteaptă-mă!

— Prindeţi-l! răcni Richelieu.

— Prindeţi-l! urlă procurorul criminalist.

Şi tăcerea se lăsă cu toată greutatea ei, asupra acestei scene, câteva secunde. Apoi, dintr-o dată începură să se audă clinchetele spadelor, răcnete surde, înăbuşite, suspine răguşite, două-trei înjurături feroce, două-trei vaiete sfâşietoare. Apoi, dintr-o dată, un strigăt sălbatec de triumf.

— Asta e!

Şi chiar era: în colţul cabinetului se vedea un maldăr de corpuri care apăsau cu toată frenezia pe ceva, braţe înţepenite, mâini crispate şi sub toate acestea, Trencavel.

Lungit pe covor îl ţineau de păr, de umeri, de picioare, de gât, de mâini, l-ar fi ţinut chiar şi de inimă, dacă ar fi avut cum. Dar în jurul lor era numai sânge. Erau patru, care, fără îndoială, nu vor mai avea niciodată ocazia să-şi mai exercite talentele… Gărzile, înnebunite de furie, îl legară şi când fu bandajat complet cu funii, cu căluşul la gură, incapabil de a mai mişca un deget, îl priviră şi se înfiorară; fiara doborâtă le făcea şi mai multă frică.

Cardinalul dădu un ordin. Două minute mai târziu, Trencavel era aruncat într-o trăsură închisă şi un sfert de oră după aceea, era la Bastilia.

Era o celulă situată la parterul Turnului din Colţ; aici se interogau prizonierii care nu rămâneau acolo niciodată mai mult de două sau trei zile. Locul era destul de luminos. Se afla acolo o masă, un scăunel şi un pat îngust. Un temnicer înarmat cu un pumnal solid, rămase în celulă şi se rezemă cu umărul de uşă, cu o indiferenţă formidabilă. Trencavel, dezlegat de funiile cu care fusese înfăşurat, aruncă în jurul lui priviri rătăcite. Suspine repezi îi săltau pieptul. Simţea că înnebuneşte. Se trânti pe pat şi-şi dădu drumul suspinelor, muşcând cu furie perna, ca să nu audă temnicerul că plânge şi cu sufletul înecat de disperare se

gândea:

— Pierdută! Eu singur puteam s-o salvez şi acum, eu o să mor!…

Era îndrăgostit din toate puterile lui, cu toată tinereţea lui… Şi acum totul se isprăvise, înainte de a se fi început măcar!

Trencavel care plângea fiindcă nu putea să alerge să o prevină pe Annaïs de Lespars de cele ce auzise, Trencavel aşezat în intimitate mare cu spânzurătoarea, sau cu eşafodul, văzu deodată apărându-i în minte amintirea unui om obosit, palid, plin de praf şi care ducea pe umerii lui un copil de cinci ani. Omul intra în Paris prin poarta Borun şi aproape imediat se prăbuşi pe şosea. Oamenii se apropiau şi spuneau: „Bietul om, a murit! – Poartă cască în cap, e un cavaler de seamă! – După spada lui, după aspectul lui, se poate vedea clar că e un gentilom! Cine ar putea să fie? Şi copilul plângea, frumoşii lui ochi şiroiau de lacrimi…

Acest copil era el, Trencavel. Voiajorul istovit, care murise în clipa când intra în Paris, era tatăl său…

Nici gentilom, nici cavaler de seamă, asta stabili în cele din urmă Trencavel, mult mai târziu, graţie unor hârtii ce fuseseră găsite asupra mortului. Amintirea lui evoca foarte şters, într-un oraş foarte îndepărtat, un atelier frumos pe care veneau să-l viziteze nobili şi burghezi bogaţi, arătând un deosebit respect stăpânului atelierului, sub direcţia, căruia se forjau căşti, cuirase şi mai ales pumnale, spade, săbii, paloşe, iatagane, lame minunate împodobite cu arabescuri, cu cizelări, pe care le-ar fi admirat şi Benvenuto Cellini. Ce catastrofă se abătuse asupra bogatei şi artisticei case a armurierului? Ce episod de război civil sau religios? Ce denunţ?… Nimic, ca să-l ajute să facă o reconstituire, însă copilul mai vedea încă locuinţa lor în flăcări şi atelierul acela imens, devastat şi jefuit. Vedea soldaţi într-o cameră plină de sânge, o femeie omorâtă… mama lui!… Se vedea pe el în braţele tatălui său care se apăra şi apoi fugea în noapte. Apoi, au mers zile şi săptămâni întregi şi la capătul călătoriei, tatăl se prăbuşea mort, fără îndoială, de disperare… O femeie luase copilul de mână şi-l dusese cu ea… Doi sau trei ani mai târziu, această femeie muri şi ea! Şi atunci cine luase copilul să-l crească? Cum crescuse, cum se făcuse mare?… Prin mila lui Dumnezeu! cum se spune în popor.

Toate probabilităţile, ne fac să credem că atunci a fost nevoit

să cunoască multe zile fără pâine, multe nopţi fără adăpost, drumuri lungi prin ploaie şi prin soare, pe frig sau pe zăpuşeală. Ani întregi a vagabondat, fără a cunoaşte alt stăpân decât hazardul, după cum spune chiar el, în memoriile sale.

La vârsta de cincisprezece ani, îl găsim zdrenţăros, murdar, ciufulit, dar cu ochii vioi, cu o mână uşoară şi cu o spadă imensă, pe care cine ştie cum şi-o procurase. Era pe la ţară, nu departe de mlaştinile de la Grange-Batelliere şi se luase la bătaie în duel, cu un prostănac mare de baron, un copilandru. Ce se întâmplase? Netotul acela mare îşi bătuse valetul, un bătrân cu barba căruntă, care îl întovărăşea.

Trencavel s-a repezit asupra lui şi a făcut o crimă: l-a tras de urechi pe junele baron. Şi fiindcă erau cam de aceeaşi vârstă şi-au scos spadele din teacă şi au început să-şi care lovituri, cu furie. De fapt, Trencavel îţi risca pielea, pentru un bătrân servitor pe care nici nu-l cunoştea şi aceasta, într-o epocă în care, a-şi bate valetul, era un lucru legitim şi natural pentru un nobil. Cu toate acestea, tânăra haimana, se duela la întâmplare, fără să fi luat vreodată lecţii de scrimă, împotriva unui adversar, care după aparenţe, cunoştea perfect mânuirea spadei. El începu să-l preseze, îl obligă să dea înapoi şi în cele din urmă, era gata-gata să-i dea o lovitură de graţie, când un om, repezindu-se dintr-un han din apropiere de unde observase toată încăierarea, le ridică spadele, îi despărţi pe combatanţi şi-l urcă pe calul lui, pe micul baron, care se depărtă bombănind enervat:

— Ce măgărie! Ce tupeu! Ce nemernicie! Să-l tragă de urechi pe un Saint-Priac! Am să mă întorc eu la Paris şi atunci n-o să-l trag de urechi! O să i le tai!…

— Ce te amesteci dumneata? spumegă de furie Trencavel, răţoindu-se la necunoscutul care intervenise în mod aşa de fericit.

Aceasta îl observa surâzând, cu atenţie, pe tânărul cocoşel ce se zbârlea.

— Micul meu prieten, îi spuse în cele din urmă, dacă vrei să vii cu mine, o să fac din tine cel mai mare maestru de scrimă al acestor timpuri. Tu ai ochiul, tendoanele şi pumnul mai puternice şi mai abile decât ale unui secund de meserie.

Ochii lui Trencavel scânteiară. Adolescentul îşi spuse toată povestea şi necunoscutul îl duse la Academia de scrimă din

strada Bons-Enfants, unde Trencavel găsi adăpost, culcuş, lecţii de scrimă şi lecţii de onoare. Acest necunoscut, era ilustrul Barvillars!…

El fu pentru Trencavel, în toată adânca şi măreaţa concepţie a cuvântului, un părinte, adică un prieten, un conducător, un exemplu viu. Trencavel căpătă pentru el un fel de adoraţie şi când, cu cinci ani mai târziu, bătrânul maestru, la rândul său, dispăru dintre cei vii, tânărul simţi pentru prima oară ce e durerea.

— Niciodată, îşi zicea el atunci, niciodată nu voi mai avea inima aşa de sfâşiată.

Şi acum, pe pătucul îngust din celula lui, în timp ce noaptea se lăsa încet, el plângea după Annaïs, aşa cum plânsese după Barvillars, dar erau altfel de lacrimi.

Deodată, prizonierul auzi că temnicerul, care se afla tot la postul lui, deschidea uşa şi intra cineva, îndreptându-se spre el. Trencavel care sta cu faţa spre perete, se întoarse şi văzu un călugăr, un capucin, care se apropia de el făcând mereu semnul crucii şi mormăind rugăciuni.

— Ce doreşte cuvioşia ta? Şi cine sunteţi? întreabă Trencavel.

— Fiule, sunt numit fratele Corignan, sunt călugăr capucin şi a venit să te îndrept pe cale binelui şi să te împac cu Dumnezeu. Cu alte cuvinte, am venit să te spovedeşti.

— Să mă spovedesc? se răsti Trencavel. Şi de ce?

— Fiindcă după ordinele Monseniorului cardinal de Richelieu peste o oră vei fi spânzurat în curtea Bastiliei!

— Peste o oră! se înfioră Trencavel.

— Peste o oră! spuse fratele Corignan cu o voce gravă şi tristă…

După ce îl anunţase pe Trencavel, aşa de mieros cât putuse, că avea să fie spânzurat şi că nu îi mai rămânea decât o oră, ca să încerce să-şi atragă îndurarea divină, în lipsa milei sau a justiţiei omeneşti fratele Corignan se întoarse spre temnicer şi îi spuse:

— Frate, lasă-ne singuri. Acest biet păcătos va fi mult mai puţin stingherit şi-şi va putea mărturisi mai uşor greşelile între patru ochi.

Fără îndoială, Corignan venise prevăzut cu depline puteri, căci temnicerul se înclină şi ieşi afară. Călugărul capucin se duse să închidă uşa cu grijă şi întorcându-se spre pătuc, se aşeză pe

scăunel, apoi coborând vocea continuă:

— Dacă vrei să scapi cu viaţă, dă-ne scrisoarea înapoi.

— Scrisoarea? făcu Trencavel uimit.

— Ea însăşi, fiule. Scrisoarea pe care mi-ai luat-o. Ah! pe Bachus! mărturisesc că mi-ai dat o lovitură solidă de pumnal! Numai că, vezi, fratele Corignan are pielea tare.

— Ţi-am luat eu vreo scrisoare? Te-am lovit eu cu pumnalul? ...

Corignan îşi dădu jos de pe cap gluga pe care până atunci o ţinuse strânsă pe ochi.

— Priveşte-mă, spuse el cu asprime şi spune-mi dacă am eu un cap ca acelea de care să-şi bată cineva joc. Şi dacă faţa mea nu îţi e de ajuns, iată-mi şi dinţii!

Şi spunând acestea, el îşi dădu deoparte anteriul şi îşi arătă pumnalul şi spada cu care era înarmat.

— Astfel că, adăugă el, te iert de lovitura de pumnal pe care mi-ai dat-o, dar spovedeşte-te fiule şi dă-mi scrisoarea, repede!

„Spânzurat peste o oră! se gândea Trencavel, plin de amărăciune. E păcat, cum ar spune bravul meu Mauluys. Da, la dracu! e de trei ori păcat! întâi pentru mine, al doilea pentru Academia mea, care o să piară şi apoi, pentru ea, fiindcă nu voi mai putea s-o previn!...

— Scrisoarea! se răsti cu asprime călugărul. Unde e scrisoarea? De nu spui, fereşte-te de funie!...

Trencavel se lovi în frunte. O idee asemănătoare cu acelea ale bieţilor naufragiaţi, care se agaţă de primul fir de păr...

— Cuviosule spadasin, spuse el, voi mai fi spânzurat, dacă îţi dau scrisoarea?

— Cum se poate, diavole! strigă fericit Corignan. Dimpotrivă, vei fi răsplătit!

— Ei bine! spuse cu hotărâre Trencavel, dacă mă faci să ies de aici, te voi duce direct acasă la mine, la dulapul în care e ascunsă preţioasa scrisoare, fiindcă e preţioasă, nu-i aşa?...

— Vai, mai întrebi? încă ce preţioasă! Aşadar, mă vei conduce la ea?...

— Da! spuse maestrul de scrimă, căruia i se bătea inima, de parcă vrea să-i iasă afară din piept.

Corignan izbucni în râs.

— Şi pe drum, să mă laşi lungit! Ehei! Nu-şi bate joc nimeni de fratele Corignan! Ei blestemăţie!

Trencavel îşi şterse fruntea. Se vedea pierdut. El aruncă o privire disperată spre figura osoasă, colţuroasă, încăpăţânată, bănuitoare a călugărului. Acesta îşi scoase pumnalul. Corignan era un individ viguros, nu glumă! Acum se hotărâse să întrebuinţeze şi mijloace extreme:

„Când va simţi vârful pumnalului pe gât, va vorbi!… se gândi el.

— Fiule, rosti el cu putere, nu cumva vrei să-l forţezi pe un om bisericii, să fie nevoit să verse sânge omenesc!? Ia în consideraţie, dragul meu, că dacă mă sileşti să te omor, înseamnă ca ai făcut un păcat de moarte, oricare ar fi grija pe care o am pentru salvarea sufletului tău…

Deodată călugărul îşi azvârli lungile-i braţe. În timp ce vorbea, el se apropiase de pat, pândind momentul de a acţiona. Mâna stângă se abătu pe umărul lui Trencavel, iar dreapta, ridică pumnalul. Oţelul sclipise în semiîntunericul celulei:

— Scrisoarea! se răsti Corignan! Scrisoarea, ori te omor!

În acelaşi moment călugărul voi să scoată un strigăt, dar gâtlejul lui nu lăsă să iasă decât un horcăit înăbuşit. Un cleşte viu îl strângea de gât. Suplu ca un tipar, Trencavel îi alunecase din mână, scăpase strânsoarea lui şi îşi încleştase mâna în beregata lui Corignan. Călugărul se zbătu cu smucituri puternice, dar cleştele se strângea mai tare, degetele-i lungi şi tari ca oţelul i se înfigeau în carne; figura călugărului devenise violetă şi la un moment dat, Corignan se prăbuşi nemişcat, de-a curmezişul patului… Trencavel ridică cu iuţeală pumnalul ce căzuse pe lespezi şi îl puse la centura sa…

Timp de un minut, el îşi contemplă gâfâind adversarul, cu acea privire întunecată, tragică şi fixă, pe care o au de obicei oamenii în faşa unui mort, atunci când ei sunt cauza acelei morţi…

„Drace! se gândi el! L-am strâns prea tare!…”

El se dădu înapoi spre uşă. Şi atunci, toată impresia aceea lugubră i se risipi.

„Peste câteva minute, se gândi el, va deschide temnicerul uşa şi va vedea cadavrul călugărului. În loc să fiu spânzurat peste o oră, voi fi imediat şi asta-i tot!… Spânzurat!… cum nu se cuvine unui bun maestru scrimă.”

El alergă spre pat, smulse spada lui Corignan şi scoase un suspin adânc.

— Acum n-au decât să vină!... Cu aceste două jucării în mâini, desfid pe toţi spadasinii din toate mânăstirile şi pe toţi temnicerii Bastiliei şi pe...

El se opri scurt.

Capitolul V – CRIPTELE MÂNĂSTIRII

CÂTEVA SECUNDE, el îşi fixă privirile rătăcite asupra lui Corignan. Sudori de nelinişte îi şiroiau pe frunte. O bucurie puternică făcea să i se zbată tâmplele... Apoi izbucni în râs:

„Capucin? Asta ar fi nostim... Şi de ce nu? Călugărul acesta a intrat nici... Deci trebuie neapărat să iasă!...”

Dintr-o mişcare, el îl dezbrăcă pe Corignan de anteriul lui şi fremătând, se îmbrăcă cu el!... Apoi îl întinse pe călugăr pe pat, îl întoarse cu faţa la perete şi aruncă pătura pe el. Cu gluga trasă pe ochi, cu mâna crispată pe mânerul pumnalului, el se apropie de uşă şi strigă:

— Ah! păcătos înrăit! Ah! nemernic blestemat, care nu vrea să se spovedească! Ei bine! atunci o să fii spânzurat aşa plin de păcate! Cu atât mai rău pentru tine, fiindcă sufletul tău o să-l ia diavolii şi stârvul tău o să se legene în spânzurătoare!

Uşa se deschise şi în prag apăru temnicerul. În spatele lui se aflau cinci sau şase gărzi.

— Aţi terminat, cuvioşia voastră?

— Da fiule. Mă duc. Voi părăsi acest locaş de pierzanie. Să-l spânzuraţi pe golanul ăsta, fiindcă nu vrea să asculte de nimeni. Adio fiule...

Şi vorbind astfel, binecuvântând sentinelele ce se înclinau în faţa lui, el traversă sala ce se afla în faţa celulei şi se îndreptă spre uşa ce îi fu deschisă şi distinse în întunericul curţii, un cupeu ce aştepta la scară.

— Grăbeşte-te să te urci, am întârziat mult, se auzi o voce.

Trencavel, se urcă, fără a ezita, în cupeu. Imediat portiera trăsurii se închise cu zgomot. Vehiculul porni la pas, traversă o curte, apoi o altă curte exterioară, apoi trecu peste puntea mobilă şi după aceea porni la trap... Trencavel de-abia îşi putea stăpâni râsul. Găsea farsa ce le-o jucase, prea minunată. Liber, spuse el. Cine spunea că e imposibil să mai scape cineva din Bastilia? N-am decât să deschid portiera acestui venerabil

cupeu, să sar pe şosea şi…

Şi Trencavel scoase o înjurătură furioasă de disperare: mânerele de dinăuntru erau scoase şi portiera încuiată pe dinafară! Faimosul cupeu nu era decât o închisoare pe roate!

În goana mare a cailor, trăsura ajunse în strada Saint-Honoré; în sfârşit, ea se opri în faţa unei porţi uriaşe de stejar, nouă de tot, împodobită cu nituri, frumos aranjate în formă de cruci. Deasupra portalului se afla o cruce mare. Pe dreapta şi pe stânga ei se întindeau ziduri înalte. Era mânăstirea Capucinilor. Cea mai frumoasă mânăstire de capucini din Franţa şi din Navarra, care cuprindea nu mai puţin de o sută douăzeci de călugări, – dintre care unii celebri prin lucrările lor istorice, şi care putea să rivalizeze cu cele ale călugărilor Benedictini.

Aşadar, în faţa mânăstirii Capucinilor se oprise cupeul, care după ce îl dusese pe fratele Corignan la Bastilia, îl aducea înapoi, sau se credea că îl aducea, încuiat. De fapt, călugărul fusese pedepsit cu opt zile înainte, pentru că fusese văzut într-o cârciumă, cu o fată pe genunchi. Ori, i se tolerau toate păcatele venale sau mortale, cu condiţia de a nu se afişa în public. Însărcinat cu misiunea delicată de a-l spovedi pe Trencavel, lui Corignan i se promisese o mie de lire numărate, dacă reuşea să pună din nou mâna pe teribila scrisoare. Şi în afară de aceasta, bineînţeles, era iertat şi de pedeapsa ce o primise.

„Bine! se gândi Trencavel în momentul când trăsura intra în curtea mânăstirii, tot va trebui să mi se deschidă portiera ca să pot ieşi şi să intru acolo unde voi fi condus.”

Şi se pregăti să sară asupra aceluia care avea să deschidă, să-l dea peste cap şi apoi să se încreadă în picioarele lui agile. Din nenorocire, lucrurile se petrecură cu totul altfel; porţile mânăstirii se deschiseră, cupeul intră în curtea mănăstirii şi de-abia aici, Trencavel fu invitat să coboare.

„M-au prins! îşi spuse el trăgându-şi cât mai pe ochi gluga.”

— Vino frate! Cuviosul stareţ de-abia aşteaptă să te vadă…

Fără să spună un cuvânt, Trencavel merse în urma călugărului care îi vorbise astfel şi care îl conduse până la capela mânăstirii.

— Cuviosul nostru părinte se află în cripta capelei, împreună cu Monseniorul arhiepiscop de Lyon, reluă atunci capucinul. Aşteaptă-l aici, aşa a ordonat. Când are să vină sus, are să-ţi vorbească. În orice caz, e interzis să te apropii de strană!…

Spunând acestea, călugărul se retrase şi Trencavel auzi cum încuia uşa cu cheia.

— Ho ho! Pe toţi dracii, dar azi dau tot peste oameni de ăştia turbaţi, care au mania să mă încuie! Dar ce-o fi făcând acolo în criptă? Şi de ce e oprit să mă apropii de strană?… A!! făcu el deodată, lovindu-se cu palma în frunte. Stareţul e în conferinţă jos în criptă, cu arhiepiscopul de Lyon! Dar arhiepiscopul de Lyon… E un Richelieu!… e chiar fratele prea puternicului cardinal, care îmi doreşte atâta bine, încât m-a găzduit în propriul său palat – Bastilia – şi a vrut să-mi facă cadou o frumoasă cravată de cânepă unsă cu săpun. Dar ce naiba, s-o fi închis într-o subterană părintele Joseph, consilierul cardinalului, chiar cu fratele cardinalului? Şi Trencavel se apropie de strană!

Capela era luminată în mod vag de o singură lampă, a cărei lumină tristă nu servea decât să facă şi mai îngrozitoare întunecimile îngrămădite în colţuri. În momentul când ajunse în dreptul grilajului de la strana corului, lui Trencavel i se păru că aude un murmur nedesluşit de voci înăbuşite, care îl făcură să se înfioare.

— La ce ar putea să-mi servească asta? îşi zise el. Ce mă interesează pe mine ce vorbesc oamenii ăştia? Eu să caut să fug. Dacă mi s-a interzis să mă apropii de strană, înseamnă că trebuie să fie vreo ieşire pe aici.

El trecu dincolo de grilaj şi ocoli altarul. Acolo, murmurul se auzea mai distinct. Trencavel privi în jos şi – luminată confuz de o lumină ce venea din fundul criptei cu coşciuge, zări deschizătura dreptunghiulară de la care începea scara de piatră ce se înfunda sub pământ, în criptă. Atunci o curiozitate irezistibilă puse stăpânire pe el. Voi să asculte, cu orice preţ… El coborî trei-patru trepte ale scării în spirală şi atunci auzi!

Era o voce gravă şi tristă, care avea acel timbru de amărăciune, pe care îl lasă nenorocirea în urma ei după ce trece. Şi vocea aceasta, era aceea a lui Alfons-Louis Duplessis, arhiepiscopul Lyonului, fratele mai mare al lui Richelieu! Trencavel se înfioră! Trencavel îşi simţi inima bătând ca un bubuit de tobe! Căci iată ce-i spunea fratele cardinalului de Richelieu, părintelui Joseph:

— Aflaţi acum Excelenţă, de ce mi-am părăsit arhiepiscopia pentru a mă duce la Angers! De ce am fugit şi din acel oraş, pentru a veni la Paris! De ce îmi e ameninţată toată liniştea

vieţii mele! De ce e legată atâta cinste şi infamie de numele de Richelieu! Fiindcă vreau să vă spun, de ce boală a murit doamna de Lespars! Şi apoi, vă voi spune şi cine este fiica moartei, Annaïs de Lespars!…

Aceste cuvinte, fratele lui Richelieu le pronunţă cu un accent atât de întunecat, atât de amar, încât Trencavel se înfioră până în fundul sufletului. În această clipă, el uitase chiar că un singur gest putea să-l piardă, uită de Bastilia şi de spânzurătoare, de fratele Corignan şi de cardinal… şi mai coborî încă cinci-şase trepte pe scara în spirală şi apoi se opri brusc.

Privirea lui răscolea cripta… Această privire ce părea neliniştită de o emoţie puternică, trecu în revistă decorul funebru: stâlpi groşi care susţineau bolta cea joasă, mormintele vechi şi printre coşciugele de piatră ale morţilor, doi oameni vii, ale căror voci tulburau tăcerea eternă.

Unul dintre cei doi oameni vii, de talie înaltă cu o înfăţişare frumoasă, cu gesturi nobile, privirea loaială întunecată de tristeţe, era arhiepiscopul de Lyon. Celălalt, mai mic, slab, cu o barbă scurtă, căruntă cu privirile reci, nemişcate, rigid, cu anteriul lui de capucin, fără a face nici un gest, ca statuile care îl înconjurau, era părintele Joseph - Eminenţa Cenuşie.

Acesta, se numea François Le Clerc du Tremblay, baron de Maffliers. Ca şi călugărul Loyola, căruia îi moştenise probabil gândurile acelea atât de întinse, el debutase în viaţă ca un galant cavaler şi strălucit om de arme. La asediul de la Amiens, trupele imperiale cunoscură puterea paloşului său de război. În lungile sale voiajuri prin Europa, el uimi pe mulţi savanţi şi multe doamne nobile cunoscuseră puterea lui de seducere. Era abil mânuitor al armelor şi al amorurilor. Ca şi Loyola, ca şi marchizul de Panigarola, el avu o tinereţe înflăcărată, de meteor. Şi ca şi ei, meteorul se stinse dintr-odată. Ce catastrofă sufletească? Cine poate şti ce inimi zdrobite au continuat să bată înăbuşit sub rasa de călugăr carmelit a lui Panigarola şi sub aceea de călugăr capucin a lui Le Clerc du Tremblay?… Când strălucitul baron de Maffliers reapăru în ochii lumii, el se numea părintele Joseph…

— Excelenţă, spuse arhiepiscopul, am aflat la un moment dat, la Lyon, că un pericol imens o ameninţa pe doamna de Lespars. Am plecat; dar am ajuns prea târziu! Ştiţi de ce?

— Da, spuse părintele Joseph cu o voce clară.

— Ştiţi? se răsti arhiepiscopul.

— Ştiu că noi am omorât-o pe doamna de Lespars, îl întrerupse Măreţul Capucinilor. Moartea ei era necesară. Intrigantă, îndrăzneaţă, această femeie devenise periculoasă pentru Stat, pentru fratele dumneavoastră. A trebuit să o sacrificăm. E destul de mult pentru noi că avem de luptat împotriva copiilor Gabriellei de Estrées. Regele Henric al IV-lea, ne-a lăsat o moştenire greu de purtat… Ce importanţă are viaţa sau moartea unei fiinţe, dacă restul comunităţii este salvat Monseniore, în ziua în care voi vedea că eu aş putea fi un pericol pentru societatea lui Christos, mă voi suprima eu însumi – da, cu riscul de a-mi blestema pe vecie sufletul.

— Oh! dar ce fel de om sunteţi?

— Eu nu sunt om!

Arhiepiscopul tremură sub acreala îngheţată a acelei voci sălbatice. Trencavel simţea acea uimire vagă, care precede groaza. Primitele Joseph, înfipt în sălbatica sa nemişcare, continuă:

— Eu sunt un călugăr. O mânăstire, înseamnă un mormânt. Când se întâmplă ca vreunul din noi să iasă din ea, înseamnă că el are vreo misiune de îndeplinit, sau că a primit vreun ordin.

— De la cine? întrebă înăbuşit arhiepiscopul.

— De la Dumnezeu! răspunse stareţul. Misiunea mea este de a-l conduce pe fratele dumneavoastră pe calea care mi-a fost arătată, de a-i lumina drumul, cu o torţă într-o mână pentru a lumina sau a arde, cu un pumnal cu o cruce în cealaltă, pentru a binecuvânta sau a lovi. Doamna de Lespars s-a găsit în drumul lui: a fost lovită… Plângeţi Monseniore? Pentru ce peste lacrimi? …

Louis Duplessis de Richelieu înălţă capul şi spuse cu o dureroasă simplitate:

— O iubeam pe Luiza de Lespars…

Trencavel se înfioră de milă. Dar sub cutele rigide ale rasei monahale, nimic nu se clinti. Louis de Richelieu rămase un minut pe gânduri, cu privirea pierdută în gol, spre orizonturile tinereţii sale moarte.

— Aflaţi pentru ce mi-am cedat eu rangul de mai vârstnic, fratelui meu Armand. Pentru ce am părăsit dintr-odată lumea, ca să mă înmormântez în Mânăstirea Grande-Chartreuse, o veţi înţelege de-abia acum… Noi ne iubisem şi ne logodisem în

secret. Ea era totul pentru mine, iar eu eram totul pentru ea. Orfană, stăpână pe viaţa şi pe averea ei la optsprezece ani, ea locuia în domeniile ei de Lespars, la trei leghe, depărtare de domeniul Richelieu. Era suspectată de lume, din cauza atitudinilor ei libere şi mândre. Ea iubea singurătatea, cursele călare în fundul pădurilor, toate exerciţiile corporale îi erau familiare, chiar şi scrima. Numai eu singur ştiam ce suflet timid şi curat se ascundea în ea. Câţiva îi simţiseră şi cravaşa ei pe obraji. Eu o vedeam în fiecare zi. Fratele meu Armand cunoştea această dragoste şi căuta să mă îndepărteze de ea. El îmi spunea: „Ea nu poate lua rangul nostru. Ea nu merită să devină o Richelieu…” Şi acesta era fratele meu. Nu puteam să mă bat în duel cu el. Dar într-o zi, scos din fire, îi strigai: „Dovedeşte-mi-o! Sau te omor!…” Fratele meu avu unul din specificele lui surâsuri şi îmi spuse: „O dovadă? O vei avea!…”

Arhiepiscopul fu zguduit de un tremur. Amintirile pe care le evoca acum, răscoleau în fundul sufletului său ura pe care anii şi practicile religioase reuşiseră să o acapareze. Trencavel asculta cu ardoare, cu unghiile înfipte în podul palmelor şi cu sudoarea pe frunte. Părinte Joseph rămăsese nemişcat, împietrit în insensibilitatea lui.

— La un moment dat, reluă Louis de Richelieu, fu o mare mişcare în castelul nostru. Era o mare cinste şi glorie pentru castelul de Richelieu!… Regele Henric al IV-lea, vizitând Touraina şi Anjou, venise la Chinon şi acceptase pentru două zile, ospitalitatea oferită de Richelieu!… Lăsându-şi suita militară la Chinon, veni cu o escortă mică să ne arate câtă stimă şi încredere ne oferea. Se scurseseră şi cele două zile, dar regele Henric tot nu pleca, ci părăsi castelul, de-abia după douăsprezece zile. În această perioadă, eu n-am putut-o vedea pe Luiza niciodată. După ce regele plecă, am alergat la Lespars. Aici, am găsit pe Luiza, doborâtă de o ascunsă disperare; nenorocirea trecuse acolo!…

— Mii de tunete! mormăi Trencavel între dinţi.

Părintele Joseph nu clintea. Louis de Richelieu, făcuse un gest violent, dar fără îndoială, că în el era ceva ce se sfărâmase pe veci căci păru să se calmeze, fără nici un efort.

Timp de trei luni, continuă el, Luiza se topea sub ochii mei şi n-am putut să-i smulg secretul acestei imense dureri care o ucidea. Un singur lucru îmi repeta mereu, că totul se sfârşise

între noi doi. Simţeam că înnebunesc. Într-o seară îi strigai că am să aranjez toate lucrurile, ca să ne căsătorim. Atunci, ea se ridică, îmi apucă mâna şi îmi spuse acestea: „Eu nu pot să fac parte din familia Richelieu!…” Exact cuvintele fratelui meu Armand! Şi dintr-odată, îngrozitorul adevăr izvorî de pe buzele sale, din care pierise sângele. Într-o noapte, ea auzise lovituri puternice în uşa camerei sale de dormit şi vocea fratelui meu, care îi striga: „Deschide repede! Repede! Fratele meu Louis e aici şi trebuie să-ţi vorbească neapărat!…” Zăpăcită, ea deschise uşa. Un om dădu buzna în odaie. Între ei se dădu o luptă crâncenă şi Luiza leşină. Când s-a deşteptat, se făcuse ziuă. Omul dispăruse… dar ea îl recunoscuse încă din clipa când intrase în odaie, era Henric al IV-lea Regele Franţei.

Arhiepiscopul se opri gâfâind. De data aceasta, amărăciunea acestor amintiri îl copleşise.

— Apoi? întrebă sec stareţul Capucinilor.

— În timp ce îmi povestea acestea, Luiza nu vărsă nici o lacrimă. Numai un fior continuu o agita din cap până în picioare; era palidă ca o moartă şi cu o voce ca din mormânt, ea îmi spuse: „Adio Louis. Frumosul nostru vis s-a spulberat. Am sperat că voi muri, dar iată-mă încă vie. Am vrut să mă omor, dar am înţeles… Oh! Louis, am înţeles că aş fi omorât odată cu mine şi bietul meu suflet. Adio Louis! Nici amantă, nici soţie, de aici înainte voi fi mamă… şi ca mamă, voi trăi pentru creatura inocentă pe care o voi naşte… născută dintr-un rege… născută dintr-o crimă…” Cum a fost ultima noastră întrevedere, Excelenţă, nu voi mai avea puterea să v-o descriu. Numai că mă întreb câteodată, cum de nu am înnebunit. De atunci am încercat în zadar s-o mai revăd pe Luiza, dar dispăruse din regiunea aceea. Fratele meu dispăruse şi el!… Domnul fie lăudat! adăugă arhiepiscopul cu milă sinceră şi adâncă. De-abia am putut scăpa de furia şi setea de a-l ucide care mă făcuse să-l caut timp de trei luni pe Armand, pretutindeni.

Arhiepiscopul îşi ridică tremurând mâinile spre un Christ ce se afla în criptă.

— Apoi am intrat în mânăstirea Grande-Chartreuse, continuă Louis de Richelieu. Anii mi-au cicatrizat rana. Am acceptat să fiu numit arhiepiscop de Aix, apoi de Lyon. Am vrut să intru din nou în lume şi poate să mă apropii de Luiza, pentru a o ajuta la nevoie. Am aflat că regele Henric al IV-lea îi scrisese mai multe

scrisori şi îi trimisese nişte documente, prin care recunoştea drepturile de fiică a sa, lui Annaïs, copila ce se născuse… Eu vegheam din depărtare asupra ei… şi asupra copilei.

Trencavel îşi plecă încet capul şi murmură trist: „Fiică de rege!…”

— Apoi? întrebă părintele Joseph cu aceeaşi teribilă asprime.

— Apoi? se răsti arhiepiscopul. Eu unul nu pot da ochi cu fratele meu, cardinalul, fiindcă aş avea prea multe lucruri să-i spun. Din cauza asta am venit să vă văd pe dumneavoastră, fiindcă dumneavoastră sunteţi cel care îl călăuzeşte! Să-i spuneţi că eu am ajuns prea târziu pentru ca s-o salva pe Luiza, dar că sunt aici, pentru a o apăra pe Annaïs! Să-i spuneţi… dar fără îndoială, că fac rău continuând să mă enervez. Desigur că dumneavoastră, Excelenţă, vă veţi da seama că ar fi prea periculos, să-l scoateţi din fire pe un om, care în numele justiţiei divine şi a legilor omeneşti, îşi asumă sarcinile unei paternităţi, ale cărei bucurii el nu le-a avut.

Arhiepiscopul tăcu. Trencavel gâfâia şi îşi muşca buzele până la sânge.

Părintele Joseph păru că se cufundă câteva minute într-o adâncă meditare. Când ridică din nou capul, Trencavel era alb ca varul. Arhiepiscopul se-nfioră. Figura călugărului era înflăcărată şi o neclintită hotărâre se citea pe fruntea lui. Cu o voce pe care nici o umbră emoţie nu o altera, el grăi:

— Monseniore, chiar dumneavoastră mărturisiţi că fata aceasta are nişte documente periculoase. Chiar dumneavoastră aţi spus: de numele Richelieu e legată numai onoare sau numai infamie…

Şi ca o lovitură de secure, adăugă:

— Fata aceasta e condamnată, Monseniore!

— Pe toate puterile cerului! tună Trencavel din fundul plămânilor. Sfinţia ta, vom fi doi care s-o apărăm! Iar dumneata, popă al iadului, însărcinez eu să te fac să-ţi treacă gustul de…

În timp ce Louis de Richelieu rămăsese împietrit de uimire, timp ce maestrul de scrimă îşi vocifera ocările, stareţul se repezi la frânghie, care fără îndoială că era în legătură cu vreun clopot de alarmă şi trase de ea cu frenezie. Imediat se auziră sunetele îndepărtate ale un clopot. Dar chiar înainte de a fi răsunat primul sunet de clopot, izbucni o rumoare ce creştea şi se apropia, zgomote de uşi trântite, paşi alergau, voci alarmate

care îşi aruncau exclamaţii disperate…

— Ei drace! făcu Trencavel. Mi se pare că s-a făcut ceva tapaj. S-o ştergem dacă nu voim să ne lăsăm pe aici bietele oase…

Din câteva salturi el ajunse din nou în capelă şi acolo nu se putu opri să nu se cutremure! Călugării se repezeau grămadă spre strană, în rânduri dese… Erau vre-o sută de vlăjgani, cu bărbile zburlite de furie, cu ochii aprinşi, o sută de diavoli dezlănţuiţi, care gesticulau şi urlau în răcnete sinistre:

— Moarte celui ce-a făcut sacrilegiul!…

Capitolul VI – BICIUL SFÂNTULUI LABRU

SĂ LĂSĂM DEOCAMDATĂ pe maestrul de scrimă şi să ne întoarcem la Bastilia, unde l-am lăsat pe fratele Corignan.

Trencavel îl strânsese de gât pe spion, cu toată nădejdea. Dar Corignan era un om din cale-afară de rezistent, pe care trebuie să-l omori de două ori ca să moară şi încă nici atunci să nu fii sigur dacă a murit de a binelea.

Deci, din momentul când Trencavel l-a lăsat ca mort pe patul din celulă, fratele Corignan rămase multă vreme nemişcat, fără a mai da vreun semn de viaţă. Apoi, judecând, fără îndoială, că această lipsă de exerciţiu devenea plictisitoare, cadavrul începu să fie agitat de tresăriri imperceptibile. Figura lui începu să treacă de la vânăt la purpuriu, apoi la roşu viu, apoi reveni la culoarea aceea negricioasă, care îi constituia cea mai frumoasă podoabă a sa. După aceasta, fratele Corignan suflă o dată lung, din fundul plămânilor. Apoi, respiraţia lui, după câteva încercări timide, începu să devină iar normală. Corignan îşi mişcă braţele, apoi picioarele, se aşeză pe marginea patului şi mai oftă de trei ori la rând.

— Iroade! ce naiba, oi fi răcit?

Un alt suspin îl întrerupse. Deschizând ochii, rămase năuc văzându-se într-o celulă. Aproape imediat îşi aduse aminte. Atunci scoase un mormăit de furie şi se repezi spre uşa celulei în care începu a bată cu pumnul, făcând un vacarm asurzitor.

— Ei bine! Ei bine! ciripi o voce de dincolo. Ţi se va deschide mai repede decât credeai!

Fratele Corignan recunoscu vocea aceea şi se cutremură fără să ştie de ce se înspăimântase şi tremura. El urlă:

— Rascasse!... Era într-adevăr Rascasse!... Cardinalul, văzând că nu mai vine părintele Joseph, care trebuia să-i dea socoteală cu privire la misiunea lui Corignan, îl trimisese pe cocoşat la Bastilia. Dacă Trencavel ar fi destăinuit unde ascunsese teribila scrisoare pe care trebuia să şi-o recapete neapărat, îi dăduse un ordin să-l spânzure de îndată ce s-ar fi asigurat că spusese adevărul. Iar în cazul când Trencavel nu ar fi voit să spună nimic, îi dăduse ordin să-l spânzure imediat. Ajungând la Bastilia, înarmat cu depline puteri, Rascasse află că Corignan plecase de câtva timp, strigând că prizonierul refuzase să se spovedească.

Imediat, Rascasse îi arătă Guvernatorului un ordin ca prizonierul să fie spânzurat imediat şi în secret. Guvernatorul se grăbi atunci să pună să se instaleze spânzurătoarea din mijlocul curţii Fântânilor şi Rascasse porni vesel să ia în primire viitoarea victimă a spânzurătorii.

Auzind că prizonierul pronunţa chiar numele lui şi apoi recunoscând şi glasul lui Corignan, spionul îndepărtă cu un gest autoritar temnicerii şi gărzile care îl escortau. Apoi, stăpânindu-şi uimirea şi spaima pe care o simţise la început, spuse cu o voce foarte dulceagă:

— Scumpul meu Corignan, eşti tu într-adevăr cel pe care îl aud?

— Eu însumi, dragul şi micul meu Rascasse, eu însumi… Deschide-mi repede!

— Dar ce naiba faci acolo în celulă, dragul meu prieten?

— Ah! frate! Trencavel m-a strâns de gât pur şi simplu. Ce!… Râzi?…

— Nu, spuse Rascasse, plâng!… Continuă, te implor.

— Ei bine, nu îmi mai găsesc anteriul şi prin aceasta, trag concluzia că mizerabilul acela a îndrăznit să se îmbrace cu el şi bănuiesc că datorită acestui subterfugiu, caraghiosul a putut fugi de aici. Dar de ce râzi?…

— Plâng, nu ţi-am spus?…

Rascasse nu minţea. Dar şi Corignan spunea adevărul. Rascasse jubila! Din primul moment fusese apucat de un râs nebun care îi umplu ochii de lacrimi. Rascasse, zguduit de o bucurie, frenetică, îşi spuse: E o spânzurătoare afară?! Trebuie să servească la ceva!… Şi Rascasse juca tontoroiul de bucurie!

— Haide, reluă Corignan, e frumos că plângi de trista mea un

întâmplare, dar pentru numele Lui Dumnezeu, deschide-mi odată, dragul meu prieten.

— Drace, drace! făcu Rascasse, dar spânzurătoarea e gata, frate!

— Spânzurătoarea? Ei, dar ce importanţă mai are că spânzurătoarea e gata, dacă caraghiosul ăla ne-a scăpat? Hai încetează de a mai plânge, micul şi scumpul meu Rascasse şi deschide-mi!…

— Nu, nu, hohotea Rascasse, vreau să mă satur de plâns.

— Dar, pentru ce naiba plângi?

— Tu nu înţelegi, dragă Corignan? Nu înţelegi? Atunci să-ţi explic eu de ce. Vai, vai! Ce durere! Dar pe legea mea, fiindcă spânzurătoarea e gata, îmi trebuie un spânzurat…

— Ah! mizerabile!… răcni Corignan.

— Şi fiindcă prizonierul a fugit, oh! ce nenorocire!, tu eşti acela, dragul meu Corignan, pe care am să pun să-l spânzure, conform ordinului Eminenţei sale!… Lui Corignan i se zburli părul în cap şi căzu în genunchi, capul i se plecă în piept şi începu să plângă, numai că acestea erau într-adevăr lacrimi de durere!

— Haideţi! spuse Rascasse deschizând uşa. Luaţi-l şi spânzuraţi-l pe vlăjganul ăsta! Dar repede!

În aceeaşi clipă Corignan fu apucat de braţe, ridicat şi înconjurat de gărzi şi împins afară, ba chiar mai mult dus pe sus. Năucit, alb ca varul, el se lăsă târât; două minute mai târziu, ajunse în curtea Fântânilor, la picioarele spânzurătoarei, care sub lumina a două-trei facle se desemna în roşu pe ecranul nopţii. Rascasse repeta:

— Repede, repede! Să fie spânzurat golanul!

Nu se aflau acolo decât guvernatorul, câţiva temniceri şi vreo duzină de soldaţi din gardă. Guvernatorul făcu un semn. Unul din temniceri, care ţinea loc de călău de ocazie, trecu ştreangul pe după gâtul fratelui Corignan. Atunci, nenorocitul scoase un urlet lung de agonie şi de revoltă.

— Dar eu nu sunt Trencavel, vocifera capucinul zbătându-se. Eu sunt Corignan, fratele Corignan.

— Hei! Ia staţi un moment, spuse guvernatorul alarmat. Ce tot cântă caraghiosul ăla acolo?

— Fratele Corignan! Fratele Corignan! urlă călugărul chemând şi limba latină în ajutor. Vă blestem. Arunc anatema pe toţi!

Cine ar fi crezut, că fratele Corignan să fie salvat de

latineasca lui de bucătărie? Cu toate acestea, după latineasca aceasta, guvernatorul Bastiliei îl recunoscu pe capucin, pe care mânia şi ignoranţa lui îl făcuse celebru în tot anturajul lui Richelieu. Urmă o scurtă explicaţie, din care rezultă că Trencavel reuşise de minune cea mai îndrăzneaţă evadare din câte au existat Atunci guvernatorul începu să tremure de frică să nu-şi piardă postul. Corignan strigă că el îl va aduce la picioarele aceleaşi spânzurători. Ştreangul îi fu desfăcut şi Rascasse, vărsând lacrimi de crocodil, se repezi spre Corignan şi-l luă în braţe, fără a putea totuşi să-l îmbrăţişeze mai sus de şolduri.

— Ah! dragă frate, le-am spus eu mereu că nu eşti tu Trencavel, dar n-au voit să mă creadă. Domnul fie lăudat!

— Slavă Domnului! se răsti călugărul. Na! pungaş ordinar.

Şi spunând acestea, fratele Corignan îşi repezi cu putere genunchiul, de care se servea cu aceeaşi agilitate ca de pumni, şi îl pocni zdravăn pe Rascasse drept sub bărbie. Rascasse se rostogoli la şase paşi, scuipându-şi doi dinţi.

Odată afară din Bastilia, Corignan dădu drumul picioarelor şi fugi înghiţind pământul.

— Două strangulări în aceeaşi seară! bombăni el. Socotită la o mie de lire fiecare, fac două sute de pistoli pe care mi-i datorează Eminenţa Sa, în serviciul căreia mi-am angajat viaţa, puterea şi inteligenţa. Cât despre Trencavel, are să mi-o plătească cu pielea lui. Caraghiosul, probabil că s-a urcat desigur în cupeul acela blestemat care se închide pe dinafară, aşa că a fost dus la mânăstire. Atunci, am să-l iau eu de urechi şi am să-l duc din nou la închisoare, ca să fie şi el puţin strâns de gât, la rândul lui. Mamă, mamă! Ce-am să mai râd!

Corignan judeca astfel, ca un ‘‘personaj subtil”. Ajungând la mânăstire, se agăţă cu furie de clopotul de la poartă, care se deschise, iar el dădu buzna înăuntru.

— Unde m-au dus! strigă el spre fratele portar, care căzuse parcă din lună.

După o clipită, portarul revenindu-şi, urlă şi el acest răspuns:

— Te-au dus în capelă!...

De îndată ce fratele Corignan află că Trencavel fusese închis în capelă, strigă să vină zece călugări voluntari ca să pună mâna pe el. Dar, când începu să strige în gura mare, toţi capucinii se repeziră în ajutorul lui. Mânăstirea întreagă, aprinsă de acel zel

pe care li-l dădea siguranţa unei victorii lipsită de pericole, invadă capela, chiar în momentul când clopotul de alarmă, tras de părintele Joseph, începuse să sune cu toată puterea.

— Trencavel! Trencavel! răcnea Corignan care alerga în fruntea tuturor.

— Iată-mă! strigă maestrul de scrimă. Poftim! duhovnicul meu!

— Fraţilor! tună Corignan. Săriţi pe Filistinul ăsta! Săriţi pe Goliathul ăsta! Săriţi pe Irodul ăsta! Iuda!

Trencavel, dintr-o mişcare se debarasa de anteriul cu care se înfofolise şi îşi scoase sabia:

— Iată-mă, cine vrea să încerce?

Turma asaltatoare se dădu înapoi. Sclipirea oţelului făcu primele rânduri să tresară. Dar aproape imediat, având în vedere numărul lor şi îndrumaţi de fratele Corignan care înainta cu curaj, trebuie s-o recunoaştem, se repezi cu grămada luând cu asalt strana, unii ridicând băncile ca să-l doboare pe filistin, alţii înarmându-se cu securi, cu satâre, eu cu frigări de fier şi cu alte instrumente tăioase, pe care fratele bucătar venise în fugă să le aducă în braţe.

În câteva secunde Trencavel fu înghesuit într-un colţ al capelei. Sângele curgea. Urletele şi vaietele se amestecau. Un scăunel de lemn azvârlit pe sus cu frenezie, îi rupse spada lui Trencavel. Un altul îl atinse în umăr.

Dezarmat, sângerând, cu hainele sfâşiate, el aruncă în jurul lui o privire, în acea fracţiune de secundă de dinaintea morţii, suprema privire a învinsului şi în această viziune funebră, îi apăru în fundul unui nor roşcat, mulţimea de feţe îndârjite de spaimă şi de furie, de guri schimonosite de insulte, de braţe ridicate, de pumni încleştaţi, în timp ce oţelul securilor arunca sclipiri palide în întunecime şi de sus, de foarte departe, clopotul infernal îşi răspândea vaietul.

Suntem nevoiţi acum să facem cunoscut cititorului un oarecare obicei, pe care îl luase de multă vreme François Le Clerc du Tremblay, baron de Maffliers, stareţul (sub numele de părintele Joseph) Mânăstirii Capucinilor de pe strada Saint-Honoré.

De două ori pe săptămână, marţea şi vinerea, se făcea în acea capelă spovedania publică a tuturor: întreaga comunitate era adunată şi fiecare, cu glas tare, îşi mărturisea greşelile pe

care le făcuse, sau gândurile rele pe care le avusese. Stareţul pronunţa sentinţa, după gravitatea greşelilor mărturisite: să spună psalmi pe de rost, să depene de zece-douăsprezece ori pe noapte mătăniile, să fie ţinut cu pâine şi apă două până la patru zile. Câteodată, stareţul pronunţa simplu:

— *Penitentia*!… (canonirea).

Atunci, bietul călugăr căruia i se aplica această condamnare, se dezbrăca imediat de anteriu şi de rasă, îşi lăsa bustul gol, se îndrepta spre un colţ al capelei şi apuca un instrument bizar ce se afla atârnat de statuia Fericitului Sfânt Labru. Cu ajutorul acestui instrument condamnatul se biciuia singur pe umeri, până ce stareţul ridica mâna.

Biciul Sfântului Labru, era un cnut obişnuit şi nu avea decât vreo zece curele. Numai că… fiecare din aceste curele avea la capătul ei o bilă; mică de plumb şi un cui, constituind astfel un groaznic instrument de tortură. Sângele ţâşnea de la prima lovitură, dacă era bine aplicată…

Trencavel fusese înghesuit tocmai lângă statuia Sfântului Labru!… Şi în clipa când disperat se rezemă de perete, mâna lui dădu tocmai peste mânerul Biciului Sfântului Labru! El îl luă din cui fulgerător de repede, începu să râdă şi spuse:

— Păzea..

În clipa când se dezlănţui năvala finală, Biciul Sfântului Labru şuieră cu toată puterea, plesni, se învârti prin aer, ca un şarpe cu mai multe capete, dintre care fiecare era înarmat cu câte un dinte groaznic. Fratele Corignan, atins primul în plină figură, pe jumătate orbit, se dădu înapoi răcnind de durere, cu palmele pe ochi şi se rostogoli la picioarele mulţimii, nebun de durere… Trencavel se repezi spre ei.

— În lături! strigă el cu o voce batjocoritoare.

El nu spera că va putea trece prin mulţimea aceea fanatică, cu atât mai puţin să poată ajunge până la uşă şi mai puţin încă, să-şi salveze viaţa. Ştia destul de bine că avea să cadă acolo, sfâşiat în bucăţi, aşa că năvala lui eroică nu era, în mintea lui, un act războinic, ci o năzdrăvănie copilărească. Pocni în dreapta, pocni în stânga, trosc, pleosc, biciul Sfântului Labru începu să lovească, făcând să-i şuiere curelele şi lăsând dâre de sânge la fiecare lovitură. În jurul lui se făcu un gol de groază.

— Lovitură directă la figură! se răţoi Trencavel. Acum să vorbim noi greceşte şi latineşte! Latinus, latina, latinum! Păzea

vobiscum! Săriţi, criminalul! Săriţi, foc!

El făcea un scandal formidabil, râdea cu hohote, striga de le asurzeai urechile, aşa că armia de călugări se zăpăci de gura lui, dar mai ales de loviturile care plouau ca grindina. Cnutul zbura prin aer, se învârtea, ca un fel de fiară apocaliptică, care muşca şi sfâşia. Capucinii năuciţi, îngroziţi, prostiţi de teamă, se înghesuiau, se ciocneau unii de alţii, se dădeau înapoi şi victoriosul bici al Sfântului Labru, străbătând prin grămada de anterie cenuşii, se găsi deodată în mijlocul capelei. Trencavel nu mai avea în faţa lui decât vreo zece adversari, numai că acest pumn de viteji, erau înarmaţi. Securile şi frigările fratelui bucătar, se aliniaseră acolo, toate.

— Înapoi! strigă Trencavel.

— Înapoi! îi ripostară călugării fără să se clintească.

Trencavel auzi în spatele lui mulţimea celor ce fugiseră şi a celor schilodiţi, care se apropiau din fundul capelei, în rânduri strânse. Părintele Joseph îi conducea!... Palid, cu buzele strânse, fără nici un gest, stareţul mergea cu paşi liniştiţi. Maestrul de scrimă socoti că mai avea vreo trei secunde până să-l ajungă şi fiindcă acum nu mai voia să se lase ucis, iar speranţa că va scăpa cu viaţă înzecindu-i puterile, în momentul când părintele Joseph era să-i pună mâna pe umăr, din spate, găsi o soluţie... în faţa lui, la doi paşi, văzu un călugăr cu o figură energică, cu privirea rece şi cu securea ridicată. Trencavel îşi agăţă la centură faimosul său cnut, care triumfase asupra filistinilor, se încordă cu o figură teribilă şi se destinse dintr-odată...

Toate acestea duraseră cât o viziune de vis. După o clipită se auzi mu vaet:

— Substareţul! Substareţul nostru e mort!...

Era călugărul cu securea. Nu era mort, dar nici mult nu mai lipsea. Trencavel sărise pe el, îl apucase în braţe şi aruncându-se spre stânga, afară din cercul atacatorilor, între două bănci, îl trântise jos smulgându-i securea. Capucinii văzură substareţul întins pe lespezi şi pe Trencavel deasupra lui, cu securea ridicată.

O tăcere îngrozitoare se coborî în capelă. Trencavel aruncă asupra părintelui Joseph o privire de foc:

— Domnule, spuse el cu răceală, viaţă pentru viaţă! Dacă mai faceţi nu pas, îi despic capul acestui om!

Întreaga comunitate se dădu înapoi. Trencavel continuă:

— Vă dau o secundă. Ori vă daţi cuvântul de onoare că sunt liber, ori îl lovesc!…

Un suspin teribil umflă pieptul părintelui Joseph. El îşi închise ochii şi spuse:

— Eşti liber!…

Trencavel azvârli securea şi cu un pas liniştit se îndreptă spre uşa capelei, trecând neînarmat printre călugării care se dădeau în lături. Poate că această dovadă de încredere în cuvântul dat, a făcut să bată mai tare bătrâna inimă împietrită a fostului cavaler, că părintele Joseph tresări şi dacă oamenii lui i-ar fi studiat privirea cu care îl urmărea pe maestrul de scrimă, ar fi putut citi în ea admiraţia unui viteaz, pentru un viteaz.

De-abia trecuse Trencavel pragul capelei, că fratele Corignan, revenind într-o clipă la vechile-i sentimente, se repezi după el.

— Frate Corignan, strigă cu asprime stareţul. Să-mi dai socoteală de misiunea dumitale, apoi te vei duce la *in pace* ca să-ţi termini acolo pedeapsa.

— Sfinţia Ta, spuse capucinul înclinându-se cu o umilinţă îndoielnică, înainte de a vă povesti cum a decurs misiunea mea, înainte de a intra în plăcerile din *in pace*, am de îndeplinit o însărcinare care va fi foarte plăcută Eminenţei Sale cardinalului şi în consecinţă Sfinţiei Tale. Cer permisiunea de a fi liber în noaptea aceasta şi, probabil, în zilele următoare, pentru a-l urmări pe omul acesta, ca să aflu unde locuieşte şi apoi să pun mâna pe el.

— Du-te! spuse părintele Joseph, a cărui privire de gheaţă, scânteie o clipă. Şi încearcă să reuşeşti de data aceasta!

— Trebuie să-mi iau trei revanşe dintr-odată! mormăi Corignan.

Spunând acestea, repede ca însăşi răzbunarea, fugi afară. Fratele Corignan ajunse la poarta cea mare chiar în momentul când Trencavel îl făcuse pe portarul îngrozit să o deschidă. Maestrul de scrimă o luă spre stânga pe strada Saint-Honoré… Corignan, de departe, îl urmărea în noapte, ca un lup vânatul său, prin adâncurile pădurilor…

Capitolul VII – RASCASSE ŞI CORIGNAN

ERA APROAPE DE MIEZUL NOPŢII, când Trencavel ajunse la

locuinţa sa din Strada Sainte-Avoye. Scutierul Montariol era acolo, măsurând cu paşi agitaţi odăile, oprindu-se la răstimpuri ca să mai soarbă din una din buteliile cu care încercase să-şi potolească disperarea, înjurând ca un păgân, dând cu pumnii în pereţi, fără a se sinchisi de somnul vecinilor, bătând cu piciorul în duşumea ca la scrimă, mormăind:

— Auzi nenorocire! Auzi porcărie! Auzi nemernicie! Auzi drăcie! Auzi murdărie! Sfinte Sisoie!

Acest pomelnic fu urmat de o altă descărcare, pe care suntem nevoiţi a o omite, oricât de pitorească ar fi fost ea.

Uşa se deschise şi apăru Trencavel. Montariol rămase stupefiat, zăpăcit de bucurie şi cu obrajii tremurând.

— Ce e scandalul ăsta? spuse cu răceală maestrul de scrimă. Ce e scrimă italiană?! Tăcere! Nici-o scuză, secund! Miroşi a băutură! Te rog să-ţi iei poziţia în faţa mea! Repede! corpul drept, călcâiele lipite, vârful jos!

Montariol, cutremurându-se, cu ochii încreţiţi, palid de bucurie, se îndreptă şi luă poziţia. Trencavel îi întinse mâna, ceea ce se întâmpla foarte rar.

— Uf! era să explodez! mormăi Montariol. Spune-mi ce-oi vrea, dar trebuie să-i smulg urechile lui…

— Taci din gură, secund!

— Numai dacă n-am să i le tai! Academia pierdută! Maestrul urmărit, prins în cursă, arestat…

— Ba, nu! fiindcă iată-mă aici, spuse Trencavel agăţând într-un cui cnutul Sfântului Labru.

— Ce mai e şi aia? făcu Montariol uimit.

— Un trofeu, spuse Trencavel. Îţi răspund secundule, fiindcă îmi pari pe jumătate nebun. Cu toate acestea, dacă o să se mai întâmple să mai mă întrebi ceva, vei fi dat afară din Academie. (Montariol reluă poziţia de secund pe planşeul de scrimă). Bine! Acum să-mi spui ce face contele de Mauluys?

— Tocmai a plecat de aici. Amândoi am răscolit străzile toată ziua. El te crede la Bastilia.

— Du-te şi spune-i că am fost acolo, dar că acuma am ieşit din ea. Adaugă-i că voi avea nevoie de el mâine de dimineaţă şi să mă aştepte în locuinţa lui. Cere-i să te găzduiască la el în noaptea aceasta, fiindcă vreau să rămân singur. Pleacă odată, cască gură!

— Ai ieşit din Bastilia!? bâlbâi Montariol.

— Secund, tu eşti beat!

— Mă duc, mă duc! Eu beat? N-am băut decât cinci butelii!

Montariol fusese dresat să asculte orbeşte. El o porni pe scări în jos făcând să se audă o cascadă de înjurături de furie. Câteva minute mai târziu, Trencavel cobora la rândul lui, însă fără cel mai mic zgomot. El ocoli colţul străzii Sainte-Avoye, o luă pe strada Courteau şi se opri în faţa uşii clădirii în care Annaïs de Lespars îi primise pe cei patru cavaleri angevini[3]. Inima îi bătea cu putere. La douăzeci de paşi în urma lui, o umbră ascunsă pe lângă ziduri îl pândea, cu urechile aţintite şi cu ochii scânteietori; era fratele Corignan!…

Trencavel oprit în faţa uşii, tremura ca o frunză. Cum de îndrăznea el să se prezinte la o astfel de oră? Ce va crede ea despre el? Dar trebuia să o salveze totuşi! Să o prevină! Să o pună în gardă contra lui Richelieu, părintele Joseph şi Saint-Priac! Şi asta imediat, cu orice preţ!…

În cele din urmă Trencavel îndrăzni. Cu gândul strâns de teamă, el ridică ciocanul. Un zgomot surd, format de ecourile repetate ale loviturii, răsună în interiorul clădirii. Apoi, domni din nou tăcerea. El lovi din nou şi apoi iarăşi, apoi lovi de mai multe ori, grăbit. Nimic. Nici o voce, nici un zgomot, decât acela al ecourilor trist răscolite…

Atunci i se păru lui Trencavel că sutana roşie a cardinalului trecuse deja pe acolo!… şi că probabil moartea îşi făcuse şi aici meseria, cum o făcuse şi la Angers, cu mama ei!…

— Oh! murmură el pierdut Mauluys avea dreptate. Aici e o casă a nenorocirii!…

Când Trencavel se asigură că, clădirea era nelocuită, se urcă din nou în camera lui şi se aruncă îmbrăcat în pat, hotărât să reflecteze asupra lui: duelul lui cu Saint-Priac, intrarea lui la Richelieu, arestarea lui, Bastilia, duhovnicul care voia să ştie unde ascunsese el scrisoarea (care scrisoare? se întreba el), farsa pe care o jucase falsului duhovnic, sosirea la Mânăstirea Capucinilor, teribila convorbire din criptă între părintele Joseph şi arhiepiscopul de Lyon şi însăşi marea bătălie contra călugărilor, în capelă.

Printre aceste aventuri, Trencavel uitase una care nu avea nici o importanţă în ochii lui, dar care în realitate trebuia să-i hotărască destinul. Uitase că noaptea precedentă, la colţul

---

[3] angevin – din provincia Anjou sau din oraşul Angers [n.e.e.].

străzii Sainte-Avoye, salvase pe un biet om pe care îl atacaseră patru cinci necunoscuţi şi că acesta, revenindu-şi din ameţeala lui, fugise înghiţind pământul.

Trencavel îşi recapitula aşadar inamicii pe care şi-i pusese în spinare: Saint-Priac, Richelieu, Corignan, părintele Joseph. Dar nu ştia că lista aceasta ar fi trebuit să fie adăugată şi o inamică, aceea care în clipa vând el îl salvase pe Corignan la colţul Străzii Sainte-Avoye, auzise pronunţându-se numele lui de către Montariol… Această inamică se numea Annaïs de Lespars… Apoi adormi…

Când se deşteptă, se făcuse ziuă. El se îmbrăcă cu un costum nou, fiindcă cel din ajun era în zdrenţe. În mod maşinal, se apropie de ferestruică şi un strigăt de bucurie îi scăpă. Annaïs era acolo!…

Bietul Trencavel, pentru prima oară în viaţa lui simţi o durere necunoscută până atunci, care îi strângea inima şi îi astupa gâtul. Erau chinurile geloziei! Da, Annaïs era acolo! Dar aşezat lângă ea, pe bancă, luându-i câteodată mâna şi vorbindu-i cu familiaritate, era un tânăr, un gentilom elegant şi frumos, bine îmbrăcat!…

Maestrul de scrimă aruncă nişte priviri de batjocoritoare milă asupra interiorului mansardei sale, apoi le îndreptă din nou asupra luxosului necunoscut… şi izbucni în râs.

Cam în acelaşi timp, în strada Sainte-Avoye se petrecea o ciudată manevră: două trupe, fiecare compusă din câte cincisprezece oameni, înaintau în acelaşi timp, una din dreapta străzi şi una din stânga străzii, una condusă de marele Corignan, cealaltă de micul Rascasse. Iată ce se întâmplase:

Corignan îl urmărise pe Trencavel ducându-se şi întorcându-se. Când l-a văzut că intră din nou în locuinţa lui din colţul străzii, mai aşteptă o oră. Între timp îl văzu pe Montariol ieşind şi nu se mai neliniştise. Secundul, în graba şi în bucuria lui, uitase să mai închidă uşa. Corignan mai aşteptă câteva minute, apoi intră hotărât şi el în casă şi urcă până la primul etaj pe scara abruptă de lemn. Era un lucru foarte îndrăzneţ, dar nici un pericol nu-l putea opri pe capucin. Asta nu din cauză că era el viteaz până la exces, dar nu-şi dădea seama de pericol şi asta era tot! Era un om inteligent şi stupid, umil şi vanitos, viteaz şi fricos, sobru şi gălăgios, după împrejurări. Foarte şiret când era

vorba de a spiona, dotat cu un simţ de contrabandist, Richelieu îl considera pe unul din cei mai buni ogari ai săi.

Aşadar, Corignan, fără să se gândească că putea să se găsească nas în nas cu Trencavel, întâlnire care n-ar fi decurs în avantajul lui, ajungând la primul etaj, dădu de o uşă. Aici parlamentă puţin şi după ce îşi declină calitatea sa de călugăr, i se deschise şi se găsi în faţa unui fel de matroană bine conservată, o femeie solidă. Era proprietăreasa casei. O chema doamna Jarogne, Brigitte Jarogne, era văduvă, cinstită foarte certăreaţă. Corignan intră, împinse uşa în urma lui şi spuse:

— Femeie, ai în faţa ta pe fratele Corignan însuşi. Ea îşi făcu semnul crucii şi se înclină cu respect, însă fără spaimă.

— Corignan, prietenul şi trimisul Eminenţei Sale cardinalul Richelieu!

Femeia făcu din nou semnul crucii şi se înclină din nou, mai adânc, mai îngrijorată.

— Corignan, mâna dreaptă şi consilierul intim al Sfinţiei Sale părintele Joseph!

De data aceasta, femeia nu mai făcu semnul crucii, ci căzu în genunchi îngrozită. Corignan surâse. El era sigur, că de aici înainte femeia aceea ar fi sărit şi în foc, sau s-ar fi azvârlit pe fereastră la semn al lui. Poporul din Paris şi-l închipuia pe Eminenţa Cenuşie în lumină foarte curioasă. Când era pronunţat numele lui, lumea se întreba pe cine avea să cadă trăsnetul.

Fratele Corignan rămase o oră la doamna Brigitte Jarogne şi după această oră, ea era complet subjugată, Corignan o părăsi spunând:

— Aşadar, o să-l supraveghezi pe Trencavel. Dacă pleacă, îl vei urmări şi îmi vei spune unde pot să-l prind. Dacă nu, vei fi considerată complice cu el!

Femeia îi promisese tot ce voise spionul.

— Ei! se gândea ştrengăreşte Corignan, de ce nu are ea vreo zece ani mai puţin? I-aş fi cerut atunci adăpost pentru restul nopţii şi l-aş fi supravegheat eu însumi şi încă într-un mod foarte plăcut. Pe când aşa, voi fi nevoit să mă duc să bat la o anumită uşă, unde dacă voi fi văzut, voi căpăta iarăşi opt zile de *in pace*.

Vom avea mereu ocazia de a semnala excesele fratelui Corignan, aşa că de data aceasta ne vom ocupa de călugărul capucin, cu începere de a doua zi, în zori, când palid şi tras la faţă, intră în cabinetul cardinalului. Rascasse era acolo, dându-şi

raportul şi vorbindu-l de rău pe confratele său! Cei doi spioni îşi azvârliră nişte priviri, ca doi dulăi în faţa aceluiaşi ciolan. Dar stăpânul era acolo şi neputând să-şi spună nimic, îşi surâseră cam acru.

Cardinalul era deja pus la curent de Rascasse, asupra celor întâmplate la Bastilia şi de părintele Joseph asupra celor întâmplate Ia Mânăstirea Capucinilor. Corignan termină darea de seamă, semnalând prezenţa lui Trencavel în casa din strada Sainte-Avoye şi prezenţa probabilă a vreunui complice în clădirea din strada Courteau.

Rezultatul acestui sfat, fu că fratele Corignan, ca să-şi ia revanşa, ceru să fie însărcinat cu percheziţionarea locuinţei lui Trencavel şi a clădirii din strada Courteau.

Atunci, Rascasse, zburlindu-se de invidie, se ridică în vârful picioarelor şi făcu să se ia în seamă drepturile sale. Cardinalul semnă două ordine separate.

— Dumneata te vei duce în strada Sainte-Avoye, îi spuse el lui Corignan şi dumneata în strada Courteau, îi spuse lui Rascasse. Cel mai îndemânatic din voi doi, acela care îmi va aduce cea mai frumoasă aruncătură de plasă, prizonieri şi hârtii, va avea de aici înainte ascendent asupra celuilalt. El va fi şeful.

Cei doi spioni admiseră cu zgomot această împărţire, gen Solomon şi porniră furioşi. Îi găsim din nou în strada Sainte-Avoye, după cum am mai spus-o, fiecare din ei în capul a cincisprezece zbiri. Nu erau patrule de gărzi, ci două bande de agenţi secreţi, fără arme vizibile, mergând risipiţi, fără a avea aerul de a se cunoaşte între ei, ca nişte oameni care se plimbau fără rost.

De la un capăt la celălalt al străzii, Corignan şi Rascasse se sfidau şi se ameninţau cu privirea. Grupurile de pietoni cinstiţi mergeau numai pe lângă pereţi. Le mirosea de la prima ochire a cursă; cu toate acestea, în momentul când să-şi înceapă acţiunea, cei doi şefi se opriră ca printr-o înţelegere tacită şi se măsurară lung, cu câte un zâmbet şters pe buze. Corignan se gândea:

„Dacă din întâmplare, Rascasse avea să prindă ceva mai de soi ca mine?”

Iar Rascasse:

„Dacă eu n-am să găsesc nimic acolo şi Corignan o să-l prindă pe Trencavel?”

Atunci, amândoi cu aceeaşi mişcare, începură să treacă strada, îndreptându-se unul spre altul. La mijlocul străzii se întâlniră şi se contemplară: Rascasse cu nasul în vânt, Corignan cu nasu-n jos.

— Rascasse, micul meu!…

— Corignan, lunganule!…

Şi îşi surâdeau, dar în acelaşi moment un acces de invidie îi cuprinse pe amândoi. Îşi întoarseră spatele. Rascasse, în capul trupei sale, intră în strada Courteau, porni drept spre clădirea indicată şi, cu ordinul de percheziţie în mână, bătu cu putere în uşă. Corignan, urmat de oamenii săi, se îndreptă spre locuinţa lui Trencavel. Toată banda fu înghiţită înăuntru, în tăcere, uşor, fără un murmur. La primul etaj, doamna Brigitte şedea de pază. Privirea lui Corignan o întreba:

— Nici nu s-a mişcat de sus. E în camera lui, singur. M-am asigurat de asta, acum vreo cinci minute.

Banda se urcă cu iuţeală. Bătrâna le arătă uşa lui Trencavel. Corignan se pregăti de luptă, sumeţându-şi anteriul, apoi scoţând un pumnal urlă:

— Prindeţi-l! Legaţi-mi-l! Ridicaţi-l! Dacă mişcă, să-l strângeţi de gât!

Ori, după vreo jumătate de oră după năvala bandei furioase în locuinţa lui Trencavel, fratele Corignan, cu un aer lugubru, cu gluga trasă pe ochi, cu şiragul de mătănii în mână, cobora pe strada Sainte-Avoye, mormăind:

— Ce să-i spun acum cardinalului? Mizerabilul de Rascasse o să aibă toate onorurile şi banii… iar eu, ruşinea şi… *in pace*…

Fratele Corignan dădu drumul, din fundul glugii, unui suspin adânc, un suspin de adio adresat tuturor plăcerilor pe care şi le promisese. La un moment dat privirea lui se lovi – pe partea cealaltă a drumului, de un omuleţ care mergea cu capul în piept, târându-şi cizmele-i răsfrânte, care păreau a-i fi prea grele, pentru durerosul lui mers.

— Ei! ăsta-i pungaşul de Rascasse! Mi se pare că şi caraghiosul ăsta şi-a plecat cinicu-i nas?…

Era într-adevăr Rascasse, cu un aer jalnic, văitându-se:

— Sunt pierdut. Cu ce mutră să mă mai prezint acum cardinalului? Pramatia aia de popă trebuie că a reuşiţi. Vai de capul meu! Ce să mă fac? Ce să-i spun? Ce să mai inventez? Ce minciună să mai croiesc?… Ia uite…… făcu el la un moment dat,

ridicându-şi capul. Ăsta-i tocmai urâtul de Corignan şi merge cam încovoiat!… Oho! mi se pare că nemernicul are căpşorul cam trist!

Imediat se apropiară unul de altul.

— Ei! făcu Corignan, dar te întorci cam plouat, nu?

— Şi tu? spuse Rascasse, mi se pare că ai cam dat în străchini, nu?

Nu mai era nevoie să-şi răspundă. Călugărul izbucni într-un hohot de râs. Rascasse îl privi cu atenţie pe Corignan şi începu şi el să râdă cu hohote. Fiecare din ei, uitând de propriul insucces, jubila pe faţă de ghinionul rivalului. Apoi se opriră amândoi.

— Cumetre, ia spune-mi ce ţi s-a întâmplat, hai?

— Da, numai dacă îmi povesteşti şi tu cum a decurs expediţia ta

— Bine! Să intrăm aici!

Acolo era hanul Frumoasa Diademă, care avea pe firmă, făcută din argint pe un fond azuriu, una din acele diademe cu care doamnele din lumea mare îşi împodobeau odinioară frunţile. Era unul din cele mai bune hanuri din epoca aceea. Frumoasa Diademă era ţinut bine de văduva Rozalia Houdart, ajutată de fiica sa Roza, în vârstă de douăzeci şi patru de ani, adică la vârsta când trebuia măritată, însă care rămăsese fată până atunci, dintr-un capriciu încăpăţânat. Hanul acesta era aşezat la răspântia străzii Sainte-Avoye cu strada Veriere. Cei doi spioni se aşezară la o masă, în faţa unei bărdace cu vin de Baeugency.

— Haide, cumetre, spuse Rascasse, umplând cele două ceşti cu licoarea strălucitoare. Iată consolarea noastră…

— Drace! ce fată frumoasă! spuse Corignan.

— Corignan, las-o în pace, că nu e nici pentru mine, nici pentru tine. Haide, goleşte-ţi sacii.

— Începe tu! făcu călugărul continuând să arunce priviri înflăcărate spre fata văduvei Houdart, încât văzându-l, fata trecu în altă sală, cu o mină de dispreţ.

— Să încep eu atunci, reluă Rascasse, care golise deja jumătate de butelie. Dar, dă-mi voie cumetre să-ţi spun că excesiva ta admiraţie pentru sexul frumos o să te ducă la cele mai mari nenorociri. Ştii ce mult te iubesc eu, fiindcă datorită mie, nu ai fost spânzurat la Bastilia şi…

— A propos, îl întrerupse ştrengarul călugăr, cum te simţi fără dinţii pe care ţi i-am rupt cu genunchiul, tocmai atunci când mă salvai de ştreang? (Rascasse se strâmbă). Ştii cât îmi eşti de drag, aşa că am remarcat pe falca ta că ai vreo doi-trei dinţi cam strâmbi şi am vrut să ţi-i îndrept. Dar vezi ce nenorocire, ce catastrofă! Ţi i-am rupt!…

— Drept e că n-am mai văzut până acum asemenea prietenie, ca a ta, numai că genunchiul tău e cam tare…

— Nu mai spune, Rascasse, că mă faci să plâng de înduioşare, aşa cum plângeai tu în spatele uşii celulei mele…

Cei doi şnapani îşi aruncară o privire feroce. Rascasse, pe sub masă, pocni o lovitură de călcâi în genunchiul lui Corignan. Pumnul osos al lui Corignan se repezi din cutele anteriului, descrisese o rapidă traiectorie şi se abătu cu putere în pălăria lui Rascasse, pe care o turti dintr-odată.

— Mulţumesc! îşi spuseră unul altuia.

Apoi, amândoi deodată:

— Pentru puţin!…

După ce comandară încă o ulcică de vin, Rascasse începu să declame următorul episod:

— Aşadar, eu îmi aranjasem oamenii, încât să invadeze clădirea şi să o scotocească de sus până jos, îndată ce s-ar fi deschis uşa. Flăcăii erau plini de ardoare şi eu la fel. Ciocănesc la uşă: nimic! Am început să fac o gălăgie, ca un capucin beat. Nu te supăra cumetre. În sfârşit, am dat ordin să spargă uşa, când în sfârşit, ea fu deschisă. Uf! Hei fetiţo, mai adu o bărdacă! Uşa fu deschisă, cum spun, şi apăru un gentilom înarmat cu un baston solid. Oamenii mei se descoperiră şi dădură înapoi. Eu, fără să mă mai uit, mă repezii să-l arestez pe individ. Când… individul îmi pocneşte una cu bastonul pe umeri, că m-a îndoit de şale. Apoi, iese afară şi începe să-mi care la lovituri. Oamenii mei, nu clintea unul. Individul începe să înjure şi să ţipe. Oamenii mei au rupt-o la fugă. Eu nu mai înţelegeam nimic. Când… ridicând ochii spre gentilomul acela… odată îl recunoscui!… Ghici, cine era?… Corignan se înăbuşea de râs şi strigă:

— Ah! Ce nenorocire! Ce ciomăgeală! Îţi plâng de milă! Aş fi dat zece poli de aur numai să fi fost acolo! Ei! şi cine era acel viteaz, acel demn, acel generos gentilom?

„Îh! dar prost am fost! se gândea Rascasse. Ar fi trebuit să

trec peste chestia cu loviturile de baston, găgăuţă ce sunt! Păi! are să râdă mai bine cine are să râdă la urmă, popă al dracului!”

— Cine era? dulcele meu Corignan! Moştenitorul Tronului în persoană!

— Fratele regelui? exclamă Corignan, oprindu-se brusc din râs.

— El însuşi. Alteţa Sa Regală Ducele de Anjou!... Asta are să te înveţe minte, îmi spuse el, să mai vii pe aici să-mi împui urechile. Du-te şi-i spune stăpânului tău, cardinalul, că Gaston nu poate avea nimic de-a face cu zbirii lui. Şi după asta a intrat înăuntru, a încuiat uşa şi eu am plecat, întrebându-mă ce are să-mi mai păţească oasele.

De data aceasta Corignan se făcu negru. Uitase chiar să mai ciupească fetele care treceau pe lângă el.

— Ducele de Anjou! Fratele regelui! făcu el înăbuşit.

— Da, şi fiindcă tu erai cu mine, sau aproape, fiindcă cele două case sunt alături, fiindcă desigur trebuie să fie o înţelegere între duce şi blestematul de Trencavel, eşti un om compromis, bunul meu Corignan! Cardinalul are să se lepede de noi. Delfinul are să facă scandal şi are să se plângă regelui. Vom fi băgaţi în fundul Bastiliei

— E prea adevărat!

— Acum spune-mi şi tu ce ţi s-a întâmplat, dragul meu Corignan.

— Dar, reluă deodată călugărul, afacerea pe care am avut-o eu, nu are nici o legătură cu a ta. Eu unul nu m-am atins de Alteţa Sa! Eu nici nu eram acolo.

— Da. Numai că eu voi spune că ai fost, spuse cu răceală Rascasse. Şi fiindcă Eminenţa Sa cardinalul, te are în ochi pentru afacerea cu scrisoarea lui, vei avea aceeaşi soartă ca şi a mea. Ne vom salva amândoi, sau nici unul.

Corignan simţi o poftă grozavă să-l omoare pe Rascasse, însă pericolul ce-l pândea, îi înfrâna furia. Cu toate acestea, nu putu să reziste şi fiindcă Rascasse îşi ţinea picioarele întinse sub masă, călugărul îi strivi aproape laba piciorului, cu o puternică lovitură de călcâi. Cocoşatul scoase un strigăt de durere. Capucinul, se apucă cu amândouă mâinile de masă şi începu să râdă, de-i pleznea cureaua.

— Ce-i micul meu, ţi-am făcut cumva rău? jubila el.

— Dimpotrivă, spuse Rascasse turnându-şi de băut.

Şi cu o iuţeală teribilă, trânti ulcica cu toată puterea, pe dosul uneia din mâinile lui Corignan. Acesta scoase un răcnet. Rascasse rânji sadic, văzând că degetele călugărului se umflau şi se învineţeau.

— Ce-i lunganule? Te-am atins cumva? ciripi el.

— Haide, haide! făcu Corignan, nu te potoleşti?

Îmbătaţi de furie, unul frecându-şi mâna, celălalt ţinându-se de picior, privindu-se ochi în ochi, se văitau şi râdeau.

— Atunci, uite ce mi s-a întâmplat mie, reluă Corignan după câteva minute petrecute frecându-şi mâna. Eu sunt sigur de doamna Brigitte proprietara casei. E drept că nu-i prea tânără, dar când fratele Corignan a privit o femeie într-un anumit fel, mamzela e subjugată. Eu nu sunt ca anumiţi derbedei beţivi care… (Rascasse, cu un aer ştrengar, îşi umplu iar ceaşca.) Dar lasă! Aşadar, eu eram sigur de doamna Brigitte. Cu cinci minute înainte de sosirea mea, ea îl văzuse pe nelegiuit prin gaura cheii. Atunci, ne-am urcat sus, în faţa uşii lui Trencavel. Am deschis-o, ne-am repezit, – eu primul. Şi ce crezi că am văzut? Ghici!…

— Hm! Vreun alt prinţ de sânge regal?

— N-ai nimerit-o, spuse Corignan cu milă. Nimic!

— Ce? Nimic?…

— Nimic, cum îţi spun! N-am văzut nimic. Am deschis toate dulapurile, am răsturnat mobilele, am răvăşit patul, l-am dat peste cap… şi nimic! Nu-i urmă de Trencavel, cum nu e nici de ceaşca asta. Pe unde să fi plecat?

— Pe fereastră, spuse Rascasse.

— Aş! E la vreo cinsprezece metri înălţime. I-aş fi văzut cadavrul în grădină.

— Pe scurt, l-ai lăsat să scape, bunul meu Corignan. Să recapitulăm: întâi ţi-a luat scrisoarea, ceea ce nu s-ar fi întâmplat dacă ai fi acceptat tovărăşia mea. În al doilea rând, l-ai lăsat să plece din Bastilia. În al treilea rând, ţi-a scăpat din mâini în Mânăstire. De data aceasta eşti pierdut, demnul meu frate.

— Din vina ta, Rascasse! spuse cu hotărâre capucinul. Tu eşti acela care, făcând o gălăgie ca un derbedeu beat, nu te supăra puişorule, l-ai pus în gardă pe Trencavel. Cine ştie, dacă nu cumva l-ai şi prevenit chiar? Asta am să-i spun eu cardinalului.

— Corignan, adevărul e că amândoi suntem pierduţi, dacă nu

ne vom susţine unul pe altul în încurcătura asta.

— Da, însă cum să ne susţinem, scumpul şi micul meu Rascasse!

— Minţind. Eu am să mint şi tu la fel. Eu am să întăresc minciuna ta, iar tu ai s-o susţii pe a mea.

— Ei! Tocmai asta voiam să spun şi eu! Să mergem.

Un sfert de oră mai târziu, ei ajungeau în Piaţa Regală.

Pe drum, fiecare din ei îşi construise în minte minciuna pe care aveau s-o spună. La uşa cardinalului, ei îşi aruncară câte o privire de moarte şi intrară amândoi deodată.

Capitolul VIII – LOCUINŢA FRUMOASEI ANNAÏS

LĂSÂNDU-L PE CORIGNAN şi pe Rascasse în faţa cardinalului de Richelieu, vom relua şirul de aventuri al lui Trencavel.

Maestrul de scrimă o văzuse pe Annaïs de Lespars pe obişnuita-i bancă şi lângă ea, un tânăr senior care părea foarte familiar cu tânăra şi câteodată îi lua mâna în mâinile lui, cu un aer drăgăstos. Acest gentilom îi era necunoscut, dar remarcă foarte bine, că avea – cum se spunea pe atunci – un aer de lume mare. Ceva mai mult, era un bărbat foarte frumos şi afară de aceasta, era plin de bijuterii care scânteiau ca stelele pe degetele şi pe hainele lui.

— Bogat, nobil, frumos, murmură Trencavel, ce aş putea face eu, împotriva acestor trei calităţi adunate la un loc? E cel puţin un marchiz sau un duce. Eu, mă numesc Trencavel, pur şi simplu. Dacă aş fi fost măcar conte de Mauluys! Ah ciuma să mă ia! Seniorul ăsta e o splendoare. Scânteiază la fiecare mişcare. Eu, nu am decât inelul ăsta de fier, cizelat de tatăl meu. (Şi îl sărută pios.) Şi e frumos flăcăul, nu pot să spun că nu.

În momentul acesta, tânăra şi seniorul necunoscut se ridicară.

— Discuţia lor s-a terminat, spuse cu amărăciune Trencavel.

Într-adevăr, Annaïs şi gentilomul mai vorbiră câteva cuvinte, apoi necunoscutul o sărută pe tânăra fată pe amândoi obrajii. Trencavel se dădu un pas înapoi. Era palid. Ceva se sfâşiase în inima lui. Era prima lui dragoste care se sfărâma.

El se apropie din nou de fereastră şi văzu că Annaïs dispăruse, ca şi tânărul senior.

— E logodnicul ei... Atunci el trebuie să o apere... Ce rost aş

avea eu să mai mă amestec?… Da, dar dacă el nu ştie?… Cu toate acestea trebuie s-o previn… Fiica lui Henric al IV-lea!… Atunci cum să fie de mirare că este iubită de vreun mare senior? Dar ce am auzit eu la cardinal şi ce am auzit în capela Capucinilor, trebuie să i-o spun imediat.

Se îndreptă repede spre uşă. Acolo se opri scurt şi se lovi în frunte.

— Dacă am să bat la poarta ei, are să se întâmple ca azi-noapte. Evident că familiarii casei… logodnicul… trebuiau să aibă un fel anumit de a ciocăni, pe care eu nu-l cunosc… Ce să fac?… Ah!… drace!… Dar ce are să se spună despre mine în cazul ăsta?… Pe legea mea, nu pot sta acum să-mi aleg mijloacele şi apoi dacă am să fiu arestat ca hoţ… asta are să fie nostim!

Şi spunându-şi acestea, el dădu fuga la un dulap şi luă dinăuntru o frânghie lungă, pe care o legă repede de unul din fiarele ce împodobeau pe dinafară pervazul ferestrei de la mansardă. El se aplecă:

— Mai lipsesc vreo câteva picioare, dar un salt mai mult sau mai puţin…

Atunci încălecă şi începu să coboare spre grădină, în mâini. Ajunsese aproape de capătul frânghiei, când se simţi căzând… Nu se rupse frânghia, dar afurisitul de nod se desfăcuse de sus. Trencavel căzu în picioare. Frânghia căzu şi ea moale, dispărând în frunzişul unui arbust peste care căzuse.

— Nimic? Nu mi-am făcut nimic? Atunci, ce a fost mai greu s-a făcut!

Dar numaidecât îşi dădu seama că făcuse tocmai ce fusese mai uşor, gândindu-se că acest mod de a se introduce în curtea unor oameni, cât de onorabil ar fi fost motivul, putea să-i aducă foarte bine o oarecare încăierare. Se repezi spre cel mai apropiat tufiş şi se ascunse în el ca un hoţ, apoi ridică privirea, măsurând de jos în sus distanţa până la fereastra lui.

— Sunt vreo şaptesprezece metri, se gândi el. Un altul şi-ar fi rupt picioarele de acolo de unde am căzut eu. Audaces fortuna juvat, cum ar spune turbatul de Corignan, duhovnicul meu. Blestematul ăsta de Corignan e totuşi amuzant cu latineasca lui… Poftim!… ei!… dar asta nu-i posibil!… Ba da!… el e! Ăsta-i Corignan La geamul meu!… Aşteaptă un pic pungaşule!

Dar Corignan, terminând cercetarea grădinii şi nevăzând

nimic, tocmai se retrăsese în momentul acela şi un zgomot teribil de mobile răsturnate şi sparte ajunse până la Trencavel.

— Oh! se răsti maestrul de scrimă, îmi devastează casa?

El făcu o mişcare să se repeadă înspre clădirea din grădină şi să iasă, fie ce-o fi, pentru a da fuga la el acasă. În aceeaşi clipă auzi un vacarm înfricoşător, chiar din direcţia acelei clădiri. Era Rascasse, care, uşa cum l-am auzit povestind, bătea ca un nebun în uşă.

— Iată-mă pus între două furtuni, se gândi Trencavel.

El trase cu urechea îngrijorat. Dintr-odată, toate zgomotele acestea încetară şi în tăcerea bruscă care îl înconjură, Trencavel avu o stranie intuiţie, că de două zile, se găsea pe un drum al nenorocirilor... Avu presimţirea că o catastrofă avea să-l înghită... Foarte liniştit, el îşi spuse:

— Nu ştiu ce nenorocire mă pândeşte şi nici când o să mă lovească... Dar ştiu că o să fie oribil.

Trencavel ridică din umeri.

— Bine! spuse el. Academia mea e pierdută, atunci mi se pare că pot şi eu prea bine să...

Deodată se întrerupse şi ieşi din tufişul în care se ascunse după coborârea lui, sau mai bine zis după căderea lui. Porni spre o răspântie a mai multor alei, nu departe de fericita bancă, pe care o contemplase de atâtea ori. Pe una din aceste alei văzu îndreptându-se spre el un gentilom, care ajuns la trei paşi de el, îl salută cu ironie.

— Bună ziua, domnule dansator pe frânghie!

— Bună ziua domnule, spuse Trencavel, salutându-l foarte grav.

— Domnul se pricepe la salturi periculoase! spuse o altă voce.

Şi Trencavel văzu un al doilea gentilom care sosise pe o altă alee.

— Domnul ar trebui să ne înveţe şi pe noi maniera de a coborî în curţile oamenilor, prin fereastră.

Şi un al treilea apăru în acelaşi fel.

— Domnul nu va putea să-l ajungă din urmă pe şeful său, care a fost adineauri aşa de nobil ciomăgit în stradă, spuse un al patrulea gentilom salutându-l la fel ca şi ceilalţi.

Maestrul de scrimă răspunsese celor patru asalturi, fără a părea surprins. Era, în felul lui de a se purta, un fel de indiferenţă.

— Domnule, reluă primul gentilom, trebuie să vă previn că tovarăşi dumneavoastră care atacau dinspre stradă, în timp ce dumneata atacai pe la spate au fugit. Şeful bandei dumneavoastră, ţesălat cum se cuvine, a plecat. Aşa că nu vă mai puteţi aştepta la nici un fel de ajutor.

— Nici nu aştept vreun ajutor, decât de la mine însumi, spuse Trencavel.

Cei patru se înclinară, ca nişte oameni care apreciau acest răspuns.

— Domnule, reluă primul gentilom, nu fără un fel de emoţie, după aspectul dumneavoastră, după atitudinea dumneavoastră, după felul dumneavoastră de a vorbi, se vede destul de bine că sunteţi superior acoliţilor dumneavoastră. Dar prin aceasta, sunteţi mult mai periculos. Aşadar, am regretul de a vă anunţa că, din clipa când v-am văzut coborând de la ferestruica aceea, domnii aceştia şi cu mine, ne-am hotărât să vă ucidem.

Cei patru se înclinară din nou. Trencavel îşi îndreptă corpul.

— Domnilor, spuse el după o clipă de tăcere, vă rog să-mi spuneţi cine sunteţi dumneavoastră şi cu ce drept vorbiţi dumneavoastră aici ca nişte stăpâni? Singură domnişoara Annaïs de Lespars ar putea să-mi ceară socoteală.

Cei patru tresăriră.

— Ceea ce aţi spus dumneavoastră acuma, se răsti unul din ei, ne înlătură orice scrupule. Fiindcă ştiţi numele aceleia care locuieşte aici, nu vă mai puteţi aştepta la nici un fel de milă din partea noastră. Însă, e drept că trebuie să vă spunem numele noastre, pentru ca să ştiţi că nu aveţi de-a face cu nişte asasini. Mă numesc domnul de Bussière şi iată-i pe domnii de Chevers, de Fontrailles şi de Liverdan, gentilomi de angevini.

Trencavel salută la fiecare nume.

— Domnilor, spuse el, înainte de a mă ucide, dacă totuşi veţi reuşi aceasta, e drept să ştiţi şi dumneavoastră cine sunt şi eu şi că vă înşelaţi asupra intenţiilor mele. Singur numele meu, e de ajuns să vă probeze, că eu nu am nimic comun cu oamenii de care mi-aţi vorbit, eu sunt maestrul de scrimă Trencavel.

— Trencavel! Trencavel! urlă Bussière.

— Drace! Totul e clar acum! strigă Fontrailles.

— Aceasta e urmarea întâlnirii noastre din noaptea trecută!

— Poftim, domnule, poftim! mugiră toţi patru.

— Mii de tunete! strigă Trencavel, căruia i se urcase sângele

la cap. Nici nu mă mişc măcar, dacă nu-mi spuneţi ce voiţi de la mine, acum când îmi cunoaşteţi numele!

— Să ne batem în duel cu dumneavoastră!

— Toţi patru?

— Toţi patru! Unul după altul. Unul din noi tot o să reuşească să vă omoare!

— Ei bine, primesc! Pe când?

— Chiar acum! Sunteţi prea preţios pentru a vă mai lăsa să plecaţi.

— Fie! Şi unde va avea loc acest împătrit duel?

— În grădina aceasta, pe platforma care se află în dosul casei. Poftiţi!

Toţi cinci porniră într-acolo şi ajunseseră numaidecât pe platforma de care fusese vorba şi care se întindea de-a lungul întregii clădiri. Trencavel aruncă o privire spre casa în care, fără îndoială, se afla Annaïs şi observă că se găseau în faţa unei uşi şi că toate ferestrele de la parter erau deschise. Într-o viziune de fulger, i se păru că o perdea se mişcase uşor. Inima lui bătu cu furie, strigându-i:

— Ea e acolo! în spatele acestei perdele!... Să încercăm să murim frumos!...

Atunci, privirea lui scânteie şi îşi scoase spada care şuieră prin aer, scânteind în soare.

— Domnilor, spuse el cu o voce calmă, puteţi să mă atacaţi şi toţi patru odată. Dumneavoastră îmi oferiţi patru dueluri. Eu vă mulţumesc şi vreau să vă asigur că vă consider ca nişte gentilomi demni şi loaiali. Acum, vă aştept.

Cei patru gentilomi se înţeleseseră ca să lupte cu el în ordinea alfabetică a numelor lor: Bussière, Chevers, Fontrailles şi Liverdan.

Erau la Paris o mulţime de maeştri de scrimă şi mare parte din ei aveau o reputaţie strălucită. Dar cei mai buni din ei, erau consideraţi ca nişte spadasini foarte îndemânateci în sală, însă incapabili pe teren. Din cauza aceasta Chevers, Fontrailles şi Liverdan ridicau din umeri spunând:

— După Bussière, nu vom mai avea nimic de făcut; domnul acesta va fi ucis.

După ce îşi angajară spadele, Bussière schiţă o fentă splendidă şi apoi îi dădu o lovitură teribilă fandând până în fund, repezindu-şi spada până ce mânerul ajunse în dreptul pieptului

lui Trencavel.
— E mort! strigară ceilalţi.
— Nu încă, făcu Trencavel.
Parase extraordinara lovitură, fără a-i răspunde, deşi ar fi putut şi l-ar fi ucis pe loc pe adversar.
— Domnule de Bussière, sunteţi şi stângaci? continuă Trencavel luptând cu eleganţă.
— Nu domnule, dar dreapta îmi e de ajuns, răspunse gentilomul dând o nouă lovitură de graţie, care fu parată la fel. Dar pentru ce această întrebare?
— Fiindcă mi-ar fi părut rău, să fiu nevoit să vă rănesc la amândouă mâinile. Deoarece nu ştiţi să duelaţi şi cu mâna stângă, va fi de ajuns să vă scot mâna dreaptă din luptă. Poftiţi domnule!
De-abia isprăvi de vorbit şi Bussière scăpă spada din mână. Terminând printr-o lovitură ca de bici o serie de fente strânse, aşa de apropiate că părea că spada i se învârtea într-un inel, Trencavel îi înfipse spada la încheietura mâinii, deasupra pumnului drept.
— Aşa! spuse el. Acum, timp de opt zile nu vă veţi mai putea bate în duel. Regretele şi scuzele mele!
— Acum să vă bateţi cu mine! spuse Chevers cu nerăbdare. Ţineţi-vă bine!
Trencavel se puse în gardă şi începu lupta spunând:
— Dumneavoastră sunteţi cel care nu se ţine bine domnule. Vârful spadei dumneavoastră e prea jos. Aş putea să vă ating la gât.
— Mii de tunete! scrâşni Chevers fandând una după alta, repezindu-şi spada, mereu cu impresia că l-a străpuns la fiecare lovitură şi din ce în ce mai uimit că nu-l vede cazând.
— Mă voi mulţumi să vă fac o mănuşă, ca şi domnului de Bussière… o mănuşă roşie!
Chevers scoase un strigăt. Vârful spadei lui Trencavel se înfipse, fără nici un efort, în acelaşi loc unde i se înfipse şi lui Bussière, iar degete crispate ale gentilomului, scăpară jos spada.
— Opt zile cu braţul în eşarfă, spuse Trencavel cu cel mai amabil surâs. Domnilor, la dispoziţia dumneavoastră.
Fontrailles îşi luă poziţia şi după câteva angajări rapide, pase, fente, fandări, fu şi el atins tot deasupra pumnului. Liverdan, cel

mai bun spadasin din toţi patru, îşi angaja şi el spada cu Trencavel şi fu rănit şi el, în acelaşi loc. Toţi patru! Aceeaşi rană! O înţepătură puţin periculoasă, dar care îi scotea din luptă. Rană dispreţuitoare, prin care le arăta că îi graţiase, deşi ar fi putut dispune de ei, după plac.

Cei patru gentilomi se adunară mai de-o parte, cu mâinile rănite înfăşurate în batiste, pentru a ţine un mic sfat. Erau palizi nu de frică, nu de furie şi nici de ruşine… erau palizi de gândul teribil care le venise tuturor. În murmure nedistincte şi răguşite, acest gând apăru deodată pe roşele lor albe ca varul:

— E imposibil să-l mai lăsăm să iasă viu de aici!

— Tocmai fiindcă e prea curajos şi prea îndemânatic, e prea periculos!

— E drept că vom fi asasini, dar fie! Pentru ea! Nu se poate să dăm înapoi!

— Cu pumnalul! Scoateţi pumnalele!…

— Domnule, strigă unul din ei cu glas înecat – noi ne-am decis să vă ucidem Apăraţi-vă, dacă vă mai e posibil. Vă vom ataca toţi patru!

Fiecare din ei îşi apucă pumnalul cu mâna stângă. Trencavel nu spuse nici un cuvânt. Îşi strânse mai bine spada în mână şi cu ochii dilataţi de un fel de oroare, îi privi cum veneau spre el, cu sudoarea pe frunte, înspăimântaţi ei înşişi de ceea ce aveau să facă, îngroziţi de faptul că aveau să devină nişte criminali, dar cu o neclintită hotărâre care le împietrea trăsăturile şi sufletele… căci dacă era o cinste, o glorie, o onoare să lupţi în duel, era o ruşine, o crimă chiar, de a ataca toţi patru cu pumnalele, un singur om, care nu se putea apăra împotriva acestui atac perfid… Asasini?… Fie! Pentru ea!…

Se apropiau de el, fără grabă, toţi patru în linie, cu paşi siguri, calmi, teribili, cu pumnalele în mâini. Când ajunseseră la trei paşi de el, Trencavel scoase un suspin şi îşi luă poziţia de apărare, cu spada în mână. Când aveau să se repeadă spre el toţi patru odată, el putea să-şi înfigă spada într-unul, dar ceilalţi trei l-ar fi dărâmat cu pumnalele. Se pregătiră să se arunce asupra lui… Dar în acel moment uşa în faţa căreia se petrecea această scenă se deschise şi apăru cineva care făcu un semn. Şi la acest gest, cei patru răniţi se opriră brusc, dându-se înapoi…

Era un gentilom, care după talia şi alura lui părea foarte tânăr. Capul îi era acoperit de o pălărie mare de fetru, faţa îi era

mascată şi avea spadă în mână… O spadă goală, nu avea nici teaca la centură. El coborî cele patru trepte ale peronului din faţa uşii şi înainta spre Trencavel, care rămăsese împietrit de uimire. Şi când ajunse la trei paşi, fără un cuvânt, tânărul gentilom se aşeză în gardă.

— Atenţie! Atenţie! strigară cei patru.

Gentilomul mascat făcu un gest care le impunea tăcere. Părea a spune: „E rândul meu acum”. Ei dădură înapoi, palizi. Necunoscutul prezentă arma lui Trencavel. Trencavel salută cu spada şi oţelurile îşi începură clinchetul.

Ambii adversari erau spadasini de valoare şi imediat se recunoscuseră demni unul de altul. Urmă o emoţionantă partidă de scrimă, pe viaţă şi pe moarte. Sclipitorul vârtej al armelor ce încolăceau, părea ca un nor de oţel din care săreau scântei şi suna moartea. Atacuri degajări, fante, fandări, parări, de toată frumuseţea care ar fi scos strigăte de admiraţie şi celor mai bătrâni maeştri Academiilor Regale de scrimă… Numai că toate atacurile veneau din partea tăcutului necunoscut. Trencavel nu făcea decât să pareze, fără a riposta niciodată.

El fremăta ca un armăsar de rasă şi îşi mânca din ochi adversarul. Şi în timp ce spada îi zbura prin aer făcând terţe, secunde, cuarte şi tot felul de figuri savante şi elegante de apărare, el îşi vorbea singur, lăsându-şi gândurile să salte şi să se zbată:

„Sfinte Dumnezeule! dar ştii că puiul ăsta de leu are gheare, nu glumă! Dar cine să fie? Cine? Aha! Pe Bachus, pentru lovitura asta dreaptă, cu o fentă în linie joasă, Barvillars l-ar fi sărutat de entuziasm! Dar cine să fie? Pentru ce o fi mascat? De ce o fi purtând pălăria asta aşa de mare care îi ascunde fruntea şi ochii? Oh! Dar… e… nu… ba da, mii de tunete! E o femeie!”

Deodată făcu un salt înapoi, în timp ce din fundul inimii lui urca un strigăt teribil:

— Ea e!…

Annaïs! Contra iubitei lui, Annaïs, lupta spada lui!… El îşi simţi mintea goală, sufletul rătăcit şi murmura: S-a sfârşit! Fata asta cu ochii aprinşi, cu inima înflăcărată, această femeie războinică cu un destin aşa de straniu, această nobilă şi castă copilă pentru care el şi-ar fi vărsat şi sângele, picătură cu picătură… da… Annaïs voia să-l ucidă!… S-a sfârşit.

Pas cu pas el da înapoi, îi ceda terenul şi îi studia cu atenţie

toate eforturile pe care le făcea ca să-l ajungă şi să-l culce plin de sânge pe aleea aceea, pe care ar fi sărutat nisipul în urma paşilor ei… Inima i se zbătea, să-i spargă pieptul.

Ea înainta, el da înapoi. Ea ataca mereu, din ce în ce mai des, se înfierbânta, îl presa, îl împinse până la un stejar bătrân de care-l rezemă, iar el îşi întrebuinţa toată prodigioasa lui îndemânare, toată ştiinţa lui adâncă a armelor, ca să nu o atingă…

Şi fiindcă aşa cum era rezemat de trunchiul stejarului, nu mai putea da înapoi, trebuia să lovească, sau să fie lovit, un gând îi lumină faţa cu o lucire funebră: să moară, să moară acolo, ucis de ea! Uitând că putea să fie recunoscută după voce, Annaïs, scoasă din fire striga:

— Apăraţi-vă! Dar apăraţi-vă odată domnule, căci altfel vă omor!

— Nu aveţi decât! începu să râdă Trencavel. Dar pentru asta trebuie să vă învăţ eu cum!… Repetaţi lovitura, bateţi o cuartă, fandaţi… mai uşor! Ei, mii de tunete!… Degajaţi, bateţi pe terţă, înfigeţi! Înfigeţi domnule!

Annaïs, exasperată execută lovitura mortală pe care însuşi Trencavel şi-o pregătise şi fandând, îşi înfipse spada până în fund mugind:

— Am să te ţintuiesc de stejar!

Ca fulgerul, Trencavel îşi dădu deoparte braţul şi-şi descoperi pieptul, cu un surâs ce-i înflorea buzele, cu o sublimă licărire răutăcioasă în ochii-i plini de lacrimi, strigând vesel:

— Poftiţi domnişoară!

O picătură de sânge lăcrimă pe pieptul lui Trencavel. El rămase în picioare, salută cu spada şi o vârî în teacă. Era foarte uşor rănit. Cum de şi-a putut opri Annaïs spada în ultima fracţiune de secundă? Ce miracol îndeplinise cuvântul domnişoară aruncat din întâmplare de Trencavel? Cert e că lovitura era groaznică, decisivă, spada fusese repezită înainte cu toată puterea, drept spre inima lui Trencavel şi el nu o parase. Vârful ei străpunsese pieptarul şi se înfipse în piele… dar nu a pătruns până în fund! Fusese oprită fulgerător, chiar în ultima sutime de secundă! Din toată lupta aceea, această oprire ar fi adus cea mai mare admiraţie a maestrului Barvillars, cel mai celebru spadasin al timpului.

Annaïs îşi scosese masca, şi o lăsă să-i cadă jos şi îşi aruncă

spada. El, stătea drept, foarte palid, cu un orgoliu ciudat ce-i lumina fruntea, pe care i se reflecta un vag dispreţ. Ea, îşi apăsă mâinile pe pieptu-i agitat, cu ochii ţintă pe acele picături de sânge care împurpurau una câte una pieptul adversarului care voise să se lase ucis. Şi între ei, spada aruncată pe jos, trase o linie de netrecut. În jurul lor, Fontrailles, Bussière, Chevers, Liverdan, cu pumnalele în mână. Ea îi întreba cu privirea. Şi el, simţea cum toată mândria lui i se revolta. Să le explice de ce se găsea acolo? Să le arate că el nu era un spion? Să se înjosească la vreo discuţie odioasă? Haida de!… în orice caz, trebuia să o prevină de cele ce aveau să se întâmple, fiindcă pentru aceasta venise acolo. Şi s-o salveze, fără să-i mărturisească că el o salva! Şi fiindcă totul îi despărţea, naştere, avere şi mai ales că ea iubea pe un altul, să-i spună după aceea, adio.

— Domnişoară, surâse el, vă sunt recunoscător că m-aţi învăţat această lovitură de spadă, pe mine, maestrul de scrimă. N-am să uit în viaţa mea, că am fost atins de Annaïs de Lespars.

— Cum? ştii cine sunt? tresări Annaïs, în timp ce, cei patru îşi ridicară convulsiv pumnalele.

— Da, spuse Trencavel. Ştiu şi că veniţi de la Angers, unde doamna, mama dumneavoastră a fost ucisă de aceia care vor să vă ucidă şi pe dumneavoastră. Ştiu şi ura pe care Luiza de Lespars v-a transmis-o odată cu viaţa ce v-a dat-o. Ştiu şi pe ce documente trebuie să pună mâna domnul baron de Saint-Priac, mai curând sau mai târziu. Ştiu şi ce luptă întreprindeţi împotriva unui om, care vă va sfărâma…

Era imposibil să o informeze pe Annaïs de cele ce se urzeau împotriva ei, fără a spune totuşi nici un cuvânt despre el însuşi. Annaïs, albă ca varul, se întreba dacă trebuie să-l urască pe omul acesta, sau să-i mulţumească. Un strigăt îi scăpă:

— Un cuvânt, domnule! Un cuvânt! De la cine ştiţi aceste secrete?

Şi Trencavel răspunse foarte simplu:

— De la domnul de Richelieu!

Trencavel se gândise: Louis de Richelieu, arhiepiscopul. Dar! Annaïs înţelesese: Armand de Richelieu, cardinalul.

— Blestem! strigară cei patru, ca şi când ar fi zis: Richelieu e stăpânul lui.

— Domnule, spuse Annaïs cu voce tremurătoare, aşadar refuzaţi vă apăraţi. Atunci, am să vă ating altfel decât cu spada!

Plecaţi! Sunteţi liber… Domnilor, nici un cuvânt!

Cei patru care voiseră să protesteze, amuţiră. Trencavel era galben ca un mort. Annaïs se descoperi:

— Domnule, spuse ea, eu salut vitejia dumneavoastră şi sângele acela vărsat de mine. Poftiţi, domnule Trencavel!

Ea porni îngândurată, emoţionată până în fundul sufletul gândindu-se: îmi cunoaşte întreaga viaţă. Desigur e un servitor de-al lui Richelieu. Şi cu toate acestea… această nobleţă a privirii lui, această distinsă generozitate, voinţa lui de a se lăsa mai bine ucis decât să atingă o femeie. Nu, nu, acesta nu poate fi un spion.

Ea traversă clădirea, ajunse în vestibul şi deschise ea singură uşa care dădea în stradă. Lângă uşa deschisă, ei se priviră o clipă. Ea era mai tulburată decât fusese vreodată. El simţea că i se învârteşte capul şi toată dragostea disperată pe care o simţea inima lui, era să i se urce pe buze…

— Ce imprudenţă, draga mea Annaïs! spuse în clipa aceea o voce batjocoritoare. Îi dai drumul unui astfel de spion!…

Trencavel tresări brusc. El se întoarse şi văzu pe prima treaptă a scării un gentilom splendid îmbrăcat, care îl privea cu un dispreţ feroce, mai teribil ca o palmă. Trencavel îl recunoscu în aceeaşi clipă şi un val de amară bucurie, înspăimântătoare chiar, îi încercă inima… Era acela care pe banca din grădină o sărutase pe Annaïs pe amândoi obrajii!

Şi Trencavel se îndreptă spre el!

Gentilomul cu somptuosul costum privi cum se apropia Trencavel de el, fără a face nici o mişcare. Însă pălise. De furie? De frică?… Annaïs îi privi pe amândoi cu un vădit interes. În clipa când maestrul de scrimă ajunse la scară, măreţul senior se urcă o treaptă mai sus. Annaïs îşi muşcă buzele, iar Trencavel izbucni în râs.

— Cine dracu e turbatul ăsta? se răsti superbul necunoscut.

— Domnule, spuse Trencavel, dacă vă veţi da încă cu o treaptă înapoi, veţi părea şi mai mare. Dumneavoastră sunteţi unul dintre aceia care au nevoie de un piedestal, ca să poată fi văzuţi

— Ştii dumneata cu cine vorbeşti? se răsti tânărul senior urcându-se mai sus.

— Iarăşi? hohoti Trencavel. O să ajungeţi în nori… sau în pod. Văzându-vă cocoţat aşa de sus, aş jura că vorbesc cu o barză.

Dar judecând după sclipitoarele dumneavoastră pene, văd că vorbesc cu un papagal

— Caraghiosule, scoateţi pălăria! Vorbeşti cu un prinţ.

Trencavel se întoarse spre Annaïs şi îşi scoase pălăria în faţa ei.

Apoi întorcându-se spre gentilomul necunoscut îşi puse pălăria la loc şi cu un gest obraznic o îndesă pe cap, spunând:

— Dumneavoastră m-aţi insultat. Vă aflaţi acum într-un loc care vă protejează, dar aflaţi… Chiar de aţi fi un prinţ de sânge regal, în orice loc v-aş mai întâlni vreodată, afară de această casă, – îmi veţi cere iertare sau vă voi ucide!

Şi ieşi fără a mai întoarce capul. Tânăra privi lung după el, cum se depărta… îl privi până ce trecu dincolo de colţul străzii.

— Am să-i cer fratelui meu să-l închidă la Bastilia pe mizerabilul ăsta. Numele lui, vă rog, fiindcă vi l-a spus.

Annaïs tresări. Ea închise încetişor uşa şi îşi fixă privirile asupra prinţului:

— Numele lui?… L-am uitat.

Gentilomul păstră un moment de tăcere. Apoi clătinând din cap:

— Îl voi găsi eu. Adio. Contez pe promisiunea voastră, că veţi veni la întâlnirea noastră din palatul de Guise. Dumneavoastră aveţi nişte drepturi pe care trebuie să le puneţi în valoare. Documentele pe care mi le-aţi arătat, arată formal că regele Henric v-a recunoscut drept fiica lui. Faceţi parte din familie, surioară.

Ochii negri ai frumoasei Annaïs aruncau flăcări. Ea se înţepeni într-o revoltă a înaltei curăţenii de suflet:

— Sora voastră? Şi adineaori m-aţi sărutat ca pe o soră! Ei bine Monseniore, eu nu fac parte din familie. Eu nu-mi recunosc părintele. Pentru voi, pentru toţi, eu sunt Annaïs de Lespars. Pentru mine, regele e rege şi voi Monseniore, sunteţi Monsieur, sunteţi fratele lui Ludovic al XIII-lea, sunteţi Gaston, duce de Anjou… Da, am deschis în faţa voastră caseta aceea, dar ea nu-i decât un mormânt. Nu vreau să mai dezgrop din ea ruşinea mamei mele…

Gaston de Anjou se cutremură. Accentul cu care vorbea Annaïs era implacabil.

— Atunci ce doriţi? murmură el.

— Să-l omor pe Richelieu, spuse războinica fată. Puţin îmi

pasă de puterea lui, însă viaţa lui este un oprobiu pentru a mea. Aşa că am să vin la întâlnire, însă nu cu intenţia de a mă amesteca într-o conspiraţie politică. Între Richelieu şi mine, e un duel în plină zi, faţă în faţă, pe viaţă şi pe moarte. Asta din cauză că încă de la naşterea mea, mama, aplecată deasupra leagănului meu, nu a găsit să reverse pe fruntea mea decât lacrimi, o rouă arzătoare de ură. Recolta stropită cu astfel de rouă, va fi roşie, Monseniore!

Fratele lui Ludovic al XIII-lea păli şi aruncă repede în jurul lui o privire. Liniştit de tăcerea ce domnea, el întredeschise uşa şi spuse din prag, gata de plecare:

— În orice caz, nu uitaţi! Peste opt zile, în palatul de Guise. În cele din urmă ne vom putea înţelege, noi voim să-l distrugem pe Richelieu, ca o forţă politică şi dumneavoastră voiţi să vă răzbunaţi pe el, de moartea mamei dumneavoastră…

Annaïs de Lespars se înălţă, ca un geniu al mândriei filiale:

— Vă înşelaţi, Monseniore. Vreau să o răzbun pe mama mea de nenorocirea de a mă fi adus pe lume!…

Capitolul IX – HANUL „FRUMOASA DIADEMĂ”

LA PRÂNZ, sala cea mare a hanului era plină de hohote de râs, de exclamaţii zgomotoase, de clinchetul cănilor şi ulcelelor de tablă. Şcolari, ofiţeri, muşchetari, călugări, toată haita de băutori ocupa mesele de stejar cu picioarele curbate, pe care vinul vărsat întindea pete luminoase de băltoace albe şi ruginii printre străchinile fumegânde, pateurile proaspete, omletele aurii, fripturile rumenite de Sena. Servitoarele cu fuste scurte, cu braţele goale alergau cu paşi uşori, răspunzând unora cu un zâmbet, altora cu o palmă. Cănile de aramă scânteiau, iar pe rafturi, faianţele smălţuite şi înflorate luceau voios.

Aceasta se petrecea la opt zile după duelul lui Trencavel cu Annaïs de Lespars în grădina din strada Courteau adică chiar în ziua când trebuia să aibă loc în palatul de Guise misterioasa reuniune despre care vorbise Gaston de Anjou şi la care reuniune promisese şi Annaïs că va asista.

Aşadar pe la prânz, un gentilom intră în sală, cu pelerina ridicată în partea stângă de teaca spadei, cu pălăria pe o ureche, cu colţul buzelor ridicat dispreţuitor şi cu o privire

obraznică. El căuta cu privirea un loc de unde să poată vedea bine uşa de intrare şi găsindu-l, se duse să se aşeze acolo mormăind:

— Să-l ia dracu pe cardinal, că mă pune să supraveghez astfel de mârlani. Mă întreb ce poate avea comun un Saint-Priac, cu un Rascasse şi cu un Corignan!…

Puţin cam palid din cauza rănii sale, dar mai arogant ca oricând, de când era sigur de favoarea lui Richelieu, baronul de Saint-Priac se instală, îşi răsuci mustaţa-i roşcată şi bătu cu pumnul în masă:

— Hei, fetiţo! Vino-ncoace! Ia să văd şi eu cum arată de aproape faţa ta…

Fata căreia i se adresase acest discurs azvârli asupra lui Saint-Priac o privire rece şi chemând o servitoare, spuse:

— Madelon, ia vezi ce vrea să bea domnul.

— Da, domnişoară Roza, spuse servitoarea grăbindu-se într-acolo.

— Pe Bachus! vocifera Saint-Priac, domnul vrea să bea o ulcică de vin de Anjou, dar înţelege ca să-i fie turnat în cană, nu de Madelon, ci de Roza, fiindcă e o Roză pe-aici!

Unica fiică a văduvei Houdart, patroana hanului, acea frumoasă fată pe care am mai întâlnit-o, Roza, reluă cu o voce foarte calmă:

— Madelon, vin de Anjou pentru domnul şi după aceea vezi ce vor muşchetarii de colo. Repede!

— Cap şi burtă! strigă Saint-Priac cu furie. Şi eu spun că vinul are să-mi fie turnat de dumneata!

Roza nu-i răspunse. Ea privea spre cel care intra în sală în momentul acela. Acesta era contele de Mauluys. În spatele lui Mauluys, un om mic, borţos, urcă treptele peronului. Dădu bună ziua în sală şi se căţără pe un scăunel ca într-un observator, de unde privi pe deasupra mulţimii de băutori. Numaidecât îl zări pe Saint-Priac şi sărind de pe scăunelul pe care se cocoţase, se strecură spre baron murmurând:

— Bun! Blestematul de Corignan nu a venit încă. Eu am sosit cel dintâi. Am să caut să-mi ocup un loc de seamă în spiritul acestui josnic Saint-Priac, pe care i-a plăcut Eminenţei Sale să mi-l dea ca şef.

Şi cu pălăria în mână, măturând cu penele-i pământul, Rascasse se apropie cu plecăciuni adânci de masa la care înjura

şi făcea scandal baronul de Saint-Priac.

Contele de Mauluys traversând sala cu uşurinţa lui obişnuită, ajunse lângă Roza pe care o salută cu un aer de pronunţată politeţe, cum ar fi salutat o doamnă nobilă, deşi salutul lui se adresa unei fete de cârciumăreasă, cârciumăreasă şi ea. Răspunsul la salutul gentilomului fu sobru şi demn. În momentul acesta, Rascasse care avea o privire de spion genial, văzu cum pieptul tinerei fete tresărise de o palpitaţie imperceptibilă şi culoarea mată a frumoşilor săi obraji, se colorase cu o nuanţă uşoară.

Pe vremea aceea, Mauluys avea patruzeci de ani. Trencavel, care era în plină tinereţe, îi invidia totuşi vigoarea lui liniştită, graţia lui înnăscută, eleganţa lui lipsită de orice afectare. Era de talie potrivită, vorbea puţin, nu gesticula vorbind, avea o înfăţişare foarte rece şi părea a-şi ascunde cu o grijă desăvârşită, secretul bucuriilor şi al durerilor sale, dacă cumva le avea.

Era un mare senior, al cărui suflet înalt şi-a cărui nobilă atitudine nu se datorau titlurilor pe care i le dăduse întâmplarea că se născuse nobil. Roza era fiica hangiţei… însă văzându-i unul în faţa altuia, ar fi fost imposibil să distingi care din doi era nobil sau om din popor. Amândoi aveau în ei acea magnifică nobleţe pe care o dă mândria de suflet şi frumuseţea de gândire.

— Trencavel şi Montariol au venit? întrebă Mauluys cu voce înceată.

— Vă aşteaptă în salonaş, domnule conte, spuse Roza.

— Mulţumesc, domnişoară, spuse Mauluys tare de tot.

— Domnişoară!… rânji Saint-Priac. Cuvântul e prea glumeţ, pe onoarea mea. Atunci să ne strigăm şi noi fetele noastre, Safta, Mariţa sau Frusina. Ei bine domnişoară, o să vii imediat…

Saint-Priac nu isprăvi. Privirea lui furioasă, care până atunci rămăsese fixată pe Roza, se întoarse spre Mauluys. Ura şi groaza, înlocuiră în aceeaşi clipă furia din privirile lui Saint-Priac. Deveni alb ca varul şi rămase nemişcat, împietrit, cu sudori de teamă pe frunte. Mauluys ridică uşor din umeri şi spuse cu vocea lui rece:

— Cred că mă recunoşti… şi că asta e de ajuns… Poftiţi domnişoară. Baronul de Saint-Priac vă cere scuze şi vă promite să-şi ascundă aşa de bine obrăznicia, încât să nu mai aveţi

nevoie niciodată să vă mai apăraţi de ea.

El se întoarse cu spatele şi se îndreptă spre salonaş. Roza plecă şi ea. Saint-Priac, pierdut, cu faţa contractată, cu mâna tremurândă, îl apucă pe Rascasse de braţ şi bâlbâi:

— Pe viaţa ta, află unde se duce omul acesta şi nu-l pierde din ochi!

Rascasse cunoştea hanul „Frumoasa Diademă” cu toate colţişoarele lui şi ştia că salonaşul în care intrase Mauluys, era luminat de o mică ferestruică care dădea într-o curte strâmtă. El dădu fuga în curticica aceea, închizând uşa în spatele lui. Acolo se opri întrebându-se cum să facă să nu fie văzut şi totuşi să vadă. Fereastra se afla la doi paşi de el şi era închisă. După câteva minute de aşteptare, Rascasse tocmai se pregătea să plece, când fu ţintuit pe loc de aceste cuvinte care erau spuse de cineva, dincolo de uşa prin care intrase în curte şi care răspundea într-un culoar.

— Lubin, eşti sigur că mai e în curte?

— Poftim Cuvioşia ta, desigur că e acolo; duceţi-vă şi faceţi-i de petrecanie!

Lubin era un băiat de prăvălie, de-al hanului, un vlăjgan solid, care cu câteva zile mai înainte se certase cu Rascasse şi-l ameninţase că-i va face de petrecanie!… Iar „Cuvioşia” căruia îi răspunse Lubin şi care Rascasse îl recunoscuse imediat după voce, era fratele Corignan.

— Ţi-ai ascuţit bine cuţitul? reluă Corignan.

Rascasse păli. Simţea că inima îi înceta de a mai bate şi sângele îi îngheţa în vine. Auzea cum ridica cineva clanţa de la uşă, cu multă precauţie!… El se dădu înapoi, îngrozit, cu părul zbârlit şi geamăt de agonie îi scăpă, când îl auzi pe Corignan repetând, cu o voce hidos de batjocoritoare, aceste cuvinte teribile:

— Ah! scumpul Rascasse, cu ce poftă am să-i fac eu de petrecanie!…

Rascasse, în această clipă supremă, când îşi dădu seama că Corignan venea să-i facă de petrecanie, adică să-l înjunghie cu cuţitul bine ascuţit al lui Lubin, aruncă în jurul lui o privire pierdută, tulburată de apropierea morţii şi zări în fund două coteţe cu nişte uşiţe mici, închise. Să sară până la unul din coteţele acelea, să se arunce tremurând în el şi să tragă uşiţa după el, fu pentru nenorocitul cocoşat una din acţiunile

fulgerătoare, pe care numai în visurile cu coşmar le avea. Printr-o găurice mică, ce servea să intre aerul şi lumina în coteţ, îl văzu pe Corignan însoţit de Lubin, cum intrau în curte. Şi atunci, Rascasse simţi ultimul fior dinaintea morţii, trecându-i prin spinare.

— Aha! spunea Corignan cu un râs hidos. Aha! micul meu Rascasse! cum o să-ţi facem noi de petrecanie acum!...

Călugărul îşi scoase anteriul şi apăru în faţa nefericitului Rascasse, ca o viziune de apocalips, aşa lung cum era şi cu cuţitul tăios în mână. Băiatul de prăvălie venea după el, râzând şi el. Era ceva înspăimântător.

Rascasse, năucit de groază, rămăsese nemişcat, stând în patru labe pe duşumeaua coteţului. Începu să nu-şi mai dea seama de cele ce se petreceau în jurul lui, urechile îi vâjâiau de spaimă, gândurile i se învârteau ca într-un vârtej nebun şi căzu într-un abis, în fundul căruia se afla nebunia... Aceasta dură câteva clipe...

Apoi, se auzi deodată un răcnet îngrozitor, un ţipăt sfâşietor, asurzitor, un vaet de moarte care se repeta, se reînnoia, apoi scădea în intensitate, devenea mai jalnic, se transforma într-un răget din ce în ce mai înăbuşit... şi apoi nu se mai auzi nimic.

Rascasse deschise nişte ochi rătăciţi. Un minut, rămase înţepenit într-o dureroasă uimire. Apoi se ridică deodată şi îşi lipi ochiul cu aviditate de mica deschizătură a coteţului. Atunci, puţin câte puţin, furia, ruşinea, turbarea chiar, luară locul spaimei ce o simţise, văzându-l pe Corignan şi pe Lubin, ocupaţi cu o ciudată treabă. El văzu şi auzi! Da, da, îl auzi pe Corignan spunând:

— Jumătate din el să-l pui la sare, pentru mânăstire, iar restul va fi pentru nevoile hanului. Eu am să mă mulţumesc cu un sfert de cot de tobă şi cu o halcă solidă la grătar. Dar să mi-o faci acum, fiindcă vreau să mănânc cât mai curând din grăsunul meu de Rascasse.

— Pe sângele şi pe maţele lui Bachus! mormăi Rascasse, a botezat cu numele meu un porc!

În paroxismul furiei, Rascasse, uitând şi de cuţitul aşa de bine ascuţit, era să se repeadă, cu intenţia de a se răzbuna pe Corignan, care tăiase un porc de al hangiţei, dându-i fiori de groază şi voia să-l bage pe Corignan cu nasul în ciubărul în care strânsese acesta sângele, când ridicându-şi privirea spre

fereastra salonaşului în care intrase Mauluys, văzu că ridicaseră perdeaua de dinăuntru. În semiîntunericul camerei, în spatele contelui, el distinse două figuri pe care le recunoscu imediat.

— Blestematul de Trencavel şi secundul lui! murmură Rascasse, palpitând de bucurie.

Perdeaua căzu la loc. Aceasta durase doar două secunde, cât priviseră cei din odaie, ce se petrecea în curte. Rascasse nu mai mişcă, ci aşteptă să iasă Corignan şi cu Lubin. De-abia după aceea ieşi din coteţ, străbătu curticica cu acea iuţeală pe care le-o dă unor oameni siguranţa că au ceva rău de făcut, intră iar în han şi se apropie de Saint-Priac.

— Domnule baron, îi şopti el la ureche, aţi pus mâna pe cel care v-a insultat. În momentul acesta se află în salonaşul din dos, împreună cu doi rebeli periculoşi, pe care noi suntem însărcinaţi să-i prindem pentru a fi spânzurat la un loc cu ei.

— Oho! spuse Saint-Priac tresărind. Şi cine sunt cei doi rebeli?

— Unul este un secund de maestru de scrimă, care în strada Bons-Enfants a bătut agenţii Procurorului-Criminalist, şi celălalt, adăugă Rascasse fremătând de efectul pe care avea să-l producă, celălalt… este omul căruia îi datoraţi frumoasa lovitură de spadă ce aţi primit-o! Acela care s-a împodobit cu numele dumneavoastră pentru a pătrunde la Eminenţa Sa!

— Trencavel!…

Saint-Priac se ridică dintr-odată, palpitând, cu mâna pe mânerul spadei. Era un om viteaz, dar ceea ce îl ţintuise zdrobit pe scaun, mai înainte, era teama de cele ce ar fi putut să spună, în gura mare, Mauluys despre el. Dar aşa, încolţit într-o sală din fund! şi încă împreună cu Trencavel… Să-i omoare pe amândoi!… Asta era o lovitură a hazardului!…

El făcu un pas, dar Rascasse îl opri.

— Sunt trei, gândiţi-vă la asta!

— Pot să fie şi zece! scrâşni Saint-Priac.

— Da, numai că Trencavel face cât doisprezece. Dumneavoastră nu-l cunoaşteţi decât prin lovitura aceea de spadă. Însă ar fi rău să-l cunoaşteţi mai de aproape. E mai moţat decât toţi moţaţii pe care i-aţi cunoscut vreodată. Ehe! Vedeţi dumneavoastră, când vrea cineva să spună „de neînvins” spune „Trencavel”!

Saint-Priac rămase un minut, cam întunecat, cu inima zdrobită de acest splendid renume, căruia spionul îi aducea, fără

să vrea, un astfel de omagiu. El scoase un suspin de necaz şi îşi vârî la loc spada, pe care o scosese pe jumătate.

— Mă duc să caut întăriri, cinci-şase gărzi…

— Douăzeci, domnule baron! Cel puţin douăzeci!

— Să nu te mişti de aici. Tu şi Corignan aveţi să rămâneţi de pază. Dacă rebelii vor ieşi, vă luaţi după ei şi unul din voi să se întoarcă aici, ca să-mi spună în ce loc au intrat.

— Eu şi Corignan? întrebă maşinal Rascasse.

Dar Saint-Priac fugise afară.

Capitolul X – HANUL „FRUMOASA DIADEMĂ” (II)

— EI BINE! Ce s-aude cu friptura la grătar?

— Peste câteva minute, Cuvioşia voastră. Până atunci, gustaţi din peştişorii ăştia fripţi!

Rascasse se întoarse cu vioiciune şi îl zări pe Corignan la masa de alături. Acesta, după ce îşi îmbrăcase iar anteriul, se tolănise pe un scaun cu cuţitul în mână şi cu o ulcică înaintea lui. Lubin, tocmai îi aşeza pe masă o strachină cu peştişori fripţi. Corignan, cu gura întinsă de un imens surâs ştrengăresc, îi făcu loc lui Rascasse să se aşeze în faţa lui. Rascasse, zăpăcit, ascultă fără să-şi dea prea bine seama de ce face, înfuriat pe adversarul lui, dar adulmecând cu respectul unui adevărat mâncăcios, plăcuta aromă a peştilor prăjiţi.

— Am auzit totul, spuse călugărul cu accentul lui ipocrit. Trebuie să pândim până ce iese Trencavel, în timp ce seniorul de Saint-Priac are să aducă ajutoare. Până atunci să atacăm mâncărica asta. Astăzi fac eu cinste, spuse călugărul. Păcat că toate fetiţele sunt ocupate la bucătărie. În orice caz, aşa îmi place şi mie să stau de pândă! Hei, Lubin, caraghiosule!

La numele de Lubin, Rascasse se întunecă la faţă.

— Ce se aude cu friptura? strigă Corignan.

Rascasse păli şi se zbârli. Corignan se lăsă pe spate cu un aer satisfăcut, făcând cu ochiul.

— Ce noutăţi mai ai, micul meu Rascasse!

Lubin aşeză în faţa celor doi cumetri o friptură la grătar, a cărei aromă i-ar fi făcut poftă şi unui mort. Apoi vlăjganul se aşeză în aşa fel, ca să nu-l piardă din ochi pe Rascasse. Corignan, pierdut de bucurie, trânti o halcă solidă de carne în

farfuria invitatului său şi o alta în farfuria lui şi începu imediat să îmbuce din ea.

— Excelentă! Mm… o minune! mormăia el înfigându-şi dinţii cu frenezie în ea. Gustă, bunul şi micul meu Rascasse. Gustă, ce naiba, şi pe urmă să-mi spui din ce e carnea asta…

Lubin se îneca de râs. Călugărul îi făcea cu ochiul, nerăbdător.

— Aha! Vrei să-ţi spun ce fel de carne e asta? Ei bine, făcu cu hotărâre Rascasse, plimbându-şi farfuria pe sub nas. N-am să gust din ea. E prea scârboasă.

— Scârboasă! exclamă Lubin cu indignare.

— Scârboasă! protestă călugărul uimit.

— Oribilă! spuse Rascasse. Mi-e de ajuns s-o miros şi să-mi dau seama din ce animal este.

— Ei, din ce animal?

— E din Corignan!…

Şi în timp ce călugărul năucit se îneca cu îmbucătura, cocoşatul triumfa. Lui Corignan îi venea rău de uimire şi de furie. Înnebunit aproape de mânie, apucă ulcica de pe masă şi era gata să i-o spargă în cap inamicului său care-l învinsese, când uşa salonaşului se deschise şi Mauluys, Trencavel şi Montariol, apărură în prag.

— Alarmă! spuse Rascasse strecurându-se sub masă, în timp ce călugărul îşi trăgea gluga până peste nas.

Trencavel cu secundul lui, întovărăşiţi de contele de Mauluys, străbătură sala, fără a părea să-i fi observat pe cei doi spioni şi ajunseră în stradă.

— După ei! ţipară deodată şi călugărul şi cocoşatul

Şi imediat dădură buzna afară, tocmai când Mauluys, Trencavel şi Montariol, o luau spre strada Sainte-Avoye. În acelaşi timp, pe strada Verrerie, se vedea sosind baronul de Saint-Priac care alerga în fruntea a vreo douăzeci de gărzi. În urma semnelor disperate pe care i le făceau cei doi spioni, Saint-Priac îşi grăbi fuga, mai ales că-i zărise din depărtare şi pe cei trei inamici.

— Am pus mâna pe ei! răcni el. Înainte, băieţi!

Toată banda de spadasini plătiţi se repezi.

Fără a-şi întoarce capul, Trencavel, Montariol şi Mauluys îşi continuau drumul. Ei îşi măriră pasul, însă fără a alerga. Din distanţă în distanţă, Montariol îşi întorcea capul şi spunea:

— Sunt la cinci sute de paşi… la trei sute… la două sute…

Mauluys conducea manevra liniştit

— Acest Saint-Priac, este în mod hotărât, o bestie. Ceva mai repede Montariol. E sigur că mai mult contra ta este pornit, Trencavel. Când vom ajunge în dreptul străzii Quatre-Fils, tu să o iei spre dreapta şi în câteva salturi ai să ajungi la mine acasă. Montariol şi cu mine o să ţinem puţin în loc zbirii cardinalului şi o să ne distrăm cu ei.

— Dragul meu conte… vru să protesteze Trencavel.

— Trencavel, spuse rece Mauluys, dacă nu mă asculţi, am să mă întorc, am să-i şarjez şi am să mă las ucis de ei.

— Şi eu la fel, spuse Montariol

— Am să vă ascult, spuse Trencavel. Dar vă jur, că dacă veţi fi ucişi, asigurându-mi mie fuga, mă duc la Richelieu şi-i spun: „Fiindcă prietenii mei sunt morţi, iată şi capul meu”.

Ei se priviră lung… era ca o strângere de mână. Erau într-adevăr trei prieteni.

Aici e neapărată nevoie să facem o mică descriere topografică: palatul de Guise, pe atunci nelocuit de nimeni, ocupa un vast patrulater neregulat, mărginit la nord de strada Quatre-Fils, la sud de strada Barlette, la răsărit de strada Vieille-du-Temple, la apus de strada Chaume, pe care se afla şi faţada palatului. Restul patrulaterului era ocupat de o grădină foarte mare, cu o portiţă ce da în strada Quatre-Fils şi o alta în strada Vieille-du-Temple.

În prelungirea străzii Quatre-Fils în faţa grădinii palatului de Guise, foarte aproape de portiţa de care am vorbit pe partea cealaltă a străzii, se afla o casă elegantă cu un singur etaj, ceva cam veche însă. Clădirea data de pe vremea lui Francisc I-ul şi era locuinţa contelui de Mauluys; tot ce mai rămăsese dintr-o avere, care de o jumătate de secol de-abia ajungea să mai arunce o mică strălucire ultimului ei moştenitor.

Acolo îşi trăia, acest domn senior, viaţa lui retrasă. Un singur servitor, ce răspundea la numele de Verdure, era de ajuns să aibă grijă de acea locuinţă. Contele locuia acolo singur, nemaiavând nici o rudă şi necunoscând pe lume un alt prieten, decât pe maestrul de scrimă Trencavel. E adevărat că acesta valora în schimb cât doisprezece, aşa cum spusese şi Rascasse.

Cei trei urmăriţi nu erau decât la vreo douăzeci de paşi de strada Vieilles-Haudriettes. În spatele lor, Saint-Priac şi cu banda

lui, veneau în fuga mare.

— Opriţi! Opriţi! urlă Saint-Priac.

Ei nici nu-şi întoarseră capul. Ajunseră aproape de colţul străzii.

Mauluys, fără a spune un cuvânt, îşi apucă spada şi o scoase drept în faţa lui Saint-Priac.

— Fugi Trencavel! fugi! spuse Mauluys.

— Haida de, dragă conte, ce credeai că am luat în serios gluma de adineauri?

— Fugi maestre! Fugi! mugi Montario!

Într-o clipă gărzile se repeziră asupra lor. În stradă se lăsă o tăcere de moarte. La toate geamurile apărură capete înspăimântate. Atitudinea celor trei prieteni cu spada în mână, furia care îi crispa trăsăturile lui Saint-Priac, numărul mare de gărzi, toate acestea făcură să se înfierbânte capetele, să palpite inimile şi puneau o licărire de milă, poate şi de admiraţie, în miile de priviri ce se fixau asupra celor ce aveau să fie prinşi.

— În numele regelui, predaţi-vă spada! strigă Saint-Priac, oprindu-şi cu un gest banda, ce se aranjase în ordine.

— Domnule de Saint-Priac, spuse Mauluys, pentru ce schimbându-vă localitatea, va-ţi schimbat şi meseria? La Anjou opreaţi oamenii la drumul mare; cred că asta vă renta mai bine decât să-i opriţi pe străzi!

— Prindeţi-i! scrâşni Saint-Priac.

— E mai uşor de zis decât de făcut! strigă Montariol cu un aer ştrengăresc.

Cei trei, aliniaţi, lăsându-şi o distanţă suficientă pentru a manevra, se puseră în gardă. Strigăte izbucniră, femeile fugeau, gărzile înaintau. Montariol începu o morişcă teribilă cu spada. Mauluys era impasibil. Trencavel încerca pământul cu vârful spadei, spunând:

— Calmează-te secund! Păstrează-ţi o ţinută demnă! Gândeşte-te că noi reprezentăm aici Academia noastră de scrimă!

— Dacă am să fiu ucis, spuse Mauluys netulburat şi dacă tu ai să scapi, Trencavel, du-te la mine acasă, deschide dulapul din camera mea de dormit şi în sertarul din stânga ai să găseşti scrisoarea…

— Scrisoarea? făcu Trencavel uimit.

Mauluys nu mai avea timp să-i răspundă, căci gărzile, după o clipă de ezitare se repeziră asupra lor. Fu o ciocnire, grozavă şi strada se umplu de strigăte de groază şi de furie.

— Fandează şi degajează! făcu Trencavel doborând pe cel ce îl atacase.

— Pentru maestru! Pentru secund! Pentru Academie! urlă Montariol îmbătat de focul luptei.

Şi la fiecare strigăt, el fanda adânc; trei oameni căzură pe pavaj.

Mauluys nu spuse nimic, însă spada îi fu în curând roşie.

Aceste gesturi, aceste exclamaţii răguşite, răcnetele, gemetele surde, morţii, băltoacele de sânge, această viziune roşie se petrecu într-un spaţiu de două secunde. Şi în acelaşi timp, cei trei făcură un salt înapoi şi se retraseră în fugă până la colţul străzii Vieilles-Haudriettes, unde îşi refăcură linia de bătaie. Nici unul din ei nu era rănit. Gărzile uimite de această rebeliune pe faţă, înspăimântate de rezistenţa celor trei, se luară după ei în dezordine, privindu-se între ei foarte palizi. Saint-Priac, alb ca varul de furie, bătea furios din picioare. În spatele bandei se auzea o voce de bas şi una ca o hârâitoare.

— În numele regelui şi al cardinalului! tuna Corignan.

— La asalt! cotcodăcea Rascasse.

— Înainte! mugi Saint-Priac.

Şi toate aceste strigăte care se amestecau, se întretăiau, formând un surd vacarm de moarte, fură acoperite deodată de un strigăt teribil care izbucni ca o lovitură de tunet. Strada întreagă striga, lumea din Paris, lumea de pe stradă care-i aplauda pe rebeli şi răcnea: Moarte gărzilor!…

Urmă atunci un moment de uimire şi o tăcere grea, produsă de groaza ce înmărmurise gărzile, care vedeau în faţa lor vreo cincizeci de vlăjgani, gata a se arunca între ei şi rebeli; o tăcere înfricoşătoare prevestitoare de furtună. Apoi, deodată, începu o rumoare, care creştea şi umplea strada de la un capăt la celălalt. Rebeliunea îşi făcea curs şi se pregătea să izbucnească.

Deodată, o voce acră, pătrunzătoare, ameninţătoare, îl acoperi:

— Vin elveţienii de la Luvru!

Şi Rascasse se ridică pe vârful picioarelor pentru a judeca efectul alarmei pe care o lansase. Corignan înţelese că Rascasse avusese o idee minunată, superbă, cu atât mai mult, cu cât

Saint-Priac, trimiţând un surâs lui Rascasse, repetă şi el acelaşi lucru. Şi Corignan, ros de invidie, răcni:

— Nu e adevărat! Minte! El nu…

Dar nu mai continuă, căci în clipa aceea simţi ceva agăţându-i-se de anteriu şi căţărându-i-se pe umeri. Era Rascasse care neputând să vadă pe deasupra gărzilor, se agăţase de el şi cu agilitatea lui de maimuţă, se căţărase pe el şi se instalase pe umerii solizi ai lui Corignan, de unde răcnea cu frenezie:

— Elveţienii! Uite că vin elveţienii în marş forţat!…

Rascasse cotcodăcea ca un nebun. Corignan se zbătea ca să se debaraseze de cocoşatul ce i se cramponase pe umeri şi scotea nişte urlete amestecate cu blesteme. Saint-Priac vocifera: Vin întăriri!

Acest temut trio de voci, semăna panica printre voluntarii care se aşezaseră în faţa lui Trencavel şi a prietenilor săi. Elveţienii, gărzile palatului, nişte uriaşi războinici erau teroarea străzilor. Într-o clipită ferestrele se închiseră, uşile prăvăliilor şi caselor se trântiră, pe stradă fu o debandadă teribilă şi în răspântia rămasă liberă, gărzile se repeziră spre cei trei care îi aşteptau în linie.

Sub puterea loviturii, Mauluys şi Montariol fură împinşi spre stânga, pe strada Saint-Martin, iar Trencavel, aruncat spre dreapta, pe strada Quatre-Fils.

Saint-Priac nu ezită, Trencavel nu avea decât spada ca să-l combată, pe când Mauluys, era înarmat şi cu teribilul secret. Pe Mauluys trebuia să-l omoare!… De aceea, baronul îşi antrena grosul atacatorilor spre stânga. Trencavel fu urmărit numai de un sergent şi patru gărzi, dar cu grupul acesta, mergea şi Corignan cu Rascasse, care până în cele din urmă fusese trântit jos de pe observatorul lui. Cei doi spioni se sfidau reciproc cu privirea. Prinderea lui Trencavel, însemna o avere pentru acela din ei doi care ar fi putut spune cardinalului: Eu l-am prins!

Cu un pas rapid şi suplu, cu spada înroşită de sânge în mână, maestrul de scrimă se depărta de răspântie, presat de aproape de urmăritori. El fugi pe strada Quatre-Fils şi înconjurând grădinile palatului de Guise, gâfâind, cu hainele sfâşiate, rănit, plin de sânge, cu privirea înfricoşătoare, porni pe strada Vieille-du-Temple… În momentul acela o nouă trupă apăru prin strada Barbette!… Rascasse şi Corignan scoaseră un urlet de triumf… Trencavel era prins între două bande! Mort sau viu, era al lor

acum!

Trencavel văzu îndreptându-se spre el noua trupă care avansa acum pe strada Vieille-du-Temple, pe care se afla el; erau elveţieni, probabil că vreo patrulă chemată de cineva. Astfel, avea în faţa lui pe elveţienii în număr de opt şi în spatele lui, gărzile conduse sau mai bine zis împinse de Corignan şi de Rascasse. La dreapta lui se afla zidul ce împrejmuia grădina palatului de Guise şi la câţiva paşi de el, una din cele două portiţe de care am mai vorbit, într-o scobitură a gardului celui gros. Maestrul de scrimă sări până la portiţă şi se aşeză cu spatele la ea.

Ca două braţe ale unui cleşte distrugător şi sigur de puterea lui, cele două trupe se apropiau... Rascasse şi Corignan, începuseră deja să-şi dispute pielea ursului din pădure...

— Al meu e! se răsti Rascasse, stacojiu de furie.

— Ba eu am să-l conduc la cardinal! mugi Corignan, alb de turbare.

— Popă scârbos, am să fac să te spânzure ca seducător de minore!

— Cocoşat mizerabil, am să te strivesc ca pe un bob de grâu între două pietre de moară!

Cei doi rivali se opriseră: Corignan aplecat deasupra cocoşatului, Rascasse ridicat în vârful picioarelor. Corignan suflă în vârful degetelor cu un suflu nedefinit de dispreţ şi îi spuse: Ptiu!... Rascasse scuipă jos şi-i strigă: Zât!...

Ptiu!... Zât!... Era prea mult! Corignan îşi ridică enormu-i pumn osos şi descriind o curbă pe deasupra umerilor cocoşatului i-l trânti în spinare cu sete: „Na!” Rascasse, se dădu înapoi fulgerător de repede şi destinzându-se se repezi ca un proiectil enorm, cu capul în burta inamicului său. Lovitura de pumn în spinarea lui Rascasse şi lovitura de cap în burta lui Corignan fură simultane. Corignan făcu „Uf!” şi se dădu înapoi trei paşi. Rascasse scoase un „Hâc!” din fundul inimii şi se lungi cu nasul în ţarină.

Aproape imediat, călugărul revenea la atac, iar cocoşatul se scula să-şi reînnoiască lovitura, când... aruncând o privire spre portiţa de care se rezemase Trencavel, cei doi spioni tresăriră şi se priviră uimiţi. Această privire fu ca un act de armistiţiu între ei.

— Au să ni-l ia gărzile! gemu Corignan. Să dăm fuga dragul

meu!…

— Fuga, demnul meu frate! strigă Rascasse. Şi să fim uniţi până la moarte!…

Ei se repeziră amândoi.

Însă se întâmplă că, graţie picioarelor sale lungi, Corignan îl lăsă imediat pe Rascasse în urmă. Rascasse, încercă la început să se agate de anteriul lui, dar cu o smucitură, Corignan se debarasă de el şi se repezi vesel strigând.

— Să vezi şi tu cum am să împart cu tine!

Rascasse rămase o clipă năuc de uimire şi îşi văzu rivalul cum ajungea năbădăios în mijlocul gărzilor, chiar în clipa când maestrul de scrimă era să se prăbuşească sub numărul mare al atacatorilor. Îl văzu pe călugăr cum întindea mâna să-l apuce pe Trencavel şi furia lui nu mai cunoscu margini. O idee rapidă îi fulgeră prin minte şi scârbit de invidie şi de răutate scrâşni: Aha! popă blestemat, o să împărţim, nu!? Da, da, ai să vezi tu acum! …

Şi în clipa când Corignan îşi întoarse capul, ca să-i arunce o privire de triumf rivalului său, el nu îl mai văzu în stradă, Rascasse dispăruse!…

Cele două trupe de atacatori, elveţienii şi gărzile se uniseră în faţa porţii. Sergentul care venise cu gărzile, luase comanda întregului grup şi îşi aşezase oamenii în semicerc. Trencavel aştepta cu spada în mână. Uimit că un om singur avea curajul să ţină piept la doisprezece vlăjgani încercaţi, sergentul îşi ridicase politicos pălăria şi îi aruncase lui Trencavel o privire plină de admiraţie.

— Haideţi, domnule! spusese el, aţi făcut de ajuns pentru onoarea dumneavoastră. Faceţi acum un efort ca să vă păstraţi şi pielea, predaţi-vă spada, sau şarjăm.

— Regret din toată inima, spuse Trencavel, însă maestrul meu Barvillars mi-a interzis să-mi predau vreodată spada cuiva, în afară de Regele Franţei. Şi lui chiar!…

Sergentul făcu un semn şi gărzile, împreună cu elveţienii şarjară, strigând:

— Pentru rege! Pentru rege!

Maestrul de scrimă răspunsese cu strigătul său de luptă:

— Trencavel! Trencavel!

— Trencavel! mormăiră înăbuşit gărzile, elveţienii şi sergentul.

Se opriră!... Toţi la un loc erau patrusprezece iar el era singur!... Însă era Trencavel!...

Ezitarea luptătorilor durase cât lumina unui fulger, însă imediat după aceea se aruncaseră asupra lui Trencavel. Atunci în mijlocul înjurăturilor grozave, răsună un clincănit teribil de spade ce se ciocneau. Fu o învălmăşeală formidabilă. Două dintre gărzi şi un elveţian, se retraseră din grămadă, plini de sânge. Timp de câteva secunde tragice, se văzu zburând prin aer o spadă care se răsucea, se înfigea, tăia, para la dreapta, para la stânga şi răspundea la zece spade dintr-o dată. Dar la un moment dat, se văzu această spadă miraculoasă rupându-se şi oţelul zburând în aer. Trencavel era pierdut. Un strigăt de victorie izbucni. Douăzeci de braţe se ridicară ca să-l înhaţe pe rebel şi tocmai în clipa aceasta năvăli Corignan dându-i în lături, străbătând năvalnic grămada de soldaţi, lăsând să-i cadă mâna pe umărul lui Trencavel şi urlând: E al meu! Numai al meu!

În acest moment, poarta pe care se rezema Trencavel se deschise brusc! Maestrul de scrimă sub presiunea celor ce tăbărâseră pe el, fu aruncat în grădină. Corignan, a cărui bruscă intervenţie îl protejase o clipă pe Trencavel de furia soldaţilor, Corignan care pretindea că prizonierul e numai al lui, acoperindu-l cu corpul său, agăţându-se chiar de el, Corignan, deci, fu târât şi el în grădină.

Gărzile se repeziră să treacă şi ei dincolo... dar se opriră brusc, plini de uimire; poarta li se închise în nas, iar de dincolo se auzea cum se trăgea zăvorul. Ei strigară:. „Să spargem poarta!”... „Staţi!” făcu sergentul. „Să spargeţi poarta palatului Guise! Ce dracu, sunteţi nebuni! Eu nu vreau să-mi risc capul”. Aşa că lăsând trei oameni de pază la uşă, sergentul plecă cu ceilalţi, mai mult sau mai puţin ciuntiţi, ajunse în strada Chaume şi se duse să bată la uşa cea mare a palatului, pentru a cere permisiunea de a supraveghea grădina.

Sergentul ciocăni zadarnic, căci nimeni nu răspundea... Palatul de Guise era gol!... Paza palatului dură până seara. Când se făcu întuneric, bănuiră – pe drept cuvânt – că încă de multă vreme Trencavel şi complicii lui săriră zidul, în vreun punct oarecare al vastei grădini şi ajunseseră la loc sigur.

Complicii lui!... Aceştia erau, după părerea sergentului, mai întâi necunoscutul care deschisese portiţa şi după aceea călugărul care îi împiedicase în ultima clipă pe soldaţi să pună

mâna pe rebel. Corignan şi Rascasse, complicii lui Trencavel!…

Rascasse? Care era trăsnaia? Rascasse, aprins de invidie se repezise la unul din numeroşii spectatori, care căscau gura din depărtare şi îl rezemase de zid strigându-i: „În numele regelui, prietene, în numele cardinalului!” Burghezul, zăpăcit se lăsase şi îi servise de scară vie spionului, care se căţărase pe el, apoi încălecase pe zid şi îşi dăduse drumul de partea cealaltă, unde într-o fugă, se repezi la portiţă şi trase zăvorul… Văzându-l pe Trencavel rostogolindu-se în grădină cocoşatul mormăi:

— Popă al dracului, vino acum să mai pui mâna pe el. În grabă închise poarta la loc, trase zăvorul şi întorcându-se… scoase un strigăt de furie; Corignan era acolo!…

Capitolul XI – O PARANTEZĂ

E NECESAR SĂ SPUNEM, ce se întâmplase în acest timp cu Mauluys şi Montariol. Am văzut că în momentul când Trencavel fu despărţit de tovarăşii lui, contele şi secundul fură împinşi în luptă pe strada Saint-Martin, de grosul bandei comandată de Saint-Priac. Era un moment teribil. Montariol suspină: Singur! A rămas singur! Au să-l omoare!… Să încercăm să-l ajutăm! spuse Mauluys, mereu la fel de calm, numai că privirea pe care i-o aruncă lui Saint-Priac, era ca o lovitură de pumnal.

Şi cei doi, singuri, încercară nesăbuita manevră de a străbate rândurile gărzilor, pentru a-l ajunge pe Trencavel…

— Dacă n-am să-l omor eu pe omul acesta, are să mă ucidă el! mormăi Saint-Priac.

Asaltul fu înspăimântător. Un vânt de oroare trecu pe deasupra acestui grup dezlănţuit, disperat, pierdut în norul de lovituri de spadă, din care ţâşneau sclipiri de fulgere şi ale căror scurte înjurături şi icnete, nu făceau decât să accentueze şi mai mult grozăvia. În câteva minute Montariol şi Mauluys, fură acoperiţi de sânge. Nu mai aveau mult până să fie doborâţi. Cu toate acestea, Montariol nici nu băga de seamă; el voia să se lase ucis. Mauluys îl apucă de braţ şi îl luă după el. Nu, nu! mugi secundul. Ca să-l ajungem, vino încoace! spuse Mauluys. Apoi răcni: La revedere Saint-Priac! Ne mai întâlnim noi!

Saint-Priac se-nfioră. Vocea aceasta îi suna ca un glas de pe altă lume. Dintr-un salt, Mauluys şi Montariol ieşiseră afară din

vârtejul luptei.

— Fug! Fug! urlară gărzile.

— Înainte! vocifera Saint-Priac. După ei!

Toată banda o rupse la fugă. Cei doi urmăriţi, ocoliră grupul de clădiri din care făcea parte şi casa familiei Lespars şi dădură în strada Courteau şi de acolo în strada Sainte-Avoye. Când ajunseră în acelaşi loc de unde plecaseră, adică la răspântia cu strada Vieilles-Haudriettes, grupul lui Saint-Priac era mult în urma lor, însă nu-l mai vedeau pe Trencavel!…

Atunci fugiră drept pe strada Quatre-Fils. Cartierul întreg era în fierbere; ici şi colo grupuri de oameni discutau, copii chiuiau. Mauluys şi Montariol, cu spada vârâtă în teacă, mergând cu paşi liniştiţi, se pierdură în mulţime. Saint-Priac şi trupa lui răscoliră împrejurimile, scotociră prin case şi în cele din urmă se retraseră; ziua aceea îl costa trei morţi şi cinci grav răniţi, pe Eminenţa Sa şi pe rege, fără a mai socoti că Saint-Priac, înnebunit de mânie era să aibă un atac de apoplexie. Trecând prin dreptul locuinţei sale, Mauluys îl apucase pe Montariol de braţ şi îl trăsese cu iuţeală, înăuntru. Secundul se trânti într-un fotoliu, cu capul în podul palmelor; lacrimi mari i se rostogoleau pe obraji. Mauluys rămăsese tot rece. Ar fi fost imposibil să-şi dea cineva seama dacă inima lui măcar bătea ceva mai repede ca de obicei. Numai că, deschise un dulap şi din sertarul din stânga scoase un plic mare, sigilat cu ceară roşie… Scrisoarea! … scrisoarea despre care îi vorbise Trencavel!… Ce scrisoare putea să fi fost aceea?…

Mauluys, nemişcat, privea cu atenţie plicul. Privirile lui rămaseră pe enormul sigiliu roşu, ca o pată de sânge, sub care se afla scrisoarea; şi pe aceste cuvinte se fixau privirile contelui. Mauluys părea împietrit în contemplaţia lui. La un moment dat murmură:

— Aş da cinci ani din viaţa mea, ca să ştiu ce o fi scris aici. Aceasta dură un timp destul de lung, fără îndoială. Poate chiar o oră. Deodată se întoarse, ca şi când ar fi luat o hotărâre şi ceea ce decisese, voia fără îndoială să-i spună şi lui Montariol, poate chiar să-i ceară părerea. Dar nu-l mai văzu pe secund… Montariol nu mai era acolo.

Contele de Mauluys lăsă scrisoarea şi începu să se plimbe încet prin cameră.

— Aţi face mai bine să o deschideţi spuse o voce acră.

Contele se întoarse şi văzu în pragul uşii ce da în anticameră, un om de vreo cincizeci de ani, uscat ca un vrej, cu faţa suptă, cu ochii scânteind de şiretenie, cu nasul stacojiu.

— Domnule Verdure, spuse liniştit contele, te rog să observi că eu nu-ţi dau niciodată sfaturi şi că nu te deranjez niciodată cu prezenţa mea, în camera ta.

— Bine, bine! spuse ciudatul servitor care răspundea la numele de Verdure. Mă duc.

— Mai ai cumva prin camera ta, pe-acolo, un pic din vinul meu Muscat de Spania? spuse contele fără cea mai mică ironie.

— Da, domnule şi mă duc să-l isprăvesc, răspunse liniştit valetul.

Mauluys făcu un semn aprobator din cap. Verdure se retrase, dar imediat se întoarse.

— Tot una e, într-o zi sau alta, tot o să deschideţi scrisoarea! Mai bine deschideţi-o chiar acum!

Şi fără să mai aştepte răspuns, Verdure dispăru. Contele îşi reluă plimbarea. Nici nu privea spre scrisoare, dar la fiecare întoarcere, pata însângerată a sigiliului roşu îl chema spre ea. O clipită, tot o zărea el cu coada ochiului.

— Cum de a ajuns la mine? se gândea Mauluys. Cum şi de ce am luat-o? Când l-am scăpat pe călugăr din mâinile celor ce îl atacaseră şi când m-am aplecat asupra lui să văd de e mort sau nu, primul lucru de care dădu mâna mea, a fost scrisoarea asta. Am luat-o, am pus-o în pieptarul meu şi iat-o. De ce am luat-o? De ce impulsiune ascunsă am ascultat? Ce-ar gândi ea despre mine, da, ce-ar putea să gândească ea despre mine, dacă ar auzi că am luat o scrisoare? Şi ce gândesc eu însumi despre mine?

Ea! Deci exista o femeie a cărei părere îl interesa foarte mult pe Mauluys, pe el, căruia puţin îi păsa de părerile şi sentimentele oricărei fiinţe din lume, în ceea ce privea gândurile şi faptele lui.

„După atitudinea şi cuvintele călugărului, atunci când a fost la Bastilia, scrisoarea asta e de o importanţă capitală. Trencavel m-a asigurat de zeci de ori că blestematul de Corignan îi oferise viaţa şi libertatea în schimbul ei. Ce să fie? Un secret se stat? Pentru ce e adresată reginei?… şi nu regelui?…”

Mauluys se apropie de dulap, luă iar scrisoarea şi îi contemplă sigiliul.

— Stema lui Richelieu, murmură el.

Vremea se scurgea încet, ziua scădea spre asfinţit şi lupta sfâşietoare continua în această minte lucidă, în acest suflet nobil.

Mauluys nu voia să se scadă în faţa lui însuşi. Acest mare suflet nu cunoştea ura şi poftele, în schimb cunoştea adânc spiritul de prietenie. El avea un prieten. Pentru acest prieten îşi riscase până acum de mai multe ori viaţa. În acest moment era vorba să rişte pentru el şi magnifica lui mândrie şi însuşi orgoliul lui, care erau viaţa sufletului său. Acest prieten era Trencavel.

„Această scrisoare, reluă Mauluys nemişcat în semiîntunericul serii ce se lăsase, această scrisoare a fost furată de mine. Eu aş fi fost dator s-o duc cardinalului de Richelieu şi totuşi am păstrat-o.”

— Vreţi să vă aduc lumină? se auzi iar vocea acră a lui Verdure.

— Nu, spuse domol contele. Dacă aş avea nevoie de lumină, aş aprinde această făclie.

— Nu mai vedeţi bine scrisoarea, totuşi o veţi deschide, spuse Verdure, retrăgându-se.

Nici un semn de nerăbdare nu-i scăpă contelui. El continuă să-şi vorbească:

— Iată cum stă chestiunea acum: scrisoarea asta pe care am furat-o eu, o fi conţinând vreun secret care să valoreze cât viaţa unui om? S-ar putea ca Richelieu, în schimbul ei, să mi-l redea pe Trencavel? Pentru ca să ştiu aceasta ar trebui să citesc o scrisoare care nu îmi aparţine, adică să violez gândurile altuia. Pentru ca să o citesc, trebuie să o deschid, adică să o forţez, aşa cum ar forţa un tâlhar o broască, cu deosebire că tâlharul îşi riscă viaţa, pe când eu nu risc nimic, nimic decât propriul meu dispreţ…

Acesta era zbuciumul ce îl agita, pe nobilul senior. Mauluys stătea nemişcat în mijlocul camerei sale. Se făcea întuneric de tot. Deodată se ridică din fotoliul în care şedea şi aprinse făclia. Apoi ascultă. După aceea se îndreptă spre camera pe care o ocupa Verdure şi îl văzu că dormea sforăind, cu nasul roşu, cu un aer de fericire răspândit pe faţă, înaintea unei butelii goale şi a unor foi de pergament, pe care valetul trăsese nişte semne bizare.

Fără grabă el se întoarse la dulap şi aruncă scrisoarea. Voia

să o deschidă! Era tocmai să-i rupă sigiliul când în clipa aceea auzi un zgomot de paşi repezi şi uşa se deschise. Montariol apăru cu ochii strălucind de bucurie.

— Trencavel n-a fost ucis! spuse secundul căzând pe un scaun.

— Ei! făcu liniştit contele şi puse la loc scrisoarea intactă în sertar.

— Nici nu a fost măcar arestat, adăugă secundul suflând din greu.

— Bănuiam eu! spuse Mauluys şi încuie dulapul.

Capitolul XII – PALATUL DE GUISE

RASCASSE, după ce încuie portiţa grădinii de Guise în nasul gărzilor, se întoarse spre Trencavel, cum am mai spus, scoase un strigăt de furie, văzându-l pe Corignan. Se lăsă atunci între aceste trei personaje o tăcere teribilă, de uimire. Trencavel rănit la braţ, gâfâind, istovit, mai găsi puterea să izbucnească în râs, recunoscându-l pe călugăr. Corignan îşi întorcea pe rând capul de la Trencavel spre Rascasse.

— Ei asta e! spuse Trencavel. Nu dau decât de dumneata, peste tot, stimabile călugăr. Ai umplut tot Parisul!

— Ei asta e! vocifera şi Rascasse, te ţii scai după mine, popă scârbos!

— Ei asta e! se răsti şi Corignan, cum se face că nu te mai afli în stradă?

— Dar tu? reluă Rascasse spumegând, ce cauţi aici?

Corignan avu un moment de candidă neruşinare. Întinzându-şi lungu-i braţ spre Trencavel, grăi:

— Vroiam să-l previn pe acest domn gentilom că soldaţii voiau să-l aresteze!

— Eu, spuse Rascasse, eu l-am salvat din mâinile lor, sărind peste zid şi deschizându-i portiţa!

— E al meu! Fără mine ar fi fost acum în mâinile gărzilor!

— Ba e al meu, burtă de capră! întreabă-l şi pe el!

Atunci, cei doi spioni, în culmea furiei, se repeziră unul asupra celuilalt. Urmară nişte icnete, se auziră nişte lovituri înăbuşite şi în cele din urmă, amândoi se rostogoliră pe jos, înfăşuraţi în anteriul călugărului. Când se ridicară din nou, Corignan văzu cu

satisfacţie că obrazul stâng al adversarului său se umfla văzând cu ochii, iar Rascasse constată cu bucurie că ochiul drept al capucinului începuse să ia nuanţele curcubeului. Dar imediat, fiecare din ei simţi că e apucat de ceafă, de o mână ca de fier şi-l auziră pe Trencavel spunând cu o voce care îi făcu să se înfioare:

— Ba voi amândoi sunteţi ai mei!

Cu o smucitură ei încercară să scape, dar aveau de-a face cu un om prea tare pentru ei.

— Voi amândoi sunteţi nişte tâlhari în solda Eminenţei Sale, reluă Trencavel. Stimabile călugăr, te-am mai ştrangulat eu pe jumătate la Bastilia, însă acuma trebuie să te ştrangulez de tot. Ce zici de asta?

El le dădu drumu, dar în aceeaşi clipă apucă de mâner spada lui Rascasse şi o trase din teacă.

— Amândoi sunteţi prizonierii mei. Mergeţi, sau de nu vă iau în ţeapă pe amândoi!

Rascasse şi Corignan îşi aruncară câte o uitătură întunecată. Trencavel era rănit, însă uşor şi tocmai simţiseră pe cefele lor că această rană, nu-i lua din puterea-i de Hercule. În această uitătură pe care şi-o aruncaseră, ei căzuseră de acord că ei doi nu puteau să pună mâna pe maestrul de scrimă şi îşi ziseră:

— Suntem prizonieri. Să mergem!

Trencavel ştia că palatul de Guise era nelocuit? Sau, mai degrabă, trăia unul din acele momente nesăbuite, în care spiritul nu mai ţine seama de nici un calcul şi de nici o prudenţă, dând buzna înaintea lui?…

În capătul celălalt al grădinii se înălţa clădirea palatului de Guise. Se vedea o uşă deschisă. Şi fără să-şi dea seama, în prada unei grozave mânii, Trencavel îi împinse pe cei doi spioni spre uşa aceea. Toţi trei intrară şi se găsiră într-o sală joasă. Năuciţi de furie, mai mult decât de teamă, ei merseră mai departe, traversară trei odăi şi ajunseră în cele din urmă într-o sală mare, în care praful îngrămădit pe canapele, singura mobilă ce se vedea, arăta că de multă vreme că nimeni nu mai intrase pe acolo.

— Staţi! spuse Trencavel, văzând că nu mai era altă ieşire şi închizând uşa prin care intraseră.

„Acum ne omoară!” se gândiră cei doi spioni.

Amândoi erau albi ca varul. Dar ca să fim drepţi, trebuie să adăugăm că priveau cu destul curaj situaţia lor. În periculoasa lor carieră de spioni, ei ştiau bine că mai curând sau mai târziu, din norul de ură ce şi-l îngrămădeau deasupra capetelor lor, avea să ţâşnească trăsnetul. Acum se temeau, dar nu tremurau. Rascasse îşi pipăia cămaşa de zale ce o avea pe sub pieptar şi Corignan strângea cu îndârjire mânerul unui pumnal ce-l avea pe sub anteriu. Amândoi erau decişi să-şi vândă scump pielea.

Dar când ridicau ochii spre Trencavel, un tremur îi scutura. Figura acestui om, sfâşiat de sus până jos, plin de sânge, care îi privea fix fără a spune un cuvânt, această înfăţişare de mânie concentrată, de o neclintită hotărâre, le dădea puţin câte puţin ameţeli de moarte… Şi când Trencavel, rece, teribil, se îndreptă spre ei, amândoi scoaseră acelaşi suspin de agonie, al condamnatului care se lasă pe mâna călăului în clipa când îşi ridică securea şi capetele le căzură în piept

Trencavel îi măsură din cap până în picioare; ei se dădură înapoi. El îşi azvârli spada într-un colţ; ei se înfiorară gândindu-se că vrea să-i strângă de gât, în loc de a-i străpunge cu spada

— Maestre Corignan, spuse Trencavel, îmi pare foarte rău că am lăsat acasă un oarecare cnut, cu curelele împodobite la capăt cu cuie şi care face cel mai de seamă ornament din capela voastră! Ştii de care e vorba?

— Biciul Sfântului Labru! bâlbâi călugărul înspăimântat.

Corignan, care se stăpânise destul de frumos în faţa spadei, făcu o strâmbătură de groază, numai la amintirea instrumentului de tortură. Trencavel izbucni într-un hohot de râs, nestăvilit.

— La naiba, Cuvioşia ta, angajează-te la Tabarin, pe Pont-Neuf!

— Suntem salvaţi! se gândi Rascasse.

Cert e că Trencavel era dezarmat şi se potolise. Cu toate acestea, el se căzni să ia o mină aspră şi se adresă cocoşatului.

— Şi dumneata, bravul meu salvator, căci socotind bine îţi datorez într-adevăr viaţa, cum te numeşti?

— Rascasse, Monseniore, sluga dumneavoastră atâta timp cât binevoiţi să vă serviţi de mine.

De data aceasta, Trencavel se ţinu de burtă de atâta râs.

— Rascasse! Rascasse! dar ăsta-i un nume de peşte.

Şi Rascasse înclinându-se până la pământ spuse:

— E o aluzie la dexteritatea mea de a înota prin mijlocul valurilor agitate ale politicii.

— Sunteţi o comoară, amândoi, făcu Trencavel. Ascultaţi, Rascasse şi Corignan. Eu îl detest din toată inima pe Monseniorul cardinal, stăpânul vostru. Dar în fine, oricât de mult rău i-aş dori lui, ura mea nu are să ajungă până acolo, încât să-l lipsesc de două pocitanii aşa de desăvârşite ca voi. Că amândoi sunteţi nişte pocitanii cum n-am mai văzut în viaţa mea. Hai plecaţi, vitejilor. Plecaţi în linişte. Plecaţi odată!

El îi împingea afară din sală, complet năuciţi şi râsul îl scutura cu putere. Ajunşi în camera vecină, Rascasse şi Corignan se priviră şi mai palizi, alarmaţi şi zăpăciţi de râsul acela aşa din inimă, care răsuna ca un ecou al bucuriei şi iertării, în sala în care rămăsese Trencavel.

— Se cuvenea să ne omoare, spuse Corignan.

— Când colo ne dă drumul, fără un bobârnac măcar, spuse Rascasse.

Ei se îndreptară spre uşa ce dădea în grădină, îngânduraţi…

— Acum să ieşim de aici, murmură Trencavel, rămas singur. Bieţii de ei! Au tras destulă spaimă! Ce s-o fi întâmplat cu contele şi cu viteazul său secund? Ah, Monseniore, dacă s-a întâmplat cumva vreo nenorocire bunilor mei prieteni, nenorocire ţie! Să vedem! adăugă el, devenind mai îngrijorat, la acest gând. Hai să ieşim de aici…

— Iarăşi voi? exclamă Trencavel cu sprâncenele încruntate.

— Ah, Monseniore, spuse dârdâind Rascasse. Uşa… uşa prin care am intrat în palatul acesta… uşa pe care am lăsat-o deschisă…

— Ei bine! Mii de trăsnete! Ce are uşa?

— Are… spuse Corignan cu un aer lugubru, are că e încuiată de trei ori!…

Trencavel se repezi urmat de cei doi nemernici care voiseră să-l aresteze şi pe care împrejurările îi făcuse aliaţii săi. El străbătu cele trei-patru încăperi pe care le parcursese în sens invers atunci când intrase în palatul pustiu şi ajuns în aceea care dădea în grădină, constată că uşa fusese încuiată pe dinafară. Şi era solidă afurisita de uşă. Avea o broască monstruoasă, cum se punea la uşi, atunci când fiecare palat din acesta se putea transforma în fortăreaţă asediată. Fără a mai pierde timp, Trencavel străbătu parterul clădirii. Nu exista nici o posibilitate

de ieşire; uşile erau încuiate, ferestrele puternic zăvorâte. În mod maşinal, el se întoarse iar la uşa cea misterioasă…

— Cine dracu să fi închis uşa asta? murmură el.

— Da, spuse Corignan făcându-şi cruce. Diavolul trebuie să fi fost.

— Dracu să te ia cu presupunerile tale! se răsti Rascasse. Eu gândesc, Monseniore…

— Da cu cine naiba crezi tu că ai de-a face? strigă Trencavel. Monseniore în sus, Monseniore în jos… Dar ce crezi că eu sunt cardinal?…

— Ooh! se gândi Rascasse, ca trăsnit… Da' ce fel de om o fi ăsta, că nici nu-i place măcar să-i spui Monseniore?…

Şi asta, mai mult decât mărinimia lui Trencavel, îl lăsă perplex.

De fapt, cine închisese uşa? În timpul când Trencavel, conducându-şi cei doi prizonieri, intrase în palatul lui Guise, trei oameni se strecurau în grădină, prin portiţa din strada Quatre-Fils.

Unul din ei ţinea în mână o trusă de chei. Acesta purta livreaua de valet al familiei de Guise şi mergea respectos la şase paşi în urma celor doi, care erau nişte gentilomi. Aceste două personaje ajunseră, discutând cu voce înceată, în faţa uşii ce fusese lăsată larg deschisă de Trencavel şi atunci, unul din ei se întoarse spre valetul ce purta cheile:

— Bourgogne, ai căutat bine înăuntrul palatului?

— De sus până jos, domnule conte. Nu am decât să închid uşa asta şi vom fi siguri că nimeni nu are să vină să-i deranjeze în noaptea asta pe nobilii seniori, cărora le oferă ilustrul meu stăpân ospitalitate.

Împodobindu-şi aşa de pompos discursul, Bourgogne, măreţul valet care părea a duce în mâini nişte relicve sfinte, închise uşa şi o încuie.

— Iată cheia, adăugă el. Şi iat-o şi pe cea de la grădină. Nu îmi mai rămâne altceva de făcut, decât să sper că domnul duce şi domnul conte, vor avea bunăvoinţa să aprobe dispoziţiile pe care le-am luat. Fotoliile sunt aranjate frumos în sala de onoare şi am pregătit în camera vecină o masă satisfăcătoare, pentru cazul când musafirii Monseniorului, stăpânul meu, ar simţi oarecare poftă de mâncare. Îmi pare rău numai la gândul că aceşti seniori vor fi obligaţi să se servească cu propriile lor

mâini, fiindcă servitorii au fost concediaţi şi că mie însumi îmi este interzis să intru în palat până mâine.

După ce pronunţă acestea, nu fără o urmă de părere de rău, Bourgogne se înclină cu o majestuoasă încetineală şi se retrase. Cei doi gentilomi făcură un rond prin grădină, pentru a se asigura că orice surpriză este imposibilă şi ieşiră şi ei prin portiţa din strada Quatre-Fils.

Unul din seniori părea de treizeci şi doi de ani, avea o figură îngrijorată, tulburată de ambiţii ascunse şi purta o barbă fină a la Henric al IV-lea, cu care semăna mult mai mult decât Ludovic al XIII-lea – regele şi Gaston de Anjou – fratele lui. Era unul din cei doi fii ai Regelui-Galant, cu Gabriella de Estrées. El era cavaler al mai multor ordine, guvernator al Bretagnei şi se numea César de Bourbon, duce de Vendôme.

Celălalt, ceva mai mare de douăzeci şi şase de ani, cu o figură foarte frumoasă, cu un costum foarte elegant şi cu o atitudine distinsă, purta în privirea-i voalată şi genele-i lungi, umbra unei mari dureri din dragoste. Se numea Henry de Talleyrand, conte de Chalais.

— Ei bine, constată Trencavel, acum suntem toţi trei prizonieri. Nu mai avem altceva de făcut, decât să aşteptăm până ne-or deschide uşa. În cazul când n-au să ne-o deschidă decât peste cincisprezece zile şi când noi nu vom fi putut sparge uşile, sau să smulgem barele de la ferestre, atunci vom muri de foame, pur şi simplu.

Această simplicitate îl făcu să se cutremure pe Rascasse care era un mare mâncăcios. Corignan se văita şi el.

Cu toate acestea, Trencavel se plimba în lung şi în lat, căutând vreun mijloc să iasă din capcană, fără a fi văzut de cineva. Fiindcă pentru el, problema nu era cum să coboare de la vreuna din ferestrele etajelor superioare care nu aveau gratii, şi să nu cadă în mâinile zbirilor care îl urmăreau.

— Desigur, îşi spunea el, că soldaţii au sărit şi ei în grădină şi că m-au văzut intrând aici; ei au închis uşa şi acum, palatul tot e înconjurat de gărzi. Trebuie să aşteptăm să se lase noaptea.

După ce luă această hotărâre, el se întinse pe o canapea şi închise ochii.

— Da ce faceţi domnule? exclamară cei doi tovarăşi. Renunţaţi aşadar la orice încercare?

— Să ies? Pe legea mea renunţ fiindcă e imposibil. Eu unul aştept să vină moartea. Faceţi şi voi ca mine.

— Ah! nenorocită idee am mai avut şi eu să intru în serviciul cardinalului! gemu Rascasse.

Când se făcu întuneric, Trencavel observă cu surprindere că sala rămânea luminată foarte slab, e drept, însă îndeajuns ca să-l vadă pe Rascasse îngenunchiat în faţa lui Corignan. Rascasse, pentru orice eventualitate se spovedea… Trencavel observă că această lumină vagă, cădea de la o lămpiţă agăţată sus.

— Păi asta, raţiona el, trebuie să fi fost aprinsă încă din timpul zilei cu puţin înainte de intrarea noastră în această nobilă locuinţă. Aşadar, aceasta s-a făcut în vederea unei vizite ce trebuia să aibă loc aici, în noaptea aceasta. Şi fiindcă nu ştiu cam cine ar putea fi acest vizitator nocturn, trebuie s-o şterg imediat. Hei! stimate domn peşte şi dumneata stimabile adept al Biciului Sfântului Labru, opriţi-vă rugăciunile, fiindcă e timpul să plecăm.

— Să plecăm! strigară cei doi nemernici, dând fuga spre ei.

Trencavel aprinse o făclie de la lămpiţa aceea şi spuse:

— Veniţi după mine!

Docili, plini de încredere, ei ascultară. L-ar fi urmat acum, oriunde ar fi vrut el să-i ducă. Trencavel se urcă la primul etaj şi văzând că toate uşile sunt deschise, intră într-o sala imensă, magnific împodobită cu covoare de Flandra, cu armuri strălucitoare, cu panoplii de spade. La dreapta şi la stânga, cam pe la mijlocul încăperii, se aflau două uşi mari, acoperite cu covoare care comunicau fără îndoială cu două saloane. În fund, pe o estradă, se afla un tron.

— Hm, locuinţa asta mi se pare ceva mai bogată decât mansarda mea din strada Sainte-Avoye, spuse Trencavel.

Şi trecând în salonul de alături, el se opri deodată, mult mai uimit de spectacolul ce se oferea privirilor sale, decât de toate minunăţiile din sala de onoare. În spatele lui, Rascasse căsca nişte ochi teribili, iar Corignan surâdea cu gura de la o ureche la alta.

Era o masă lungă, plină de pateuri, fripturi reci de pasăre, bucăţi mari de vânat, pâinişoare mici aurii, butelii prăfuite de vechi ce erau, cu tot felul de vinuri… Cum? Pentru ce? Pentru cine? Aşa ceva nu şi-ar fi putut închipui să găsească. Într-o

clipită tăbărâseră pe ele. Trencavel devora, Rascasse înghiţea bucăţile întregi, Corignan făcea o adevărată devastare printre aceste alimente suculente şi venerabilele butelii, mormăind:

— Tare mi-e poftă să ies din mânăstire, fiindcă acolo nu se mănâncă decât fasole, mazăre uscată şi alte mizerabile legume.

— Şi mie mi-e poftă să las casca şi spada, ripostă Rascasse şi să nu mai mişc de aici.

— Tăcere! strigă deodată Trencavel.

Toţi trei îşi ciuliră urechile. De la parter se auzea un zgomot de voci numeroase, apoi un clinchet de spade şi de pinteni, răsună pe scară.

— Mi se pare, spuse Trencavel, că vom avea de plătit o taxă cam afurisită.

— Credeţi? Spuseră Corignan şi Rascasse, amândoi cam beţi.

— Da, şi mie mi se pare că va trebui să o plătim nu cu parale, ci cu sânge. Fuga, fuga…

Zgomotul de paşi răsuna de acum în sala de onoare.

Capitolul XIII – CHALAIS SAU LOUVIGNI?

TRENCAVEL STINSE FĂCLIA, îi apucă pe Rascasse şi pe Corignan de câte un braţ şi îi împinse într-o cameră vecină. Toţi trei rămaseră nemişcaţi, fără să sufle. Cine să fi fost aceşti necunoscuţi care invadaseră Palatul de Guise? Desigur că aceia pentru care se pregătise minunata masă, asupra căreia cei trei aliaţi dezlănţuiseră un atac atât de grozav. Dar, însă cine erau? Şi ce voiau să facă acolo, în mijlocul nopţii, adunaţi în bandă? Treziţi din beţie de apropierea pericolului şi prinşi din nou de instinctul lor de câini de vânătoare, cei doi spioni îşi ciuleau urechile. În sala de onoare, zgomotul mai scăzu. Apoi o voce se ridică în tăcerea apăsătoare, o voce tânără, curată, puţin cam batjocoritoare care spunea râzând:

— Fiindcă am intrat în sanctuar, să ne începem rugăciunile…

— Doamnă, reluă o altă voce gravă, bărbătească, vibrând de acea pasiune reţinută, care la amorezaţii sinceri dramatizează şi cele mai banale cuvinte – doamnă, poate că ar fi mai bine să-i aşteptăm pe cei absenţi!…

— De altfel iată-i că vin! spuse o altă voce.

Cei doi spioni, uitându-şi rivalitatea şi pericolul în care se

aflau, se apucară de mână şi şoptiră înfierbântaţi:

— Asta are aerul unei frumoase conspiraţii, murmură Corignan.

— E o lovitură a norocului pentru noi! gâfâi Rascasse. Să ne ţinem bine şi să împărţim. S-a făcut? S-a făcut! Să ne ţinem bine!

În acest moment vocea proaspătă şi veselă aruncă un strigăt de bucurie:

— Ah! Iat-o şi pe domnişoara de Lespars, eroina noastră! Veniţi să vă îmbrăţişez, scumpa mea frumoasă…

Cei doi nemernici fură zguduiţi de acelaşi tremur de bucurie furioasă.

— Să deschidem ochii şi urechile! mormăi Corignan.

— Să ne apropiem! ripostă Rascasse. Să nu pierdem un cuvinţel!

Un geamăt surd le scăpă şi se sufocă imediat în gâtlejurile lor.

Trencavel, de care uitaseră, fiind captivaţi de pasiunea lor de a spiona, Trencavel care auzise numele lui Annaïs de Lespars şi care se înfiora de spaimă, închipuindu-şi acest cap încântător, rostogolindu-se sub securea călăului!

Dacă spionii auzeau cele ce aveau să fie spuse în sala de onoare, era o dovadă că Annaïs conspira. După aceea, nu mai urma decât să fie prinsă şi judecată; mărturia lui Rascasse şi a lui Corignan ar fi trimis-o la eşafod. Ca un fulger roşu ce spinteca noaptea, gândul unei duble ucideri trecu prin mintea rătăcită a lui Trencavel; degetele lui se încrustară convulsiv în cele două gâtlejuri.

Sub puternica strânsoare, Rascasse şi Corignan se dădură înapoi şi târâţi de Trencavel, trecură în altă cameră, apoi iar în alta şi când Trencavel le dădu drumul, sigur că nu vor putea auzi nimic de acolo, ei suflau din greu. Fiecare din ei gândea: trebuie să-l ucid pe omul acesta!… Dar era Trencavel. Numai la gândul că trebuiau să înceapă o luptă cu el, se simţeau cu şira spinării îngheţată.

— Să o revăd! se gândea Trencavel. Ah! să o revăd, măcar o secundă, chiar cu preţul vieţii mele! Cum de am putut crede că aş putea trăi fără a o mai putea revedea? E acolo şi n-am decât câţiva paşi de făcut…

Dar, pentru a face aceşti paşi, trebuia să-i părăsească pe cei doi spioni! Aceasta însemna ca să le lase posibilitatea de a se

apropia şi ei de sala de onoare şi de a pregăti condamnarea lui Annaïs!

— Ascultaţi, spuse el – şi vocea lui avea un astfel de accent ameninţător, rece şi hotărât încât ei înţeleseră numaidecât că era chestiune de viaţă şi de moarte. Eu sunt hotărât să intru în serviciul Eminenţei Sale (cei doi tresăriră). Pentru aceasta vreau să-i aduc unul din acele servicii de seamă, pe care cardinalul ştie aşa de bine să le răsplătească. Aşadar, vreau ca eu să ascult singur cele ce se vorbesc acolo. În consecinţă, primul dintre voi doi, care va face un singur pas afara din odaia aceasta, îl omor numaidecât.

Şi fără a se mai ocupa de ei, el se îndreptă, sau crezu că se îndreptă spre salonul în care se afla întinsă masa. În realitate, prin întunericul odăilor şi fiindcă nu cunoştea încăperile, trecu printr-o altă uşă, străbătu mai multe odăi şi în sfârşit, condus de zgomotul vocilor ce se auzeau, ajunse la unul din acele salonaşe care comunicau cu sala de onoare printr-o mare deschizătură acoperită de perdele grele de catifea. Prin deschizătura perdelelor străbătea lumina.

Trencavel, palid, cu inima zbătându-i-se, se apropie şi se cutremură. Annaïs de Lespars era acolo, în faţa lui, la patru paşi.

Era o adunare de mare nobleţe, foarte seducătoare prin tinereţea şi ardoarea tuturor asistenţilor. Vorbeau râzând, despre lucruri importante. Şi scena era foarte tragică şi fiecare din cei ce se aflau acolo, îşi risca chiar capul.

Era Gaston de Anjou, fratele lui Ludovic al XIII-lea, singura figură mai şireată din toată adunarea aceea.

Era Mareşalul d'Ornano; o pasiune tardivă îl arunca la vârsta de cincizeci de ani la picioarele Prinţesei de Condé.

Era Alexandru de Bourbon, acela care era numit Marele-Stareţ, cel de-al doilea fiu al Gabriellei de Estrées, mult mai furtunatic decât fratele său mai în vârstă, César de Vendôme, care era mult mai accesibil lucrurilor frumoase ale vieţii.

Era şi contele de Chalais şi ducele de Vendôme.

Se aflau acolo şi cei patru cavaleri ai lui Annaïs: Fontrailles, Chevers, Bussière, Liverdan, care reprezentau în această adunare nobleţea provincială, revoltată contra lui Richelieu.

Se mai afla şi cavalerul de Louvigni, un tânăr senior cu figura fină şi ochii mari plini de ardoare.

Mai era şi Montmorecy-Bouteville împreună cu marchizul de

Beuvron, amândoi nepăsători, veseli, încântători, amândoi nişte anti-cardinalişti turbaţi şi neavând amândoi la un loc cincizeci de ani.

Apoi era şi Annaïs de Lespars…

Prinţesa de Condé, atunci în toată strălucirea ambiţiei şi frumuseţii ei, ducesa de Chevreuse, vioaie, delicată, râzând mereu, un fraged porţelan de Saxa – plină de viaţă!

Maria de Rohan-Montbazon, ducesă de Chevreuse, pe atunci în vârstă de douăzeci şi cinci de ani, conspira pentru tot şi pentru nimic, pentru regina pe care o adora, împotriva lui Richelieu pe care nu-l putea suferi şi mai ales pentru plăcerea de a conspira, de a atinge pericolul de aproape, de a căuta fiorii voluptăţilor multiple, în cutremurul morţii ce se întrezărea.

În fine, se mai afla în această adunare o a patra doamnă, pe care nimeni nu o cunoştea, a cărei figură nu o putea vedea nimeni, fiind ascunsă cu grijă sub un văl de dantele şi care şedea modestă de-o parte. Ducesa de Chevreuse, fără a o prezenta nimănui, garantase de ea, ca de sine însăşi.

Era o femeie înaltă, cu o statură majestuoasă, minunată prin armonia liniilor şi prin bogăţia formelor sale. Ea era îmbrăcată în negru. Fără să spună un cuvânt, ea asculta cu o adâncă emoţie, aşa împietrită cum era în rigida ei imobilitate.

Pe aceşti tineri, Trencavel îi privea cu un fel de teamă misterioasă de care nu se putea stăpâni şi care îi venea din adâncul sufletului.

El se apropie repede de crăpătura perdelelor şi aruncă în sala de onoare o privire plină de o teribilă îngrijorare. Precis în momentul când Trencavel se apropia de perdelele de catifea, César de Vendôme, spunea cu o voce rece:

— Domnilor şi dumneavoastră Monseniore, vreau înainte de toate să vă pun o întrebare. Noi ne angajăm aici vieţile noastre şi ştim toţi ce dorim. Dacă vom pierde partida, vom plăti cu bravură, aruncându-ne capetele la picioarele cardinalului (Ducele de Anjou deveni alb ca varul). Dar dacă vom câştiga, cine ne va garanta răsplata?…

Toţi priviră spre Gaston de Anjou. El singur, într-adevăr, putea să-şi ia angajamente, pentru cazul când aveau să reuşească. Dar Gaston îşi întoarse capul şi tăcu. Acest copilandru de optsprezece ani, avea în unele momente prudenţa unui om bătrân.

— Vă întreb, reluă César şi mai rece, vă întreb cine are să ne răsplătească, dacă vom câştiga?

Doamna în negru, care şedea deoparte, se ridică încet şi cu o voce înăbuşită răspunse:

— Eu!...

Toţi cei care asistau la această stranie scenă, în care se dezbătea soarta lui Richelieu, a regelui şi a Regatului, se ridicară într-o singură mişcare şi, împinşi toţi de o curiozitate pasionantă, făcură un pas spre doamna îmbrăcată în negru. Această mişcare unanimă, voia să spună:

— Cine sunteţi dumneavoastră, dumneavoastră care vă luaţi aici angajamente atât de mari, în faţa cărora se dă înapoi chiar fratele regelui?

Fu un moment de tăcere grea... Poate că necunoscuta regreta că vorbise. Insă numaidecât, cu un gest rapid, asemănător cu acele hotărâri irevocabile care se iau într-o clipită, ea lăsă să-i cadă dantelele care îi voalau figura şi se ridică într-o atitudine de nespusă măreţie. Toţi se înclinară, până a îngenunchea şi un murmur de bucurie nebună, de orgoliu triumfător şi de mirare, se ridică din grupul conjuraţilor

— Regina!...

Anna de Austria avea pe atunci douăzeci şi cinci de ani. Toţi scriitorii din acele vremuri, proclamară majestuoasa ei frumuseţe. Înflăcărată ca o Spaniolă de pur sânge, cum era, orgoliul de femeie îi servea să o învăluiască mai mult decât mantia ei de regină. Totul în ea, fruntea ei mată şi pură, privirea ei scânteietoare, nasul ei acvilin, felul cum îşi ţinea capul, gesturile ei, vocea ei, până şi buzele ei pe care poeţii le declarară ca fără pereche în întreaga lume, totul arăta în ea orgoliul împins până la ultimele lui limite. Nevăzând în ea decât măreaţa statuie de marmură, ea era mai mult decât o regină, era zeiţă.

Şi acest orgoliu, de unsprezece ani de când era Regină a Franţei, suferise îngrozitor. Adevărul e că Ludovic al XIII-lea şi Anna aşteptau cu nerăbdare şi cu grijă, naşterea unui moştenitor care să perpetueze domnia Bourbonilor şi fiindcă acest moştenitor încă nu venise pe lume după unsprezece ani, se agita în mod foarte vag problema de a o repudia pe Spaniolă şi ea avea inima ulcerată din această cauză.

De când Richelieu era stăpân, menajul regal, care până atunci fusese un purgatoriu de insinuări, deveni un iad de acuzaţii, de bănuieli, de supravegheri. Richelieu o iubea pe Anna de Austria şi i-o dovedea în felul lui; devenise pentru ea un tigru, un poliţist.

Regina îşi plimba privirea asupra conjuraţilor prosternaţi în faţa sa:

— Dacă am părăsit Val-de-Grâce[4] ca să viu aici, dacă am derutat armata de spioni care îmi invadează castelul, în fine, dacă eu, regina, am venit în toiul nopţii într-un loc unde ştiam că se complotează împotriva regelui, am făcut-o fiindcă am voit să fac prin prezenţa mea aici, o promisiune pentru viitor, un consimţământ decisiv pentru prezent. Umilită, insultată, copleşită de amărăciuni pe care nu le cunoştea nici cea mai vinovată dintre supusele mele, de şase luni îmi întreb conştiinţa şi îi cer să-mi spună daca am şi eu dreptul la viaţă. Domnilor, eu simt că mor. Sunt ucisă de cei din jurul meu, în fiecare minut al vieţii mele. De aceea, mă ridic împotriva celor care joacă împotriva mea, rolul pe care îl juca odinioară Torquemada, în ţara mea. Am venit pentru a vă striga: Salvaţi-mă! Şi cât despre viitor, Anna de Austria, Regina Franţei, contrasemnează toate speranţele voastre. Acest cuvânt vă e de ajuns?

La început fu o tăcere teribilă. Apoi un murmur de imprecaţii furioase împotriva lui Ludovic al XIII-lea şi lui Richelieu, pentru ca după acesta să se adreseze reginei astfel de aclamaţii, o astfel de delirantă explozie de devotament, încât Anna de Austria, care nu plânsese niciodată în faţa regelui, îşi plecă încet capul şi lăsă să-i curgă două lacrimi, care se topiră în focul obrajilor ei încinşi.

— Trăiască! Trăiască regina! urlară conjuraţii.

— Moarte cardinalului! adăugară cei mai mulţi.

— Domnilor, domnilor, îi implora Gaston de Anjou, gândiţi-vă că putem fi acuzaţi de afară. Şi tăcerea restabilindu-se din nou, adăugă: Ei! Pe burta lui Scaraoţchi, cum spunea tatăl meu regele Henric, dacă mai e nevoie şi de alt cuvânt, regina îmi va permite să adaug la al său şi pe acela al ducelui de Anjou!…

— Ducele de Anjou! mormăi Trencavel, nebun de bucurie.

---

[4] La această epocă a vieţii sale, rămânea aproape întotdeauna închisă în castelul ei din Val-de-Grâce

Asta însemna că tânărul senior pe care el îl devora cu o privire de furioasă gelozie, era fratele lui Ludovic al XIII-lea, fiul lui Henric al IV-lea, deci fratele lui Annaïs!… Astfel că acum se explicau şi sărutările care i le dădea în grădină şi prezenţa lui în clădirea din strada Courteau.

— Nu e logodnicul ei! bâlbâia Trencavel îmbătat de fericire. E fratele ei!… Îmi e totuna Monseniore, mi-ai pricinuit teamă până acum, aşa că pentru teama de a nu-i fi fost logodnic şi mai ales pentru insulta ce mi-ai adus, va trebui să-mi ceri iertare. Eu mi-am făgăduit asta şi nu-mi retrag cuvântul.

Regina îşi lăsase iar vălul pe faţă şi îşi reluase locul, ceva mai de-o parte, arătând astfel că ceilalţi conjuraţi nu trebuiau să ţină seamă de prezenţa ei, în afară de aprobarea celor ce aveau să se spună… Atunci urmă un fel de foc de artificii de acuzaţii împotriva cardinalului.

— Bogăţiile doamnei de Combalet, nepoata cardinalului, sunt un scandal public! Tirania sa devine insuportabilă! Nobilimea Franţei este dezonorată dacă mai suportă un asemenea stăpân!…

— Mii de pipe! strigă marchizul de Beuvron, uite şi ultima lui ordonanţă; duelul este interzis sub pedeapsa cu moartea!

— Marchize, spuse Montmorency-Bouteville, să facem prinsoare! Toţi deveniră foarte atenţi, fiindcă toţi cunoşteau vechea ură care îi despărţea pe Beuvron de Bouteville.

— Marchize, reluă Bouteville, este adevărat că mă detestaţi din toată inima?

— Foarte adevărat, scumpul meu conte, spuse Beuvron salutând foarte galant. Dar nu-i aşa că şi dumneavoastră mă urâţi din toate puterile?

— Exact. Şi e tot aşa de adevărat că vom face un armistiţiu, numai atâta timp cât va dura această campanie?

— Desigur. Şi după aceea va trebui neapărat să ne tăiem gâtul cu spada, cât mai curând posibil.

— Cel puţin dacă vom mai trăi încă, spuse Bouteville râzând. Aşadar iată care e prinsoarea pe care ţi-o propun, dragul meu marchiz. Eu pariez pe o mie de pistoli, că o să mă bat în duel cu dumneavoastră, chiar în mijlocul Pieţii Regale şi că o să vă omor sub nasul lui Richelieu.

— La naiba, asta îmi place! Ideea dumneavoastră e adorabilă, conte! Ne vom lupta chiar sub ferestrele lui Richelieu şi o să te

străpung cu spada, chiar sub ochii lui. Ţin prinsoarea pe o mie de pistoli.

— Foarte bine. Mâine vom depune sumele de gaj, în mâinile domnului de Ornano. Cele două mii de pistoli vor aparţine celui care va supravieţui, care îşi ia angajamentul să facă un parastas cu şampanie în onoarea celui decedat…

Cei doi adversari izbucniră în râs şi îşi semnară înţelegerea strângându-şi mâinile. Un suflu de gheaţă trecu pe deasupra tuturor… Se făcu o mare tăcere. Era suflul misterului şi îngerul morţii înregistra prinsoarea. Cei doi tineri decretară condamnarea lor la moarte, cu un hohot de râs.

— Drace! murmură Trencavel. Cei mai buni elevi ai Academiei mele. Beuvron are ochiul ager, glezne de oţel, o mână care nu oboseşte niciodată. Dar Bouteville e de talia lui şi ştie o lovitură secretă, care după cum mi s-a spus, i-a fost arătată de domnul de Capestang. Coste cât o costa, vreau să asist şi eu la acest duel şi o să încerc să împac una cu alta, aceste două lame de-o înaltă valoare.

— Domnilor, spuse Bussière, iată ce am onoarea a vă propune în numele prietenilor mei; domnul de Richelieu va fi rugat să dejuneze la unul dintre noi, de preferinţă în vreunul din castelele de la ţară.

— Ofer eu domeniul meu de la Chatou, se repezi cavalerul de Louvigni, privind spre ducesa de Chevreuse.

Ducesa îi surâse. Louvigni păli de bucurie. Contele de Chalais surprinse acest surâs şi spuse, pe un ton scurt:

— Ofer eu casa mea din spatele mânăstirii Saint-Lazare.

Ducesa îi aruncă acelaşi surâs încântător ca şi lui Louvigni, care îşi muşcă buzele de furie, în timp ce Chalais simţea inima topindu-i-se. Ei erau aşezaţi unul la dreapta şi celălalt la stânga ducesei şi îşi supravegheau unul altuia, până şi cea mai mică privire. Între aceste două sincere şi violente pasiuni frumoasa sirenă manevra cu o artă nespusă. Ce contau pentru ea, aceste două tinere capete, încântătoare prin dragostea şi entuziasmul lor?…

— Iată că domnul conte şi domnul cavaler, îşi dispută iarăşi laurii, spuse ea.

Şi privirea ei îl îmbătă pe cavaler. Şi contele primi un surâs care ar fi afurisit şi un sfânt. Laurii… ea era!… ea singură se arăta pe faţă, răsplată a gloriei lor.

— Vă ador! bâlbâi la urechea ei, cavalerul de Louvigni, îmbătat.

— Voi muri pentru dumneavoastră! murmură aprins contele de Chalais.

Cuvântul, acel cuvânt de dragoste, sunase foarte straniu. Ducesa tresări, păli şi privi spre Chalais. Şi cuvântul banal care vine pe buzele tuturor îndrăgostiţilor, acest frumos cuvânt de tandreţe, răsunase cu un astfel de accent funebru, încât ea îl şi văzu mort…

Călăul, în faţă, ţinea un cap livid în mâna lui aspră.

Era capul lui Chalais!… Ducesa de Chevreuse scoase un strigăt uşor. Şi strigătul puse pe fugă viziunea sinistră.

— Ah! murmură ea la urechea lui Chalais, mi-a fost teamă. Veniţi mâine în locuinţa mea.

Chalais înăbuşi un răcnet de bucurie fără margini… Ducesa lăsase capul în jos, gânditoare, surâzând şi palpitând. Viziunea aceea însângerată, făcuse în ea ceea ce nu putuse să facă trei ani de mărturisiri de amor… Louvigni era alb ca varul şi gândea:

— Trebuie să-l ucid pe acest om.

Capitolul XIV – COMPLOTUL

— EI BINE, SPUSE CÉSAR DE VENDÔME, fiindcă ne-au fost propuse două case pentru această acţiune să le tragem la sorţi. În felul acesta, adăugă el cu o rece ironie, nu va mai fi nici unul gelos.

Principesa de Condé rupse două foi din carnetul ei. Pe una scrise Chatou, iar pe cealaltă Saint-Lazare. Apoi îndoi hârtiile de mai multe ori, Liverdan se apropie cu pălăria în mână. Cele două hârtiuţe fură introduse în pălărie şi Liverdan îndoi un genunchi în faţa lui Annaïs, căreia îi întinse pălăria.

— Da, da, spuse Principesa de Condé, gingaşa voastră mână, frumoasa mea, îl va arăta pe câştigător.

Annaïs de Lespars, clătină din cap; ea nu voia. Liverdan se ridică. Atunci, ducele de Anjou se apropie şi spuse:

— În cazul acesta să trag eu sorţii. Mie nu mi-e frică! El apucă unul din cele două bilete, îl desfăcu şi citi:

— Saint-Lazare!

Contele de Chalais câştigase! El se simţi ameţit de fericire.

Louvigni ameţise de furie. Cei doi tineri îşi aruncară o privire pe deasupra căpşorului blond al sirenei. Era o sfidare de moarte.

— Aşadar, la Saint-Lazare, în conacul lui Chalais, va avea loc acţiunea, reluă César de Vendôme.

— Dacă cardinalul are să consimtă să vină acolo, spuse fratele său, Alexandru.

— Mă însărcinez eu cu asta, spuse Chalais, cu accentul lucrurilor inevitabile.

Atunci se priviră toţi palizi. Venise momentul de a se decide, în ce trebuia să constea acţiunea. O răpire a cardinalului? Să i se smulgă promisiuni semnate, aşa cum propuneau fraţii Vendôme? Să fie ţinut prizonier o lună, aşa cum propunea Ornano şi astfel să aibă timp să răstoarne Sfatul Tronului? Toţi, în fond, aveau însă acelaşi gând moartea! dar nici unul nu îndrăznea să o exprime. Ducele de Anjou se dăduse mult înapoi, cu buzele strânse, înnegrit la faţă – nici nu se mai vedea. Annaïs de Lespars nu spusese încă nici un cuvânt. Ea se ridică. Conjuraţii o priveau uimiţi şi un lung fior îi cutremură…

— Domnilor, spuse ea, eu îl voi omorî pe cardinalul de Richelieu!…

Annaïs de Lespars era în picioare. Pălăria îi umbrea fruntea. Pe figura ei palidă, ochii negri aruncau o lumină funestă. Şi frumuseţea ei, sub năvala blondă a părului său, forma un straniu contrast cu această energie războinică. Se simţea că e curată până în fundul gândurilor sale. Ea singură, din toată adunarea aceea, purta în inimă unul din acele sentimente, care – ca şi diamantele – pot să braveze flăcările unui incendiu, fără să se înnegrească. Trencavel, cu mâinile împreunate, aproape în genunchi, gâfâia…

— Domnilor, continuă ea în tăcerea tragică a vastei săli cu armurile lucitoare, iată ce va trebui să facem: Domnul de Chalais îmi va anunţa ziua în care cardinalul va trebui să vină la conacul Saint-Lazare. Eu voi fi atunci acolo singură – singură, cu cei patru prieteni ai mei, domnii de Fontrailles, de Bussière, de Leverdan şi de Chevers.

— E imposibil! se răsti Chalais. Sorţii m-au desemnat pe mine şi…

— Sorţii au arătat pur şi simplu casa dumneavoastră, spuse ducesa de Chevreuse privind spre Chalais.

Şi Chalais tăcu… O privire a ducesei îl potolise. Unanimitatea

celor prezenţi o aproba pe Annaïs. Dacă ea va avea să reuşească, fără ca ei să fi trebuit să se amestece, cu atât mai bine!

— Prietenii mei, reluă Annaïs de Lespars, nu vor avea altă misiune decât să îndepărteze persoanele care îl vor întovărăşi pe domnul cardinal, sau de a-l împiedica chiar pe el să scape. I se va da o spadă cardinalului şi eu voi avea una. Şi atunci, voi lăsa ca Dumnezeu să ne judece!

Ea îşi ridică mândră capul. În spatele ei, cei patru Cavaleri se aliniară, palizi, hotărâţi:

— Dacă îl voi omorî pe cardinal, spuse ea, eu nu voi mai cere nimic, nici lui Dumnezeu, nici oamenilor. Şi dacă voi fi eu ucisă..

— Noi vă vom răzbuna! strigară cei patru.

Era un grup teribil. Conjuraţii se priviră şi văzură unii în ochii altora lucind o flacără… Richelieu era condamnat. Nimic nu-l mai putea salva…

Annaïs scânteia şi toţi o salutară cu o privire lungă ca o aclamaţie. Gaston strigă vesel: Domnul de Richelieu, e un om mort! Dar imediat adaugă: La naiba! Asta rezolvă toate problemele! Dar nu îndrăzni să completeze: Fără nici un pericol pentru mine. Cu toate acestea, toţi înţeleseră şi cei care erau mai viteji dintre cei de faţă, îşi întoarseră capetele gândind: Acesta, pentru a-şi salva capul, ne va trăda!

Regina se ridicase. Ea merse drept spre Annaïs şi spuse:

— Dacă eu n-aş fi Regina Franţei, aş vrea să fiu în locul dumneavoastră!

În mijlocul conspiratorilor se lăsă o mare tăcere, încărcată de o puternică emoţie. Anna de Austria continuă:

— Regele dă acolada celor pe care el îi înarmează cavaleri, dumneavoastră sunteţi cavalera noastră. Sunteţi vitează, de valoare şi fidelă. În cinstea acestora, primiţi aici acolada reginei dumneavoastră.

Un vânt de eroism trecu prin încăpere. Apoi, se auzi un strigăt în timp ce Regina Franţei îi dădea lui Annaïs cele două săruturi, un strigăt asemănător cu acele descărcări meteorologice, care ţâşnesc din nori la începerea furtunii.

Acest fel de tumult surd, care agitase adunarea, scăzu. Regina îşi reluase locul şi îşi lăsase iar vălul. Annaïs şi cei patru cavaleri ai săi se dădură înapoi, ca pentru a le arăta că ei nu

voiau să ia parte şi la restul complotului. Acest rest era ciudat. Trebuie să ţinem seama de extrema libertate de morală a epocii aceleia, pentru a înţelege cele ce vor urma.

— Acum, spuse liniştită ducesa de Hegreuse, acum când soarta cardinalului este aranjată, trebuie să aranjăm şi soarta Monseniorului de Anjou, şeful nostru…

— Soarta mea? făcu Gaston, îngrijorat.

— Da, Monseniore, spuse ducesa cu o voce clară şi îndrăzneaţă. Dumneavoastră aveţi optsprezece ani. Aşadar sunteţi la vârsta când trebuie să vă alegeţi o femeie. Aceasta interesează toată nobilimea Franţei.

— Fără îndoială! întări şi Principesa de Condé.

Ornano se înfioră şi se apropie de Principesă. Chalais şi Louvigni aruncară asupra ducesei de Chevreuse nişte priviri arzătoare, în care luceau flăcările unei întunecate gelozii. Vendôme, Bourbon, Bouteville şi Beuvron rămaseră calmi. Maria de Chevreuse izbucni într-un hohot de râs cristalin. Cu un gest de cavaler, pe care nu l-ar fi putut dezaproba nici unul din acei rafinaţi ai onorurilor, care erau modele ale impertinenţei, ducesa îşi trase pălăria pe frumosul ei căpşor şi continuă:

— Maria de Montpensier nu poate fi Regina Franţei!…

Aceasta fu o lovitură de trăsnet O răbufneală de groază trecu prin antica sală de onoare a familiei de Guise. Doar Anna de Austria nu avu nici un fior. Palid, ca şi cum moartea l-ar fi atins cu degetul pe frunte, fratele lui Ludovic al XIII-lea bâlbâi:

— Dar admiţând că mă căsătoresc cu domnişoara de Montpensier, aşa cum vrea cardinalul, cum are să fie regină… fiindcă…

— Fiindcă dumneavoastră înşivă nu sunteţi încă Regele Franţei, nu e aşa? Răbdare Monseniore! Nu sunteţi încă!

Aşadar fusese prevăzut şi se contase pe momentul în care Gaston avea să devină rege, în locul fratelui său Ludovic?… De data aceasta Principesa de Condé vorbise. În aparenţă, mult mai rece decât ducesa de Chevreuse, în atitudinea ei se vedea o hotărâre întunecată. Şi de data aceasta, de la Ornano până la Louvigni, aceşti oameni de spadă, oameni de aventuri înalte, înţeleseră că aveau să se spună lucruri grave…

Trencavel din spatele perdelelor, tresări; cu privirea pierdută, aţintită asupra lui Annaïs, murmura:

— Cine oare s-o mai salveze, din această înspăimântătoare învălmăşeală… cine oare, dacă nu eu?

Gaston căzuse în fotoliul lui gâfâind, orbit de strălucirea acestei coroane pe care o făcuseră să-i lumineze ochii imaginaţiei sale. Din această clipă, în fundul gândurilor sale, deveni fratricid. Numai frica mai putea, pentru un timp oarecare, să-i îndepărteze imaginile de moarte şi de splendoare, care se învolburau în bietul lui creier.

— Domnilor, reluă ducesa de Chevreuse şi dumneavoastră, Monseniore, ascultaţi-mă: cardinalul de Richelieu urmăreşte un scop pe care îl cunoaşteţi: El vrea să aibă dominaţia supremă, puterea absolută, cu întreg cortegiul ei de glorie fabuloasă, de plăceri nelimitate. El vrea să domnească fără titluri de domn. Ba eu nici nu cred măcar, aşa cum cred unii, ca să aibă gândul ascuns de a se instala într-o zi pe tron. Nu. Rasa lui roşie îi e de ajuns şi îi pare la fel de frumoasă ca o mantie regală. Dar ambiţia lui este şi mai de temut prin aceasta, fiindcă în curând Ludovic al XIII-lea nu va fi decât o fantomă de rege, în timp ce adevăratul Monarh, se va numi Richelieu.

Maria de Chevreuse se opri. Se auzeau şi respiraţiile gâfâitoare ale conspiratorilor şi în privirile teribil de fixe, se putea citi ura care se dezlănţuia în minţile lor.

— El are nişte arme puternice, – continuă ea – aceleaşi care au servit şi lui Ludovic al XI-lea şi Caterinei de Médicis şi care vor servi în veci, celor care râvnesc subjugarea unui popor întreg. El spuse poporului: „Ajutaţi-mă să distrug nobilimea, care vă ţine într-un iad”. Şi îi spune nobilimii: „Ajutaţi-mă să ţin în frâu poporul, care voieşte să se răzvrătească contra voastră”. El îi spune regelui: „Ajută-mă să decapitez nobilimea, care vrea să-ţi ia tronul şi să amuţesc poporul, care vrea să te hulească”. El răspândeşte mângâieri şi sentinţe, edicte şi făgăduieli. El organizează, sub pretextul de a-l proteja pe rege, o armată întreagă de spioni, care intră în casele şi în conştiinţa oamenilor, şi sub scutul cărora, nu se poate spune nimic despre el. Domnilor, el ne are în mână – dacă nu punem noi mâna pe el.

— Vom pune noi mâna pe el! spuse Principesa de Condé.

— Richelieu e condamnat! strigară bărbaţii cu voce surdă.

— Iată care este planul lui de luptă, continuă ducesa, stăpânindu-i cu un gest, al mâinii sale fine. Întâi vrea să amorţească complet forţele vii ale nobilimii. Apoi vrea să-l

subjuge pe Ludovic al XIII-lea şi din acest rege morocănos, gelos, bâlbâit, cu spiritul întunecat, cu corpul slab, vrea să facă creatura lui, o maşină care să-i semneze ordonanţele care îl vor îmbogăţi sau sentinţele de moarte care îl vor debarasa de inamicii lui. Aici se prezintă un obstacol. Obstacolul domnilor, e o femeie…

Ducesa de Chevreuse se înclină adânc înspre Anna de Austria, care rămăsese mereu nemişcată, acoperită cu vălul ei… Toate privirile se fixau asupra reginei. Ducesa urmă:

— Aşadar, trebuie să distrugă obstacolul, nu numai în prezent, ci şi în viitor. În prezent, cardinalul întâi să pună stăpânire pe inima femeii şi fiindcă o găseşte aşezată prea sus pentru ca să poată ajunge, atunci are curs la minciună, arma cea mai sigură care poate fi plasată în mâinile unui despot. Minciuna şi-a făcut opera şi regina noastră domnilor, nu mai e regină decât cu numele!

Statura impasibilă a reginei, păru agitată de un fior şi ceva ca un suspin, se auzi discret, sub vălul mândru al Spaniolei. Înjurături surde şi un murmur de revoltă răscoliră adunarea. Maria de Chevreuse ridică mâna. Tăcură.

Mâna aceea micuţă, conducea atât de uşor pe acei aspri oameni de război… ea îi conducea spre glorie sau spre eşafod. Pentru viitor, continuă ducesa, regina noastră trebuie să fie distrusă cu desăvârşire, mai rău chiar ca acum. Presupuneţi că regele va muri peste şase luni sau un an. MONSIEUR, aici de faţă va urca pe tron. (Ducele de Anjou tresări). Şi atunci ce are să se întâmple? MONSIEUR este un prieten foarte ataşat al reginei noastre. Ei se unesc… şi cardinalul este doborât, colosul se prăbuşeşte. Şi iată care e visul cardinalului să-l separe încă de acum pe Monseniorul de Anjou, de Regina Anna. Pentru aceasta, caută să pună stăpânire cât mai curând pe gândurile Monseniorului duce de Anjou. Pentru aceasta, vrea să plaseze lângă el o creatură de a lui: asta e raţiunea căsătoriei ce a proiectat-o între MONSIEUR şi domnişoara de Montpensier.

În acest moment, tăcerea deveni grea de îngrijorarea şi ameninţările care pluteau în această atmosferă de dramă. Fiecare îşi dădu seama, că acum aveau să se spună cuvinte decisive – şi că acestea trebuiau să fie formidabile. Ducesa devenise puţin cam palidă, însă zâmbi, clătină încântătoru-i căpşor şi spuse privind spre Chalais:

— Această presupunere pe care am făcut-o, asupra morţii unui rege slab, trist, bolnav, duşman al nobilimii… dacă s-ar realiza în curând…

Chalais deveni livid şi întreaga lui fire se cutremură, înţelesese!

— Dacă regele moare, continuă Maria de Chevreuse surâzând mereu, şi dacă Monseniorul Gaston nu este înlănţuit de creatura lui Richelieu, va avea loc domnilor, o căsătorie care va da Franţei un rege tânăr, prieten al plăcerilor care nu va avea altceva de făcut decât să trăiască fără griji, în bucurii şi splendoare (ea privea spre Gaston, extaziat, îmbătat) şi o regină, domnilor, o regină demnă de noi, mai frumoasă decât cea mai frumoasă femeie, hotărâtă să respecte drepturile şi privilegiile noastre şi mai hotărâtă încă, să facă din această tristă Curte a Franţei un lăcaş de glorie, de frumuseţe, de măreţie, aşa cum a fost sub Francisc I-ul. Această regină, domnilor, această viitoare soţie a viitorului Rege al Franţei…

Ea era să o arate pe Anna de Austria! Soţia lui Ludovic al XIII-lea! Ea era să spună: „Iat-o!” Şi toţi înţeleseseră! Toţi făceau deja o mişcare înspre regină… Însă în acelaşi moment toţi săriră în sus, trăsniţi de uimire şi de teamă… Era cineva în palat! Cineva auzise totul!… Un zgomot surd răsunase, departe, în unul din acele saloane pustii!… apoi se auziră cuvinte confuze, mormăituri nedistincte şi o voce care se răstea:

— Ah! pentru lovitura asta, o să-ţi fac de petrecanie!…

Conspiratorii, cu spada în mână, se repeziră într-acolo…

Capitolul XV – EU RĂSPUND DE EL!

CE SE PETRECUSE?

Acoperişul acela adăpostea şi tragedie şi comedie: în sala de onoare plana moartea; acolo se hotărâse duelul lui Annaïs cu Richelieu, dispariţia lui Ludovic al XIII-lea, căsătoria Annei de Austria cu Gaston, cumnatul ei. Aceste piese ale dramei înfiorătoare, aceste extraordinare aventuri, erau decretate de nişte oameni pe care îi escorta fantoma călăului…

La douăzeci de paşi de acolo, Corignan îşi făcea de cap şi Rascasse, natural, îi dădea replica.

Trencavel îi lăsase într-o sală îndepărtată şi fiindcă luase cu el

spada lui Rascasse şi îl deposedase şi pe Corignan de pumnalul lui, amândoi erau neînarmaţi. În întunecimea camerei, învinşi, umiliţi, îngroziţi la gândul că ar putea fi găsiţi acolo, lucru care l-ar fi lipsit pe cardinal pentru totdeauna de serviciile lor, ei erau la început foarte liniştiţi. Doar din când în când, unul sau celălalt scotea câte un suspin.

După un timp, palidul reflex al luminii de lună ce se răsfrângea asupra copacilor din grădină, le permise să se vadă puţin prin întuneric. Ciulindu-şi urechile, auziră vocile conspiratorilor, care ajungeau până la ei ca un vag murmur confuz. Imediat instinctele lor de ogari se redeşteptară. Pe şoptite, ei îşi schimbară părerile lor, de câini de vânătoare.

— Mi se pare, spuse Corignan, că nici nu se gândesc să mai caute prin palat; oamenii care au venit nici nu-şi închipuie măcar că am putea fi noi pe aici.

— Dar ia spune, cumetre, nu mai facem o încercare de a pune mâna pe maestrul de scrimă în noaptea asta?

— Ba da! ah! am o idee.

— Tu?...

— Doamne, sigur că da, spuse Corignan cu un aer ştrengăresc. Şi ca dovadă iat-o! Vom aştepta să plece necunoscuţii care ne-au deranjat de la o masă atât de copioasă, îl vom aduce pe Trencavel din nou şi îi vom da să bea, până când va cădea jos. Atunci o să-l legăm şi al nostru e! Nae bea, Solomon bea şi el, Scriptura ridică imnuri de laudă. Toate acestea sunt în prevederea serviciilor pe care delicioasa zeamă de struguri poate să le aducă, credincioşilor servitori ai cardinalului.

Ideea nu era aşa rea. Rascasse simţi numaidecât cum invidia îi înfigea ghearele în inimă.

— Da, spuse el, însă pentru a-l face pe Trencavel să bea, va trebui să bei şi tu, cumetre!

— E adevărat şi mă voi sacrifica cu plăcere.

— Însă pentru ca să bei, reluă din ce în ce mai furios Rascasse, va trebui să te înfrupţi şi din mâncare.

— Şi asta e drept, fiindcă Sfintele cărţi opresc ca să mănânci fără a bea şi invers.

Până în momentul acela, conversaţia avusese loc pe şoptite. Însă puţin câte puţin, cei doi nemernici ajunseră să uite de

prezenţa necunoscuţilor din sala de onoare. Rascasse, hotărât să pună el singur mâna pe Trencavel, împins de invidie, de furie şi de reaua lui credinţă, mârâi printre dinţi:

— Bine. Atunci tu ai dreptul să faci un chef a la Sardanapal. Dar eu am să-l previn pe Trencavel că tu vrei să-l îmbeţi, nici mai mult, nici mai puţin, ca pe un călugăr care doarme în şanţ.

Corignan îşi strânse enormii săi pumni osoşi. Celălalt continuă:

— Trencavel mi-a salvat viaţa aseară, aşa că nu vreau să fie arestat în noaptea asta. Mâine, nu zic nu.

Şi ridicându-se în vârful picioarelor, Rascasse îl sfida cu privirea

— Dacă ai să-i spui un cuvânt, să ştii că te omor! scrâşni călugărul ridicându-şi pumnu-i, ca o măciucă.

— Da! Însă n-o să-mi poţi omorî şi recunoştinţa pe care i-o datorez astă seară lui Trencavel!

— Ah! pentru asta am să-ţi fac de petrecanie! răcni Corignan.

Şi pumnul lui se abătu cu toată puterea. Dar, reînnoindu-şi cu mai multă rapiditate manevra pe care o mai întrebuinţase în bătaia de pe stradă, Rascasse se ghemui şi apoi se destinse ca o vijelie, repezindu-se cu capul în burta inamicului său. Corignan se clătină şi se prăbuşi greoi pe duşumea: manevra reuşise, cu singura diferenţă că Rascasse, graţie iuţelii cu care se repezise, nu fusese atins de pumnul lunganului.

— Bun! mormăi el. Acum ştiu cum trebuie luat caraghiosul acesta.

— M-a omorât! gemu Corignan. Mi-a găurit burta. Ai să plăteşti tu trădarea asta, fii liniştit! eu… aoleo! aaa!… dar ce este zgomotul ăsta?

— Să fugim! Vin spre noi! Fuga în picioare!

Rascasse îşi întinse mâna, de care Corignan se agăţă, ca să se ridice. În apropiere, se auzea un teribil clinchet de spade. Strigăte, înjurături, răsunau ca nişte salve de muschete. Cei doi caraghioşi o rupseră la fugă ca nişte păsări de noapte, drept înaintea lor, la întâmplare. Întâmplarea îi duse până în sala de mâncare, pe care o străbătură în două salturi, apoi în sala de onoare… Aceasta era goală.

La stânga lor, strigătele, insultele, exclamaţiile, făceau un vacarm îngrozitor. Erau zăpăciţi, orbiţi de lumina din sala în care dădeau buzna, neştiind unde să-şi vâre capul, înspăimântaţi de

gândul de a nu cădea tocmai în mijlocul ce-i asurzea. Aruncând în jurul lor priviri pierdute, zăriră în fund un fel de tron pe o estradă şi la câţiva paşi, o masă mare, acoperită de un covor care cădea până la pământ.

— Acolo! spuse Corignan. Să ne ascundem acolo!

Ei se repeziră, căzură pe brânci şi ca doi şobolani ce fug în gaura lor, se târâră, dispărând sub covor.

În acest timp, după cum am văzut, conspiratorii se repeziră spre locul de unde se auzise zgomotul suspect: strigătul lui Corignan şi căderea lui sub lovitura de căpăţână a lui Rascasse. Şi natural, ei se repeziră tocmai spre perdeaua în dosul căreia se ascundea Trencavel. Bouteville era în cap. El era unul dintre cei mai asidui elevi ai Academiei de scrimă din strada Bons-Enfants. De la prima privire, el îl recunoscu eu uimire, pe maestrul său de scrimă şi strigă:

— Domnule Trencavel!

— Trencavel! murmură Annaïs pălind! Oh! atunci înseamnă că e adevărat...

— Trencavel! Trencavel! Spionul! mugiră Chevers, Fontrailles, Liverdan şi Bussière.

Într-o clipă Trencavel fu înconjurat de un cerc de spade ce scânteiau...

Toţi erau acolo: Ducele de Anjou, Regina, Annaïs, Ducesa, Principesa, Bouteville şi Beuvron, Chalais şi Louvigni, Ornano, Bussière, Fontrailles, Chevers, Liverdan, Vendôme şi Bourbon, ceea ce însemna unsprezece spade contra uneia singură, unsprezece lame fine şi încercate, care fuseseră botezate toate – botezate în sânge.

Aceasta se petrecea chiar în clipa când Corignan şi Rascasse înnebuniţi, pătrunseseră în sala de onoare, acum goală.

Gaston de Anjou şi doamna de Condé se adunară în fundul odăii unde se petrecea aceasta, lângă o uşă întredeschisă, privind cele ce se petreceau. În mijlocul salonului, era Trencavel şi în jurul lui, cercul de oţel..

— E spionul cardinalului! strigă de departe ducele de Anjou. Omorâţi-l!

— Să vedem cum ştie să moară, spuse ducesa de Chevreuse cu un surâs.

Annaïs se înfiora şi întorcându-se din nou în sala de onoare, se trânti într-un fotoliu de lângă masa sub care erau ascunşi cei

doi nemernici. Cu ochii închişi, cu mâinile pe urechi, ea se forţa să nu vadă nimic, să nu audă nimic…

Ea voia să nu vadă şi să nu audă nimic, dar de ce? Ce o interesa pe ea moartea unui spion? Şi în timp ce îşi spunea şi îşi repeta mereu: „Ce mă interesează pe mine moartea unui spion?”… simţi cu spaimă cum o durere îi înjunghia inima şi îşi dădu seama cu groază, că în inima ei, cuvântul de spion nu evoca imagini hidoase şi atunci îşi crispa mâinile de masă murmurând:

— Sau eu am un suflet de curtezană, sau tânărul acesta nu e un spion…

O clipă rămase pierdută, ascultând de data aceasta cu toată fiinţa ei şi spunându-şi:

— Trebuie să-l salvez!…

Atunci ea se ridică şi cu un pas hotărât se îndreptă spre perdeaua de catifea pe care o dădu de-o parte…

Trencavel cu pumnalul lui Corignan în mâna stânga şi cu spada lui Rascasse în mâna dreaptă, se apăra, cu ochii ţintă la Annaïs. Deodată o văzu fugind în sala de onoare şi scoase un suspin. El se apăra numai, fără a ataca. Nici nu-i dăduse prin gând să strige: ‘Vă înşelaţi, eu nu sunt spion!”. Morişca vertiginoasă pe care o executa cu spada şi care era celebră în toate Academiile din Paris, îi făcea o centură scânteietoare din cele unsprezece spade, care nu ajungeau să-l străpungă. Drept în faţa lui, se afla Bouteville şi Cezar de Vendôme.

— Secretul nostru nu poate să iasă de aici, spunea cu răceală César, încercând să-l atingă pe Trencavel.

— Vai domnule Trencavel, spunea Bouteville, n-aş fi crezut în viaţa mea aşa ceva din partea dumneavoastră şi îi dădea puternice lovituri.

Ceilalţi, în dreapta, în stânga, atacau cu furie şi gândeau: Dacă omul acesta nu moare, suntem pierduţi. Aici trebuie să fie mormântul secretului nostru!

Ori, Trencavel nu-i răspundea nici lui Vendôme, nici lui Bouteville, nici la insultele celorlalţi, nici urletelor de moarte care, biciuiau aerul. Odată ce dispăruse Annaïs, el nu mai vedea în faţa lui, pe deasupra cercului de spade, la zece paşi decât pe Gaston de Anjou, între ducesă şi Principesă, stând în picioare lângă uşa întredeschisă din fund, aşa cum am mai spus-o. Cu o mişcare imperceptibilă, el îşi executa cu spada grozava lui

morişcă de care nimeni nu se putea apropia şi îl mânca din ochi pe Gaston, mormăind:

— Aha! Uite-l pe omul care m-a insultat! La naiba! înainte de a cădea, trebuie să-i spun două cuvinte prinţişorului ăsta, cu toate că e fratele regelui…

El nici nu-şi mai termină gândul. Fără îndoială că ocazia pe care pândise i se oferea acum aşa cum i se poate oferi fulgerului ocazia de a se porni, atunci când se apropie de nori. El se ghemui, morişca încetă… cu un salt furios se repezi înainte. Bouteville şi Vendôme văzură moartea venind spre ei. Un salt în lături îi salvă; dar aceasta fusese spărtura cercului de oţel.

Trencavel trecu printre ei ca un uragan şi se repezi spre grupul de femei, trecu prin el şi luă pe Gaston, pe care-l târî de guler… Grămada celorlalţi le închise uşa în nas încuind-o cu cheia!

O clipă, ei se priviră foarte palizi. Singur César de Vendôme avea nu surâs straniu în colţul buzelor. Ornano mugi o înjurătură teribilă. Gaston era elevul lui şi îl iubea ca pe un fiu. Aceasta dură numai cât lumina unui fulger şi aproape numaidecât, toţi laolaltă, începură să lovească uşa cu umerii.

Ducele de Anjou, nu tremurase nici o clipă măcar atunci când ducesa de Chevreuse vorbise de moartea apropiată a lui Ludovic al XIII-lea, fratele lui, şi de căsătoria lui Gaston cu cumnata sa Anna de Austria. Dar când se văzu singur cu Trencavel, o sudoare rece îi îmbrobodi fruntea.

— Domnule, spuse el cu o voce pe care groaza o făcea răguşită, ai fost trimis de cardinal ca să mă asasinezi?

Trencavel surâse. Acest surâs livid făcu să străbată un fior prin şira spinării prinţului, care începu să se dea înapoi, pe măsură ce maestrul de scrimă se îndrepta spre el. În uşă se auzeau răbufnind loviturile celor de dincolo, care voiau să o sfărâme.

— Curaj, Monseniore, ţineţi-vă bine! Venim în ajutor!…

— Monseniore, spuse Trencavel, auziţi că domnul de Ornano vă strigă să vă ţineţi bine. Dumneavoastră preferaţi să daţi înapoi, să refuzaţi lupta? Fie! De altfel ştiţi să vă daţi de minune înapoi. Aşa! Acum aţi ajuns la perete. Nu mai aveţi cum da înapoi.

— Ce voiaţi de la mine? bâlbâi principele, care dintr-un rest de demnitate făcu o mişcare pentru a-şi trage spada. Nu!

adăugă el îndreptându-se. Nu se va putea spune că m-am luptat împotriva unui ucigaş plătit fiindcă v-a trimis cardinalul să mă ucideţi, faceţi-vă datoria, domniile Trencavel.

În timpul acesta însă, dinţii îi clănţăneau şi scoase suspinul dinaintea morţii, al condamnatului la moarte. Auzind cuvintele lui Gaston, Trencavel se simţi cutremurat. El făcu un gest convulsiv, ca şi când gândul aprins al unei crime i-ar fi întunecat vederile. Dar în aceeaşi clipită, resortul furiei sale se frânse brusc. În privirea lui, complet însângerată mai înainte nu mai era decât o flacără pâlpâitoare, răutăcioasă.

— Monseniore, spuse el, eu nu am fost trimis de ilustrul cardinal.

— Atunci de cine? întrebă setos Gaston.

— Şi nu am venit nici ca să vă omor, adăugă Trencavel.

— De ce? Atunci de ce? gâfâi Gaston.

— E foarte necesar s-o ştiţi, fiindcă numai pentru ca să v-o pot aduce la cunoştinţă, am înfruntat moartea.

— Vorbiţi! Vorbiţi odată! Hei domnilor, o clipă vă rog! (Zgomotul încetă). Vorbiţi repede domnule! Un cuvânt mai întâi: sunteţi de multă vreme aici?

— De abia atunci veneam, când v-aţi repezit, Monseniore.

— Bine, spuse ducele cu un suspin de uşurare. Vorbiţi.

— Păi sigur că trebuie să vorbesc, spuse Trencavel ridicându-şi încet capul, căci dacă aş tăcea, e foarte probabil să fiţi închis în Bastilia, Monseniore, mâine de dimineaţă şi să înceapă procesul dumneavoastră numaidecât; un proces capital, Monseniore!

Liniştit la început asupra intenţiilor lui Trencavel, prin atitudinea lui, ducele fu mai înspăimântat acum prin această ameninţare, decât fusese speriat la început de spada maestrului de scrimă. Un tremur convulsiv îl cuprinse, privirea lui se voala şi murmură: „Sunt pierdut!”

— Da, spuse Trencavel, sunteţi pierdut dacă nu voi vorbi!

— Ei bine! horcăi prinţul, îndepliniţi-vă atunci misiunea!…

Trencavel, cu un surâs batjocoritor pe buze, se înclină.

— Monseniore, spuse el cu răceală, eu nu voi spune nimic, dacă nu veţi consimţi să-mi cereţi iertare.

— Eu? spuse prinţul cu emfază. Sunteţi nebun, bravul meu domn. Să cer iertare unui Trencavel?!

Privirea lui Trencavel scânteie, mâna i se crispă pe mânerul

spadei şi vocea îi dârdâia.

— Monseniore, atunci veţi muri. Purtaţi spadă, deci scoateţi-o. Eu nici nu am nevoie de a mea (şi şi-o aruncă deoparte). Pentru ca să fac să vă intre insultele înapoi pe gât, nu am nevoie decât de această mică sculă a milei (şi arătă pumnalul). Aceasta e arma cu care sunt achitaţi fugarii dintr-o bătălie; ea se potriveşte mai mult pentru dumneavoastră.

Făcu un pas spre Gaston. Ducele se simţi clătinându-se. Rezemat de perete, el făcu un gest să-şi tragă spada. Însă mâna îi tremura prea tare. Cu un accent de nespusă furie, el murmură:

— Mi-e frică!…

Henric al IV-lea, al cărui fiu era el, îşi petrecuse şi el toată viaţa tremurând de frică. Numai înşelându-şi slăbiciunile stârvului său, regele gascon îşi transformase totdeauna frica în bravură. La Gaston, frica era ca şi cămaşa aceea otrăvită, pe care Dejamira o trimisese lui Hercule şi care lipindu-se de piele, de nu mai putea fi scoasă cu nimic, descompunea sângele…

— Hotărâţi-vă odată! gâfâi Trencavel. Or vă scoateţi spada, ori îmi cereţi iertare…

Gaston îşi acoperi cu palmele ochii, ca şi când nu ar fi vrut să-şi vadă umilirea şi bâlbâi:

— Vă cer iertare…

— Pentru amândouă insultele ce mi le-aţi adus? Cea pe care mi-aţi strigat-o la domnişoara de Lespars şi aceea de astă seară? Spuneţi!…

— Vă cer iertare pentru amândouă insultele…

— Poftiţi, Monseniore, vă iert, spuse Trencavel cu o simplitate înspăimântătoare.

El se dădu câţiva paşi înapoi. Atunci Gaston îşi ridică încet capul şi Trencavel văzu în ochii ducelui de Anjou, că el era un om condamnat la moarte. Dar reluându-şi hohotul de furie şi de ură care îi clocotea în gât Gaston reluă:

— Acum vorbiţi. Cine v-a trimis la mine? Ce aveaţi să-mi spuneţi?

— Aşteaptă tu, se gândea Trencavel, o să te fac eu acum să-mi plăteşti privirea pe care mi-ai aruncat-o adineauri şi să-ţi torn de pe acum puţină fiere în bucuria pe care o vei avea, când o să ceri să mi se taie capul.

— Monseniore, spuse el, eu sunt trimis de Majestatea sa Ludovic al XIII-lea, augustul vostru frate…

— Regele?… Regele v-a trimis la mine?!… Cum?… De ce?…

— Ştiind că o să vă găsesc aici, în noaptea aceasta, Majestatea Sa m-a însărcinat să vă aduc o propunere. E foarte grabnic Monseniore… Regele aşteaptă răspunsul dumneavoastră.

Gaston simţea cum i se învârteşte capul şi se întreba dacă nu cumva visa. Ochii lui Trencavel scânteiau de bucurie…

— Ce propunere?… bâlbâi Gaston.

— Iat-o: Regele a obosit de domnie. El vrea să se retragă într-o mânăstire şi vă roagă să binevoiţi a-i lua tronul, coroana, sceptrul, regatul, supuşii, averea şi soţia sa, cu care să vă căsătoriţi. Ce trebuie să-i răspund regelui, Monseniore?

— A auzit totul, murmură ducele, înnebunit de spaimă, sunt pierdut, sunt un om mort!

Şi cu privirile, căuta o uşă prin care să fugă, o gaură în care să se ascundă, convins că palatul era împresurat şi că avea să fie invadat în curând. Trencavel se duse să-şi ridice spada şi alergă să deschidă uşa, în care Ornano începuse iar, în clipa aceea, să bată cu mânerul spadei sale. Maestrul de scrimă deschise larg uşa strigând:

— Domnilor, iată-l pe Monseniorul duce de Anjou, care vrea să plece numaidecât spre Luvru. Lăsaţi-l să plece, domnilor, faceţi-i loc, fiindcă Remuşcarea, trece prin faţa dumneavoastră!

Spaima, uimirea, îndoiala, bănuiala, teroarea, toate trecură într-o clipă tulburând feţele conspiratorilor. Ei îl priviră o clipă pe Gaston, care rămăsese livid, amuţit, tremurând. Vendôme şi Bourbon îşi aruncară o privire disperată. Ornano singur alergă spre prinţ şi îi vorbi repede, cu o voce înecată:

— Suntem trădaţi! mârâiră Chalais şi Bouteville.

Ducesa de Chevreuse se aruncase în faţa reginei, ca pentru a o proteja de călău.

— Nu, nu, domnilor! urlă Ornano. Monseniorul e cu noi până la moarte!

Se făcu un vacarm înspăimântător, o explozie de strigăte înfuriate:

— La moarte! La moarte!

Şi de data aceasta, cu toată teribila morişca a lui Trencavel, ei se repeziră asupra lui… însă în clipa aceea, Annaïs de Lespars, se aruncă dintr-un salt în faţa lui Trencavel şi ordonă:

— Armele jos!…

La avea atitudinea şi accentului unui şef, spadele se aplecară. Fontrailles, Bussière, Chevers şi Liverdan se înfiorară. Alexandru de Bourbon rosti în tăcerea ce se făcuse:

— Domnişoară, dumneavoastră v-aţi câştigat astă seară dreptul de a comanda unor oameni ca noi, fiindcă dumneavoastră singură vă veţi risca viaţa pentru noi toţi şi fiindcă noi bărbaţii, am acceptat ca o femeie să ne dea exemplu. Noi trebuie să considerăm această femeie ca şefa noastră, până când va fi triumfat sau va fi sucombat. Cu toate acestea, luaţi seama. Acest om…

Annaïs ridică mâna şi spuse:

— Eu răspund de el!

Toţi laolaltă salutară cu spada şi o vârâră în teacă. Trencavel îşi lăsă capul în piept. Două lacrimi arzătoare îi apărură între pleoape şi dispărură imediat, evaporându-se de fierbinţeala obrajilor săi încinşi; lacrimi de puternică bucurie, de orgoliu suprem…

— Veniţi domnule, spuse Annaïs.

Şi intră în sala de onoare, urmată de tânărul care mergea ca într-un vis de glorie. Cei patru cavaleri ai lui Annaïs, palizi şi întunecaţi, se grupară şi Fontrailles spuse:

— Care dintre noi îl va omorî pe acest om?

Capitolul XVI – ÎNTÂLNIREA

ANNAÏS DE LESPARS se rezemă de masa cea mare acoperită cu covorul. Ea era încă înspăimântată de ceea ce făcuse sub impulsul unui sentiment neraţional. Trencavel stătea în picioare în faţa ei, tăcut, cu ochii plecaţi.

— Domnule, spuse ea, mie mi se pare imposibil să fiţi ceea ce se spune despre dumneavoastră…

— Da, domnişoară, e imposibil, răspunse simplu Trencavel.

— Ei bine! ascultaţi. Dumneavoastră aţi auzit totul: poimâine la prânz, eu trebuie să mă găsesc în spatele Mânăstirii Saint-Lazare, în casa despre care s-a vorbit. Ştiţi că trebuie să mă bat în duel acolo şi ştiţi şi împotriva cui…

— Da, spuse Trencavel cu o voce tremurătoare.

— Vă cer să vă găsiţi şi dumneavoastră în casa aceea, poimâine la prânz şi să veniţi acolo singur. Consimţiţi?

— Voi fi acolo domnişoară… voi fi acolo exact la prânz… şi voi veni singur.

— Juraţi!

— Jur, spuse Trencavel, întinzând mâna

Privirea lui Annaïs străluci o clipă. Apoi această strălucire se stinse şi ea reluă:

— Juraţi-mi să fiţi martorul duelului care va avea loc.

— Jur, repetă Trencavel.

— Pe onoarea dumneavoastră pe numele dumneavoastră juraţi că daca voi fi învinsă, veţi lua locul meu şi veţi lupta împotriva omului pe care îl ştiţi, până ce moartea, îl va doborî pe el sau pe dumneavoastră.

— Pe onoarea acestui nume pe care îl vreau respectat de toţi, pe numele meu de Trencavel, jur să asist la duelul dumneavoastră şi dacă veţi sucomba, jur că omul de care e vorba, nu va ieşi viu din casa din dosul Mânăstirii Saint-Lazare…

Annaïs îşi lăsă grelele-i pleoape pe frumoşii ei ochi negri; poate că se temea să nu lase să citească în ei bucuria pe care o simţea. Însă pieptul îi palpita, iar buzele îi tremurau…

— Domnule, spuse ea, după acţiunea aceea, eu voi intra din nou în Paris, dacă nu voi fi ucisă. Mă voi întoarce fie prin poarta Montmartre, fie prin poarta Saint-Denis. Vă cer ca atunci să mă urmaţi de la distanţă, până la locuinţa mea, unde o să vă vorbesc.

— Vă voi urma la o sută de paşi depărtare şi credeţi-mă, nenorocire aceluia, care va îndrăzni să se apropie de dumneavoastră atâta timp cât voi avea onoarea să vă escortez…

Trencavel îşi muşcă buzele până la sânge, pentru a-şi opri cuvintele de dragoste care voiau să-i scape. Annaïs făcu un gest de mulţumire cu mâna… şi cu toate acestea, un ultim gând de îndoială mai stăruia încă în mintea ei, însă ca o dâră de fum, gata de a se risipi.

— Domnule, reluă ea, veţi rămâne aici, până când toate persoanele care au asistat la această reuniune vor fi plecat. După aceea veţi ieşi şi dumneavoastră din palat…

Trencavel, aşa de fericit cu o clipă înainte, aşa de fericit încât se simţea gata-gata, să-i cadă în genunchi, Trencavel simţi în inimă una din acele sfâşietoare dureri, care câteodată sfâşie brusc o dragoste; el înţelese că încă îl mai suspecta şi se înclină,

retrăgându-se cu un gest de furie. Când se îndepărtă iar, o văzu pe Annaïs mergând spre grupul de conspiratori care erau adunaţi toţi în salonul vecin.

„Mauluys, tu m-ai anunţat dinainte că o să mă îndrept spre catastrofă, murmură el. Oare să fi avut tu dreptate, Mauluys?...”

Zece minute mai târziu, nu mai rămăsese decât Trencavel în palat. Regina, ducesa de Chevreuse şi Principesa de Condé ieşiseră cele dintâi, escortate de César de Vendôme şi de Alexandru de Bourbon. Apoi plecase Gaston de Anjou, sprijinit de braţul lui Ornano. Apoi Annaïs de Lespars, urmată de Fontrailles, Chevers, Bussière şi Liverdan.

În cele din urmă ieşiră Bouteville şi Beuvron, făcându-şi schimb de politeţe în aşteptarea ceasului când aveau să-şi taie gâturile în duel. Ultimii, ieşiră Chevers şi Louvigni.

Trencavel mai aşteptă zece minute şi aşa cum promisese ieşi ultimul.

În momentul plecării, ducesa de Chevreuse se apropiase de contele de Chalais.

— Vă aştept poimâine, la prânz, în locuinţa mea, îi murmură ea la ureche.

Poate că voia prin aceasta să-l împiedice să se găsească în ziua aceea la conacul din Saint-Lazare. Chalais, îmbătat, răspunse: „Voi fi... fericit dacă îmi veţi cere atunci să mor pentru dumneavoastră...”

Şi ducesa, cam palidă, se retrăsese murmurând: „Să moară pentru mine!... Cine ştie?...”

Louvigni văzuse. Cu clarviziunea pe care i-o dăduse gelozia, acea rapidă şi întunecată sfătuitoare, ghicise ceea ce se petrecuse între ei. Atunci simţi în inimă acea răceală, care este preludiul duşmăniilor furioase. Fără un cuvânt, el îl urmă pe contele de Chalais. Pe stradă, amândoi merseră unul lângă altul, fără să-şi vorbească, Chalais gândindu-se la întâlnirea lui, Louvigni luptând împotriva suferinţei care îl sufoca. Ei ajunseră astfel la răspântia străzii Sainte-Croix-de-la-Bretonnerie şi Chalais se pregătea să pornească spre stânga, spre strada Vieille-du-Temple, când Louvigni îi puse pe umăr mâna lui tremurătoare.

— Ce doreşti cavalere? întrebă cu răceală Chalais.

— Să vă fac una din acele propuneri, pe care le acceptă dintr-odată oamenii care au o spadă la şold şi o inimă de bărbat în

piept.

— Adaugă cavalere, că acest fel de propuneri se fac în general, în termeni împodobiţi de oarecare politeţe, care pare că vă lipseşte.

— Conte, îndrugă repede Louvigni care începuse să-şi piardă capul, în această seară, nu-mi face plăcere să fiu politicos, mă înţelegi?

— Pe onoarea mea, cu toate că nici nu ne-am atins de minunatele vinuri, pe care bravul Bourgogne ni le-a pregătit, dumneata eşti beat, dragul meu.

— Beat, se răsti Louvigni livid, beat de furie, da! Dacă nu am băut vin am băut fiere şi până la urmă o să mi se îmbete şi sângele. Scoate-ţi spada! Numaidecât!…

— Haide, haide, ţi-ai pierdut capul, cavalere! spuse contele.

— Oh! scrâşni Louvigni între dinţi, tu o să ţi-l pierzi înaintea mea! Aşa, reluă el ridicând tonul, refuzi să te baţi în duel? Ia seama conte!

— Eu nu refuz. Vreau pur şi simplu să-mi aleg ora.

— Ei bine, mâine?

— Nici mâine şi nici poimâine, spuse contele stăpânindu-se. Însă joi de dimineaţă, o să vă aştept la marginea conacului meu, în spatele terenului de luptă, de la Saint-Lazare. Voi fi acolo la ora opt. Încearcă să nu mă faci să aştept, căci atunci, o să vin şi eu să te caut Du-te cavalere şi crede-mă, fereşte-te de aceste atitudini de fanfaron care face pe viteazul şi care te-ar scădea mult în faţa prietenilor noştri… şi a prietenelor noastre!

Acestea spuse, contele de Chalais salută şi se retrase. Louvigni, scuturat de un tremur convulsiv, îşi întinse în întuneric pumnul strâns şi un suspin îi umflă pieptul… el rămase nemişcat în acelaşi loc, unde îl vom găsi mai târziu. De atunci, se născuse între aceşti doi oameni una din acele uri care trebuiesc înecate numai în sânge. În timpul acela, când Louvigni suspina şi gemea de durere şi când Chalais îşi mângâia visul lui de dragoste, ducesa de Chevreuse se lăsase în grija cameristei sale, care îi spunea:

— Nu ştiu ce are în astă seară doamna ducesă, însă niciodată nu a fost aşa frumoasă ca acum.

Şi Maria de Chevreuse, surâzând oglinzii care îi răsfrângea imaginea încântătorului său căpşor, a bustului său pe jumătate gol, care părea durat din piatră, din crini şi din roze, răspunse:

— Da… cred că se mai pot risca destul de multe lucruri pentru unul din aceste surâsuri…

— Ah! doamnă, bărbaţii şi-ar risca şi viaţa pentru el.

Ieşind din palatul de Guise prin portiţa ce da în strada Quatre-Fils, domnişoara de Lespars se îndreptă repede spre locuinţa ei, urmată de cei patru cavaleri ai ei. Din strada Quatre-Fils până în strada Courteau, nu durau mai mult de patru minute. Tot drumul fu parcurs în tăcere. Ajungând la uşa casei sale, Annaïs se întoarse spre cei patru şi le spuse:

— Domnilor, vreţi să veniţi aici poimâine dimineaţă, la ora opt?

— Vom veni, spuse Fontrailles răspunzând pentru toţi. Suntem ai dumneavoastră şi nimic nu ne va putea împiedica să răspundem la chemarea dumneavoastră, ori de câte ori vă va plăcea să ne chemaţi… în afară de moarte! adăugă el cu o voce înăbuşită.

Annaïs tresări, însă îşi reveni numaidecât

— Mulţumesc domnilor. Atunci duceţi-vă. Dumnezeu să vă aibă în paza Sa!…

Ei se înclinară adânc, apoi de îndată ce ea intră în casă, Fontrailles spuse:

— Mai e timp…

— Să dăm fuga! răspunseră ceilalţi cu un accent de teribilă ameninţare.

În câteva clipe, ei ajunseră în strada Quatre-Fils şi îl zăriră pe Bourgogne care sta de pază înaintea portiţei.

— Cine a mai ieşit în ultimul timp? întrebă Liverdan.

— Domnul conte de Bouteville şi domnul marchiz de Beuvron întâi, domnii de Chalais şi de Louvigni după aceea. Cred că acuma pot să încui.

— Aşteaptă, spuse Chevers, mai e încă cineva…

— Iată-l! se răsti Bussière. Poţi să intri la loc bravul meu, să închizi şi să nu te mai interesezi de rest.

Trencavel apăru. Bourgogne ascultă, intră în grădină şi trase zăvoarele murmurând:

— Oho! mi se pare că o să se întâmple nişte lucruri foarte ciudate pe stradă… să ascultăm!

Cei patru aveau spada în mână. Ei se îndreptară spre Trencavel. El îşi aruncase spada, sau mai bine zis spada lui

Rascasse, în momentul când Annaïs intervenise. Nu mai avea asupra lui decât pumnalul – cel al lui Corignan.

— Domnilor, spuse el, ce doriţi?

— Să vă omorâm! răspunseră Fontrailles.

Trencavel, cu ochii dilataţi de apropierea morţii inevitabile, cercetă întunericul şi văzu strălucind cele patru spade şi distinse siluetele ameninţătoare ale celor patru. Şi în această secundă în care el studia aceste atitudini înţepenite de ură şi în care ascultă acele respiraţii pe care furia le făcea să gâfâie, crezu că ghiceşte un fel de ezitare supremă în cei ce aveau să devină criminali. El înţelese că aceştia erau ca nişte fiare care aşteaptă o mişcare a victimei, pentru a sări asupra ei şi că la primul lui gest aveau să-l omoare. Aşadar, la rândul lui, se înţepeni, îşi comandă muşchilor săi să nu tresară şi vocii să rămână calmă.

— Domnilor, spuse el, am de-a face cu nişte gentilomi, sau cu nişte zbiri?… Vă cunosc. Oh! luaţi seama, vă recunosc. Eu m-am bătut în duel cu fiecare dintre dumneavoastră. Daţi-mi aşadar o spadă şi după aceea şarjaţi asupra mea, sau altfel voi crede domnilor, voi crede că fiind prea slabi pentru a vă bate patru conta unul, aţi avea nevoie să aşteptaţi să mă găsiţi dezarmat, pentru a îndrăzni să mă atacaţi. Dar dacă vă purtaţi titlurile de nobleţe şi în altă parte decât pe blazoanele voastre, vă veţi aminti până la ultima voastră suflare, că murind, eu v-am pălmuit cu numele de laşi.

Or fi auzit ei? Puţin probabil Ei veniseră acolo nu ca să se lupte, ci ca să ucidă. Chiar dacă l-au auzit, nu l-au înţeles. Fu o clipă de oroare. Ei voiau să-şi ucidă adversarul mişeleşte şi numai strama imobilitate în care el se împietrise, îi mai reţinea. Şi el ştia asta, de aceea nu mai spunea nimic. Situaţia aceasta dură una din cele lungi şi înspăimântătoare clipe, pe care nu le uiţi toată viaţa. În sfârşit, Liverdan scoase un fel de mormăit care ar fi însemnat: „Să sfârşim odată!” şi ridică braţul. În clipa aceea farmecul fu rupt. Toţi patru, cu acel urlet pe care omul îl regăseşte atunci când spoiala lui de umanitate îi cade şi redevine fiară, ei loviră… Trencavel căzu…

Hohotul lor de râs, fu un răcnet…

— E mort! Să-i mai dăm una!

Cele patru spade se ridicară pentru a lovi omul întins pe jos…

Dar omul se ridică şi dintr-un salt fu la trei paşi. Trencavel nu murise. Nici nu era rănit. El nu căzuse, ci se aruncase pe burtă.

În aceeaşi clipă ei se repeziră din nou asupra lui şi-l rezemară de zidul grădinii.

— O spadă! O spadă! striga Trencavel.

— Îţi vom da patru!

— O spadă! mugi Trencavel. Oh! o spadă!…

— Iată una! tună o voce…

Liverdan şi Chevers se prăbuşiră în genunchi. Fontrailles şi Bussière se rostogoliră spre dreapta. Trencavel simţi o spadă în mână, o spadă lungă, solidă. El scoase un urlet şi atacă. Lângă el se aliniaseră doi oameni.

— Ţi-am mai spus eu, dragul meu, că o să ajungi o dată să fii însăilat, spuse unul din ei, cu o voce liniştită.

— Lovitură dreaptă, bătaie de primă! vocifera celălalt. Maestre, dumneata m-ai învăţat lovitura asta!

— Mauluys! Montariol! Înainte! strigă Trencavel cu o voce ce delira de bucurie.

Toţi trei şarjară.

— Blestem! urlă Bussière.

Şi fugi! Liverdan fugi şi el. Chevers şi Fontrailles fugiră după el. La trei sute de paşi de acolo, se opriră. Bussière îşi frânse spada pe genunchi şi spuse:

— Am atacat toţi patru un singur om şi acela neînarmat; suntem dezonoraţi.

— E adevărat, spuseră Chevers şi Liverdan.

— E adevărat, spuse şi Fontrailles, din cauza aceasta nici unul din noi nu are dreptul să-şi rupă spada. Domnilor, acum se află pe lume, un om care este dezonoarea noastră vie. Domnilor întindeţi mâna.

Cei trei îşi întinseră mâinile şi le puseră peste a lui. Şi această atingere îi făcu să se înfioare, simţind că, cu toată lupta, cu toată fuga lor, cu toată febra ce îi mistuia, cele patru mâini erau reci ca gheaţa. Iadul era în inima lor.

— Domnilor, să jurăm astfel: cu începere din acest moment, noi vom refuza orice duel, orice luptă, orice pericol… chiar pentru ea! adăugă el cu un suspin adânc, până când nu vom fi omorât pe cel ce reprezintă dezonoarea noastră vie…

Şi toţi patru într-un glas:

— Jur!…

— Noi eram rivali, spuse Bussière şi trebuia să ne exterminăm unul pe altul. Să jurăm domnilor, să jurăm să fim prieteni…

tovarăşi în infamie, făcu el într-un suspin, până ce vom putea să ne privim faţă în faţă şi să ne spunem unul altuia: fiindcă nu eşti un infam, putem să ne batem în duel.

Şi toţi laolaltă strigară:

— Jur…

În sala de onoare a palatului de Guise, după plecarea lui Trencavel, sub covorul ce acoperea masa cea mare, se mişcă ceva, apoi două capete apărură speriate printre cutele covorului, apoi două fiinţe începură să se târască şi în sfârşit, se ridicară în picioare.

— Crezi că or fi plecat toţi? întrebă Rascasse aruncând în jurul lui o privire bănuitoare.

— E sigur spuse Corignan. Dar cine erau oamenii aceia? Şi ce făceau ei aici?

— Puţin interesează cumetre, dar cine era femeia care venise să se aşeze lângă masa noastră şi care i-a vorbit apoi lui Trencavel?

— Puţin interesează. Esenţialul e că eu unul am auzit ce a spus!

— Şi ce crezi că eu sunt surd?… Am auzit şi eu şi am auzit şi răspunsul lui Trencavel.

— Ah! spuse Corignan dezamăgit. Ai auzit şi tu totul? Te credeam ocupat cu rugăciunile de iertare.

Cei doi inamici îşi aruncară priviri ameninţătoare. În fond îşi căutau ceartă, pentru a se putea înşela unul pe altul, în minunata afacere pe care o miroseau amândoi. Dar fiindcă recunoscură fără îndoială că era o imposibilitate să ajungă la acest rezultat, ei trecură fără nici o tranziţie de la ameninţări la cea mai frăţească atitudine.

— Dragă frate, dacă nu mă înşel, mi se pare că de data aceasta am pus gheara pe infernalul de Trencavel.

— Am pus mâna pe el, cumetre şi-l vom prinde împreună. O să-l ducem împreună Eminenţei Sale, pe sub nasul şi sub barba lui Saint-Priac, lua-l-ar dracu!

— Amin. Şi vom împărţi amândoi cinstea cuvenită.

— Şi banii.

— Şi banii, asta de la sine, spuse Corignan cu o strâmbătură. Aşadar, să ne înţelegem: poimâine la prânz, Trencavel trebuie să se găsească la conacul din spatele Mânăstirii Saint-Lazare.

După aceea, trebuie să se întoarcă în Paris fie prin poarta Montmartre, fie prin poarta Saint-Denis. Ai vreun plan în această privinţă?

— Da. Mai întâi, fără a-i spune cardinalului despre ce e vorba, promiţându-i numai că îl vom prinde pe Trencavel, îi vom cere să întărească puternic, posturile de gardă de la Porţile Montmartre şi Saint-Denis.

— Foarte just. Unul dintre noi se instalează la Poarta Montmartre.

— Admirabil! Şi celălalt la Poarta Saint-Denis.

— Îţi curge aur din gură, micul meu Rascasse. Aşadar unul din noi doi, o să-l prindă pe demonul ăsta.

— Şi imediat îl va anunţa şi pe celălalt, nu-i aşa? spuse Rascasse, cu aer de bună credinţă. Eu mă instalez la Poarta Montmartre şi dacă omul nostru are să fie prins acolo, îţi trimit imediat o ştafetă, ca să intrăm împreună la cardinal, ţinând fiecare din noi de câte o ureche de-a lui Trencavel.

— Da. Şi eu o să mă instalez aşadar la Poarta Saint-Denis şi dacă o să fie prins acolo, poţi conta pe mine!

Şi Corignan, lucru care nu i se mai întâmplase de multă vreme, întinse laba lui osoasă lui Rascasse, pentru a sigila pactul de înţelegere.

„O fi sincer?” se gândea Rascasse uimit şi îşi puse mâna, în laba călugărului.

„O să-mi plăteşti tu lovitura care mi-ai dat-o cu capul în burtă adineauri! se gândea Corignan, a cărui gură se întinsese într-un surâs de la o ureche la alta. Ah! spuse el strângând mâna adversarului, ce frumos e, să poţi da o călduroasă strângere de mână, unui prieten adevărat! („Au! Au!”) Ah! micul meu Rascasse, am în sfârşit plăcerea să-ţi strâng din toată inima mâna! (La naiba! îmi sfărâmi oasele!) Nu, nu, Rascasse, nu-ţi retrage mâna ta loială. („Pe capul lui Scaraoschi, mi-ai strivit degetele!”) Aşadar, nu mai e nici o rivalitate între noi doi, ci o veşnică prietenie, reprezentată prin această frăţească strângere de mână!” („Călugăre, urla Rascasse, dă-mi drumul, că te muşc!”)

Urmă o ultimă şi formidabilă strânsoare a mâinii osoase, cu degete de oţel a lui Corignan. Şi în sfârşit, Rascasse putu să-şi scoată mâna care se umflase, se învineţise, cu carnea pe jumătate zdrobită.

— Acum o s-o porţi opt zile în eşarfă, se gândea Corignan.

— Mulţumesc, scumpul meu frate, spuse eroic Rascasse oprindu-şi cu greu lacrimile de durere. Am simţit toată prietenia ta şi nu o s-o mai uit niciodată, fii liniştit.

Şi în timp ce ajungeau în grădină, fiecare din ei gândea:

— Aşteaptă tu, mizerabile, o să vezi tu cum o să împart cu tine cinstea şi banii! Trencavel are întâlnire la prânz. Încă de dimineaţă o să pătrund în conac, o să-l pândesc, o să-l urmăresc şi o să pun să-l prindă la o poartă, sau la cealaltă, după care o să-l duc eu singur la cardinal!

Cinci minute mai târziu, cei doi tovarăşi, după ce săriră peste zidul grădinii, dispărură în întuneric.

Capitolul XVII – DE LA DRAGOSTE LA TRĂDARE

AM SPUS LA UN MOMENT DAT, că îl vom relua pe cavalerul de Louvigni, din acelaşi loc unde fusese lăsat de Chalais, adică de la răspântia Sainte-Croix-de-la-Bretonnerie. Un timp îndelungat, el rămase nemişcat, cu privirile îndreptate în direcţia în care plecase contele de Chalais. El suferea îngrozitor. În sfârşit, porni şi el, dar nu spre casa lui, ci aşa, la întâmplare.

Era îndrăgostit şi dragostea lui pentru ducesa de Chevreuse, zăcuse – ca să spunem aşa – într-un fel de somnolenţă în fundul inimii lui, atâta timp cât ducesa părea că nu acorda nici o preferinţă, vreunui rival. Acum căpătase convingerea că ducesa îl iubea pe contele de Chalais. De atunci, dragostea aceea mocnită, se dezlănţuise. Şi atunci, gelozia începu să insufle acestui spirit, până atunci atât de generos şi de curat, gânduri otrăvite. El visa să-l tortureze pe Chalais, să o facă pe ducesă să sufere, tot ceea ce sufere el acum. Sentimentele, educaţia, noţiunile convenţionale ale lucrurilor drepte şi nedrepte, se prăbuşiră în sufletul lui. El simţi că ceea ce gândea cu toate că era încă destul de vag, era îngrozitor. Şi atunci, se sperie de el însuşi şi-şi spuse:

— N-o să mă duc!...

Unde nu voia să se ducă? Pe când îşi spunea aceste cuvinte, la o biserică din apropiere se auzi bătând ora trei dimineaţa. Se opri şi de abia atunci observă că se afla în faţa palatului Saint-Paul. Se uită înapoi cu un gest de spaimă şi începu să fugă. Dar

în curând se opri. Spumega de furie… Şi nu se întoarse înapoi, spre Saint-Paul… trecu de el!… şi merse mai departe… coti după colţ. Acolo, se opri mai mult timp şi când plecă din nou, se făcea ziuă. În momentul acela văzu că degetele îi erau murdare de sânge, era sângele lui. Unghiile lui, sub pieptarul desfăcut îi sfâşiase pieptul. Era palid şi se clătina. Şi iarăşi îşi spuse:

— N-o să mă duc!…

Dar de data aceasta se afla în Piaţa Regală! în faţa palatului cardinalului de Richelieu!…

Se făcu lumină. Louvigni se depărtă de Piaţa Regală şi intră în prima cârciumă pe care o găsise deschisă. Aici bău o ulcică de vin şi îşi îndreptă dezordinea veşmintelor. Părea că nu mai suferă. Fizionomia i se înăsprise, iar trăsăturile îi deveniseră rigide. În colţul ochilor avea o mică lucire roşie. La un moment dat, cârciumăreasă trecând pe lângă el, îl auzi murmurând:

— La drept vorbind, pot să fac asta, fără a fi un infam.

Pe la ora nouă dimineaţa, cu un pas liniştit şi sigur, el se îndreptă spre Piaţa Regală. Grupuri de gentilomi se aflau ici şi colo, adunaţi la ora aceea matinală pe sub ferestrele cardinalului, plimbându-se de colo până colo, vorbind şi râzând tare câte odată, ridicându-şi ochii spre cele două ferestre ale cabinetului în care primea prea puternicul ministru, fiecare având speranţa că va fi zărit de el… Louvigni trecu printre grupuri, răspunzând la saluturile unora şi la urările altora.

— Ei, Louvigni, îi strigă unul, de unde ai ieşit în halul ăsta de istovit şi de palid? De la vreo amantă?

— La naiba! Nici nu am amantă şi nici nu voi avea vreodată.

— Oho!… Atunci ai ieşit din iad?

— Nu, mă duc acolo.

Şi intră în palatul lui Richelieu. Louvigni merse drept spre un uşier şi-i spuse:

— Prietene, iată doi pistoli pe care te rog să-i bei în sănătatea regelui. Acum, fă în aşa fel ca să pot vorbi Eminenţei Sale.

Uşierul băgă în buzunar banii, făcu cu ochiul şi spuse:

— Am să-i fac o deosebită favoare domnului cavaler de Louvigni.

Câteva minute mai târziu, trecând pe sub nasul a douăzeci de solicitatori, Louvigni intra în anticamera celui ce subjugase nobilimea.

El era palid, slăbit, înfierbântat. Deşi sub dogoarea jăratecului

aprins, tot îi era frig. Şedea lângă un cămin imens, cât un salonaş şi purpură pe purpură, reflexul flăcărilor făcea să-i pâlpâie ape fugare, pe rasa lui de cardinal. Richelieu se gândea:

„Ea nu mă iubeşte. Niciodată nu are să mă iubească, regina asta e orgolioasă. Cu toate acestea trebuie s-o fac să mă iubească, sau… sau să mă urască! Nu ştiu încotro mă îndrept. Dacă scrisoarea aceea ar fi fost furată, acum aş fi fost deja la Bastilia, sau poate chiar într-o groapă. Nu! Scrisoarea nu a fost furată. Pierdută, asta e totul! (El tremură şi îşi întinse mâna spre foc). Pierdută? Dar pot fi sigur oare de aceasta?… Trebuie neapărat ca această Annaïs să dispară. Şi Trencavel trebuie să dispară… Până atunci, are să-mi fie mereu teamă. Doamna Chevreuse, gândindu-mă bine, ar putea foarte bine… Oh! asta m-ar omorî… dacă m-aş lăsa omorât încă. Ea are o armă teribilă: frumuseţea ei. Cu frumuseţea ei ar putea să răscoale o armată întreagă. Ceea ce visează împotriva mea Epernon, Soissons şi atâţia alţii, ea ar putea-o face numai surâzând. Ultimul raport al lui Saint-Priac, spune că Vendôme şi Bourbon sunt ai ei. Poate că şi Ornano! Ultimul raport al lui Rascasse îmi spune că şi Chalais e al ei. Ultimul raport al lui Corignan, îmi spune ca şi Louvigni e al ei! Louvigni! O natură întunecată, un suflet indescifrabil. Într-o zi, am să-l văd pe omul acesta, ridicându-se împotriva mea.”

— Monseniore, murmură uşierul, domnul cavaler de Louvigni e aici, cerând favoarea de a fi primit de Eminenţa Voastră.

Richelieu se lăsă pe spate în fotoliul său, sub presiunea fricii ce-l cuprinse brusc, cu mâinile crispate, cu ochii dilataţi. Apoi nervii lui se destinseră şi un surâs îi apăru pe buze:

— Pofteşte-l înăuntru!

El dădu fuga spre o perdea pe care o ridică. Acolo se afla Saint-Priac.

— Omul care are să intre, murmură repede Richelieu, dacă am să strig: Dumnezeule!…

— Ei bine Monseniore?

— Ei bine, atunci nu trebuie să mai iasă viu de aici.

Saint-Priac îşi scoase pumnalul.

Când fu introdus Louvigni, el îl găsi pe cardinal aşezat în faţa unea mese mari, aplecat deasupra unor hârtii pe care le adnota. Timp de cinci minute cavalerul rămase nemişcat, în tăcere şi ministrul îşi continuă lucrul, fără a-şi ridica privirea. Dar semnele

pe care le făcea pe marginea hârtiilor, nu însemnau nimic. Cu toate acestea el nu-l pierdea din ochi pe Louvigni. În cele din urmă îşi ridică privirea:

— Vă ascult, domnule.

— Monseniore, spuse Louvigni cu o voce seacă, am venit să vă spun că dumneavoastră nu trebuie să ieşiţi din casă sub nici un chip, toată ziua de mâine.

Richelieu nici nu tresări. Timp de două secunde îl studie pe omul din faţa lui. Atâta îi fu de ajuns. El se ridică alene, se îndreptă spre perdea şi spuse cu glas tare:

— Ei bine, prietene, vă puteţi retrage. Nu mai am nevoie în dimineaţa aceasta. (El ridică draperia şi se asigură că Saint-Priac plecase). Vedeţi, am dat drumul unuia din secretarii mei care lucra acolo, în cabinetul de alături, fiindcă bănuiesc că ceea ce aveţi să-mi spuneţi, nu trebuie să cadă în alte urechi decât ale mele. Aşadar, vorbiţi cum a-ţi vorbi unui prieten.

Louvigni tăcea. Tremura.

— Haideţi, făcu Richelieu ceva mai aspru, descărcaţi-vă conştiinţa. Ştiţi că eu vă pot da absolvirea, în calitate de cel mai mare prelat. Vorbiţi deci, aşa cum i-aţi vorbi lui Dumnezeu.

Louvigni tăcu. Era palid ca un mort

— Ei bine? reluă Richelieu cu o voce mângâietoare. Nu îndrăzniţi? Trebuie să îndrăzneşti, dragul meu. Secretele pe care voiţi să mi le încredinţaţi, vor fi mult mai fidel păstrate de mine, decât perna căreia i le puteţi bolborosi într-o oră de drăgăstoasă abandonare. Vorbiţi dar, aşa cum i-aţi vorbi amantei dumneavoastră.

Un tremur convulsiv îl scutură pe Louvigni.

— Monseniore, spuse el, eu nu am nici prieteni şi nici amantă şi Dumnezeu e prea departe de mine. Eu nu am altceva să vă spun, decât acestea: Să nu ieşiţi mâine de aici. Asta e tot.

Pe trăsăturile răvăşite ale acestui om, Richelieu citi o hotărâre pe care nimic nu o putea sfărâma.

— Încă nu e copt, îşi spuse el. Cavalere, am fost înştiinţat că averea dumneavoastră, e puţin cam zdruncinată…

— Monseniore, îl întrerupse Louvigni cu un aer de demnitate, eu sunt bogat. Dar chiar de aş fi fost sărac, nu aş permite nimănui, în afara de rege, să se intereseze de punga mea.

— Această dezinteresare, îmi răscoleşte inima, spuse Richelieu cu înţepătoarea ironie a unui om care ştie că nimeni

nu face nimic, pentru nimic. În orice caz îmi plăceţi şi atunci cine m-ar putea împiedica să ridic domeniul dumneavoastră la rangul de Ducat?

— Eu, Eminenţă! spuse Louvigni cu un fel de furie. Eu urăsc onorurile.

— Da, vă e de ajuns câtă onoare aveţi!

Louvigni se clătină. Îi venea ameţeală. Putea să-l acopere cu aur, să-l facă duce, să-i dea „Ordinul Sfântului-Duh”!… numai că Richelieu găsise ce-i trebuia, găsise cuvântul, cuvântul acela crud care îl pălmuise.

— Copil ce sunteţi, murmură Richelieu îndreptându-se repede spre el şi luându-i mâna. Sunteţi cu adevărat un copil. Suferiţi mult, nu e aşa? Ea nu vă iubeşte şi atunci v-aţi spus: Pentru ca s-o pot poseda, mă voi duce să-mi vând sufletul diavolului!… Şi atunci aţi venit să mă găsiţi. Eu nu sunt un diavol. Eu sunt un om care a văzut multe, a suferit multe şi care dispune de oarecare putere pentru prietenii săi… Louvigni, eu vă credeam duşmanul meu. Acum, mi-aţi făcut, probabil, unul din acele servicii care nu se pot uita niciodată, poate că mi-aţi salvat chiar viaţa… eu nu vă mai întreb nimic. Îmi veţi vorbi, când veţi voi, însă vă spun: cu începere din ziua aceasta, faceţi parte dintre prietenii mei şi puteţi încerca să obţineţi de la mine să realizăm chiar şi imposibilul…

— Monseniore, Monseniore! bâlbâi Louvigni care simţea cum i se umfla pieptul de suspine.

— Duceţi-vă, credeţi şi speraţi, continuă Richelieu cu o voce plină de arzătoare sugestii. Aveţi s-o vedeţi la picioarele dumneavoastră, învinsă, implorându-vă. Şi atunci are să vă iubească, fiindcă femeile îi iubesc pe cei puternici, pe cei curajoşi şi care le toarnă în fier ei singuri, instrumentul cu care să le chinuiască.

Louvigni orbit, scoase un geamăt de îngrijorare..

— Ea are să vă iubească, v-o spun eu. Şi numai datorită mie.

Însă… în timp ce vorbeau îl condusese cu blândeţe pe cavaler până la uşa anticamerei. Aici continuă:

— Însă va trebui să mă ajutaţi să înlătur obstacolele care se ridică între dumneavoastră şi ea!…

Louvigni se văzu afară, fără să ştie măcar cum ieşise din palat. El traversă oblic Piaţa Regală, evitând fără să ştie de ce, figurile cunoscuţilor.

Încă nu e copt! spusese Richelieu. Ar fi dat orice, să se găsească acum acasă la el, cu toate uşile încuiate. O voce striga în el: Să îndepărtez toate obstacolele care mă separă de ea! Să-l îndepărtez pe Chalais! Oh! cum l-aş mai omorî joi în dosul terenului de lupte Saint-Lazare! Dar dacă nu-l voi putea omorî?…

El scrâşni din dinţi şi începu să alerge, ca şi cum ar fi vrut să fugă de vocea care îi striga:

— Dacă tu nu-l poţi omorî, arată-l acelui care ştie să îndepărteze obstacolele… lui Richelieu! Dacă Chalais nu poate muri de o lovitură de spadă, poate să moară de o lovitură de secure!

Când ieşea din Piaţa Regală, se lovi de doi bărbaţi care se îndreptau într-acolo cu paşi repezi: un călugăr uriaş, cu pieptul desfăcut şi un individ mărunt, cu spada în mână, gata de bătaie.

Capitolul XVIII – SE PREPARĂ CAPCANA

RĂMAS SINGUR, Richelieu dădu ordin să fie îndepărtaţi toţi cei ce solicitau audienţe şi umpleau anticamerele, să se închidă porţile palatului şi să nu fie primiţi înăuntru decât cei ce aparţineau casei, gărzile, ofiţerii, secretarii şi spionii. Liniştit de aceste măsuri pe care le luase şi de impunătoarea înfăţişare a fortăreţei ce o reprezenta palatul său, el puse să-i fie adus domnul de Bertonville, secretarul său intim, atâta cât putea să fie cineva un secretar al cardinalului. Era mai mult un fel de agendă vie a lui.

— Domnule, îi spuse el, ce drumuri şi ce demersuri am de făcut neapărat?

— Monseniore, spuse secretarul cercetând într-un carneţel, pentru azi aţi notat…

— Nu, îl întrerupse cardinalul, să vedem pentru ziua de mâine.

— Mâine. Bine… Eminenţa Voastră trebuie să asiste la scularea Majestăţii Sale, care doreşte să-i vorbească.

— Pune să i se comunice regelui, că am să mă duc poimâine. După aceea?

— Eminenţa Voastră trebuie să se întâlnească la doamna de Givray, cu domnul Consilier Laubardemont, să asiste la jocurile

de la domnul de La Trémoille. Să-l vadă pe domnul de Epernon, în trecere prin Paris. Să-l onoreze cu o vizită pe domnul Guvernator de Vincennes.

— Toate acestea trebuiesc amânate pentru zilele următoare. După aceea?

— Mai e şi promisiunea făcută domnului de Chalais. Banchet la prânz. Conacul Saint-Lazare. Destăinuiri promise de domnul de Chalais. Eminenţa Voastră a spus că se va duce singur... dar...

— Scrieţi-i domnului de Chalais că mă voi duce! îl întrerupse aspru cardinalul. Că mă voi duce singur!...

După ce secretarul intim pleacă, Richelieu începu să râdă aşa cum râdea el când era singur şi acesta ar fi fost pentru mulţi oameni, un spectacol uimitor. El bombăni:

— Aşadar, acum am să ştiu şi eu ce se petrece la Madam de Chevreuse. Îl am în mână pe Louvigni. Mâine am să aflu şi secretul îndrăgostitului ăsta. Da, am să mă duc, chiar dacă câteva pumnale solide m-ar aştepta la conacul Saint-Lazare. Cel puţin am să trimit efigia mea.

Şi puse să fie chemat Saint-Priac. Acum nu mai râdea.

— I-a ascultă, spuse el dintr-odată, aveai cu dumneata soldaţi în număr destul de suficient pentru a aresta doisprezece oameni şi totuşi Trencavel şi cei doi prieteni ai lui, te-au învins. Afacerea asta din strada Sainte-Avoye e cât se poate de proastă. Mie nu-mi plac eşecurile.

— Monseniore, bâlbâi Saint-Priac pălind.

— Trebuie să-ţi ei revanşa. Şi repede de tot, altfel nu mai eşti omul mea. Asta înseamnă că Annaïs de Lespars nu mai e a dumitale.

— Porunciţi, Monseniore, spuse Saint-Priac înveninat de promisiunea pe care o implica această ameninţare, mai mult decât de ameninţarea propriu zisă.

— Mâine de dimineaţă, pe la orele unsprezece, te vei duce la conacul contelui de Chalais, în spatele lui Saint-Lazare. Vei fi singur. După ce vei trece de porţile Parisului, ai să faci în aşa fel ca oamenii ce se află în conac să te poată vedea venind, încă de departe. Ai să mergi călare, la pas. Acolo, ai să intri în casa unde îl vei găsi pe domnul de Chalais. Dacă e singur – mă auzi? – dacă e singur în casă, ai să-i spui că eu te-am trimis ca să-l informezi că nu pot, cu toată părerea de rău, să răspund

invitaţiei sale. Şi după aceea ai să te întorci.

Saint-Priac ridică spre cardinal o privire uimită.

— Aşteaptă, reluă Richelieu. E posibil ca domnul de Chalais să nu fie singur.

— Bun mormăi Saint-Priac în gând. M-ar mira asta…

— Şi de lucrul ăsta trebuie să te asiguri cu orice preţ. Trebuie să afli câţi erau, cum erau înarmaţi şi cine făcea parte din bandă.

Privirea lui Saint-Priac scânteia, nările i se dilatau. Adulmecau aerul ca şi cum ar fi respirat bătălia.

— După ce vei afla toate acestea, ai să vii pur şi simplu să mi le comunici. Vezi că e destul de uşor şi totuşi, în schimb, te iert de înfrângerea ce ai suferit-o ieri.

— Şi dacă mă atacă? mormăi Saint-Priac.

— Ei bine, ai să încerci să găureşti şi dumneata cât mai mulţi şi să mi te întorci cât se poate de întreg.

De data aceasta el înţelesese totul. Nu la o bătălie era trimis, ci la un măcel.

„Mă trimite să mor în locul lui!” se gândi el, fixându-l pe cardinal cu privirile rătăcite.

O clipă, ei se sfruntară cu privirea, fiara şi îmblânzitorul, faţă în faţă. În cele din urmă Saint-Priac murmură:

— Mă voi duce!…

Se va duce! se gândea Richelieu. Dar are să se mai întoarcă? Dacă oţelul îşi va face datoria, în cele din urmă ce are să fie schimbat? Prea puţin lucru. Un piept în loc de altul. Dar atunci am să ştiu la ce fel de banchet mă invita Chalais. Hm, Saint-Priac ăsta, era un servitor bun. Ei şi! S-au dus atâţia oameni la groapă, totul e să ştii să-i păleşti.

— Monseniore, Cuvioşia Sa părintele Joseph e aici. Călugărul Corignan şi micul Rascasse aşteaptă şi ei ordinele dumneavoastră, spuse un valet.

Un moment mai târziu, în urma ordinului Eminenţei Sale, cei doi cumetri intrau în cabinet.

— Monseniore, spuse Corignan năvalnic, dacă îmi daţi mâine comanda Porţii Montmartre, vi-l aduc pe Trencavel cu picioarele şi mâinile legate!

— Monseniore, strigă turbat Rascasse, daţi-mi mâine în pază Poarta Saint-Denis şi Trencavel va cădea în sfârşit în puterea Voastră!

Cele două exclamaţii fuseseră făcute laolaltă şi Rascasse se şi zburlise, iar Corignan rostogolea nişte ochi teribili.

— Explicaţi-mi, spuse cu asprime cardinalul, ce aţi făcut voi în timpul încăierării de ieri. Domnul de Saint-Priac se plânge că l-aţi părăsit în momentul decisiv.

Acest detaliu fusese inventat chiar atunci de Richelieu care nu dispreţuia şi acest fel de a face investigaţii.

— Domnul de Saint-Priac tocmai a ieşit acum de aici, spuse cardinalul cu şi mai multă asprime.

— E drept, l-am întâlnit şi noi, dar dacă aş fi ştiut că acest gentilom este în stare să mă calomnieze în felul acesta nici nu i-aş mai fi dat binecuvântarea mea în trecere.

— Şi eu, nici nu mi-aş fi scos pălăria în faţa lui. Să mintă în halul ăsta! Un gentilom!…

— Aşa! spuse Richelieu, atunci voi n-aţi fugit din faţa bătăliei?

Corignan se îndreptă şi păru a se lungi fără măsură. Cu o mişcare din cap, făcu să-i cadă gluga pe spate şi cu pumnul în şold, spuse:

— Monseniorul să binevoiască să mă privească. Atunci va vedea în faţa sa, figura unui om pe care inamicii Eminenţei Sale, nu se pot lăuda că l-au văzut din spate! Să fug eu? Monseniorul vrea să râdă!

Cardinalul îşi apăsă privirea asupra lor şi amândoi se înclinară murmurând:

— Am făcut şi noi ce am putut.

— Ei bine, acum spuneţi-mi cum credeţi voi că-l veţi putea prinde pe omul acela?

Corignan şi Rascasse schimbară o privire şi se înţeleseră. Ei deveniseră din nou aliaţi.

— Monseniore, spuse călugărul, Rascasse e de faţă şi vă poate spune că amândoi am petrecut o noapte teribilă şi ne-am riscat şi azi noapte de zeci de ori pielea, pentru a spiona, a pândi şi a-l supraveghea pe Trencavel.

— Voi l-aţi văzut? întrebă repede cardinalul.

— Sigur! strigă Rascasse tăindu-i vorba tovarăşului său.

— Povestiţi-mi!

Rascasse privi pe Corignan. Corignan înţelese că povestea era gata şi spuse:

— Vorbeşte Rascasse. La fapte, eu ţin să fiu primul, dar la vorbe, mă dau cu plăcere de-o parte în faţa ta… De altfel, dacă

memoria te va trăda la un moment dat…

— Fii fără grijă, spuse Rascasse. Memoria mea valorează cât şi braţul meu. Ştii bine că am capul foarte solid. Iată care sunt faptele, Monseniore. Oamenii domnului baron de Saint-Priac, fură aşadar puşi în derută de maestru de scrimă, împreună cu secundul său Montariol şi cu un al treilea, al cărui nume nu îl ştim.

— Îl ştiu eu, spuse Richelieu. Treci peste asta.

— Monseniorul este atotştiutor, spuse Rascasse cu o sinceră admiraţie. Aşadar, aceşti trei demoni se luptară cu o adevărată furie şi cu un curaj extraordinar; nişte diavoli împieliţaţi. Mai mulţi dintre noi muşcară ţărâna Şi eu însumi, am primit o împunsătură în braţ.

— Ah! mormăi ştrengăreşte, Corignan.

— Iat-o, spuse foarte simplu Rascasse.

Şi răsfrângându-şi repede mâneca, arătă o rană lungă, încă sângerândă. Corignan rămase trăsnit de uimire şi poate şi de admiraţie. Arătarea acestei răni era o capodoperă. Cât despre modul cum şi-o făcuse şi când, asta era un mister.

— Rascasse, spuse Richelieu, iată un balsam pentru rana ta. Acum continuă prietene.

Spionul umflă cei zece pistoli pe care îi întindea cardinalul, îşi lăsă mâneca în jos şi sigur că de aici înainte va fi crezut pe cuvânt, continuă:

— Ar fi trebuit ca acum să stau la pat fiindcă am călduri, dar serviciul nu poate să sufere, fiindcă servitorul suferă… Aşadar, cum spuneam, am făcut şi noi tot ce-am putut. Şi iată că Corignan e aici şi vă va spune pentru ce a fost nevoit el însuşi să întrerupă lupta. Hai, fără modestie Corignan, spune.

— Dar, bâlbâi călugărul îngrozit, eu nu ştiu dacă…

— E prea modest Monseniore! El a primit în burtă o lovitură dată cu capul…

— Ah! Ah!… da, pe legea mea e adevărat! spuse Corignan pe un ton ameninţător.

— O lovitură de cap Monseniore, din care a rămas zăpăcit vreo zece minute! termină Rascasse.

— Două lovituri de cap! Două, Rascasse! mormăi călugărul strângând din pumni de necaz.

— Pe legea mea, aşa e! spuse şi micul spion la rândul lui. Uitasem de cea de a doua. Monseniore, trebuie să aibă un

stomac foarte solid, nu-i aşa? Nici nu-mi pot da seama cum are să le poată mistui pe amândouă!

— Eu unul ştiu, repetă Richelieu. Uite, Corignan, ia asta ca să-ţi uşureze digestia. La rândul său Corignan înhăţă banii şi din clipa aceea necazul începu să se lupte în el cu recunoştinţa. Rascasse reluă:

— Aşadar, totul se sfârşi prin înfrângerea domnului de Saint-Priac, un om frumos desigur şi dintre cei mai iuţi, pe care i-am văzut vreodată, la fugă. În clipa aceea, îl văzui pe Corignan care îşi revenea din năuceală şi îi făcui semn. Amândoi au luat-o la fugă şi puturăm să-l ajungem pe Trencavel, în momentul când trecea de Poarta Saint-Denis. Avea pe conştiinţă încăierarea aceea şi se cam temea de Paris. Monseniorul cunoaşte Stăncuţa albă? E o cârciumioară drăguţă, la marginea drumului spre Franţa-Nouă, la cinci sute de paşi de Poarta Saint-Denis, cu un vin minunat de Montreuil şi cu o cârciumăreasă pe care Corignan a spovedit-o…

— Rascasse, mugi călugărul, această insinuare…

— Ce insinuare Corignan?… Trebuie să-i ascund Eminenţei Sale lovitura de maestru, graţie căreia Trencavel va fi în mâinile noastre mâine? Graţie lui Corignan, Monseniore şi frumoasei cârciumărese, cei doi băieţi de la Stăncuţa albă au putut azi noapte, pe la miezul nopţii, să asculte ce vorbea Trencavel şi banda lui compusă din şase oameni. Aşadar, în timp ce le turna de băut, cei doi băieţi au auzit totul!

— Aşa! Trencavel se refugiase în cârciuma aceea?

— Da, Monseniore, spuse Rascasse înclinându-se adânc.

— Şi băieţii v-au repetat tot ce spuneau ei?

Rascasse se îndreptă şi în timp ce Corignan căsca nişte ochi enormi, afirmă:

— Monseniore, băieţii nu au avut nimic să ne repete. Noi am auzit singuri tot, Corignan şi cu mine! Fiindcă cei doi băieţi de prăvălie Monseniore, ei bine… eram noi! Eram eu! Şi Corignan!…

Întreg geniul lui Rascasse era în invenţia asta. Richelieu exclamă:

— Viclenie de război… Straşnică viclenie! Corignan tremura de invidie şi era nevoit să-şi spună:

— Asta nu mi-aş fi putut-o eu închipui în veci vecilor!… Rana de adineauri a fost o capodoperă, e drept. Dar cei doi băieţi de

prăvălie de la Stăncuţa albă, e pur şi simplu sublim. Trebuie să-mi iau revanşa.

În timpul acesta Rascasse continua:

— Monseniore, iată rezultatul: Trencavel îşi va petrece ziua de azi afară din Paris şi se va înapoia mâine, fie prin Poarta Saint-Denis, fie prin Poarta Montmartre. Am auzit asta cu propriile noastre urechi.

— E adevărat! confirmă Corignan.

Richelieu nu mai asculta şi începuse să scrie cu iuţeală două ordine pentru comandanţii de Gardă, de la cele două Porţi. Celui de la Poarta Saint-Denis, ordin să asculte de Corignan; celui de la Poarta Montmartre, ordin să asculte de Rascasse.

— Duceţi-vă, spuse el. Sunt mulţumit de voi. Mâine, deîndată ce omul acela va fi prins, veţi împărţi între voi două sute de pistoli.

— Unde va trebui să-l conducem? întrebă Corignan îndoindu-se până la pământ

— Aduceţi-mi-l aici. Acum plecaţi.

Trencavel prins! se gândea Richelieu după plecarea celor doi tovarăşi. Oh! Aceşti doi oameni nici nu-şi dau seama că probabil îmi salvează viaţa!…

Şi apoi dădu ordin să fie introdus părintele Joseph.

Ajunşi afară, Corignan şi Rascasse îşi numărară piesele de aur pe care le înhăţaseră şi îşi îndoiră cu grijă cele două preţioase ordine, apoi intrară împreună într-o cârciumă, pentru a-şi celebra acolo triumful şi a se învoi asupra celor ce aveau să facă a doua zi. Rascasse, însetat, ceru două butelii cu vin de Anjou şi Corignan sărută servitoarea care le aducea, sub pretext că o binecuvântează.

— Acum, spuse călugărul, după ce se aşeză, spune-mi şi mie unde ai primit rana aia la braţ?

— Poftim, făcu Rascasse. Bine că mi-ai adus aminte.

El îşi sumese mâneca şi cu o cârpă muiată în apă, începu să frece plaga. În câteva secunde, rana dispăru… era falsă, vopsită cu roşu. Corignan rămase năucit: Rascasse era şi mai „tare” decât îşi putuse închipui.

Acum, dacă Rascasse nu ezitase să-şi dea pe faţă înscenarea faţă de un rival, un adversar, un duşman chiar, care putea să-l piardă cu un cuvânt, era din cauză că deşi Corignan era capabil să-l doboare pe Rascasse, iar Rascasse în stare să-l străpungă

cu frigarea lui de spadă şi deşi la nevoie puteau încerca să se calomnieze unul pe celălalt, niciodată însă, nu ar fi fost în stare să spună cardinalului micile lor secrete ale meseriei. Asta era altceva. Şi nu din cinste, sau din scrupule; doar din interes. Să-l denunţe pe celălalt, însemna să se denunţe pe el singur. Ei se urau, însă erau aliaţi.

Când cele două butelii cu vin fură golite până la ultima picătură şi după ce Corignan binecuvântă în felul lui, pentru ultima oară, servitoarea, cei doi cumetri ieşiră, pentru a se duce fiecare acasă.

— Aşa, spuse Rascasse, mâine tu vei lua comanda Porţii Saint-Denis?

— Da. Şi tu pe a Porţii Montmartre. Şi dacă ai să-l prinzi tu pe Trencavel, ai să pui să mă anunţe imediat?

— Vai de mine! păi m-am jurat!! Şi tu ai să mă chemi de asemeni, dacă diavolul ăla are să cadă în cursa ta. Adio cumetre, eu mă duc acasă la mine, ca să mă prepar pentru ziua de mâine.

— Şi eu, spuse Corignan, mă întorc la mânăstire, ca să încep să mă rog.

— Mâine dimineaţă în zori, eu am să fiu în dosul terenului de lupte Saint-Lazare, se gândea Rascasse.

— Când s-o crăpa de ziuă mâine dimineaţă, îşi zicea Corignan, eu am să dau târcoale în jurul conacului în chestie.

— Până atunci, continuă primul să se gândească, pistolii Eminenţei Sale mi se par cam greu de purtat.

— Şi cu toate acestea, continuă şi cel de-al doilea să-şi spună, tot aurul acesta ar putea să-mi fie luat de fratele vistiernic al mânăstirii, dacă nu aş avea grijă să las vreo câteva piese în locuinţa aceea minunată, unde am spovedit odată pe o servitoare. Mă duc să văd dacă nu cumva mai e vreo altă servitoare, pe care s-o smulg din flăcările iadului.

Nas în nas, cei doi derbedei se ciocniră la uşa aceleiaşi case, un fel de tavernă rău famată, aşezată pe o străduţă şi mai rău famată.

— Aha! asta spui tu că se numeşte că te prepari acasă la tine pentru luptele de mâine!

— Aha! asta spui tu că se numeşte că te rogi în mânăstirea ta!

Şi intrară amândoi.

Capitolul XIX – CONACUL SAINT-LAZARE

CURSA ERA GATA. Richelieu puse să se închidă toate Porţile Parisului, în afară de cele două unde trebuia să se posteze Rascasse şi Corignan, ca şefi de capcane. Toate aceste preparative enorme, ca să fie prins un singur om, aveau ceva hidos în ele.

A doua zi, după ce îşi petrecuse o parte din noapte ca să-i povestească lui Mauluys şi lui Montariol, acel vis, pe care deşi treaz, i se desfăşura înaintea ochilor în palatul de Guise, Trencavel ieşi din Paris prin Poarta Montmartre şi se îndreptă spre conacul Saint-Lazare. El mergea călare, la pas. Era aproape de prânz. Un soare frumos de primăvară râdea de sus, pe un cer senin, de mătase gri-bleu, cu câteva eşarfe de voal. O bucurie ciudată făcea să-i bată inima tânărului. O spadă solidă lovea coastele calului şi câteodată, el o mângâia cu mâna: spada aceea, avea să-i cucerească prietenia frumoasei Annaïs. Restul avea să-i vie pe urmă. Restul!... Dragostea!

Din depărtare bătea douăsprezece, când descălecă în faţa casei ce îi fusese semnalată. Venise la timp...

Saint-Priac pornise şi el spre casa care, după ce trecea Poarta Saint-Denis, se putea vedea din depărtare, în spatele clădirilor Mânăstirii Saint-Lazare, fiind aşezată ceva mai sus. Numai că el plecase pe la orele douăsprezece la drum spre moarte; cel puţin aşa credea el. Nu puţin curaj îi trebuia, să înainteze aşa la pas, descoperit, prin ţinutul acela mlăştinos şi plin de tufişuri. Saint-Priac înţelesese foarte bine că era sortit să primească vreun atac perfid cu spadele, sau vreo salvă de arhebuze, destinate cardinalului. El încălecase şi se îmbrăcase cu costumul cu care Richelieu avea obiceiul să se arate parizienilor. Calul era negru; costumul: un pieptar violet presărat cu aur, pălărie mare de fetru cu pană violetă, cizme înalte roşcate şi o manta mare, roşie.

De la Poarta Saint-Denis până la conacul Saint-Lazare, fură pentru Saint-Priac clipe groaznice. Fiecare din aceste momente putea să-i aducă moartea. Ordinul era să meargă la pas. Saint-Priac îşi învinse cu foarte mare greutate pofta nesăbuită pe care o simţea de a-şi înfige pintenii în burta calului. Ordinul era să se

lase văzut din depărtare. La fiecare accident de teren capabil să-l ascundă de privirile altora, el închidea ochii, ca să nu mai vadă. Din dosul fiecărui copac, fiecărui tufiş, el aştepta glonţul de muschetă care avea să-l doboare. Până să ajungă la zidurile Mânăstirii, era alb ca varul şi trebui să se încleşteze de şa ca să nu cadă. Numai când ajunse acolo, scoase un suspin şi spuse: sunt salvat.

De ce era salvat? Din dosul zidurilor mânăstirii, din fundul unui intrând plin de urzici, apărură câteva figuri. Privind mai bine s-ar fi putut vedea acolo vreo zece vlăjgani şi caii lor legaţi ceva mai departe. Saint-Priac făcu un ocol uşor şi trecu pe lângă ei. Ei se ridicară şi se aşezară în rând.

— Nu uitaţi şuieratul meu, spuse Saint-Priac cu voce scăzută.

Şi părând că nici nu-i văzuse îşi continuă drumul spre casa lui Chalais. Saint-Priac voia să se bată şi să-şi rişte pielea, dar nu voia să se lase masacrat fără luptă.

— Ar fi o mare cinste să mă las binişor ucis în locul Eminenţei Sale a cărei ţinută o port. Dar la urma urmei, dacă pot face în aşa fel ca să scap din capcana aceasta, aproape zdravăn, voi avea şi cinstea – şi profitul pe deasupra. Acest Chalais trebuie să fi ascuns înăuntru doi trei cumetri solizi, care îl vor ajuta la momentul oportun.

Şi fiindcă Saint-Priac ştia să calculeze, el se hotărâse să opună oamenilor lui Chalais un număr egal de spade. Ca să nu se înşele, el ascunsese acolo în apropiere zece; era o socoteală bună.

De fapt, aveau să fie destul de mulţi musafiri în casa aceea în care ar fi trebuit să se întâlnească numai două persoane: Trencavel venea acolo, Saint-Priac venea şi el; Montariol venise deja, Rascasse şi Corignan erau şi ei deja ascunşi acolo, cei zece tâlhari angajaţi de Saint-Priac erau gata să alerge acolo şi în fine, în sala de la parter, se afla o persoană care aştepta de la ora zece dimineaţa; era Annaïs de Lespars.

În dimineaţa aceea ea primise un călăreţ trimis de ducesa de Chevreuse. Şi cavalerul îi spusese: „Am primit ieri o depeşă de la secretarul său; are să vină şi va fi singur”. La ora zece, Annaïs intră în casa singuratică cocoţată pe o înălţime care domina mânăstirea. Aici se instală în sala cea mare. La dreapta şi la stânga se aflau două uşi mari, pe care ea le deschise pe rând; amândouă dădeau în câte o odăiţă şi nu se afla nimeni în ele.

Asigurându-se că era singură, ea îşi scoase spada, o încercă îndoind-o în mâini şi o aşeză pe masă. Era palidă; ochii ei negri îi reflectau hotărârea neclintită... Costumul de cavaler pe care îl îmbrăcase, îi lăsa toată libertatea mişcărilor pentru luptă, şi în picioare, în pragul uşii, luminată în plin de soarele cald de primăvară, cu silueta ei fină şi mândră ea aştepta bătălia, cu privirile aţintite asupra intensei regiuni pustii şi mlăştinoase. Un moment, o tresărire o zgudui. Richelieu venea la pas.

— Uite-l!...

Dar nu era Richelieu. Era numai costumul lui. Şi în costumul acela, Saint-Priac!

Câteva minute Annaïs rămase să-l contemple pe cel care venea la ea, o mică imagine pierdută în radiaţiile soarelui, în partea de jos a câmpiei; după un timp distinse şi detalii: calul negru, catifea violetă şi manta roşie a călăreţului. Privirea ei părea că vrea să-l atragă... de acum înainte, nimic nu-l mai putea împiedica pe Richelieu să ajungă până la ea. Ciocnirea era inevitabilă. Ea intră din nou în salon şi deschizând uşile din dreapta şi din stânga, ea se asigură că odăile de alături erau goale. Şi luându-şi iar spada se jucă cu ea, apoi o privi un minut cu o ciudată privire fixă şi o puse la loc pe masă. Ea îşi încrucişă braţele şi aşteptă.

Buzele îi erau întredeschise; pieptul i se ridica în tremurături scurte; aspira răzbunarea şi inima îi bătea chemarea morţii

— Să-l ucid, murmură ea, sau să fiu ucisă de el. Dacă eu voi cădea, Trencavel are să vină şi va continua el lupta, tot cu spada asta... (Ea se înfioră.) Va veni oare?... Unde o fi acum?... De ce oi fi având eu încredere în el când totul îl învinuieşte de a fi spionul cardinalului?... Va veni oare?... Oh! dar de ce o fi venind Richelieu aşa de devreme?... Când Trencavel nici nu e aici?

O îndoială teribilă se abătu asupra ei. În acelaşi moment, ea auzi paşii calului, apoi cum cavalerul descălecă zgomotos şi îşi lega animalul. Ea îşi lăsă capul în piept

— Iată-l! Richelieu a şi venit! Dar de ce aşa devreme?...

Ea palpita. Intrarea luminată de soare, fu întunecată de o umbră. Annaïs puse încetişor mâna pe mânerul spadei ce se afla pe masă şi îşi ridică ochii. Şi ochii ei frumoşi se dilatară într-un fel de spaimă groaznică şi ceva ca un strigăt slab i se stinse pe buzele-i albite: Saint-Priac!...

Spaima era în ea şi nu venea nici din uimire şi nici din frică. Venea de la gândul înfiorător că Richelieu a fost prevenit!… Prevenit de Trencavel!

Saint-Priac încremenise. De la prima privire, el recunoscuse pe Annaïs, în acel tânăr cavaler ce sta în picioare lângă masă, cu mâna pe o spadă goală. Îl împietrise uimirea şi îngrijorarea de ceea ce putea să fie dedesuptul acestei întâlniri… Cardinalul îl trimesese la Chalais… şi acolo o găsise pe Annaïs de Lespars. De ce? Ce voise Richelieu? Dar aproape imediat pasiunea începu să vorbească în el cu o voce autoritară ce acoperea pe toate celelalte. Saint-Priac scrâşni:

— Drace! Orice ar fi vrut Eminenţa Sa, eu am să fac să se întoarcă asta în profitul meu! Fiindcă e aici, am s-o iau pentru mine, pentru mine singur!

Cu un şuierat strident, el sfâşie tăcerea întinsă a mlaştinilor. Ascunşi acolo pentru a-l apăra, cei zece tâlhari angajaţi aveau să-i servească pentru alt lucru. Asta era totul! Şi după aceea, intră.

Annaïs, cu spada în mână, se îndreptă spre uşa din dreapta, pe care o deschisese cu o clipă mai înainte; de data aceasta ea nu se mai deschise!… Şi pe cea din dreapta, o găsi la fel, încuiată!… în cele două camere, goale cu un minut mai înainte, acum se aflau oameni. Intenţia de a o prinde în cursă, era evidentă.

Părăsind intrarea, Saint-Priac se aşeză între Annaïs şi scara din fund care i-ar fi oferit posibilitatea de a se retrage în partea de sus a casei.

Ea aruncă în jurul ei o privire sălbatică, de antilopă prinsă în cursă. Uşa cea mare de la intrare era deschisă, iar Saint-Priac, la picioarele scării, rânjea. În timp ce ea se repezi cu iuţeală spre dreptunghiul de lumină aurie al uşii, auzi galopul grăbit al mai multor cai şi dintr-o dată, cei zece tâlhari plătiţi, ai lui Saint-Priac, apărură cu pumnalele în mână, urlând:

— Pe ei! Pe ei! Săriţi! La moarte! Ucideţi! pe cine să ucidem?…

— Afară de aici caraghioşilor! comandă Saint-Priac. Păziţi intrarea şi aşteptaţi să vă chem!

Annaïs, cu un gest de dispreţ îşi vârî spada în teacă şi cu un râs amarnic grăi:

— Trencavel a organizat de minune cursa asta.

Saint-Priac nu înţelesese, dar se apropie de ea şi-i răspunse cu o voce tremurătoare:

— Cu spada aceea în mână, eraţi superbă. Niciodată nu v-am văzut aşa de strălucitoare. Pe cine credeaţi că-l veţi găsi aici? Pe cine speraţi să-l ucideţi?

Ea îşi întinse mâna şi atinse mantia roşie cu vârful degetului:

— Pentru ce te-ai îmbrăcat cu hainele cardinalului de Richelieu? Stăpânul dumitale îţi face prea multă cinste.

El se cutremură, smulse de pe umeri pelerina pe care o aruncă într-un colţ şi spuse:

— Pe el voiaţi să-l ucideţi, nu-i aşa? Voiaţi să vă bateţi în duel cu Richelieu! Oh! ce frumoasă sunteţi! Ei bine, iată pieptul meu. Dacă vă trebuie o spadă de care să v-o ciocniţi pe a dumneavoastră, iat-o pe a mea!

Ea îl dezaprobă cu dispreţ.

— E foarte adevărat! rosti el într-un şuierat arzător. Mă dispreţuiţi prea mult pentru aşa ceva. Eu sunt mai prejos şi decât ura dumneavoastră. Cine sunt eu?

Gâfâia. Mustaţa lui roşcată se zbârlise.

— Eu sunt omul care vă iubeşte. Nimeni nu are să vă iubească vreodată ca mine.

— Haide, spuse ea cu răceală, fă-ţi odată datoria: cardinalul aşteaptă să-i dai raportul.

Saint-Priac, sub lovitura ca de bici ce o primise, rămase o clipă amuţit de disperare. Apoi furia lui ajunse la maximum. Sfidarea liniştită a lui Annaïs îi devenise singurul lucru pe lume pe care nu-l putea suporta. Şi într-un ultim efort de dragoste, el îşi uşura ura:

— Am să vă forţez eu să mă urâţi, bâlbâi el.

Ea clătină din cap cu un calm teribil.

— Oh! mugi el. Am să vă forţez eu să scoateţi spada aia pe care o purtaţi şi să o ridicaţi spre mine! Vreau să-mi vedeţi culoarea acestui sânge, care arde de dragoste pentru dumneavoastră…

Annaïs îşi scoase spada şi o rupse pe genunchi, apoi azvârli bucăţile pe jos.

Saint-Priac îşi acoperi faţa cu palmele crispate. Un suspin i se înecă în gâtlej. Apoi se îndreptă, spumegând. Ochii lui aruncau lumini însângerate. Şi într-un spasm spuse:

— Ei bine, nu! N-am să mor de ruşine sub dispreţul dumitale.

Vreau să mor de durere, sub ura dumitale. Doar dacă, în curând, n-am să-mi pot bate joc chiar de ura asta.

— Să terminăm odată cu asta. Eu n-am să te urăsc.

— Ba ai să mă urăşti, mugi Saint-Priac. Şi asta are să fie bucuria mea. Ei bine, mama dumitale…

El se opri, gâfâind, poate ezitând. Ea tresări cu putere şi strigă:

— Mama mea!… Ce vrei să spui?…

La această întorsătură a înspăimântătorului duel, Saint-Priac simţi că Annaïs fusese atinsă. Acum trebuia să-i dea lovitura de graţie. Şi atunci, îngrozitorul secret se ridică din fundul acestui suflet tulburat şi făcu explozie:

— Mama dumitale! Era marele obstacol dintre dumneata şi mine! Chiar înainte de a fi voit s-o omoare Richelieu, eu am voit-o!

Annaïs asculta cu atenţia încordată. Saint-Priac gâfâia

— A venit la Angers un om… un om trimis de cardinal. El mi-a spus tot. Atunci am aflat că voinţa lui Richelieu se confunda cu dorinţa mea. Ne-am înţeles atunci ca prichindelul acela să se laude cu treaba asta…

Saint-Priac se aplecă spre Annaïs, cu aer de cruzime, cu o mutră îngrozitoare şi continuă:

— Dar eu am adus-o la îndeplinire. Eu i-am dat otrava. Eu am ucis-o pe mama dumitale. Ah! tună el îndreptându-se, prichindelul acela n-ar fi îndrăznit s-o facă! Eu! eu am îndrăznit! Încearcă acum să mai spui ca nu merit ura dumitale!

Annaïs aruncă nişte priviri rătăcite spre fragmentele spadei sale rupte.

— Ruptă! urlă Saint-Priac. Şi de altfel acum e prea târziu! Acum când ştii asta, nu am să mă mai las ucis de dumneata! Simt că acuma eu te urăsc, cu toată ura pe care mi-o porţi dumneata. Nici-o mască. Nici-o dragoste. Acum eu sunt stăpân aici. Acum eşti a mea. Hei! băieţi! Veniţi încoace!

Într-o clipită sala fu invadată de cei zece tâlhari. Annaïs era ca moartă. În mod vag simţi că era târâtă afară şi-l auzi pe Saint-Priac aruncând ordine cu un ton scurt. Şi deodată se văzu pe un cal în mijlocul unor oameni. Saint-Priac se aşeză în capul trupei şi strigă:

— Urmaţi-mă!

Banda porni spre Nord, trasând un mare semicerc în jurul

Parisului. Era tocmai momentul când Trencavel ieşea pe poarta Montmartre.

Trei ore mai târziu, Saint-Priac îl părăsea pe contele de Chalais. Apoi, în goana mare, sosea în Piaţa Regală şi îşi făcea imediat intrarea în cabinetul cardinalului, care îl privea cu uimire. Brigandul înţelese şi surâse:

— Nici o zgârietură pe costumul dumneavoastră, Monseniore. Nici cea mai mică lovitură a sorţii. Mă întorc cât se poate de simplu, onorat de saluturile unei mulţimi de oameni, care m-au luat drept Eminenţa Voastră.

Cardinalul privi atent spre faţa aceea lividă, ale cărei trăsături păreau înăsprite şi se gândi: „S-a întâmplat ceva. De ce?”

— Contele de Chalais? întrebă el.

— M-a primit foarte galant. Era singur, Monseniore, absolut singur şi mi-a explicat că ar fi avut onoarea să-l servească el însuşi pe Eminenţa Voastră, banchetul era gata pregătit.

— Oh! se gândi Richelieu pălind. Otravă? Da! Trebuia să mă fi gândit la asta.

Dar ca şi cum ar fi ghicit acest gând, Saint-Priac continuă liniştit:

— Mă simt forţat să mărturisesc Eminenţei Voastre, că mi-era tare foame. Domnul conte a insistat aşa de frumos… Pe scurt, ne-am aşezat amândoi la masă şi am devorat tot ce a fost pregătit pentru dumneavoastră şi am epuizat până la ultima butelie de vin, cinstind în sănătatea Voastră.

La un gest al cardinalului, Saint-Priac se retrase. El gândea: Acum e a mea. Numai a mea Eu am cucerit-o, eu o păstrez!

S-a întâmplat ceva, îşi spunea Richelieu, ceva care trebuie totuşi s-o aflu!

Trencavel luase vesel un trap destins, cu ochii aţintiţi acolo sus, pe eleganta construcţie de cărămizi, garnisită pe margini cu piatră albă. Când ajunse lângă zidul mânăstirii se opri scurt şi se ridică în scări. În depărtare, în direcţia Mânăstirii Temple, un nor de praf gonea, ras cu pământul. Trencavel, nemişcat, simţi o îngrijorare năpădindu-i în suflet, fără să-şi poată explica de unde îi venea. El privi înflăcărat norul de praf ce se depărta şi murmură: Ce o fi asta?…

Coloana de praf roşiatic, luminată de soare, scădea repede. În curând dispăru în depărtare. Trencavel simţi un fel de lovitură în

inimă. Dar, clătinând din cap, el porni din nou la drum. În curând descăleca în faţa conacului. Uşa era larg deschisă. De ce? Cu buzele strânse, el intră înăuntru. Totul era calm, liniştit, în ordine. El surâse vesel:

— Bun. Am sosit primul.

În acest moment, toate porţile Parisului se închideau, în afară de cele două lăsate deschise, ca nişte curse de şoareci. Şi la una şi la cealaltă, se aflau câte douăzeci de soldaţi şi un ofiţer. Şi fiecare din ei îşi spunea:

— Acum poate să vină omul. Totul e gata să-l primească, într-adevăr totul era gata, chiar şi spânzurătoarea.

Capitolul XX – SECUNDUL MONTARIOL

TREBUIE CA CITITORUL să ne permită a ne da înapoi cu câteva ore, pentru a urmări trei personaje care joacă un rol important în această aventură.

Primul e Rascasse. Apoi Corignan şi după aceea Montariol.

În ajun, Rascasse părăsise taverna, prost dispus, mormăind tot felul de înjurături. Vinul bun al cărui strălucit admirator era, îl uşurase la început de doi-trei pistoli. După aceea zarurile, la barbut, deschiseseră o breşă şi mai mare în punga lui. Pe la ora zece seara Rascasse plecă, cu inima plină de necaz, cu creierul plin de fumurile vinului, dar cu punga goală.

El locuia în strada Saint-Antoine, în apropiere de Palatul Saint-Paul adică aproape de Piaţa Regală, unde locuia Richelieu. Îşi făcuse şi el pe-acolo, într-o căsuţă izolată, un cuibuleţ: coteţul ogarului. Era o cocioabă, în care Rascasse locuia singur, fiind burlac. Ideea de a avea o soţie, copii, o familie, nu putea să-i dea prin cap acestei fiinţe perfect nesociabile. Odată încercase şi el să ia o servitoare, dar se pare că i se întâmpla câteodată să vorbească în somn şi ea i-o spusese în mod foarte naiv, iar Rascasse o dădu imediat afară, jurând să trăiască totdeauna singur, pentru a nu-şi da pe faţă micile-i secrete.

În afară de faptul că era jucător, băutor, mincinos, invidios şi lăudăros, nu avea alte defecte. În fond, în adâncul lui, poate că nu era un om aşa de rău, numai că trebuie să subliniem că era mic, foarte mic şi ştiindu-se aşa de rău construit fiziceşte, el

avea un necaz teribil pe mama lui şi pe toată lumea. Din cauza asta avea el atâta plăcere, când putea să pună cuiva mâna în ceafă.

Când spunem că trăia absolut singur, facem o greşeală. Rascasse avea un câine cu care se înţelegea de minune. Şi aceasta nu fiindcă omul ar fi iubit cine ştie ce mult animalul, sau animalul ar fi avut prea multă afecţiune pentru stăpânul lui. Dimpotrivă, Rascasse îşi detesta câinele în aşa grad, încât îi dăduse numele omului pe care îl ura mai mult decât orice pe lume, îl botezase Corignan-întâiul. Cât despre câine, el nici nu-l putea vedea vreodată pe stăpânul lui fără să mârâie şi să simtă irezistibila nevoie de a-şi arăta dinţii. De altfel era un câine foarte puţin sociabil, cu urdori la ochi şi cu un caracter detestabil. Poate că din cauza asta se ţineau ei unul de altul.

Acum, să vedem de ce păstra Rascasse căţelul acela şi pentru ce căţelul nu fugea de acolo. Corignan-întâiul în tinereţea lui îşi pierduse o labă şi o ureche, aşa că era un animal grotesc; şchiop, de-abia alerga, cu singura şi lunga lui ureche atârnându-i pe stânga, era pur şi simplu hidos. Aceste detalii erau mai mult decât trebuia ca să-şi atragă huiduielile copiilor. Corignan-întâiul, era bătut cu pietre şi cu ciomege de fiecare dată când îşi scotea nasul afară. De aci, necesitatea pentru el, de a rămâne credincios colibei lui Rascasse, unde mai primea câteodată de la stăpân o lovitură de picior, dar unde cu puţină filozofie, viaţa era în definitiv suportabilă.

Cât despre Rascasse, iată de ce ţinea el căţeluşul. Rascasse ca şi toţi singuraticii, dormea greu şi mult. Somnul era marea lui bucurie şi plăcere; când se culca, dormea buştean. Însă trebuia să fie foarte matinal şi n-ar fi reuşit niciodată să se scoale aşa de dimineaţă, dacă n-ar fi avut pe lângă el pe cineva care să-i facă acest serviciu. Şi acest cineva, era nenorocitul căţeluş. El avusese răbdarea să-l dreseze. De altfel, sistemul lui era dintre cele mai simple; el nu-i dădea de mâncare lui Corignan-întâiul, decât o singură dată pe zi, la ora şapte dimineaţa. Aşadar, în fiecare dimineaţă, cam la aceeaşi oră, câinele înfometat, începea să schelălăie, să mârâie; să sară în patul celui ce dormea şi în cele din urmă, izbucnea în lătrături sonore…

Aşadar, Rascasse se întoarse în seara aceea foarte prost dispus acasă, îl gratifică pe nenorocitul Corignan-întâiul cu o abundentă porţie de picioare şi după ce îşi cercetă comoara,

constată că nu-i mai rămăsese decât câţiva bieţi gologani în fundul unei cutii de fier, ascunsă cu grijă într-un dulap.

— Din fericire, se gândea el strâmbându-se în toate chipurile, din fericire, o să avem mâine două sute de pistoli de împărţit, pentru prinderea lui Trencavel. Ce spun eu: de împărţit! Eu singur am să pun mâna pe cele două mii de lire, fiindcă eu singur am să-l duc pe Trencavel, cardinalului!

Zicându-şi acestea, el se culcă şi imediat căzu într-un somn greu, din care fu scos abia a doua zi de dimineaţă, de reclamaţiile energice ale câinelui. Imediat, Rascasse se grăbi să-i dea o abundentă porţie de mâncare apoi se echipă ca pentru război, adică îşi scoase din grajd calul, îşi puse în unul din coburi, un pistol de război şi o butelie cu vin de cea mai bună calitate. În cobul celălalt puse un pateu şi o pâine; era un om foarte precaut. Înarmat, pe lângă o spadă solidă şi cu un pumnal mare, se căţără pe cal şi se îndreptă spre Poarta Montmartre. În paranteză, vom spune că acel glorios cal, era un căluţ destul de frumuşel, de culoare porumbacă.

La poarta Montmartre, după ce constată că postul fusese dublat, Rascasse îşi arătă ordinul semnat de cardinal, care îi punea la dispoziţie pentru ziua aceea ofiţerul de gardă şi oamenii lui. Ofiţerul citi ordinul, făcu un „E-n regulă!" răstit şi dispreţuitor, apoi îi întoarse spatele.

Rascasse ridică din umeri şi urmându-şi drumul, ajunse la casa care, după conversaţia ce o surprinsese în palatul de Guise, bănuia a fi goală. Şi era sau cel puţin, aşa părea. Rascasse procedă ca într-un teritoriu cucerit: îşi vârî căluţul într-un grajd, îi dădu de mâncare din ce găsi pe acolo, intră în casă, vizită parterul, fluierând, cu un are de vitejie şi în cele din urmă se instală în camera ce se afla în dreapta sălii celei mari şi îşi aduse acolo mâncarea din coburi.

De aici, mormăi el, am să supraveghez toate evenimentele. N-am decât să-i las să vină şi atunci… ai mei au să fie cei două sute de pistoli ai Eminenţei Sale!… Păcat! adăugă el reflectând. Trencavel ăsta e un băiat tare de treabă şi mi-a cruţat viaţa… Eh! La naiba! Aşa-i războiul!

Acum suntem nevoiţi să consacram câteva rânduri şi lui Corignan.

Corignan era un om vanitos şi cu o minte destul de greoaie. El

făcuse câte puţin din toate meseriile de derbedeu, înainte da a eşua în Mânăstirea Capucinilor, unde fusese cules de pe drumuri. Era unul din acei călugări hrăpăreţi, golani, leneşi şi mincinoşi, care forfoteau la epoca aceea. Tocmai din cauza acestor vicii, părintele Joseph se gândise să facă din el un spion, pe care după aceea i-l oferise lui Richelieu. Rasa lui şi mai ales fizionomia lui, cu fruntea îngustă şi nasul plin de coşuri, aerul lui de om care nu prea înţelege, făceau ca nimeni să nu-l bănuiască şi să nu se ferească de el. În schimb, avea o ureche foarte fină.

Era foarte mândru de anteriul lui, de talia lui gigantică, de pumnii lui uriaşi şi de latineasca lui. În plus, mai poseda acel fel de isteţime, care este arma defensivă a ţăranului şiret...

Corignan ducea existenţa cea mai independentă, din câte i-ar fi fost posibil să viseze. El nu avea nici locuinţă, mei câine, nici cal. Dar asta nu însemna că nu avea nici un domiciliu. El locuia de fapt la Mânăstirea Capucinilor, de care avea o adevărată oroare de altfel, fiindcă de câte ori nimerea acolo, era condus în general, direct la *in pace*, un fel de celulă, de care avea pe drept motiv, o frică teribilă.

Cât despre mania pe care o avea părintele Joseph să-l încarcereze de îndată ce îl vedea sosind, ea se explică prin două motive: trebuia să dea exemplu celorlalţi călugări şi apoi, mai ales trebuia să-l ţină pe Corignan atunci când puneau mâna pe el, pentru a-i putea da drumul la timp, pe vreo urmă.

În afara mânăstirii, Corignan mai avea vreo sută de locuinţe, în care era sigur de a fi bine primit, fiindcă avea întotdeauna punga bine garnisită. Eminenţa Sa era foarte generoasă. Părintele Joseph, el însuşi când era nevoie nu ezita să-şi deschidă punga.

Astfel era Corignan: un naiv cinic, a cărui existenţă se desfăşura între haimanalâc şi temniţă.

Am văzut că Rascasse, mult mai prudent, mult mai stăpân pe sine, părăsise taverna pe la ora zece seara. Corignan rămase acolo toată noaptea, după ce convinsese o servitoare de necesitatea ce se prezenta pentru ea, de a i se spovedi lui; convingere pe care o căpătă de îndată ce azvârli o privire în punga lui Corignan. A doua zi de dimineaţă, adică în ziua în care Trencavel trebuia să fie arestat, el se deşteptă cu capul greu şi întrebă întâi ce oră din zi era.

— Nouă, i se răspunse.

— Doamne Dumnezeule! mugi Corignan sărind în sus.

Corignan se repezi, alergă într-un suflet la mânăstire, puse o şa pe un măgar, îşi încinse o spadă solidă pe sub anteriu, încălecă şi porni repede spre Poarta Saint-Denis. Şi aci postul era întărit. Şi aci ofiţerul ştia că era vorba de arestarea unui conspirator, un criminal de stat, un anume Trencavel, în sfârşit şi aci acel demn militar făcu o strâmbătură, când văzu ordinul ce-l făcea subordonatul acelui călugăr. Însă, neavând nici o posibilitate de a se împotrivi unei dispoziţii venită din partea Eminenţei Sale, ofiţerul mormăi:

— Bine, jupâne popă, o să fii ascultat aşadar. Până atunci şterge-o din faţa mea.

Corignan nici nu mai aşteptase această invitaţie, ci o şi luase la trap, inspectând împrejurimile cu o privire bănuitoare, înspăimântat la gândul că Rascasse avusese poate şi el aceeaşi idee şi că va trebui să împartă cu el cele două sute de pistoli ai cardinalului. În sfârşit, ajungând cam pe la ora zece la capătul drumului, el îşi legă măgarul în spatele unei şuri, intră şi constată cu satisfacţie că era singur în toată casa.

— Lăudat fie Domnul, pistolii vor fi ai mei. Să vedem! acum trebuie să luăm o poziţie din care să vedem totul şi să nu putem fi văzuţi.

El se îndreptă spre uşa din dreapta a salonului şi o găsi închisă. Rascasse era acolo! Atunci se duse la uşa din stânga, care era deschisă. Intrând în cameră, înainta câţiva paşi în semiîntuneric obloanele fiind închise, când... deodată auzi uşa pe care o lăsase deschisă, închizându-se cu zgomot. El se întoarse şi rămase trăsnit de uimire, când se găsi nas în nas cu un om pe care îl recunoscu numaidecât:

— Sfinte Dumnezeule! Secundul lui Trencavel!...

— Aha! spuse Montariol. Călugărul Corignan!... Ei! bonjour cuviosule capucin!

Rascasse fusese matinal, dar Montariol şi mai matinal decât el. Trencavel îi povestise lui şi lui Mauluys, ciudatele întâlniri pe care le avusese în palatul de Guise şi promisiunea pe care i-o făcuse lui Annaïs.

— Aşa! spuse flegmatic Mauluys, e vorba să-l ucidă pe cardinalul de Richelieu?

Montariol, pălise însă, în timp ce Trencavel era înfierbântat. Contele de Mauluys, continuase cu răceală:

— Domnul de Chalais speră ca Monseniorul cardinal să vină la conacul lui de la Saint-Lazare. Acolo, în loc de Chalais, cardinalul o s-o găsească pe domnişoara de Lespars, care îi va propune să-şi măsoare puterile cu spada în mână…

— Drace, minunată fată! mormăise Montariol.

— Şi tu, continuase contele, tu o să fii acolo numai pentru a-i demonstra că nu eşti în slujba lui. Şi dacă domnişoara de Lespars va cădea, vei continua lupta, nu-i aşa?

— Da, aprobase Trencavel cu dinţii strânşi, cu capul înfierbântat.

— Ei bine, vrei să-ţi spun eu ce cred? N-o să se întâmple nimic din toate astea. Cardinalul n-o să vină. În locul lui Richelieu, o să găseşti câteva bande de zbiri, care o să te târască la Bastilia…

— Mii de tunete! răcni Montariol.

— Şi de acolo, la eşafod, continuase Mauluys. De ce te amesteci în treaba asta?…

— Mă amestec, fiindcă o iubesc! spuse Trencavel cu vocea lui arzătoare. Şi fiindcă vreau s-o cuceresc! eu mi-am angajat în asta viaţa; dacă voi câştiga, îmi câştig fericirea. Dacă voi pierde, nu-mi pierd decât viaţa.

Mauluys, aruncând o privire adâncă spre Trencavel, murmurase:

— Poate că ai dreptate. Totul depinde de ideea pe care şi-o face fiecare, despre fericire. Tu ai ideea ta, aşa că… n-ai decât să ţi-o urmezi până la capăt.

— Dar asta nu-i totul Mauluys şi tu secund. Discuţia pe care am avut-o eu cu ea, trebuie să rămână un secret. Dacă veţi veni şi voi acolo, ca să mă ajutaţi, mă veţi dezonora în ochii lui Annaïs. Îmi daţi cuvântul vostru, că n-o să vă văd pe-acolo, la conacul lui Chalais?

— Cum vrei! spuseră ceilalţi doi.

Atâta fusese de ajuns, fiindcă Trencavel ştia că Mauluys şi Montariol ar fi consimţit să moară, mai curând, decât să-şi calce cuvântul odată dat. Însă de îndată ce ei găsiră prilejul să schimbe două cuvinte pe şoptite, Mauluys spusese:

— Pe la prânz, o să fim prin preajma Mânăstirii Saint-Lazare.

— Şi eu, spuse Montariol, o să fiu chiar în conac. Totul e ca să nu mă vadă el, aşa cum mi-am dat cuvântul.

Din cauza aceasta, Montariol ieşise din Paris, chiar în momentul când se închideau porţile. Din cauza aceasta, el

ajunsese cu mult înainte, în casa singuratică, căreia fără nici o clipă de ezitare el îi spărsese uşa şi intrase. Şi pentru aceasta, postându-se în odaia ce se afla în stânga sălii celei mari, îl văzuse mai întâi pe Rascasse, venind.

— Mauluys avea dreptate, mormăi secundul. Iată avangarda zbirilor. Eh trăsnaie, ăsta se instalează ca la el acasă!

După câteva momente, Montariol simţise clocotind în el una din acele mânii furioase, pe care el nu şi-o putea potoli, decât exersându-şi puterea pe tot ceea ce-l înconjura. În curând el ieşi din observatorul lui şi se îndreptă cu paşi mari spre odaia din dreapta, unde îl găsi pe Rascasse instalat la o masă, cu pateul, pâinea şi butelia de vin înainte. Micul om rămase cu gura căscată, cu butelia în mână şi cu ochii holbaţi.

— Domnul Montariol! bâlbâi el.

— Nu te deranja, spuse secundul închizând uşa. De altfel, ceea ce am eu de gând să fac, nu o să dureze decât câteva secunde. După asta, tu nu ai decât să-ţi continui masa.

— Păi ce vreţi să-mi faceţi? spuse Rascasse înspăimântat.

— Să te omor, pur şi simplu, spuse Montariol scoţându-şi spada.

Rascasse, alb ca varul, se ridică. O clipă, el îşi duse mâna la mânerul spadei, dar ridică din umeri, ca şi când numai ideea de a se măsura cu teribilul secund i s-ar fi părut fără sens. Montariol era întunecat la faţă. Rascasse văzu în ochii lui lucind o luminiţă roşie şi se simţi pierdut. Din instinct, el se aşeză pe după masă, în aşa fel încât să aibă masa între el şi secund. În aceeaşi clipă, masa împinsă cu putere zbură la perete şi Montariol, cu faţa crispată, sări asupra spionului şi-l apucă de gât…

Rascasse văzu spada ridicându-se şi… cu o voce calmă grăi:

— Dacă mă omorâţi, Trencavel e pierdut.

Era şi timpul, căci vârful spadei îi ajunsese la gât şi o picătură purpurie îi înroura gulerul. Braţul secundului recăzu.

— Explică-te! se răsti Montariol cu glas răguşit, nedistinct.

— O secundă! răsuflă Rascasse. Nu mai pot.

Şi atunci, un fel de disperare ciudată pătrunse în sufletul micului spion. Venit pentru a-l aresta pe Trencavel, acum avea să-l salveze!… Era sfârşitul carierei sale.

— Să-l salvez! mugi în el însuşi. De-o mie de ori nu!… Oh! ce idee minunată!… Să mă salvez pe mine, da! Şi să-mi asigur mai

bine ca oricând premiul!… Da, însă… Cu atât mai rău, ori tot, ori nimic! Ascultaţi, spuse el. Trencavel o să iasă pe la prânz din Paris, ca să vină încoace…

— De unde o ştii?

Şi Montariol începu să tremure şi un gând sinistru îi lumină mintea:

„Oare nu cumva Annaïs a?… Da, da, drace!!… Ea crede că Trencavel, e duşmanul ei… şi atunci a imaginat întâlnirea asta… şi l-a prevenit pe cardinal!”

— De unde o ştiu, puţin interesează, reluă Rascasse. Credeţi-mă, cardinalul e bine informat (Asta e! Oh! asta e infamie.) Vă luptaţi împotriva cuiva mult mai puternic decât voi. V-o spun eu, o să vă sfărâme. Până atunci, dumneavoastră vreţi să mă ucideţi. Ei bine, viaţă contra viaţă! Lăsaţi-mi viaţa şi eu o asigur pe aceea a lui Trencavel.

— Vorbeşte atunci!

— E bine! Cardinalul este informat că Trencavel o să se întoarcă în Paris prin Poarta Saint-Denis. (Montariol tresări. Asta coincidea cu cele spuse de maestrul de scrimă). Anunţaţi-l să se ferească de Poarta Saint-Denis, unde este pândit. Să intre în oraş prin Poarta Montmartre! Prin Poarta Montmartre, mă auziţi? Şi atunci, va fi salvat.

Montariol îşi puse spada la loc, în teacă, aruncă o privire în jurul lui prin odaie şi văzu că nu avea decât o fereastră.

— Nu te teme, că n-o să plec, spuse Rascasse cu o voce ciudat de sigură. Vreau să-l văd pe Trencavel, trecând prin poarta oraşului. O să-mi mulţumeşti.

Toate acestea erau mai mult decât plauzibile. De altfel Montariol se gândea că tot o să-l supravegheze şi atunci ieşi brusc. Rascasse îşi înăbuşi o înjurătură de bucurie şi alergă să încuie uşa cu cheia. Dar la cel mai mic zgomot, el descuia, apoi încuia din nou. Din cauza aceasta ceva mai târziu, Annaïs găsea uşa, când descuiată, când încuiată.

— Trencavel o să treacă prin Poarta Montmartre, pe la Poarta mea! jubila micul Rascasse. Am pus mâna pe Trencavel şi odată cu el şi pe secund; dublă captură din care imbecilul de Corignan nu va avea nici o fărâmiţă. Ce o să spună cardinalul? Ah, aş vrea să fiu…

„Ce noroc că am venit încoace, se gândea Montariol. E clar că tot ce a spus cocoşatul ăsta e adevărat. Groaza l-a făcut să dea

pe faţă tot planul Eminenţei Roşii. O să ne întoarcem prin Poarta Montmartre. Drace! ştiu că o să-i dejucăm toate planurile.”

Secundul începu să râdă. Cu toate acestea, timpul se scurgea. La un moment dat, lui Montariol i se păru că vine cineva spre camera în care se găsea. El se ascunse după uşă. Într-adevăr, cineva intră numaidecât în cameră. Secundul închise imediat uşa în urma lui şi la zgomotul făcut, noul venit se întoarse speriat. Era Corignan.

— Ah! Bună ziua! bună ziua Cuvioşia ta, spuse Montariol. Ai venit la timp pentru a-mi da binecuvântarea dumitale!

Corignan, revenindu-şi din sperietură, făcu pe curajosul şi ridică două degete:

— Îngenunchează frate! îngenunchează pentru a primi binecuvântarea pe care ai venit s-o cauţi aici!

Aproape în aceeaşi clipă el îşi desfăcu anteriul şi scoţând spada cu o mişcare furioasă continuă:

— Na! păgânule! Uite binecuvântarea mea!

Şi se repezi spre el. Dar avea de-a face cu un adversar prea tare. La fel de repede ca şi el, Montariol îşi scoase spada. Cele două oţeluri se ciocniră. Corignan nu era viteaz decât atunci când nu-şi dădea seama de pericol, însă era un spadasin de temut. Montariol da înapoi şi murmură gâfâind:

— Ei blestemăţie! ăsta vrea să mă omoare! Ăsta nu-i călugăr, e un spadasin!

— Călugăr! spunea Corignan dând lovitură după lovitură. Dar Călugăr al bisericii luptătoare!

Secundul fu rezemat de perete, lângă fereastră. Corignan fandă odată adânc, răstindu-se:

— Ţine sceleratule! cu aceste trei degete în chip de binecuvântare în burtă, o să fii sigur…

În clipa când călugărul fanda, repezindu-şi spada într-un elan furios drept spre burta adversarului, arma îi zbură din mână. Din cauza elanului ce şi-l făcuse, Corignan căzu în genunchi şi în aceeaşi secundă îl văzu pe Montariol aplecându-se deasupra lui, scrâşnind:

— Aşa, popă scârbos, credeai că poţi să-l tragi în frigare aşa de simplu pe un secund al Academiei Trencavel? Ridică-te şi să-mi spui sincer tot ce ştii, căci altfel, astăzi o să fie ultima zi când vei mai fi privit o faţă de om cinstit.

Corignan rămăsese trăsnit de uimire văzând că lovitura îi

dăduse greş… El se ridică tremurând; acum, vedea foarte clar pericolul în care se afla şi-şi dădea seama că risca foarte mult să fie străpuns de spada turbatului acela.

— Vorbeşte fără ocoluri şi fără latină, reluă secundul. Ai venit aici ca să-l spionezi pe Trencavel? Cum aveai intenţia să-l arestezi?

— Prin gărzile de la una din Porţile Parisului, pe unde are să treacă în curând.

— Poarta Saint-Denis, hai?

— Ba nu, făcu repede călugărul, la Poarta Montmartre! Vă jur că nobilul Trencavel poate să intre cu toată siguranţa prin Poarta Saint-Denis.

— Aha! făcu Montariol gânditor. Ei bine, vom vedea noi dacă ai spus adevărul, pungaş de popă şi ne vom întoarce în Paris prin Poarta Saint-Denis şi tu o să mergi cu noi. Aşa că, dacă cumva o să încerci să fugi până atunci, să te fereşti de binecuvântarea mea!

Montariol îl lăsă pe Corignan complet zăpăcit de încăierare şi tremurând de întorsătura pe care o luaseră lucrurile.

— Ei trăsnaie! dar ştii că merge bine! se gândea el. O să-i întovărăşim pe amândoi caraghioşii ăştia până la Poarta Saint-Denis, pe care o comand eu. Acolo o să pun să-i aresteze şi o să-i arunc la picioarele Monseniorului, care o să mă acopere atunci de aur şi mârlanul de Rascasse n-o să primească nici cea mai mică băncuţă!

În timpul acesta Montariol se instalase la pândă în capul scării ce dădea în sala cea mare. De acolo, el putea să supravegheze ce se petrecea jos. El se gândea:

— Rascasse spune că s-a pregătit cursa la Poarta Saint-Denis. Corignan spune că Poarta Montmartre trebuie să-i servească de capcană lui Trencavel, cel mai mare maestru de scrimă, însă cel mai nebun dintre toţi îndrăgostiţii din lume. Amândoi mint… dacă nu cumva amândoi au dreptate! Ce-i de făcut?

În momentul acela, mânaţi de acelaşi sentiment de teamă şi de curiozitate, Rascasse şi Corignan, fără zgomot, crăpaseră puţin uşile şi aruncau câte o privire furişă în sala cea mare. În partea cealaltă a sălii, în semiîntuneric, Corignan zări mutra îngrijorată a lui Rascasse şi închise repede uşa. Rascasse întrezărise şi el faţa pe care o detesta, a lui Corignan, şi se retrase cu iuţeală.

— M-o fi văzut? Dar Montariol, l-o fi văzut şi pe el? se întreba Rascasse. Ah! popă blestemat. Vrei să-mi furi partea mea de câştig!? Aşteaptă tu puţin!

— Tâlharul de Rascasse e aici! îşi spunea Corignan. Ah! Mizerabile oi fi vrând să iei pentru tine singur tot beneficiul, nu? Lasă imbecilule! Montariol a crezut tot ce i-am spus.

Aproape imediat sosi şi Annaïs, apoi Saint-Priac. Şi în sfârşit, exact la prânz, îşi făcu şi Trencavel apariţia. Montariol asistase la toată scena dramatică ce avusese loc în salon, fără ca părerea lui despre Annaïs să se fi schimbat întru nimic. Când văzu că Saint-Priac pusese mâna pe Annaïs şi o răpise, el se mulţumi să murmure cu furie:

— Hm! Amândoi sunt demni unul de altul. N-au decât să se mănânce între ei, că asta ne va scăpa pe noi de grijă.

Trencavel, intrând în sala cea mare, se oprise în faţa celor două frânturi ale spadei lui Annaïs. Şi aceeaşi surdă nelinişte care îl aprinsese atunci când zărise norul roşiatic de praf care dispărea în direcţia Mânăstirii Temple, i se urcă din nou în creieri, în valuri aprinse: Aici s-au bătut în duel… Dar cine? Ce înseamnă asta?… Cine a venit aici?… De abia acum e prânzul… Cardinalul trebuia să fie aici… Ea trebuia să fie aici. Pentru ce am venit numai eu singur la întâlnire?

În clipa aceea o spadă căzu dintr-odată, cu mare zgomot, la picioarele lui. Trencavel tresări şi ridicându-şi capul, îl văzu pe Montariol. Maestrul de scrimă se îndreptă şi luă o înfăţişare glacială. Secundul coborî încet scara, pălind, din treaptă în treaptă mai tare. Când ajunse lângă Trencavel, acesta îl privi aspru:

— Un secund care îşi calcă cuvântul dat… făcu el cu o voce surdă.

— Maestre, spuse Montariol, pentru asta v-am oferit spada mea.

— Domnule, reluă Trencavel… Era să spună: „Dumneavoastră nu mai faceţi parte de aici înainte din Academia mea.”

Aceste cuvinte el nu le mai pronunţă, însă Montariol le citi în ochii lui Trencavel. El întinse mâna pentru a le opri înainte de a deveni irevocabile şi alb ca varul spuse, foarte blând:

— Maestre, dacă mă vei goni din Academie, o să mă întorc înapoi chiar fără voia dumitale, în ziua în care va trebui să-mi dau viaţa, pentru a o salva din nou pe a dumitale.

Acestea fură spuse cu atâta demnitate, cu atâta umanitate, încât un fior îl cutremură pe maestrul de scrimă. Montariol îşi încrucişase braţele, aşteptând să audă hotărârea lui Trencavel. Maestrul îşi desprinse spada şi spuse cu un aer, ca şi când ar fi continuat cele spuse mai înainte.

— Domnule, un secund al Academiei mele, nu-şi predă spada nimănui, nici chiar regelui şi nici chiar mie! Iat-o în schimb pe a mea! Secund, îmbrăţişează-mă!

Montariol primi cutremurându-se îmbrăţişarea maestrului său şi cu un gest de mândrie, puse în teaca lui, spada lui Trencavel. Maestrul de scrimă ridică apoi pe a secundului său şi o puse în locul celei pe care o oferise lui Montariol:

— Să nu mai fie vorba niciodată de asta, reluă Trencavel. Acum să vedem: ea nu a venit încă?

— Ea nici nu o să mai vină, spuse Montariol.

Trencavel primi aceasta ca o lovitură puternică în inimă. El făcu de două ori înconjurul sălii, cu capul plecat în piept, apoi se opri în faţa secundului.

— Nici el nu o să vină, răspunse Montariol cu acel ton straniu. Trencavel păli. Avea convingerea că dacă l-ar întreba pe Montariol, avea să afle lucruri care i-ar sfărâma inima. Dar ce? Ce era? El se simţi îngrozit numai la gândul că voia s-o ştie, şi că avea s-o ştie!

— Să plecăm! spuse el cu un ton scurt

— Nu, spuse Montariol.

Trencavel îl privi cu acea privire sfidătoare, pe care o ai în faţa unui aducător de veşti proaste.

— Uite ce e, maestre, reluă dintr-odată Montariol. Eu am venit aici de azi dimineaţă. O să-ţi spun tot ce s-a petrecut, ţi-o jur, însă nu aici…

— Ei bine, atunci să plecăm.

— Nu încă. (Montariol arătă pe rând cele două uşi din dreapta şi din stânga salonului) Ştii cine se află aici?… Rascasse!… Şi ştii cine e dincolo?… Corignan!

— Rascasse! Corignan! mârâi înăbuşit Trencavel şi păli. Acelaşi gând îngrozitor care străbătuse prin mintea lui Montariol, îi apăru şi lui, într-o lumină orbitoare: Numai Annaïs singură ştia că o să vin azi la prânz, aici. Cine l-a prevenit pe cardinal? Oh? dar cine oare?…

Însă lumina aceasta i se stinse aproape în aceeaşi clipă şi gândul înfiorător se risipi în întunericul din care se născuse. Cardinalul fusese prevenit, acestea erau faptele. De restul nici nu mai voia să se intereseze. Şi atunci un fel de bucurie chiar, se coborî în el: Annaïs prevenită cu întârziere că Richelieu trimisese spioni la conacul Saint-Lazare, nu mai venise. Montariol spusese: ea nu o să vină!

Atunci suspină şi surâse:

— Dar ce fac aici derbedeii ăştia? reluă el.

— Aşteaptă arestarea dumitale. Cursa e gata organizată. Se ştie deja că trebuie să te întorci la Paris fie prin Poarta Montmartre, fie prin Poarta Saint-Denis. I-am spovedit eu pe caraghioşi numai că nu am putut ghici dacă Richelieu, neîncrezându-se în spionii lui, i-a trimis separat, sau amândoi s-au înţeles între ei să mă mintă. Uite cum stă socoteala: după Rascasse trebuie să fii prins în cursă la Poarta Saint-Denis. Şi după Corignan, capcana a fost organizată la Poarta Montmartre.

— Asta ar însemna că, după Rascasse Poarta Montmartre e liberă pentru mine şi după Corignan, numai Poarta Saint-Denis e fără pericol?

— Da. Şi e foarte clar că şi una şi cealaltă sunt gata pregătite ca să te prindă când vei trece pe acolo.

— Exact, secund. Mai mult decât asta, adineauri, când am ieşit, am auzit vorbindu-se că toate porţile Parisului au fost închise, afară de două. Acum cred şi eu că Mauluys a avut dreptate şi că o să-mi las pielea în aventura asta. Cardinalul este un jucător teribil. Ei! mai ştim noi nişte locuşoare de trecere, pe care el nici nu le cunoaşte!

Montariol ridică repede capul. Situaţia îi apărea, aşa şi cum era, înfricoşătoare. În jurul lui Trencavel ochiurile de laţ se strângeau, ieşirile se închideau... în curând nu avea să mai rămână decât una: aceea care conducea la eşafod.

Capitolul XXI – DUBLA ARESTARE A LUI TRENCAVEL

— AVEA DREPTATE, spuse Trencavel. Înainte de a ieşi de aici, trebuie să ne debarasăm de caraghioşii ăştia doi. La fiecare în parte, sau la amândoi la un loc, le-am mai iertat de două-trei ori că se ţin scai de capul meu. Ar părea că eu aş fi destinat să... ce

zici secund?

— Sunt de părerea dumitale, spuse cu răceală Montariol.

— Bun. Pe care-l iei tu?

— Ei Doamne! puţin interesează.

— Ei bine, tu du-te la stânga şi eu la dreapta şi să-i aducem aici. E loc destul. Amândoi au spade şi noi la fel. Două bătăi din picior şi în gardă!

Amândoi se îndreptară, unul spre Rascasse şi unul spre Corignan. Amândoi erau foarte calmi şi aveau ceva teribil în mersul lor. Moartea le servea de escortă.

În momentul când Montariol ajungea la uşa din stânga, în spatele căreia se afla Corignan, maestrul de scrimă se întoarse repede spre el, traversă în fugă sala cea mare şi-l opri pe secund, tocmai când punea mâna pe mânerul uşii.

— Care e aici? întreabă el într-un suflet.

— Corignan, răspunse el pe şoptite şi-l examina pe Trencavel cu uimire.

Ochii maestrului de scrimă scânteiau. Faţa lui luase acea expresie de bucurie batjocoritoare, caracteristică puştanilor din Paris. Montariol se înfioră şi se gândi: iar îşi pregăteşte vreuna din farsele lui, dar care? Numai să nu aibă la sfârşitul ei o funie de spânzurătoare! Cu toate astea, Trencavel – fără altă explicaţie – începu să vorbească destul de tare ca să fie auzit de Corignan, însă numai de Corignan, nu şi de Rascasse. El spunea:

— Bunul meu secund, fiindcă l-ai omorât pe blestematul ăla de Rascasse, atunci să-mi servească pielea lui la ceva. Nu mă înţelegi? Eu am să mă întorc la Paris, intrând prin Poarta Saint-Denis, fiindcă aceasta e singura care nu e supravegheată. Însă, întrucât aş putea fi recunoscut, o să mă deghizez în Rascasse, îmbrăcându-mă cu hainele lui!

Montariol scoase o exclamaţie. El tot nu înţelesese nimic.

— Mă înţelegi? Rascasse era mic, e drept, însă tu ştii că eu pot să fac din corpul meu tot ce vreau. O să mă cocoşez şi pe urmă, pelerina lui, pălăria şi calul lui... vor fi de ajuns, în cinci minute voi fi Rascasse, defunctul Rascasse înviat din morţi şi voi da fuga la Poarta Saint-Denis.

Trencavel puse mâna pe gura lui Montariol, care se pregătea să-i ceară lămuriri şi, aplecându-se, îşi lipi urechea de gaura broaştei. După o clipă auzi un zgomot de fereastră care se deschidea uşurel. Atunci, îl luă pe Montariol – uimit – de mână

şi-l duse la uşa de intrare, de unde, după un minut îl văzură pe Corignan, cocoţat pe măgarul lui, galopând disperat spre Poarta Saint-Denis!

— Unu! făcu Trencavel.

În faţa uşii în spatele căruia se afla Rascasse, Trencavel îl opri pe secund şi spuse:

— Bravul meu Montariol. I-ai dat blestematului ăsta de popă, o lovitură de spadă, de care el a binevoit să se lase ucis. Ei bine, fiindcă eu sunt pândit şi fiindcă Poarta Montmartre, care e singura ce mi-a mai rămas liberă, ar putea să fie şi ea periculoasă pentru mine, mi-a venit o idee. Eu o să mă îmbrac cu hainele lui Corignan şi să încalec pe măgarul lui. Crezi tu că soldaţii de la Poarta Montmartre o să mă recunoască sub gluga bietului călugăr Corignan, azi decedat? În timpul acesta tu o să treci prin Poarta Saint-Denis. Haide, repede, la treabă! Adu-mi anteriul de pe cadavru.

Trencavel nu mai spuse nimic. Şi aci, ca şi la cealaltă cameră, fereastra se deschise şi câteva secunde mai târziu, îl putură vedea pe micul Rascasse, care îşi înfundase pintenii în burta calului său porumbac şi gonea spre Poarta Montmartre!

— Să-i omorâm pe bivolii ăştia doi, spuse atunci maestrul de scrimă, ar fi fost o prea mare cinste pentru ei…

— Dar eu nu înţeleg nimic din toate astea, pe coarnele diavolului!

— O să înţelegi tu, ceva mai târziu. Pedeapsa pe care le-o dau prin asta, mi se pare suficientă şi sper că o să ne debaraseze de ei. În orice caz e foarte nostimă. În timpul acesta Corignan alerga mâncând pământul spre Poarta Saint-Denis, cu figura despicată dintr-o parte în alta, de un rânjet de o intensă bucurie.

— Da, da, bravul meu Trencavel, deghizează-te tu în Rascasse!… Ehei! Pe fratele Corignan nu-l prinzi aşa de uşor cu o viclenie aşa de grosolană. Hm! Şi bunul Rascasse, care a rămas acolo, spintecat! Mare noroc! Ofiţerul! Unde e ofiţerul? strigă el ajungând la Poarta Saint-Denis.

— Aha! făcu gornistul, uite-l pe comandantul nostru, popa. Ei bine? Ce se aude cu musiu Trencavel?

— O să sosească peste câteva minute, spuse grăbit Corignan. Atenţie! E deghizat. E călare pe un căluţ de culoare porumbacă, îmbrăcat cu un pieptar din piele de bizon şi o pălărie de culoare liliachie. O să pretindă că-l cheamă Rascasse… Să nu-l ascultaţi

şi să-i puneţi mâna în gât. Dacă n-o să fiu aici, îl veţi duce la cardinal fără a mai pierde o clipă.

În timpul acesta, Rascasse ajungea cu sufletul la gură la Poarta Montmartre şi-i dădea ordin ofiţerului

— Omul nostru o să sosească aici dintr-un moment într-altul. O să fie îmbrăcat ca un călugăr capucin şi o să jure că se numeşte Corignan. Arestaţi-l în numele regelui şi duceţi-l imediat la palatul Eminenţei Sale. Eei! adăugă în sinea lui, dar ce noroc teribil am avut că am fost în sfârşit scăpat de Corignan. Când va fi arestat şi Montariol, înainte de a-l duce la spânzurătoare, vreau să-i fac cinste cu o ulcică de vin. Dar… de ce să nu încerc eu să-l arestez şi pe ăsta tot acum? În timp ce maestrul de scrimă o să fie arestat aici, eu o să-i pun pe cei de la Poarta Saint-Denis, să-l aresteze şi pe secundul lui şi o să-i ofer pe amândoi Eminenţei Sale.

Deci, după ce reînnoi gărzilor o descriere exactă a lui Corignan şi îşi reînnoi ordinele, Rascasse, fierbând de entuziasm plin de bucurie frenetică, se repezi spre Poarta Saint-Denis de-a lungul şanţului pe din afara zidurilor Parisului…

În timpul acesta fratele Corignan dârdâia de nerăbdare şi căsca ochii mari în direcţia conacului Saint-Lazare. Trencavel, cam întârzie să vină, pentru a fi spânzurat!

— Ei drăcie! dar ce-o fi aşteptând?

Fratele Corignan, apucat de o vagă nelinişte, porni înapoi pe coastă, spre conacul lui Chalais… Dar ajungând în dreptul Mânăstirii, îngrijorarea lui se dublă: nu se vedea nimic venind. La un moment dat, inspectând câmpia în spatele lui i se păru că recunoaşte din depărtare, spre Poarta Montmartre, silueta lui Trencavel şi a lui Montariol. Atunci, fratele Corignan, îşi trânti un pumn în cap şi strigă:

— A fost o înscenare!… Ah, bou ce sunt! Or să-mi scape!

Şi Corignan se repezi spre Poarta Montmartre, la care ajunse chiar în clipa când cele două siluete ce le văzuse treceau în linişte.

— Arestaţi-i! Arestaţi-i! urlă fratele Corignan. Ce? Ce-i? Hei! Ce, sunteţi nebuni?

Un soldat îi oprise măgarul de căpăstru. Doi-trei îl apucaseră pe călugăr de picioare şi-l trăgeau jos de pe măgar. Într-o clipită, el fu luat pe sus şi târât în camera de gardă.

— Dar eu sunt Corignan! răcnea călugărul.

— Ei ăsta e, la naiba!… Ţineţi-l bine!
— Dar eu aparţin Eminenţei Sale!…
— Bine, bine! O să te conducem chiar la el!
Şi Rascasse?… Ah! acolo se petrecu şi mai repede. De-abia ajunse, când ofiţerul îl întrebă pe un ton ştrengăresc:
— Nu cumva din întâmplare, eşti dumneata un oarecare Rascasse?
— Da şi iată ce trebuie să faceţi, din ordinul Eminenţei Sale…
— Hei, băieţi! i-a puneţi mâna pe caraghiosul ăsta! El e! Chiar el!
Bietul Rascasse, fu luat de pe cal, rostogolit în pumni, legat, i se puse un căluş în gură şi fu aruncat într-un cărucior, înainte chiar de a fi putut măcar să-şi dea seama ce nenorocire i se abătuse pe cap.
Cei doi spioni fură conduşi, sau mai bine zis, duşi pe sus în Piaţa Regală, fiecare pe alt drum.

Capitolul XXII – DUBLA ARESTARE A LUI TRANCAVEL (II)

ÎN VASTUL LUI CABINET, Richelieu se plimba de colo până colo, trăgând cu urechea la cel mai mic zgomot, nervos, agitat, murmurând câteodată:
— Să vezi că şi de data asta o să-mi scape Trencavel.
Înfundat într-un fotoliu, un om nepăsător, părând – în rasa lui de capucin – ca una din împietritele statui ale catedralelor gotice: Părintele Joseph. El spuse:
— De data aceasta Trencavel nu o să ne mai scape. Asta ar fi împotriva ordinii lucrurilor absolut necesare ce le aveam de făcut. Numai că nerăbdarea voastră mă uimeşte. Ca lumea să fie obişnuită a-şi traduce sentimentele prin atitudinea lor, e foarte justificat, dar un Stăpân absolut, trebuie să rămână de nepătruns.
Eminenţa Roşie aprobă această teorie cu un semn din cap; Eminenţa Cenuşie urmă:
— Un dominator, un stăpân, un şef suprem, trebuie să fie un artist de teatru genial. Ştiinţa atitudinilor, e un lucru foarte important. Philippe de Champagne a pictat portretul dumneavoastră, dar gândeşte-te că miile de oameni şi-l imaginează. După ce nu vei mai fi, se va face un nou portret

scris şi acesta se va numi: Istoria. Portretul şi-l face modelul, nu pictorul lui.

Eminenţa Roşie aprobă din nou. Apoi spuse brusc:

— Auzi!… De data aceasta, e el!

De afară se auzea o gălăgie înăbuşită, ceva ca nişte strigăte de oameni care se zbat. Richelieu alergă la fereastră şi văzu un grup de gărzi, care se înghesuiau la intrarea în palat.

— Am pus mâna pe el, spuse întorcându-se.

— Prinderea lui ne salvează, spuse părintele Joseph, care nu-şi putu înăbuşi un suspin de uşurare.

— O să le dau o mie de poli de aur, celor doi bravi…

— E prea mult. Prin asta îl vei strica pe Rascasse şi pe Corignan la fel, care sunt nişte servitori îndemânatici… Dar, întrucât Trencavel e prins, să ne gândim la scrisoarea furată. Trebuie să dăm de ea cu orice preţ. Omul acesta trebuie să vorbească. Gândeşte-te, că dacă această teribilă scrisoare nu va fi distrusă, arsă în faţa mea, voi avea întotdeauna impresia că viaţa noastră nu atârnă decât de un singur fir. Voi avea tot timpul impresia că opera noastră care e aşa de aproape de a fi desăvârşită, – e ameninţată să se prăbuşească în ruine.

— Fii liniştit, spuse Richelieu cu un aer de sălbatică răceală. Dacă nu am învăţat complet să tac, cel puţin ştiu să-i fac pe alţii să vorbească!

În anticameră era un zgomot teribil, un fel de murmur surd, ca un zgomot de luptă. Apoi izbucniră glasuri puternice. Richelieu asculta şi surâdea.

— Hai! mână!… repede, repede… ofiţer… Poarta Saint-Denis…

— … Eminenţei sale că omul…

— … Nici pe teren, nici în Academia lui de scrimă…

Aceste frânturi de discuţii ajunseră până la urechea părintelui Joseph, care se ridică atunci şi spuse:

— El e! L-au prins.

Richelieu se aşeză în dosul mesei lui mari şi cu un suspin repetă:

— L-au prins.

— Unde îl vei trimite, întrebă Eminenţa Cenuşie. La Bastilia?

— La spânzurătoare! răspunse Eminenţa Roşie.

Uşa se deschise. Prin deschizătura ei, se vedea o grămadă de pieptare de bivol şi de centuri, curele, o învălmăşeală de pălării

cu pene, un amestec de oameni, care împingeau, târau după ei şi în sfârşit aruncau pe covor, un individ care se rostogoli până la picioarele părintelui Joseph, în timp ce ofiţerul trâmbiţa:

— Iată-l Eminenţa Voastră! Iată-l pe Trencavel!

Individul se ridică, înăduşit, suflând din greu, salutând, bombănind cuvinte sfârtecate, el însuşi sfârtecat, sfâşiat, zgâriat, cu nasul sângerând – probabil că se zbătuse rău de tot! Şi în sfârşit, el se înfipse pe amândouă picioarele, desfăcute, în faţa ofiţerului şi-i strigă:

— Imbecilule!…

— Oh! pe capul lui…

— Să taci! Unde e Trencavel?…

— Trencavel? Ah! Ah! omul ăsta te înnebuneşte Eminenţă! El pretinde…

— Tăcere Rascasse!… Vorbeşte ofiţer!

— Rascasse? bâlbâi ofiţerul îngrozit de uimire. Oh!… Rascasse… Trencavel… dar…

— Unde e Trencavel? repetă Richelieu cu calmul care precede furiei ce se aglomerează în suflet şi aşteaptă să se reverse.

Deasupra grupului de oameni se lăsă o tăcere stranie. Cei care îl cunoşteau bine pe cardinal începură să se apropie pe nesimţite de uşă. Ofiţerul, palid, luase atitudinea ostilă, a omului care protestează de dinainte. El îşi dădu raportul în câteva cuvinte. Rascasse, terminând cu tamponatul nasului ce sângera, completă explicaţiile. Din acestea rezulta: 1) că Trencavel – fără îndoială – căzuse în cursă la Poarta Montmartre şi că avea să fie adus imediat; 2) că bietul Corignan fusese ucis de secundul maestrului de scrimă…

Încheierea fu că nenorocitul ofiţer primi ordinul de a se duce la închisoare. Rascasse, tremura şi aştepta să fie trimis la Bastilia. El se gândea:

— Din fericire Corignan e mort. Din fericire!…

Într-adevăr, cardinalul scria ceva, iar părintele Joseph, scria şi el separat. Rascasse arunca nişte priviri furişe spre ambele hârtii.

— La Angers, mi-ai adus un serviciu important, spuse Richelieu fixând asupra spionului, privirea lui ce îngheţa.

— Oh! murmură Rascasse înclinându-se. Oare nemernicul ăla de Saint-Priac…

— Şi de atunci încoace, ai făcut tot ce ai putut… Din cauza

asta, capul tău va mai rămâne pe umeri, însă…

El făcu gestul de a chema pe cineva, însă părintele Joseph îi opri mâna. El îi întinse lui Rascasse hârtia pe care o scrisese şi o făcuse plic sigilând-o şi spuse:

— Prietene, ai fost iertat pentru faptul că ai lăsat ca fratele Corignan să fie ucis şi ca Trencavel să scape. Eminenţa Sa ţi-a spus că datorită serviciilor ce le-ai adus până acum… însă tu trebuie să meriţi iertarea ce ţi se acordă. De aceea, du scrisoarea asta substareţului de la Mânăstirea Capucinilor şi execută ordinul pe care el ţi-l va da.

În entuziasmul bucuriei sale, Rascasse sărută mâna Eminenţei Cenuşii şi plecă în pas alergător. Richelieu, uimit, îl întrebă cu privirea pe stareţ, care se mulţumi să zâmbească.

— Să-l aşteptăm pe Trencavel, spuse Eminenţa Cenuşie.

Mai trecu un sfert de oră. Apoi, deodată, din anticameră se auzi o nouă gălăgie. Chiar în momentul când părintele Joseph spunea:

— Bietul frate Corignan! O să se facă rugăciuni în astă seară, pentru sufletul lui…

— De data asta e el! întrerupse Richelieu.

— La dracu! vocifera o voce, în paroxismul indignării. La dracu!

— Vocea asta… murmură stareţul capucinilor, sărind dintr-o dată în picioare.

— Trencavel ăsta, are să ne plătească acum toate neplăcerile pe care ni le-a făcut adineauri…

Şi deodată Corignan dădu năvală, făcându-şi o intrare tumultoasă, însă prea puţin triumfală, fiindcă era încadrat de două gărzi, care îl târau, trăgându-l de câte o ureche.

— Un astfel de tratament, mie! mugi Corignan. La dracu! O implor pe Eminenţa Voastră…

Noua explicaţie fu scurtă, furtunoasă. Rezultatul: Corignan primi ordin să se ducă imediat la mânăstire, iar ofiţerul, zăpăcit, înspăimântat, se duse după camaradul său, la închisoare.

Şi astfel, Trencavel rămase în libertate – pentru un moment – cu toate că fusese arestat de două ori în acelaşi timp, sub înfăţişarea lui Rascasse şi a lui Corignan.

— Şi-a bătut joc de mine! M-a batjocorit! scrâşnea cardinalul izbucnind într-un râs amar.

— Acest Trencavel e mult mai de temut decât îmi închipuiam,

spuse părintele Joseph, îngrijorat. Posedă o armă care poate deveni mortală.

— E maestru de scrimă, spuse Richelieu îngândurat.

— Da, însă mânuieşte mult mai bine altă armă: râsul. Fereşte-te de omul ăsta. Dintr-o lovitură de pumnal îţi mai revii, dar e foarte greu să-ţi revii după un hohot de râs: Franţa nu trebuie să râdă, căci în ziua când ar râde, stăpânii ei sunt pierduţi, Monseniore!

Richelieu, în picioare, rezemat cu amândouă mâinile de masă, asculta. După un timp, răspunse:

— Linişteşte-te. Cât voi fi eu în viaţă, lumea nu are să râdă.

Rascasse dădu fuga la mânăstirea de pe strada Saint-Honoré. Era de două ori bucuros: întâi din cauza morţii lui Corignan, apoi din cauza iertării, acordată cu atâta generozitate de Eminenţa Sa. În timp ce alerga, îşi spunea:

— E drept că fapta scelerată a lui Trencavel mă face să pierd cele două sute de pistoli pe care mi i-ar fi adus arestarea lui, aşa că acum sunt fără un ban, dar scrisoarea asta pe care o duc substareţului, are să-mi dea desigur ocazia să-mi umplu punga.

Ajungând la mânăstire, se prezentă substareţului, căruia îi înmână scrisoarea. Călugărul o citi şi începu să zâmbească.

— E în regulă! se gândea Rascasse radios.

Surâzând mereu, substareţul îi făcu semn spionului să-l urmeze. Porniră printr-o serie de ganguri lungi şi întunecoase şi coborâră nişte scări interminabile. La un moment dat Rascasse văzu că era urmat de doi călugări, vlăjgani, solizi. El continuă să meargă în urma substareţului, care în sfârşit, ajungând în fundul unui subsol umed, deschise o uşă blindată şi mai zâmbitor decât oricând, se întoarse spre Rascasse, spunându-i cu un ton amabil:

— Poftim!…

Rascasse văzu acolo o gaură neagră. Spaima îi holbă ochii şi avu o mişcare bruscă de retragere. Dar cei doi călugări uriaşi îl înhăţară, şi cu o precizie care denota o îndelungată experienţă, îl aruncară în groapa neagră, căscată în faţa lor. În aceeaşi clipă, întunericul îl înghiţi, apoi uşa sună puternic, lugubru: se afla în *in pace*.

Rascasse îl auzise pe Corignan vorbind de celula aceea în care numeroasele lui nebunii tinereşti îl conduseseră adeseori

pe haimanaua de călugăr. Deşi era aşa de furios, el se linişti destul de repede şi începu să-şi depene prin minte, cele povestite de Corignan. Se liniştise, sau mai bine zis, credea că se liniştise. Câteodată un râs nervos îl scutura: opt zile, cincisprezece zile, o lună chiar sau două în temniţa aia! Frumoasă afacere! Eh! o să iasă el, ce dracu! Şi odată afară, o să se însărcineze să-l facă pe cardinal să-i redea încrederea, fiindcă ştie destule lucruri…

Deodată îşi dădu seama, că sub pojghiţa subţire de siguranţă, pe care şi-o făcea, groaza îşi făcea opera ei mistuitoare. El observă că dinţii începură să-i clănţăne şi că o sudoare de groază îi uda rădăcina părului. Fiindcă celula asta semăna prea puţin cu aceea pe care i-o descrisese de atâtea ori Corignan! *in pace*, după cum spunea călugărul, era o temniţă desigur destul de incomodă, dar în definitiv tolerabilă, luminată foarte puţin, e drept, dar luminată de o ferestruică şi era destul de încăpătoare încât să se poată plimba prin ea, meditând. Aici, întunericul era absolut! Aici spaţiul era infim! Doi paşi şi se lovea de pereţi. Aici nu pătrundea nici un zgomot, nici unul din acele zgomote îndepărtate, care îl mai leagă încă pe un deţinut, de lumea celor vii… Aici era un mormânt!… Ghemuit într-un colţ, cu capul pe genunchi, Rascasse încercă să lupte contra groazei… O clipă, o clipă fulgerător de scurtă, mai puţin de o secundă, el crezu că uşa se deschidea din nou şi că ceva se rostogolea peste cele trei trepte, pe care se rostogolise el însuşi. Îşi ridică repede capul, dar nu văzu nimic; nimic decât întunericul opac, visare. Începuseră deja visurile de groază, cu sugestiile lor de zgomote ireale, cu viziunile lor ireale… Zgomote ireale?… Nu, nu!… Lângă el, o suflare şuierătoare îl făcu să se înfioare şi… deodată părul i se zbârli şi se simţi alunecând, ameţit… O voce! da, o voce! acolo lângă el, spusese:

— Rascasse e mort…

— Mort? dârdâi Rascasse. Eu sunt mort?…

Un râs de oroare, deşteptă ecouri nedefinite în mormântul acela şi vocea continuă:

— Rascasse e mort; el, a avut noroc întotdeauna; intrigantul… a murit destul de frumos, de o lovitură de spadă… dar eu, nenorocitul, ce suferinţe groaznice o să am, până la moartea care mă aşteaptă aici?… Fiindcă aici, în mod precis, e celula condamnaţilor pe vecie, este acel *in pace* din care nu mai iese

nimeni, decât pentru a fi dus la osuar!…

Rascasse, înnebunit de înspăimântătoarea evocare a morţii ce îl aştepta în fundul acelor întunecimi, se ridică cu un strigăt teribil. Rascasse în picioare, întinse mâinile şi urlă:

— Cine e acolo?…

În acelaşi timp, el îşi simţi mâinile apucate de nişte mâini mari, reci ca gheaţa, umede, care îl strângeau şi vocea necunoscută răcni:

— Cine vorbeşte aici?…

În întuneric două corpuri se loviră şi din amândouă părţile se auzi o exclamaţie de teroare. Urmă o ploaie de lovituri de pumni şi de picioare, cele două corpuri se apucară de braţe şi se rostogoliră. Vocea necunoscută tună:

— Sfântul Labru să te strângă de gât! Care e numele tău?…

— Corignan!

— Nu e adevărat! Corignan e mort! Garantez de asta, eu, Rascasse, mâna dreaptă a cardinalului!

— Rascasse? tu? Ohoho! Rascasse e mort!

— Dovadă că trăiesc…

— Şi eu, dovadă că nu sunt mort…

Cele două dovezi se prăbuşiră într-o grindină de pumni, lovituri de picioare, lovituri de cap; încăierarea deveni frenetică, nasurile sângerară şi în cele din urmă, cei doi morţi, după ce se rostogoliseră, se poticniseră, se zgâriaseră pe tăcute, recunoscuseră că sunt vii. O tăcere domni un timp, întreruptă de fâşâitul anteriului şi ale hainelor care erau repuse în ordine. Corignan grăi:

— Ia spune-mi cumetre, cum se face că te încăpăţânezi să rămâi în viaţă?

— Şi tu, spuse Rascasse, ia explică-mi pentru ce nu consimţi să fii mort?

Schimbul de explicaţii se făcu numaidecât şi ajunseră la o concluzie, asupra căreia, pentru prima oară, amândoi căzură de acord.

— Trencavel ăsta s-a purtat în mod nedemn, spuse Corignan. E un şmecher.

— Da, foarte şmecher, spuse Rascasse, cu admiraţie. Dar ia spune-mi, cuvioşia ta, nu te-am auzit eu oare gemând, că temniţa asta este un *in pace* din care nu mai iese nimeni viu?

— E prea adevărat, se cutremură Corignan. Fiindcă suntem

aici, înseamnă că Eminenţa Sa ne-a condamnat la închisoare pe viaţă.

— Ah! cardinalul dracului! se răsti Rascasse. Cuvioşia ta, trebuie să căutăm să scăpăm de aici…

Corignan nu mai asculta. Cu o voce de bas profund, începuse să intoneze litanii.

Capitolul XXIII – DUCESA DE CHEVREUSE

ÎN TIMP CE ÎN CONACUL de la Saint-Lazare, aceste multiple episoade îşi desfăşurau urzeala lor ţesută cu tragedie şi cu comedie, ducesa de Chevreuse şi contele de Chalais, aşteptau rezultatul întrevederii, care chiar în momentele acelea, punea faţă în faţă pe Annaïs de Lespars şi pe cardinalul de Richelieu. Cel puţin aşa credeau.

Aşadar, la ora aceea, spadele trebuiau să sclipească în lumina zilei şi soarta Regatului să se hotărască… Ceasul acela, fu pentru cele două fiinţe un vis straniu, vis de ambiţii nebune, vis de sânge, vis de dragoste.

În sala de arme a palatului, douăzeci de ştafete erau adunate. Ele trebuiau să răspândească vestea morţii cardinalului, anunţând-o reginei, lui Gaston şi fiilor Gabriellei de Estrée. Mai mult de trei sute de gentilomi ştiau că se juca o partidă de temut şi aşteptau în casele lor, gata a alerga la Luvru, dacă vestea era bună.

La fel de înfrigurată ca şi Richelieu, Maria de Chevreuse trăgea cu urechea la zgomotele de afară. Ea era să meargă la luptă, gata – desigur – să-şi dea şi viaţa. Femeile când se sacrifică, merg întotdeauna mai departe decât bărbaţii.

Surescitată, cu mintea pierdută de nerăbdare, cu inima bătând, ducesa era încântătoare, dar în mintea ei se rostogoleau numai gânduri dramatice. În inima ei se ciocneau numai pasiuni. Ea se gândea:

— Dacă Annaïs va fi învinsă, atunci am să continui eu lupta… am aici instrumentul sigur şi credincios…

Atunci aruncă o privire furişă spre contele de Chalais şi văzu că faţa aceea aşa de tânără, aşa de frumoasă, aşa de mândră, era iluminată de un astfel de reflex de dragoste, încât tresări…

— Instrumentul!… îşi repetă ea, în timp ce pieptul îi palpita.

Oare, într-adevăr, el nu va fi pentru mine decât o spadă pe care s-o pot conduce după fantezia mea?… sau…

Ea se simţi pălind, tulburată până în ascunzişurile sufletului.

— Eu am mai avut amanţi, continuă ea. L-am iubit pe lordul Holland până la nebunie, sau cel puţin aşa am crezut. Acesta nici nu e măcar amantul meu. Atunci de unde îmi vine emoţia asta, pe care am mai avut-o şi pe care credeam că am înlăturat-o pentru totdeauna? Eu am mai iubit, da, am iubit. Cred că am iubit într-adevăr. Nu-mi amintesc să fi avut vreodată ocazie să roşesc… decât atunci când era prea târziu… Şi acum… oh! aşadar, e o nouă inocenţă a sufletului, pe care o regăsesc?… Oare îl iubesc? Oare am început iar să iubesc, ca la prima mea dragoste?

Atunci ea îi luă mâna lui Chalais şi şopti dulce:

— Conte, la ce te gândeşti? La marea faptă care – poate că s-a şi îndeplinit oare? Sau la gesturile mai definitive care au să survină de azi înainte? Mâine, azi, astă seară… cine ştie?… Va trebui ca nişte inimi neclintite şi braţe robuste, să se strângă în jurul reginei… Condé, nu se gândeşte decât să intre iar în graţii. Epernon vâră intrigi pe contul lui. Vendôme visează să instaleze în Bretagne o domnie de talia lui. Dacă sunt destule inimi brave, sunt în schimb prea puţini devotaţi cu adevărat. Conte, vrei să fii unul din aceştia din urmă? Regina poate fi sigură că va găsi în dumneata un reazem pe care poate că nu-l va găsi în Gaston! Şi eu însămi, în mijlocul pericolelor, pot să contez pe dumneata?

Tânărul tremura. Vocea fermecătoare, vocea ce-l vrăjea, tăcuse şi cu ochii pe jumătate închişi, el mai ascultă încă, palid de tot. În sfârşit, spuse cu un accent, de o teribilă pasiune:

— Doamnă, mă gândeam că vă iubesc. Pe toate puterile cerului, jur că vă iubesc şi că sunt al dumneavoastră. Mă gândeam doamnă, că Richelieu m-a copleşit cu favorurile sale şi că regele Ludovic al XIII-lea m-a numit primul gentilom al Curţii sale şi că îmi arată un fel de afecţiune, destul de rară la el. Mă gândeam aşadar doamnă, că îi datoresc toată recunoştinţa cardinalului şi tot devotamentul meu regelui. Mă gândeam că, fără îndoială, e o infamie să-l trădez pe unul şi o crimă să-l trădez şi pe celălalt. Mă gândeam că trădător faţă de cardinal – binefăcătorul meu – sperjur al credinţei de gentilom, ce i-am jurat-o regelui, totuşi mă prezint cu o frunte senină în fiecare dimineaţă, la palatul din Piaţa Regală şi cu o faţă calmă mă duc

în fiecare seară la Luvru. Aşadar doamnă, sunt un om perfid, o ştiu. Ori, mă gândeam doamnă, că dacă ar exista – pentru un om până acum fără pată – un grad de infamie mai jos decât trădarea, sperjurul şi ipocrizia şi acolo aş coborî… nu! acolo m-aş urca doamnă, dacă acest grad m-ar apropia de dumneavoastră. Printre toţi gentilomii aceştia care conspiră, eu sunt singurul care nu are dreptul să conspire şi totuşi, nici unul nu e mai arzător ca mine ca să conspire. Alţii doamnă, au putut să vă ofere inima lor, sufletul lor, viaţa lor. Eu nu v-am oferit nimic. Însă v-am dat tot ce era în inima mea: onoare, mândrie, cinste, înainte chiar ca dumneavoastră s-o fi ştiut Acum caut ce aş putea să vă mai dau încă şi nu mi-a mai rămas decât viaţa. E a dumneavoastră. Lua-ţi-o când voiţi. Acestea toate le gândeam, doamnă.

Ducesa de Chevreuse rămase tăcută câteva minute. Contelui de Chalais i se păru că o oră întreagă se scursese. Ea se-nfioră. Ceva ce nu mai simţise încă niciodată, dăduse năvală în ea. Ea se îndreptă, se revoltă. Contele de Chalais nu era decât un instrument. Ea jucase teatru, cu dragostea aceea ce făcea să pară reală. Ea îl împingea şi la moarte. Comedia asta de dragoste… oh! asta nu putea fi oare chiar capcana în care să fie prinsă şi ea, la rândul ei?!

— Strigătul acesta de pasiune mă îmbată şi-mi face rău. Această sinceritate, această dragoste adevărată, pe care eu am căutat-o în zadar atâta vreme, iat-o acum! Şi mă orbeşte… mă ameţeşte… Să iubesc?… Nu! ah! nu! Dacă Annaïs reuşeşte, nici n-am să-l mai văd măcar pe omul a cesta! Am să-l uit! Vreau să-l uit!

Chalais îşi plecase capul şi îşi împreunase mâinile.

— Conte, spuse ea cu gravitate, mi-ai spus nişte lucruri înfricoşătoare. Ar însemna, aşadar, că eu am făcut din dumneata un gentilom sperjur şi dezonorat! Faţă de o dragoste exprimată astfel, o femeie de rangul meu, de numele meu, şi – îndrăznesc să spun, – o femeie care poartă inima pe care eu o simt că bate în pieptul meu, nu poate da decât două răspunsuri!

Chalais era alb ca varul…

— Primul, reluă ducesa cu un fel de spaimă, este un adio pe veşnicie, însă un adio de aşa natură, încât niciodată şi nicăieri să nu mă pot întâlni cu dumneata, care reprezinţi remuşcările şi ruşinea mea… Acest răspuns, eu nu vi-l dau!

Contele de Chalais căzu în genunchi ca într-o prosternare. Ducesa era aşezată pe un fotoliu; ea n-ar fi avut decât să se aplece uşor pentru ca buzele ei trandafirii să înfioare cu o atingere diafană urechea contelui şi – ca o sirenă ce-şi calcula efectul – cu privirile aţintite în acelaşi timp pe un vis de ambiţie şi pe un vis de dragoste, ea murmură:

— Cel de al doilea răspuns, singurul posibil, singurul demn de dumneata şi de mine, am să ţi-l dau…

Ea tăcu oscilând între dragoste şi ambiţie… Chalais, orbit subjugat întinse spre ea mâinile-i tremurătoare şi horcăi:

— Când?…

Îmbătată şi ea, învăluită de valurile de pasiune pe care le degaja sufletul lui Chalais, ea era să-i răspundă… când, uşa se deschise şi o subretă delicioasă intră şi spuse:

— Mesagerul de la conacul Saint-Lazare!

Ducesa şi contele săriră în picioare, gâfâind, împietriţi de teamă, gândindu-se la cele ce aveau să audă… Subreta se retrase… un om intră… Chalais şi ducesa îşi înăbuşiră un strigăt de groază; omul acela care se apropie de ei… era Richelieu!

Dar nu era Richelieu! Era Saint-Priac! ducesa de Chevreuse şi contele de Chalais, la vederea baronului de Saint-Priac îmbrăcat cu hainele cardinalului, simţiră acel fel de uimire care formează drum teroarei. Chalais făcu repede doi paşi spre el şi spuse cu o voce ameninţătoare:

— Cine sunteţi dumneavoastră domnule? Ce căutaţi dumneavoastră aici? Şi pentru ce vă anunţaţi ca venind de la conacul Saint-Lazare?

— Fiindcă de acolo viu, spuse cu răceală Saint-Priac. Dacă voiţi să mă ascultaţi, domnule conte şi dumneavoastră la fel doamnă. Fără îndoială că nu pe mine mă aşteptaţi. Mai mult încă, vă apar într-un costum, pe care l-aţi văzut purtat de altcineva. Şi din toate astea dumneavoastră nu înţelegeţi nimic, însă aveţi să înţelegeţi imediat. Înainte de toate aflaţi că venind aici, eu îmi risc capul, aşa cum vi l-aţi riscat şi dumneavoastră domnule conte, cerând o întâlnire secretă Monseniorului cardinal şi cum vi l-aţi riscat şi dumneavoastră doamnă, contând pe rezultatele acestei întâlniri.

— Vă provoc… se răsti Chalais cu dinţii strânşi.

Saint-Priac îl opri cu un gest şi cu un cuvânt:

— Ascultaţi!…

Ei se înfiorară. Omul acela era alb ca varul şi avea accentul şi gesturile disperării care nu mai cunoaşte nici un obstacol. Atitudinea lui provoca spaimă. Chalais repetă:

— Cine sunteţi dumneavoastră?

— Baronul de Saint-Priac, gentilom angevin, partizan şi servitor credincios al Eminenţei Sale.

Chalais şi ducesa schimbară o privire. Şi privirea aceasta voia să spună:

— Călăul e în anticameră.

O mişcare impulsivă îl aruncă pe Chalais în faţa ducesei, cu spada jumătate scoasă. Maria de Chevreuse văzu în mişcarea aceasta nu un gest de om galant, ci un omagiu definitiv al vieţii lui, pe care i-o oferea... visul de dragoste se desfăşura. Dar de data aceasta, moartea plutea pe deasupra lor.

— Domnule conte, reluă Saint-Priac, vin acum de la locuinţa dumneavoastră, de unde – din fericire – am putut afla că am să vă găsesc aici. Iată ce am să vă spun: Eminenţa Sa m-a însărcinat să mă duc eu la întâlnirea pe care dumneavoastră i-aţi solicitat-o şi pe care el a aprobat-o. Eminenţa Sa a voit ca pentru această expediţie eu să mă îmbrac cu costumul de cavaler sub care a fost văzut de atâtea ori. În felul acesta, dacă vreo cursă ar fi fost pregătită de dumneavoastră să-l lovească, să se creadă că eu eram cardinalul.

Chalais se înfiora. Saint-Priac reluă:

— Dacă mi s-ar fi întâmplat vreo nenorocire, proba era făcută că aţi vrut să-l atrageţi pe Eminenţa Sa într-o capcană... scuzaţi-mă, sunt foarte grăbit şi întrebuinţez cuvintele care sunt necesare pentru a fi limpede înţeles. Ori, domnule conte, eu m-am dus la conacul dumneavoastră de la Saint-Lazare şi am stat acolo o oră întreagă. Acuma mă întorc de acolo. Ieşind din palatul acesta, eu mă voi duce drept în Piaţa Regală, unde îmi voi da raportul... cuvântul acesta, adăugă el cu un surâs de moarte, îl şterge pe acela de capcană, care v-a scandalizat atâta.

— Raportul! se gândiră Chalais şi ducesa în tăcerea îngrijorătoare, în aceeaşi clipă, un alt gând se năştea în mintea lui Chalais şi în ochii lui apăru o lumină roşie: Saint-Priac nu are să-i raporteze nimic cardinalului! Saint-Priac nu are să iasă viu din Palatul de Chevreuse! Spionul avu înspăimântătoarea viziune a morţii ce venea spre el şi întinzând braţul, repetă:

— Ascultaţi!

Accentul pe care el îl pusese în aceste cuvinte, îl salvă.

Chalais termină printr-un semn vag, gestul ucigaş pe care îl începuse. Ducesa scoase un suspin de destindere nervoasă.

Saint-Priac continuă:

— Iată ce am să-i spun cardinalului: că v-am găsit la conacul dumneavoastră de la Saint-Lazare (Chalais tresări); că am ajuns până acolo fără nici un accident şi că v-am găsit acolo singur. (O fi vreo cursă în asta? îşi spunea Chalais); că dumneavoastră aţi fost mâhnit de moarte fiindcă Eminenţa Sa nu a putut să răspundă invitaţiei dumneavoastră (uimirea îl paraliza pe Chalais) şi în sfârşit, că am luat împreună masa care îi fusese destinată Eminenţei Sale. Ori eu nu am murit nici în timpul călătoriei şi nici din cauza mâncărurilor…

— Pentru ce?… pentru ce?… bâlbâi Chalais.

— Pentru ce vă salvez? Asta mă priveşte numai pe mine. Un ultim cuvânt, domnule conte. Atunci când îl veţi vedea din nou pe Eminenţa Sa, dumneavoastră sunteţi liber de a restabili adevărul. Dar eu, jur pe sângele lui Christos, că am să-mi dau raportul aşa cum l-aţi auzit acum.

— Eu n-am să vă dezmint! spuse repede Chalais.

„Sunt sigur de asta!” se gândi Saint-Priac, în timp ce se înclina în faţa ducesei.

El făcu doi paşi pentru a se retrage. Ducesa de Chevreuse alergă spre el:

— Aşadar, dumneavoastră nu aţi întâlnit pe nimeni la conac?

— Nu doamnă.

— Insist totuşi: în timpul acelei ore pe care aţi petrecut-o acolo, nu aţi văzut vreo tânăra domnişoară?

— Nu doamnă.

Acest ultim nu, fu ca un mârâit de fiară carnivoră, care îşi apără prada. Saint-Priac dispăru… Ducesa rămase pe gânduri. Chalais o contempla. Ea se gândea:

— Totul e pierdut? Nu, fiindcă Richelieu nu o va şti. Trebuie s-o luăm de la început, asta e tot…

Ea aruncă o privire furişe spre Chalais şi se-nfioră. Fără îndoială, o ultimă luptă se angaja între ea, între ambiţia ei aşa de puternic înrădăcinată şi dragostea ei, încă plăpândă. Însă fără îndoială că ambiţia ei învinse dragostea, realitatea dragostei, şi nu mai rămase în ea decât comedia ei, simulacrul

de pasiune, de care avea nevoie.

— Conte, ţi-am spus că-ţi sunt datoare un răspuns…

— Doamnă…

— Astă seară, la ora zece, aici. Marina are să te introducă. Astă seară, conte, ai să primeşti răspunsul.

Chalais, orbit de dragoste şi de fericire, se simţi clătinându-se. El închise ochii. Când îi deschise din nou, o văzu pe ducesă ieşind, adresându-i unul din acele surâsuri care păreau să-i promită un paradis de voluptate…

Capitolul XXIV – DESTINUL LUI CHALAIS SE CONTUREAZĂ

SAINT-PRIAC, din palatul de Chevreuse, se dusese în Piaţa Regală. Acolo, îşi ţinuse cu rigurozitate cuvântul dat lui Chalais şi îi dăduse cardinalului raportul, aşa cum convenise mai înainte, în locuinţa ducesei. Într-un interogatoriu pe care el îl avusese de suferit, mult mai târziu, cu privire la raportul acesta, Saint-Priac a pretins că, de fapt încercase să-l salveze pe contele de Chalais printr-o generoasă minciună. Însă nouă ni se pare că el a voit pur şi simplu să-i ascundă cardinalului că a răpit-o pe Annaïs.

În Palatul din Piaţa Regală Saint-Priac îşi luă costumul lui, însă de calul lui Richelieu mai avea încă nevoie şi îi ceru şefului grajdurilor permisiunea de a lua calul pentru toată ziua aceea şi atunci, şeful grajdurilor îi răspunse că tocmai primise un ordin în privinţa acelui minunat cal. Eminenţa Sa i-l dăruise domnului baron, cu harnaşamentul şi cu coburii, în care se aflau două pistoale cu mânerele damaschinate.

Saint-Priac încălecă superbul animal şi cu gâtlejul strâns de îngrijorare şi de o bucurie teribilă totodată, ieşi prin Poarta Saint-Antoine şi alergă în goană nebună până la castelul Vincennes. În spatele castelului (pe atunci închisoare de Stat) se ridica un han mizerabil, care, în mod natural, purta deasupra unui buchet de frunze de stejar, o deviză naivă: „Mai bine aici decât în faţă!” Acolo, o duzină de tâlhari cu mustăţi mari şi cu nişte spade şi mai mari, făceau o gălăgie groaznică în jurul ceştilor lor de tablă; erau spadasinii angajaţi de Saint-Priac. Fără a mai descăleca, el strigă:

— Hei, caraghioşilor!

Cu o zarvă teribilă, ei dădură buzna pe uşă, pentru a da fuga la caii lor, aşezaţi în semicerc în jurul unui ţăruş de care erau legaţi dârlogii. Numai doi din ei, însă intrară într-o odaie încuiată cu cheia. Acolo se afla Annaïs. Când ei făcură un gest, ca să o apuce de braţ, ea îi dădu în lături şi cu un fel de bunăvoinţă sălbatecă, porni înaintea lor. Afară, ea sări pe calul care i se adusese, tâlharii o înconjurară, Saint-Priac se aşeză în capul trupei, ridică mâna şi toată banda porni la trap. După un timp, trecură râul Marna pe bacul de la Charenton şi pe o distanţă de o leghe, merseră de-a lungul malului drept al Senei, după care o luară drept spre pădurea Sénart.

Saint-Priac nu-şi întorsese măcar o dată capul ca s-o privească pe Annaïs, dar nici ea nu-şi aruncă privirile asupra lui, vreodată. Sufletul ei era absent, iar învingătorului îi era frică.

Dincolo de pădurea Sénart, pe malul Senei, se afla cătunul Étioles.

La un sfert de leghe de sat, la marginea pădurii se înălţa o clădire pătrată, grosolană, cu o înfăţişare hidoasă; uşa ei principală era de o construcţie solidă şi cu un aspect sever, iar puţinele-i ferestre, înguste erau garnisite cu zăbrele de fier ornamentate. Cu toate acestea nu se aflau acolo nici paznici, nici portar. Un fel de guvernantă, ajutată de o micuţă pariziană, păzea casa aceea în care nu intra nimeni. În regiune, construcţia aceea purta un nume. Oamenii din Étioles făceau cu ochiul şi îi spuneau cu aer misterios: *Riche-Liesse*.

Liesse, e un cuvânt arhaic ce însemna bucurie, plăceri, aşa că această ciudată numire, ascundea un joc de cuvinte, întrucât clădirea îi aparţinea lui Richelieu!... Cardinalul venea aici la răstimpuri, să se închidă pentru două-trei zile şi oamenii, adăugau că în aceste rare ocazii, Eminenţa Sa nu era niciodată singur. Printre altele ei, pretindeau să fi văzut odată şi splendida figură a lui Marion Delorme, pe atunci celebră.

Acolo o conduse Saint-Priac pe Annaïs. Era o capodoperă de îndrăzneală.

— Din ordinul cardinalului! spuse Saint-Priac sosind acolo.

Şi cu voce înceată dădu dispoziţii. Poate că aceasta nu era prima aventură de acest fel, care a îmbogăţit analele de la Riche-Liesse, căci guvernanta, fără a fi cât de puţin surprinsă, o conduse pe Annaïs într-o cameră de sus. Tâlharii îşi luară drumul înapoi spre Paris. Saint-Priac rămase acolo.

Annaïs după vreo oră, îşi reveni din golul sufletesc care o ţinuse amorţită şi văzu că rămăsese nemişcată în picioare, în acelaşi loc unde fusese lăsată, în camera aceea în care intrase neforţată de nimeni, cu sălbateca docilitate pe care am mai semnalat-o... ea ridică privirea şi se cutremură: Saint-Priac se afla în faţa ei!...

Baronul se înclină adânc în faţa ei şi în înclinarea lui, nu era nici afectarea unei curtoazii şi nici umilinţa pasiunii, el nu îndrăznea să o privească în faţă. Totuşi, în timpul acestei atitudini înclinate pe care o păstră până la sfârşitul convorbirii lor, el nu încetă de a o supraveghea pe Annaïs şi mai ales, mâinile ei.

Ea nu făcu nici un gest atât timp cât stătu el acolo, însă privirile ei făcură ocolul camerei. Dacă ar fi fost vreo armă pe acolo. Saint-Priac ar fi fost un om mort... dar ea nu văzu decât fotolii şi perne de mătase; o clipă întrezări măsuţa de toaletă cu arsenalul ei de perii, piepteni şi cutiuţe; apoi o oglindă mare susţinută de nişte amoraşi de bronz aurit; apoi privirea ei se umplu de viziunea unui pat cu coloane înalte, răsucite, la colţurile lui. Din această inspecţie nu-i mai rămase nimic şi întreaga ei gândire se agăţă de un covor trandafiriu, în timp ce el, înclinat, ameninţător, cu ochii în jos, mormăia ceva.

Când ea încetă a mai privi covorul tradafiriu, observă că era singură. Saint-Priac plecase de două ore...

Atunci dintr-o dată, un fel de şoc al amintirii îi aduse iar în minte vocea lui Saint-Priac şi nişte cuvinte, risipite în neantul tăcerii de mai multe ore, îi răsunau în craniu; bucăţi de fraze se construiau; punctele culminante ale ameninţării ce i-o aruncase, îi reapăreau în minte...

...opt zile ca să reflectaţi... opt zile, numai atât... mă veţi revedea numai peste opt zile, nu mai-nainte... bogăţia şi răzbunarea asigurate, dacă acceptaţi numele meu... moartea lui Richelieu... ori vă omor... dar mai înainte am să vă adorm...

Ea fu apucată de un tremur convulsiv şi repetă:

— Înainte înţelese şi ea, că acolo, în cuvântul acela mai feroce decât cuvântul vă omor, zăcea ameninţarea oribilă. Baronul voia s-o adoarmă pentru a profita de ea, înaintea de a o ucide. Privirile ei rătăcite, căzură asupra guvernantei şi a subretei: ele îi aduceau o măsuţă, ce strălucea prin argintăriile şi cristalurile de pe ea.

Şi privirea ce tristă, întunecată, se aprinse deodată.

Un salt şi Annaïs ajunse la măsuţă şi, înainte ca cele două femei să fi putut schiţa vreun gest, înşfacă… o armă!… un cuţit!… singurul cuţit ce fusese adus de guvernantă, pentru a tăia pâinea şi carnea care, după instrucţiunile precise ale lui Saint-Priac, trebuia să fie luat înapoi de ea după ce termina, fără a-l lăsa o clipă în mâinile prizonierei. Guvernanta şi subreta rămaseră amuţite de uimire şi de teamă.

Recâştigându-şi toată luciditatea, iar toată vigoarea ei morală năvălindu-i în inimă şi în creier, Annaïs, cu cuţitul strâns în mână, se retrase scrâşnind:

— Pentru asasin!…

În seara acelei zile, la ora nouă, ducesa de Chevreuse se pregătea să-l primească pe contele de Chalais. S-ar fi putut ca el să aibă vreun ultim scrupul… aşa că ea se înarma, pentru a doborî orice gând ce ar fi fost în stare să-l salveze pe cardinal. Chalais trebuia să fie în mâinile ei micuţe un instrument al morţii… Acest instrument trebuia să-i fie foarte docil şi pasiv… Aşadar, Marina isprăvi găteala stăpânei sale. Era o minunăţie. Ducesa se duse să-şi ia poziţia pe câmpul de bătaie, un mic salon mobilat cu o încântătoare sobrietate. De abia ajunse acolo, că uşa se deschise larg şi un uşier anunţă solemn:

— Măria Sa, arhiepiscopul de Lyon!

Ducesa păli uşor sub fardul de pe faţă. Prea era ciudată această sosire neprevăzută a fratelui lui Richelieu, tocmai în ceasul când ea se pregătea să înarmeze braţul ce trebuia să-l lovească pe cardinal. Ea îşi ascunse tulburarea înclinându-se sub binecuvântarea înaltului prelat. Apoi, luând-i mâna, cu o mişcare de delicată flaterie, ea îl conduse până la un fotoliu, pe care el se aşeză. Şi deodată, un zâmbet ieşi de pe buzele ei. O idee nebună îi venise în minte, ca un fluturaş: să-l cucerească pe fratele cardinalului! Toate detaliile pe care le pregătise pentru seducerea lui Chalais, voia să le desfăşoare în faţa ochilor uimiţi ai arhiepiscopului! Louis de Richelieu era frumos.

Cutele hieraldice ale costumului său, nu făceau decât să pună în valoare eleganţa robustă a taliei sale.

— Monseniore, spuse ea, tocmai mă gândeam la dumneavoastră, în clipa când am avut frumoasa surpriză de a vă vedea intrând şi îmi spuneam că un om ca dumneavoastră

lipseşte din strălucirea Curţii.

— Doamnă, spuse arhiepiscopul, nu numai că eu n-am să merg niciodată la Curte, dar sper ca în curând să mă retrag şi din funcţiunile la care am fost chemat, fără ca eu să le fi dorit şi să-mi reiau la Mânăstirea Grande-Chartreuse, locul meu printre cei care sunt morţi pentru restul lumii.

Vocea îi era gravă, accentul de o vădită sinceritate. Ducesa îngheţă. Louis Richelieu reluă:

— Există în Paris – ah! de ar fi vrut Dumnezeu ca să nu fi venit aici niciodată! – o tânăra fată, a cărei fericire eu o doresc din toată inima. Şi iată doamnă, obiectul acestei vizite tardive, de care vă rog să mă iertaţi.

— Pentru Louis de Richelieu, palatul lui Claude, duce de Chevreuse este deschis la orice oră. Monseniore, eu consider vizita dumneavoastră, ca o dovadă de o deosebită cinste. Dar acea tânăra fată…

— Se numeşte Annaïs de Lespars…

Ducesa, într-o clipită se tulbură. Drama începuse să-şi facă apariţia în cochetul salonaş.

— Monseniore, spuse ea cu o puternică emoţie, fiindcă dumneavoastră doriţi fericirea lui Annaïs, duceţi-vă atunci la fratele dumneavoastră cardinalul şi spuneţi-i să-i dea mama înapoi! Şi mai ales spuneţi-i…

Arhiepiscopul făcu un gest de nespusă demnitate.

— Iertaţi-mă, bâlbâi Maria de Chevreuse.

— Le ştiu doamnă. Cunosc sentimentele dumneavoastră pentru cardinal. Şi cunosc şi sentimentele cardinalului pentru această nenorocită copilă. Cât despre mine, oricare ar fi gândurile mele, cardinalul e fratele meu şi nu pot lua nici o măsură contra lui!

— Ei bine! ce aş putea face eu atunci? Dacă dumneavoastră ştiţi că fratele dumneavoastră îi doreşte moartea lui Annaïs, ce aş putea face eu împotriva prea puternicului ministru, care o va trimite pe această fată la eşafod, fiindcă a avut nenorocirea să fie recunoscută pe ascuns de tatăl său şi fiindcă-i jenează calculele lui politice!

— Nu, murmură înăbuşit arhiepiscopul, nu pentru aceasta!

— Ah! exclamă ducesa. Mai e şi altceva! Atunci are s-o otrăvească…

Louis de Richelieu ridică mâna şi spuse:

— Eu am venit la Paris ca s-o apăr, doamnă!… Şi iată ce am venit să vă rog…

— Să vă ajut? Oh! din toată inima! spuse ducesa care întrevăzu o posibilitate de a-l antrena pe arhiepiscopul de Lyon, în lupta aceea mortală împotriva cardinalului.

— Nu, spuse Louis de Richelieu. Cu foarte mare greutate am reuşit prin mijloacele de care dispun, să aflu unde locuieşte Annaïs de Lespars. Viind s-o văd m-am dus astăzi la prânz la ea acasă, dar n-am găsit-o. După patru ore încă nu venise. În sfârşit, pe la ora opt, oamenii casei, alarmaţi, – mi-au mărturisit că poate numai dumneavoastră aţi putea să-mi spuneţi unde aş putea s-o întâlnesc.

Ducesa păli. Ea crezuse că Annaïs, pentru vreun motiv necunoscut, renunţase la groaznica întâlnire de la conacul Saint-Lazare. Annaïs însă, plecase la ora convenită, şi desigur, pentru a se duce la întâlnirea cu Richelieu!… Ori, după cele spuse de Saint-Priac, ea nu fusese văzută la conacul Saint-Lazare!… Concluziile, erau înspăimântătoare.

Sau că Annaïs fusese răpită la ieşirea ei din casa de pe strada Courteau, sau că fusese arestată chiar la locul întâlnirii. În ambele cazuri, Richelieu pusese ghearele pe ea… Annaïs era pierdută… şi odată cu ea şi ceilalţi cu care ea conspirase…

Din clipa aceea, ea se blindă într-o mantie de prudenţă. Omul acesta din faţa ei era fratele cardinalului! Un cuvânt prea mult, putea s-o ucidă. Ea nu ştia nimic şi nu o văzuse pe Annaïs decât o singură dată. Ba chiar nici nu ştie unde locuieşte… Arhiepiscopul o părăsi disperat… De îndată ce el o părăsi, subreta intră anunţându-l pe contele de Chalais care aştepta.

— Oh! se gândi ducesa înfiorându-se, acesta are să acţioneze! Numai el mă poate apăra la nevoie! Trebuie să fie al meu, cu corp şi suflet…

— Doamnă, să-l poftesc aici?…

— Da, spuse decisă ducesa. Şi să se încuie porţile palatului!

A doua zi, dimineaţă, la ora convenită cu cavalerul de Louvigni, Chalais ieşea călare din Paris. Cu toate că se ducea la un duel, unde avea să-şi găsească poate moartea, el era radios. Răspunsul ducesei de Chevreuse, întrecuse toate speranţele sale…

Ajungând pe la jumătatea dealului, îl zări pe Louvigni, care-l aştepta, neclintit, ca o statuie ecvestră ce se profila pe cerul

palid. El porni la galop. Louvigni îl imită. În câteva clipe, cei doi aventurieri se întâlniră şi oprindu-se scurt, unul în faţa altuia, se salutară.

Louvigni, cu un gest, arătă un grup de ulmi şi de stejari, amestecaţi cu castani sălbateci, la vreo două sute de paşi depărtare. Chalais, aprobă cu un semn din cap şi se îndreptară într-acolo; după ce îşi legară caii de trunchiurile copacilor, intrară sub umbra frunzişului. Locul era bine ales; nu puteau fi văzuţi de nicăieri, în schimb, ei puteau să vadă de la distanţă orice inoportun sau spion, care i-ar fi putut denunţa cardinalului.

Nu avem martori, observă Chalais.

— Pentru un duel pe viaţă şi pe moarte, nici nu e nevoie! spuse Louvigni.

Ei îşi aruncară pe jos pelerinele şi se priviră. Sau mai bine zis Louvigni îşi privi adversarul cu un aer funest, de îndrăgostit nenorocos. Fără îndoială, că el putuse citi pe figura însorită de fericire a adversarului său, o realitate – îngrozitoare pentru el… Şi atunci, se înfioră, îşi smulse cu furie spada şi scrâşni: „În gardă!…”

Cele două spade se ciocniră cu un mic zgomot sec…

Urmară două-trei pase repezi şi şerpii de oţel se încolăciră de câteva ori. Şi aceasta nu dură nici o jumătate de minut, când una din spade sări prin aer, la şase paşi depărtare… era a lui Louvigni. Cavalerul se repezi şi-şi apucă arma chiar în clipa când atingea pământul. El reveni din nou asupra adversarului. Era palid, desigur, nu mai avea în el decât o poftă nebună de a ucide.

— Un moment, spuse Chalais. Te-am făcut să remarci adineauri, că nici unul şi nici celălalt, nu avem martori. Iar dumneata mi-ai răspuns că vrei să fii singurul martor al morţii mele…

— E adevărat! se răsti Louvigni. Deci, în gardă!…

— Un moment, reluă Chalais. Trebuie să-ţi spun, pentru ce nu am adus nici un martor cu mine.

— Ce mă interesează! mugi Louvigni. În gardă, în gardă!…

— Mă interesează pe mine! Aşadar, află cavalere, că n-am adus pe nimeni cu mine, fiindcă am vrut să-ţi evit ruşinea, de a fi dezarmat de mine, în faţa unor martori…

— Iadule! N-ai să mă mai dezarmezi dumneata încă o dată, ţi-o jur!

— Ba da. Trebuie. Fiindcă o persoană care se interesează de noi amândoi, mi-a atras atenţia azi noapte, că suntem amândoi tovarăşi de complot şi că nu am dreptul să te omor. Cavalere, eu sunt prea fericit în dimineaţa asta, pentru a mai fi supărat pe dumneata. Noi ne-am angajat în aceeaşi luptă camarade, aşa că nu vrei să ne vârâm amândoi săbiile în teacă şi să mergem să ne terminăm partida la hanul Diadema Frumoasă?

Louvigni asculta cu gura întredeschisă, cu dinţii dezgoliţi şi cu ochii holbaţi

— O persoană? horcăi el. O persoană v-a poruncit să mă menajaţi?

— Nu, nu, bravul meu camarad, ea m-a făcut numai să înţeleg că noi nu avem dreptul de a ne spinteca unul pe altul, că amândoi suntem necesari unei opere comune şi că pericole destule au să ne înlănţuiască de aici înainte… ca şi pe ea!…

Louvigni suferea îngrozitor şi un hohot de plâns îl îneca. Ochii i se injectară de sânge şi insulte, ameninţări, îi veniră pe buze. Cu un ultim efort se stăpâni şi bâlbâi:

— Conte, eu nu accept propunerea dumitale. Acela care va supravieţui dintre noi doi, va fi de ajuns ca s-o apere pe aceea de care vorbiţi. În gardă!

Câteva clipe mai târziu, spada lui Louvigni sări pentru a doua oară în aer. Încă o dată, Louvigni, spumegând de furie, se repezi asupra lui Chalais şi pentru a treia oară spada îi sări la pământ. De data aceasta, el nu o mai ridică şi mârâi ceva neînţeles. Lui Chalais i se păru că spune; „Omoară-mă! Omoară-mă!…” Dar nu era prea sigur şi atunci, rămăsese tăcut, supraveghindu-şi cu atenţie adversarul. El şovăia de năduşeală. Louvigni îşi întoarse brusc spatele. Chalais crezu că-l aude plângând şi aceasta îi făcea rău. Încetişor, el îşi vârî spada în teacă, îşi reluă pelerina şi retrăgându-se pas cu pas, ajunse până la calul lui, pe care îl dezlegă. Se aştepta să audă vreun strigăt, o chemare, o provocare, sau vreun cuvânt de împăcare, dar nu auzi nimic. Nici pe Louvigni nu-l mai putu vedea, fiindcă dispăruse printre copaci. Atunci, el încălecă şi porni la pas, spre Paris.

Chalais îi povesti ducesei de Chevreuse rezultatul duelului, dar nu-i spuse decât că, în urma a mai multor asalturi inutile, din partea amândurora, Louvigni şi cu el se retrăseseră, fiecare de partea lui, fără a-şi fi făcut nici un rău şi fără a se împăca.

— Cavalerul e un bun sfetnic, spuse ducesa. Trebuie menajat.

Şi apoi, adăugă ea privindu-l pe Chalais drept în ochi, ştiu că mă iubeşte şi am o deosebită stimă pentru el.

Chalais păli şi simţi inima palpitându-i cu putere. Atunci înţelese şi el suferinţa lui Louvigni şi de-abia atunci regretă amar că nu-l omorâse.

— Hm, bărbaţii! se gândea ducesa. Bărbaţii! Ce uşor vă conducem cu dragostea. Ei bine! Fie! Şi fiindcă mă iubeşte şi Louvigni…

Ea îşi aruncă braţele în jurul gâtului lui Chalais şi cu o voce care îl înnebunea, şopti pătimaş:

— Ascultă… vreau să fiu iubită până la moarte!

În mica pădurice Louvigni nu mai plângea; se aşezase pe jos. Faţa i se împietrise şi în ochii lui luceau lumini răutăcioase. O întreagă revoluţie se petrecea în sufletul acela. Ultimele scrupule de om cinstit cădeau unul după altul, doborâte de ură. Crima care de-abia începuse să ia fiinţă în palatul din Piaţa Regală, înspăimântătoarea crimă de denunţare, îşi construia acum un eşafod în mintea lui. Când Louvigni se ridică de acolo, era un alt om.

— Astă seară are loc o adunare generală, se gândea el. Metresa lui Chalais are să le propună un nou plan de acţiune…

Şi cu un surâs teribil, adăugă:

— Voi fi şi eu acolo…

Capitolul XXV – CORIGNAN ŞI RASCASSE ÎN CAMPANIE

DE CÂT TIMP ERAU ÎNCHIŞI Rascasse şi Corignan acolo, în jalnicul *in pace* „din care nu mai ieşea nimeni viu”? Se scurseseră poate cinci-şase zile, fără mijloc de a măsura fuga timpului şi de altfel prea puţin se preocupau ei de asta. Doar rareori, câte unul din ei ridica şi problema asta, atunci când tăcerea devenea insuportabilă.

— Suntem aici de cel puţin două zile, spunea Rascasse.

— Ba eu am ţinut socoteala, protestă Corignan: sunt aproape două luni de când ne-au închis aici.

— Cuvioşia ta, eşti nebun!

— Rascasse, eşti prea obraznic!

În clipa aceea, zăgazul ocărilor era deschis. Aşa se întâmpla

mereu şi după o serie de adjective şi de atribute, cei doi prizonieri recurgeau la pumni. Din aceste bătălii în fundul întunericului şi al tăcerii, Rascasse ieşise întotdeauna învingător. Talia lui măruntă era cauza directă a acestor triumfuri. Rascasse, nu avea decât să-şi îndese puţin genunchii şi apoi să se repeadă; capul lui devenit proiectil, îşi atingea întotdeauna ţinta. Corignan medita asupra neşansei de necrezut, care făcea ca şi în fundul unui mormânt chiar, să fie urmărit de loviturile de cap ale inamicului său.

Din când în când, se deschidea – nu uşa, ci un fel de ghişeu, prin care li se introducea porţia lor de pâine şi de apă. Pâine neagră şi uscată, apă stătută. Cei doi nenorociţi scoteau suspine din adâncul pieptului şi-şi mâncau mizerabila hrană, căreia căutau să-i dea un oarecare gust, povestindu-şi agapele şi chefurile trecute.

Odată, au rămas mai mult timp fără să-şi vorbească, ghemuiţi fiecare în colţul lui. În sfârşit, Corignan, copleşit de dubla greutate a tăcerii şi a întunericului de nepătruns murmură:

— Ai murit frate?…

— Nu încă, răspunse Rascasse, care în clipa aceea izbucni în râs. Şi râsetul acela, îi păru lui Corignan că are ceva fantastic în el.

Poate că era vreun râs de nebunie.

— De ce râzi, întrebă capucinul, cu un ton împăciuitor.

— Fiindcă mă gândesc la un lucru, spuse Rascasse: Corignan I-ul are şi el acum aceeaşi soartă ca şi stăpânul lui. La ora actuală, trebuie să fie, fără îndoială, mort de foame.

— Mort de foame! repetă maşinal Corignan.

— Da. E încuiat înăuntru şi trebuie să fi murit. Mort de foame, fiindcă nimeni nu poate intra ca să-i dea de mâncare. Bietul Corignan!

— Dar, urlă Corignan, nu ne dă mâncare prin ghişeu?…

— Ho! ce, eşti nebun? Cine vorbeşte de tine? făcu dispreţuitor Rascasse. Eu vorbeam de câinele meu. Ei, dar tare eşti de cap!

— Tu!… Nu eu! spuse Corignan. Aşa! zi pe câinele tău îl numeşti…

— Corignan I-ul? Fără îndoială. Tu cum ai botezat cu numele meu porcul din care n-am vrut să mănânc!

— Ah! de data asta te-ai întrecut! vocifera Corignan în culmea indignării. Pe toţi diavolii din iad! Pe capul lui Scaraoschi!…

Corignan se repezi, Rascasse îşi pregăti lovitura de cap. În clipa aceea uşa se deschise şi în lumina neclară a unui felinar, ei distinseră figura severă a părintelui Joseph. De data aceasta stomacul lui Corignan fu cruţat. Cei doi prizonieri căzură în genunchi, în timp ce părintele Joseph cobora spre ei.

— Iertare Monseniore, am să vă spun tot ce ştiu! strigă Rascasse.

— Şi eu de asemenea! hohoti Corignan. Iertare prea înalte părinte!

— Voi aţi minţit amândoi, spuse cu răceală stareţul capucinilor! Domnul de Saint-Priac ne-a povestit ce s-a petrecut la conacul Saint-Lazare. Capul vostru, de abia se mai ţine pe umerii voştri, caraghioşilor!

— Ah! Ah! făcu Rascasse ridicându-se. Domnul de Saint-Priac a vorbit despre conacul Saint-Lazare?

— Desigur! Şi ne-a asigurat că nici nu l-aţi văzut măcar pe Trencavel: v-aţi lăudat numai. Ochii lui Rascasse scânteiară de şiretenie.

— Monseniore, spuse el, mărturisesc că nu l-am văzut pe Trencavel. Mărturisesc că am făcut – în mod perfid – ca să fie arestat Corignan. Şi el mărturiseşte de asemeni, că a vrut şi el să fiu prins în locul maestrului de scrimă.

— Eu? protestă Corignan. Dar eu…

— Da, şi el mărturiseşte, Monseniore. Eu mărturisesc, amândoi mărturisim, îl întrerupse Rascasse. Dar îmi permit să-i pun o simplă întrebare prea milostivei voastre înălţimi: Eminenţa Sa cardinalul, mai ţine să pună mâna pe o nobilă domnişoară Annaïs de Lespars, venită de curând din Angers?

Părintele Joseph tresări atât de puternic încât Rascasse se gândi numaidecât „Sunt salvat! Las' că mă răzbun eu pe Saint-Priac!"

— Şi când se va întâmpla asta? spuse stareţul simulând o perfectă indiferenţă.

— Monseniore, spuse Rascasse, dacă e aşa, eu sunt sigur că voi repara din plin o greşeală pe care n-am comis-o decât dintr-un exces de zel, v-o jur! Într-un cuvânt, sunt sigur că am s-o găsesc pe această teribilă duşmancă a cardinalului, mai teribilă decât mama ei!…

— Vorbeşte! spuse părintele Joseph cu o voce pe care nu reuşi să o facă destul de sigură.

— Am o idee! făcu Rascasse.
— Şi eu! spuse imediat Corignan.
Părintele Joseph simţi în minutul acela una din cele mai puternice emoţii din viaţa sa. Da, Annaïs era un pericol viu pentru cardinalul de Richelieu – opera lui capodopera lui!… Dar asta nu era totul El era convins că scrisoarea, înspăimântătoarea scrisoare furată era în mâinile lui Annaïs… Capturarea tinerei fete însemna eliberarea, scăparea din coşmarul de groază în care trăia. Ori, părintele Joseph avea o reală încredere în instinctul lui Rascasse – în flerul lui, de ogar.
— Ei, atunci explică-mi ce idee ai, spuse el cu mai mult calm. Într-adevăr, cred că Monseniorul cardinal are oarecare interes ca s-o supună pe fata aceea la un interogatoriu. Aşa că, dacă voi puteţi să ne ajutaţi să urgentăm şi să uşurăm acest interogatoriu, cred… şi sper că am să obţin de la Eminenţa Sa să vi se mai îndulcească soarta.
— O hrană mai bună şi puţin vin… insinua Corignan.
— Monseniore, spuse cu hotărâre Rascasse, vă implor să binevoiţi a mă înţelege. Eu vreau să vă spun că aş putea s-o salvez chiar acum pe Annaïs de Lespars. Vreau să vă mai spun că aş putea să-i descopăr ascunzătoarea şi s-o aduc cu mâinile şi picioarele legate, în faţa cardinalului. Şi mai vreau să vă spun că nu vă pot explica ideea ce o am şi că trebuie să mă credeţi pe cuvânt în fine, mai am de spus că pentru ca s-o arestez pe Annaïs de Lespars, eu nu am nevoie nici de îmbunătăţirea hranei, nici de vin şi nici de îndulcirea sorţii, ci numai de imediata liberare şi de bani.
Părintele Joseph îl sondă pe Rascasse cu privirea lui pătrunzătoare.
— Monseniore, spuse Rascasse, puteţi pune să fiu însoţit de fratele Corignan, care nu are nici un interes să mă menajeze. Dacă am minţit cumva sau dacă nu voi reuşi veţi putea oricând să mă vârâţi la loc în celulă.
— Veniţi, spuse părintele Joseph.
Corignan rămase trăsnit „Cum naiba a putut să reuşească cocoşatul ăsta să ne scape de aici?…” Cu toate acestea urmă şi el cu o grabă uşor de înţeles pe superiorul lui şi pe Rascasse, care şi ieşiseră din celulă. Urmă o scurtă consfătuire în cabinetul Eminenţei Cenuşii, după care ei ieşiră afară din mânăstire, răsuflând de bucurie. Prima lor grijă fu să se repeadă în cea

dintâi cârciumă ce găsiră în cale, unde uimiră pe cârciumar prin enorma cantitate de lucruri solide şi lichide pe care o înghiţiră.

— Ce idee bună am avut noi! spuse Corignan mestecând de zor. Faimoasă idee!

— Cumetre, îi spuse Rascasse, pot să contez pe tine?

— La viaţă şi la moarte, micul meu Rascasse. Mie mi-ai fost întotdeauna foarte drag.

După ce se săturară din belşug, Rascasse îşi antrenă tovarăşul la hala de vechituri şi se echipă pe de-a-ntregul, fără a uita să se înarmeze şi cu o spadă solidă de război. În urma sfatului, sau mai bine zis a ordinului lui Rascasse, devenit şeful asociaţiei, Corignan, după un suspin de regret îşi lepădă anteriul şi în câteva minute se transformă într-un temut laic. Mirosea a brigand de la o leghe depărtare…

După aceasta, Rascasse se îndepărtă spre locuinţa lui, ca să-şi lase acolo restul de piese de aur care i le smulsese părintelui Joseph. Era un individ plin de prudenţă. Corignan mergea în urma lui şi debarasat de anteriul lui, arunca ocheade feroce la toate fetele pe care le întâlnea în drum…

Când intră în casă, Rascasse auzi un mârâit.

— Ia uite! făcu el. Corignan întâiul n-a murit? Caraghiosul trebuie că are şapte vieţi în corpul lui!

Adevărul era că o vecină auzise lătrăturile disperate ale câinelui şi reuşise să intre în cocioabă, unde văzându-l pe nenorocitul animal, îi adusese în fiecare dimineaţă de mâncare.

— Vino aici Corignan! strigă Rascasse.

Căţelul se apropie în trei labe, încercând să-şi ciulească singura-i ureche.

— Ah! făcu călugărul. Ăsta-i animalul care îşi permite să se numească ca şi mine? Ei bine…

Şi îi trânti o lovitură de picior. Câinele, aşa şchiop cum era, se feri în lături şi ripostă înfigându-şi dinţii în piciorul capucinului, apoi se refugie sub o mobilă. Acestea fură primele relaţii ale celor doi Corignan…

— Acum ne vom procura amândoi câte un cal, spuse Rascasse. Trebuie să ne pregătim de toate, înlocuindu-ne animalele, tu măgarul tău şi eu bietul meu căluţ, pe care l-am pierdut în încăierare, din vina ta.

De data aceasta Corignan nu mai ripostă la acuzaţia ce i se făcuse, şi reluă:

— Dar, în definitiv, ce avem de făcut? Explică-mi şi mie puţin, în ce constă frumoasa idee pe care noi am avut-o…

— Păi la ce ţi-ai pierdut tu tot timpul, cât ai stat în conacul Saint-Lazare?

— Ei! răspunse Corignan cu ingeniozitate. Am privit prin gaura cheii. Şi am văzut-o şi eu pe acea Annaïs, frumoasă fată de altfel, discutând cu… Ah! se întrerupse el deodată. Drace! Fiu al lui Scaraoschi! Cum de n-am înţeles eu asta numaidecât! Ah! dobitoc ce sunt!

— Haide! făcu Rascasse ştrengar. Văd că acum ai înţeles şi tu ideea noastră.

— Ba eu am avut-o cel dintâi! strigă cu neruşinare Corignan. Eu ţi-am insuflat-o şi ţie!

— Da? Atunci spune-mi ce ai înţeles?

— Cu multă plăcere. Văd că e absolut necesar să te pun şi eu pe tine la curent cu lucrurile. Ei bine, ascultă, micul meu Rascasse: cu cine se află acolo Annaïs? Cu Saint-Priac! Din ordinul lui Saint-Priac! Din ordinul lui Saint-Priac a dat buzna banda aia îndrăcită. Deci, Saint-Priac a răpit-o pe Annaïs. Ori, noi am fost trimişi pe urmele lui Annaïs! Ergo, nu în contul cardinalului, aşa cum crezusem eu, ci numai pe propriul său cont, a comis Saint-Priac această răpire infamă, mizerabilul! Ergo, noi nu avem decât să-l urmărim pe Saint-Priac, Ergo…

— Bine, raţionat, îl întrerupse Rascasse. Atunci, la drum. Întâi să ne procurăm cai, fiindcă bănuiesc că va trebui să stăm în faţa casei lui Saint-Priac, la pândă.

Şi plecară amândoi, în grabă.

O oră mai târziu, doi cai, gata înşeuaţi, erau instalaţi în grajdul lui Rascasse. Amândoi erau de aceeaşi talie. Unul era prea mic pentru Corignan şi celălalt prea mare pentru Rascasse. Dar aşa cum erau, erau nişte buni trăpaşi şi le puteau satisface nevoile celor doi spioni. După aceasta, porniră spre palatul din Piaţa Regală, unde, după cinci minute, aflară, unde se afla locuinţa lui Saint-Priac – era pe strada Saint-Antoine, aproape de cocioaba lui Rascasse, la hotelul „Marele Cardinal”.

Aşadar, caraghioşii noştri, nu avură decât să stea acasă la Rascasse, ca să-l supravegheze pe Saint-Priac. Unul din ei şedea de pază şi din oră în oră, era schimbat de celălalt. Spre seară, Corignan se instală în faţa hotelului şi pe la ora opt, avu satisfacţia de a-l vedea sosind pe Saint-Priac, care aruncând

dârlogii calului, unui servitor, intră în hotel.

— Bun! făcu Rascasse când află aceasta, pentru noaptea asta, vom fi liniştiţi. Mâine dimineaţă, în zori, ne vom relua pânda. Dacă va ieşi, ne vom lua după el…

— Şi cine are să ne scoale în zori?…

— Corignan, la naiba! Nu ţi-am spus că e dresat la aşa ceva?

— Corignan! mugi călugărul exasperat. Corignan! Ah!…

Dar gândindu-se deodată că nu trebuia să-şi demaşte încă ura:

— Corignan?… Ah, da, patrupedul ăsta!

— Nu, spuse blând Rascasse, nu e patruped. Nici biped şi nici patruped: Corignan are trei labe.

Călugărul se întunecă la faţă, dar Rascasse adăugă împăciuitor:

— Linişteşte-te, popă. Hai, nu vrei să cinăm?

— Ba vreau, mormăi capucinul.

Se aşezară la masă. Rascasse îşi revărsă verva lui burlescă. Corignan mânca în tăcere, rumegând proiecte de răzbunare cruntă şi în aşteptare, îi trântea mereu câte-o lovitură puternică bietului căţeluş uimit. După masă, Rascasse, cu un aer autoritar, ocupă singurul pat din încăpere, pe care se lungi aşa îmbrăcat, lăsându-l pe călugăr să doarmă pe scaun, braţele încrucişate pe masă şi cu capul pe ele. În zori, graţie lătrăturilor lui Corignan întâiul, ei săriră în picioare şi-şi reluară pânda pe rând, în faţa porţii hotelului „Marele Cardinal”.

— Pe cai! comandă Rascasse.

Câteva minute mai târziu, cei doi caraghioşi erau în şa; Saint-Priac părăsise hanul. Ei îl urmăriră de la două-trei sute de paşi. După ce trecură de zidurile Parisului, ajunseră la Bourg-la-Reine, apoi la Longjumeau fără a fi fost văzuţi de baron – lucru uşor, de altfel, în acel decor încântător, plin de deluşoare şi vâlcele. La Longjumeau, Rascasse lăsă caii la pas şi spuse cu ochii lucind de o isteţime ştrengărească:

— Acum e inutil să mai riscăm a ne lăsa spintecaţi: ştiu unde se duce!

— În cazul ăsta, uite o cârciumioară. Caii noştri au scos limba de sete. Să ne oprim.

— Ba nu. Fiindcă cailor le e sete, să nu pierdem timpul.

După ce trecură Sena pe bacul de la Étioles, intrară în sat şi se opriră în faţa unui han ce se afla pe marginea şoselei.

— De data aceasta, spuse Rascasse, o să bem şi noi, fiindcă mie mi-e sete şi pe tine nu vreau să te văd scoţând limba.

Delicateţă pe care o risipi în van, căci Corignan nu-şi lepădă nici o fărâmă din planurile lui de răzbunare. Ba acum, îşi rumega proiectele mai mult ca oricând. După ce băgară caii într-o remiză, ei se instalară într-un salonaş mai mic de unde puteau supraveghea drumul printre jaluzelele ferestrei. După două ore, Corignan scotea dopul la cea de a patra butelie cu vin alb, când Rascasse, sări deodată înapoi. Şi Saint-Priac se oprise şi el în faţa hanului şi acum descăleca. Apoi intră!...

Rascasse îşi înăbuşi o înjurătură. Corignan se gândea că nu avea decât să scoată un strigăt, ca să-l facă pe Saint-Priac să vină în fugă acolo să i-l denunţe pe Rascasse: parcă-l şi vedea pe rivalul lui, căzând cu o spadă înfiptă în piept. Da, însă şi el călugărul, ar fi spânzurat în cazul ăsta de Eminenţa Sa.

— Dacă ne vede, murmură Rascasse, suntem pierduţi.

— Ei aşi! făcu Corignan, pe care vinul şi setea de răzbunare îl ameţiseră, ce-ar putea să ne facă?

— Taci din gură! se răsti Rascasse apucându-l de mână pe călugăr. Omul acesta nu mai are nimic de menajat de aci înainte. Să taci, auzi tu! fiindcă Saint-Priac nu ameninţă niciodată... el omoară direct!...

Corignan îşi simţi spinarea îngheţată. Prin geamurile uşii, acoperite de perdeluţe subţiri, el văzu pe Saint-Priac aşezat la o masă, cu capul în mâini; era întunecat la faţă şi nici nu se atinsese de sticla pe care hangiţa i-o pusese în faţă...

— Drace! murmură capucinul, mi se pare că ai dreptate cumetre. Eu cred că sunt la fel de viteaz ca oricare altul, dar omul ăsta îmi inspiră teamă...

— E un asasin! se gândi Rascasse îngălbenindu-se.

El era un spion. Era un spion pur şi simplu. Poate că nu reuşise să fie altceva în viaţă. Unele gânduri, care aveau în mod vag aparenţa unor gânduri de om cinstit, tot se mai profilau în noaptea creierului său. Şi acei embrioni de moralitate, acele larve de cinste, îl uimeau şi pe el. Acolo, în faţa lui, se afla asasinul. Şi fiica celei ucise de el se afla în puterea lui, a asasinului. Dacă Rascasse ar fi putut să-şi formuleze mai clar ideile întunecate care se deşteptau aşa de greu în el, iată ce ar fi fost el surprins că gândeşte: Eu sunt însărcinat să o aduc pe domnişoara de Lespars în mâinile cardinalului Şi ce avea să facă

cu ea cardinalul? Să o omoare ca şi pe mama ei? Nu. El mi-a spus-o doar să se debaraseze de ea. Şi cum? Prin Saint-Priac! Ei bine, dar cum? Mi-a spus-o şi pe asta: o va forţa să se căsătorească cu omul care a ucis-o pe mama ei…

Corignan îl auzi pe Rascasse murmurând:

— Atunci ar însemna că eu sunt acela care a uşurat această înspăimântătoare căsătorie?

Călugărul îşi privi cu uimire tovarăşul, care rămăsese nemişcat, cu gura întredeschisă, cu ochii tulburaţi. Rascasse se cutremură şi-şi încleşta pumnii… Apoi Corignan îl auzi deodată mormăind cu un accent straniu:

— Şi cine sunt oamenii ăştia, care se caţără în mijlocul atâtor orori, pentru ca să ajungă cât mai sus?

— A înnebunit! spuse Corignan tare. Hai! Cumetre! omul nostru pleacă spre Paris!

Rascasse sări în picioare şi făcu o mişcare cu capul, ca şi când ar fi vrut să se scuture de imaginile şi gândurile care începuseră să-l asalteze şi foarte sincer, repetă:

— Am înnebunit!

Amândoi porniră pe jos, lăsându-şi caii la han. Douăzeci de minute mai târziu se aflau în faţa casei izolate, pe jumătate înfundată în pădure, casa în care Saint-Priac stătuse cele două ore.

— Ştii cum se numeşte castelul ăsta? făcu Rascasse cu un aer pişicher.

— După aspectul ei ciudat, s-ar putea numi casa dracului, spuse Corignan. Casa dracului, sau casa călăului, în orice caz, casa păcatelor.

— Prea bine, popă. Am să-i spun asta Eminenţei Sale! jubilă Rascasse. Castelul ăsta aparţine cardinalului. E *Riche-Liesse*.

— Rascasse, scumpul şi micul meu Rascasse! Asta-i *Riche-Liesse*! Dar unde mi-au fost ochii, Doamne! Ce castel minunat, ce înfăţişare plăcută şi atrăgătoare! Ce atmosferă veselă în jurul ei! Ah! Ia ascultă Rascasse, să nu faci pe dobitocul cu mine, sau te spun eu pe tine, că ai vorbit de o căsătorie înspăimântătoare!

La rândul său, începu şi Rascasse să tremure. Cei doi spioni se priviră şi se înţeleseră; era încheierea unui armistiţiu!

— Să intrăm aici, reluă Rascasse.

Rascasse lovi cu ciocanul în uşă, cu o lovitură autoritară. În poarta solidă se deschise un oblonaş, în care se încadra un

obraz zbârcit şi îmbătrânit de femeie.

— Mesagerii Eminenţei Sale! spuse Rascasse ca răspuns la privirea întrebătoare din dosul oblonului.

— Da, spuse şi Corignan, mesagerii Marelui Cardinal.

Poate că fuseseră văzuţi pe la curtea cardinalului, dar fără îndoială că fuseseră recunoscuţi, fiindcă poarta se întredeschise, lăsându-le doar un locşor îngust de trecere şi apoi se închise imediat. Înăuntru, cu un ton care nu mai da loc la nici un fel de replică, Rascasse spuse:

— Avem o depeşă pentru nobila domnişoară Annaïs de Lespars.

— Daţi-mi-o! făcu guvernanta

Rascasse îi aruncă lui Corignan o privire de triumf. Cuvântul acela era o mărturisire: Annaïs era acolo!

— Nu, spuse el. Trebuie să i-o dau chiar eu în mână. Ia spune-mi, mai adăugă el, domnul de Saint-Priac a ieşit adineaori de aici, nu e aşa! A avut întrevederea sperată de Eminenţa Sa, cu domnişoara de Lespars?

— Din păcate, nu, domnule Rascasse.

— A, mă cunoşti?

— Dar cine nu vă cunoaşte? Dar ca să revenim la domnul baron, nici azi, nici ieri şi nici în zilele precedente, n-a reuşit să-i spună două cuvinte. Credeţi că dumneavoastră aveţi să reuşiţi mai bine decât baronul de Saint-Priac? Am să mă duc să o previn. Până atunci, am să pun să vă servească o masă.

Rascasse radia. Corignan rumega un gând; îşi elabora un nou proiect de răzbunare. Guvernanta deschisese o uşă cu zăvoare puternice, pe care Corignan le recunoscu imediat Ei intrară într-o cameră joasă, a cărei fereastră, ca toate celelalte ale casei, era prevăzută cu bare solide. Rascasse se-nfioră de mândrie. Nu exista spion care să fie în stare să îndeplinească aşa de prompt, o expediţie aşa de delicată. El luă o poziţie în faţa capucinului

— Ei, ce mai spui, popă?

— Nu mai avem decât să alergăm la Paris într-un suflet şi să-l prevenim pe Excelenţa Sa. Şi asta am să şi fac.

Şi zicând aceasta, dintr-un salt ieşi pe uşă, o închise cu putere, trase zăvoarele şi izbucni în râs:

— Ei, ce mai spui Rascasse?

Guvernanta, care venea cu o tavă încărcată de pateuri, scoase un strigăt. Corignan îl lăsă pe Rascasse să bată în uşă şi

să urle până i-o ieşi sufletul şi se aplecă ameninţător deasupra ei:

— Dumneata l-ai recunoscut pe Rascasse, trădătorul. Dar pe mine, femeie, mă recunoşti?

— Nu… adică… da. Dumneavoastră sunteţi fratele Corignan.

— Da, madam şi faci bine că mă recunoşti, căci altfel eu n-aş mai răspunde de capul dumitale. Cardinalul, ar fi putut să creadă atunci, că dumneata eşti complice cu Rascasse trădătorul.

— Dar ce s-a întâmplat? făcu guvernanta cu un ton scurt, fără a se fi intimidat.

— S-a întâmplat că omul acesta – linişteşte-te Rascasse! – cocoşatul ăsta, spun – a! dar ne-ai împuiat urechile Rascasse! – acest Rascasse spun – plătit, subordonat, pus la cale de un oarecare Trencavel, a venit aici ca să ne răpească pe tânăra prizonieră. Eu, m-am făcut că sunt de acord cu el şi l-am prins în cursă. Adio. Peste trei ore, cardinalul va fi aici.

— Un cuvânt, un singur cuvânt! spuse guvernanta care începuse să tremure.

— Un singur cuvânt! o întrerupse Corignan, iată-l: priveşte ştrengarul acela frumos de colo. Dacă ai s-o laşi să fugă pe domnişoara de Lespars şi mai ales, dacă ai să-l laşi să scape pe Rascasse, de astă seară, dumneata ai să fii cel mai frumos fruct care are să atârne de ramura aceea a stejarului, ce pare că a crescut acolo, tocmai pentru asta. Acum… adio!

Corignan se repezi afară. Rascasse făcea un tămbălău infernal. Guvernanta se apropie de uşă, se asigură că zăvoarele erau bine trase şi printr-un surplus de precauţie, mai răsuci şi cheia.

— Spânzurată? Aida de, Eminenţa Sa ştie că înainte de a muri, eu aş mai avea timp să şi vorbesc… şi ştiu mult, nu glumă!

Lungile picioare ale lui Corignan măsurară în fugă pământul până la hanul Étioles. Acolo, el încălecă pe cal şi cu alura cea mai vie se întoarse la Paris, unde cobora strada Saint-Jaques în galop întins fără să-i pese de blestemele care îl întovărăşeau, trecu Sena şi în sfârşit se opri în faţa palatului cardinalului. Acolo, calul i se prăbuşi la pământ, bietul animal era scos din serviciu pentru totdeauna. În aceeaşi clipă, un alt călăreţ descăleca în curtea palatului. Corignan îl zări şi roşindu-se de

bucurie se repezi spre el:

— Servitorul dumneavoastră, domnule baron! Umilul dumneavoastră servitor şi devotat. Ah, de aţi şti cât vă sunt de devotat…

— Corignan! murmură Saint-Priac uimit. Te credeam mort, demnul meu popă.

— Sunt în viaţă domnule baron! În viaţă, spre norocul dumneavoastră şi foarte devotat, vă asigur, aşa de devotat, încât pentru dumneavoastră am făcut să crape acum un cal, care m-a costat patruzeci de pistoli…

Saint-Priac îşi scoase punga – o pungă foarte umflată de piesele de aur din ea. Corignan surâse cu largheţe şi îşi întinse mâna cu mai multă largheţe. Saint-Priac, foarte rece, îşi puse însă punga la loc în buzunar şi spuse:

— Ia să faci bine, caraghiosule şi să-mi explici purtarea ta şi a prietenului tău Rascasse din timpul afacerii de la…

— Domnul baron, îl întrerupse Corignan, acum vin direct de la *Riche-Liesse*!

O paloare cadaverică apăru pe faţa lui Saint-Priac. De fapt, timp de o secundă, baronul văzuse eşafodul în faţa lui.

Dar aproape imediat el se dădu un pas înapoi, ca şi când s-ar fi pregătit o luptă fără cruţare. El îl apucă apoi pe Corignan de guler şi-l târî într-un colţ al curţii.

— Ce-ai căutat acolo? Cine te-a trimis? Vorbeşte, sau eşti un om mort!

— Mort! spuse Corignan. Mort ca şi calul meu! Un cal de şaizeci de pistoli! Crăpat în serviciul dumneavoastră!

Punga apăru numaidecât, din nou, în scenă. Corignan îşi duse amândouă mâinile la spate, refuzând punga şi spuse:

— Domnule baron, să vă explic purtarea mea în timpul afacerii de pe strada Sainte-Avoye…

— Ia-o mizerabile, ia-o nu te spintec!

— Ca să vă servesc, o iau, făcu Corignan înhăţând punga. Iată: Rascasse, domnule baron, Rascasse a voit să se răzbune pe dumneavoastră şi v-a urmărit azi dimineaţă. Şi acum, el ştie că aţi avut uimitoarea idee de a-i răpi cardinalului pe frumoasa şi nobila rafinată… Annaïs de Lespars, că aţi închis-o chiar în castelul Eminenţei Sale!

— Rascasse ştie asta! murmură Saint-Priac cu o voce aşa de înceată încât Corignan de abia putu s-o audă şi aşa de ciudat de

calmă încât călugărul simţi că i se înmuiau picioarele.

— Da! însă fratele Corignan veghea! Fratele Corignan a reuşit să-l închidă pe trădătorul acela într-o odaie scundă de la *Riche-Liesse*. Daţi fuga, domnule! Daţi fuga! Dar vă implor să nu-l omorâţi pe bietul meu prieten, ştiţi!

Saint-Priac se şi azvârli în şa. În clipa următoare se auzi galopul furios al calului său, în timp ce Corignan mai striga:

— Îmi e prieten, cum vă spun!

Şi după ce Saint-Priac nu se mai văzu:

— Bun! Acum să mergem la Eminenţa Sa! Pe legea mea, vreau să urmez şi eu cavalcada ce are să se pornească peste câteva minute spre *Riche-Liesse*. Vreau să-l văd pe amicul meu Rascasse spintecat şi pe Saint-Priac spânzurat de ştreangul acela frumos. Doi amici doborâţi cu aceeaşi lovitură! Da, ştiu că am lucrat bine!

Şi întorcându-se spre palat, se repezi ca o furtună spre cabinetul cardinalului.

Capitolul XXVI – ANNAÏS CAPTURATĂ

PE LA ACEEAŞI ORĂ, contele de Mauluys, maestrul de scrimă Trencavel şi secundul său Montariol stăteau la o masă, în hanul Frumoasa Diademă, în micul salon, retras.

Verdure, valetul idilic şi beţiv al contelui de Mauluys, servea la masă şi golea fundul ulcelelor. Doamna Rotalia, văduvă Houdart, preparase chiar cu mâinile ei unul din acele delicate şi minunate dineuri, care se făceau în vremurile vechi.

Le servise nişte pateuri mici cu ciocârlii, a căror reţetă de preparare, mama doamnei Rotaliei Houdart o primise de la doamna Huguette Gregoire, ultima patroană a celebrului han Villers-Cotterêts, alături de o duzină de potârnichi, plăcinte italieneşti, o spinare de iepure friptă la cuptor; şi asta în afară de alte fripturi şi de vinurile de pe Coasta-de-Azur, adevărate rubine topite în alcool; în afară de vinurile de Saumur şi de Épernay, zeamă de veselie închisă în flacoane frumoase şi de vinurile de Spania.

Şi această masă regală, fusese o idee a Rosei Houdart. Între Mauluys şi Rose, între marele senior şi fata hangiţei, era o ciudată afinitate de spirit şi nişte secrete înrudiri de gusturi. Nici

el, nici ea, nu se gândeau la dragoste. Aceste stări sufleteşti, la ei luau forma unei încrederi instinctive şi unei mutuale nevoi de a se îngriji unul de fericirea celuilalt. Când, din întâmplare, Rose avea vreo amărăciune, i-o încredinţa lui Mauluys şi când gentilomul simţea că i se întunecă mintea de griji, venea lângă Rose să-şi caute limpezimea lor…

Mauluys nu pierdea o zi ca să nu intre cel puţin odată la Frumoasa Diademă. Dar, cea mai mare parte a timpului, el nu-i vorbea nimic Rosei, ci se mulţumea s-o salute când trecea prin salon. Atunci, ea se apropia şi se interesa ce doreşte, iar el, cu aerul lui liniştit şi mândru îi răspundea în puţine cuvinte; şi asta era tot. În timpul ultimelor zile, îl văzuse pe conte mai preocupat, sau mai curând ghicise din instinct că e îngrijorat, că se întâmpla foarte rar ca Mauluys să-şi traducă prin semne exterioare sentimentele penibile, care ar fi fost în stare să-l întristeze. Şi atunci, Rose, după o lungă ezitare, îi spunea cu obişnuita-i indiferenţă:

— Domnule conte, eu cred că dumneavoastră sunteţi stăpânit de vreun gând penibil…

— Într-adevăr, domnişoară. Trencavel e nenorocit. S-a închis în casă la mine şi s-a lăsat pradă disperării. Caut vreun mijloc de a-l smulge din singurătatea aceea, care îl va ucide şi sunt iritat fiindcă nu-l găsesc.

— Îmi pot permite să vă întreb, domnule conte, de ce e aşa de nenorocit prietenul dumneavoastră?

— De dragoste, răspunse Mauluys, ca şi cum ar fi spus: de friguri intermitente.

Rose nici nu tresări măcar. Ea rămase tăcută timp de un minut şi ar fi fost nevoie de o ureche prea fină, ca să poată observa că vocea îi cam tremura puţin, atunci când spuse:

— Atunci, înseamnă că el nu e iubit de aceea pe care o iubeşte?

Mauluys răspunse blând:

— Asta ar fi prea puţin, fiindcă nu se poate ca o dragoste sinceră, să nu reuşească până în cele din urmă să facă să se nască o dragoste şi în inima cele iubite. Dar Trencavel se crede despărţit de ea, prin ceva peste care nu se poate trece… un zid. Ea e nobilă… era să spun ca o regină… şi Trencavel nu e.

Rose se întoarse foarte repede şi merse în întâmplarea a câţiva ofiţeri care intrau. Pălise puţin, aşa de puţin că nimeni nu

ar fi putut observa. Şi se gândea:

— E adevărat! o domnişoară din înalta nobilime nu se poate căsători cu un burghez. Între o fată din burghezime şi un senior, zidul există, la fel de netrecut…

În ziua când Rascasse şi Corignan ieşeau din *in pace*, Rose îl văzu spre seară pe contele Mauluys întrând şi după ce o salută, se aşeză la locul lui obişnuit. Ea, căutase în timpul acesta un mijloc de a-l scoate din singurătatea lui, pe amicul Mauluys. Întâi supraveghe ca Mauluys să fie servit şi apoi spuse:

— Domnule conte, ştiţi eu am împlinit azi douăzeci şi cinci de ani?

— O ştiu domnişoară, fiindcă cunosc şi ziua în care v-aţi născut.

Frumoasa figură calină a Rosei, se coloră de o fugară lucire de bucurie. Mauluys o ştia. Aşadar se ocupa de ea. Răspunsul lui rece, era poate cel mai curat dintre complimente.

— Mâine, va fi aici o mică sărbătoare, reluă Rose, după o clipă. Dacă domnul Trencavel ar voi să accepte să ia parte la masa pe care o vom oferi prietenilor casei, va fi fără îndoială o cinste pentru Frumoasa Diademă…

— Îmi iau eu obligaţia, de a accepta pentru el, domnişoară! spuse Mauluys cu o oarecare iuţeală.

— Mulţumesc domnule conte, spuse Rose foarte blând.

Aşadar, a doua zi, cam pe la ora când fratele Corignan se repezea la cardinal, la Frumoasa Diademă, se termina minunatul dineu despre care v-am dat câteva detalii.

— Pe Bachus! strigă Montariol cu un pahar de şampanie în mână. Pe tronul lui Irod! Pe moartea dracilor! Pe capul lui Scaraoschi! Pe sângele lui Iuda!

Şi îşi goli paharul dintr-odată.

— Ce înseamnă asta secund! spuse cu asprime Trencavel.

— E beat, bâlbâi musiu Verdure, care de abia se mai ţinea pe picioare.

— De bucurie, maestre, spuse Montariol. Ieri vă vedeam aşa de disperat… Şi umpleai toată casa contelui, cu tunetul înjurăturilor tale. Era de durere, maestre. Ce vreţi, puneţi-mă pe planşa de scrimă sau pe terenul de lupte şi acolo, spada mea va vorbi în locul meu. Dar limba mea e neîndemânatică; nu ştiu să fac paseuri, riposte, dubleuri, şarje, fente şi fandări. Atunci înjur

şi eu ca un păgân, e drept. (El se ridică şi îşi umplu paharul). Înjurătura e elocvenţa noastră, a celor care nu avem alta.

Îşi goli din nou paharul şi se aşeză la loc.

— Secund, spuse contele Mauluys, bine ai vorbit!

— Dar dumneata de ce nu înjuri niciodată, dragul meu conte? făcu Trencavel.

— Fiindcă eu nici nu mă gândesc la asta. Dar ăsta nu-i un motiv ca să nu se gândească Montariol la aşa ceva.

— Fără a mai ţine socoteala, bâlbâi Verdure, că înjurăturile produc sete şi asta e foarte preţios, nu poţi bea oricând fără sete.

— Conte, îi dai voie caraghiosului ăsta să se amestece în conversaţiile dumneavoastră?

— E drept, Trencavel, spuse cu răceală contele de Mauluys, câteodată ai nişte idei ciudate. Dacă aş avea să-ţi spun lucruri secrete, m-aş închide într-o odaie cu dumneata, singuri. Dar întrucât îl lăsăm pe Verdure să asiste şi el la discuţia noastră, atunci de ce să-şi ţină limba?

— Da! De ce! făcu Verdure înfigându-se pe picioare într-o poză de toreador. Din ziua în care, nu departe de Saumur, domnule conte…

— Tăcere Verdure! îl întrerupse Mauluys.

— Distanţa, dragul meu conte, distanţa…

— Una din cele mai sărmane invenţii ale sărmanei omeniri, murmură contele. De altfel, Verdure e prea puţin valetul meu. Lui i-a plăcut mult să se ataşeze extraordinar de mine, dintr-o anumită zi, în care tocmai i-am făcut cunoştinţa baronului de Saint-Priac…

— Ce ciudat mare senior eşti! exclamă Trencavel surprins. Nu mergi nici la Curte, nici prin oraş, totdeauna îmbrăcat simplu, fără a te vedea cu nimeni… Uite conte, eu cred că eşti un mizantrop. Ah! dacă eu aş fi avut vreun titlu… un nume.

— Dar ai un nume. Şi cât despre titlu, eu ţi l-aş ceda pe al meu. Dacă ai vedea în asta vreun folos. Prin asta crezi că ai mânui mai bine spada? Ai fi mâncat fazanul ăsta cu mai multă poftă? În plus, poate că dumneata eşti coborâtor din faimosul Trencavel, viconte de Beziers, care i-a ţinut piept lui Ludovic al VIII-lea pe la 1230, a asediat Carcassone şi în cele din urmă a fost deposedat.

— Dacă aş fi avut vreun titlu, reluă Trencavel a cărui voce

tremura, ea nu m-ar fi luat drept un mizerabil spion; nu mi-ar fi făcut acest afront care mă ucide, de a-mi da o întâlnire, numai pentru a-mi arăta dispreţul ei, nevenind acolo? Nu s-ar ascunde de mine ca de ciumă! Aş şti atunci unde se află! şi dacă vreun pericol ar ameninţa-o aş avea dreptul să mor pentru ea!...

În momentul acela, uşa se deschise cu violenţă şi un individ cu hainele în dezordine, plin de praf, se rostogoli până între picioarele lui Montariol, apoi se ridică:

— Săriţi domnilor! strigă Rascasse. Săriţi domnule Trencavel! Domnişoara de Lespars e în mâinile domnului de Saint-Priac! Poate peste două ore va fi în mâinile cardinalului!

Efectul acestor cuvinte fu prodigios. Montariol se ridică şi cu o smucitură răsturnă masa. Trencavel deveni galben ca un mort şi deschise nişte ochi năuciţi. Mauluys singur rămase calm şi îşi luă spada dintr-un cui, agăţând-o la centură. În aceeaşi clipă Trencavel şi Montariol îl recunoscuseră pe Rascasse.

— Spionul cardinalului! se răsti maestrul de scrimă.

— E o cursă, urlă secundul ridicând pumnul.

— Nu! spuse cu răceală Mauluys apucându-i mâna lui Montariol. Omul acesta spune adevărul.

— Ah, domnule conte, vă mulţumesc! strigă Rascasse. Am fost spion ieri, poate că voi fi şi mâine. Dar astăzi sunt doar un om care se răzbună.

— Pe cine? întrebă Trencavel pierdut de bucurie, de teamă şi de bănuială.

— Pe Corignan! Pe Saint-Priac. Urmaţi-mă dacă voiţi s-o mai salvaţi!

— La drum! spuse Mauluys.

— La drum! repetă Trencavel tremurând.

Şi Montariol, cu un accent şi cu un gest care ar fi făcut să dea înapoi douăzeci de zbiri, tună:

— La drum!

Ieşind din micul salon, Mauluys se văzu în faţa Rosei în timp ce Montariol şi Trencavel alergau la grajd, ca să-şi înşeueze caii. Rose auzise cele ce se spusese la venirea lui Rascasse.

— Domnule conte, spuse ea cu o voce tremurândă, caii dumneavoastră au avut raţie dublă. Azi a fost sărbătoare pentru tot hanul. Fără îndoială că veţi avea de făcut o cursă lungă şi...

Şi-ar fi dat cinci ani din viaţă ca să îndrăznească să întrebe: Unde vă duceţi?... ca să îndrăznească să adauge: A fost

sărbătoare pentru toţi, afară de mine!

O voce scrâşni din umbră:

— Se duce să-şi rişte viaţa… Ehe! cursa va fi destul de lungă, încât să nu se mai isprăvească niciodată!

Şi capul încărunţit al lui Verdure, schimonosi un surâs sarcastic. De data aceasta, Rose deveni albă ca varul şi îndrăzni:

— E adevărat? întrebă ea într-un suflet.

— E adevărat, spuse foarte simplu Mauluys. Pentru Trencavel. Aşa cum şi-ar risca şi el viaţa pentru mine.

O clipă rămaseră toţi în tăcere. Rose se ţinea tare ca să-şi stăpânească lacrimile care îi izvorau sub pleoape, iar el, îngândurat, puţin cam palid de situaţia neprevăzută în care se găsea.

— Domnişoară, spuse el cu blândeţe, dacă n-am să mă mai întorc…

Ea îşi ridică iute capul şi îl privi în faţă, cu trăsăturile împietrite, cu figura şi mai albă…

— Dacă nu mă voi mai întoarce, vă rog să vă duceţi în locuinţa mea şi să luaţi de acolo un plic, pe care veţi vedea numele dumneavoastră. Verdure are să vi-l arate.

— Şi dacă ea nu va voi să vină, rânji Verdure, am să-i aduc eu plicul… scrisoarea aceea care zace lângă cealaltă misterioasă depeşă, sigilată cu armoriile Eminenţei Sale.

— Domnule conte, murmură Rose, cu o voce nedistinctă, dacă nu vă veţi mai întoarce…

— Ei bine? făcu Mauluys cu un accent în care tremura un fel de emoţie puternică.

Ea îşi acoperi ochii cu palmele şi rămase nemişcată. Cuvântul… cuvântul care plângea în inima ei, nu se putu urca până la buzele acelea mândre.

— Pe cai! Pe cai! urlă Trencavel de afară.

Mauluys se înclină adânc murmurând: Adio!… şi strângându-şi spada, ieşi cu un pas liniştit

— Pe cai? strigă Verdure cu un hohot de râs. Ei bine, pe cai! Pentru ce n-aş merge şi eu, să mă las spintecat! Hait!

Şi o rupse la fugă. Rose, nemişcată, înţepenită, cu palmele pe ochi, plângea fără zgomot.

Rascasse, închis de Corignan, se lăsase la început în prada

unui acces de turbare furioasă, înjurase, blestemase, spumegase, făcuse tămbălău, bătuse cu pumnii şi cu picioarele în uşă. Constatând că acest infernal vacarm nu reuşea să-i deschidă uşa, el se opri, respiră adânc, îşi repară dezordinea veştmintelor şi cu o voce mai moderată, o strigă pe guvernantă.

— Deschide-mi! spuse Rascasse cu o voce imperioasă.

— Domnule, sunt servitoarea dumneavoastră. Însă deoarece nu vreau să fiu spânzurată, n-am să vă deschid.

— Doamnă, spuse Rascasse, eu sunt sluga dumneavoastră şi vă anunţ că veţi fi spânzurată dacă aveţi nenorocirea să ascultaţi de ordinele lui Corignan, care e vândut unui oarecare Trencavel, pentru a împiedica să ajungă o scrisoare pe care o port, până la domnişoara de Lespars.

— Scrisoarea? făcu guvernanta, îngrijorată, aducându-şi aminte că fusese vorba de aşa ceva mai înainte.

— Fără îndoială! Depeşa Eminenţei Sale. Ascultaţi. Eu trebuie să încredinţez scrisoarea asta, chiar în mâinile domnişoarei de Lespars. Dar aceasta trebuie să se întâmple înainte de sosirea cardinalului. Acesta era esenţialul. Uite, eu consimt să rămân închis aici. În curând are să vină Eminenţa Sa şi are să vă spună dacă aţi făcut bine, ţinându-mă sechestrat. Dar pentru Dumnezeu, duceţi dumneavoastră scrisoarea asta domnişoarei, dar repede!

— Şi veţi rămâne acolo?

— Sigur că da, fiindcă Eminenţa Sa mi-a ordonat să-l aştept aici, după ce voi preda scrisoarea.

Aceste cuvinte reuşiră s-o convingă pe paznică. Ea spuse:

— Daţi-mi-o!

Şi întredeschise uşa pentru a primi scrisoarea. În aceeaşi clipă, o vijelie o azvârli cu putere înapoi, trântind-o tocmai de peretele opus al coridorului şi Rascasse sări în faţa ei, cu un strigăt triumfător.

— Da, ai să fii spânzurată, vrăjitoareo!

Să zboare până la Étioles, să dea buzna în grajd, să sară în şa şi să alerge într-un suflet până la Paris, totul fu făcut cu iuţeala pe care numai setea de răzbunare i-o dădea. Rascasse galopă până la Bourg-la-Reine. În momentul acela, problema ce se punea pentru el, era să ajungă la cardinal, înaintea lui Corignan.

Dar când intră în Bourg-la-Reine, văzu în depărtare un vârtej de praf ce se apropia, un călăreţ într-o goană nebună. Dintr-o

mişcare instinctivă, el sări cu calul într-o curte şi se ascunse după un grajd. Câteva secunde mai târziu călăreţul trecu…

— Saint-Priac! se răsti Rascasse. Se întoarce ca vântul la *Riche-Liesse*! Oh! Am ghicit! Aha! popă mizerabil! Ai vrut să-l faci pe Saint-Priac să mă omoare!… Iute! La cardinal!

Îşi înfipse pintenii în burta calului şi-şi continuă galopul până la vreun sfert de leghe de porţile Parisului. Acolo, se opri scurt. Un alt nor de praf venea spre el, dar de data aceasta mult mai des; erau mai mulţi călăreţi ce ieşeau din Paris! Rascasse sări din nou şanţul în câmp şi trecu în dosul unor arbuşti. Aproape imediat sosi şi cavalcada în goana mare. Rascasse păli de furie şi de groază totodată. Patru călăreţi treceau prin faţa lui… în capul trupei alerga cardinalul de Richelieu! Şi în coadă, bâţâia Corignan, cu un aer triumfător şi cu figura obraznică!…

— Dacă aş mai fi rămas acolo, îşi spuse Rascasse n-aş fi scăpat decât printr-o minune de Saint-Priac, pentru a cădea în laba de tigru a Eminenţei Sale. Fiindcă e sigur că răutăciosul ăla de popă, trebuie să fi inventat pe socoteala mea, tot ce a vrut. Am pierdut partida. Corignan a triumfat.

O idee luminoasă îi trecu prin minte.

— Ei bine, nu! Ei sunt numai patru! Partida nu e încă pierdută, dacă pot să pun mâna pe Trencavel!

Intrând în Paris, primul lui gând fu să alerge până la Frumoasa Diademă… Ajuns la han, al doilea gând fu să se repeadă spre salonaşul ascuns, unde îl zărise pe Trencavel, în faimoasa zi când fusese tăiat porcul cel gras. El împinse de-o parte servitoarea, sări până în salonaş şi zărindu-i pe cei trei prieteni adunaţi, mugi în el:

— Corignan! Corignan! Ah, cum am să te strâng de gât, cu mâinile mele!

I se dăduse şi lui Rascasse un alt cal, odihnit, al lui n-ar mai fi fost în stare să facă drumul înapoi. Ieşind din Paris, Trencavel se întoarse spre spion şi cu un ton scurt spuse:

— Undee?

— La Étioles, răspunse Rascasse.

— Încotro e Étioles?

— Drept spre Longjumeau şi de acolo spre stânga, drept spre Sena.

Trupa lor porni, ca şi când caii ar fi fost goniţi de streche. În

timp ce mâncau pământul în fugă, Mauluys îi cerea detalii lui Rascasse şi acesta obişnuit cu rapoartele, răspundea în termeni scurţi, precişi: Casa cardinalului, dincolo de Étioles, la marginea pădurii. Două femei în toată casa, în afară de Annaïs. Cardinalul plecase într-acolo, numai cu trei oameni, din care făcea parte şi Corignan, dar vor avea de-a face acolo şi cu Saint-Priac. Cu totul, patru spade: nu contaţi pe Corignan, că ăsta îmi aparţine mie. Şi Rascasse scrâşni din dinţi.

— Bine, spuse Mauluys flegmatic. Trei contra patru. Suntem egali. Ia asta.

El îi întinse o pungă lui Rascasse. Era o pungă cu cinci sute de livre, în poli de aur şi în pistoli. Spionul dădu din cap şi spuse:

— De data aceasta lucrez pentru mine, nu e nevoie să mă plătiţi.

— Cu toate acestea, trebuie să fii plătit, spuse blând Mauluys. Ia-o!…

Pentru prima oară în viaţa lui, Rascasse simţi acel sentiment neplăcut, care se numeşte umilirea. El păli. Un suspin teribil îi hârâi în piept. Mauluys îl examina cu atenţie… şi apoi îşi puse punga la loc.

— Calul pe care îl călăreşti, nu e chiar aşa de rău, reluă el cu un accent schimbat. Vrei să-l primeşti, în amintirea acestei întâlniri?

Rascasse se descoperi şi spuse cu o voce tremurătoare:

— Mulţumesc! Oh, vă mulţumesc, Monseniore!

Ca un vârtej ajunseră la bac, trecură Sena şi intrară în Étioles. Acolo Rascasse se opri şi spuse:

— Domnilor, aici trebuie să vă părăsesc.

Mauluys îi aruncă spionului o privire pătrunzătoare şi văzu că era sincer.

— Adineaori, continuă Rascasse, mi-aţi făcut cinstea să mă înţelegeţi. Vă rog să mă înţelegeţi şi acum. Eu sunt în serviciul cardinalului şi dumneavoastră sunteţi inamicii lui. Eu nu v-am condus până aici pentru a vă ajuta să luptaţi împotriva celui care mă plăteşte, ci pentru a mă răzbuna pe Corignan.

— Fie, spuse Mauluys. Poţi să te retragi.

Rascasse îşi scoase pălăria şi spuse:

— Dumnezeu să vă păzească!…

Mauluys, Montariol şi Trencavel, urmăriţi mereu din depărtare de Verdure îşi reluară galopul şi câteva secunde mai târziu

ajunseră în faţa castelului… Atunci, Trencavel scoase un strigăt teribil, Montariol se răsti înjurând de disperare şi Mauluys însuşi păli şi murmură:

— Prea târziu.

Da, Richelieu se afla acolo! Da, şi lângă el se afla Annaïs de Lespars, calmă şi semeaţă! Şi în spatele cardinalului, apărea figura lividă a lui Saint-Priac!… Tot ceea ce le spusese şi Rascasse! Numai că în jurul acestui grup, aştepta o escortă de cincizeci de cavaleri înarmaţi!…

Aici, trebuie să adăugăm câteva rânduri, pentru a povesti ce se petrecuse între Richelieu şi Corignan. Cardinalul se afla cu părintele Joseph, când Corignan fu anunţat. Stareţul îi povesti tocmai, cum le dăduse drumul în ajun seara, celor doi spioni şi că Rascasse, jurase că o va găsi pe Annaïs de Lespars.

— Caraghiosul ăla, te-a jucat, mormăi Richelieu.

— Judeci prea îndrăzneţ şi dovedeşti prin asta că nu ştii să citeşti încă pe faţa oamenilor!

— Ei, nu-i nimic! vom avea oricând timp să punem să-l spânzure…

— Monseniore, spuse Corignan care fu introdus în clipa aceea, am pus mâna pe ea!

Richelieu se cutremură. Eminenţa Cenuşie închise ochii pentru a stinge un fulger de triumf.

— Unde e? făcu Richelieu cu un ton scurt.

— La Étioles! răspunse Corignan. Ţinută închisă de domnul baron de Saint-Priac…

Eminenţa Roşie sări…

— Chiar în vila dumneavoastră de recreaţie! continuă Corignan.

Fu un moment de stupoare. Dar părintele Joseph îşi reveni numaidecât, lovi clopoţelul şi-i spuse uşierului care apăruse:

— Ordin căpitanului de gardă al Eminenţei Sale, să alerge imediat la Longjumeau cu o escortă puternică. La Longjumeau, escorta va aştepta în curtea hanului „Fazanul auriu”. Du-te.

— Da, spuse cardinalul cu voce înceată, ducându-l pe părintele Joseph într-un intrând al peretelui. Ai dreptate. Am să alerg la Étioles şi am să pun să fie executat Saint-Priac!

— Nu, spuse Eminenţa Cenuşie. Ai să i-o dai pe Annaïs de Lespars în căsătorie lui Saint-Priac!

— Da, da! Şi în noaptea nunţii, Saint-Priac înnebunit de ura lui Annaïs…

— Are să o omoare şi are să ne scape de ea. Şi atunci procesul lui Saint-Priac, va fi repede făcut.

— Plec! spuse Richelieu fremătând de nerăbdare.

— Întâi interoghează-l pe omul ăsta.

Corignan, în timpul acesta reflectase. Rascasse, nu mai era acum rivalul lui, pentru supremul motiv că Rascasse, la ora aceasta era mort, ucis de Saint-Priac. Inamicul de temut era acum, chiar Saint-Priac. Aşadar, Corignan se decise să-l acopere cu elogii pe defunctul Rascasse şi să arunce asupra lui toată cinstea acestei descoperiri, ceea ce nu avea să împiedice totuşi, să se pună şi el într-o lumină convenabilă.

— Unde e Rascasse? întrebă părintele Joseph.

— Când am reuşit să intrăm în vilă şi când am căpătat siguranţa că nobila domnişoară se afla închisă acolo, Rascasse comise imprudenţa de a-şi da pe faţă bucuria. Guvernanta se temu atunci şi folosindu-se de viclenie, ne invită să intrăm într-o cameră scundă. Fratele Corignan, cunoaşte femeile şi se poate lăuda cu aceasta! El evită cursa şi fugi. Rascasse, mai naiv, îndrăznesc să spun, intrase şi am auzit-o pe guvernantă cum trăgea zăvoarele strigând că nu are să-i mai dea drumul de acolo, decât cu ordinul scris al Eminenţei Sale.

— Bine, murmură Richelieu, am să-i dublez leafa femeii aceleia. Corignan auzi şi se îndoi la pământ, ca şi când el ar fi beneficiat de această mărinimie.

— Dar, reluă părintele Joseph, cum de aţi ajuns voi până la Étioles?

— Rascasse a făcut toate astea, el a imaginat totul, până şi costumul acesta de pe mine, pe care de abia aştept să-l schimb cu bunul şi vechiul meu anteriu.

Corignan începu să povestească toată expediţia, chiar de la ieşirea din mânăstire, poveste care îl puse pe Rascasse într-o aureolă de deosebită stimă, în mintea cardinalului. Şi ca să-l acopere de glorie pe inamicul lui, trecut în rândul celor morţi, Corignan nu avu decât să povestească totul aşa cum se petrecuse. Povestirea lui fu sinceră şi adevărată.

După ce se sfătui cu părintele Joseph, cardinalul porni la drum escortat de doi dintre gentilomii lui şi urmat de Corignan. La Longjumeau, Richelieu îl găsi pe căpitanul gărzilor, cu trupa lui,

care descălecase în curtea din spate, a hanului Fazanul auriu şi pe care, din cauza aceasta nu o văzuse Rascasse când trecuse în goană prin sat. Toată trupa aceasta, în loc să se îndrepte spre Étioles, merse ca să treacă Sena printr-un vad care se afla la o leghe şi jumătate mai la deal de bac. După aceea, ea se îndreptă direct spre pădure şi ajungând la *Riche-Liesse* prin spate, o înconjură.

— Să nu mişte nimeni! spuse cardinalul descălecând. Şi intră singur în casă. În vestibulul cel mare de la parter, se afla un bărbat, la picioarele scării… figura lui albă ca varul, se distingea pe fondul întunecat… stătea nemişcat, ca lovit de o uimire nemărginită. Richelieu merse drept spre el şi îi puse mâna pe umăr. Şi cele ce îi spuse, fură groaznice:

— Saint-Priac, aşadar am făcut rău că am avut încredere într-un hoţ de drumul mare…

Omul începu să tremure convulsiv.

— M-ai trădat; e foarte natural. Un furt în plus sau în minus…

— Omorâţi-mă, horcăi omul.

— Asta am să şi fac, spuse Richelieu. Mi-ai adus câteva servicii pe care nu le pot uita. De aceea, am să te cruţ de infamia eşafodului. Saint-Priac, ai un pumnal solid la centură. Saint-Priac, eu sunt un înalt preot: te iert de crimele ce le-ai făcut. Scoate-ţi pumnalul Saint-Priac şi mori în pace!

Cardinalul de Richelieu se dădu un pas înapoi, ridică mâna dreaptă ca pentru o binecuvântare dată unui om în agonie cu voce calmă, începu să recite rugăciunea morţilor. Saint-Priac aruncă în jurul lui nişte priviri sălbatece. Ridică privirea spre înaltul scării şi bâlbâi: „Adio!…”

Apoi îşi smulse brusc pumnalul, îl ridică în sus şi cu o mişcare fulgerătoare îl repezi spre pieptul lui. Dar arma nu-şi atinse ţinta: cu un gest la fel de rapid ca al lui Saint-Priac, Richelieu îi apucase mâna şi i-o oprise. Pumnalul căzu pe lespezi, cu un zgomot argintiu.

— Saint-Priac, spuse Richelieu, te iert!

— Eminenţă! Eminenţă! bâlbâi pierdut omul, îndoindu-se de cele ce vedea şi auzea.

— Te iert şi îţi asigur viitorul…

Richelieu se aplecă spre Saint-Priac. Poate că simţea şi el ce oribil era, ceea ce voia să-i spună. Atunci spuse cu voce înceată:

— Fata aceasta pe care voiai să mi-o furi…

— Monseniore!…

— Ei bine! ţi-o dau!

Saint-Priac căzu în genunchi şi se prosternă. Richelieu îl privi un moment şi se gândi:

— Omul acesta, de aci înainte, îmi aparţine cu trup şi suflet. Scoală Saint-Priac!… Aşteaptă un minut ca să-ţi linişteşti această inutilă emoţie care se vede în atitudinea dumitale.

— Du-te să mă aştepţi cu gărzile mele. Şi tăcere!

Cardinalul de Richelieu se urcă pe scară. Avea mersul acela aspru al unui îmblânzitor, care iese din cuşca unei fiare. Ajungând sus, Richelieu o găsi pe paznică care aştepta, pierdută în reverenţe. El ştia că ea ascultase şi auzise totul; dar asta nu conta. Fără ca el să-i fi spus un cuvânt, ea se repezi, răsuci cheia, trase nişte zăvoare, ca o temniceră expertă şi se dădu înapoi. Cardinalul trecu pragul uşii ce îi fusese deschisă şi o văzu pe Annaïs.

El o văzu la fel cum o văzuse şi în dimineaţa când el inaugurase capela din Palatul Cardinal, cu acelaşi farmec de frumuseţe pură, cu aceeaşi privire autoritară iluminată de demnitate. Şi ca şi în capela palatului, Annaïs îl privi pe cardinal în faţă. Richelieu încercă s-o facă să-şi plece privirile. Apoi făcu un gest de mânie şi spuse cu o voce seacă:

— Domnişoară, am părerea de rău de a vă spune că sunteţi acuzată de înaltă trădare.

— Ba eu, domnule, spuse ea cu calm, eu vă acuz de trădare…

Richelieu păli puţin, apoi ridică din umeri.

— Vă arestez!

— O faceţi poate în numele regelui, fratele meu?

— În numele meu! spuse cu asprime cardinalul.

— Dacă mama mea ar fi aici, spuse Annaïs, ea ar fi destul de răzbunată, numai văzându-vă că aţi ajuns la rangul de zbir.

— Ah! se răsti el, luaţi seama!… eu nu voi suferi…

— Luaţi-o înainte domnule! întrerupse ea cu un accent de-o nespusă putere. Vă urmez!…

— Saint-Priac! tună cardinalul privind-o.

Tânăra fată păli, se clătină şi se duse doi paşi înapoi…

— Aha! Am prins-o! se gândi Richelieu. Saint-Priac, adăugă el fără să se întoarcă, trimite-mi patru soldaţi.

Saint-Priac era pământiu la faţă, cu ochii plecaţi. El ascultă. Câteva clipe mai târziu, patru gărzi pătrundeau în cameră. Şi

cardinalul spuse cu vocea aceea rece, care pătrundea în carne ca oţelul:

— Încadraţi-o pe fata aceasta şi conduceţi-o până la Paris. Răspundeţi de ea, cu capetele voastre…

Corignan aştepta cu nerăbdare. Iată cum îşi aranjase el lucrurile în minte: întâi, avea să-l vadă ieşind pe Saint-Priac pe care ar fi urmat să-l ducă imediat la Bastilia, nu la Grand-Châtelet, sau la Vincennes. După aceea, trebuia să apară cardinalul, ducându-o de mână pe Annaïs, speriată şi roşie la faţă. În fine, el Corignan, ar fi intrat după aceea în odaia în care Saint-Priac trebuie să-l fi ucis pe Rascasse, pentru a-i arunca un ultim adio emoţionant, vechiului său tovarăş.

Uimirea lui Corignan fu mare, când o văzu pe Annaïs ieşind între patru gărzi, cu spadele în mâini. Şi uimirea aceasta se schimbă în stupoare şi în îngrijorare, când îl văzu sosind pe cardinalul Richelieu, care îi vorbea cu familiaritate lui Saint-Priac şi când îl văzu pe acesta – complet liber – urcându-se pe cal şi luându-şi locul în spatele lui Richelieu.

— Oho! făcu Corignan. Mi se pare că s-au petrecut lucruri foarte ciudate. Şi Rascasse? Eu vreau să-l văd pe Rascasse!

— Hei! strigă în clipa aceea căpitanul gărzilor. Ce vor turbaţii ăştia? Erau trei călăreţi care soseau în goana nebună a cailor. Ei şarjau cu spadele în mâini… Ei trei, atacau un escadron! O secundă se văzură spadele lor aruncând scântei prin norul de praf care îi învăluia şi un întreit urlet, răsună ca un bubuit de tunet:

— Loc! Loc! Loc!

Capitolul XXVII – SCURTA APARIŢIE A LUI VERDURE

ERA O ADEVĂRATĂ NEBUNIE. Unul dintre actele nesăbuite care sunt eroice atunci când reuşesc şi criminale, atunci când dau greş.

— Să fugim maestre, spuse Montariol atunci când văzuse cei cincizeci de cavaleri din escortă.

Şi Trencavel, fără a răspunde îşi scoase spada.

— Trencavel, spuse Mauluys liniştit, ce vrei să faci?

— Să o scap, spuse Trencavel cu un fel de furie, sau să mor sub ochii ei. Du-te, dragă conte. Dumneata nu eşti acuzat de a fi

spion. Du-te.

— Glumeşti! făcu Mauluys, care cu un gest liniştit îşi scosese şi el spada

— Moarte diavolilor! mugi Montariol. Fiindcă Academia e moartă, nu văd la ce aş mai trăi!

— Atunci înainte! urlă Trencavel ai cărui ochi se injectară de sânge.

Dar se prăbuşi lovit în cap. În aceeaşi secundă, două gărzi fură răsturnate de pe cal. Sângele ţâşni. Un urlet sălbatec ca un vaiet, se ridică din zeci de piepturi. Lovitura fusese teribilă. Ceea ce urmă, era doar o viziune de învălmăşeală şi deodată, cei trei, se desprinseră din vârtej. Vârtejul de soldaţi înnebuniţi se lărgi. Brusc, ciclonul trecu din nou printre ei. Al doilea atac, fu şi mai năvalnic ca primul. Toţi trei erau plini de sânge. Într-un timp mai scurt de o secundă, ei putură fi văzuţi sfâşiaţi, cu ochii rătăciţi, cu mâinile roşii de sânge, cu flăcări în priviri, apoi deodată fură înghiţiţi în vârtej cu un zgomot de berbec ce sparge o poartă de fier.

În jurul lui Annaïs se îngrămădise o duzină de gărzi, ce stau nemişcate. Saint-Priac îl văzu pe Trencavel. El scoase un strigăt de funestă bucurie şi strânse dârlogii calului pregătindu-se să sară.

— Rămâi aici, spuse cu răceală cardinalul. Te păstrez pentru alte însărcinări.

Saint-Priac îşi plecă fruntea şi plânse de necaz… Cardinalul îl recunoscuse şi el pe Trencavel.

— Scrisoarea! se gândi el. Oh! dacă aş putea pune mâna pe scrisoare! Ce zi!… Omorâţi-i pe ceilalţi doi! strigă el. Dar prindeţi-l pe acesta viu!…

Şi cu vârful spadei arătă spre Trencavel, care venea spre el, înflăcărat şi roşu. Annaïs, îl recunoscuse pe Trencavel. Ea îl văzu din nou la cea de a doua şarje, în secunda aceea de vis tragic, când dăduse navală. Atunci, avu o viziune neclară a unei siluete fine, trasată în linii uşoare pe fondul de praf – un praf din care îi surâdea în mod ciudat cu un aer de copilărie batjocoritoare, printre petele roşii de sânge, – un cap cu părul fluturând în valuri, un braţ ridicat spre cer, aruncând scânteierile oţelului, – era o viziune de nedescris. Şi aceasta, se fixă pentru vecie în sufletul ei. Şi din năvala fantastică, dinspre figura aceea palidă, roşie şi batjocoritoare, ţâşni deodată un strigăt, care urma ca să

răsune mereu de aici înainte, în inima ei ca un reproş – strigătul unei voci tinere şi ironice:

— Domnişoară, iar am venit să vă spionez!…

Annaïs privea. Toată viaţa ei, îi era în priviri. Gândurile ei erau confuze. Inima de abia îi mai bătea, cu lovituri surde şi lung distanţate… Ea privea!… Năvala gărzilor se restrânse în jurul lui Montariol şi a lui Mauluys… Trencavel lipsea!… Unde era?…

Deodată îl văzu aruncat de-a curmezişul şeii lui Montariol, fără viaţă. Montariol, îl ducea cu el galopând spre pădure, iar Mauluys, ţinea piept mulţimii. Era ceva sublim. Timp de vreo zece secunde, Mauluys fu pretutindeni, înfigându-se, dând înapoi, tăind cu spada, împlântând-o, cabrându-şi calul, năvălind – el şi calul lui erau una – spada, calul şi omul, erau trei fiinţe contopite într-o minunată şi formidabilă maşinărie de război. Şi numai când îl văzu pe Montariol înfundându-se printre copaci, Mauluys o porni într-un ultim efort, o ultimă năvală şi goni spre pădure, în care se pierdu şi el.

Gărzile se repeziră, după ei. În faţa lizierei de arbori, locotenentul strigă:

— Staţi!… Atacul acesta nebun, ar putea să fie vreun şiretlic care să ne atragă în pădure, în vreo cursă.

Ofiţerul se întoarse spre cardinal pentru a-i cere ordine… Richelieu merse spre el; deodată, un tip apăru în faţa lui: o figură bizară, schimonosită şi brăzdată de riduri, cu ochii încreţiţi, cu buzele subţiri sucite într-un rânjet – şi acesta îi spuse:

— Nu-i mai urmăriţi!

Richelieu, se opri uimit în faţa slabului călăreţ, care, lucru ciudat, făcea acum nişte semne prieteneşti lui Saint-Priac, care păli şi îşi întoarse capul.

— Cine e caraghiosul ăsta? făcu Richelieu.

— Caraghiosul ăsta e aici pentru a o salva pe Eminenţa Voastră, de aceea, nu-i mai urmăriţi!

Omul îşi îndemnă calul şi se apropie de cardinal. Schimonositura figurii sale, veselă şi fantastică, se accentua în sute de zbârcituri, aşa că toată figura lui nu era decât un hohot de râs. Richelieu era să strige un ordin…

— Scrisoarea! făcu omul cu iuţeală. Gândiţi-vă la scrisoarea aceea Monseniore!

— Scrisoarea! bâlbâi cardinalul ca lovit de trăsnet.

— Scrisoarea voastră Monseniore. Nobila depeşă adresată Majestăţii Sale regina. Cu ce drept, să o citească regele, când nici nu-i era adresată lui, vă întreb.

Richelieu, asculta cu un fel de oroare, cu ochii holbaţi.

— Regele nu are s-o citească, continuă scrâşnind monoton. Nu are acest drept. Adio Monseniore, şi nu-i mai urmăriţi pe gentilomii aceştia, fiindcă numai ei singuri pot să pună scrisoarea la loc sigur şi să împiedice ca să ajungă în mâinile regelui!

Omul salută cu un adânc respect pe cardinal, salută degajat şi cu emfază soldaţii din escortă, apoi, din depărtare, îl salută cu o impertinentă familiaritate pe Saint-Priac. Şi în trap mic, fără să se grăbească, el se înfundă în pădure.

— Blestem! mugi în el însuşi cardinalul.

Locotenentul se apropie de el.

— Monseniore, să intrăm în pădure?

Richelieu îşi trecu mâna peste frunte. Mâna îi era ca gheaţa, iar fruntea îi ardea.

— Ce spui? făcu el. A!… rebelii aceia?… Lasă că îi vom găsi noi. E inutil să mai riscăm şi alte vieţi, prin tufişurile astea. Adună-ţi oameni!…

Trecuseră deja câteva secunde, de când figura schimonosită care îl uimise, dispăruse din ochii lor. De-abia acum, omul o luă la galop şi ajunse în curând din urmă pe contele Mauluys şi pe Montariol care îl ducea pe Trencavel de-a curmezişul şeii.

— Cum se face că ai stat de vorbă cu cardinalul? spuse Mauluys. Ce i-ai putut spune tu? Ia spune Verdure!

— M-am oprit câteva clipe ca să-i spun Eminenţei Sale, că dumneavoastră nu îndrăzniţi să-i citiţi scrisoarea!

— Aha!… făcu Mauluys, îngândurat. Şi ce ţi-a răspuns?

Verdure surâse şi scrâşni printre dinţi:

— Eminenţa Sa spune că faceţi rău că nu o citiţi!

Capitolul XXVIII – SAINT-PRIAC

GÂRZILE SE ADUNARĂ în faţa vilei. Se făcu socoteala: erau cinci morţi şi opt răniţi, printre care şi căpitanul gărzilor, care începuse să-şi revină din lovitura ca de măciucă pe care o primise în ţeastă. Morţii fură puşi în vilă împreună cu doi dintre

răniţi care erau aşa de grav încât nu se mai puteau urca pe cal.

— La drum! făcu Richelieu.

— Oh! se gândi Corignan, să nu-l văd pe bietul Rascasse spintecat?

— Corignan! Corignan! urlă în momentul acela o voce ce venea dinspre interiorul casei. Corignan! scump prieten! Vino să mă scapi!…

— Rascasse! se sufocă Corignan, căruia i se zbârlise părul.

— Ajutor Corignan! Dragul meu Corignan! continuă vocea.

— Ce e? întrebă cardinalul.

— Rascasse! bâlbâi Corignan. Dar nu… asta e imposibil!…

— A! uitasem de bravul Rascasse, făcu Richelieu. Să fie eliberat numaidecât!

Corignan, năucit îl întrebă cu privirea pe Saint-Priac; Saint-Priac, căruia guvernanta îi povestise fuga lui Rascasse, fu apucat de o uimire dincolo de limite. Amândoi, cu o aceeaşi mişcare, descălecară şi se repeziră spre vilă. Intrând, ei o văzură pe paznica vilei cum deschidea tocmai uşa camerei în care fusese închis Rascasse şi ale cărei zăvoare, de altfel, fuseseră date la o parte! Şi toţi trei, călugăr, guvernantă, şi spadasin, rămaseră năuciţi, văzându-l ieşind pe micul Rascasse, care saluta cu un aer ştrengar, pe toată lumea.

— Oh! bâlbâi paznica, ce făceaţi acolo?

— Întrebarea asta e glumeaţă, făcu Rascasse. După ce ai refuzat cu încăpăţânare să-mi deschizi…

— Zi n-ai murit aşadar? dârdâi Corignan zăpăcit.

— A, aşa stau lucrurile Corignan? Ştiam eu că mori de necaz de un timp încoace că nu mă vezi mort! Dar cine să mă fi ucis?

Rascasse, când îl părăsise pe Mauluys, intrase în pădure şi de acolo, asistase la şarja celor trei eroi. Atunci îşi spusese:

— La drept vorbind, eu am regăsit-o pe domnişoara de Lespars, aşa Eminenţa Sa nu are ce să-mi reproşeze, ci dimpotrivă. Aşa că am putea să aranjăm oarecum lucrurile. Şi legându-şi calul de un copac, el profită de încăierarea ce avea loc şi se strecură nevăzut de nimeni, până casă, unde intră la loc, în odaia în care fusese închis.

Când fu dus în faţa cardinalului, Rascasse îşi dădu numaidecât seama că el se afla într-o postură excelentă. Richelieu nu-i spuse decât vreo câteva cuvinte, dar care valorau cât zeci de elogii:

— Rascasse, să treci astă seară pe la vistiernicul meu!

— Şi când te gândeşti, gemu Corignan, când te gândeşti că eu, Corignan, eu l-am îmbogăţit pe Rascasse, prin laudele ce i le-am adus!

Porniră cu toţii. Rascasse alergă să-şi dezlege calul pe care i-l dăduse Mauluys şi urmă şi el întreaga cavalcadă care ajunse în Paris pe la ora şase seara. Annaïs fu închisă într-un salonaş al palatului din Piaţa Regală. O oră se scurse într-o aşteptare de moarte.

— Pentru ce, se întreba ea, pentru ce mă ţin prizonieră în palatul cardinalului şi nu într-o celulă oarecare?

Deodată se cutremură: uşa se deschise... şi cardinalul de Richelieu intră.

În timpul acelui ceas ce se scursese de la venirea lor, Eminenţa Roşie stătuse de vorbă cu Eminenţa Cenuşie, povestindu-i cele spuse de Verdure şi toate cele ce se petrecuseră. Părintele Joseph, nu era omul care să-şi piardă timpul ca să-i demonstreze din nou, ce nebunie făcuse ministrul scriind acea grozavă scrisoare. Şi Richelieu, pe de altă parte, era destul de stăpân pe sine, pentru a nu-l considera pe Corignan vinovat de pierderea ei; spionul se apărase cu vitejie şi de altfel – Richelieu o ştia – el s-ar fi lăsat mai curând tăiat în bucăţi, decât să dezvăluie vreodată un astfel de secret. Cele două eminenţe judecară, aşadar, situaţia cu sângele rece îndrăzneţ, al acelor jucători cutezători, care nu au nici cea mai mică tresărire atunci când îşi aruncă pe masă ultima lor carte. Şi văzură situaţia foarte clar, aşa cum era de fapt: înspăimântătoare.

Mai întâi, trebuie să ne cunoaştem inamicii, spuse părintele Joseph. Îl ştim pe Trencavel şi pe secundul lui. Mai rămâne să aflăm numele celui de la doilea răzvrătit şi al omului care v-a vorbit. Trebuie să-l asmuţim pe Saint-Priac pe urmele lor.

Cardinalul lovi de trei ori în clopoţel. Câteva secunde mai târziu, Saint-Priac intră.

— Ştii, ce ţi-am spus astăzi, spuse Richelieu. Ca revanşă, îţi cer...

— Orice, Monseniore! Viaţa mea e a dumneavoastră, îl întrerupse Saint-Priac cu o sălbatecă sinceritate.

— Bine. Mâna lui Annaïs de Lespars se află la capătul devotamentului dumitale. Şi înţeleg să-ţi dau o Annaïs supusă

complet, adăugă cardinalul cu un surâs sinistru.

Saint-Priac se înclină tremurând până la pământ.

— Bine, repetă Richelieu. Aşadar trebuie să porneşti imediat la lucru. Şi ca un început, adu-mi numele rebelului care îl întovărăşea pe maestru de scrimă şi pe secundul lui. Trebuie să-l aflu cel mai târziu până în două zile.

— Monseniore, spuse Saint-Priac cu un accent de ură feroce, eu vi-l dau chiar acum: e contele de Mauluys.

Cardinalul şi Stareţul tresăriră de bucurie. Saint-Priac era un om preţios.

— Mauluys? făcu Richelieu. Eu am auzit vorbindu-se de un Mauluys de Anjou…

— Un hughenot blestemat se răsti părintele Joseph.

— Tatăl contelui, spuse Saint-Priac. Acesta nu e nici hughenot şi nici catolic. În Anjou nu mergea în vizită absolut la nimeni. La Paris, trăieşte singur cuc. Într-o zi m-am întâlnit faţă în faţă cu el, între Saumur şi…

Saint-Priac se opri scurt. El se îngălbeni şi bâlbâi câteva cuvinte de neînţeles.

— Ei bine, treci peste asta. Unde locuieşte la Paris?

— Asta am s-o aflu eu Monseniore. Dar pot să mai adaug un detaliu, care are probabil şi el oarecare importanţă. Omul care… a cerşit aşa de neîndemânatic… un dar Eminenţei Voastre… chiar în clipa când doreaţi să daţi ordin să fie urmăriţi rebelii…

— Ei bine? făcu aspru Richelieu, căruia nu-i scăpaseră insinuările lui Saint-Priac.

— Ei bine Monseniore, e valetul contelui de Mauluys! Se numeşte Verdure. L-am cunoscut acum câţiva ani, când… Saint-Priac se opri scurt, foarte tulburat.

— Atunci, acest Mauluys are scrisoarea! strigă Richelieu înfiorându-se. (Saint-Priac rămase înclinat) Scrisoarea care ar fi aşa de necesar s-o restituim regelui! adăugă cardinalul, pe care o privire a părintelui Joseph îl fulgerase. Du-te Saint-Priac şi nici un scandal, nici o încăierare; aflä numai unde locuieşte omul.

Saint-Priac îşi îndreptă trupul:

— Binevoieşte Eminenţa Voastră să-mi permită încă un cuvânt? Şi dumneavoastră asemeni, cuvioşia Voastră, vă cer toată atenţia şi toată încrederea dumneavoastră.

— Vorbeşte, făcu Richelieu, uimit, în timp ce părintele Joseph studia fizionomia spadasinului.

— Aş dori să ştiu de ce scrisoare e vorba, spuse Saint-Priac cu hotărâre.

— O scrisoare în care domnul cardinal, indică Majestăţii Sale un nou plan de campanie contra hughenoţilor, se grăbi părintele Joseph. E absolut necesar ca ea să nu mai rămână în mâinile duşmanilor noştri.

— Prea Înalte Părinte e inutil ce conţine scrisoarea aceea. Monseniore, eu am să descopăr locuinţa contelui de Mauluys. Atunci dumneavoastră, veţi trimite prefectul sau procurorul la conte. Sau chiar, veţi putea face să fie invadată pe ascuns locuinţa, de oameni de-ai dumneavoastră. Ei bine, eu spun că în oricare din aceste cazuri scrisoarea riscă să se rătăcească. Sau cel puţin, să fie văzută de ochi răi voitori. Notaţi, Monseniore, că nu vorbesc de cazul cel mai probabil, în care nu se va găsi nimic în casa contelui, care trebuie să fi ascuns această scrisoare în altă parte…

Cele două Eminenţe se priviră înfiorându-se. Saint-Priac puse un genunchi la pământ, îşi plecă în piept capul şi spuse:

— Monseniore, descrieţi-mi această scrisoare şi în trei zile eu v-o aduc. E o probă de încredere nelimitată ce vă cer. Dar trebuie, vedeţi dumneavoastră, trebuie să vă aduc unul din acele servicii, care să fie în stare să ridice în ochii dumneavoastră un mizerabil ca mine. Monseniore, fiţi acum mai generos decât aţi fost astăzi la prânz.

Eminenţa Roşie şi Eminenţa Cenuşie, schimbară o privire lungă. În sfârşit, părintele Joseph aprobă cu capul. Atunci, cu un fel de emoţie care îl strângea de gât, Richelieu, palid de tot, se aplecă spre urechea spionului, a hoţului de drumul mare şi murmură:

— Scrisoarea e un plic mare, sigilat pe roşu cu stema mea şi iată ce scrie pe ea:

Richelieu fu scuturat de un tremur. Paloarea i se accentuase Saint-Priac împietri. Şi cardinalul, într-un suflet continuă:

— Majestăţii Sale regina.

Saint-Priac se ridică scânteind de bucurie, transfigurat.

— Monseniore, spuse el, în trei zile această scrisoare va fi în mâinile voastre, sau eu voi fi mort!

— Omul acesta e în stare să vă salveze, spuse atunci părintele Joseph.

— Dă, murmură Richelieu îngândurat. Dragostea îl împinge. Şi

dragostea poate inspira lucruri mari… acum să ne ocupăm de treburi de stat; fiindcă acest Trencavel şi secundul său s-au arătat pe faţă, în stare de rebeliune înarmată, au devenit criminali de Stat. Introdu-i pe Corignan şi pe Rascasse, ordonă el uşierului care veni în urma loviturii dată de el în clopoţel.

Cei doi spioni, ajunşi la palat odată cu cardinalul, aşteptau la bunul lui plac, într-un salonaş vecin. Ei intrară amândoi deodată. Corignan se ţinea de burtă cu amândouă mâinile, iar Rascasse avea un ochi învineţit. Desigur că avusese loc o mică explicaţie între cei doi cumetri.

— Ce e? făcu Richelieu încruntându-şi sprâncenele.

— Nimic, Monseniore, mai puţin decât nimic, grăi Corignan.

Dar cardinalul nici nu-l asculta. Se plimba de colo-colo cu un pas inegal, întunecat la faţă şi în sfârşit se opri în faţa lor. Imediat ei îşi dădură seama că era ceva grav. Ei se îndreptară şi se atinseră cu cotul. Asta însemna: Atenţie!

— Astăzi mi-aţi fost foarte folositori, spuse cardinalul; vă iert încurcătura aceea prostească ce mi-aţi făcut-o acum câteva zile.

Rascasse şi Corignan se înclinară, apoi se ridicară, cu nişte mişcări automate.

— Corignan, continuă Richelieu, ai să te duci să ridici douăzeci şi cinci de pistoli de la vistieria mea.

Corignan îi aruncă confratelui său o privire piezişă de triumf. Rascasse rămase nepăsător.

— Tu, Rascasse, fiindcă după cele spuse de Corignan, tu eşti acela care…

— Dar!… exclamă capucinul.

— Tăcere Corignan! Aşadar, fiindcă tu ai imaginat îndemânateca operaţie de astăzi, ai să ridici o sută de pistoli. (Corignan scoase un suspin răguşit de disperare, Rascasse rămase nepăsător). Acum ascultaţi-mă. Trebuie să mi-i regăsiţi pe Trencavel şi pe Montariol.

— Mă însărcinez eu să fie arestaţi! făcu Corignan năvalnic. Mi-au scăpat ei acum câteva zile, dar…

— Eminenţa Sa nu spune că trebuiesc arestaţi, ci a spus că doar trebuie să-i găsim.

— Aşa Rascasse! Nici o arestare. Nici un zgomot. Vreau să ştiu numai unde locuiesc. Restul mă priveşte. Să lucraţi în bună înţelegere, cu blândeţe şi repede. Plecaţi acum. O mie de pistoli dacă reuşiţi. V-au mai fost ei promişi, dar dacă mizerabilii îmi

vor scăpa, spânzurătoarea vă aşteaptă.

Cei doi spioni ieşiră de-a-ndăratelea. Odată ajunşi afară Corignan exclamă cu entuziasm:

— O mie de pistoli!

— Sau spânzurătoarea! se înfioră Rascasse îngândurat.

— Acum să vedem de ea! mormăi cardinalul.

— O ai în mână, asta e principalul. Restul e un joc de copii. Adio. Fără milă, asta e totul. Eu mă duc să mă rog Domnului, pentru voi.

Richelieu, cu un respect, în fundul căruia se afla o revoltă înăbuşită, se înclină sub binecuvântarea părintelui Joseph şi îl conduse până la uşa anticamerelor. Stareţul îşi trase gluga pe ochi şi se urcă în litiera lui, care îl aştepta în Piaţa Regală. În momentul când litiera lui pornea, un cavaler înalt intra în palat.

Capitolul XXIX – EROINA

RICHELIEU SE ASIGURĂ cu un gest că avea pe el cămaşa de zale şi că pumnalul îi ieşea uşor din teaca lui de catifea. Apoi, cu un fel de asprime, deschise uşa şi merse drept spre Annaïs spunându-i:

— Îmi închipui că nu mai speraţi că are să aibă loc vreun proces. Trădarea dumneavoastră e una dintre acelea care cer o pedeapsă pe ascuns. Cu începere din momentul acesta nu veţi mai vorbi cu nimeni şi nimeni nu va şti ce s-a făcut cu dumneavoastră.

Annaïs stătea în picioare, cu mâna înmănuşată rezemată pe spătarul unui fotoliu. Ea îl privi pe Richelieu drept în ochi.

— Vă înşelaţi, spuse ea. Va mai fi cineva care va şti ce s-a făcut cu mine: Dumneavoastră!

Richelieu se scutură şi spuse cu un zâmbet:

— Acuzaţii prea puţin de temut. Dacă eu sunt singurul care va şti ce am făcut cu dumneavoastră, credeţi-mă domnişoară, o veşnică uitare va învălui foarte curând, până şi ultima urmă a aceleia care a fost Annaïs de Lespars.

— Vă înşelaţi iar, spuse ea fără să ridice glasul. Vă cunosc destul de bine, ca să ştiu că dumneavoastră nu negaţi că ar exista şi remuşcări. Şi cu toate acestea, amintiţi-vă de asta după

moartea mea, mama mea va vorbi pentru mine!…

— Fie! făcu Richelieu. De altfel n-am venit aici ca să mă cert cu dumneavoastră. Atâta timp cât se mai poate încă, am venit să vă ofer o posibilitate de salvare. Şi fiindcă nimeni nu ne aude, vreau să vă vorbesc cu toată sinceritatea.

— Vă înşelaţi, repetă Annaïs. Cineva vă aude!…

Fie din întâmplare, fie dintr-o inspiraţie ascunsă, ea întinse mâna spre uşă. Şi gestul ei fu făcut cu o astfel de convingere, vocea ei răsună de data aceasta cu o astfel de vibraţie, încât cardinalul, sub impulsul unei puteri neraţionale, se îndreptă repede spre uşă şi cu o mişcare nervoasă o deschise de perete. Uşa dădea în cabinetul său. El aruncă înăuntru o privire rapidă: cabinetul era gol.

Richelieu se întoarse spre Annaïs. Era galben ca ceara şi trebui să facă un efort puternic ca să se stăpânească.

— Am vrut să vă dovedesc că nu mai aveţi nimic de sperat. Nu e nimeni acolo. Şi chiar dacă ar fi fost cineva, eu sunt stăpân aici. Dumneavoastră sunteţi complet în puterea mea. Atitudinea mea vă dovedeşte că n-am intenţia să uzez cu rigurozitate de această putere. Domnişoară, dumneavoastră sunteţi acuzată de înaltă trădare. E o crimă capitală. Şi cu toate acestea, eu voi fi singurul dumneavoastră judecător, fără posibilitate de apel, însă voi judeca imparţial. Dacă aş fi vrut să uit – cu privire la dumneavoastră – regulile de judecată aş fi putut şi aş mai putea-o încă, căutând să vă evit lunga şi dureroasa agonie care v-ar aştepta într-o celulă înfundată, condamnându-vă în mod sumar şi punând să fiţi executată pe ascuns, chiar în noaptea aceasta…

— Faceţi-o! spuse Annaïs cu hotărârea disperării.

— E inutil să bravaţi, spuse Richelieu. Mi-a fost milă de tinereţea dumneavoastră, de frumuseţea dumneavoastră şi mi-am spus că poate v-aş putea salva, că justiţia poate primi sfaturi câteodată şi de la o inimă şi că în sfârşit, nu sunteţi vinovată poate, decât de o excesivă pietate filială. De aceea, vă rog să-mi răspundeţi cu precizie, la întrebările precise pe care am să vi le pun. Pentru a permite să vă apăraţi, am să vă definesc mai întâi crima: Domnişoară, dumneavoastră sunteţi acuzată de a fi venit la Paris cu scopul de a conspira împotriva Primului Ministru al Statului, adică împotriva mea.

Annaïs, o clipă îşi plecă fruntea, apoi ridică încet capul, fixă

asupra cardinalului privirea ei curată şi limpede şi spuse:

— Scutiţi-mă de acuzaţiile şi întrebările dumneavoastră. Am să vă spun eu în puţine cuvinte, ce am venit să fac la Paris. Ştiu că lucrul acesta îl ştiţi şi dumneavoastră, dar e mai bine ca Annaïs de Lespars să-şi precizeze ea însăşi faptele. Domnule duce, eu am venit la Paris ca să mi se stabilească drepturile care mi-au fost recunoscute de tatăl meu Henric al IV-lea.

„Da, fată blestemată, se gândi cardinalul, ştiu că nu în asta constă pericolul pentru mine.”

— Domnişoară, reluă el cu vioiciune, recunoaşterea acestor drepturi, ar fi un grav inconvenient pentru Coroană, dar dacă nu depinde decât de asta, regele, în urma insistenţelor mele, are să vă cheme alături de el, chiar pe treptele acestui frumos tron, de care nu mă pot apropia nici eu, stăpânul tuturor!... Dacă un Ducat dotat cu o rentă anuală de două sute de mii de lire...

Un gest sălbatic al lui Annaïs îl opri. Ea lăsă să cadă aceste cuvinte grele:

— Domnule duce, aţi intrat aici ca acuzator şi acum vorbiţi ca unul care se roagă de mine!

— Vorbesc ca un stăpân, murmură Richelieu cu un accent de teribil dispreţ. Ca un stăpân destul de puternic şi destul de mare pentru a vă ierta insultele dumneavoastră. Credeţi-mă acceptaţi numaidecât cele ce vă ofer, peste o secundă va fi prea târziu.

— Prea târziu pentru dumneavoastră, duce de Richelieu (Ea se înălţă; talia ei zveltă, păru că se măreşte; frumoşii ei ochi negri scânteiară) Dumneavoastră îmi oferiţi să mă cumpăraţi, ca şi când eu m-aş numi Saint-Priac! Haida de domnule! Aşadar un ducat şi o rentă de două sute de mii de lire, ar plăti dezonoarea publică a mamei mele... Destul domnule, nici un cuvânt în plus despre asta. Dumneavoastră m-aţi întrebat, eu trebuie să vă răspund. (Ea se apropie de Richelieu care se făcu alb ca varul). Iată conspiraţia mea: şi mie mi-a fost de asemeni milă, dar nu de dumneavoastră, ci de numele dumneavoastră pe care îl mai poartă şi altcineva... Altcineva, pe care mama mea când a murit mi-a poruncit să-l venerez! (Ea îl atinse pe Richelieu cu degetul în piept). Fiindu-mi milă, m-am gândit atunci să vă ofer o luptă loială. Femeie, copilă încă, eu mi-aş fi măsurat spada cu a dumneavoastră şi Dumnezeu, domnule, Dumnezeu ar fi judecat atunci între noi doi! V-aş fi ucis domnule duce şi după aceea aş fi înfăşurat infamia dumneavoastră în tăcerea retragerii mele.

(Richelieu făcu un gest violent). Ah! Lăsaţi-mă să vorbesc! strigă ea cu o voce în care răsunau hohotele reţinute. Lăsaţi-o pe mama mea să vorbească! Lăsaţi să vorbească moartea care vă acuză!… Acuzaţia există Monseniore! Întâmplarea e scrisă toată de mâna mamei mele! E povestea hidoasei conspiraţii a lui Richelieu, valetul lui Henric al IV-lea! Tot ce aţi făcut în noaptea aceea oribilă pentru a vă câştiga favoarea regelui, tot ce aţi făcut pentru a-l dispera pe fratele dumneavoastră, pentru a-l împinge în mormânt şi a-i lua locul, toate acestea le ştiţi şi de aceea tremuraţi! Aceasta v-ar acoperi de oprobiul lumii, dacă aş putea să execut ordinul mamei mele, ucisă de dumneavoastră. Dacă aş putea să ajung liberă până la Regele Franţei şi acolo, în faţa Curţii adunate, să citesc tare istoria înşelătoriei şi mârşăviei dumneavoastră!… paginile înflăcărate pe care le-a scris mama mea!… dacă aş face să se audă în tot regatul acuzaţia moartei!…

Richelieu, cu faţa descompusă, se da înapoi, îndoit, aruncând în jurul lui priviri rătăcite. Ea mergea spre el şi cu accent de un dispreţ înspăimântător continuă:

— Vă e frică! Vă e frică să nu mă audă cineva! Tremuraţi, duce! Ei bine! puneţi să mă arunce în temniţele dumneavoastră, sau să mă ucidă ca şi pe mama mea. Dar acuzaţia există, moarta va vorbi!…

— Hârtiile astea! horcăi Richelieu.

— Există! Există! Moarta vorbeşte, Monseniore!…

— Hârtiile astea! bâlbâi cardinalul cu o voce înspăimântată. Îmi trebuiesc. Te las liberă, te fac puternică onorată, glorioasă!…

— Hârtiile acestea nu sunt la mine, spuse Annaïs cu o solemnitate funebră. Cereţi-le moartei!…

— Ei bine! mugi Richelieu ajuns în acel grad de groază în care gândurile amorţesc, ei bine! am să le caut1 Am să le găsesc! Toţi prietenii tăi pe care îi ştiu pe toţi, au să piară, până ce voi şti unde ţi-ai ascuns infernala calomnie! Şi tu, tu nu vei mai spune nici un cuvânt!…

Richelieu îşi scoase pumnalul. Ea îşi încrucişă braţele. El se îndreptă spre ea, alb la faţă, cu ochii scoşi din orbite…

— Atunci să mori tu întâi! Eu sunt stăpân aici, stăpân pe viaţa ta! (El scoase un hohot de râs înfiorător) Haide, cheamă în ajutor!… Cine te-a auzit?… Cine are să vină să oprească această

mână care va omorî secretul tău, odată cu tine?…

— Eu! spuse o voce puternică.

Cardinalul se întoarse tresărind şi din cabinetul acela pe care adineauri îl văzuse gol, pe uşa aceea pe care el însuşi o închisese, văzu intrând un om, care aruncându-şi pălăria şi pelerina pe un fotoliu, îi apăru în plină lumină. Era cavalerul acela înalt, care intrase în palat în momentul când părintele Joseph părăsea Piaţa Regală.

— Louis de Richelieu! murmură Annaïs.

— Fratele meu! horcăi cardinalul.

— Fratele meu! repetă Richelieu recăpătându-şi stăpânirea de sine. Dumneavoastră! Aici!… Domnule Arhiepiscop de Lyon, cum de v-aţi părăsit fără Ordin, reşedinţa dumneavoastră?

— Am primit ordin, spuse Arhiepiscopul cu un calm suprem.

— De la cine? făcu cu dispreţ cardinalul. De la rege?

— De la Dumnezeu! răspunse Arhiepiscopul.

Richelieu fără a răspunde, se îndreptă repede spre o masă pe care se afla un clopot şi lovi cu putere cu ciocănelul de argint. Valetul lui de cameră apăru.

— Şeful uşierilor! făcu el cu asprime. Ofiţerul de serviciu!

Annaïs îşi înăbuşi un strigăt şi cu o mişcare de încântătoare cutezare, se aşeză lângă Arhiepiscop, ca şi când ar fi vrut să-l apere.

— Nu vă temeţi de nimic, spuse Louis de Richelieu cu un surâs palid, nici pentru dumneavoastră şi nici pentru mine. Fratele meu e un politician prea îndemânatec pentru a nu-şi da seama că dacă morţii pot uneori să fie reduşi la tăcere, cei vii pot să vorbească şi să se facă auziţi chiar şi din fundul celei mai ascunse temniţe.

Cardinalul scoase un fel de muget de furie şi se lovi cu palma în frunte.

— Prins! mormăi el. Prins în cursă!…

Şi modificându-şi prima hotărâre ce o luase, cu iuţeala cu care îl făcea aşa de temut, spuse către şeful uşierilor care intra:

— Domnule, de aici înainte nu mai sunteţi în serviciul meu.

— Monseniore! bâlbâi nenorocitul bătrân lovit de uimire şi de durere.

— Plecaţi şi luaţi-vă toţi subordonaţii cu dumneavoastră. Mâine dimineaţă nu vreau să mai văd niciunul.

— Represalii nedrepte! spuse Louis de Richelieu. Bieţii oameni

nici n-au ştiut că am intrat aici.

Bătrânul servitor ieşi clătinându-se. Locotenentul care comanda gărzile de serviciu, apăru atunci.

— Să pui sentinele la toate uşile! ordonă cardinalul. Nimeni să nu iasă de aici fără ordin scris! Să-mi fie adus aici domnul procuror-criminalist. Domnule Arhiepiscop, adăugă el întorcându-se spre fratele său, cu toate ca venirea dumneavoastră aici s-a produs în afară de orice reguli de etichetă sau de simplă bună cuviinţă, având în vedere legăturile de familie care ne unesc, sunt gata să ascult. Ce aveţi să-mi spuneţi?

Arhiepiscopul de Lyon răspunse:

— Că i-am cerut o audienţă Regelui Franţei! Că această audienţă mi-a fost acordată pentru mâine dimineaţă! Şi că dacă nu voi fi la Luvru la ora indicată, un prieten credincios se va duce să-i spună Majestăţii Sale unde trebuie să pună să fiu căutat şi cui trebuie să mă ceară!...

Cardinalul rămase o clipă lovit de ameţeală. Apoi se clătină şi cu un geamăt slab, se trânti într-un fotoliu.

Când îşi reveni în fire, îl văzu pe Arhiepiscopul de Lyon şi pe Annaïs în acelaşi loc. Nici nu se mişcaseră. Atunci Louis de Richelieu se apropie de fratele său, se aplecă spre el şi se răsti:

— Poate că aş muri de ruşine, de asta totuşi îţi jur pe Dumnezeu, Stăpânul meu, că dacă am cerut audienţă regelui, am făcut-o pentru a povesti în faţa tuturor, pentru ce – renunţând la drepturile mele de mai vârstnic – am consimţit să mă îngrop în Mânăstirea Grande Chartreuse!

Cardinalul de Richelieu, stăpânul regatului şi al regelui, ridică spre fratele lui, nişte priviri stinse, în care licăreau în mod confuz gânduri înspăimântate şi murmură:

— Iartă-mă!

Arhiepiscopul se îndreptă şi spuse cu o solemnitate aspră.

— Te iert. Dar nu uita că fac parte din familie... Atât timp cât trăiesc, îţi interzic să te mai atingi de această copilă, dacă nu vrei ca sângele de Richelieu să se deştepte încă o dată în mine. Adio. Mâine dimineaţă îl voi ruga pe rege să mă desărcineze de postul pe care a avut plăcerea să mi-l încredinţeze şi să-mi permită să-mi reiau locul printre cei de la Chartreuse... Cred că nu mai avem nimic ce să ne spunem... Acum binevoieşte şi

semnează ordinul care ne va permite să ieşim de aici, domnişoara de Lespars şi cu mine.

Cardinalul, fără un cuvânt, se aşeză la masa pe care se aflau pergamentele de piele şi pene de scris şi scrise repede: „Să fie lăsaţi să iasă purtătorii prezentei”. Semnă şi întinse pergamentul Arhiepiscopului.

— Domnule, spuse el cu voce înceată, faţă în faţă. Roagă-te lui Dumnezeu să pot uita noaptea aceasta!…

— Sunt nouăsprezece zile de când mă rog lui Dumnezeu să mă facă să uit o altă noapte!…

— Plecaţi, scrâşni cardinalul la capătul puterilor. Dumneavoastră nu mai sunteţi fratele meu!

— Sunt nouăsprezece ani de când dumneavoastră nu mai sunteţi fratele meu, spuse Arhiepiscopul cu o tristeţe întunecată.

Atunci, Louis de Richelieu întinse mâna lui Annaïs, care palpita în faţa acestei scene înfricoşătoare, care făcea din doi fraţi, nişte duşmani de moarte. Cardinalul îi privi cum se îndepărtau şi îi urmări din depărtare. Îi văzu cum coborau încet scara, intrau în vestibul şi în sfârşit dispăreau… Atunci, el intră din nou în cabinet, spumegând, luptându-se împotriva unuia din acele accese de furie tăcută, care pot să ucidă un om. În momentul acela, uşa se deschise şi bătrânul şef al uşierilor, voind fără îndoială – pentru ultima oară – să îndeplinească el însuşi funcţia pe care de obicei o lăsa unuia din subalternii lui, apăru foarte rigid:

— Domnul procuror-criminalist! anunţă el cu o voce al cărui calm aparent ar fi trebuit să fie admirat.

— Procurorul-criminalist? tresări Richelieu. Să intre! Să intre!

O bucurie ce-l albea, îi năpădi pe faţă. El se repezi.

— Domnule, aveţi cu dumneavoastră câţiva spioni?

— Un procuror-criminalist merge vreodată singur Monseniore?

— Aţi văzut coborând un gentilom înalt, adineauri?

— Monseniorul Arhiepiscop de Lyon! făcu şeful poliţiştilor cu respect.

— Da. Întovărăşit de un alt gentilom foarte tânăr…

— O tânăra, Monseniore! rectifică procurorul-criminalist.

— Da, da. Cred că ea nu o fi ajuns aşa departe… Caut-o…

— Un joc de copii. În zece minute, oamenii mei o vor fi ajuns.

— Să nu o pierdeţi din vedere o clipă! Pe capul

dumneavoastră. După ce va intra în locuinţa ei, veniţi şi spuneţi-mi… Fuga!…

Procurorul criminalist ieşi fără grabă, ca un om sigur de cele ce avea de făcut.

— Ah! mugi Richelieu, nu s-a sfârşit încă totul!… Hei! Să mi se pregătească calul! Opt oameni escortă!

Se făcuse noapte…

În timp ce iscoadele procurorului-criminalist zburau pe urmele lui Annaïs, în timp ce baronul de Saint-Priac căuta cu sete urmele contelui de Mauluys sau mai curând, aşa cum vom vedea, pe cele ale valetului său Verdure, şi în sfârşit, în timp ce Rascasse şi Corignan discutau într-o cârciumă un plan de campanie contra lui Trencavel şi a lui Montariol, cardinalul de Richelieu se îndrepta spre Mânăstirea Capucinilor de pe strada Saint-Honoré.

E miezul nopţii.

De trei ceasuri Eminenţa Roşie şi Eminenţa Cenuşie sunt unul în faţa altuia. Cardinalul i-a povestit părintelui Joseph lupta ce o avusese cu Annaïs de Lespars şi înfrângerea lui, prin loviturile date de fratele său. Eminenţa Cenuşie a ascultat cu buzele strânse, cu faţa palidă, cu ochii pe jumătate închişi, apoi spuse:

— Sunteţi pierdut, dacă nu găsim vreun mijloc de a-l reduce la tăcere pe Arhiepiscop. Fratele dumneavoastră nu va pleca din Paris. Eu îl cunosc. Dacă îi va cere mâine regelui să-l lase să se întoarcă la mânăstire, o face ca să-şi recapete libertatea. Însă trebuie să plece. Pentru aceasta, trebuie ca să primească un ordin formal din partea regelui, care să-l forţeze să plece…

Timp de o oră, părintele Joseph rămăsese pe gânduri.

După aceea continuă:

— Am găsit. Numărul de cardinali ai coroanei, este incomplet. Mâine dimineaţă, căutaţi să obţineţi de la rege o pălărie roşie de cardinal, pentru fratele dumneavoastră. Şi când îl veţi vedea, spuneţi-i: „Frate, iată răspunsul la ameninţările ce mi le faci!…” Atunci, Louis de Richelieu are să plece, asigurat cu privire la intenţiile dumneavoastră…

Cardinalul, atent, mut, cu mintea încordată a aprobat cu un semn din cap. Şi Eminenţa Cenuşie şi-a reluat meditaţia. Părintele Joseph, văzuse imediat, tot ce avea de făcut. Ceea ce discuta acum cu el însuşi. Nu era actul în sinea lui, ci posibilitatea de a-i prezenta acest act lui Richelieu.

Timp de două ore, stareţul se plimbă de colo-colo prin bibliotecă, unde se desfăşura această scenă, schimbând câteodată două trei cuvinte cu cardinalul, supraveghindu-l, cântărindu-l cu colţul ochilor. Şi acum, e miezul nopţii… Deodată, părintele Joseph apucă mâna Ministrului. Simţea că trebuie să-i spună!…

— Aşadar, mâine, fratele dumneavoastră va fi cardinal. Şi atunci are să plece. Peste opt zile, un om de-al meu îl va ajunge la Lyon…

Richelieu tresări până în fundul sufletului şi alb ca varul, spuse într-o ultimă tresărire de conştiinţă:

— E fratele meu!

Şi părintele Joseph aplecat deasupra Ministrului, insinua cu o voce înceată şi aspră:

— E un duşman! Trebuie să cadă! Dumnezeu ni-l arată, aşa cum l-a tratat pe Goliath, lui David… Peste o lună, ne vom ruga pentru sufletul lui Louis de Richelieu, cardinal de Lyon!…

Noaptea se scurse încet. De multă vreme Richelieu s-a întors în palatul lui.

A început să se facă ziuă… Şi ziua a început să crească..

Puţin câte puţin, anticamerele palatului s-au umplut de lume.

Cu toate acestea, audienţele au început. Ora la care cardinalul suna ca să fie îmbrăcat, a trecut de multă vreme… şi valetul, ce sta atent în faţa uşii camerei de culcat, nu a auzit încă nici un zgomot. În sfârşit, foarte îngrijorat, el ciocăni uşor în uşă… Nimic! Atunci se hotărăşte să deschidă… intră… şi se opreşte uimit.

Perdelele de la fereastră erau trase. Patul nu era desfăcut. Cardinalul nici nu se culcase. Pe o masă ardea o lampă. Şi Richelieu era acolo, cu capul în mâini; figura lui în întuneric era o pată pământie. Era aşa de palid că valetul de cameră se apropie repede…

Dar când să-l atingă pe cardinal se opri… Se opri şi se dădu înapoi, cu ochii holbaţi de groază… Un murmur nedistinct ieşea de pe buzele albe ale cardinalului şi în murmurul acesta, omul crezu că distinge un cuvânt teribil: „Fratricid… fratricid…”

— Ah! tu eşti… Dezbracă-mă, făcu Richelieu ridicându-şi capul greu. M-am întors la ora unu; acum trebuie să fie cel puţin două?… mă cuprinde somnul.

— Monseniore, spuse valetul, s-a făcut de mult ziuă, e

aproape ora nouă.

Cardinalul tresări. Un moment rămase în tăcere, zbătându-se împotriva gândurilor funebre care îi asaltează mintea. O ultimă luptă… şi deodată, cu o voce îngheţată spuse:

— Ei bine, atunci îmbracă-mă ca să merg la Luvru!…

Douăzeci de minute mai târziu, valul de solicitatori din anticameră se dădu în lături. Şi toate capetele se înclinară sub binecuvântarea Eminenţei Sale care trecu grav şi sever, în rasa de cardinal!… Azi nu vor avea loc audienţe: Monseniorul de Richelieu se duce la Luvru!…

Capitolul XXX – TRĂDAREA LUI VERDURE

SAINT-PRIAC PLECASE din palatul lui Richelieu, cu inima plină de bucurie, gata să izbucnească. Viitorul lui şi averea lui erau de aici înainte asigurate. Cardinalul îi dăduse o astfel de dovadă de încredere, că de aici înainte nu mai putea fi vorba niciodată de trecutul lui, care îl îngrijora câteodată pe fostul tâlhar. De aici înainte era în siguranţă. Cucerirea acelei scrisori făcea pentru el poate un marchizat bine dotat. Aşa că averea era asigurată. Acum îşi dădea şi el seama că nu avea puterea ca s-o facă pe Annaïs să capituleze şi cardinalul îi promisese nu numai mâna tinerei fete, ci şi supunerea ei. Deci şi fericirea îi era asigurată.

Saint-Priac era un om care nu dădea înapoi nici în faţa unui furt şi nici în faţa unei crime.

Acest ultim reprezentant al unei nobile familii din Perigord, după ce şi-a mâncat din câteva mestecături de măsele toată averea, se stabilise la Anjou. Acolo, în acea frumoasă provincie, Hector de Saint-Priac găsi în sfârşit o demnă întrebuinţare a talentelor şi aptitudinilor sale, pe care Providenţa i le împărţise cu generozitate. El profită de amabilitatea angevinilor pentru a-şi crea o încântătoare companie de prieteni, puţin numeroşi, dar care ştiau să trăiască bine; e drept că aceştia proveneau din neam mai de jos, dar compensau naşterea lor lipsită de strălucire cu alte merite substanţiale. Totdeauna plini de bun simţ, el profita de splendoarea cerului angevin pentru a se plimba pe drumurile de ţară cu tovarăşii săi, toţi amatori ca şi el de curăţenia aerului liber. În sfârşit, tot în virtutea acelui bun simţ natural, el profită de bogăţia burghezilor angevini care

trecea pe acolo pentru a-şi umple buzunarele de la ei, ori de câte ori avea nevoie de aşa ceva. Trebuie să mai adăugăm, ca să fim drepţi, că binevoia de asemeni, să se adreseze în acest scop şi la simpli ţărani care se întorceau de la târg, cu punga de piele plină cu bani. Şi fiindcă nici unii nici alţii nu voiau să-i dea bani sub formă de împrumut şi nici în dar, el îi lua cu forţa, sub ameninţarea armelor.

În afară de aceste plimbări sentimentale pe care le făcea pe şosele, adunându-şi fondurile împreună cu veselii săi tovarăşi, înarmaţi cu puşti din acelea scurte, cu trombon şi mascaţi cu grijă ca şi el, Hector de Saint-Priac frecventa şi academiile de jocuri de noroc, care se aflau la Angers. Acolo, el se legase cu câţiva gentilomi, care îl primiseră foarte bine de altfel, graţie numelui său onorabil, foarte cunoscut şi graţie spadei sale foarte temute.

Duelurile lui Saint-Priac făcură mult zgomot; cât de rău organizată era poliţia pe vremea aceea, rapoartele ajunseseră la Paris. Ori, una din marile calităţi ale lui Richelieu era că se interesa cu amănunţime de rapoartele poliţiei. Cardinalul căuta oameni: Saint-Priac îi apăru de departe ca o figură foarte originală. El îl trimise la Angers pe micul Rascasse, cu o dublă misiune: să-l scape de Luiza de Lespars, care în epoca aceea devenise supărătoare, şi să i-l aducă pe Saint-Priac.

Încă de la sosirea lui la Angers, Rascasse avu o conversaţie interesantă cu Hector de Saint-Priac. Acesta îl ascultă pe Rascasse cu multă atenţie: de fapt era grozav de îndrăgostit!

Era îndrăgostit de o frumoasă fată, pe care o iubea tot Angersul, ea se numea Annaïs de Lespars. Îndepărtat cu dispreţ de doamna de Lespars, el se adresă direct lui Annaïs. Aceasta, mereu călare prin munţi şi prin văi probabil că ştia la ce să se aştepte în ceea ce priveau resursele care îi permiteau baronului să trăiască pe picior mare şi să fie gentilomul cel mai bine echipat, cel mai bogat îmbrăcat din toată regiunea: Saint-Priac fu respins şi de Annaïs, care se mulţumi să-i arate cea mai vie repulsie, fără a-i spune şi motivele ei.

Saint-Priac socoti că această repulsie îl atingea în onoarea lui şi jură să spele cât mai curând zisa lui onoare.

Aşadar, atunci când Saint-Priac primi propunerile cardinalului şi când află că Richelieu dorea să-i impună doamnei de Lespars o tăcere care să se prelungească până la sfârşitul veacurilor, el

tremură de plăcere la gândul că putea să-şi îndeplinească nepedepsit, răzbunarea lui. Trei zile după aceea, Luiza de Lespars murea de o boală brusca şi misterioasă. Dar atunci, Saint-Priac simţi o puternică decepţie: Annaïs dispăru şi rămase de negăsit. Timp de cincisprezece zile, el o căută ajutat de Rascasse, şi în sfârşit, lăsând pentru mai târziu cercetările sale, porni spre Paris. În aceeaşi zi părăsi şi Rascasse bunul oraş Angers. Dar despărţindu-se de Saint-Priac, el avu grijă să-i strecoare aceste cuvinte:

— Moartea inopinată a doamnei de Lespars e o mare bucurie pentru Eminenţa Sa, care desigur v-ar fi recunoscătoare – în adâncul inimii – de a-i anunţa această decedare… dar…

— Ei bine? spuse Saint-Priac privind pieziş pe micul spion.

— Dar Eminenţa Sa… eu îl cunosc… ar plânge de aceasta în inima lui – însă faţă de lume, înţelegeţi?… ar pune să-l spânzure pe acela care s-ar lăuda… că a asistat prea de aproape la moartea acestei nobile doamne.

Saint-Priac ţinu socoteală de acestea.

Refugiat în camera pe care o ocupa în hotelul Marele Cardinal, Saint-Priac îşi reamintea această perioadă a aventuroasei sale existenţe, pe care am trasat-o în linii mari. Şi adăugând la aceasta şi diversele evenimente în care se găsise amestecat în ultimul timp, el ajunse la această concluzie:

— Cardinalul e convins că reuşita acestei scrisori de care se teme aşa de mult, este legată de obstacole de netrecut. Dacă îi aduc scrisoarea asta, atunci devin marele său favorit. Asta înseamnă fericirea, dragostea, averea şi onorurile pe care le voi găsi în calea mea. Ori, Eminenţa Sa greşeşte când îşi închipuie că e îngrozitor de greu ca să-i aduc acea fericită scrisoare. Îl cunosc eu pe Verdure!…

Spunând acestea – sau mai bine zis, gândindu-se astfel, – Hector de Saint-Priac fierbând ca în friguri de bucurie şi de speranţă, se îmbrăcă cu o cămaşă de zale, cu un pieptar din piele de bivol pe care o lovitură de pumnal, greu l-ar fi putut străpunge, aruncă o pelerină pe umeri şi bine înarmat cu arme ofensive şi defensive adăugă:

— Aşadar, toată chestiunea constă în a pune mâna pe Verdure!… Atât cât îmi aduc aminte, acest domn Verdure spunea că e bolnav. Pretindea că gâtlejul lui e atins de

uscăciune. Boală gravă, mă asigura el şi în stare să devină mortală, din lipsă de îngrijiri asidue. Aceste griji constau în a combate uscăciunea printr-o frecventă udătură. „Dacă nu e ploaie, spunea el, nu e nici verdeaţă”[5]. Dintre toate ploile pe care el le considera bune contra acelui flagel, aceea care o recolta de pe dealurile de la Saumur, era cea preferată de el. Dacă nu mă înşel, Verdure nu cred să se fi vindecat până acum. Ori, la Frumoasa Diademă se găseşte cel mai bun vin de Saumur din Paris, fără a mai ţine seama că l-am mai văzut eu odată pe Verdure acolo. Aşadar, trebuie să-mi stabilesc cartierul general la Frumoasa Diademă.

Atunci, Saint-Priac se instală la Frumoasa Diademă timp de trei zile, de la deschiderea localului până la ora când băieţii de prăvălie dădeau afară pe cheflii. În prima zi el fu vesel; a doua zi fu grav; a treia zi fu nervos, înfierbântat. Spre seară, faţa i se întunecă, o albeaţă de moarte i se întinse pe frunte. Cu dinţii strânşi, cu mintea înnebunită, cu ochii ficşi, el aştepta repetându-şi aceste cuvinte, pe care – în siguranţa că va triumfa – el le spusese cardinalului: Peste trei zile, scrisoarea aceasta va fi în mâinile dumneavoastră, sau eu voi fi mort!

Richelieu nu glumea. Era pus într-o, dilemă: scrisoarea sau moartea. Pe la ora stingerii din cazărmi, Saint-Priac începu să tremure convulsiv. Deodată scoase un suspin înspăimântător îl văzuse pe Verdure la trei paşi de masa lui!...

Verdure sta la o masă cu spatele întors spre Saint-Priac. În faţa lui era o cană de zinc şi o sticlă, golită pe trei sferturi.

— Cum de nu l-am văzut până acum? murmură Saint-Priac înspăimântat de mirare şi pământiu la faţă, de bucurie.

— A sunat stingerea! strigă în momentul acela unul din servitorii din salon. La revedere, nobili seniori! Vă rog să plecaţi, domnilor studenţi! Ieşiţi afară, burghezilor!

Verdure se ridică odată cu cea mai mare parte din clienţi şi se îndreptă clătinându-se spre uşă. Saint-Priac porni pe urmele lui, spunându-şi:

— Caraghiosul şi-a păstrat bunele obiceiuri. E pe jumătate beat. Deci, jumătate de treabă e făcută.

Ieşind afară, Verdure se înfundă în direcţia opusă străzii Sainte-Avoye; se clătina din ce în ce mai tare. Saint-Priac îl auzi cum râdea, cu râsul lui subţire şi spunea:

---

[5] Ca un joc de cuvinte la numele lui „Verdeaţă” (Verdure).

— Minunat Saumur! Păcat că Parisul ăsta e un oraş aşa de ciudat. Sună stingerea tocmai în momentul când oamenii cinstiţi de-abia au început să-şi stingă focul din gâtlej!

Ţinându-şi, cu o voce behăită, astfel de discursuri de beţiv, Verdure mergea cu o prudenţă extraordinară, care dovedeşte adevărata beţie. Când ajunse la colţul străzii Tissanderie, Saint-Priac îi puse brusc mâna pe umăr.

— Ce e? bâlbâi beţivul. Cine?… Ce?… Hei, da cine eşti tu, amice?…

— Sss! taci, Verdure! Urmează-mă…

Beţivul îşi puse mâna streaşină la ochi, ca şi când ar fi vrut să vadă prin întuneric.

— Hei! spuse el. Dar a cui e vocea asta?… Să te urmez?… Pe coarnele diavolului… dar cine eşti tu?… încotro să merg?…

— Spre o drăguţă cârciumioară pe care o ştiu eu la capătul străzii acesteia şi unde se bea un vin de Saumur, pe lângă care cel de la Frumoasa Diademă nu e decât o poşircă.

— Ei!… Atunci te urmez, prietene…

Taverna exista. Se putea intra înăuntru printr-un culoar, după ce făceai un semnal convenit de mai înainte. Saint-Priac ceru patru sticle de Saumur şi-l conduse pe tovarăşul său într-o odăiţă mai retrasă. Acolo, la lumina lumânărilor de ceară, Verdure aruncă o privire năucă lui Saint-Priac. Fără îndoială că-l recunoscuse în sfârşit, printre fumurile beţiei şi fără îndoială că aceasta îl mai trezi.

— Ho! exclamă el. Domnul baron!…

Verdure, care se trântise pe un scaun fără spătar, se ridică, îşi îndoi slaba lui spinare şi spuse pe nas, printre sughiţuri…

— Aşadar, tot pe dumneavoastră v-am recunoscut eu acum patru zile la Étioles? Ah! domnule baron, puteţi să mă credeţi, că bucuria mea este foarte mare că vă revăd în plină prosperitate…

— Şi eu sunt mulţumit că te revăd. Hai să bem!

— Mulţumit că mă vedeţi! se piţigăi Verdure. Dumneavoastră găsiţi totdeauna câte un cuvinţel ca să râdeţi de mine. Să bem! Asta vreau şi eu. Dumneavoastră nici nu aveţi idee ce mult usucă gâtlejurile praful de pe drumul mare şi asta, pentru mulţi ani. Ştiţi, domnule, că acuma simt pe gâtlej praful acela cenuşiu de pe drumurile din jurul Angersului?…

— Şi eu la fel. Din cauza asta, vezi tu, beau şi eu aproape la

fel de mult ca tine.

— Atunci să bem! spuse Verdure destupând a doua sticlă. Nu-i rău. Am băut noi şi mai bun, da în sfârşit şi acesta e demn de laudă. Aşadar, iată-vă la Paris. Şi încă introdus la curte! Ah! Domnule baron, de câte ori nu v-am regretat eu! De câte ori nu m-am gândit eu la pânda noastră, din dosul vreunui tufiş sau vreunui colţ de pădure! Ce timpuri frumoase erau alea! Cum ne mai băteau inimile când vedeam sosind din depărtare vreun călăreţ burtos, aşa, pe pofta noastră! Ehe! parcă mai era cineva ca dumneavoastră, când dintr-un salt îi apucaţi dârlogii şi…

— Taci din gură şi bea…

— Dumneavoastră nici nu aveaţi pereche când trebuia să le strigaţi oamenilor. „Descălecaţi domnule, şi descărcaţi-vă pungile; sau descărcăm noi puşcoacele. Hait, repede.” Şi bietul om se grăbea să-şi deznoade punga. După asta urma îmbulzeala între…

— Mai taci odată, animalule…

— Tac, tac. În sănătatea dumneavoastră domnule baron! Oh! mi-a venit o idee!… Oare nu cumva dumneavoastră aţi venit la Paris ca să lucraţi pe un teatru de operaţii mai demn de dumneavoastră?… În cazul ăsta…

— În cazul ăsta? făcu baronul ştergându-şi fruntea plină de sudoare.

Verdure îşi trânti cu putere cana pe masă.

— În cazul ăsta, domnule, fie ce-o fi, cer să-mi reiau serviciul!

Saint-Priac tresări. O bănuială rapidă trecu prin mintea lui. El azvârli asupra beţivului o privire fulgerătoare. Dar Verdure îşi umplea paharul cu o mână tremurătoare; faţa lui era acoperită cu mii de cute de bucurie; gâtul sticlei clănţănea ciocnindu-se de marginea cănii.

— Să vedem, spuse atunci Saint-Priac. Ce faci tu aici, la Paris?

— Mă prăpădesc, slăbesc, turbez. Uite, domnule baron, sunt într-un hal de plâns…

— Atunci înseamnă că ţi-ai pierdut stăpânul?… Un stăpân aşa de bun!

— Contele de Mauluys este un om galant, spuse cu gravitate Verdure. Mi-aş jertfi şi un deget de la mână ca să-i evit vreo nemulţumire. Numai că…

— Numai că?… Haide, vorbeşte…

— Ei bine! el nu bea deloc, asta e! Vă mai amintiţi

întâmplarea aceea? reluă Verdure cu coatele pe masă. Într-o zi, aproape de Saumur dumneavoastră m-aţi legat de un copac ca să-mi trageţi douăzeci de lovituri de curea. Era drept: greşisem faţă de regulament. Douăzeci de lovituri de curea pe spinarea goală, era maniera dumneavoastră de a ne învăţa bunele principii. Bună manieră, la dracu! Pe scurt, tocmai în momentul acela a apărut şi domnul de Mauluys. Parcă-l văd şi acuma cum a sărit de pe cal şi şi-a tras spada. Mi se pare că v-a cam lăsat puţin sânge... în sfârşit, după ce m-a dezlegat, m-a întrebat dacă vreau să merg cu el. Mărturisesc că atunci mi-a fost frică de cele douăzeci de lovituri de curea ce trebuia să mi le daţi şi – pe legea mea – v-am făcut o plecăciune şi am şters-o...

— Treci peste asta! se răsti Saint-Priac de data aceasta, şi goli cu adevărat cana de vin.

— Trec. Când ajunse la Angers, contele de Mauluys, îmi puse o piesă de aur în mână şi-mi dădu drumul. Eu m-am aruncat la picioarele lui şi l-am implorat să mă ia în serviciul lui. El a consimţit. Şi de atunci nu am mai avut nimic să-i reproşez acestui gentilom, în afară de faptul că nu ştie să bea; în afară de faptul că nici nu-i place ca cineva să bea; în afară de faptul că nu are pivniţă; în afară de faptul că eu am nostalgia frumoaselor escapade de altădată şi că domnul conte trăieşte ca un veritabil mare senior.

Verdure îşi goli cu răceală cana cu vin.

— Un veritabil monsenior! scrâşni Saint-Priac.

— Da. Şi asta nu-i pe placul meu. Cu atât mai bine: mă ofer să primesc loviturile de curea, numai să mă luaţi din nou cu dumneavoastră.

Saint-Priac se aplecă spre Verdure şi cu o voce grăbită îi spuse:

— Şi eu însumi am renunţat la aventurile de pe drumul mare, pentru nişte aventuri mult mai fructuoase şi mai puţin periculoase. Curtea e un câmp de luptă ca şi oricare altul. Eu m-am ataşat de cel mai mare personaj din tot regatul. Dacă vrei să mă asculţi am să te îmbogăţesc.

— Porunciţi! spuse Verdure.

Saint-Priac avu o scurtă ezitare apoi spuse:

— Stăpânul tău posedă o scrisoare care îmi trebuie... vreau să ţi-o descriu.

— Inutil, domnule baron, scrisoarea nu e la contele de

Mauluys.

— Atunci la cine? Spune-mi la cine e scrisoarea?

— La mine!…

Aceeaşi bănuială trecu ca o vijelie prin mintea lui Saint-Priac; o lumină ucigaşă se aprinse în pupilele lui. Mâna se crispa pe mânerul pumnalului. Verdure nu vedea nimic: era beat.

— De unde ştii tu de care scrisoare vreau să vorbesc, întrebă Saint-Priac cu gâtul uscat.

Verdure imită zgomotul unei uşi vechi, care se mişcă pe nişte balamale ruginite: era felul lui de a râde. El îşi clătină capu-i încărunţit, ridică spre tavan un deget tremurând şi cu mutra aceea caracteristică oamenilor beţi, spuse:

— Dacă aş fi fost beat, v-aş fi scuzat întrebarea asta. Dar am băut exact atâta vin încât să pot despărţi insinuarea de stupiditatea pe care o cuprindea în ea. În sănătatea dumneavoastră, domnule baron! Eu nu sunt beat şi raţionez. Aşadar, îmi spuneţi că sunteţi în serviciul celui mai mare personaj din regat, trei zile după ce v-am văzut călărind seară de seară cu Eminenţa Sa, cardinalul – şi nu vreţi ca să fi ghicit prin aceasta că sunteţi în serviciul Eminenţei Sale!

— Şi pe urmă? mârâi Saint-Priac cu un ton scurt şi aspru.

— Hâc!… îmi vorbiţi şi de o scrisoare pierdută sau furată, pe care doriţi să o recăpătaţi. Asta înseamnă, cu alte cuvinte, o depeşă pe care Eminenţa Sa regretă de moarte că a pierdut-o. Şi tot nu voiţi să ghicesc? Frumoasă şiretenie. E vorba de scrisoarea pe care i-am luat-o fratelui Corignan.

— Pe care tu… tu! Tu eşti acela…

— Eu!… Am fost elevul dumneavoastră, domnule baron!

— Oh! Oh! Dacă tu spui drept!…

— Drept? Ha! Pe Scaraoschi! Păi credeţi dumneavoastră că Verdure rimează cu înşelăciune?… nu vedeţi că nu se termină la fel?…

— Taci din gură! murmură Saint-Priac. Douăzeci de poli de aur dacă ai spus drept!

— Exact atâţia cât loviturile de trăgătoare de care am scăpat graţie domnului conte! Ehe, asta înseamnă mulţi bani!

Şi Verdure deschise nişte ochi holbaţi de admiraţie şi poftă.

— Povesteşte-mi cum ai luat tu scrisoarea asta. Povesteşte, povesteşte!

— Douăzeci de poli de aur!

— Se poate să fie şi mai mulţi! Povesteşte, povesteşte!

— Povestea nu-i deloc uimitoare, spuse Verdure cu modestie. Ştiţi, eu speram mereu că am să vă văd, domnule baron. Mereu am regretat viata noastră veselă. Gândindu-mă mereu că mai curând sau mai târziu, îmi voi relua serviciul alături de dumneavoastră, ieşeam şi eu seara, ca să-mi antrenez mâna, cu câţiva oameni viteji ca şi mine, amatori de lumina lunii. Ca să punem pe urme false curiozitatea răuvoitorilor, noi ne strigam unul pe altul cu nume împrumutate, domnule baron, aşa cum ne împrumutam şi banii care ne împodobeau pungile. Unul din noi, în cinstea dumneavoastră, se numea Saint-Priac.

Saint-Priac nu se clinti. El asculta cu o atenţie avidă.

— Un altul se numea Trencavel. Un altul se numea Mauluys: eu eram acela! într-o noapte când dam târcoale prin jurul Pieţei Regale, dădurăm peste un demn călugăr pe care l-am devalizat cu sfinţenie. Rămas ultimul lângă capucinul leşinat, eu i-am desfăcut bluza, ca să-i dau voie să respire: sunt şi eu creştin, domnule. Tot scotocindu-l, mâna mea dădu peste o hârtie. Am luat-o din obişnuinţă... A doua zi, la lumină, văzui că era o scrisoare sigilată cu stema Eminenţei Sale.

— Ce scria pe ea? gâfâi Saint-Priac.

— Hm, ciudat!... Scria: Majestăţii Sale regina...

Figura aprinsă a lui Saint-Priac se împietri. El fu năpădit de acel calm teribil, care câteodată ajunge să facă să-i plesnească inima cuiva, aşa cum sare capacul la o oală ce fierbe pe foc.

— Şi scrisoarea asta, spuse el cu răceală, i-ai arătat-o stăpânului tău?

— Haida de! M-ar fi ciomăgit... Ehe, acest domn conte are nişte idei foarte ciudate: cu totul opuse celor ale dumneavoastră... ale noastre. În sănătatea dumneavoastră, domnule baron! Eu mi-am arătat-o mie şi asta e de-ajuns.

— Scrisoarea asta, reluă Saint-Priac cu vinele de la tâmplă umflate, ai păstrat-o tu?

— Intactă. În perfectă stare. Nimic nu-i lipseşte. În sănătatea dumneavoastră!

— Şi scrisoarea asta... spuse pentru a treia oară Saint-Priac, de data aceasta cu un horcăit.

Dinţii i se strânseră. Inima îi sărea din piept. El nu mai îndrăzni să continue. Dar ca şi cum ar fi înţeles ce i se cerea, beţivul căută pe sub bluză, cu gesturi stângace. Şi deodată, în

timp ce Saint-Priac simţea o sudoare de gheaţă udându-i rădăcina părului…

— Iat-o, spuse Verdure.

Şi aruncă pe masă scrisoarea. Mâna lui Saint-Priac se abătu. Degetele i se încleştară pe document.

Fu un moment de tăcere, în care Saint-Priac, cu mâna înţepenită pe scrisoare, îşi privi viitorul în faţă. El scoase un hohot de râs nervos.

Apoi, îl revăzu pe Verdure în faţa lui făcând puternice eforturi ca să se ţină pe scaunul lui fără spătar. Ridică mâna şi fixă scrisoarea cu o privire sălbatecă. Adresa era acolo: Majestăţii Sale regina… şi sigiliul acela mare, roşu, atârna într-o parte.

Scrisul! Oh! era scrisul cardinalului. El îl cunoştea prea bine. Îl recunoscu imediat şi sigiliul de la capătul panglicii, cu liniile lui ciudat încrucişate în relief: stema cardinalului. El recunoscu şi pe acestea din prima ochire. Verdure îşi întinse braţul, degetul lui subţire atinse sigiliul şi scrâşni:

— Mare!… Mare ca un pol de aur!… Priviţi… cum se întinde… mare ca masa… Oh! mare ca Parisul… mare ca întreg regatul!… şi roşu… roşu ca…

— Ca ce? Spune! se răsti Saint-Priac.

Verdure scoase un hohot strident de râs şi spuse:

— Ca… vinul!

Capul îi căzu greu pe masă şi adormi imediat

— Ca sângele; asta a vrut să spună, zise Saint-Priac. Beţivule, te-ai dus!

El examina scrisoarea care îi tremura între degetele înfiorate.

— Intactă, murmură el. Beţivul a spus-o: intactă şi în perfectă stare. S-a terminat. Acum nu mă voi mai sinucide domnule cardinal. Acum e rândul dumneavoastră să vă ţineţi făgăduiala.

Ascunse documentul sub pieptar şi simţi sub mâna lui cum inima i se zbătea cu lovituri puternice. Era bucuria. Atunci se ridică, îşi luă pelerina din cui, se înfăşură cu ea din cap până în picioare – şi privirea lui se abătu din nou asupra beţivului adormit. Beţivul sforăia, cu capul pe mână, cu un ochi întors spre Saint-Priac – un ochi aproape întredeschis, probabil din cauza tensiunii nervoase a pleoapei.

— Eh! o lovitură solidă, bine aplicata… El nici nu are să-şi dea seama măcar. E un trădător. Şi-a trădat stăpânul. Ar putea prea bine să mă trădeze şi pe mine la rândul meu – oh! Şi apoi, ce!…

Trebuie s-o fac!

Saint-Priac se aplecă. Verdure nu mişca. El rămase cu capul pe masă. Cu ochiul acela întors spre asasin, cu ochiul acela aproape întredeschis, din care se strecurase o discretă, aproape invizibilă privire. Doar un sforăit ceva mai răguşit şi murmură:

— Polii mei... polii mei de aur... scrisoarea...

Deodată, pofta de ucidere se dezlănţui în mintea lui Saint-Priac. Braţul lui făcu doar o singură mişcare rapidă, puternică. Verdure se prăbuşi, se rostogoli sub masă.

Se prăbuşi – sinistră coincidenţă – în aceeaşi clipă când braţul înarmat se repezea spre el; aşa că, dacă Saint-Priac ar fi fost în stare să reflecteze, i s-ar fi părut că moartea i-o luase înaintea loviturii de pumnal – şi că Verdure murise de un val de sânge în creier, de o congestie, chiar în clipa când era lovit.

Capitolul XXXI – EMINENŢA CENUŞIE

SAINT-PRIAC ASCULTĂ acea stranie tăcere care se lăsase în mica odăiţă a cârciumii. Se aplecă şi văzu cadavrul – o formă obscură într-o băltoacă care se întindea încetişor; şi deasupra acestei forme, ceva care lucea în mod vag, spre subsuoară: era pumnalul pe care el îl lăsase în rană. Se dădu înapoi, trecu pragul şi închise uşa cu grijă şi spuse cârciumarului care veni repede înainte:

— E acolo înăuntru un beţiv care a adormit Nu-l deranjaţi. Lăsaţi-l să sforăie până mâine dimineaţă. Pentru cheltuială, poftim doi pistoli. Şi ca să-l lăsaţi pe tovarăşul meu liniştit, poftim doi poli de aur.

— La preţul ăsta, spuse cârciumarul vesel, am să-l las să doarmă până ce l-o deştepta trompeta de apoi.

Saint-Priac tresări. Azvârli o privire piezişe spre uşa odăiţei, apoi, clătinând din cap, se repezi afară.

La palatul cardinalului, de trei zile, Saint-Priac era aşteptat la orice oră din zi sau noapte. El fu introdus imediat în cabinetul pe care Richelieu nu-l părăsea niciodată, decât foarte târziu în miezul nopţii.

Saint-Priac, fără un cuvânt, se îndreptă spre cardinal, puse un genunchi pe covor şi îi întinse scrisoarea. El simţi cum îi fu luată cu un gest furiş – dar nu se ridică numaidecât. Şi când se sculă

în sfârşit, văzu că Richelieu era galben ca şi când ar fi fost pe moarte. El se gândi:

— Dumnezeu să mă bată, bucuria are să-l omoare. Trebuie că i-a fost grozav de mult teamă! Monseniore…

Cardinalul nu răspunse. Privirile lui rămăseseră aţintite pe bucata aceea de hârtie căreia îi datora atâtea clipe de groază, atâtea nopţi de insomnie şi în timpul puţinelor lui ore de somn, atâtea visuri sângeroase.

Scrisoarea, teribila scrisoare, era acolo, în mâinile lui… Era salvat! Puţin câte puţin, culoarea îi reveni în obraji; el lăsă să-i cadă neglijent scrisoarea pe masă şi spuse rece:

— Cât te-a costat asta?

— O viaţă de om? Monseniore!

Richelieu nu se putu opri să nu tremure şi aruncă asupra acelui servitor impecabil, o privire întunecată, de admiraţie. Admiraţia faţă de sine însuşi poate. Aceasta ar fi vrut să însemne: ştiu să-mi aleg oamenii!

— Ai omorât un om, întrebă el cu o voce înceată.

Saint-Priac se înclină în tăcere, îşi desfăcu pelerina şi cu degetul, arătă teaca goală a pumnalului său. Gestul era de o sălbatică elocvenţă. Richelieu se duse la panoplia lui de arme şi desprinse de acolo un stilet, al cărui mâner valora două mii de poli de aur.

— Ia-l, spuse el simplu. L-ai omorât pe omul care avea acest document, Trencavel?

— Nu, Monseniore, spuse Saint-Priac care dintr-o privire sigură şi rapidă apreciase valorosul pumnal.

— Cu toate acestea, când a fost atacat, Corignan a auzit pronunţându-se acest nume…

— Aha! se gândi Saint-Priac. Erau numele împrumutate de tâlharii lui Verdure!… Monseniore, nici Trencavel, nici contele de Mauluys nu au văzut această scrisoare. Asta pot să vă asigur. Un singur om a avut-o în mâna lui – şi omul acesta e mort.

— Cine era acesta?

— E mort, Monseniore!

Richelieu privi o clipă spre ucigaş, uimit fără îndoială că se mai casca în el un sentiment de delicateţe. Pur şi simplu, Saint-Priac îşi spuse: Nu pot să-i spun că am avut de-a face cu un valet, pe care mi-a fost de-ajuns să-l îmbăt şi să-i iau scrisoarea!

— Fie, spuse cardinalul. Dar vei răspunde dacă nimeni din

anturajul acestui om…

— Monseniore, gentilomul a fost singurul care a văzut această hârtie. El n-are nici familie măcar. Şi acum e mort…

— Bine! spuse Richelieu Era aşadar un gentilom. Numele am să i-l aflu mai târziu. Du-te, Saint-Priac. Nu vreau să-ţi ascund că sunt foarte mulţumit de dumneata. Acum ţi-am plătit doar o armă pe care ai pierdut-o în serviciul meu. Mâine am să-ţi spun ce recompensă îţi rezerv.

Saint-Priac se depărtă cu inima umflată de mândrie, cu capul plin de visuri delirante.

Afară, în timp ce mergea cu paşi mari ca să-şi calmeze fierbinţeala, imaginea bietului Verdure îi apăru deodată. El îl văzu ca o formă obscură, grămădit sub masă, cu sclipirea rece a oţelului, înfipt în sus aproape de subţioară. Începu să râdă şi spuse:

— Eh! Gentilomul e mort!

De-abia rămas singur, Richelieu alergă şi puse zăvoarele la uşi, se asigură că perdelele de la ferestre erau bine trase şi că nimeni pe lume nu-l putea vedea. Atunci puse mâna pe scrisoare – scrisoarea lui! El o citi şi o reciti. Apoi bâlbâi: cum de am putut scrie aşa ceva? Eu! Oare eu sunt acela care am putut să scriu asta?…

În clipa următoare scrisoarea era pe foc. Sigiliul cel mare se topi; documentul se scoroji, se răsuci, se strâmbă, apoi se desfăcu larg, înnegrindu-se în mijlocul flăcărilor… Apoi nu mai rămase decât jăratecul lemnelor încrucişate şi scrumul negru, uşor…

Atunci Richelieu scoase din piept un lung şi jalnic suspin de condamnat graţiat şi se lăsă pe spate în fotoliul său, aproape leşinat, doborât de ecoul spaimei ce o avusese…

A doua zi, când părintele Joseph veni la zilnicul şi matinalul consiliu ce îl ţineau amândoi, când îşi azvârli în dimineaţa aceea, asupra penitentului său, privirea lui ascuţită ca o sondă a sufletelor, el îl văzu zglobiu, viguros, cu privirea scânteietoare, cu capul semeţ. „Nu îi mai e frică! îşi spuse Eminenţa Cenuşie.”

— Quid? întrebă el. Ce?…

— De data aceasta, spuse Richelieu într-o izbucnire, ea are să tremure, nu eu. Capul ei orgolios, am să-l văd şi eu la rândul meu cum se pleacă. Anna de Austria are să-mi plătească de aici

înainte dispreţul şi groaza ce am îndurat-o până acum.

— Scrisoarea, întrebă părintele Joseph.

— Regăsită! triumfă Richelieu.

— Arătaţi-mi-o…

— Cereţi-o focului!

Eminenţa Cenuşie încruntă sprâncenele. O clipă, el bănui că Richelieu voia să păstreze teribila scrisoare. Dar nu. La ce bun?…

— Aţi ars-o. Bine. Aşadar, iată-vă liberat de grija asta. Şi acum pot să v-o spun: în timpul acestei înfricoşătoare perioade aţi fost admirabil de calm, aţi avut un sânge rece şi o prudenţă extraordinare. Şi eu, care v-am văzut agonizând de groază, am fost mândru de masca de vitejească, indiferenţa pe care aţi adoptat-o. Richelieu, aţi fost mare. Acum e vorba să fiţi puternic. Ne reluăm lupta, din punctul în care am întrerupt-o. Lanţul e sfărâmat. Armaţi-vă şi loviţi.

— Da! spuse Richelieu cu o exaltare întunecată. De mâine vă veţi instala la Palatul Cardinal?

— Da! repetă Richelieu cu un suspin.

— De mâine, vă veţi reîncepe atacul împotriva Annei de Austria?

— Da! spuse din nou Richelieu, dar într-un strigăt de pasiune disperată.

Părintele Joseph îi luă mâna:

— Poate că acesta e cel mai bun mijloc de a o aduce la discreţia voastră, mă auziţi? Dovediţi-i că o puteţi zdrobi, şi cine ştie dacă n-are să-l iubească pe îmblânzitor; ea care până acum l-a dispreţuit pe cel ce o adora? Fiţi prompt. Fiţi aspru. Fiţi neclintit. O voiţi? E timpul.

— V-am spus-o, murmură cardinalul cu un fel de furie. Vreau s-o umilesc, s-o dobor, vreau s-o văd la picioarele mele cerându-mi graţie şi iertare…

— Curaj! şopti Eminenţa Cenuşie. Anna de Austria învinsă, veţi fi stăpânul regelui. Atunci va fi posibilă opera uriaşă pe care am hotărât-o noi. Întâi să decapităm nobilimea; apoi să-i distrugem pe hughenoţi. Atunci veţi fi stăpânul regatului. Atunci vom ataca Anglia şi Austria. Atunci vom fi stăpânii Europei… Şi atunci, ce plăcere supraomenească să priveşti trecând prin faţa ta puternicii pământului, monarhi, miniştri, mareşali, cardinali, mari seniori şi să spui: Iată nişte simulacre; realitatea sunt eu!

iată nişte spectre; viu e numai acest umil capucin pe care nimeni nu-l vede şi care din fundul chiliei sale domină lumea în faţa căreia el vrea să rămână nevăzut.

Brusc, părintele Joseph tăcu.

— Să revenim la regină, reluă el cu răceală. Trebuie să începem prin a atinge în operele ei vii, adică: întâi principesa de Condé. După aceea ducesa de Chevreuse. Apoi Bourbon şi Vendôme. La urmă ducele de Anjou. Prima e principesa de Condé. Aşadar, să începem cu ea, – nu, nu prin exil şi nici prin persecuţii care ar răscula Curtea – trebuie pur şi simplu să-i smulgem principesei pumnalul pe care îl ţine în mână şi pe care îl mânuieşte cum vrea ea: Aceasta are un nume. Îl ştiţi. Se numeşte Ornano. Obţineţi mâine arestarea lui Ornano. Şi principesa va fi dezarmată. Şi regina se va şi clătina…

— Ornano conspiră, spuse Richelieu. Acest om era pe lista mea roşie.

— Conspiră sau nu, puţin interesează. Trebuie să dispară. Mâine, Mareşalul de Ornano se va culca la Vincennes sau la Bastilia.

Eminenţa Cenuşie avu un uşor zâmbet de satisfacţie şi ridică mâna, ca pentru o rapidă binecuvântare, sub care Richelieu se înclină.

„Şi tu să te închini de asemenea, se gândea părintele Joseph; Pleacă-te! Nici nu vei şti cât de mult trebuie să te pleci în faţa creatorului tău, care sunt eu.”

„Omul acesta mă înspăimântă, se gândi Richelieu când rămase singur. Căile lui sunt întortocheate… Dar ce interesează, dacă în cele din urmă ele duc la scopul lor! Da, însă când politica acestui om va triumfa, cine mă va scăpa pe mine de părintele Joseph? Eh! cine l-a scăpat pe Ludovic al XI-lea de cardinalul de La Balne? Haide, haide, orizontul se luminează. Scăpat de obsedanta ameninţare a acelei scrisori scrisă într-o noapte de nebunie, respir, trăiesc, simt că puterile mi se dezlănţuie. Cât despre Annaïs, ea are să fie recompensa lui Saint-Priac. Şi Saint-Priac, are să fie cauza morţii lui Annaïs. Cât despre acest Trencavel şi acel Mauluys…

— Hei! spuse el chemându-l pe uşier. Caută prin anticameră; şi dacă-i găseşti pe Rascasse şi pe Corignan, adu-mi-i aici.

Capitolul XXXII – RASCASSE ŞI CORIGNAN SUNT DESPĂRŢIŢI

EI SE AFLAU ACOLO de vreo oră. Corignan îşi reluase rasa călugărească şi anteriul. Fără îndoială că asociaţia Corignan–Rascasse, fondată de trei zile, cu scopul de a descoperi locuinţa lui Trencavel şi a lui Mauluys, nu dăduse nici un rezultat, căci cei doi cumetri aveau o mutră jalnică. De asemeni, fără îndoială că în timpul celor trei zile, sentimentele lor de afecţiune se desfăşuraseră peste orice măsură, căci amândoi aveau faţa bandajată cu fâşii de pânză care acopereau răni sau umflături.

— Atunci, spunea Rascasse cu furie, ne-am înţeles: tu eşti pe urmele lui Trencavel şi ai întrebuinţat pentru asta geniul tău. Tu eşti singurul copoi în stare să pândească şi să-l descopere pe maestrul de scrimă şi pe tovarăşii lui. E bine aşa, popă mizerabil?

— Da, câine nenorocit cu trei labe! se răstea cu furie Corignan Şi tu, pe de altă parte, tu ai un minunat talent fiindcă ai luat urma tinerei rafinate, pe care ai descoperit-o la Étioles şi pe care oamenii procurorului-criminalist au lăsat-o seara trecută să le scape printre degete. E bine aşa, javră scârboasă?

— Da, însă acum taci! Ne cheamă la cardinal, trădătorule!

— Să mergem, sceleratule!

Intrară amândoi deodată şi se înclinară dintr-o singură mişcare, supraveghindu-se cu colţul ochilor.

— Oho! spuse cardinalul. Răniţi?…

— În serviciul Eminenţei Voastre! spuseră amândoi deodată.

— Şi cum asta? spuse cardinalul cu un fel de afecţiune. Vorbeşte, Rascasse.

— Îţi las ţie cinstea asta, Corignan! ciripi Rascasse. Tu ştii că te consider un mare om.

— Fie! mormăi Corignan. Am să vorbesc eu cel dintâi, dacă Eminenţa Sa mă autorizează.

Şi la un gest al cardinalului începu:

— Aşadar, Monseniore, de două zile eu am supravegheat o oarecare cârciumă de pe strada Francs-Bourgeois, în care îl văzusem intrând pe Montariol, secundul lui Trencavel. Azi noapte am intrat în curticica din dos a tavernei aceleia rău famate. Observând la etajul întâi o fereastră luminată, mă uit cu atenţie şi văd desemnându-se pe geamurile colorate, o umbră în

care am recunoscut silueta secundului. Atunci mă caţăr pe un butoi şi ajutându-mă de ciubucăriile zidului mă caţăr, pun mâna pe marginea ferestrei, mă ridic în sus şi-mi arunc o privire înăuntru. Dar… chiar în clipa aceea, fereastra se deschide… şi emoţia mă face să-mi dau drumul… şi am căzut. În cădere, barba mi s-a lovit cu putere de marginea ferestrei. Când am ajuns la pământ, n-am mai păţit altceva şi atunci am şters-o. Asta e cu rana mea Monseniore. E rândul tău, Rascasse.

Micul om se înălţă, fierbând de pofta de a-l întrece.

— O clipă! spuse Richelieu. Aşadar, Corignan, atunci i-ai pierdut urma?

— Monseniore, nu e frumos să-mi fac eu singur elogii. Ascultaţi-l pe Rascasse, Monseniore. El are să vă spună în ce stadiu mă aflu. Spune, Rascasse!

— Fie! aprobă cardinalul. Te ascult, Rascasse.

— Monseniore, povestea mea e simplă, dar cu toate acestea îndrăznesc să spun că are să vă intereseze întrucâtva. Aşadar, Eminenţa Voastră ne-a făcut onoarea să ne informeze că domnişoara de Lespars i-a scăpat şi că oamenii procurorului-criminalist i-au pierdut urma… Atunci, am gândit, Monseniore, că expediţia de la Étioles devenise inutilă; când deodată, azi-noapte, ducându-mă cu Corignan spre cârciuma din strada Francs-Bourgeois şi trecând cu el prin strada Verrerie, văd trecând trei gentilomi şi un călugăr. De abia am avut timp să-i văd când coteau spre strada Poterie, însă mi s-a părut mie ceva nelalocul lui… Pe scurt, îl las acolo pe Corignan, mă reped şi ajung din urmă pe cei trei inşi şi pe capucinul meu…

— Un capucin? întrebă Richelieu, în timp ce Corignan ciulea urechile.

— Cel puţin purta un costum de capucin. Aşadar, trec pe lângă ei şi scot un strigăt de bucurie: printre gentilomii aceia se afla domnişoara de Lespars, în acelaşi costum de cavaler pe care îl purta şi la Étioles!…

— Annaïs de Lespars! murmură înăbuşit cardinalul.

— Da, Monseniore. Dumneavoastră aţi avut-o în mână şi totuşi aţi lăsat-o să scape. Aţi făcut rău… Monseniore, dumneavoastră nu voiţi să mă credeţi, totuşi vă jur din nou, că fata asta face cât zece seniori revoltaţi.

— Continuă, Rascasse, continuă!… reluă cardinalul cu nervozitate.

— Termin acum, Monseniore. La strigătul pe care l-am scos, călugărul care o însoţea pe nobila aventurieră se repezi asupra mea: era un vlăjgan de popă (Corignan scrâşni din dinţi), care îmi dădu ca un trădător (Corignan strânse pumnii) o lovitură în cap, nu ştiu de ce. Atins în frunte, m-am prăbuşit, însă m-am sculat imediat. Din nenorocire, gentilomii dispăruseră.

— Ai pierdut-o! nu se putu împiedica Richelieu să exclame.

— Da, însă călugărul era încă acolo! Începuse să fugă rupând pământul. Eu l-am urmărit de departe… şi acuma ştiu unde şade. Prin el, Monseniore, am s-o regăsesc pe domnişoara de Lespars. Când veţi voi…

— Nu, nu, spuse repede cardinalul. Asta îl priveşte pe domnul de Saint-Priac. Voi să vă ocupaţi numai de rebelii de la Étioles, fiindcă Corignan afirmă…

Corignan aruncă o privire spre Rascasse, ca şi când ar fi vrut să-i spună:

„Acum e momentul!”

— Monseniore, spuse Rascasse, lăsaţi-i lui Corignan gloria de a-l regăsi pe Trencavel. El e pe urma lui. El a inventat chestia cu cârciuma de pe strada Francs-Bourgeois. El va fi de ajuns pentru treaba asta.

— Monseniore, spuse Corignan. Domnul de Saint-Priac nu are să reuşească. Lăsaţi-i lui Rascasse cinstea de a o găsi pe domnişoara de Lespars. El a inventat chestia cu Étioles. Saint-Priac? E bun pentru vânat, dar nu pentru căutarea vânatului.

— E bine, spuse Richelieu pe care aprecierea lui Corignan cu privire la Saint-Priac îl atinsese şi care căpătase o mare admiraţie pentru Rascasse, în urma aventurii de la Étioles. Haide, e bine, faceţi cum vreţi şi mai ales, continuaţi să vă iubiţi ca fraţii, fiindcă întrezăresc în curând nişte expediţiuni periculoase, unde amândoi aveţi de acţionat de comun acord.

— A! Monseniore, eu îl îngrijesc pe Corignan ca pe un frate: eu i-am făcut bandajul ăsta în jurul bărbii

— Şi eu, spuse Corignan, i-am aranjat lui Rascasse fruntea, aşa cum o vedeţi, Monseniore!

Iar afară:

— În sfârşit, spuse Rascasse, iată-ne liberaţi unul de altul, cel puţin pentru un timp. Să faci bine, popă, să nu te mai arăţi în drumul meu…

— Da, da, muscoiule, să mai îndrăzneşti tu să-mi apari în

cale…

După ce şi-au adresat aceste ultime drăgălăşenii în chip de salutare de adio, îşi întoarseră spatele şi porniră în direcţii opuse. Cele trei zile care se scurseră, ei nu le petrecuseră în căutarea rebelilor, ci supraveghindu-se şi certându-se. Rascasse avusese ideea să se despartă. Aşadar, asigurându-şi astfel divorţul şi câştigând şi timp prin minciunile pe care le debitaseră cu îndemânare, ei porniră plini de ardoare: Rascasse o alesese pe Annaïs de Lespars ca ţintă a spionajului său, iar Corignan şi-l rezervase pe Trencavel şi pe tovarăşii lui.

„Bine! îşi spunea Rascasse. Acum am să pot să-mi fac şi eu o carieră. Atenţie, Rascasse: e vorba să evităm spânzurătoarea, fiindcă Richelieu nu glumeşte. Pe urmă, e vorba să reuşesc înaintea blestematului de popă. Ori pentru asta, mi se pare că înainte de toate, trebuie să mă duc să văd ce se mai petrece pe la casa din strada Courteau, unde am mai fost. Dar ca să vezi mai bine înăuntru, ce ai spune tu, Rascasse de o mică raită prin fosta locuinţă a lui Trencavel?… Pe legea mea, vreau să am inima liniştită, aşa că am să mă duc în strada Sainte-Avoye.”

„Foarte bine! îşi spunea Corignan pe de altă parte. Acum am scăpat şi eu de infernalul cocoşat. Acum să-i arăt eu lui că îi sunt stăpân şi să-l fac să crape de gelozie. Vreau să-l aduc pe Trencavel în mai puţin de două zile. Şi ca să pot face asta, îmi închipui că aş putea găsi probabil vreo urmă, dacă mă voi duce astă-seară – aşa, la noroc – să scotocesc puţin prin locuinţa maestrului de scrimă.

Astfel – era destul de natural – acelaşi gând le venise amândurora.

Capitolul XXXIII – TRENCAVEL ŞI ANNAÏS

ÎN ACEEAŞI DIMINEAŢĂ, într-o cameră de la Frumoasa Diademă, secundul Montariol tocmai termina de uns cu o plăcere specială, cele trei-patru răni pe care Trencavel le primise în timpul luptei de la Étioles. Era o reţetă pe care o avea de la o ţigancă şi care cicatriza o rană în câteva zile. Vechile scrieri vorbesc adesea despre aceste minunate unsori, ale căror reţete nu se cunosc azi, dar care erau miraculoase. În orice caz, în dimineaţa aceea Trencavel se simţea ca Samson. Toţi trei se

adăpostiseră acolo. Mauluys spusese:

— Dacă există vreun loc sigur pentru noi în Paris, după o astfel de ispravă, e numai la Frumoasa Diademă.

Şi judecase foarte bine. Nimeni nu putea avea ideea de a-i căuta în unul din hanurile cele mai frecventate din Paris. Şi Rose îi păzea straşnic. Aşadar, în dimineaţa celei de a patra zi, Trencavel se îmbrăcase complet şi anunţă că vrea să plece. Pretindea că se sufocă acolo.

— Sunt momente, spuse el, în care îmi face impresia că ne-am întemniţat singuri, pentru a-i evita această sarcină Eminenţei Sale.

— Da, numai că aici e o temniţă voluntară, spuse Mauluys. Şi pe urmă, uiţi că rişti să fii văzut de Saint-Priac, care de trei zile s-a instalat în salonul cel mare?

— La naiba! ai dreptate, conte! spuse Trencavel. Uitasem de caraghiosul acela. Dacă ar fi vorba numai de a-l expedia *ad patres*… dar el nu caută numai un duel.

— Vezi bine, reluă Mauluys. Trebuie să stai aici, măcar până când omul ăsta are să renunţe la…

— A şi renunţat! spuse Verdure intrând în clipa aceea.

— Cum?

— Spun că salonul cel mare e liber, şi că Saint-Priac nu are să mai vină.

— De ce?

— Fiindcă, spuse Verdure, acum are ceea ce căuta.

Verdure!… Era Verdure în carne şi oase… Era ciudat de palid. Poate fiindcă băuse prea mult aseară, în intimitatea ce o avusese cu Saint-Priac, sau poate fiindcă pierduse sânge. Dar micii lui ochi de şiretenie şi buzele-i pământii rânjeau.

— Explică-te, domnule Verdure, spuse Mauluys. Şi mai întâi să ne spui de unde vii?

— De pe lumea cealaltă, spuse Verdure, care luând din mâinile lui Montariol un pahar mare de vin pe care secundul îl umpluse tocmai, îl goli spunând: În sănătatea dumitale, secund! De pe lumea cealaltă, reluă el sau, cel puţin, de acolo trebuia să vin.

— Pe moartea Dracilor! înjură Montariol. Tu eşti beat ca un călugăr îndrăcit…

— Lasă-l, îl întrerupse cu blândeţe Mauluys. Unde ţi-ai petrecut noaptea, domnule Verdure?

— Într-o cârciumă! spuse Verdure care plescăi din limbă, amintindu-şi de minunatul vin ce-l băuse.

— Pe toţi dracii! spuse Montariol, aş fi vru să fiu şi eu acolo!

— M-ai fi deranjat, secund, spuse Verdure cu un ton acru.

— Dar ca să bei mai bine, preferi să fii singur.

— Eram cu cineva, spuse Verdure clătinând din cap; cu cineva care făcea cinste, sticlă după sticlă şi încă din cel mai bun vin, Ah! Domnul de Saint-Priac e într-adevăr un comesean generos!

Trencavel şi Montariol făcură o mişcare de uimire. Mauluys rămase rece. Verdure îşi turnă încă un pahar şi îl goli spunând:

— În sănătatea dumitale, domnule Saint-Priac!

— Ne-a trădat! mugi Montariol îngălbenindu-se.

Trencavel se duse să încuie uşa, dar îşi scoase spada, o puse pe masă şi spuse liniştit:

— Verdure, eu cred că ai o oarecare şansă să te întorci pe lumea cealaltă, de unde pretindeai adineauri că vii.

Verdure se schimonosi şi spuse:

— Ucis pe la spate azi noapte de Saint-Priac, ucis şi în dimineaţa asta de dumneavoastră; e într-adevăr o oarecare şansă ca să mor de-a binelea…

— Domnule Verdure, spuse Mauluys fără să ridice glasul, e timpul să te explici odată.

Tonul era de o asemenea manieră, că Verdure, care fără îndoială îl cunoştea bine pe conte, repetă:

— Da, cred şi eu că e timpul! Iată: în timp ce noi ne luasem reşedinţa la acest etaj, nobilul baron se instalase şi el în sala cea mare. Prima zi mi-am petrecut-o supraveghindu-l şi am putut să mă conving că nu vă căuta pe dumneavoastră domnilor. A doua zi, fiind eu printre servitorii acestui han, am putut să mă apropii de sugătorul bunurilor altora şi să-i surprind câteva cuvinte pe care i le smulgea nerăbdarea lui şi atunci mi-am dat seama că pe mine mă căuta. Pe mine, domnilor! Şi ce voia de la mine?… scrisoarea…

Mauluys rămase calm. Trencavel tresări şi strigă:

— Scrisoarea!…

— Da, aceea de care ţi-am vorbit ca s-o iei, în cazul când aş fi fost ucis, spuse contele.

— O scrisoare care aparţinea Eminenţei Sale, cardinalului de Richelieu! spuse Verdure.

— Ah! mormăi Montariol. Atunci vom şti şi noi…

— O scrisoare pe care dumneavoastră nu aţi citit-o niciodată, domnule conte! continuă Verdure. O scrisoare care nu era a dumneavoastră! O scrisoare a cărei prezenţă în casa dumneavoastră devenea un chin! O scrisoare pe care legitimul ei proprietar a pus să-mi fie cerută, trimiţându-mi-l pe seniorul de Saint-Priac ca ambasador extraordinar!… În sănătatea dumneavoastră, domnilor.

— Pe sângele lui Iuda! Şi ce-ai făcut cu scrisoarea, exclamă Trencavel.

— Aşteptaţi. Aşadar, ieri, pe la ora stingerii, domnul de Saint-Priac zărindu-mă din întâmplare, mă acostă cu galanterie, mă conduse într-o prea cinstită tavernă şi acolo acest domn baron mă adapă cu vinurile cele mai minunate, sau cel puţin adăpă duşumeaua cu ele, fiindcă eu eram aşa de emoţionat că mi-am regăsit vechiul meu şef de bandă, că nu ştiu cum vinul, în loc să-mi curgă pe gâtlej, curgea pe sub masă… În sănătatea dumneavoastră, domnule Trencavel!

Mauluys, care urmărea cu multă atenţie cotiturile şi ocolurile acestei povestiri, îi făcu semn lui Trencavel să-şi bage spada în teacă. Trencavel ascultă. Verdure zâmbi.

— Când m-am îmbătat bine, continuă el, mă îmbătasem că nici nu mai puteam să mă ţin pe scaunul acela fără spătar…

— Dar, spuse Montariol, nu băuse duşumeaua în locul tău?…

— Ba da, spuse Verdure. Duşumeaua se îmbătase şi dânsa ca puntea unei corăbii; din cauza asta, şi eu şi scaunul de sub mine… Acum ai înţeles, bravul meu secund? Pe scurt, în clipa aceea, domnul de Saint-Priac îmi promise douăzeci de poli de aur dacă voiam să-i predau scrisoarea care într-o seară, prin apropierea Pieţei Regale, o furasem Fratelui Corignan…

Mauluys tresări. Ochii lui Verdure scânteiau.

— O furasem, reluă el, cu ajutorul unui caraghios ca şi mine, pe care îl împodobisem cu numele onorabil al domnului Trencavel, cu scopul ca el să nu fie recunoscut şi să se poată crede că dumneavoastră eraţi printre acei hoţi, domnule maestru de scrimă…

— Mizerabile! mugi Montariol ridicând pumnul.

— Verdure, spuse Mauluys, ai fost sublim.

Montariol rămase trăsnit de uimire – cu atât mai mult cu cât Trencavel însuşi îi luase mâna lui Verdure şi spunea:

— Mulţumesc, Verdure. Am să-ţi răsplătesc asta. Continuă,

prietene, continuă…

— Ei bine! spuse Verdure, eu am acceptat cei douăzeci de poli de aur.

— Şi scrisoarea? palpită Trencavel.

— O aveam la mine… Verdure îl privi pe Mauluys în faţă şi adăugă: fiindcă dumneavoastră nu aţi fi citit-o niciodată, fiindcă vă împiedica să dormiţi, fiindcă nu era a dumneavoastră, eu i-am aruncat-o pe masă şi Saint-Priac se repezi la ea.

Fu o tăcere apăsătoare. Trencavel era transpirat, Mauluys îngândurat. În lupta aceea împotriva celui mai formidabil adversar, li se păru deodată, că ei câştigaseră una din acele victorii care se plătesc numai cu viaţa…

— Ai făcut bine, spuse în sfârşit contele de Mauluys.

— Şi cei douăzeci de poli de aur? exclamă Montariol

— Baronul de Saint-Priac e generos, spuse Verdure. Douăzeci de poli de aur i s-au părut prea puţin.

— Aha! spuse Montariol încântat.

— Da. Şi atunci mi-a plătit ucigându-mă pe la spate, cu o singură lovitură bine aplicată nici, unde vedeţi că mi-e bluza sfâşiată. Aşadar, atunci am căzut mort, într-o băltoacă de sânge… sau de vin nu prea ştiu bine… şi generosul baron plecă. Astfel că, la ora aceasta, Eminenţa Sa e absolut sigur că nimeni pe lume nu a citit scrisoarea aceea, fiindcă acela care a furat-o a înapoiat-o intactă şi fiindcă e mort! În sănătatea dumneavoastră, domnilor!

— Şi cum ai înviat?

— Ridicându-mă de jos, demnul meu secund. Numai că am pierdut o oră întreagă în noaptea asta, ca să-mi cos bine de tot dubla cuirasă din piele de bivol pe care am obiceiul să o port pe sub bluza asta.

— Mauluys, spuse Trencavel, eu nu ştiu ce era cu acea faimoasă scrisoare de care mi-ai vorbit de două-trei ori! Nu ştiu nici ce conţinea şi nici nu pot să spun că dacă ar fi fost folositor sau primejdios să o fi păstrat. Dar întrucât dumneata spui că Verdure a făcut bine că a înapoiat-o…

— Scrisoarea am dat-o, s-a terminat! spuse Verdure.

La sunetul acestei voci ciudat de batjocoritoare, Trencavel tresări şi se întoarse repede spre valetul contelui. Dar Verdure, în momentul acela îşi golea al şaptelea sau al optulea pahar, cu o strâmbătură de nespusă fericire.

— Dragul meu conte, reluă Trencavel eu ştiu că ceea ce spui dumneata e bine spus întotdeauna. Acum să nu mai vorbim de asta. Şi fiindcă acum drumul e liber, nimic nu mă va mai putea împiedica să ies. Mă sufoc aici.

— Şi pe urmă, spuse Mauluys, vrei să afli şi ce a făcut cardinalul cu ea…

— Ei bine, da! Mă ucide gândul că e în mâinile nemiloase ale cardinalului. Trebuie să o scăpăm, dacă e prizonieră, să-i asigurăm fuga, dacă vrea să părăsească Parisul!… trebuie! Chiar de ar fi să intru în bârlogul fiarei şi faţă în faţă…

Trencavel făcu un gest furios. Mauluys îşi puse mâna pe umărul maestrului de scrimă:

— Mai mi-a rămas oarecare avere, pe care o pot face bani. Ţi-o ofer. În Italia, cu tinereţea ta, cu vitejia ta, ai să-ţi reîncepi viaţa. (Trencavel clătină din cap). Ia seama: Annaïs de Lespars este destinată pentru catastrofă. Nenorocirea celor care merg pe drumul ei, fiindcă la capătul acestui drum, eu văd ridicându-se un eşafod şi pe acest eşafod, văd lucind o secure…

— Ei bine, spuse Trencavel într-un suspin atunci voi muri cu ea şi odată cu ea.

— Biet copil, murmură Mauluys.

— Şi apoi, ascultaţi. Nu ar fi asta o glorie pentru mine, de a fi smuls pe fata lui Henric al IV-lea, din ghearele fiarei? Ceea ce faci tu prin asta, e demn de Academia mea, mi-ar fi zis bătrânul Barvillars. O fiică de rege, adăugă el cu un hohot de râs, salvată de acest mic maestru de scrimă, drace!… Secund!…

— Prezent! mugi Montariol bătând dublu apel cu piciorul, ca la lecţia de scrimă.

— Tu ai să încerci să pui mâna pe acel Corignan, sau pe Rascasse, care trebuie să ştie în ce temniţă a trimis-o cardinalul. Îndată ce vei fi găsit pe vreunul din ei, adu-mi-l de urechi în locuinţa contelui, care va deveni cartierul nostru general.

Capitolul XXXIV – TRENCAVEL ŞI ANNAÏS (II)

— AU PLECAT! spuse Montariol.

Şi ieşi însoţit de Verdure, care, la un semn al contelui, se ridicase să-l însoţească pe secund.

— Eu am câţiva prieteni prin Paris, spuse atunci contele de

Mauluys. Aş putea să aflu prin ei, ceva... Adio, Trencavel. Pe mâine, la mine acasă.

Contele, cu excesiva lui sensibilitate, înţelesese că Trencavel, în starea lui sufletească, nu putea să fie inspirat sau mângâiat decât de el însuşi; singurătatea e câteodată o otravă, dar alteori un balsam. El ieşi în salonul cel mare, se întâlni cu Rose, pe care o salută. Afară, în momentul când să ocolească colţul străzii, se întoarse şi o văzu pe treptele din faţa hanului, cum îl urmărea cu privirea.

Câteva minute mai târziu, Trencavel ieşea şi el. Toată ziua el rătăci prin Paris, cu acea nepăsare a oamenilor care îşi sacrifică viaţa.

Doamna Brigitte este un personaj atât de puţin important în povestea noastră, încât cititorii au dreptul de-a o fi uitat-o. Suntem datori să-i facem o vizită venerabilei proprietare a casei aceleia, a cărei bogate grădini aparţineau locuinţei din strada Courteau. În casa ei, sus de tot, se afla locuinţa lui Trencavel.

În ziua aceea, pe la ora trei, doamna Brigitte îl văzu intrând pe Rascasse, tot salutând cu zeci de plecăciuni. Rascasse aducea cu el o frânghie lungă şi solidă, înfăşurată în cruciş şi-n curmeziş peste piept. El intră pierzându-se în politeţe şi spunând cu vocea cea mai mieroasă:

— Bună ziua, doamnă Brigitte, bună ziua. Am venit să vă întreb dacă dumneavoastră ştiţi ce e aceea Casa Femeilor de la Madelene, care prin popor se mai numeşte şi Madelonnettes?

Bătrâna, înspăimântată, privi cu emoţie pe acest omuleţ aşa de politicos şi ciudat, în care se putea vedea destulă teamă.

— Dar eu nici nu vă cunosc, spuse ea la întâmplare.

— Nu e vorba de asta, răspunse Rascasse, care jubila. Şi de altfel e de ajuns că vă cunosc eu. Aşadar, văd că dumneavoastră nu ştiţi ce e Madelonnettes! Foarte rău, doamnă Brigitte O femeie cu experienţa dumneavoastră, trebuia să ştie că Madelonnettes este o casă foarte plăcută, fondată de vreo cincisprezece ani de un negustor de treabă, pentru a fi adunate acolo fete ale plăcerilor, care regretă că au avut prea multe bucurii în viaţa asta păcătoasă!

Doamna Brigitte îşi acoperi faţa cu basmaua şi reuşi astfel să privească.

— Ori, Eminenţa Sa cardinalul, în mărinimia sa, continuă

Rascasse, a socotit că nu trebuie să se aştepte ca aceste fete să regrete ele singure, fiindcă de multe ori aceste regrete durează mult până să se manifeste. Atunci, a hotărât să depăşească dorinţele lor, ale acelora care trebuie să ispăşească pentru aceasta. Şi pentru aceasta el a instituit în casa aceea, câteva scene care, vă asigur sunt pe drept cuvânt îngrozitoare: acolo se poate muri cu încetul.

— Dar, domnule, bâlbâi bătrâna tremurând, ce mă priveşte asta pe mine? Ce, eu sunt o fată a plăcerilor?…

— Oh, nu!… nu şi nu, pe toţi diavolii, dumneavoastră nu sunteţi; asta se poate vedea destul de bine!

Acum, fenomenul acesta să fie explicat de cine va putea: ei bine, doamna Brigitte se simţea foarte ofensată:

— Asta nu înseamnă, mulţumesc lui Dumnezeu! începu ea, că în tinereţea mea…

— Da, o întrerupse Rascasse, cu autoritate. Numai că uite ce e: Eminenţa Sa nu vâră în celulele acestea de la Madelonnettes numai fetele inimoase, pocăite sau nu, ci ilustrul cardinal bagă în ele pe bătrânele burgheze foarte urâte, aşa ca dumneavoastră, dar a căror urâţenie nu poate să le scuze revolta…

— Revoltă! Eu? gemu bătrâna clănţănind din dinţi…

— Doamnă, spuse Rascasse cu multă indulgenţă, dumneavoastră veţi fi acuzată de revoltă dacă nu îmi veţi preda imediat cheia pe care Eminenţa Sa mi-a ordonat s-o iau de la dumneavoastră.

— Ce cheie, bunule Isuse? Ce cheie?

— De o oră de când mă omor aici să v-o spun: cheia de la locuinţa lui Trencavel!

— Uite-o! spuse bătrâna dându-i cheia. Şi mai ales, spuneţi-i Eminenţei Sale…

— Ascultaţi, o întrerupse Rascasse, încercaţi să-i spuneţi cumva că am venit pe aici, încercaţi, bună şi bătrâna Madelonnettes, şi o să vedeţi atunci cum e făcută cheia de la acele celule în care se moare în pucioasă…

Acestea fiind spuse, Rascasse dispăru, lăsând-o pe doamna Brigitte zdrobită.

Deci, Rascasse intră în locuinţa lui Trencavel; şi fără a mai pierde timpul ca s-o cotrobăiască, alergă spre fereastra care dădea în grădina casei din strada Courteau.

— Mii de tunete: iată tocmai la ce mă gândeam şi eu! De aicea văd toată casa nobilei domnişoare. Nu îmi mai rămâne decât să mă las în această frumoasă grădină şi atunci nu merit, eu Rascasse, să fiu primul pion al cardinalului, dacă nu voi reuşi să dau cu nasul în vreun indiciu oarecare… Hm, ce ciudat, continuă el îngândurat Acum câteva zile eu am salvat-o, sau cel puţin am făcut totul ca să fie salvată; şi astăzi am să risc să-mi rup oasele, ca s-o pot duce la pierzanie. Ei, asta e! de unde îmi vin toate şovăielile astea?…

Îşi scutură capul şi se descărcă de greutatea ideilor pe care le socotea periculoase.

— Toate ferestrele să fie închise cu grijă – cu foarte multă grijă. Hm… asta-i şiretenie veche.

Şi gândind astfel, Rascasse făcu la un capăt al frânghiei sale un nod de ştreang, care urma să-i fie îmbrăcat pe la subsuori. Apoi, funia să atârne până jos, iar ochiul de laţ pe care îl vârâse sub subsuori îl trecu pe deasupra unei bare de fier ce se afla de-a curmezişul ferestrei, făcând astfel un fel de scripete: el atârna de frânghie pe o parte, iar celălalt capăt al frânghiei, trecut peste bară, atârna pe lângă el în jos, iar Rascasse o ţinea strâns cu mâinile. În felul acesta, Rascasse avea să coboare uşor, moderându-şi viteza după plac, lăsând frânghia liberă să-i treacă mai încet sau mai repede prin mână.

Ajunsese astfel la câteva picioare sub fereastră, când îşi opri brusc coborârea: cineva intrase în locuinţa lui Trencavel şi vorbea cu glas tare… Rascasse îşi ciuli urechile şi ascultă…

De-abia închisese uşa de câteva minute, de-abia îşi revenise din emoţia şi din indignarea ei, când uşa se deschise din nou şi doamna Brigitte văzu intrând un personaj pe care, de data aceasta, îl recunoscu imediat.

— Dumneavoastră, cuvioase părinte!

— Eu însumi. Fratele Corignan vă salută, buna mea doamnă. Am venit, ca şi acum câteva zile, să fac o mică vizită în locuinţa acelui trădător, a acelui răzvrătit, a acelui eretic de Trencavel.

— Şi dumneavoastră? strigă, pierdută, bătrâna.

— Ce, a mai venit cineva, întrebă repede Corignan.

— Nu, nu, nimeni, o jur, eu nu ştiu nimic, vă rog să-i spuneţi asta, Eminenţei Sale, Cuvioşenia ta!

— Şi bine faci că nu ştii nimic şi mai ales dacă n-ai să spui nimănui nimic, fiindcă dacă ai să destăinui cuiva vizita pe care o

voi face eu acum, să nu uiţi că există la închisoarea Temple şi la Châtelet, nişte gropi şi nişte celule pentru oamenii acuzaţi de înaltă trădare. Asta ar fi păcat, adăugă fratele Corignan, fiindcă la drept vorbind nu eşti aşa de trecută şi eu am cinstea de a proteja sexul frumos. Adio – şi primeşte binecuvântarea mea.

Spunând acestea, fratele Corignan o ciupi ştrengăreşte de braţ şi doamna Brigitte se căzni din tot sufletul să pară ruşinată – eforturi zadarnice, căci spionul şi dispăruse.

— Doamne, murmură ea, parcă i-ar fi apucat pe toţi turbarea! Cel mic vrea să mă închidă la Madelonnettes, cel mare la Temple. Barem ăsta se poartă mai politicos, adăugă ea frecându-şi braţul.

Corignan intră în camera lui Trencavel, ţinându-şi singur nişte discursuri vesele, prin care se felicita de isteţimea, de valoarea şi de geniul lui.

— Pe capul şi pe burta lui Scaraoschi, strigă, cu vocea lui de bas, asta a fost învârtită, după cum gândesc eu! Sau găsesc vreun indiciu sau nu mai găsesc nimic! Şi cum Trencavel tot are să se întoarcă aici, mai curând sau mai târziu, eu am să instalez în propria lui locuinţă o cursă, o capcană, sau mai ştiu eu ce, în care să se prindă caraghiosul ăla, când o veni…

Foarte activ, începu să cerceteze dulapurile, lăzile.

— Excelentă idee să mă instalez aici, pe Bachus! Cu atât mai mult cu cât această doamnă Brigitte, nu arată aşa rău; am văzut-o eu cu neatenţie, prima oară când am fost pe aici. Da, da, nu mă contrazic, nu e chiar aşa de trecută… Oh! se întrerupse el, dar ce e asta?… Mi se pare că recunosc acest obiect; parcă l-am mai văzut eu pe undeva, pe umerii mei mi se pare…

Scotocise într-o cameră şi intrând în aceea în care era faimoasa fereastră, rămăsese trăsnit în faţa unui obiect ce se afla agăţat pe perete… Corignan îşi ridică nasul mare spre obiectul în cauză şi-l mirosi, ca şi când ar fi vrut să-l recunoască astfel.

— Da, el e, spuse în cele din urmă, clătinând cu durere din cap, el e, el e…

— Biciul Sfântului Labru! strigă o voce.

În acelaşi timp, o mână se lungi pe deasupra umărului lui Corignan, care rămase împietrit şi apucă cnutul cu curelele plumbuite la capăt. Corignan se întoarse şi rămase năucit de

uimire, cu ochii scoşi din orbite, cu gura deschisă.

— Domnule Trencavel! murmură el în sfârşit

— Chiar el! spuse Trencavel izbucnind în râs. Bună ziua, popă. Ce căutai aici?

— Domnule Trencavel, vă jur… trecusem… mi-a venit o idee… întâmplarea…

Fratele Corignan se furişa încetişor spre uşă, iar Trencavel îl lăsă s-o facă.

— Voiam, continuă spionul, să vă spun… ha!… strigă el ajungând la uşă printr-un salt, vom vedea noi… ho!… blestem!

Uşa era încuiată cu cheia pe care Trencavel o luase la el! Fratele Corignan lovi cu umerii lui voinici în uşă, cu toată puterea, în speranţa că o va dărâma. Dar simţi o durere grozavă în umăr, care îl făcu să scoată un urlet. Biciul Sfântului Labru intrase în acţiune!

— Îl recunoşti? strigă Trencavel pocnindu-l.

Corignan îl recunoştea prea bine. Biciul Sfântului Labru avea unul din acele muşcătoare limbaje pe care ar fi fost foarte greu să-l uite. În orice caz, fratele Corignan făcu din nou o intimă cunoştinţă cu el.

Corignan se văzu rezemat de fereastră. Trencavel cu o mişcare rapidă, îl apucă de picioare şi-l făcu să se legene pe deasupra barei transversale de la mijlocul ferestrei.

Să spunem drept, nu voia să-l arunce în grădină, ci numai să-i tragă o sperietură grozavă, atârnându-l niţeluş în gol. Numai că, exact în clipa aceea, privirile lui Trencavel căzură în mijlocul grădinii – şi scoase o exclamaţie: Annaïs era acolo.

Maestrul de scrimă simţi o puternică emoţie… mâinile i se descleştară… şi-i dădu drumul lui Corignan. Călugărul căzu în gol, cu capul în jos.

Ea era… Se afla în spatele unui boschet întunecat de arbuşti, în dosul căruia tocmai dispăruse atunci când o zărise Trencavel. La câţiva paşi de Annaïs, în grup: Fontrailles, Liverdan, Chevers şi Bussière. Lângă ea, un cavaler înalt, îmbrăcat de călătorie: era Louis de Richelieu. În momentul acela, ei terminau o discuţie ce fusese începută de multă vreme – fără îndoială – şi cu paşi înceţi se îndreptau spre casă…

— Adio, copila mea, spunea în momentul acela Louis de Richelieu. Conferindu-mi demnitatea de cardinal, regele mi-a poruncit să mă întorc la Lyon şi trebuia să fiu pe drum de trei

zile. Aşadar mă despart de dumneata, dar îmi dă în acelaşi timp o nouă autoritate, care îmi va permite să-l combat cu arme regale pe acela care e fratele meu, dacă… însă sper că nu va mai îndrăzni nimic contra dumitale. Cu toate acestea, luaţi asta.

Şi îi oferi tinerei un inel de argint, în formă de şarpe, care se îicolăcea în jurul lui însuşi.

— Îndată ce vei avea vreo îndoială serioasă asupra intenţiilor fratelui meu, trimite-mi inelul acesta; atunci am să alerg în ajutor. Şi dacă va trebui, am să apelez la justiţia fiului lui Henric al IV-lea. Adio, copila mea şi fii binecuvântată…

Noul cardinal ridică mâna şi începu gestul hieratic de binecuvântare. Dar ea, întrerupându-i mişcarea, îşi întinse fruntea spre Louis de Richelieu şi murmură…

— Adio, tată.

Aşa de încântător a fost elanul ei, aşa de neprevăzut fusese cuvântul de la urmă, încât înaltul prelat simţi inima palpitându-i. Un minut, el îşi retrăi din nou credincioasa lui dragoste şi prin lacrimile care îi năvăliră în ochi, îşi revăzu trecutul tinereţii, plin de credinţă şi de speranţă. Richelieu o strânse în braţe pe fiica Louizei de Lespars cu o mişcare convulsivă şi repetă: Adio, copila mea. Apoi, întorcându-se brusc, se depărtă cu paşi mari.

Annaïs se apropie repede de grupul celor patru cavaleri care asistaseră la această scenă.

— Domnilor, spuse ea, această demnitate de cardinal poate să fie momeală. Această nevoie a întoarcerii în mare grabă poate să fie o cursă. Pot să contez pe dumneavoastră?

— Doamnă, spuse Bussière, noi ne-am înţeles demult, ca să veghem asupra domnului de Richelieu: dacă e vreo cursă, trebuie să fie organizată pe undeva prin împrejurimile Parisului. Fără a ne lăsa văzuţi, de la distanţă, noi îl vom escorta pe drum până la Sens. Apoi, adăugă tânărul cu un suspin, ne vom întoarce la dispoziţia ordinelor dumneavoastră… dacă ne mai faceţi cinstea de a apela la ajutorul nostru.

Annaïs păstră un moment de tăcere. Şi ea scoase de asemeni un suspin, care îi umflă pieptul. Dar imediat, ridicându-şi capul fin şi nobil, peste care trecea o rază de cinste curată, spuse:

— Domnilor, dumneavoastră sunteţi nişte gentilomi curajoşi şi cinstiţi. Lupta pe care eu am întreprins-o, am s-o continui până la capăt cu dumneavoastră. Noi vom învinge sau vom muri împreună. Orice s-ar întâmpla, pactul care ne leagă de

dumneavoastră nu-mi va dispărea niciodată din viaţa mea.

Feţele celor patru tineri sclipiră de bucurie. Toţi patru, în semn de credinţă întinseră mâna, apoi înclinându-se, plecară.

— Am bănuit-o pe nedrept, spuse Liverdan. Ar fi trebuit să-i cerem iertare în genunchi.

— E încă a noastră, murmură Chevers, îmbătat.

— Da! spuse Bussière cu o sclipire în ochi. Această fată nobilă îşi va ţine cuvântul. Dar eu vă declar, domnilor, că nu sunt sigur de nimic atâta timp cât Trencavel e în viaţă.

— Trencavel! murmurară şi ceilalţi, îngălbenindu-se. Ce vreţi să spuneţi cu asta?

— Pentru moment, nimic decât atât Trencavel ne-a înşelat şi noi i-am jurat moartea. Cu toate acestea el e încă în viaţă!

— În viaţă!

— L-am văzut eu astă seară în împrejurimile Frumoasei Diademe.

Fontrailles, Liverdan şi Chevers se priviră uimiţi. După afacerea de la Étioles, ei căpătaseră siguranţa că Trencavel fusese omorât.

— Ei bine! se răsti Fontrailles. Atunci să nu plecăm. Să-l căutăm şi să-l ucidem.

— Am promis că vom pleca, reluă Bussière. În ceea ce mă priveşte pe mine, nimic nu mă va împiedica să-l întovărăşesc pe cardinalul de Lyon până la Sens, fiindcă aşa i-am promis ei.

— Nici eu! Nici pe mine! exclamară şi ceilalţi. Să mergem!

— Şi la întoarcere îl omorâm pe Trencavel, spuse Fontrailles cu un accent de aprigă hotărâre.

Chibzuind astfel lucrurile, cei patru cavaleri se duseră să se posteze afară din Paris, nu departe de Poarta Bordet, prin care trebuia să iasă Louis de Richelieu. O oră mai târziu, noul cardinal, întovărăşit de un singur servitor, trecea prin acea poartă şi îşi începea călătoria spre Lyon, fără a bănui că era escortat şi de cei patru tovarăşi – cele patru spade de seamă.

Rascasse, cu funia trecută pe sub subţiori, îşi începuse coborârea, graţie ingeniosului sistem de scripete pe care îl imaginase. N-avea decât să dea drumul, puţin câte puţin, la restul frânghiei care atârna spre pământ şi această parte de frânghie se ridica, în timp ce cealaltă, de care era el legat

cobora. În felul acesta coborâse vreo douăsprezece picioare, adică aproape jumătate din drumul frânghiei şi se opri; o voce veselă de haz, deştepta ecouri fanteziste în locuinţa lui Trencavel…

— Cine să fie ăsta? mârâi Rascasse. Un rival? Un amic?

În timp ce asculta şi încerca să-l recunoască după glas pe intrus, auzi încă o voce. Urmară câteva hohote de râs, apoi ţipete, gemete, urlete, o cursă furioasă.

— Ce-o fi însemnând tărăboiul ăsta îndrăcit?

Apoi iar se auziră zgomote de mobile răsturnate, urlete, o învălmăşeală nebună, vociferări şi deodată, pe când Rascasse năucit ridicase capul, văzu un corp mare, negru, trecând peste fereastră şi căzând în gol. Şi corpul acela, printr-o mişcare instinctivă, se agăţă de partea frânghiei care atârna până la picioarele zidului şi Rascasse, luat pe sus de această contragreutate, mai grea ca el, se simţi zburând în aer, şi urcându-se din nou maiestuos, spre fereastră. Veni un moment, când Rascasse urcând, se găsi faţă în faţă cu acel corp mare, negru, care cobora agăţat cu disperare de frânghie. Rascasse îl prinse cu mâinile pe necunoscut. Mişcarea lor de ascensiune-coborâre, se opri.

— Hei, cumetre, urlă Rascasse, ce, ai turbat de te arunci aşa pe fereastră?

— Şi tu, se răsti vocea de bas, eşti nebun de te arunci prin aer?

— Drace! e Corignan!

— Drace! e Rascasse!

Ei schimbară o privire exasperată, în care era tot atâta uimire cât şi furie. Apoi:

— Oh! aşadar n-am să scap niciodată de acest popă!

— A! dar toată viaţa mea am să-l găsesc pe muscoiul ăsta, înaintea nasului meu!

— Muscoi! mugi Rascasse. Ah! de data asta, ai să-mi plăteşti această insultă!

Şi Rascasse remarcă imediat că el avea avantaj de poziţie. Aşa cum era susţinut de subţiori de ochiul frânghiei, el se balansa în aer cu mâinile libere. Corignan, dimpotrivă, nu se putea menţine decât strângând cu energie din mâini cealaltă jumătate de funie. Văzându-se mai tare, Rascasse se hotărî să-i aplice o corecţie inamicului său. Atunci ridică amândoi pumnii

deodată.

— Rascasse, spuse Corignan, dacă nu mă loveşti, am să-ţi spun unde este cheia pe care tu o cauţi…

— Oh! oh! Dacă…

Poate că Rascasse ar fi fost foarte grăbit să afle unde ar fi putut să o găsească pe Annaïs, dar i se păru un fapt caraghios ca să piardă o astfel de ocazie de a-i pocni ţeasta rivalului său. Atunci, cu toată puterea, îşi trânti amândoi pumnii în capul lui Corignan, în timp ce îi striga:

— Dacă e adevărat, popo (o nouă lovitură ca de măciucă) îţi promit… na!… dar unde e?… a fugit laşul!

Corignan nu fugise: pur şi simplu, luând mâinile de pe funie ca să dea cu pumnii, mişcarea de leagăn se reîncepuse: Corignan cobora – şi Rascasse, natural, se urca în aer.

— Duce-te-ai în fundul iadului! vocifera el.

— Răzbunarea mea mă aşteaptă acolo sus! urlă Corignan. Urcă, urcă, până la Biciul Sfântului Labru!

— Bietul om, şi-a pierdut capul! se gândi Rascasse. Poate că l-am lovit prea tare.

Aşadar, Trencavel hipnotizat de vederea Annaïsei, îi dădu drumul lui Corignan în gol. Şi în aceiaşi clipă şi uită de el. El îl văzu plecând pe Louis de Richelieu. Apoi pe cei patru cavaleri ai războinicei fete, care se depărtară şi ei.

Trebuie să notăm aici că aceste diferite personaje, fie în urma poziţiei pe care o ocupau printre tufişurile şi copacii din grădină – fie pur şi simplu datorită preocupărilor care îl obsedau, nu văzuseră nimic din cele ce se petreceau la fereastră.

Rămasă singură, Annaïs, foarte îngândurată, se aşeză pe o bancă şi astfel dispăru din ochii lui Trencavel. Atunci se produse în mintea lui năvala unui irezistibil sentiment. Îşi dădu seama că dispreţul Annaïsei faţă de el, devenise de neîngăduit.

Ea îl considera ca un spion. După afacerea de la Étioles, ce putea să mai creadă despre el? Aceasta voi el s-o afle cu orice preţ. Să ştie asta! S-o audă declarându-i că se înşeală asupra lui!… Şi pe urmă, să se depărteze de ea!

— Dar cum să cobor? murmură el înfierbântat. O frânghie! Oh! Dacă aş avea acum frânghia care mi-a servit dimineaţă!…

În clipa aceea, privirea îi căzu pe frânghia ce era trecută peste bară (Fereastra fiind la mansardă, deci construită în

acoperiş, era ceva mai retrasă şi nu putea vedea ce se petrece dedesubt, decât aplecându-se mult). Izbucni în râs.

— Mulţumesc, prietene. Noroc! spuse el vesel. Noroc! Oare norocul o fi! Nu cumva o fi musiu Corignan?... Da, pe legea mea! adăugă el aplecându-se. Aşa nu mă mai pot mira de uşurinţa cu care a zburat peste fereastră... S-a agăţat de frânghie... Uite-l că urcă din nou... Hei, cuviosule pungaş, grăbeşte-te...

— Cine-mi vorbeşte? spuse individul care era urcat pe funie, ajungând la marginea ferestrei.

— Ho! făcu el. Corignan şi-a schimbat faţa!... La naiba! nu mai înţeleg nimic... ăsta-i Rascasse!

— Domnule Trencavel! exclamă Rascasse înspăimântat.

— Pe toţi dracii, Corignan a coborât şi Rascasse urcă! Ce înseamnă...

— Să vă explic eu, domnule, bâlbâi Rascasse sărind în cameră. Dar vă rog să lăsaţi în pace Biciul Sfântului Labru. Vedeţi dumneavoastră domnule, când Rascasse se urcă, e foarte natural ca şi Corignan să... ca, ei bine; dar ce aţi făcut?...

Trencavel încălecase pe fereastră şi se lăsase repede pe funie în jos. O clipă Rascasse rămase înspăimântat, apoi îşi reveni:

— Trencavel! se gândi el. Şi Annaïs!... Ce lovitură de maestru, ca să-i prind împreună! Infernalul popă s-a gândit la asta! Aha, acum înţeleg. Are să triumfe el! Pe coarnele diavolului, asta n-are să se întâmple! Acum, între noi doi, Corignan!

Şi repezindu-se din nou, Rascasse îşi reîncepu coborârea... Corignan ajunsese jos de două minute. Atingând pământul, primul lui gând a fost să se strecoare până într-un tufiş, unde se ghemui. Fratele Corignan îşi apucă apoi cu amândouă mâinile fruntea largă şi se gândi:

— Să cercetăm împrejurimile, ar spune Evanghelia. Acolo, se află locuinţa aventurierei. Bun! Acum să vedem, colo în fundul grădinii, se vede o portiţă, care trebuie că răspunde în strada Courteau. Pe acolo am să plec. Bun!... Rămâne să ştiu, dacă afurisitele mele de iscoade, se află la postul lor! Pe capul şi burta lui Iuda! Mi se pare că viitorul mi-e asigurat acum. Am pus mâna pe aventurieră şi pe maestrul de scrimă. Ei, ei! uite că mai coboară unul pe scară... Aha, e nelegiuitul de Trencavel! făcu el tresărind de bucurie. Uite că a ajuns jos... Uite-l că se îndreaptă spre casă... Să ştii că afurisitul are să se întâlnească cu mamzelle... mai am timp de o oră, i-am prins!...

Trencavel trecu la zece paşi de Corignan şi dispăru după cotitura unei alei. Atunci, fratele Corignan, îndoindu-se, mergând în patru labe, se repezi spre portiţa pe care o văzuse. Era închisă cu cheia. Dar Corignan cunoştea arta de a îndupleca o broască şi a o convinge să-i cedeze. Graţie pumnalului său, condus cu îndemânarea unei vechi practici, în câteva clipe, a fost afară.

— Fie-ţi milă cuvioşenia ta, pentru dragostea lui Dumnezeu, a Fecioarei şi a Sfinţilor! Fie-ţi milă! îngână pe nas un cerşetor, care instalat pe partea cealaltă a străzii, arăta pe piciorul gol, nişte bube hidoase, sângerânde.

Corignan se apropie, aruncă o băncuţă în pălăria cerşetorului şi murmură:

— Să se înconjoare casa asta. Oricine va ieşi să fie urmărit. Mă întorc peste o jumătate de oră. Funia vă aşteaptă dacă ar scăpa păsărelele!

Fratele Corignan ajunse numaidecât în strada Sainte-Avoye şi, deschizându-şi pe cât putea marele compas al picioarelor, o rupse la fugă spre Piaţa Regală. Cât despre cerşetor, el îşi jupui ca o pieliţă pielea cu bube de pe picior, o îndoi cu grijă, o puse în buzunar şi dădu porunci celor şase sau şapte iscoade pe care îi comanda el. Banda se despărţi, se risipi ca un roi de albine… În câteva clipite, casa a fost înconjurată. Noaptea se apropie; o mare tăcere se lăsa asupra cartierului îndepărtat, pustiu… atmosfera era foarte tragică.

Rascasse, la rândul lui, ajunse jos la două minute după Trencavel, cam prin timpul când Corignan forţa broasca portiţei.

— Şi mai întâi, să vedem ce s-a făcut popa… Dacă Trencavel şi Annaïs trebuie să fie prinşi în cursă, se cuvine ca eu să fiu singurul care să profite de asta…

Un fel de fior îl întrerupse pe omuleţ îi pornise de la ceafă şi se scurse de-a lungul şirei spinării.

— De frig! murmură el şi îşi şterse fruntea acoperită de sudoare.

Adevărul e că nu-i era deloc frig; era o seară foarte caldă; câteva stele palide se arătau la zenit, pe un cer fără nori şi priveau cu gravitate la fiinţa asta, la micuţa fiinţă umană ce sta nemişcată într-un colţ de grădină, micuţa formă ce tremura şi se scufunda încetişor în întunericul care creştea.

Rascasse se gândea aprig la ce trebuia să facă pentru ca să-l poată urmări pe Corignan, să-i stânjenească acţiunile, să-l arunce pe ultimul plan şi să pună mâna el singur pe tot beneficiul ce l-ar fi putut aduce arestarea lui Trencavel şi a Annaïsei. El se gândea la aceasta foarte sincer, cu o puternică dorinţă de a reuşi, adică, să trimită la moarte, pe cele două fiinţe pe care le urmărea.

Şi atunci, iar se gândi mai adânc şi socoti că Trencavel îi cruţase viaţa, că Mauluys îl făcuse să cunoască o mândrie nouă de om cinstit, că Annaïs de Lespars îi inspira un fel de admiraţie…

Erau două gânduri cu totul distincte, potrivnice, unul excluzându-l unul pe celălalt. Şi cu toate acestea ele nu-şi dădeau nici o replică în creierul lui. Nici nu le punea faţă în faţă. Existau laolaltă şi atât. Erau două gânduri simultane, sau mai bine zis, suprapuse. Instinctul de copoi, făcea ca gândul salvator să stea dedesubt, în fundul gândurilor celorlalte: primul gând, cel de a-i prinde, era singurul – în aparenţă, – pentru Rascasse, iar de al doilea – aproape neluat în seamă de el, dar foarte puternic, ca un zăcământ nevăzut de granit, sub un zăcământ subţire de nisip.

Din Piaţa Regală porni un grup de vreo douăzeci de gărzi. În fruntea lor alerga Saint-Priac. Corignan se afla aproape de el. Călugărul tocmai isprăvea să-i dea baronului explicaţiile pe care le începuse în faţa cardinalului de Richelieu. O bucurie teribilă clocotea în inima lui Saint-Priac, a cărui faţă întunecată, sub fluxurile şi refluxurile sângelui, se împurpura şi se îngălbenea pe rând. Era înarmat cu o spadă puternică de luptă, căreia îi strângea nervos mânerul, murmurând numele Annaïsei.

— E a dumitale! îi spuse cardinalul. Du-te s-o cucereşti…

— Cu oamenii pe care i-am lăsat eu acolo, vom fi mai mult decât treizeci. Nu aveţi înaintea dumneavoastră decât o tânăra fată şi pe maestrul de scrimă. Dacă de data aceasta nu reuşiţi, mă auziţi, domnule baron…

— Şi spui că Trencavel e cu ea?… îl întrerupse Saint-Priac.

— În grădină, da! spuse Corignan… Nu avem decât să intrăm pe portiţă.

Saint-Priac scrâşni din dinţi. Fuga lor deveni mai rapidă. Corignan, cu nasul în vânt, desfăcându-şi picioarele, cu privirea

aprinsă, era aidoma unui ogar care aleargă după un animal. Ceilalţi câini veneau în urma lor nerăbdători să lovească, să sfâşie, să muşte… să ucidă: erau oameni, la vânătoare de oameni. Prin umbra ce se lăsă, era un grup formidabil şi sinistru.

Trencavel se apropie îndrăzneţ de Annaïs. Cu pălăria în mână, el merse până la banca de pe care ea îl privea cum se apropie, fără nici o uimire… Fără nici o uimire… De ce să fi fost surprinsă că-l vede, când ea îl aştepta?… Ea ştia că are să vină. De când cu atacul de la Étioles, ea îl aştepta din oră în oră.

— Dacă nu are să vină, înseamnă că a murit din rănile ce le-a căpătat… Bietul tânăr…

Dacă era bucuroasă când îl văzu, nici ea singură nu ar fi putut s-o spună. Cât despre el, cu toate eforturile de a părea calm, cu mâna stânga pe garda spadei, cu mersul sigur şi cu înfăţişarea semeaţă, totuşi îşi simţea bătăile nebune ale inimii.

El se opri în faţa băncii şi se înclină într-un salut cavaleresc, aproape duşmănos. Ea ridică ochii spre el, examină o clipă silueta aceea fină, de o eleganţă distinsă în atitudine – apoi spuse:

— Cum aţi intrat?

El se aştepta aşa de puţin la întrebarea aceasta, cu toate că era aşa de naturală, încât se dădu un pas înapoi. Apoi izbucni în râs.

— Pe fereastră, spuse el. Oh! liniştiţi-vă, nu prin vreuna din ferestrele dumneavoastră. Eu nu mi-aş permite să escaladez o fereastră regală… Ci printr-a mea, acolo, care se vede pe acoperiş. V-am văzut. Am simţit atunci o mare nevoie de a vă vorbi. Şi, pe legea mea, m-am lăsat să alunec încet în jos. E un drum pe care îl cunosc…

Annaïs ridică uşor capul şi spuse:

— Sunteţi maestru de scrimă?

— Eram, spuse Trencavel suspinând. Dar pot să spun şi acum că mai sunt, când Academia mea de scrimă mi-a fost închisă? Era o Academie frumoasă, doamnă, cea mai frumoasă din Paris. Aţi auzit vorbindu-se de Barvillars? El a fost maestrul meu. El mi-a fost şi tată şi mi-a pus şi spada în mână. Îmi amintesc că la primul asalt de scrimă, în care i-am atins cu butonul spadei plastronul, m-a sărutat şi mi-a spus: „Trencavel a ta va fi Academia mea şi vei fi un om mare.” E drept că i-am moştenit

Academia, o sală măreaţă de scrimă cu asalturi de toată nobleţea, dar nu am devenit un om mare…

Ridică privirea spre stele şi ochii îi sclipiră. După aceea adăugă încet:

— Dar, în schimb, nu sunt nici un om rău. Cum spune prietenul meu Mauluys, cea mai valoroasă şi în acelaşi timp, cea mai curată bucurie, este de a-ţi putea spune singur, atunci când îţi vezi faţa într-o oglindă: „Figura aceasta, nu e o figură nici de trădător şi nici de nemernic.” Mauluys spune asta, doamnă.

Annaïs asculta distrată. Inima îi bătea. Şi mândră cum era, căuta să-şi dea seama de ce. Câteva clipe, rămăsese în tăcere, ea aşezată pe bancă, el în picioare în faţa ei, cu pălăria în mână, amândoi cu atitudini rigide. De fapt, erau doi duşmani. La un moment dat, cu o voce puţin cam acră, ea îi aruncă:

— Bine, ştiu acum ce spunea Barvillars şi ce spunea Mauluys. Dar întrucât dumneavoastră aţi vrut să-mi vorbiţi şi întrucât aţi venit aici, aş vrea să ştiu acum şi ce spuneţi dumneavoastră.

Trencavel se îndreptă semeţ. O mânie surdă făcea să i se bată tâmplele. El ripostă.

— Pardon, doamnă, dumneavoastră aveţi să-mi spuneţi ceva. Şi ca să aud aceasta, am coborât aici. Pe fereastră, e drept ştiu că asta poate fi demn de luat în râs, dar când uşile sunt închise, eu unul, intru pe unde pot. Acuma ascultaţi: tatăl meu era fabricant de arme; eu sunt maestru de scrimă; nu există vreun parizian mai sărac decât mine. În plus, mă numesc Trencavel şi nimic mai mult: nici cel mai mic domeniu, nici cea mai mică urmă de nobleţe. Dumneavoastră sunteţi fiica unui rege. Dacă dumneavoastră aţi fi fost un bărbat, chiar de aţi fi fost rege, eu, aşa sărac, om sărman şi burghez de rând cum sunt, v-aş fi vorbit acum cu spada în mână. Dar dumneavoastră sunteţi doamnă şi de aceea vă spun: Doamnă, eu am vrut să mă las omorât sub privirile dumneavoastră, pentru că dumneavoastră m-aţi crezut un spion. Acum am venit să vă rog… să vă cer, – adăugă el într-un mârâit furios, – să vă cer să-mi spuneţi, mie, Trencavel: „Ceea ce am crezut domnule, acum nu mai cred!”. Spuneţi-mi doamnă, spuneţi-mi-o, pentru Dumnezeu, sau ceea ce nu s-a întâmplat la Étioles… acolo… acum are să…

Vocea i se sugrumă. Faţa i se îngălbenise. Buzele îi tremurau. Atunci Annaïs se ridică. Amândoi erau faţă în faţă. El repetă:

— Spuneţi că acum nu o mai credeţi! Spuneţi-o!…

— Eu n-am crezut-o niciodată! spune Annaïs.

Şi ea îşi dădu seama că ceea ce spusese era hotărâtor. I-ar fi fost uşor să repete numai cuvintele pe care le ceruse Trencavel: ar fi fost o reparaţie îndestulătoare. Pe când cele spuse de ea, constituiau un gest cu o semnificaţie adâncă, cu un răsunet îndepărtat. Cuvintele acelea însemnau: „Cu toate aparenţele ce se adunau împotriva dumneavoastră, eu nu v-am acuzat în inima mea. Cu toate cele ce se întâmplaseră, eu n-am încetat de a avea încredere în dumneavoastră deşi nu vă cunoşteam, deşi vă purtaţi ca un duşman.” De ce? De unde îmi venea această încredere?…

Annaïs, sondându-şi astfel inima la lumina acelor cuvinte care îi scăpaseră, ca lumina unui fulger, se înfiora – şi în timp ce Trencavel se înclină până la pământ, îmbătat ca de evocarea unui vis imposibil, ea se revoltă împotriva ei însăşi… şi împotriva lui.

— Doamnă, spuse Trencavel cu o voce tremurătoare, orice cuvânt de mulţumire ar fi nedemn de cuvintele generoase pe care le-aţi pronunţat acum. Vă implor să mă iertaţi că vi le-am smuls prin violenţa mea.

— Pentru ce, întrebă Annaïs cu un accent de enervare înăbuşită, pentru ce v-aţi aşezat în drumul meu?

— Pentru ce, doamnă? Nici eu singur nu ştiu. Eu nu am iubit pe nimeni în lume, decât Academia mea, pe Mauluys şi pe secundul meu, Montariol. Viaţa mi se părea frumoasă şi veselă. Într-o zi, de la înălţimea acelei ferestre, v-am văzut pe dumneavoastră aici în grădină. Nu ştiam nimic despre dumneavoastră, nici măcar numele dumneavoastră. Şi atunci, am văzut că în clipa aceea, eu nici nu trăisem. Am înţeles că de abia de atunci începeam să trăiesc, dar am înţeles că, pentru a putea trăi, aveam nevoie de aerul pe care dumneavoastră l-aţi respirat – dumneavoastră m-aţi întrebat, aşa că trebuie neapărat să vă răspund! Eu nu doream nimic, credeţi-mă. Dar mi se părea, că atât timp cât eu eram în viaţă, dumneavoastră nu puteaţi să fiţi ameninţată. În ziua când baronul de Saint-Priac a îndrăznit să vă insulte şi când mâna mea…

Annaïs tresări şi îşi ridică cu vioiciune capul.

— În ziua în care Saint-Priac m-a acostat aici aproape, pe strada Sainte-Avoye?

— În faţa uşii mele, doamnă. Vă e neplăcut că v-am reamintit

obrăznicia acelui gentilom?

— Continuaţi, spuse ea. El era, murmură ea. Nu putea fi decât el.

— În ziua aceea, continuă Trencavel, am înţeles în parte şi mai târziu am înţeles complet, că viaţa mea vă aparţinea. Mi se strângea inima la gândul că sunteţi ameninţată, că puteţi să pieriţi în această luptă şi nu ştiam dacă aceasta era o suferinţă, o milă, sau o durere, dar am văzut că era ceva grozav şi ca să scap de aceste sentimente, m-am hotărât să veghez asupra dumneavoastră... Oh! ascultaţi-mă până la capăt şi nu vă întoarceţi... (Într-adevăr, Annaïs se întoarse, dar aceasta o făcuse numai ca să nu-l lase să-i vadă lacrimile care îi licăreau în ochi). Am făcut rău, fără îndoială. Mereu îmi spuneam că nu aveam dreptul, fiind aşa de neînsemnat, să mă aşez în drumul dumneavoastră. Mauluys mi-o spunea şi el, la fel. Poate că vă ofensam prin aceasta dar aş fi fost prea nenorocit, lăsându-vă în primejdie. Doamnă, adăugă Trencavel cu o adorabilă simplitate, lăsaţi-mă să-mi pun trupul meu, inima mea, sufletul meu între duşmani şi dumneavoastră. În ziua în care veţi fi într-adevăr scăpată de ei, eu mă voi îndepărta... v-o jur.

Annaïs era tulburată ca orice femeie care printr-o mare întâmplare şi un nespus noroc aude deodată vocea nepreţuită a sincerităţii...

— Domnule Trencavel, începu ea.

Gândul cu care adăugase acea particulă de nobleţe, poate că fusese foarte delicat, dar Trencavel, cu o mişcare de inexprimabilă mândrie spuse:

— Doamnă, vă rog să binevoiţi a vă aminti că eu mă numesc Trencavel – şi atâta tot!

Annaïs se îngălbeni uşor. Nici o umbră de mânie nu-i împurpura obrajii, dar aproape numaidecât, admiraţia îi învălui sufletul frumos.

— Domnule Trencavel, spuse ea cu blândeţe, dumneavoastră mi-aţi dat aici într-o zi, o lecţie de scrimă pe care n-am uitat-o şi pe care nu o voi uita niciodată...

— Domnişoară... bâlbâi maestrul de scrimă, care se înfiora aducându-şi aminte de asta.

— Mi-aţi dat atunci, continuă ea, o lecţie de generozitate de care îmi voi aminti toată viaţa... Lăsaţi-mă. E rândul meu, domnule. Spada dumneavoastră, sângele dumneavoastră,

ajutorul pe care mi-l oferiţi, eu le voi accepta dacă aş fi ameninţată şi atunci mă voi considera mai bine apărată decât ar putea fi chiar o regină…

— Doamnă! Doamnă! fremăta Trencavel scos din fire. Vă jur, că dumneavoastră evaluaţi exact la valoarea sa un devotament demn de măreaţa recompensă pe care aţi pronunţat-o.

— Dacă aş fi ameninţată! reluă Annaïs. Dar intervenţia Arhiepiscopului de Lyon, astăzi mai favorit ca oricând, deoarece regele l-a numit cardinal – şi insistenţele acestui domn senior pe lângă fratele său şi pe lângă Majestatea Sa, au îndepărtat de mine orice pericol.

Ea ezită două secunde. Poate că în ea se deştepta un îndepărtat şi inconştient regret.

— Ştergeţi-vă amintirea precedentelor întâlniri şi, ca şi mine, păstraţi-o numai pe aceea din seara aceasta.

Trencavel rămase doborât, îngheţat, de răceala acestui adio. În felul acesta, totul era sfârşit. Care tot? Nimic. O umbră. Un vis. Între Annaïs şi el nu se afla decât distanţa neprecisă de la vis la realitate.

Acum, era prăpastia care putea despărţi o fiică de rege, de un biet maestru de scrimă.

— Adio, domnule Trencavel, spuse Annaïs.

Ea îi întinse mâna Trencavel nu o luă…

Capitolul XXXV – ASEDIUL DIN STRADA COURTEAU

FIICA REGELUI lăsă să-i cadă mâna, deasupra căreia, bietul om, refuza să se încline. Mânia făcu să-i bată inima mai tare. Aceeaşi revoltă, pe care o mai simţise ceva mai înainte, îi biciui mândria. Se întoarse spre profilul întunecat al clădirii, care acum abia se mai distingea în întuneric, ca şi cum ar fi vrut să-i arate maestrului de scrimă că audienţa se terminase. Buzele îi tremurau. Poate că se pregătea tocmai să-i arunce un ultim cuvânt… când un geamăt, acolo în umbră… se auzi deodată… apoi un strigăt… apoi o formă neagră se desenă în întuneric, clătinându-se… O voce horcăi:

— Săriţi!…

Annaïs tresări. Trencavel se îndreptă, cu urechile aţintite… Forma neagră se prăbuşi repetând:

— Săriţi!…

— Tu, Lancelot! strigă Annaïs aplecându-se deasupra omului. Rănit!… De cine?… Vorbeşte!…

Era un bătrân servitor, care îndeplinea singur serviciul casei, împreună cu o cameristă. Sângele îi curgea valuri-valuri dintr-o rană largă care îi spintecase beregata.

— Sunt acolo… sunt foarte mulţi… pronunţă el într-un suflet. Fugiţi… Saint-Priac… el.

Omul nu mai putu spune nimic, căzu ţeapăn pe nisip şi scoţând un suspin, rămase nemişcat pentru totdeauna. O lacrimă fierbinte ţâşni din ochii Annaïsei: ea îl iubea pe bătrânul acela. Acest sfârşit o tulbură adânc. Cu gesturi de o nesfârşită blândeţe aşeză cadavrul pe iarbă, sub frunzişul unei tufe şi apoi se ridică cu braţele încrucişate… O lovitură puternică se auzi de departe.

— Dărâmă uşa, spuse Trencavel.

— Saint-Priac, murmură Annaïs, smulsă din visarea ei. Mai bine moartea!…

— Ah! strigă Trencavel, vedeţi bine că mai am încă dreptul de a mă lăsa ucis pentru dumneavoastră…

O nouă lovitură răsună înăbuşit în uşa clădirii. Trencavel îşi scoase spada. Ochii îi luceau ca şi oţelul din mâna lui. Fremătând, se aplecă spre Annaïs.

— Spada aceasta, viaţa aceasta, sângele acesta sunt ale dumneavoastră, voiţi să le primiţi?

— Le primesc! spuse Annaïs, mai emoţionată de cele ce spunea, decât de groaza situaţiei lor.

— Ei bine, înainte! mugi Trencavel cu o voce stranie, pe care câteodată crezi că o ai în acele visuri în care gândurile, puterile, sufletul iau nişte proporţii supraomeneşti.

Trupa lui Saint-Priac ajunsese în strada Courteau. În câteva clipe, dispozitivul lui de luptă a fost aranjat. De la zbirii pe care Corignan îi lăsase să supravegheze, baronul află că nimeni nu ieşise din casă. Zece oameni fură aşezaţi în faţa uşii. Sub fiecare fereastră se afla câte un grup de trei gărzi. Apoi, condus de Corignan, Saint-Priac se îndreptă spre portiţa pe care călugărul capucin o lăsase întredeschisă, când plecase. Avea cu el opt din oamenii lui, dintre cei mai hotărâţi şi mai îndemânatici era vorba să-l prindă pe Trencavel!…

În momentul acela, Lancelot, bătrânul servitor pe care Annaïs de Lespars îl adusese de la Angers, îşi începuse rondul pe care îl făcea în fiecare seară şi luminându-şi drumul cu un felinar, se îndrepta chiar spre portiţa aceea, singurul punct slab al cetăţuii în care locuia ascunsă războinica fată.

Pe Rascasse l-am lăsat meditând asupra mijloacelor pe care le-ar li putut întrebuinţa ca să pună mâna singur pe Annaïs şi pe Trencavel şi în consecinţă, el să fie singurul beneficiar al acestei capturi, care pentru Richelieu devenise de o importanţă capitală. În acelaşi timp, în fundul sufletului, el se întreba dacă nu cumva avea să încerce să-i salveze.

Orice-ar fi fost, acest fel de meditare dură mult timp. Când Rascasse reveni la realitate, se făcuse noapte. Să regăsească urma lui Corignan, a fost primul lui gând. Asta era o jucărie pentru el. Urma aceasta îl conduse până la mica portiţă ce rămăsese deschisă.

— E clar că mizerabilul popă a trecut pe aici, mormăi Rascasse examinând broasca. A tras zăvoarele şi a forţat broasca. După asta, s-a repezit la cardinal, caraghios infam! Parcă aud cum se laudă… Ori dacă el a ieşit prin portiţa asta, tot pe aici are să vrea să şi intre… Deci aici trebuie să-l aştept şi eu.

Şi raţionând astfel, se ghemui într-un tufiş şi aşteptă. În curând, urechea-i exersată auzi în adânca tăcere a străzii nişte zgomote vagi, care pentru el aveau o semnificaţie. Se ridică şi murmură:

— Aşează posturi… Au să vină încoace… ei bine, să-i lăsăm să intre şi vom vedea noi. Uite, ăsta cine-o mai fi?…

O luminiţă se apropia prin grădină, tremurândă şi nehotărâtă în mersul ei. Deodată începu să se grăbească: bătrânul Lancelot auzise şi el! Într-o clipă, a fost la portiţă.

În stradă, Corignan mergea înainte. El împinsese portiţa cu genunchiul, ea rezistă; în acelaşi timp, auzi în dosul ei o respiraţie scurtă, gâfâitoare.

— E vreunul acolo, care nu vrea să ne primească! mârâi călugărul împinse şi mai tare. Portiţa se întredeschise cam multişor.

Saint-Priac, pe deasupra umărului lui Corignan, care era îndoit, împingând în uşa de fier, îşi trecu braţul înarmat cu un pumnal şi dădu o singură lovitură, puternică. Se auzi un strigăt

înăbuşit şi apoi un zgomot de paşi nesiguri.

— Victorie! exclamă călugărul, repezindu-se în grădină. Înainte! strigă el întorcându-se.

Dar rămase năuc. Nici Saint-Priac şi nici oamenii lui nu-l urmaseră. Portiţa se închisese cu violenţă… Corignan auzi cum trăgea cineva zăvoarele. Dar nu vedea nimic!

Lovitura de pumnal pe care o dăduse Saint-Priac fusese aplicată de o mână de maestru. Bietul bătrân Lancelot, apăsându-şi cu o mână groaznica rană, se dădu înapoi poticnindu-se şi îşi adună ultimele-i forţe, ca să se îndrepte acolo unde căzuse la picioarele Annaïsei, dându-şi sufletul într-un strigăt de alarmă…

— Deschide! strigă Saint-Priac. Grăbeşte-te, călugăre!…

— Uşa e îndrăcită, bâlbâi Corignan zbârlindu-i-se părul. Zăvoarele sunt fermecate! Nu văd pe nimeni şi totuşi s-au închis singure.

— Deschide odată, capucin nemernic!

Corignan, înspăimântat, se apropie de portiţă. Dar în momentul când să ajungă la ea, fu azvârlit la patru paşi înapoi, de o lovitură puternică primită în burtă.

— Ah! sunt blestemat, urlă Corignan. Domnule de Saint-Priac, dracu nu mă lasă să…

— Dracu să te ia! vocifera Saint-Priac. Ai să plăteşti tu scump trădarea ta… La uşa principală, băieţi!

Toată trupa se repezi spre uşa clădirii. În numele regelui! tună Saint-Priac, manevrând ciocanul de la poartă, cu putere.

Şi fiindcă nimeni nu răspundea dinăuntru:

— Dărâmaţi uşa!

— Trădarea mea! răcni Corignan înspăimântat. Ce? Prinderea lui Trencavel trebuia să fie capodopera mea şi când colo, are să fie pierzania mea! Cardinalul are să creadă că i-am trădat planul! Înainte, pe prea fericitul Sfântul Labru!

Şi spunând acestea, se îndreptă din nou spre uşa diabolică. Aceeaşi lovitură puternică, şi în acelaşi loc, îl pocni cu toată forţa. De data aceasta, Corignan a fost aruncat pe jos. Dar în aceeaşi clipă, toată frica superstiţioasă i se risipi:

— Da! da, recunosc ghiuleaua asta de tun, strigă el cu furie. E capul lui Rascasse!

— El însuşi, strigă Rascasse sărind deasupra lui Corignan care era întins pe spate, paralizându-i astfel toate mişcările. Ascultă

bine, popo. Saint-Priac are să te denunţe cardinalului, care are să creadă că tu l-ai trădat. Eşti pierdut.

Corignan scoase un behăit care avea pretenţia să se asemene cu un vaiet.

— Aşa-i bine, spuse Rascasse. Atunci ai să fii spânzurat, demnul meu nemernic, numai dacă nu cumva ai să te duci să putrezeşti de viu „într-o senină pace!” Ţi-aduci aminte, hai? Şi bagă de seamă că eu te am în mână şi că aş putea cu o lovitură de pumnal să suprim inutila ta existenţă şi după aceea să mă duc la cardinal să-i spun că l-am pedepsit pe trădător, chiar pe locul trădării sale.

Corignan făcu un puternic efort ca să se scape de omuleţul ce i se cocoţase pe piept. Dar atunci, simţi vârful pumnalului înţepându-l la gât.

— Mă predau! spuse el.

— Bine. Şi eu te iert. Nu numai atât, dar am să te salvez în ochii cardinalului, dacă vrei să împărţi cu mine beneficiul prinderii lui Trencavel.

— Aha! spuse Corignan. Aşadar, asta îţi roade ţie inima!… Ei bine, accept!

— Da, spuse Rascasse ţinându-l mereu sub ameninţarea pumnalului, dar hoţul ăsta de Saint-Priac are să-şi tragă plapuma numai pe el. Atunci trebuie să arătăm, cumetre, că noi avem geniu, să-l facem puţin să turbeze pe fanfaronul ăsta, să-i jucăm o festă de-a noastră şi să apărem în faţa cardinalului, ca singurii autori ai ruinei lui Trencavel şi a Lesparsei. Asta îţi convine?

— Pe coarnele lui Scaraoţchi! Tu spui cuvinte de aur, micul meu Rascasse. Dacă îmi convine asta? Cum să nu? Porunceşte, Rascasse, şi eu voi asculta. Tu ai să fii şeful, ca în expediţia de la Étioles!

— Ei bine, să mergem! spuse Rascasse ridicându-se şi punându-şi pumnalul la loc în teacă.

În aceeaşi clipă, Corignan sări în picioare şi, la întâmplare, îşi ridică brusc genunchiul, de care se servea la fel de bine ca şi de pumn. Rascasse a fost atins în falcă.

— Câţi dinţi de data asta? spuse capucinul.

— Doi! spuse cinstit Rascasse. Mai îmi rămân douăzeci şi patru, cu care am să-ţi mănânc inima, popă, atunci când nu voi mai avea nevoie de tine. Hai, vino să mergem şi să încercăm să-

l închidem pe Saint-Priac în pivniţă, apoi să-i arestăm şi să-i conducem la cardinal pe…

El se opri scurt

— Să-i arestăm? murmură ştergându-şi fruntea. Trebuie. Cu atât mai rău. Păcat!

Câteva secunde mai târziu, erau înăuntru…

Uşa dinspre stradă dădea într-un vestibul. De acolo se începea scara ce urca la etajele superioare şi pe treptele căreia se refugiase ducele de Anjou, în prima lui întâlnire cu Trencavel. În fundul acestui vestibul se deschidea un coridor care, traversând tot parterul, răspundea pe peronul din grădină. O uşă solidă de stejar închidea intrarea în clădire. Pe la mijlocul coridorului, o altă uşă se deschidea deasupra unei scări de piatră, care cobora în pivniţă. Toate acestea erau luminate slab de nişte felinare. În coridorul acesta pătrunseră Rascasse şi Corignan.

De-abia ajunseseră acolo, că auziră în grădină zgomotul unor paşi repezi şi uşori. Erau Trencavel şi Annaïs care veneau în fugă… La întâmplare, Rascasse deschise uşa de la mijlocul coridorului, îl împinse pe Corignan pe scări şi se repezi şi el, învârtind clanţa după el. În momentul acela, Trencavel şi Annaïs intrau în coridor. Trencavel baricadă solid uşa care dădea în grădină.

— Mai e cineva în casă? o întrebă el pe Annaïs.

— Nenorocitul care a murit adineauri pentru mine, era aici singurul meu servitor. Mariette! strigă ea, acoperind cu vocea zgomotul din stradă.

Camerista nu răspunse; de la primele lovituri date de oamenii lui Saint-Priac, în uşă, ea îşi pusese nasul la fereastră; numărase asediatorii la lumina făcliilor pe care ei le aprinseră şi apucată de panică se urcase tocmai în pod, unde se închise şi căzu într-un colţ, astupându-şi urechile, ca să nu audă propriile ei strigăte de groază.

— Singur! murmură Trencavel. Eu sunt singurul care trebuie să o apere!…

Un fel de mândrie îl copleşea. Se simţi în momentul acela capabil să ţină piept unei armate întregi. Trăia un fel de vis frumos şi fiinţa întreagă îi era cuprinsă de exaltare…

Să învingă sau să moară sub ochii Annaïsei! Să o salveze sau să cadă odată cu ea. Asta întrecea şi speranţele lui. El se-nfioră,

clătină din cap şi se răsti:

— Ce-o să mai râdem!… Ho! Turbaţilor! Ce vacarm!

— Uşa are să mai ţină încă o oră, spuse rece Annaïs.

Loviturile care răsunau, produceau în clădirea aceea nişte ecouri înăbuşite, prelungi. Se auzea vocea lui Saint-Priac, acră, răguşită, aruncând ordine furioase… În momentul acela, cineva se rostogoli pe scări, o fiinţă înnebunită, împinsă de un vânt de groază.

— Mariette! strigă Annaïs.

Camerista nici nu o auzi. Poate că nici nu o văzuse. Fără îndoială că nu se socotise în siguranţă în pod. Trecu în fugă pe lângă ei şi dispăru.

— Lăsaţi-o, spuse Trencavel către Annaïs, care se repezise după ea. Să ne alegem locul de luptă.

— De luptă, da! De luptă pe viaţă şi pe moarte: mai bine mă las ucisă decât să cad în mâinile lui Saint-Priac…

— Dumneavoastră îl urâţi, dar el vă iubeşte!

Trencavel o privi şi se-nfioră când o văzu aşa de frumoasă, aşa de vitează, aşa de sălbatică.

— Domnişoară, spuse el, dacă vom scăpa de aici cu viaţă, vă jur că omul acesta va muri de mâna mea.

— Vă opresc să faceţi asta, spuse Annaïs cu o voce de semeaţă autoritate. Saint-Priac îmi aparţine.

Trencavel păstră o clipă de tăcere, apoi:

— Atunci, am să vă ascult. Acum, urcaţi-vă, domnişoară. Sunt nevoit să vă rog să-mi arătaţi locuinţa dumneavoastră…

La primul etaj se afla în capul scării o platformă mare, pe care Trencavel o examina dintr-o privire. El înţepă covorul cu vârful spadei şi spuse:

— Aici are să învingă sau o să moară Trencavel.

În stradă, gălăgia se dezlănţuia. La puţinele ferestre ale caselor vecine, câteva capete apăruseră. Dar nimeni nu îndrăznea să iasă. Burghezii înspăimântaţi îşi spuneau: „Asta e justiţia domnului cardinal”. Apoi, tremurând, îşi închiseseră la loc ferestrele.

Gărzile se înciudaseră. Rezistenţa acelei uşi îi exaspera. Saint-Priac, cu buzele strânse, cu spada în mână, în picioare lângă uşă, aştepta, arătând cu un gest locul în care trebuiau să dea o nouă lovitură de berbec. Soldaţii aduseseră de undeva un butuc mare, cu care loveau tăbliile. Pe jumătate spartă, uşa se mai

ţinea încă. Deodată, ea scoase un geamăt de agonie, pârâi grozav şi se prăbuşi. Un urlet ieşi dine piepturile gărzilor. Zece, cincisprezece soldaţi se repeziră deodată.

Într-o clipită spaţiosul vestibul se umplu de lumină şi zgomot, făcliile agitate aruncau luciri de un roşu întunecat, gurile crispate aruncară strigăte cu care gărzile se îndemnau la asalt. Ei se îndreptară spre scară, urlând:

— Sus! Sus!… Înainte!… Îna…

Strigătul nu se mai isprăvi, sau mai curând, se transformă într-un vaiet grozav de spaimă şi de disperare. De sus, o masă neagră, un lucru monstruos, cădea ca o avalanşă, şi cu zgomot formidabil se rostogolea pe scări, sărea, şi în cele din urmă, strivi sub el, trei dintre soldaţii cei mai înaintaţi, apoi lucrul se sfărâmă, se răspândi în bucăţi… Era un cufăr, un cufăr enorm, pe care Trencavel îl aruncase asupra celor ce îl asaltau. Urmă un reflux de oameni, până în stradă, apoi o tăcere de uimire, apoi un urlet de furie înnebunită şi iar năvăliră pe scară.

— Păzea! Păzea! răcnea Trencavel.

Devastase salonul şi adunase pe platforma aceea, ce putuse găsi în chip de proiectil, un cufăr, un dulap, fotolii, scaune grele, masive, candelabre de bronz. Şi cum mulţimea, pentru a doua oară se repezea la asalt, el apucă un fotoliu şi cu toată puterea îl repezi în ei. Urmă un scaun şi pe urmă altul. Un candelabru îşi descrise prin aer traiectoria. O grindină de proiectile. Unuia îi săriră creierii. Craniile altora fură zdrobite. Vaietele deveniră înspăimântătoare, amestecate cu ţipete, cu horcăieli, cu suspine de agonie, cu înjurături.

Vestibulul se goli… Trăsnetul căzuse acolo. Nu mai rămăseseră pe jos decât morţii şi cei în agonie, printre lucrurile sfărâmate…

— Barvillars nu m-a învăţat şi duelul ăsta, spuse Trencavel, cu toate astea îl ştiu.

Gărzile adunate în jurul lui Saint-Priac pe stradă, se sfătuiau. Annaïs se aplecă deasupra balustradei, privind dezastrul din vestibul. Apoi se întoarse spre Trencavel şi îi aruncă o privire stranie. Ţinea o spadă în mână şi părea foarte calmă.

— Muschetele![6] spuse Saint-Priac

---

[6] Muschetele erau puşti primitive, foarte grele, cu ţeava mare; se încărcau pe la gură cu pulbere şi cu câte un glonţ mare de fier. Ţeava se aşeza pe o vergea de fier cu furcă. Pulberea se aprindea cu un fitil.

Muschetele fură încărcate. El tremura de furie. Şapte din oamenii lui fură omorâţi şi cinci scoşi din luptă. Muschetele! La început nu voise să le întrebuinţeze. O voia pe Annaïs vie. Acum, furia îi întrecuse pasiunea. Spera în mod vag că ea are să se retragă, sau că n-are să fie atinsă.

— Ochiţi numai bărbatul, aţi auzit, câinilor! Nenorocire vouă, dacă ea va fi rănită!…

Doisprezece soldaţi intrară în vestibul şi se aranjară în front, cu fitilul aprins în mână, aranjându-şi muschetele pe furcile de fier. Trencavel păli: să sară dintr-un salt în salon, trăgând-o şi pe Annaïs după el, era foarte uşor, dar însemna să părăsească scara în mâinile asaltatorilor şi asta ar fi însemnat prinderea Annaïsei, după o rezistenţă mai mult sau mai puţin lungă… Trebuia să rămână acolo!

— Domnule, spuse Saint-Priac, vă predaţi?

— Domnule de Saint-Priac, spuse Trencavel, o veţi lăsa pe domnişoara de Lespars să plece nestingherită; dumneavoastră, veţi rămâne aici, lângă mine, timp de o jumătate de oră. Şi atunci, aveţi cuvântul meu că mă predau! Acceptaţi?

— Nu, se răsti Saint-Priac. Domnişoară, noi vom trage. Vă rog să vă daţi deoparte.

— Domnule Trencavel, spuse Annaïs fără să arunce o privire lui Saint-Priac, dacă sunt ucisă împreună cu dumneavoastră, voi muri cel puţin într-o nobilă tovărăşie: domnule, vă mulţumesc din adâncul inimii.

Trencavel, se înclină, apucat de ameţeală…

— Foc! urlă Saint-Priac, beat de furie.

Tunetul se rostogoli pe sub bolta vestibulului. Gloanţele şuierară. Un fum negru se desfăşură în valuri largi, care se rostogoleau încet de-a lungul scării.

— Înainte! urlă Saint-Priac.

Toată banda se repezi, cu Saint-Priac în frunte.

Rascasse şi Corignan coborâseră în grabă scara de piatră, la picioarele căreia o mică lampă de fier, agăţată de un stâlp, lumina slab o încăpere rotundă, cu nisip pe jos.

— Oho! făcu Corignan aruncând o privire triumfătoare asupra unei piramide de sticle, ridicată lângă perete. Ei, cumetre, explică-mi planul tău; şi ca să pot să te înţeleg mai bine, am să încep să destup vreo câteva din micuţele astea.

Corignan se şi apucase de treabă. Pentru început, goli prima sticlă care îi căzu în mână.

— Faimos! spuse el. Ah! ştiu că Saint-Priac nu are să se plictisească, atunci când l-om închide aici. Aş vrea să fiu în locul lui.

— Păi nu eşti, popă?

Corignan ataca o a doua sticlă.

— Vorbeşte, cumetre, te ascult, spuse el.

Şi ca să-l asculte mai comod, el se aşeză pe nisipul de pe jos, adună în jurul lui vreo jumătate de duzină de butelii aliniate şi adăugă printre dinţi:

— Eu unul, nu ştiu de ce, dar n-aş mai pleca de aici. Mă simt foarte bine în pivniţa asta.

Sus, gălăgia continua. Rascasse asculta tresărind. El nu bea.

— Trebuie! murmură el. Uite ce avem de făcut.

— Bine! spuse Corignan, care smulse dopul celei de-a treia sticle. Micul meu Rascasse, ăsta-i vin de Bourgogne, pur sânge. Continuă. Să continuăm…

— Ei bine, eu am să mă urc sus, am să aştept să intre Saint-Priac şi am să susţin că Trencavel e aici, ascuns în pivniţa asta… el are să coboare… noi o să închidem uşa… o să luăm comanda gărzilor şi…

Sus în capul scării, uşa de la pivniţă se deschise brusc, apoi se închise imediat şi cei doi spioni uimiţi, dar nu intimidaţi, văzură coborând cu toată viteza o femeie, o tânără fată, care scotea nişte ţipete nearticulate. Corignan se ridicase în picioare, cu ochii căscaţi. Camerista înnebunită, căzu în braţele călugărului plângând:

— Iertare, domnilor soldaţi ai regelui, nu-mi faceţi nici un rău!

— Fata mea, spuse Corignan, trebuie să te spovedeşti!

Rascasse înţelese numaidecât că era vreo subretă de-a casei, pe care atacul lui Saint-Priac o speriase şi care căutase şi ea un refugiu, pe unde putuse. El încetă de a se mai ocupa de ea… Şi încetişor, cu mintea chinuită de două gânduri potrivnice, se urcă pe scara de piatră.

— Iertare, Monseniore! se ruga fierbinte Mariette.

— Spovedeşte-te, fata mea, mărturiseşte! spunea Corignan.

În timpul acesta, Mariette îşi revenea puţin câte puţin din uimirea şi din panica ei. Începu să se liniştească, văzându-se lângă un călugăr. Apoi se miră de prezenţa acestui cuvios în

pivniţa casei. E drept că şi atitudinea venerabilului personaj, era dintre cele mai ciudate. Era îmbrăcat cu anteriu, însă pe sub anteriul deschis se vedea lucind o spadă lungă şi solidă; avea şi gluga aceea, care la nevoie putea să afirme autenticitatea cuvioşiei lui, dar de sub această glugă apărea unul din acele capete cum se văd în tablourile de groază; era slab şi numai oase, cu pielea lucitoare, cu ochii de jăratec, care apăreau ca o îndoită laudă a cinstirii vinului de Bourgogne. În orice caz, era un călugăr. Aceasta a fost concluzia liniştitoare la care se opri camerista.

Mariette era o pariziană pe care ducesa de Chevreuse o dăduse doamnei de Lespars. Annaïs nu prea avea multă încredere în ea, dar nu avusese niciodată prilejul să se plângă de ea. Era o iscoadă foarte fină, nervoasă, vaporoasă, foarte calculată şi liniştită. În orice caz, o fată bună şi cinstită, incapabilă de devotament dar şi de trădare.

— Ce trebuie să vă mărturisesc? întrebă ea, cu o naivă şiretenie.

— Să mărturiseşti întâi unde sunt jamboanele, spuse Corignan.

— Jamboanele, domnule şi sfinţite părinte? Jamboanele?!

— Da, vinul e bun. Ar putea să fie şi mai bun. Dar în fine, e bun. Şi fiindcă am văzut întotdeauna că o pivniţă demnă de acest nume conţine şi alimentele care sunt cel mai demn tovarăş al sticlelor, te rog, fata mea, să-mi spui unde sunt jamboanele.

— Dar, pentru Dumnezeu, cuvioşia ta, pentru ce au venit gărzile acolo sus? De ce sparg uşa de la casă? Ce vor de la noi? … Oh! ce zgomot îngrozitor…

— Gărzile? bâlbâi Corignan, cu o voce încâlcită. Aha! îl arestăm pe Trencavel.

Îşi trecu mâna peste ochi, încercând să împrăştie beţia care îl cuprindea amintindu-şi vag misiunea lui. Dar imediat reveni la ceea ce-l preocupa:

— Jamboanele! spuse el pe un ton poruncitor.

Mariette zâmbi şi-l conduse pe Corignan la o despărţitură, unde cu un gest drăguţ, îi arătă o întreagă provizie de diverse alimente. Corignan nu mai spuse nimic. După mutra lui, ai fi spus că se întâmpla ceva foarte grav. El luă dintr-un cui un jambon, pe care începu să-l sfâşie cu ajutorul pumnalului,

reluându-şi locul pe nisip.

— Mulţumesc, fata mea, spuse el. M-ai ferit de un păcat…

— Eu, cuvioşia ta? Un păcat?

— Fără îndoială. Scripturile nu spun: Mâncaţi. Şi nu spun nici: Beţi. Ele spun: Beţi şi mâncaţi. Deci, înseamnă că este oprit să se bea fără a mânca şi a mânca fără a bea. Ehe! eu îmi cunosc teologia, pe moartea dracilor!

— Ce învăţat sunteţi dumneavoastră! spuse Mariette fără ironie.

— Ehe! dar ce ar fi dacă m-ai auzi vorbind latineşte? spuse capucinul.

Tânăra Mariette, din ce în ce mai liniştită de prezenţa acelui demn părinte, îl privea cu admiraţie cum înghiţea hălci întregi din suculentul aliment şi golea sticlele. Corignan, deşi pe trei sferturi beat, remarcă această admiraţie şi o atribui irezistibilului farmec al ansamblului formelor sale.

— Latineşte, da, frumoasa mea copilă, reluă el râzând gros. Îţi place latina?

— Nu ştiu, cuviosule părinte, spuse Mariette.

— Cu toate acestea, e frumoasă, spuse Corignan bălăbănindu-se pe jumătate. De exemplu, ştii cum se spune jambon pe latineşte?

— Vai, cuvioşia ta, de unde să ştiu?

— Se spune „gambonus”, spuse cu gravitate călugărul, scurgând fundul unei sticle… Şi asta nu-i tot, frumoaso! continuă el, ridicându-se în picioare printr-un efort eroic, trebuie să termini spovedania ta.

— Ce să mai mărturisesc la ora asta? zâmbi Mariette, convinsă că iar era vorba de alimente.

— Haide, nu face pe proasta. Mărturiseşte-ţi amorurile, ce-oi vrea, numai mărturiseşte! Grăbeşte-te, fiindcă e timpul să mă urc sus, ca să-l prind pe Trencavel, pe nobila rafinată, pe tâlharul de Saint-Priac şi pe infamul de Rascasse. Pe toţi! Vino-ncoace!

În loc să se ducă spre el, Mariette se dădu înapoi câţiva paşi, înspăimântată de ochii înflăcăraţi ai spionului, de râsul lui şi de mâinile tremurătoare pe care le întindea spre ea. Corignan înainta spre ea mormăind. Mariette fugi înnebunită. Spionul o urmări lovindu-se de pereţi, suflând, mormăind şi în sfârşit, se auzi un zgomot de sticle ce se prăbuşeau, apoi un ţipăt al

Mariettei înspăimântată, apoi un răcnet al lui Corignan, care îşi abătu laba pe biata fată.

— Am prins-o!…

— Înainte! urlă o voce de sus de pe scară.

Rascasse se urcase pe scara de piatră, lăsându-şi tovarăşul în luptă cu demonii nesaţiului şi ai poftelor. Micul spion închise uşa, fără a o încuia însă cu cheia aceea mare din broască. El înainta de-a lungul coridorului, spre bătălia din vestibul. Ceea ce văzu acolo, îl înspăimântă. Cadavrele şi răniţii împrăştiaţi pe lespezile încăperii, sfărâmăturile presărate peste ei, era ceva groaznic. Asaltul, teribilul asalt fusese o tragedie în afară de orice limite – şi acolo sus, Trencavel mai aduna proiectile. Rascasse tresări gândindu-se:

— Leul îşi apără leoaica…

Atunci, făcu o mişcare furioasă, observând că era nebun de admiraţie.

— Cu toate acestea, trebuie să-l arestez! se răsti el.

În momentul acela, văzu gărzile care îşi aranjau muschetele pentru salvă. Ridică privirile. Prin valurile de praf, văzu scara însângerată, ca o fortăreaţă după bătălie, cu treptele acoperite de mobile sfărâmate, scaune rupte, covorul sfâşiat, rampa strâmbată; de-a curmezişul, pe treapta a treia, se afla întins un cadavru cu capul zdrobit; ceva mai sus, un altul, părea viu, odihnindu-se şi surâzând straniu, cu buzele-i îngheţate pe veşnicie. Ce gigant susţinuse nu astfel de asediu? Ce luptător formidabil făcuse aceste ravagii?… Şi deodată, el îl văzu, sus de tot, palid, subţire, cu pieptul umflat într-o atitudine de mortală mândrie – şi lângă el, calmă, enigmatică, cu buzele dispreţuitoare, ea… Annaïs… EROINA acestui tragic episod.

Ca şi în hanul de la Étioles, ca şi adineauri în grădină, micule Rascasse, spionul, simţi un fior alergându-i – repede şi îngheţat – prin şira spinării. Muschetele îşi înălţau gurile ucigătoare spre cele două figuri de sus… Rascasse simţi o înspăimântătoare palpitaţie a inimii şi strigătul pe care voi să-l scoată i se înecă în gâtlej.

— Foc! mugi Saint-Priac. Câteva minute de groaznică tăcere, încetişor, perdeaua neagră întinsă de moarte, se risipea… Fumul se împrăştie. Saint-Priac aştepta nemişcat, învineţit. Trencavel şi Annaïs dispăruseră.

Unde e Trencavel?… Unde e Annaïs?… Morţi!… Nu!… Iată-i, acolo. În salon, lângă uşă, în picioare, în viaţă, înspăimântaţi de cele ce se petrecuseră, năuciţi, el îmbătat de un sentiment în care se dezlănţuiau mii de sentimente, ea gravă şi palpitantă, amândoi uimiţi de lucrul extraordinar, fabulos… care?

Ea fusese!… Da, în clipa în care fitilurile aprinse s-au apropiat de muschete, în secunda în care tunetul focului a răsunat, ea, într-un elan teribil al forţelor ei dezlănţuite şi înmiite ale sufletului ei zburat dincolo de realitate, l-a ridicat pe Trencavel în braţe şi într-un salt, s-a aruncat cu el în salon…

Jos, Saint-Priac şi cei doisprezece arhebuzieri, aşteptau ca fumul să se risipească. Afară, pe strada pustie, în întuneric, nu mai erau decât cinci-şase oameni care păzeau uşa sfărâmata. Aşadar, Saint-Priac aştepta. Poate că fumul nu era decât un pretext. Tremura la gândul că are s-o găsească pe Annaïs moartă. Ochii lui rătăciţi rămaseră fixaţi asupra misterului planşeului invizibil, de sus. Puţin câte puţin, acesta începu să apară. După câteva clipe, el se ivi complet din valul de fum care se ridica. Atunci, un suspin îngrozitor îi umflă pieptul. Buzele-i crispate refuzară să mai pronunţe vreun cuvânt. Apoi mâna i se ridică arătând planşeul din capul scării şi răcni:

— Înainte!

Gărzile se repeziră. Dar în momentul acela, cineva sări în faţa lui Saint-Priac şi strigă:

— Veniţi iute! Ea fuge!…

Era Rascasse. Saint-Priac scoase un urlet de bucurie. Ea fuge! Deci e în viată!… Îşi abătu mâna pe umărul lui Rascasse, cu un răcnet scurt:

— Pe unde?

Am văzut o femeie fugind pe acolo… Ea e… Cine vreţi să fie?… Corignan s-a luat după ea… Fără îndoială că odată ce Trencavel a fost ucis, a coborât pe vreo altă scară… Veniţi… Veniţi odată!…

Saint-Priac se repezi în urma lui Rascasse şi gărzile în urma lui Saint-Priac. Toţi aceştia se înghesuiră în coridor. Rascasse deschise uşa pivniţei. Saint-Priac intră un pas şi atunci un strigăt urcă de jos:

— Am prins-o!…

— Înainte! răcni Saint-Priac. Ţine-o bine, Corignan!…

Toată banda se repezi pe scările pivniţei. Toată banda, afară

de Rascasse!… După ce şi ultimul soldat intră, Rascasse închise uşa şi suci de două ori cheia în broască… Apoi se întoarse înapoi, în vestibul. La picioarele scării, începu să-şi smulgă părul de necaz – totuşi urcă repede în treptele, gemând:

— Ah, mizerabil ce sunt! Ah, trădător! Zi-i, aşa! Am făcut eu, asta! Eu! Rascasse! Cum să-i mai arestez acuma, când am rămas singur?… Cu atât mai rău. Am să încerc să-i prind şi aşa de unul singur.

Deodată se văzu în faţa lui Trencavel şi a Annaïsei.

— Drumul e liber, spuse el. Fugiţi! Şi îşi dădu un pumn în cap, un pumn pe care şi Corignan l-ar fi admirat

— Drumul e liber! se-nfioră Trencavel. Şi Saint-Priac?

— O arestează pe domnişoara de Lespars în pivniţă. Auziţi ce scandal face? Trencavel nu înţelese, dar se repezi spre platformă. Da! Drumul era liber!… Îşi smulse spada din teacă şi gâfâi:

— Veniţi!…

Annaïs înainta cu spada în mână. Trencavel aruncă o privire adâncă spre Rascasse şi spuse:

— Cariera dumitale e spulberată acum. Vino cu mine. Am să-ţi fac cu alta.

Rascasse clătină cu disperare din cap şi răspunse:

— Eu aparţin Eminenţei sale.

Maestrul de scrimă îl salută cu spada pe cocoşat şi coborî. Annaïs îl urma. Li se părea că aceste lucruri erau naturale, că aceasta trebuie să se întâmple la urma urmei, că de foarte, foarte mult timp ar fi trebuit să fie aşa, unul lângă celălalt. Ei coborau printre sfărâmături, printre băltoace de sânge, printre ravagiile asaltului. Amândoi trăiau un vis.

— Hola! Hola! La mine, camarazi!…

Era una din gărzile care rămăseseră la uşa de intrare, care urla. Într-o clipă, toţi şase se repeziră.

Dintr-un salt, Trencavel şi Annaïs fură în stradă. Dâra de lumină aruncată de făcliile din vestibul aureolă rapida viziune. Cei doi tineri, unul lângă altul, cu spada în mână – în jurul lor, figurile teribile, fulgerările oţelurilor. Lupta se încinse. Gărzile vociferau, printre ciocnirile şi clinchetul spadelor. Trencavel duela fără cruţare. Şi a fost superb. Această luptă a fost mai emoţionantă decât o emoţionantă declaraţie de dragoste. Fiindcă acele lovituri de parade, care veneau una după alta şi îi

zăpăceau pe cei ce îi atacau, acele parade sonore, ce clincăneau, repezi, uşoare, acele parade erau toate pentru protejarea Annaïsei! Trencavel se lăsă să fie rănit. Pe Annaïs o apăra el cu spada lui. În curând se sătură de apărare şi voi să atace.

— Domnişoară, spuse el, dacă sunt profesor, să predau lecţii. Eu asta ştiu. Vă convine şi dumneavoastră? Voiţi să luaţi lecţii? Asta ar fi o cinste pentru mine!

— Vă ascult! spuse Annaïs, continuându-şi lupta.

— Ei bine, acoperiţi-vă. Vârful e prea jos. Braţul prea aproape de corp…

Dominând zgomotul luptei, vocea calmă şi puţin cam seacă a maestrului îi dădea lecţii. Annaïs executa cu precizie, atentă – ca în sala de scrimă…

— Legat!… bine! Dublaţi terţa, bateţi, degajaţi adânc!

Un om căzu. Vocea maestrului acoperi vaietul:

— În gardă!… Pe dumneavoastră, domnule, vă omor!… Strângeţi, la naiba! Sunteţi puţin cam laş. Mai de aproape! Una, două, tăiaţi, lovitură dreaptă şi adânc!…

Doi oameni se prăbuşiră: unul rănit de Annaïs, celălalt, ucis de Trencavel. Panica se abătu deodată asupra celor trei rămaşi; se auzi fuga lor pierdută în adâncul nopţii. Lecţia de scrimă era terminată. Annaïs salută cu spada roşie de sânge şi spuse:

— Mulţumesc, domnilor… dar de ce râdeţi?

— Mă gândesc la secundul meu. Bietul Montariol are să fie furios. Nu-i mai rămâne decât să se spânzure, cum îi spunea lui Crillon, Lustrul…

Râsul îi îngheţă deodată pe buze; Henric al IV-lea… voise să spună… era tatăl Annaïsei. Fiică de rege! El se simţi mic, slab, sărac; din instinct, se îndreptă şi o salută cu un gest larg. Ea îşi ştergea spada, pe care apoi şi-o puse în teacă; vocea îi tremura puţin:

— Vreţi să mă conduceţi, domnule, până la palatul de Chevreuse?

Amândoi porniră la drum, fără un cuvânt. Lecţia se isprăvise. Se isprăvise visul eroic.

Ea era fiica unui rege. El era un biet maestru de scrimă.

Capitolul XXXVI – REGELE LUDOVIC AL XIII-LEA

ÎN ZORII ZILEI, cardinalul de Richelieu era în picioare. Regele trebuia să se ducă la Fontainebleau şi îl chemase pentru ora opt dimineaţa; Eminenţa Sa toată noaptea aşteptase întoarcerea lui Saint-Priac; la început cu bucuria surdă a triumfului apropiat, apoi cu nerăbdarea îngrijorării şi în cele din urmă cu febra îndoielii. Nici Saint-Priac, nici Rascasse, nici Corignan. În zori, nimic. La ora şase nimic! Pe la ora şapte, cardinalul plecă la Luvru şi văzu în curte echipajul reginei, care trebuia să-l întovărăşească pe Ludovic, cu femeile sale.

Anna de Austria sosise, părăsind Val-de-Grâce de la ora şase, ca să vină la ordinele regelui şi tiranicului său soţ.

Un număr de gentilomi defilau, călări pe cai frumoşi. Dar sub pelerinele lor de satin sau de catifea, atât de mătăsoase, aproape toţi cavalerii purtau cuirase din piele de bivol şi gulerele înalte metalice, care le apărau gâturile, umerii şi partea de sus a pieptului, de loviturile de spadă.

În anticamere, aşteptau femeile reginei. Una din aceste femei, tânără, frumoasă, pândea sosirea cardinalului. Era doamna de Givray. Ea se apropie de el şi în timp ce se înclina sub binecuvântarea lui, spuse cu o voce înceată, grăbită:

— Regina a avut iar o întrevedere cu Delfinul.

— Delfinul era singur?

— Mareşalul de Ornano îl întovărăşea.

Şi, spioana, cu un pas uşor, se duse lângă celelalte doamne cu care începu să râdă!

La trecerea cardinalului se făcea tăcere. Toată lumea se înclina. Un vânt de groază şi de respect pleca toate capetele. Escortat de doi-trei gentilomi ai casei sale, el mergea cu un pas suplu, fără să dea – în aparenţă – nici o atenţie acestei veneraţii care îi făcea o atmosferă specială, dar în sufletul lui se desfăta.

Richelieu fu introdus în apartamentul regelui. Cardinalul intră cu o înfăţişare de stăpân în cabinetul regelui şi văzu, stând în picioare lângă un fotoliu, un gentilom de douăzeci şi şase de ani, îmbrăcat în catifea cenuşie, cu o cravaşă în mână, într-o atitudine lenevoasă şi bolnăvicioasă, cu ochi mânioşi, cu fruntea morocănoasă sub părul lung, care îi cădea în bucle până pe umeri.

Era Regele Franţei.

Anna de Austria intră în cabinet pe o uşă, exact în momentul când Richelieu îşi făcu apariţia pe o alta. Cardinalul se opri scurt şi se clătină. O paloare de moarte i se năpusti pe faţă, mâinile i se crispară şi îşi înăbuşi un suspin.

Şi acestea, fiindcă regina era frumoasă, avea acea frumuseţe radioasă la care melancolia şi lacrimile de curând şterse nu făceau decât să adauge un farmec în plus. Fiindcă Richelieu o iubea cu mintea şi cu inima lui, fiindcă pentru un zâmbet de-al ei, el şi-ar fi abandonat şi puterea. Şi în sfârşit, fiindcă această femeie atât de frumoasă, atât de adorată aruncase asupra lui una din acele priviri de gheaţă, care spun: Niciodată!

Atunci Richelieu, care văzuse toate capetele înclinându-se în faţa lui, plecă şi el capul, la rândul lui.

— Sire, spuse el, am venit la ordinele Majestăţii Voastre şi în acelaşi timp am onoarea de a vă anunţa că eu mă voi instala chiar azi în noul meu palat…

Regina nici nu clinti.

— Sire, spuse ea cu răceală, eu venisem să-i cer Majestăţii Voastre permisiunea de a nu-l întovărăşi la Fontainebleau şi de a rămâne în biata mea locuinţă de la Val-de-Grâce…

Mânia şi începuse să se urce pe fruntea lui Ludovic al XIII-lea. Richelieu îi făcu un semn aproape imperceptibil. Regele rămase o clipă uimit, dar fiindcă Richelieu repetă semnul, spuse:

— Atunci faceţi cum… doriţi, Doamnă. Eu am pretenţia de… de a nu vă tulbura în… izolarea voastră.

Anna de Austria făcu o plecăciune adâncă în faţa regelui şi ieşi fără a-şi întoarce măcar privirea spre cardinal, care rămânea alb ca varul, de dragoste şi de furie.

— Sire, spuse atunci cardinalul, e mai bine să-i inspiraţi încrederea reginei. Din cauza aceasta am rugat-o pe Majestatea Voastră de a-i lăsa toată libertatea. Dar eu sunt aici şi veghez.

Ludovic al XIII-lea aruncă asupra ministrului său o privire neagră de ură şi poate că şi de disperare.

— Da, mormăi el, ştiu că dumneavoastră vegheaţi, domnule. Bunurile mele, coroana mea, până chiar şi onoarea mea sunt în mâinile dumneavoastră şi persoana mea însăşi se bucură şi ea de această protecţie de netăgăduit. Unde aş fi ajuns eu fără dumneavoastră? Graţie zelului dumneavoastră, eu plutesc pe deasupra… pericolelor regalităţii.

Regele izbucni într-un râs amar. Această înţepătoare şi

întunecată ironie era caracteristică temperamentului său. Richelieu înţelesese prea bine. Ludovic se aruncă într-un fotoliu.

— Sunt obosit, spuse el cu acel ton morocănos, pe care îl pierdea foarte rar. Toate acestea îmi sfâşie inima şi mă înspăimântă. Aşadar, Gaston… fratele meu! da, fratele meu, ar fi îndrăznit… Ah! domnule, ce paznic teribil sunteţi!

Şi foarte încet, ca pentru el însuşi, adăugă:

— Aş fi preferat să nu ştiu asta!

Ludovic al XIII-lea, timp de câteva minute, rămase tăcut. Richelieu era nepăsător.

— Să vedem, reluă regele, aşadar dumneavoastră spuneţi că e vorba să mă închidă într-o mânăstire, sau într-un mormânt şi că atunci regina are să-l ia în căsătorie pe fratele meu, devenit şi el rege la rândul lui? Spuneţi! Asta e, nu? Asta a descoperit prevederea şi zelul dumneavoastră?

— Oh! sire, spuse în sfârşit Richelieu, cu o linişte sinistră, să nu exagerăm nimic, vă implor, Majestate. Cerul să fie lăudat, nici regina şi nici Delfinul nu şi-au formulat astfel de gânduri ofensatoare. S-a spus numai atât, că dacă regele ar muri, fratele său – în mod natural – s-ar urca pe tron şi atunci ar fi aproape o datorie pentru el să n-o retrimită pe regină în Spania…

— Asta-i tot?

— Da, Sire; dacă Majestatea Voastră ar muri… sau ar abdica

— Să mor ca Henric al III-lea şi Henric al IV-lea… sau să abdic ca şi Carol Quintul, murmură Ludovic al XIII-lea…

O tăcere lungă, teribilă.

— În familia mea! continuă Ludovic al XIII-lea. Propriul meu frate!….

— Sire, spuse Richelieu înclinându-se, am onoarea a vă cere arestarea fratelui meu, Louis de Richelieu.

Ludovic al XIII-lea, îşi ridică cu vioiciune capul. O cută dispreţuitoare îi crispa buzele-i palide.

— Da, spuse el încet. Vă înţeleg, domnule. Nu mai există familie, nici frate, nici soţie, nu e aşa, atunci când e vorba de politică?

— Atunci când e vorba de siguranţa statului, Sire.

— Fie. Ce a făcut noul cardinal împotriva siguranţei Statului? Să vedem… spuneţi-mi dumneavoastră asta, dumneavoastră care sunteţi fratele lui!

— Sire, nu l-a ascultat pe rege şi nu a părăsit Parisul, decât

azi poate de abia.

— Eh!...

— De fapt, asta nu-i nimic, cu toate că e necesar să se impună o ascultare oarbă tuturor ereţilor aceştia. Dar dacă eu v-am cerut pălăria de cardinal pentru fratele meu, am făcut-o pentru a-l îndepărta de Paris. Şi dacă am vrut să-l îndepărtez de Paris, am făcut-o deoarece el susţine pretenţiile acelei intrigante, acelei aventuriere...

— Fata bietei Lespars?

— Da, Sire. Ea a găsit în fratele meu cel mai înflăcărat apărător...

— Dar dacă totuşi ar fi adevărat? Dacă domnişoara de Lespars, adăugă Ludovic al XIII-lea roşindu-se, ar fi într-adevăr fiica tatălui meu?

— Prin aceasta ar fi şi mai periculoasă. Dar e numai o închipuire a aceleia pe care binevoiţi a o numi „biata Lespars” şi care era de fapt cea mai temută aventurieră... Sire, aceste himerice pretenţii, pot aduce tulburări în mijlocul nobilimii noastre, şi aşa prea puţin dispusă să asculte de disciplina pe care noi trebuie să le-o impunem. Vă cer arestarea fratelui meu...

Ludovic al XIII-lea a fost un om ciudat de slab. Adeseori a fost şi crud. În el zăcea o boală şi poate chiar şi o mizantropie. Însă era un gentilom. În adâncul inimii era un perfect gentilom. Chiar atunci când nobilimea conspira împotriva regalităţii şi când el îl lăsa pe Richelieu s-o decapiteze, în fundul inimii lui el conspira la un loc cu ei.

— Domnule cardinal, spuse el, eu am o foarte mare prietenie faţă de fratele dumneavoastră. Nu vreau...

— Dar Sire! îl întrerupse Richelieu.

— Când regele a spus: *vreau, sau nu vreau*, nu mai rămâne decât să fie ascultat, spuse Ludovic al XIII-lea. Vreau ca noul meu cardinal să ajungă în linişte în oraşul său Lyon...

— Dorinţele regelui meu sunt ordine pentru mine.

— Puteţi spune voinţa mea, cardinale. Şi acum, terminaţi-vă raportul.

Cuvântul îl biciui pe Richelieu. El îşi dădu seama că dacă nu i se împotrivea, autoritatea lui era pierdută. El înţelese că regele se afla într-unul din ceasurile lui de efemeră revoltă. Atunci, el îşi luă acea mască de mândrie pe care părintele Joseph îl

învăţase să o poarte.

— Sire, spuse el înălţându-se, palid de tot, un ministru discută afaceri de Stat, şi nu dă raportul. Din momentul când Majestatea Voastră vede în mine un simplu locotenent de poliţie, eu mă retrag. Sire, am onoarea a vă cere concedierea mea.

Lovitura era îndemânatica îi reuşea totdeauna… sau aproape totdeauna.

— Domnule, spuse Ludovic al XIII-lea cu demnitate, eu văd în dumneavoastră unul din supuşii mei. Mi se pare că mai sunt rege. Cam puţin, e drept, însă dumneavoastră îmi datoraţi ascultare până în ziua în care voi fi intrat în mânăstirea sau mormântul pe care vor să mi le deschidă. Deci vă ordon să vegheaţi asupra noastră cu acel devotament care face din dumneavoastră primul din supuşii noştri…

— Ah! Sire… murmură Richelieu, simulând o împăcare.

— Eu spun primul dintre supuşii mei şi dacă sunt cuvinte pe care eu le şterg din inima mea de îndată ce gura le-a pronunţat, pe acesta, domnule, eu îl întăresc cu toată puterea. Aşadar, vorbiţi, domnule, vă ascult…

Şi Ludovic al XIII-lea se lăsă pe spate în fotoliu şi reluă cu o ascunsă nepăsare:

— Cerându-mi arestarea propriului vostru frate şi indicându-mi prin aceasta că afecţiunea familială trebuie să se şteargă în faţa intereselor de Stat, dumneavoastră aţi pretins…

Regele se opri, jucându-se cu cravaşa. Richelieu îl urmărea cu atenţia încordată a jucătorului.

— Să vă cer arestarea domnului duce de Anjou? făcu el, sondând terenul. Asta doreaţi să spuneţi, Majestate?…

Ludovic al XIII-lea tăcu. Richelieu făcu un gest imperceptibil de mânie.

— Sire, spuse el. Şi dacă v-aş cere această arestare?

— Ah! Ah! făcu Ludovic al XIII-lea, ridicându-se brusc.

Se priviră amândoi, cu intensitate. Fiecare din ei dorea cu furie dispariţia lui Gaston de Anjou, dar nici unul nu voia să-şi ia responsabilitatea acestui înspăimântător scandal. În câteva clipe, Richelieu îşi făcu socoteala forţelor şi chibzui că de bună seamă, arestarea ducelui de Anjou putea să răscoale nobilimea şi încă nu era în măsură să strivească o asemenea putere.

— Mai îmi lipsesc încă vreo câteva capete! mormăi în sinea lui. Sire, reluă el, acesta e adevărul, eu aş vrea să-l întemniţez

pe Monseniorul, fratele Vostru, dar închisoarea pe care intenţionez eu să i-o dau, va fi foarte dulce: trebuie să-l căsătorim.

Ludovic al XIII-lea îşi reluă locul în fotoliu.

— Trebuie, continuă cardinalul, trebuie să grăbim unirea Delfinului, cu domnişoara de Montpensier. În felul acesta, zgomotele se vor înăbuşi, presupunerile vor cădea şi speranţele se vor prăbuşi. În felul acesta, Delfinul va fi separat de Majestatea Sa regina, mult mai bine chiar decât de zidurile unei temniţe. În felul acesta, îl vom smulge sfaturilor perfide ale acelora care îl înconjoară.

— Numiţi-i, spuse regele cu o voce schimbată.

— Ducesa de Chevreuse, Principesa de Condé, domnul de Vendôme, fratele său, Marele-Stareţ – toţi inamici de-ai Majestăţii Voastre! În curând voi avea şi dovezi împotriva lor.

— Şi în aşteptarea acestor dovezi?

— Să dăm o lovitură, pentru a-i avertiza pe îndrăzneţi că trăsnetul e aici, gata să-i spulbere! Să-l prindem pe cel mai activ dintre aceşti răi sfetnici, chiar pe acela care are cel mai mare ascendent asupra minţii slabe a ducelui de Anjou…

— Mareşalul de Ornano?

— Majestatea Voastră l-a numit. Da, Sire, acela care a fost instructorul principelui, acum a devenit sufletul blestemat care îl conduce. E timpul, Sire. Tocmai am aflat că Ornano a avut iar o întrevedere secretă cu…

— Termină, cardinale!

— Cu regina, Sire!

Ludovic al XIII-lea era alb ca varul. Se ridică cu un efort, îşi duse mâna la frunte, făcu de două ori ocolul cabinetului şi, întorcându-se spre Richelieu, spuse:

— Vă puteţi retrage, domnule cardinal.

Richelieu se înclină şi fără zgomot părăsi apartamentul regal.

În aceeaşi seară, Ornano era închis într-un cupeu care plecă numaidecât în cursul nopţii. Închisoarea pe roţi se opri în curtea castelului Vincennes şi în curând uşa se închise în urma prizonierului.

Capitolul XXXVII – ALTEŢA SA DUCELE DE ANJOU

A DOUA ZI DE DIMINEAŢA, vestea arestării făcu mare vâlvă în oraş şi la Curte. O mulţime de gentilomi îşi exprimau cu glas tare indignarea lor. Regina alergase la Luvru, întrebându-se dacă această lovitură de trăsnet nu prevestea vreo furtună teribilă pentru ea. Delfinul era şi el acolo, înjurând, făcând scandal, strigând că el are să facă să i se dea drumul mareşalului. Se aflau acolo şi contele de Chalais, enervat; Louvigni, palid de tot, marchizul de la Valette, îngrijorat; Bouteville şi Beuvron, neîmpăcaţi; Marele Stareţ de Bourbon, alergând de la un grup la altul; César de Vendôme rece ca de obicei, calculând de unde bătea vântul; în sfârşit, se aflau patru gentilomi augevini nou veniţi, pe care Gaston de Anjou urma să-i prezinte regelui său frate: Chevers, Liverdan, Fontrailles şi Bussière…

Singură, principesa de Condé, pentru dragostea cărei Ornano îşi riscase libertatea şi viaţa, lipsea din apartamentele sale. Regele auzea murmurul acestei mulţimi care înţesase camerele. Ducele de Anjou intră la fratele său, însoţit de cei patru tineri, pe care dorea să-i prezinte. În salonul particular, care se afla înaintea cabinetului regal, o întâlni pe regină. În momentul acela uşa cabinetului se deschise şi cancelarul de Aligre ieşi dinăuntru. Furios, Gaston se îndreptă spre el şi îi strigă:

— Dumneavoastră l-aţi arestat pe bietul meu Ornano?

Regele apăru în uşa cabinetului. În acelaşi timp, în capătul celălalt al salonului, apărea Richelieu, care intrase fără zgomot. Gaston nu-l văzu nici pe unul, nici pe celălalt şi urlă:

— Vorbiţi odată, domnule! Dumneavoastră?…

— Monseniore, bâlbâi de Aligre, îndrăznesc să-i afirm Alteţei Voastre Regale că eu nu am nici un amestec în acest penibil eveniment…

— Domnule de Aligre, spuse o voce seacă şi tăioasă, de aici înainte nu mai sunteţi păstrătorul sigiliilor…

— Monseniore! murmură cancelarul întorcându-se spre Richelieu, care se apropia de el.

— Până în două zile veţi pleca din Paris şi vă veţi duce să vă odihniţi la domeniile dumneavoastră de pe Riviera.

— Exilat!…

— Da, făcu cu asprime îmblânzitorul. Exilat. Consideraţi-vă norocos că nu vi se întâmplă ceva mai rău. Când cineva are onoarea de a fi cancelarul regelui, nu se scuză de măsurile pe

care le contrasemnează pentru binele Statului. Duceţi-vă, domnule.

Aligre ieşi clătinându-se, zdrobit de dizgraţia neprevăzută care cu două minute mai înainte i s-ar fi părut un coşmar imposibil – înjunghiat pe la spate şi de acest cuvânt aruncat de rege:

— Foarte bine!…

Printre persoanele prezente, a fost o clipă de uimire. Richelieu juca o partidă supremă. Gaston, pământiu la faţă de furie, bâlbâindu-se, îmbătat de necaz, făcu doi paşi spre cardinal.

— Atunci, dumneavoastră aţi făcut-o? Spuneţi! L-aţi arestat pe prietenul meu, instructorul meu, părintele meu!

Richelieu se înălţă, se întoarse pe jumătate spre regină şi spuse:

— Eu!

Gaston rămase o clipă tăcut, trăsnit de îndrăzneala cardinalului. Apoi răcni cu toată puterea:

— Iezuitule! Iezuit roşu!…

— Monseniore, spuse Richelieu foarte palid, dumneavoastră puteţi fără teamă să încercaţi să mă umiliţi, fiindcă ştiţi că eu nu pot cere arestarea fratelui regelui!

— Hei! Hei! strigă regele, apucându-l pe Gaston de braţ. Intră aici, frate!

Şi îl împinse în cabinet, unde intră şi el, odată cu regina, urmărită cu privirea triumfătoare a lui Richelieu. Gaston se aruncă în fotoliu şi începu să plângă cu zgomot

— Sire, spuse regina, eu venisem s-o rog pe Majestatea Voastră să-şi îndulcească asprimea ce a avut-o cu privire la un om care e unul dintre credincioşii mei. Dar după cele ce am auzit acum…

— Ei! Doamnă, se răsti Ludovic al XIII-lea, veţi mai auzi multe! Şi îndreptându-se spre ea, cu braţul întins, cu mâna crispată, ca şi când ar fi vrut s-o aresteze chiar şi pe ea: Eu, doamnă, am pus să fie arestat Ornano al dumneavoastră! Înainte de a fi dintre credincioşii voştri, eu înţeleg ca să fie credincios statului, regelui! Şi, pe moartea diavolilor! Câţi trădători, atâţia prizonieri, aşteptând ca justiţia să se informeze şi capetele să cadă, cât de sus ar fi aşezate, chiar dacă ar trebui să fie căutate până lângă tronul meu!

Gaston încetă din plâns, se ridică şi se simţi scuturat din cap

până în picioare de un fior de groază.

— Credincioşii dumneavoastră! continuă regele cu o ironie teribilă. Credincioşii dumneavoastră conspiră, doamnă, şi fiindcă dumneavoastră îi susţineţi, înseamnă că şi dumneavoastră…

— Sire, spuse Anna de Austria cu acel dispreţ suprem care se potrivea atât de minunat semeţei sale frumuseţi, eu cred că vreţi să o insultaţi pe Regina Franţei. Eu vreau să-l scutesc de această ruşine nu pe rege, nici pe soţ, ci pe gentilomul din dumneavoastră, de aceea mă retrag la Val-de-Grâce…

— Ba nu, pe moartea tuturor dracilor! mugi Ludovic al XIII-lea într-o furie frenetică. Se primeşte şi se vede prea multă lume la Val-de-Grâce. Veţi rămâne la Luvru, doamnă! Intraţi în apartamentele dumneavoastră şi să nu mai ieşiţi de acolo fără ordinul meu!…

— Adio, Sire! îl întrerupse mândra spaniolă. E mai convenabil pentru demnitatea mea să nu ascult mai mult. Dar Europa va fi uimită când va afla cum este tratată la Curtea Franţei o urmaşă a Casei de Austria.

Şi înainte ca regele să poată răspunde la această ameninţare, fără nici un fel de ascunziş, Anna părăsise câmpul de bătaie. Gaston tremura din toate membrele. Ludovic al XIII-lea se plimba agitat, biciuindu-şi cizma cu capătul cravaşei.

— Să fie introdus domnul cardinal! ordonă el cu o voce şovăitoare. Apoi, întorcându-se spre Delfin: Acum între noi doi, frate!

— Sire, spuse Richelieu intrând şi judecând dintr-o privire în ce stare de spirit se află Gaston. Sire, voiţi să-mi permiteţi să-l întreb pe Alteţa Sa întrucât am meritat eu mânia Sa?

— Mărturisesc, spuse Delfinul, că am venit la Luvru foarte furios contra dumneavoastră, domnule cardinal… Ei! continuă el văzând gestul pe care îl schiţa fratele său, nu din cauza lui Ornano al vostru, Sire!

— Sublim! murmură Richelieu în sine.

Într-adevăr, acel „al vostru” era sublim, sublim ca laşitate.

— Ei bine! făcu regele mai potolit de această dare înapoi a fratelui său, care semăna mai mult a fugă. Atunci spune-ne adevăratul motiv al acestei nemărginite mânii.

— Sire, spuse Gaston, eu am fost insultat şi încă nu sunt răzbunat Eu, fratele Vostru, eu, fiul lui Henric al IV-lea, eu nu pot să obţin scuzele pe care le-ar obţine ultimul burghez din Paris!

Ludovic al XIII-lea încruntă din sprâncene şi privi pieziş spre Richelieu, care îşi muşca buzele.

— Dacă eu aş fi ştiut, continuă Gaston triumfător, că mareşalul era acuzat de a fi întreprins ceva împotriva Statului, l-aş fi arestat eu însumi! În orice caz, m-aş fi ferit pe cât se poate să mă folosesc de un asemenea pretext, ca să las să-mi izbucnească legitima mea indignare. Căci Majestatea Voastră cred că ghiceşte că izbucnirea mea din salon nu a fost decât un pretext.

— Să binevoiască Alteţa sa Regală să se explice mai clar, spuse Richelieu.

— Da, explică-te, Gaston, eu sunt convins că tu te înşeli în ceea ce-l priveşte pe bietul cardinal.

— Veţi vedea, Sire. Este adevărat, cardinale, că în două rânduri diferite am depus câte o plângere împotriva unui maestru de scrimă numit Trencavel? Omul acesta, prin cuvintele lui, prin gesturile lui, prin atitudinea lui a comis împotriva mea o crimă de les-majestate, fiindcă ştia cine sunt.

— La naiba, cardinale. E adevărat? se răsti Ludovic al XIII-lea.

— Da, Sire. Şi am primit plângerile legitime de care vorbeşte Alteţa Sa.

— Şi Trencavel încă nu e arestat! strigă Gaston de sus.

— Sire, spuse Richelieu, am dat ordine Marelui Prefect. Dacă acest Trencavel încă nu e arestat, e din cauză că e un drac şi jumătate…

— A! Vezi, Gaston, că domnul cardinal se ocupă de răzbunarea ta?

— Da, Sire, făcu Delfinul, făcându-se că încă mai e îmbufnat. În cazul ăsta, îi mulţumesc Eminenţei Sale.

— Monseniore, continuă Richelieu surâzând, dacă Alteţa Voastră Regală s-ar fi găsit ieri în strada Courteau…

— Strada Courteau? îl întrerupse Gaston, cu o tresărire de groază.

— Da, Monseniore. Aţi fi numărat atunci nouă cadavre şi vreo şase răniţi grav: opera acestui blestemat de Trencavel împotriva propriilor mele gărzi, pe care eu le trimisesem să-l prindă.

— Oho! exclamă furios regele. Păi atunci e cu adevărat un drac şi jumătate, cum spuneaţi! Pe burta lui Iuda, trebuie să fi fost o bătălie cumplită! N-aţi aflat?

— Omul e de temut, Sire, dar nu are să întârzie să ne cadă în

mâini. Alteţa Sa e satisfăcută?

— Daţi-mi mâna, domnule cardinal, spuse Gaston, care se făcea că e încântat. Nu ştiam de asta. Drace! Propriile voastre gărzi!… Ah! eu sunt cu atât mai mulţumit de cele ce-mi spuneţi acum, cu cât eu însumi am avut ocazia să vă aduc un imens serviciu.

— Mie? făcu Richelieu cu neîncredere.

— Ce serviciu i-ai adus? Să vedem, zâmbi Ludovic al XIII-lea.

— Sire, patru gentilomi din Casa mea l-au salvat pe fratele său, pe noul cardinal.

Richelieu se înclină, dar făcuse aceasta ca să-şi ascundă tulburarea. De data asta a fost rândul lui să tremure.

— Sire, continuă Gaston, aceasta îmi aminteşte adevăratul motiv al vizitei mele la Majestatea Voastră. Patru din angevinii mei au îndeplinit isprava de care vorbesc; şi pentru a-i recompensa, le-am promis să-i prezint regelui.

— Ei bine, introdu-i… – Cardinale, adăugă regele cu voce înceată, în timp ce Gaston alerga spre uşă, fratele meu v-a adus într-adevăr un serviciu, salvându-l pe al dumneavoastră…

— Sire, bâlbâi cardinalul înspăimântat, Majestatea Voastră nu bănuieşte că… împotriva propriului meu frate…

— Tăcere cardinale! Şi să nu mai aud vreodată spunându-se că acest demn gentilom a fost ameninţat…

— Sire, spuse în momentul acela ducele de Anjou, iată-i pe domnii de Fontrailles, de Bussière, de Liverdan şi de Chevers, toţi nişte buni gentilomi, care vă vor povesti ei înşişi întâmplarea, dacă veţi binevoi a le permite.

La aceste asigurări de devotament, cei patru cavaleri tresăriră. Sub privirea limpede a cardinalului, se simţiră îngălbenind. Erau foarte tineri şi se socoteau nişte nemernici făcând… acest demers pe care ei îl acceptaseră în interesul conspiraţiei – adică al Annaïsei… Ei nu ştiau încă, atunci, că viaţa e făcută numai din înşelăciuni.

— Domnilor, spuse regele cu acea amabilitate pe care ştia s-o aibă faţă de lume, s-ar părea că l-aţi fi salvat pe domnul cardinal de Lyon de un oarecare pericol care l-ar fi ameninţat?

— Oh, Sire, de fapt e mult mai puţin, spuse Bussière.

— Totuşi, povestiţi-mi.

— Sire, spuse Fontrailles, care luă cuvântul la un semn al camarazilor săi, fiindcă Majestatea Voastră ordonă, iată cum

stau lucrurile: înainte de a părăsi Parisul, Eminenţa Sa a venit să-şi ia adio de la Alteţa Sa şi ne-a spus că împrejurimile Parisului sunt puţin sigure pentru cel ce voiaja şi ne-a rugat să-l escortăm pe Eminenţa Sa câteva leghe. Asta am şi făcut, având grijă a ne menţine la o distanţă ce făcea să nu fim văzuţi de cardinal, a cărui bravură fără îndoială că s-ar fi simţit jignită de această solicitudine pe care o îndreptam asupra persoanei Sale.

— Foarte bine! spuse Ludovic al XIII-lea cu un zâmbet şi cu un gest de aprobare.

— Pe drumul spre Sens, la trei leghe de Fontainebleau, s-a petrecut acţiunea ce vreau să v-o descriu. Se lăsase noaptea. La cinci sute de paşi înaintea noastră, auzirăm nişte strigăte. Era servitorul Eminenţei Sale, care striga ajutor…

— Ha! spuse bucuros regele. Şi afacerea a fost înfierbântată? Povestiţi-mi puţin cum a fost.

— La primul strigăt, noi am dat pinteni, am galopat şi am ajuns la timp pentru a-l vedea pe cardinal care îşi împinsese calul lângă talazul drumului ca să nu mai poată da înapoi şi duela împotriva a patru nemernici care fără îndoială voiau să-l jefuiască. Noi am căzut asupra tâlharilor. Liverdan l-a doborât pe unul din ei cu mânerul spadei, Chevers l-a străpuns pe un altul, Bussière i-a zdrobit ţeasta celui de-al treilea cu o împuşcătură de pistol şi cel de al patrulea fugi în galop, urmărit în zadar de mine, timp de o jumătate de oră. După aceea, am însoţit pe Eminenţa Sa până la Sens, smulgându-i promisiunea că nu va mai călători decât ziua şi primind în schimb binecuvântarea sa.

— Haide, spuse regele, sunteţi nişte băieţi de treabă. Drace, aş fi vrut şi eu să văd cum i-aţi bătut pe nemernici!

— Domnilor, spuse atunci Richelieu pe un ton prefăcut, puteţi conta pe recunoştinţa mea. Mult iubitul meu frate vă datorează viaţa. N-am să uit aceasta. Vă consider prietenii mei şi cu începere de azi, porţile Palatului Cardinal vă sunt deschise.

— Şi eu adaug: şi cele ale Luvrului. Duceţi-vă, domnilor. Rămâi, Gaston, spuse regele.

Cei patru cavaleri ai Annaïsei se retraseră. Când ajunseră afară, se priviră cu un aer întunecat, îngânduraţi.

— Domnilor, spuse Chevers, ce credeţi dumneavoastră despre asta?

— Eu spun că jucăm un rol urât, se răsti Fontrailles. L-am salvat pe cardinalul de Lyon, e drept, dar nu pentru Delfin.

— Eu spun, mormăi Liverdan, că e cam trist din partea Delfinului că ne-a făcut să jucăm rolul acesta.

— Iar eu adaug, spuse Bussière, că acest rege, pe care noi l-am înşelat, mi se pare un rege foarte bun. Mai spun că noi conspirăm împotriva lui şi că în consecinţă, n-ar fi trebuit să acceptăm mărturisirea favoarei sale. Domnilor, ne aflăm într-o situaţie penibilă.

— Dar e pentru ea! răspunse ceilalţi trei.

Şi Fontrailles adăugă:

— Ei bine, fiindcă ne-am angajat, să mergem până la capăt. Dar să începem prin a scăpa de Trencavel…

— El a salvat-o, spuse Chevers îngândurat.

— Da, scrâşni Bussière, el a susţinut atacul contra gărzilor lui Richelieu.

— El a salvat-o! repetă Chevers, cu un suspin.

— Motiv în plus ca să-l omorâm, se răsti Fontrailles. Noi am făcut un jurământ: Trencavel ne-a insultat. Şi iată că ne insultă din nou bătându-se pentru ea, lângă ea! Domnilor, noi suntem pierduţi dacă-l lăsăm să trăiască pe acest om de nimic!

— Ei bine să-l căutăm! Să-l găsim.

— Şi să-l omorâm!…

Cei patru tineri ieşiră din Luvru, palizi de gelozie.

Pofta de ucis îi stăpâni.

Să ne mai întoarcem o clipă la Luvru.

Regele, ducele de Anjou şi Richelieu rămaseră singuri în cabinet. Cardinalul făcu un semn lui Ludovic al XIII-lea, care fără îndoială, îl înţelese.

— Domnule frate, spuse regele bâlbâindu-se mai mult ca oricând, ai luat în sfârşit o hotărâre? Te-ai hotărât în sfârşit să faci această căsătorie care ne convine din toate privinţele? Mi se pare că v-am lăsat timp pentru a reflecta. Şi fiindcă sunteţi aici, vă spun: e timpul… credeţi-mă, e timpul! continuă Ludovic a cărui privire se aprinse şi a cărui voce se îneca. Altfel voi fi silit să mă gândesc că aveţi vreun motiv ascuns de a respinge nu numai pe domnişoara de Montpensier, dar chiar însăşi ideea unei căsătorii. Şi acest motiv ascuns…

Regele se opri brusc. Adevărul era să-i scape de pe buze. El scoase un fel de geamăt de furie, la care Gaston răspunse cu un geamăt de spaimă. Richelieu, nepăsător, privea încăierarea

celor doi fraţi.

„Totul e descoperit, urlă Gaston în sine. Totul e pierdut. Sunt un om mort!”

— Sire spuse el făcând un efort suprem ca să pară calm, cine vă spune că eu nu vreau să mă însor?

— Aha’ făcu Ludovic al XIII-lea, agăţându-se de această speranţă.

— Majestatea Voastră să-mi aleagă o soţie pe gustul meu, continuă Gaston, şi atunci sunt gata să mă cunun.

Ludovic al XIII-lea merse spre fratele său şi spuse pe un ton de nespusă rugăminte:

— Frate, spui adevărat?…

— Pe Dumnezeu şi pe onoarea mea, spuse Gaston.

Ludovic al XIII-lea se clătină, se duse să se trântească în fotoliul său, îşi puse capul în mâini şi izbucni în suspine… Richelieu îşi încrucişase braţele. Acum privea spre uşa prin care ieşise ceva mai înainte Anna de Austria. Şi privirea aceea era plină de ură şi de ameninţare. Gaston tremura: vedea eşafodul înaintea lui…

Ludovic al XIII-lea, după câteva secunde se linişti. Se ridică şi trecându-şi braţul pe după gâtul fratelui său, spuse:

— Bunul meu frate, spuse el surâzând. Aşadar, vrei să te însori?

— Cât mai curând! exclamă Delfinul, izbucnind în râs. Şi dacă Domnul cardinal va veni să-mi binecuvânteze căsătoria, bucuria mea va fi completă. Găsiţi-mi o soţie, Sire! Cu adevărat, mă simt sătul…

— Cardinale, cardinale, făcu Ludovic al XIII-lea râzând şi el, plin de bucurie. Repede, o soţie pentru acest bătrân băiat de optsprezece ani!

— Ei bine, spuse cardinalul zâmbind, eu nu văd decât pe domnişoara de Montpensier…

Şi zâmbetul acela era mortal; vocea-i părea că filtrează fierea, numai fiere.

— Ei bine, reluă regele, ce zici tu de asta, Gaston?

Ducele de Anjou păru că se gândeşte un moment. Apoi:

— Ei, bine Sire, fiindcă voiţi părerea mea, n-o iubesc deloc pe domnişoara de Montpensier…

— Ei! nu e vorba de dragoste. E vorba de politică. Tu nu ştii ce e asta. Să vedem, bunul meu frate, fă asta pentru domnul

cardinal… şi pentru mine!

— Ei bine! Sire, accept! Dar lăsaţi-mi două-trei luni ca să mă obişnuiesc puţin câte puţin cu ideea de a mă însura cu politica! …

Ludovic al XIII-lea îl strânse pe fratele său în braţe. Apoi începu să meargă prin cameră cu paşi mari, înşirând imensele avantaje ale acestei uniri şi serbările splendide pe care socotea să le dea. Întinerit cu zece ani, cu ochii vioi, cu glasul sonor, cu vorbele curgătoare… era radios.

Gaston nu avea decât optsprezece ani, dar devenise maestru în prefăcătorie. El se făcu că se plânge de a fi forţat să se însoare cu politica şi plângerile lui fură aşa de comice, că regele începu să râdă cu hohote.

— Domnule cardinal, spuse deodată Gaston, fiindcă am făcut pace…

— Dar bine, Monseniore, nici nu a fost război vreodată între noi.

— Asta voiam să spun şi eu. Dar în sfârşit, fiindcă acum suntem de acord, vreau să vă amintesc o promisiune pe care mi-aţi făcut-o…

— Care, Monseniore?

— Aceea de a-mi arăta castelul dumneavoastră de la Fleury.

Richelieu aruncă repede o privire spre fratele regelui. Dar îl văzu că pare atât de bucuros, atât de nevinovat, în dragoste, încât bănuielile îi căzură imediat. Se înclină.

— Alteţa Voastră Regală, mă copleşeşte…

— Ba nu, pe burta lui Irod! Vreau ca să ne vadă toată lumea cât de prieteni suntem amândoi. În ce zi voiţi să mă găzduiţi în castelul vostru de la Fleury, cu câţiva dintre prietenii mei?…

— Rog pe Alteţa Voastră să fixeze ziua…

— Ei bine! spuse Gaston, astăzi e vineri. Voi veni luni.

— Gaston, spuse Ludovic al XIII-lea cu emoţie, tu eşti cu adevărat un frate bun!

„Luni, se gândea ducele de Anjou, luni cardinalul are să cadă sub loviturile noastre! Luni, voi fi scăpat de acest predicator! Şi atunci… Oh! atunci… cine ştie ce se mai poate întâmpla?… Cine ştie dacă a doua zi tronul Franţei nu va fi vacant!… Va-cant!…”

Capitolul XXXVIII – DIN PIVNIŢELE DE PE STRADA COURTEAU, ÎN PODUL DIN PIAŢA REGALĂ

CITITORUL POATE CĂ ÎNCĂ NU A UITAT că la un moment dat, anumite personaje se găseau închise în pivniţele casei din strada Courteau: fratele Corignan, baronul de Saint-Priac, tânăra Mariette, plus o duzină de gărzi de-ale Eminenţei Sale.

În clipa în care fratele Corignan, abătându-şi laba-i păroasă asupra subretei, strigă: „Am prins-o!” baronul de Saint-Priac crezu – natural – că era vorba de Annaïs.

Atunci el coborî scările ca o furtună, se repezi asupra călugărului zăpăcit şi înspăimântat; cu o formidabilă lovitură de pumn, îl azvârli la patru paşi, urlând:

— Mizerabile, tu îndrăzneşti să pui mâna pe ea? Tu?

Purtare foarte cavalerească… Şi rezultatul acestui cavalerism fu că bietul Corignan, în câteva clipe, avea un ochi galben; şi că din galben, ochiul trecu la un frumos albastru închis; şi că, în sfârşit, această culoare se fixă la un negru catifelat…

În semiîntunericul din pivniţă, Saint-Priac întrezări o formă femeiască. El se înclină şi pronunţă:

— Domnişoară, mă vedeţi în faţa dumneavoastră, fericit şi mândru de a fi putut să vă smulg din odioasa apropiere cu acest popă ordinar. Sunt la ordinele dumneavoastră, pentru a vă conduce la locul pe care dumneavoastră mi-l veţi indica.

— Ah! gentilomul meu, miorlăi subreta, sunteţi prea bun, pe legea mea.

— Ce voce e asta? se răsti Saint-Priac, uimit! Ce cuvinte sunt astea? Asta nu-i ea! Şi apucându-l pe călugăr de beregată: Unde e ea? Vorbeşte, caraghios infam, vorbeşte, sau ultimul tău ceas a sunat! Unde-i ea?…

— Dar, pe Bachus, uite-o! bâlbâi Corignan, arătând-o pe Mariette.

— Pungaşule! Tu ai strigat că ai prins-o. Aşadar, e aici!…

— Destul! spuse călugărul majestuos. Am prins-o, asta-i sigur. Acum n-o mai ţin. Dă-mi drumul, că-mi mototoleşti anteriul! Dă-mi drumul sau te excomunic!

— Mizerabilul! E beat mort, strigă Saint-Priac, care începu să scotocească pivniţele.

— Beat? spuse Corignan. Poate! Dar de ce „mort”? Mie mi se pare că trăiesc încă şi dacă n-ar fi ochiul stâng care mi se pare

că e acoperit de nu ştiu ce, aş vedea foarte clar asta.

Saint-Priac, nebun de furie, răscolea şi cerceta prin toate colţurile şi despărţiturile acelei pivniţe uriaşe cu coloane şi bolţi ca de catedrală şi gonea de colo-colo, cu febrila activitate a disperării. Gărzile îl ajutau. În curând îşi dădură seama că nu mai era nimeni într-însa, în afară de Corignan şi de subretă. Furia lui Saint-Priac ajunse atunci la paroxism.

— Ah! Rascasse, urlă el. Rascasse al tuturor dracilor! îşi arăt eu ţie! Am să-ţi scot maţele, am să te spintec, am să-ţi arunc inima şi ficatul la câini! Aşteaptă, caraghiosule! Aşteaptă, trădătorule!

Saint-Priac se repezi ca să urce scările.

— Să-l spinteci pe Rascasse? strigă Corignan. Aşteaptă-mă şi pe mine! Am venit!

În momentul acela, Saint-Priac scotea un vaiet teribil: ajungând la uşa din capul scării, el constatase că era încuiată. Saint-Priac coborî, se clătină şi se prăbuşi leşinat.

În timpul acesta, Rascasse, după ce asistase la plecarea lui Trencavel şi a Annaïsei, după ce a ascultat câtva timp gălăgia pe care o făceau gărzile din pivniţă, încercând să spargă uşa, începu să mediteze asupra situaţiei pe care şi-o crease singur. Meditaţie foarte dureroasă, de altfel.

— Dacă nu voi fi spânzurat nici de data asta, îşi spuse el, înseamnă că nu mai există cânepă în toată Franţa. În cazul acesta, am să fiu lichidat pe roata supliciilor sau pe estrapadă.[7]

Îngrijorarea spionului era foarte adâncă, dar tot nu-şi pierduse întreaga speranţă. Noaptea se scurgea. Era urgentă nevoie să ia o hotărâre oarecare.

— Să încercăm! făcu deodată Rascasse.

Şi începu să-şi sfâşie hainele în aşa hal, încât parcă primise douăzeci de lovituri de spadă sau de pumnal.

Apoi îşi rupse spada şi vârî numai crâmpeiul cu mânerul, în teaca-i de piele. Nemulţumit cu aceste preparative, şiretul Rascasse îşi înmuie mâna într-o băltoacă de sânge şi îşi mâzgăli, cu multă îndemânare, faţa. Apoi se apropie de pivniţă, în uşa căreia prizonierii băteau furioşi şi înaintea acelei uşi începu să scoată o serie de urlete, care reprezentau zgomotele multiple

---

[7] Tortură utilizată în vremurile vechi. Un fel de spânzurătoare cu scripete – de care era legat condamnatul şi izbit de pământ, apoi ridicat iar, până ce-şi da sufletul.

ale unei lupte disperate, pe viaţă şi pe moarte. La primele lui strigăte, scandalul din pivniţă încetă.

— Bun! îşi spuse Rascasse. Musiu Saint-Priac şi cu tovarăşii lui mă ascultă. Ha! Secund mizerabil, am să te omor! Ha! golane! ha, nemernicule! Ha! pungaşule! Aoleo! şi Trencavel! Uite! Doamne! Trei contra mea! Ajutor! Aoleo! Drace! mi s-a rupt spada! Aoleo! Nu da. M-au prins! Ajutor, domnule Saint-Priac! Ajutor Corignan! Aoleo! m-au omorât. Aoleooo! aju... eu... ha!...

Bineînţeles că viteazul Rascasse însoţea aceste exclamaţii şi cu o montare extraordinară, bătăi din picioare, vaiete, clincăniturі de spade, înjurături înfundate – nimic nu lipsea La ultimul strigăt, pentru a completa iluzia, el se trânti greoi pe podea.

Liniştit în ceea ce priveşte efectul celor ce înscenase, se strecură fără zgomot în vestibul, trecu peste cadavrele şi sfărâmăturile de pe jos şi se repezi în stradă. Acolo observă că se făcea ziuă. Vreo douăzeci de burghezi înspăimântaţi priveau spre clădire, însă de departe, fără a îndrăzni să se apropie. Rascasse trecu printre grupurile de oameni care se dădură deoparte la vederea acestui om plin tot de sânge.

Când ajunse în Piaţa Regală, cardinalul plecase spre Luvru.

Rascasse nu pierdu vremea degeaba; înţelegea foarte bine că viaţa îi depindea acum numai de o promptă şi îndrăzneaţă minciună. El alergă într-un suflet la procurorul-criminal. În urma celor raportate de spion, magistratul se repezi spre strada Courteau, însoţit de o impozantă escortă.

Cât despre Rascasse, el se duse la Luvru, se convinse că Richelieu nu plecase încă şi se aşeză într-un colţ, la pândă. După vreo jumătate de oră, se produse o mare mişcare în curte şi Richelieu apăru, îndreptându-se spre cupeul lui, în mijlocul unei mulţimi de curtezani linguşitori. Rascasse, se apropie repede de gărzi, clătinându-se şi spuse cu o voce stinsă:

— Camarazi, pentru numele lui Dumnezeu, un pahar de vin. Ah! nu mai pot... mooor!...

Şi se trânti la pământ. Gărzile se repeziră în jurul lui. Câţiva gentilomi veniră să vadă despre ce era vorba.

Numaidecât, cupeul cardinalului porni şi se îndreptă spre poartă, ca să iasă din Luvru. Richelieu, văzând oamenii aceia adunaţi, se aplecă şi-l zări pe rănit, pe muribundul acela pe care câţiva soldaţi îl duceau în camera de gardă.

— Rascasse! murmură el. Oho! afacerea se pare că a fost „caldă” de tot…

Cardinalul coborî din trăsură şi intră în camera de gardă. Chiar în clipa aceea, printr-o fericită întâmplare, muribundul îşi revenea în fire şi zărindu-l pe Eminenţa Sa reuşi să se ridice printr-un vizibil efort, pe care i-l inspira fără îndoială respectul.

— Ei bine? făcu Richelieu pe un ton scurt şi aspru.

— Ah! Monseniore. Vai!…

— Trencavel a fost prins? Dar domnişoara de Lespars?…

— Oh! Monseniore, vai!…

— Unde e Saint-Priac? Unde e Corignan?…

— Vai, Monseniore, oh!…

Richelieu rămase un moment tăcut. Privirea-i clară scotoci în adâncul ochilor pe rănit. Şi cu o voce stranie, cu un accent care suna într-un mod sinistru în urechea exersată a spionului:

— Ah! bietul Rascasse, are să moară!…

— Monseniore, spuse Rascasse regăsindu-şi instantaneu toate facultăţile, să vă spun ce s-a întâmplat.

Cardinalul puse ca spionul să fie luat în cupeul lui. Rascasse, mai înspăimântat de acest exces de onoare, decât de ameninţarea pe care i-o făcuse cardinalul, se lăsă să cadă gemând pe pernele de catifea. Richelieu lăsă perdelele în jos şi trăsura luă drumul spre Piaţa Regală.

— Acum, povesteşte! spuse rece cardinalul. Mai întâi, cine te-a adus în starea asta?

Rascasse se-nfioră de bucurie: era tocmai cuvântul pe care îl aştepta cu teamă. Cuvântul acesta era recunoaşterea oficială a stării lui de rănit glorios, care îşi riscase viaţa în serviciul stăpânului său.

— Ei, Monseniore, cine voiaţi să fie, dacă nu blestematul de Trencavel? Omul acesta e diavolul dezlănţuit pe pământ! Dar nu era singur, secundul lui a sosit în ultimul timp şi m-a croit şi el. Şi asta nu-i tot, Monseniore, era şi ea! adăugă Rascasse cu glas înăbuşit.

— Domnişoara de Lespars?…

— A! Monseniore, n-aţi voit să mă credeţi! Pe ea ar fi trebuit s-o fi omorât! Secundul nu-i nimic. Trencavel merge şi el. Dar ea! Când s-a repezit asupra mea, cu spada în mână, m-am şi văzut mort. Fata asta face cât zece din nobilii noştri! Am fost nevoit să fug, Monseniore! Şi adaug: atâta timp cât va fi ea în

Paris, nu voi fi liniştit în ceea ce priveşte odihna... – ce spun eu? – viaţa Eminenţei Voastre.

— Aşadar, şi ea s-a luptat? făcu Richelieu, cu o voce mohorâtă.

— Şi de-aţi şti cum, Monseniore!

— Povesteşte... şi să nu uiţi nimic.

— Uitaţi cum stau lucrurile: domnul de Saint-Priac şi cu oamenii săi, au spart uşa clădirii. În timpul acesta, Corignan şi cu mine, ne-am introdus în grădină, sărind peste un zid. Eu aveam intenţia să atac prin dos, în timp ce domnul de Saint-Priac avea să atace prin faţă. Aşadar, în momentul când acţiunea se începea în vestibulul case!... oh! au! vai!... iertaţi-mă, Monseniore... rănile astea...

— Atunci, eşti rănit serios?

— Nu ştiu dacă e serios sau nu, nici nu cred să fie prea grav, dar mă arde...

— Continuă, Rascasse.

— Ei bine! aşadar, noi am intrat în casă şi ne-am îndreptat spre vestibul, unde se dădea bătălia. Ne găseam pe un coridor care străbătea casa dintr-o parte în alta. În dreapta mea, văd o uşă deschisă: uşa de la pivniţe, Monseniore! Corignan începu să arunce nişte ocheade spre uşa aceea. Ştii, Monseniore, ce mult îi place lui vinul bun.

— Grăbeşte-te, spuse cardinalul.

— Da. Atunci, tocmai mă pregăteam să-i fac o morală straşnică demnului meu tovarăş, când dintr-odată un bărbat şi o femeie ne cad în spate, ne azvârl în lături cu putere şi se reped în pivniţă. – Ei sunt! strigă Corignan. – Care ei? – Trencavel şi Annaïs! răspunde Corignan. După ei! Şi se repede în pivniţă, fie împins de curaj, fie că nemaiputând să reziste parfumului de vinaţuri, care-i ajungea până la nas...

— Ai să sfârşeşti odată?

— Da, Monseniore! Adevărul înainte de toate. Eu am închis uşa pivniţei, convins că cei doi teribili duşmani ai Eminenţei Voastre sunt prinşi. Alergai în vestibul şi acolo l-am văzut pe domnul de Saint-Priac care tocmai se întreba ce se făcuse Trencavel. Eu l-am adus în faţa pivniţei. Domnul de Saint-Priac coboară înăuntru. Oamenii săi coboară. Tocmai mă pregăteam să cobor şi eu, când am fost îmbrâncit deodată de un om care încuie cu cheia uşa de la pivniţă şi apoi se repede spre mine cu

spada în mână! Era secundul, Montariol, Monseniore! Montariol în carne şi oase!

— Dar Trencavel! Dar Annaïs! se răsti cardinalul ros de nelinişte.

— Ei bine, Monseniore, Corignan se înşelase. Ei nu erau în pivniţă. Să vedeţi, de-abia mi-am încrucişat spada cu secundul, când deodată apare şi maestrul de scrimă. Eu mă apăram cât puteam. Dar, aşa sfârşit şi plin de sânge cum eram, simţeam cum forţele mă părăsesc, când un al treilea adversar se repede contra mea: era ea, Monseniore!

Aici Rascasse făcu o pauză şi apoi reluă solemn:

— M-aş fi lăsat ucis acolo pe loc, dacă aş fi avut o armă. Dar a trebuit să fug Monseniore, da, să fug – fiindcă spada mi se rupsese în luptă!

Şi Rascasse îşi scoase din teacă frântura de spadă, pe care o păstrase acolo cu grijă.

— Iată şi dovada, spuse el.

Şi lăsându-se pe spate, leşină.

Cupeul ajunse în Piaţa Regală. Aşa leşinat cum era, Rascasse examina pe sub genele întredeschise, faţa întunecată a cardinalului. Înspăimântat, el încerca să surprindă pe această figură furtunoasă un semn care să-i permită să-şi întrezărească destinul.

— Desigur, îşi spunea nefericitul Rascasse, am vorbit bine, minciuna mea a fost o adevărată capodoperă, dar cine poate şti ce efect a produs această superbă minciună? Ah! biet Rascasse, mi se pare că de aici înainte nu o să mai ai ocazia să mai minţi… Hm! îşi încruntă sprâncenele, la ce s-o fi gândind?… Poate că alege unde să mă trimită, la Bastilia sau la spânzurătoare!

— Rascasse, spuse Richelieu, eşti un bun servitor; nu e vina ta că ai fost învins, copleşit de numărul adversarilor. Uite, ia punga asta şi vino după mine în cabinetul meu.

Rascasse tresări de groază. Şi de data aceasta aproape că leşină de-a binelea. Cu toate acestea, cardinalul surâdea. Cu toate acestea punga pe care i-o întindea nu era un vis! Dar Rascasse, spion şi în sufletul lui, îl cunoştea de minune pe poliţistul fără pereche care era stăpânul lui. El avu senzaţia înspăimântătoare că Richelieu îl omora cu gândul acela.

Luă punga tremurând şi bâlbâi:

— Monseniore, orice mi s-ar întâmpla în urmă, nu voi uita

niciodată generozitatea Eminenţei Voastre. Vă rog să-mi luaţi chiar şi viaţa, dacă aceasta trebuie să fie de folos gloriei dumneavoastră.

Aceste umile cuvinte ale unui om, care în definitiv, îl servise până atunci cu credinţă şi câteodată îi fusese un bun sfetnic, făcură mai multă impresie asupra minţii lui, decât vorbăria şi minciunile lui Rascasse. Atunci, el renunţă la ordinul pe care se pregătea să-l dea gărzilor şi se mulţumi să repete:

— Bine, bine. Urmează-mă.

„Adio, se gândi Rascasse, te pomeneşti că mai sunt încă în favoare.”

Cardinalul intră într-o sală în care lucra de obicei secretarul său intim.

— Bertouville, spuse Richelieu cu un ton de amărăciune, care nu scăpă urechii fine a lui Rascasse, lunea viitoare voi da o masă în Castelul meu de la Fleury…

„Na, na, na!” se gândi Rascasse (care se făcu în colţul lui şi mai mic decât era).

— Trimite de mâine oameni acolo, ca să aranjeze toate lucrurile. Luni la prânz să fie totul gata. Vreau să se facă toate cu măreţie.

— Monseniorul binevoieşte să-mi spună câţi oaspeţi doreşte să trateze?

— Să socotim vreo duzină, Bertouville, făcu Richelieu cu acelaşi ton amar.

— Încă un cuvânt, Monseniore, reluă secretarul. Ştiu cât de mult ţine Eminenţa Voastră să se observe treptele ierarhice. Aţi consimţi dumneavoastră să-mi indicaţi şi calitatea comesenilor?

Richelieu ezită o clipă, apoi cu un zâmbet care îl făcu pe Rascasse să se înfioare, spuse:

— Luni, în domeniul meu de la Fleury, voi fi onorat de vizita Delfinului, care a binevoit să-mi promită că îşi va aduce şi prietenii…

— Fratele regelui la Fleury! murmură Bertouville.

„Oho! se gândi Rascasse. Oare nu cumva Eminenţa Sa se împacă în sfârşit cu partidul reginei… sau… oare nu cumva… bietul Delfin!…”

Rascasse nu mai îndrăzni să continue şi îşi închise ochii ca şi cum ar fi fost orbit de gândurile care-i treceau prin minte. Cardinalul intră în cabinetul lui. Rascasse avusese ordin să-l

urmeze; intră şi el.

— Domnul de Saint-Priac e aici şi cere urgent favoarea de a fi primit în audienţă, spuse uşierul. E însoţit de cuviosul Corignan.

— Pofteşte-i înăuntru, spuse Richelieu.

— Oleoleo! tremură Rascasse.

Cardinalul se aşeză la masă, aranjând nişte hârtii; Saint-Priac, nemişcat, aştepta. Corignan îl ameninţa cu mutra şi cu privirea, căci îl observase numaidecât.

— Domnule, spuse Richelieu ridicându-şi deodată capul, explicaţi-mi cum de aţi fost învins.

— E foarte simplu, Monseniore, spuse cu răceală Saint-Priac. Sunteţi trădat de Corignan şi de Rascasse.

— Eu! urlă Corignan. Eu să trădez! Ce! după atâtea servicii loiale pe care le-am adus Eminenţei Sale!

— Dar sunt aici, Monseniore, făcu spionul. Eminenţa Voastră mi-a dat ordin să vin în cabinetul dumneavoastră şi am intrat în acelaşi timp cu domnii aceştia.

— Tăcere! spuse Richelieu. Să fie adus Rascasse.

„Păstorul şi turma”, aprobă şi Corignan în sinea lui.

Cei doi caraghioşi îşi aruncaseră o privire şi se înţeleseseră: erau aliaţi pe viaţă şi pe moarte; acum era vorba de capetele lor.

— Explicaţi-vă, Saint-Priac! reluă Richelieu.

— Monseniore, eu am atacat casa din strada Courteau, în care se alia maestrul de scrimă Trencavel şi – adăugă Saint-Priac cu un suspin de furie – aceea pe care o ştiţi şi dumneavoastră. După ce am spart uşa, îl aveam în mână, când au dispărut deodată. Atunci Rascasse mi-a afirmat că rebelii s-au ascuns în pivniţă, unde am şi coborât cu oamenii mei. De abia am intrat în pivniţă, că uşa s-a închis în urma noastră şi a fost încuiată pe dinafară. Şi am rămas acolo până adineauri, când am fost eliberaţi de domnul procuror-criminal.

— Pe care l-am trimis eu, după lupta mea cu Trencavel şi Annaïs de Lespars! triumfă Rascasse.

— Tu! te-ai luptat tu, cu ei? făcu Saint-Priac.

— Nu aţi auzit zgomotul luptei?

— Eu l-am auzit! făcu Corignan. Am auzit chiar şi un ţipăt de-al domnişoarei de Lespars, pe care probabil că ai atins-o tu, Rascasse.

Saint-Priac se îngălbeni… Se îngălbeni la gândul că Annaïs era

probabil rănită. Dar aproape imediat clătină din cap. Era sigur că cei doi spioni minţeau cu neruşinare.

— Monseniore, continuă el, aceşti doi oameni vă trădează. Dovadă că în pivniţa în care am fost închis de Rascasse nu l-am găsit decât pe Corignan, beat…

— Beat! exclamă călugărul. Domnule baron, dumneavoastră insultaţi Biserica!

— Haida de! pungaş obraznic!… Te-am găsit beat, aşa cum spun, şi alergând după o caraghioasă care se ascunsese acolo, nu ştiu nici cum şi nici de ce…

— Cerule drept! strigă Corignan.

— Bine! spuse Richelieu cu acel ton tăios care oprea scurt şi cele mai nobile valuri de elocvenţă. Intraţi acolo amândoi şi aşteptaţi.

Cardinalul se ridică, deschise el însuşi o uşă, îi făcu pe cei doi spioni să treacă printr-o sală şi-i introduse într-o cameră unde îi lăsă. Se priviră, pământii la faţă.

„Suntem pierduţi!” voia să spună privirea aceea.

Richelieu se întoarse în cabinetul său, unde Saint-Priac îl aştepta.

— Domnule, spuse el, să nu mai vorbim de afacerea asta. Am să însărcinez pe altcineva să-mi aducă hârtiile pe care le deţine domnişoara de Lespars. Bine-nţeles, că ceea ce vă fusese destinat, adică mâna acelei nobile domnişoare, va fi dată acestuia. Duceţi-vă, sunteţi liber…

Saint-Priac îşi plecă umerii sub lovitură. Câteva secunde rămase nemişcat, în prada unei astfel de spaime, încât faţa îi şiroia de sudoare. Dar deodată, se înălţă:

— Monseniore, eu nu plec! spuse el. Era alb ca un mort.

— Ce vrea să însemne asta? se răsti Richelieu.

— Înseamnă, Monseniore, că dumneavoastră m-aţi cumpărat cu trup şi suflet dumneavoastră, aveţi dreptul să mă ucideţi, nu să mă alungaţi.

— Ce vreţi să fac cu dumneavoastră? Vă întreb. Ce serviciu mi-aţi adus până acum?

— V-am adus scrisoarea pe care aţi scris-o reginei, spuse Saint-Priac.

Richelieu se-nvineţi. Întinse mâna ca să sune.

— Monseniore, spuse Saint-Priac căzând în genunchi, dumneavoastră care citiţi în inimi ca în nişte cărţi deschise, citiţi

şi în inima mea nu veţi găsi în ea intenţia de reproş care v-a ofensat, nu veţi găsi în ea nici blestemul împotriva puterii dumneavoastră, nu veţi găsi în ea decât respectul orbit al insectei care se caţără sub razele de soare…

Richelieu lăsă să-i cadă o privire spre omul acela tânăr, viguros şi care cu adevărat părea o insectă, încât se simţi înălţat de toată umilirea învinsului prăbuşit.

— Ridicaţi-vă, spuse el ceva mai blând.

Saint-Priac ascultă şi reluă, tremurând:

— Monseniore, eu am mai prins-o odată. E drept că o făcusem pentru mine, dar v-am dat-o. Numai să mă mai apropii de ea odată şi o voi prinde din nou. Şi de data aceasta, adăugă el cu un accent de ură şi de dragoste sălbatică, nu are să ne mai scape, chiar de ar trebui să o înjunghii cu mâinile mele şi să mă omor şi eu, după aceea, pe cadavrul ei!

„Ei! nici nu-ţi cer altceva”, se gândi Richelieu.

— Nimeni nu ar fi putut să reuşească acolo unde eu am dat greş. Nimeni nu vă va putea servi ca mine în această afacere, căci servindu-vă pe dumneavoastră, mă servesc pe mine. Pasiunea mea răspunde pentru mine, Monseniore!

Richelieu nu avea câtuşi de puţin intenţia de a se lipsi de Saint-Priac, căuta să-l exaspereze şi asta era tot. Părea că ţine între degete o vergea de foc, cu care îl putea chinui după voie:

— Eu nu mă îndoiesc de fidelitatea şi nici de curajul dumneavoastră, spuse el rece. Dar nu-mi plac înfrângerile, v-am mai spus-o. Neîndemânarea poate să fie o crimă, să ştiţi.

— Monseniore, dar m-am lovit de Trencavel, scrâşni Saint-Priac.

— Ei! trebuia să iei zece soldaţi!…

— Eram treizeci, Monseniore!

Richelieu tăcu. Îl străbătu un fior grăbit. El se plimbă un timp, îngândurat.

— Ah! asta e! reluă el, dar atunci trebuie să fie grozav, omul acesta? Ce e, un uriaş?

— L-aţi văzut şi dumneavoastră, Monseniore.

— Şi spuneţi că a ţinut piept la treizeci de oameni?

Saint-Priac povesti lupta ce avusese loc în vestibul, povestire exactă, grăbită, presărată cu exclamaţii de furie. Şi în sfârşit, înălţându-se:

— Nimeni altul decât mine nu v-o poate aduce pe Annaïs.

Nimeni altul decât mine nu-l poate ucide pe Trencavel. Numai să-i găsesc…

— Asta e treaba dumitale, domnule, nu a mea.

Aceste cuvinte însemnau reintrarea lui în graţiile cardinalului. Saint-Priac scoase un suspin lung şi murmură:

— Voi pleca în căutarea lor chiar în dimineaţa aceasta.

— Nu, făcu cu vioiciune Richelieu. Te vei ocupa de afacerea asta numai cu începere de marţi încolo.

— Şi până atunci ce să fac, Monseniore?

— Găseşte-mi zece oameni hotărâţi, pe cai buni. Trebuie să fie înarmaţi şi gata la orice. Îndemânatici, tăcuţi, iuţi. Am nevoie de ei, luni de dimineaţă. Vor fi sub ordinele dumneavoastră.

— Îi veţi avea, Monseniore.

— Dumneavoastră şi cu oamenii dumneavoastră… veţi fi adunaţi luni dimineaţa, la ora opt, la Longjumeau. Acolo veţi primi ordinele mele printr-un curier pe care vi-l voi trimite. Poftim un bon de cinci sute de pistoli pe care îi veţi ridica de la vistiernicul meu. Duceţi-vă… şi, până luni, nici să nu vă mai arătaţi.

Corignan şi Rascasse, rămaşi singuri în camera în care îi închisese Richelieu, se lăsară pradă unor lugubre şi amare reflexiuni. Îşi dădură seama că Saint-Priac putea să-i dovedească lui Richelieu trădarea lor. Nu prea ştiau ei bine ce fel de moarte le era rezervată, dar trebuie să recunoaştem că acest amănunt îi lăsa destul de indiferenţi. Funia, otrava, pumnalul şi alte căi asemănătoare i-ar fi dus toate la aceeaşi răspântie. Şi această răspântie a întunericului căutau ei s-o înlăture!

— Dar eu nu l-am trădat! urlă Corignan.

— Dar eu? După părerea ta, l-am trădat eu? strigă cu neruşinare Rascasse.

— Ce ai făcut tu, afară din pivniţă?

— Şi tu ce ai făcut acolo, în pivniţă?

— Tu ai vrut să te înţelegi cu Trencavel! mugi Corignan.

— Haida de, şi acum mai eşti beat, spuse Rascasse tremurând, fiindcă fusese ghicit.

Nu era nevoie să spună mai mult de atât. Călugărul se năpusti asupra duşmanului său. Rascasse văzu bolidul venind spre el.

Prompt şi cu îndemânare, el îşi reînnoi manevra-i salvatoare şi într-o secundă, capul lui repezit ca un proiectil, îl atinse pe Corignan drept în stomac. Capucinul a fost trântit pe jos, unde se aşeză rezemat de perete şi începu să plângă, ţinându-se cu amândouă mâinile de partea atinsă. Rascasse, atât din cauza vitezei cât şi a loviturii pe care o primise în cap, se lungi cu faţa în jos. Din camera vecină se auzi un zgomot.

— Scoală! făcu Corignan liniştit, scoală odată! Hai, repede!

Uşa se deschise. Părintele Joseph apăru. Rascasse, reuşi să se ridice şi rămase în picioare, clătinându-se. Îşi freca încetişor cu mâna, partea de sus a craniului. Corignan se freca la stomac.

— Ce faceţi acolo? întrebă părintele Joseph surâzând.

Surâsul acesta îi înspăimântă pe cei doi nenorociţi.

— Haideţi, veniţi-vă în fire, reluă părintele Joseph şi să nu vă fie frică. Ascultaţi-mă. Voi avea o misiune de încredere să vă dau. Astă seară veţi veni amândoi la Mânăstire; să mă găsiţi.

— La ce oră, Prea Sfinţia Ta?

— Veţi fi înştiinţaţi. Acuma veţi ieşi prin uşa aceasta, o vedeţi?

Stareţul, le arătă o uşă opusă aceleia prin care venise el.

— Şi să nu uitaţi, adăugă el, asta numai dacă vreţi ca să vi se ierte prostiile de azi-noapte.

Spunând acestea, părintele Joseph se întoarse în interiorul apartamentului, după ce le schiţă un semn din cele mai liniştitoare.

Cei doi bieţi oameni se priviră cu un aer întunecat şi se văzură slabi la faţă. Se pare că amândoi cunoşteau destul de bine jocurile de fizionomie ale Eminenţei Cenuşii: vorba dulceagă, gesturile prieteneşti, promisiunile de încredere care le fuseseră strecurate, măriră şi mai mult spaima. Imediat, se apropiară unul de altul şi fără a căuta o inutilă tranziţie între furia de adineauri şi prietenia de acuma, se sfătuiră:

— Dragul şi micul meu Rascasse, ce părere ai de minunea asta?

— Bunul meu Corignan, eu n-am să mă duc la întâlnire. Asta e părerea mea.

— Nici eu, la naiba! nici eu. N-am poftă să putrezesc „*in pace eterno*”.

— Să ne ţinem bine, Corignan. Să fim gata la orice. Când vom ieşi de aici, o să vedem noi cum o să scăpăm din încurcătură, aducându-i cardinalului vreun serviciu de seamă. Da, însă de ce

să nu ieşim noi de aici, imediat?

— Fiindcă ni s-a spus să aşteptăm, Corignan! Şi apoi, fiindcă domnul părinte, plecând, a încuiat uşa cu cheia.

— Da, însă pe aici? făcu Corignan arătând uşa pe care le-o arătase părintele Joseph.

— Pe aici e o scară secretă. Pot să fac prinsoare că uşa care răspunde în Piaţa Regală e solid baricadată.

Şi Rascasse pătrunse imediat în întunericul scării. Două minute mai târziu, el apăru foarte palid. Era o scară în spirală, de piatră, ce răspundea la o uşă zidită în unul din colţurile palatului care se afla în Piaţa Regală. Aşa cum şi bănuise, Rascasse găsise uşa aceea încuiată.

— Suntem în mâna cardinalului, spuse el înăbuşit. Nu ne vom putea salva pielea, decât dacă această grozavă mână se înduplecă să se deschidă.

Timpul trecea. Ziua se scurgea încetişor. Una câte una, orele se succedau ca nişte pâlpâiri de agonie. Rascasse şi Corignan nu mai spuneau acum nimic. Miile de zgomote ale palatului nu ajungeau până la ei, decât foarte slăbite. Foamea începuse să se facă simţită.

Spre seară, Corignan întrebă:

— Crezi că vor să ne lase să murim aici de foame şi de sete?

— Asta nu cred, spuse Rascasse cu indiferenţa disperării.

Puţin câte puţin, se făcu întuneric. Cei doi nefericiţi se apropiară unul de altul. Acum orele se scurgeau şi mai încete şi mai lugubre. Putea să fie cam miezul nopţii. O sete arzătoare le aprindea gâtul celor doi prizonieri. Cât despre foame, acum nu o mai simţeau. Situaţia lor groaznică, nu le mai lăsa decât conştiinţa acuzaţiilor ce li se puteau aduce. Deodată uşa aceea din interior, spre apartamente, se deschise.

Un valet apăru ţinând o făclie în mână. Corignan şi Rascasse, care se trântiseră în nişte fotolii, se ridicară dintr-un salt, orbiţi, speriaţi, ca nişte bufniţe surprinse în adâncul nu ştiu cărui ascunziş. Cu toate acestea, îl recunoscură imediat pe valet. Era un om bătrân şi cumsecade, plin de blândeţe şi căruia de sute de ori ei îi strecuraseră, sau unul sau celălalt, câte un pol de aur în mână. El surâdea fericit, cu aerul cel mai binevoitor din lume. Respirară uşuraţi: se simţeau renăscând.

— E ora! spuse valetul.

Tresăriră, cuprinşi din nou de o furie copleşitoare. Ora! Ora de

a muri?…

— E ora? bâlbâi Rascasse.

— Ora cinei fără îndoială? insinua Corignan cu un zâmbet eroic.

— Ora de a vă duce la Înalt Prea Sfinţitul părintele Joseph, spuse valetul, nepăsător.

— Aha! făcu Corignan, uimit de acest nou titlu. La înalt Prea Sfinţitul…

— Doamne, desigur! zâmbi valetul din ce în ce mai ipocrit: are să vă încredinţeze o misiune de încredere. Şi veţi câştiga din gros. Hai, plecaţi, e ora!

El arătă uşa scării în spirală. Rascasse şi Corignan deschiseră uşa aceea şi îndată ce trecură dincolo, Rascasse o şi trânti în nasul valetului care venea după ei. Corignan începuse să coboare: un felinar, într-o scobitură a zidului, le lumina foarte slab treptele. Rascasse îl apucă repede de gât şi-l obligă să urce înapoi. Călugărul crezând că era vorba de unul din acele nenumărate şi mişeleşti atacuri ale cocoşatului se întoarse, furios. Dar îl văzu pe Rascasse cu o faţă aşa de descompusă de spaimă, încât rămase nemişcat, cu ochii holbaţi.

— Oh! oh! făcu el într-un suflet, ce s-a întâmplat?

— Cumetre, murmură Rascasse, nu trebuie să coborâm, ci să ne urcăm, cât mai sus.

— De ce aşa, când Prea Înalt Sfinţitul…

— Aşteaptă-mă aici. Şi să nu faci nici un zgomot; nici un cuvânt, nici o suflare…

Corignan împietri şi îşi reţinu răsuflarea. Rascasse începu să coboare îngusta scară în spirală. Să se facă una cu liniştea şi cu noaptea, era o ştiinţă pe care Rascasse o studiase cu răbdare. Corignan admiră cu o invidie geloasă îndemnarea vicleană a lui Rascasse. Micul spion coborî, însă nimeni nu l-ar fi putut auzi. Câteva secunde mai târziu, Corignan îi văzu reapărând.

Rascasse puse un deget la buze şi apucând mâna lui Corignan, începu să urce spre etajele superioare. Aproape imediat, scara se lumină. Corignan se aplecă şi-l văzu pe valetul acela, – care cu faţa răvăşită, tremurând, cu făclia în mână, ca un spectru, asculta…

Ei ajunseră la capătul scării.

— Pentru Dumnezeu! dârdâi Corignan, ce se petrece?

— Nu înţelegi? E drept, uit mereu că tu ai cap de măgar! Ei

bine, cumetre, ştii pe cine am văzut la picioarele scării?
— Pe Trencavel şi Montariol?
— Am văzut, spuse Rascasse ridicând din umeri, am văzut opt zbiri cu pumnalele în mână. Patru pentru tine, patru pentru mine. Frumoasă măsură, n-am ce zice!
Corignan clănţănea din dinţi. În momentul acela auziră vocea valetului lui Richelieu, care fără să ştie – fără îndoială -, repeta cuvintele grozave pe care de Guise i le spusese asasinului lui Coligny:
— Ei bine, voi de jos, s-a făcut?
Cei doi nenorociţi simţiră părul zburlindu-se. Totuşi, erau nişte oameni straşnici şi înfruntaseră de atâtea ori pericolele. Atunci aruncară în jurul lor priviri rătăcite.
— Hei, nici nu i-am văzut măcar! strigă o voce de la picioarele scării.
— Nu i-aţi văzut? se răsti valetul, care uită să-şi mai îndulcească glasul. Păi au coborât acuma!…
A fost o clipă de oribilă tăcere. Apoi Corignan bâlbâi:
— Se urcă!
Rascasse văzu o uşă şi o deschise. Unde se ducea? Nici el nu ştia. Singur un ultim instinct de viaţă îl mai făcea să execute nişte mişcări automate. El intră şi se văzu într-un pod mare de tot, pe care nişte dâre albe îl tăiau în fâşii de lumină, la distanţe egale. Era luna, care îşi arunca razele paralele prin cele trei sau patru tabachere de pe acoperiş.
Corignan nu l-ar fi părăsit acum pe Rascasse nici pentru o împărăţie: intrase şi el în urma lui Rascasse, îi făcu un semn şi amândoi, baricadară uşa, cu două-trei cufere pline, pe care le găsiseră pe aproape. Era şi timpul. O lovitură puternică răsună.
— Cumetre, spuse Rascasse, dă-mi anteriul tău.
— Uite-l, spuse Corignan îmblânzit de groază.
În podul acela se aflau tot felul de mobile vechi. Rascasse puse două-trei scaune, din acelea fără spătar, unul peste altul şi aruncă deasupra anteriul capucinului, pe care îl aranjă repede: cu capişonul aşezat deasupra, cu multă artă, părea o fantastică apariţie în palidele raze al lunii.
— Bun! murmură Rascasse. Spectrul ăsta tot are să-i oprească, îi spuse.
Loviturile plouau în uşa podului. Lui Corignan i se înmuiaseră picioarele. Rascasse îl împinse până sub luminatorul cel mai

apropiat de ei.

— Cumetre, fă-mi palmele scară, ca să mă urc pe umerii tăi şi de acolo să mă caţăr pe acoperiş. După asta, am să te trag şi pe tine.

Într-o altă împrejurare, Corignan nu s-ar fi încrezut în el. Dar năucit de spaimă el se pregăti, unindu-şi palmele în poală; Rascasse îi puse piciorul în mâinile împreunate şi apoi se urcă pe umerii solizi ai capucinului, de unde putu să ridice cu capul geamul şi apoi să se caţăre pe acoperiş. După aceea, se aplecă deasupra deschizăturii şi spuse:

— Cumetre, peste o clipă domnii aceia vor reuşi să spargă uşa şi se vor repezi asupra ta. Te las pe tine să-i primeşti cu lovituri de pumnal, de pumni, de picioare. Desigur că ai să-i pui pe fugă. Atunci nu ai decât să aştepţi să se facă ziuă şi ai să cobori liniştit şi să vii să mă cauţi acasă la mine, ca să-mi povesteşti cum a fost încăierarea. Adio, cumetre şi ai răbdare…

— Ah, mizerabile! mugi Corignan.

Rascasse dispăru. Corignan îşi apucă cu amândouă mâinile capul de disperare. Se întreba dacă nu ar fi fost mai bine să se ducă să deschidă singur uşa asaltatorilor şi să se lase ucis imediat. Apoi începu să se învârtească ca un nebun şi după câteva clipe o rupse la fugă prin pod, fără să ştie încotro… În momentul acela, zbirii puşi de Richelieu să-i aştepte terminau de spart uşa.

Capitolul XXXIX – MASA DE LA FLEURY

TRECÂND PESTE ACEA ZI care începuse – sâmbătă – şi peste cea următoare, ne vom găsi duminică seara, în ajunul zilei în care Gaston, fratele regelui şi moştenitor al tronului, trebuia să se ducă cu câţiva prieteni la Fleury, unde cardinalul de Richelieu promisese sau, mai curând, acceptase să-i primească.

Cele ce vom descrie acum se petreceau, deci, duminică seara, pe la ora unsprezece.

Să intrăm întâi în palatul din Piaţa Regală, în care Richelieu mai locuieşte încă. De fapt, aşa după cum îl şi anunţase pe rege şi pe Doamna de Austria, Richelieu începuse încă de sâmbătă să se instaleze în Palatul Cardinal. Gărzile lui ocupaseră porţile somptuosului palat. Funcţionarii îşi luaseră în primire vastele

birouri care le erau rezervate. Aici avea să vină Richelieu să-şi petreacă două-trei ceasuri pe zi; şi cu asta, se poate zice că Palatul Cardinal a început să trăiască.

Dar pentru un motiv ascuns, Richelieu nu a vrut să-şi părăsească încă de tot palatul din Piaţa Regală, care pentru încă multă vreme avea să-i servească de locuinţă intimă. Şi aici îl găsim pe cardinal duminică seara, aşa cum am mai spus, pe la orele zece, în acel cabinet de lucru, lângă uriaşul şemineu unde l-am mai văzut adeseori. Cu toată ora târzie, părintele Joseph e acolo, ca la privegherea din ajunul unei bătălii decisive, fiindcă ziua de mâine va fi o zi de temut.

— Da, repeta Richelieu cu acel ton de amărăciune pe care l-am mai semnalat noi; Delfinul pe care eu trebuia să-l strivesc îmi impune voinţa lui, m-a forţat să-l primesc la mine ca pe un prieten împreună cu prietenii lui, adică duşmanii mei.

— Fiule! spunea părintele Joseph ridicând din umeri. Ceea ce se revoltă în dumneavoastră e numai vanitatea. Ei da! sunteţi obligat să-i mai faceţi încă o mutră prietenească acestui om fără demnitate, fiindcă întâmplarea a făcut să se nască pe treptele tronului. Dar gândiţi-vă că dacă Ludovic al XIII-lea moare, dacă Gaston devine rege şi dacă se căsătoreşte cu Anna de Austria, dumneavoastră sunteţi pierdut. „Dumneavoastră şi opera dumneavoastră – opera noastră – opera mea!”, continuă stareţul în gând

— Ah! dacă aş îndrăzni! se răsti cardinalul.

— Trebuie să îndrăzniţi, spuse părintele Joseph cu o linişte extraordinară. Vreţi să vă spun care e gândul dumneavoastră pe care nici nu îndrăzniţi, măcar să-l priviţi în faţă? Iată ce aţi dori să îndrăzniţi; „Oh! dacă aş îndrăzni, aş asigura cu o singură lovitură puterea mea în prezent şi în viitor. Dacă aş îndrăzni, aş strivi visul Annei de Austria. Dacă aş îndrăzni, nici nu aş mai avea nevoie să-i impun lui Gaston căsătoria cu domnişoara de Montpensier. Dacă aş îndrăzni, Gaston de Anjou nu ar mai ieşi în viaţă din casa mea de la Fleury!…”

Richelieu scoase un ţipăt, păli şi se ridică deodată:

— Taci, făcu el într-un suflu de groază. Taci!…

— „Dacă aş îndrăzni, continuă părintele Joseph ridicându-se şi el, fără aş încetini glasul, dacă aş îndrăzni, chiar la masa mea aş pune să fie înjunghiaţi fratele regelui şi prietenii lui. Apoi, aş spune regelui că am avut dovezile unui complot împotriva vieţii

lui. I-aş spune că am vrut să pun să-i aresteze pe mizerabilii care visau să găsească pentru Ludovic al XIII-lea, un Ravaillac sau un Jacques Clement, cum s-a găsit pentru Henric al IV-lea şi Henric al III-lea. I-aş spune că cei care complotaseră, siguri că aveau să fie ucişi pe eşafod, se răsculaseră şi că a fost o luptă, în care trădătorii au fost ucişi. Iată ce i-aş spune regelui şi el m-ar îmbrăţişa, numindu-mă Salvatorul său!... Iată ce aş face, dacă aş îndrăzni!... Asta vă spuneţi în gând, cardinale! Şi eu, vă spun: Trebuie să îndrăzniţi!

Richelieu, gâfâind, rămase un minut tăcut. În camera aceea se auzea numai suflul horcăitor al respiraţiei... Richelieu se duse să deschidă uşile cabinetului, ridică perdelele, apoi se întoarse spre părintele Joseph, care îl privea zâmbind.

— Şi cine vă spune că eu nu vreau să îndrăznesc! mormăi înăbuşit cardinalul.

— Ştiu ce voiţi, spuse părintele Joseph. Dacă am spus cu glas tare gândul dumneavoastră, am făcut-o fiindcă vorba dă o formă decisivă visului. A vorbi este aproape a înfăptui. De la vorbă la faptă e mult mai mică distanţă, – credeţi-mă – decât de la vis la faptă. Să vedem ce aveţi de făcut!

Atunci, în cuvinte repezi, scurte, de-abia terminate, construiră amândoi temelia acţiunii de a doua zi.

— Voi avea la Longjumeau o duzină de oameni înarmaţi, spuse Richelieu. Saint-Priac îi comandă. Până în ultima clipă, ei nu vor şti despre ce e vorba.

— Ştiţi care?

— Mi-a fost imposibil să aflu. Dar bănuiesc că César de Vendôme şi fratele lui, Marele Stareţ, vor fi printre ei.

— Bine. Şi la Fleury?

— Încrederea. Nimeni. Câţiva valeţi şi majordomul meu.

— Foarte bine. La ce oră veţi fi la masă?

— Pe la prânz. Saint-Priac va trebui să sosească la ora unu.

— Mă însărcinez eu să-l trimit. Câţi prieteni are să-şi aducă ducele?

— Toţi prietenii.

— Facă cerul ca să fie şi ei! Ziua ar fi atunci desăvârşită; să ne înţelegem asupra celor ce vom face... Dumneavoastră vă veţi aşeza la prânz la masă. La prânz, eu voi fi la Longjumeau. Saint-Priac e un om sigur. Dumneavoastră veţi aranja în aşa fel, încât el să poată să-şi instaleze oamenii într-o odaie vecină cu aceea

în care veţi avea oaspeţii la masă. Oamenii, se vor năpusti la un cuvânt pe care dumneavoastră îl veţi striga şi… vor lovi. Aşadar, dumneavoastră nu aveţi nimic de făcut decât să-i lăsaţi pe alţii să facă şi să strigaţi cuvântul. Să ne alegem cuvântul.

— Să-l alegem! spuse Richelieu.

— Veţi aştepta ca să sune ora unu. Din clipa aceea, Saint-Priac va fi acolo şi va aştepta. Să vedem… veţi striga ceea ce strigau puternicii, cutezătorii care plecau să-l dezrobească pe Christos. Şi dumneavoastră vă doriţi dezrobirea dumneavoastră. Veţi striga: *Dumnezeu o vrea!…*

— *Dumnezeu o vrea*! repetă cardinalul de Richelieu cu un accent de neclintită hotărâre.

În momentul acela, un valet de încredere ciocăni la uşă. Richelieu se făcu alb şi se încordă ca pentru o luptă sălbatică. Joseph se duse să deschidă şi întrebă liniştit:

— Ce e, prietene?

— Un gentilom se află jos şi voieşte cu orice preţ să vorbească imediat cu Eminenţa Sa.

Şi în aceeaşi seară, o seamă de mişcări ciudate se făceau în strada Saint-Thomas-du-Louvre, unde se afla palatul ducesei de Chevreuse.

Trebuie să spunem aici că această stradă îngustă era pe jumătate seniorială, prin cele câteva locuinţe nobile pe care le conţinea şi pe jumătate populară, printr-un mic număr de case mai deochiate, mai sărace. Una din aceste case sărmane, complet ruşinată de o astfel de vecinătate, se afla drept în faţa portalului cel mare al palatului de Chevreuse.

Pe la ora zece, aşadar, doi bărbaţi ieşiră din palat şi luându-se la braţ ca doi prieteni vechi urcară spre strada Saint-Honoré.

— Marchize, spunea unul din ei, cred că nu aţi uitat prinsoarea noastră!

— La naiba! dragul meu conte, cum s-ar putea aşa ceva, răspunse celălalt. Am pariat pe o mie de pistoli că am să vă omor în duel, sub ferestrele blestematului cardinal.

— Sunteţi încântător. Şi eu am pariat pe o mie de pistoli că am să vă străpung dintr-o parte în alta, în mijlocul Pieţei Regale.

— Dacă ne-am înţelege asupra zilei în care să ne întâlnim?

— Aşadar, sunteţi sătul de-a binelea de viaţă, bietul meu marchiz?

— Nu, dar mărturisesc că mă grăbesc foarte mult să vă ucid, dragul meu conte.

— Ei bine, dacă peste opt zile, blestematul de cardinal, mai e pe lumea asta…

— Îl vom distra cu o superbă gală de arme şi va putea să ne citească de sus, de la fereastra sa, edictul care pedepseşte cu moartea, duelurile. Dar ia spune: mă gândesc că, dacă vom face o figură în duel şi trecând spadele pe alături şi aproape ne vom străpunge unul pe altul, atunci Eminenţa Sa are să fie foarte încurcată căutând să ordone executarea a doi morţi!

Cei doi tineri pufniră în râs; apoi, strângându-şi mâinile, se despărţiră. Cei doi oameni care îşi spuneau râzând lucruri aşa de funebre erau marchizul de Beuvron şi contele de Montmorency-Bouteville.

Trei minute după plecarea lor, uşa palatului de Chevreuse se întredeschise din nou, pentru a lăsa să treacă un alt grup, format din marchizul de La Valette, César de Vendôme şi Antoniu de Bourbon care era numit Marele Stareţ. Aceştia coborâră în tăcere spre Sena, ocoliră spre stânga şi urcând spre Piaţa Luvru, se despărţiră spunându-şi acest singur cuvânt:

— Pe mâine!

Dar acest cuvânt trebuie să fi avut o semnificaţie grozavă, căci La Valette era norocos, César foarte palid şi Marele Stareţ tremura.

Cinci minute se mai scurseră şi un alt grup ieşi din palatul de Chevreuse. Acesta cuprinse patru tineri: erau Chevers, Fontrailles, Liverdan şi Bussière. Erau să se îndepărteze, când Bussière îi opri cu un gest:

— Domnilor, spuse el, am să vă spun ceva! Da să vorbim încet.

— Veţi afla, domnilor; reţineţi întâi acestea: domnişoara de Lespars locuieşte acum în acest palat…

— …Unde ducesa i-a cedat un etaj, asta ştim şi noi, făcu Liverdan.

— Răbdare, reluă Bussière. Veţi înţelege pentru ce v-am reamintit acest amănunt. Acum permiteţi-mi să vă spun că atunci când am hotărât să-l escortăm afară din Paris pe noul cardinal de Lyon, noi am comis faţă de noi înşine, o crimă de care am şi fost pedepsiţi…

— Cum asta?! se răsti Chevers.

— Domnilor, noi făcusem un jurământ. Am spus: Trencavel e dezonoarea noastră vie, fiindcă coborându-ne la un rol de bandiţi, am încercat să-l asasinăm atunci când era neînarmat, într-o luptă necinstită…

Câteva înjurături izbucniră înăbuşite. Bussière continuă:

— Aşadar, noi am vrut să-l asasinăm pe Trencavel şi Trencavel ne-a pus pe fugă, astfel că el nu e numai dezonoarea noastră vie, ci şi ruşinea noastră!

— Unde vrei să ajungi cu asta? murmurară, furioşi, ceilalţi tineri.

— Vreau să ajung la asta, domnilor că noi am jurat să nu mai facem nimic nici pentru domnişoara de Lespars, nici pentru nimeni pe lume şi să nu ne mai avântăm în nici un pericol, atâta timp cât Trencavel va fi în viaţă. Noi nu ne mai aparţinem nouă, ci numai răzbunării noastre. E drept…

— Da, da, pe toţi dracii!…

— Ei bine, aşa cum aveam onoarea să vă spun, riscându-ne viaţa pentru a-l proteja pe cardinalul de Lyon, noi am fost nişte criminali faţă de noi înşine şi am fost pedepsiţi pentru asta, fiindcă după cele povestite, de domnişoara de Lespars, blestematul de Trencavel a profitat de lipsa noastră, pentru a se apropia de ea.

— E drept! E drept!

— El a salvat-o, domnilor!

Ceilalţi scrâşniră din dinţi.

— A însoţit-o până aici!… Domnilor, acum vă întreb: vom merge mâine la Fleury?

— Dacă va merge şi ea! se răsti năvalnic Fontrailles.

— Chiar dacă va merge şi ea, noi nu vom merge! Vom merge numai dacă îl vom fi omorât până atunci pe Trencavel.

Cei trei care îl ascultau pe Bussière îşi aruncară o privire mohorâta.

— Da, spuse în sfârşit Liverdan, dar ca să-l ucidem, trebuie mai întâi să-l găsim…

— Domnilor, spuse atunci Bussière, eu l-am găsit!…

Se lăsă o tăcere bruscă, în care se auzi numai şuieratul de mânie al respiraţiei lor – şi mâinile pe sub pelerine căutară pumnalele şi spadele.

— Unde e? spuse în cele din urmă Fontrailles, cu un horcăit de furie.

— Aici! spuse Bussière.

Şi cu degetul, arătă casa aceea săracă, pe care am arătat-o şi care se afla în faţa palatului de Chevreuse. Tinerii făcură o mişcare ca şi când ar fi vrut să se îndrepte într-acolo. Bussière îi reţinu.

— E acolo, spuse el. Să nu ne grăbim. Rămâneţi liniştiţi, că nu are să plece. Stă acolo ca s-o supravegheze pe domnişoara de Lespars. Atâta timp cât ea va locui în palatul de Chevreuse, el are să stea în casa asta. Domnilor, mâine dimineaţă, la ora nouă, ne vom întâlni în piaţa Luvru şi de acolo, toţi patru, vom veni aici. Aceasta vă convine?

S-a auzit un singur murmur:

— Da, ne convine.

Şi ei se despărţiră la fel, spunându-şi acelaşi:

— Pe mâine!

În momentul când cei patru tineri se depărtau, uşa palatului se deschise încă o dată şi un singur om ieşi – întovărăşind de la distanţă pe doi servitori ai ducesei de Chevreuse. El se repezi, cu pas iute, pe lângă ziduri, făcându-se cât mai mic, cu înfăţişarea unui criminal care fuge. Câteodată se întorcea, ca să se asigure că cei doi oameni înarmaţi se găseau destul de aproape ca să-i vină în ajutor la nevoie. Câteodată se oprea ca să asculte în liniştea adâncă a Parisului adormit. Atunci îşi ştergea sudoarea de gheaţă de pe fruntea lui lividă. Apoi, cuprins de fiori, începea din nou să fugă. În palat nu mai rămăseseră decât doi conspiratori. Unul se numea conte de Chalais, celălalt cavaler de Louvigni. Această adunare istorică, în care se hotărâse ce trebuia să se întâmple la Fleury, a doua zi, luni, avusese loc în marea sală de arme a palatului, situată la parter.

Chalais, dispăru cel dintâi. Dar în loc să iasă din palat, el se îndreptă, condus de Marina, camerista ducesei, spre apartamentele de la etajul întâi. Ceilalţi conjuraţi plecaseră pe grupe, în ordinea în care i-am văzut ieşind.

În sala cea mare, se mai afla un om care stătuse într-o scobitură a unei ferestre şi pe care ducesa îl privea surâzând. Şi surâsul acesta voia să-i spună: Haide, duceţi-vă, dar! Vedeţi bine că totul s-a sfârşit

Nu există în toată înlănţuirea creaţiei un animal mai crud decât femeia care nu iubeşte. Maria de Rohan-Montbazon se

vedea adorată nespus de mult de omul acela. Timp îndelungat se amuzase de această pasiune. Dar, iată, de când îl iubea pe Chalais – pasiunea lui Louvigni nu o mai amuza!

Louvigni se apropie de ea şi îi vorbi cu o voce răguşită. Tot ceea ce dragostea sinceră şi adâncă poate să spună se ruga stăruitor într-o privire de om, pâlpâia în ochii lui. Tot ceea ce tandreţea, furia, umilinţa şi mânia fără margine ar fi putut să pună într-un suspin reţinut şi toate strigătele sfâşietoare şi rugăminţile pe care le pot conţine un glas, se aflau în accentul lui Louvigni.

— Doamnă, spuse el, dumneavoastră ştiţi că vă iubesc, nu e aşa? O ştiţi?

— Din păcate, da, bietul meu cavaler. Vă plâng cu adevărat şi în mod cinstit.

— Doamnă, vă jur pe inima aceasta pe care dumneavoastră o călcaţi în picioare, vă jur pe Dumnezeu şi pe sufletul meu, că în momentul acesta vă fac un demers, suprem. Ultimul. Mă credeţi?

— Şi de ce să nu te cred Louvigni, fiindcă mi-o spui!

— Da, însă mă înţelegeţi?

— Cel puţin cred că vă înţeleg: vreţi să-mi spuneţi, că aveţi să vă omorâţi dacă nu mă apuc imediat să vă iubesc. Ascultaţi-mă, cavalere, dacă aţi fi pentru mine unul din cei treizeci sau patruzeci de gentilomi mai mult sau mai puţin indiferenţi, care au vrut să mă iubească fără ca eu să-i fi rugat, atunci v-aş spune: omorâţi-vă, dacă asta vă uşurează. Ce vreţi să vă fac? Bărbaţii sunt foarte ciudaţi. De îndată ce şi-au aruncat ochii pe o femeie, li se pare de necrezut ca femeia aceea să nu le cadă imediat în braţe! Ciudată fantezie… Aşa ţi-aş spune, cavalere, dacă nu aş avea pentru dumneavoastră o mare stimă, o prietenie sinceră şi mai ales, dacă n-aţi fi unul dintr-ai noştri. Dar în situaţia în care ne găsim vă voi spune numai acestea: Cavalere, omorându-vă dezertaţi, comiteţi o laşitate faţă de cei cărora le-aţi jurat ajutor şi reazim. Vă voi mai spune de asemeni pentru ce şi cu ce drept voiţi să amestecaţi această mare durere în viaţa mea, ca să fiu involuntara cauză a morţii unui astfel de om galant? Louvigni, eu nu vă iubesc vreodată. Dar dacă dumneavoastră, aveţi inima aceea frumoasă, pe care cred că o aveţi, veţi renunţa să mă mai întristaţi cu spectacolul unei iubiri pe care eu nu o împărtăşesc şi vă veţi aştepta vindecarea printr-

o altă dragoste şi cu timpul… cu timpul, care omoară şi cele mai violente pasiuni…

Louvigni, pe jumătate înclinat, ascultase aceste cuvinte într-o nemişcare de marmură. Numai câteva picături mari de lacrimi i se rostogoleau din ochii închişi.

— Doamnă, spuse el păstrându-şi aceeaşi atitudine de înţepeneală în care se împietrise, vă mulţumesc pentru cruzimea dumneavoastră. Nu ştiu de fapt dacă am să mă omor. Am vrut să vă spun numai că vă fac acum un demers suprem. Ultimul. Niciodată, după aceasta, nu veţi mai şti dacă Louvigni v-a iubit vreodată. Ceea ce trebuie să vă mai spun, de asemeni, e că nici o altă dragoste şi nici timpul nu vor putea să mă vindece. Mâine, sau peste douăzeci de ani, voi muri adorându-vă şi blestemându-vă că aţi pricinuit nenorocirea vieţii mele. Ah! iertaţi-mă, doamnă, şi nu vă supăraţi! Mai ales, să nu uitaţi că e ultima oară că vă mai vorbesc de aceste lucruri. Acum, când ştiţi tot ce era neapărat nevoie să ştiţi iată ce aveam să vă spun: ştiţi că vă iubesc, iar eu ştiu că nu mă veţi iubi niciodată…

— Cum aş putea să vă iubesc dacă mă blestemaţi? încercă să râdă ducesa.

— Iată ultima mea rugăminte, doamnă. Iubiţi pe cine veţi dori în lume şi eu am să vă servesc. Da. Chiar dacă aţi iubi şi un om nedemn, cu m-aş face infam, ca să vă servesc…

— Dumnezeu să vă ierte, spuse ducesa cu o nespusă măreţie, cred că dumneavoastră încercaţi să mă insultat!…

— Nu, doamnă, v-o jur! Nici o intenţie de ofensă în gândul meu. Dar las jos barierele, arunc măştile. Dumneavoastră sunteţi pentru mine, numai femeia pe care o iubesc şi atât. Şi vă spun: doamnă, în genunchi, toată viaţa mea am să vă servesc, nu numai în dragoste dumneavoastră dar şi în ura dumneavoastră. Veţi face din mine ce v-o plăcea. Nu vă cer decât o singură favoare, una singură, ultima. Dacă mi-o acordaţi, voi deveni un bun de-al dumneavoastră, un obiect. Dacă mi-o refuzaţi, amintiţi-vă: eu n-am să vă mai cer nimic… niciodată, niciodată!…

— Ce favoare? bâlbâi ducesa, tulburată de elocvenţa sălbatecă a acestui om.

— Iat-o, doamnă: îndepărtaţi, dar, departe de mine fierul roşu al înspăimântătoarei gelozii care mă arde, îmi mănâncă sângele picătură cu picătură… îndepărtaţi-l de dumneavoastră pe omul

acesta!…

— Chalais! strigă ducesa înfiorându-se.

— Da! horcăi Louvigni agonizant

Ducesa de Chevreuse se înălţă. Până atunci fusese numai femeia care nu iubea. Din clipa aceasta, deveni o femeia care iubeşte – femeia care-l iubeşte pe altul! Cu toate acestea şovăi timp de o secundă.

Apoi, deodată spuse hotărâtă:

— Îl iubesc!

— Îl iubiţi! horcăi Louvigni. Repetaţi-o, ca să fiu sigur de agonia mea.

— Îl iubesc, repetă fără milă femeia.

Louvigni trase cu putere aer în piept. Ochii îi erau însângeraţi. Dar mai horcăi odată:

— Nu voiţi să-l îndepărtaţi de dumneavoastră?

— Îl iubesc, repetă ducesa de Chevreuse.

— Cu toate cele ce v-am spus, cu toate rugăminţile mele… uitaţi… îndepărtaţi-l de dumneavoastră şi atunci am să-l servesc, am să-l protejez, am să-l apăr… vă cer numai asta…

— Adio, cavalere, spuse ducesa, ridicându-se.

— Iertaţi-mă, doamnă. Dumneavoastră nu vă daţi seama ce faceţi în momentul acesta. Fie-vă milă! Acordaţi-mi această favoare… o sclipire de milă mă poate salva… nu dragostea… nimic, decât milă…

— Adio! spuse ducesa.

Louvigni ieşi ţeapăn. Nu ştia nici ce face şi nici încotro se duce. Ştia numai că suferea… Marina îl luă de mână şi-l conduse până la uşă. Când ajunse în stradă, uşa se închise cu putere. Şi uşa aceea trântită i se păru că-i dă o lovitură necruţătoare în inimă.

În seara aceea de duminică, Rascasse şedea la masă în locuinţa lui de pe strada Saint-Antoine, cu uşile închise. Avea o farfurie cu mazăre gătită cu slăninuţă, al cărui parfum picant era de ajuns ca să provoace sete. Mai avea, o bucată respectabilă de jambon. O căniţă cu vin alb era aşezată lângă o pâine fragedă şi aurită. Corignan I-ul privea aceste bunătăţi cu nişte ochi melancolici, mişcându-şi vârful nasului şi ciulindu-şi singura-i ureche cu resemnare, căci ştia bine că din acest banchet el nu va avea nici o fărâmiţă. Cu toate acestea, spre

adânca lui surprindere, bietul animal nu a fost tratat în seara aceasta cu nici o lovitură de picior, cu nici o vorbă aspră. Chiar, Rascasse, din când în când, îi arunca câte o bucată de pâine înmuiată în farfuria frumos mirositoare sau o bucăţică mică de jambon.

„Ei nu, se gândea câinele, nu cumva o fi devenit mai bun, printr-o lovitură a sorţii?”

Ceea ce este sigur, e că Rascasse, de când scăpase printr-o minune de la moarte, se simţea cu totul altfel construit. În el îşi făcuse loc şi un pic de sentiment.

Rascasse, cum poate că vă amintiţi, se servise de Corignan ca să se caţăre pe acoperiş, în momentul când zbirii cardinalului năvăleau în podul în care cei doi spioni se refugiaseră. Dar nu era de ajuns că ajunsese acolo pe acoperiş, lăsându-şi nenorocitul tovarăş expus singur loviturilor asediatorilor. Trebuia să se şi coboare de acolo. Dar Rascasse, pe care din depărtare l-ai fi luat drept un burduf, avea o uşurinţă de balon umflat cu aer. Suplu, îndemânatic şi curajos în diferite împrejurări, întreprinse pe acoperişuri o călătorie periculoasă fără îndoială, dar la capătul căreia se afla libertatea. Trecu pe acoperişul casei vecine, pe care găsi un luminator căruia îi sparse geamul şi nu avea decât să se lase să alunece în podul acelei case, unde aşteptă cu răbdare să se facă ziuă. În zori, coborî scările fără să se întâlnească cu nimeni, se strecură afară, străbătu piaţa cu curaj şi se duse să se încuie acasă la el, după ce îşi făcuse o bună provizie de alimente: am mai văzut noi, altădată, că era un om precaut.

Aşadar, îl găsim duminică seara în locuinţa lui de pe strada Saint-Antoine, aşezat la masă în faţa ulcelei cu vin alb care mustea vesel, cu jambonul rumenit şi cu mâncarea care răspândea un parfum aşa de încântător. El aruncă o bucăţică de pâine câinelui ce sta lângă el cu nasul în vânt. Corignan I-ul, mirat că are să mănânce în afară de unica şi reglementara oră de dimineaţă, îşi privea stăpânul cu acea uimire şi acea dragoste care se vede de obicei la animalele bătute.

„Dacă ai vrea numai să nu mă mai loveşti cu piciorul, cu ciomagul, sau cu cureaua, te-aş iubi mai mult, chiar dacă nu mi-ai da mâncare!” spunea privirea uimită a lui Corignan I-ul.

— Ce-or fi făcut cu cadavrul popii? se gândea bucuros Rascasse. Bietul Corignan! iată că acum am scăpat de el. Hm! şi

după toate astea, poftim! acum îmi pare rău de el; m-ar fi putut ajuta în ce am de gând să întreprind.

În momentul acela, căţelul se îndreptă şontâc-şontâc spre uşă, adulmecând cu furie şi încercând să-şi ciulească singura-i ureche, gata de luptă.

— Hm, ce-am mai râs! continuă Rascasse. Şi am să mai râd încă multă vreme, pe legea mea! Ce mutră trebuie să fi făcut el, când l-am lăsat acolo, tablou, după ce mi-a împrumutat umerii lui solizi, să mă servesc de ei… Vin' aici! Taci din gură, Corignan!

Câinele latră cu furie.

— Să taci, n-auzi! urlă Rascasse. Corignan, vin' aici!…

— Iată-mă, scumpe frate! spuse o voce lugubră din dosul uşii.

Ceaşca se opri pe la jumătatea drumului şi lui Rascasse părul i se zbârli în cap.

— Ce? făcu el. Ce, s-a întors vremea minunilor? Au început să vorbească morţii?

Vocea jalnică de afară gemu:

— Deschide-mi, Rascasse; pentru numele domnului, deschide uşa ta fratelui Corignan!

Rascasse alergă să-i deschidă şi călugărul intră. Câinele se aruncă spre picioarele lui, căutând să-l muşte şi Rascasse trăsnit, exclamă:

— Chiar el e, pe legea mea!

— Şi pentru ce n-aş fi eu? spuse Corignan.

— Dar, obiectă Rascasse, tu trebuia să fii la cimitir sau în Sena!

— Aha! făcu călugărul, aruncându-şi privirea spre masă, pofteşte-mă să mănânc şi o să-ţi povestesc, în schimbul mâncării, cum de am scăpat şi de cimitir şi de Sena.

În acelaşi timp, Corignan scăpă de câine, cu ajutorul a două-trei lovituri de picior. Rascasse încuie uşa la loc. Când se întoarse, îl văzu pe capucin la masă, tăindu-şi deja o halcă de jambon şi mormăind de satisfacţie. Rascasse îl privi şi rămase trăsnit.

— Pe legea mea, spuse în cele din urmă, să-mi iau şi eu cel puţin partea mea; căci altfel, ăsta are să înghită totul!

Imediat, cei doi cumetri se aflară faţă în faţă. Dar cine ar putea crede? Corignan era furios de mârşăvia lui Rascasse şi Rascasse era exasperat de încăpăţinarea lui Corignan de a învia

mereu. Şi cu toate acestea, amândoi aproape simţeau o mare bucurie că se găseau din nou la un loc. După ce se săturară şi după ce ulcica goală, a fost înlocuită cu una plină, putură să-şi dea drumul sentimentelor.

— Corignan, te iert că m-ai ruinat pe jumătate, topindu-mi toate proviziile.

— Rascasse, te iert că nu ai avut să-mi oferi decât o biată mâncare de mazăre!

— Mai eşti şi obraznic, popo, după ce mi-ai jucat renghiul acela acolo, în pod, renghiul pentru care ai merita să fii spânzurat!

— I-auzi! Şi care renghi? Că nu m-am lăsat ucis? Fratele Corignan, cumetre, nu se lasă omorât aşa, cu una cu două. Şi aşa, ca să te saturi, află că tu m-ai salvat.

— Parcă eu nu ştiam! făcu Rascasse cu neruşinare.

— Da, spuse Corignan cu coatele pe masă, ideii tale cu manechinul, îi datorez eu viaţa. Caraghioşii s-au repezit asupra anteriului şi-şi înfipseseră săbiile în el şi eu, care mă ascunsesem în timpul acesta după o grămadă de mobile vechi, am asistat la această bătălie, ţinându-mi burta de râs. Ce, nu înţelegi? Dar tare eşti de cap!

Rascasse căscase nişte ochi enormi.

— S-a întărit ajutându-te pe tine, spuse el. Ba înţeleg aşa de bine că aş putea să-ţi spun de aici ce s-a întâmplat. Eu prevăzusem asta, atunci când mi-a venit ideea cu manechinul. Ca să te salvez pe tine, Corignan, pentru asta l-am făcut!

— Eram sigur. Aşadar, oamenii cardinalului intrară. De îndată ce tu m-ai părăsit, eu m-am strecurat până la grămada aceea de mobile, m-am ghemuit în fundul unei lăzi mari mi-am pus capul deasupra şi prin crăpătură, i-am văzut pe toţi bărbaţii aceia, alergând prin pod ca nişte şobolani, după ce mi-au ciuruit anteriul. Când au văzut luminatorul deschis, au început să strige că am fugit amândoi pe acolo şi în cele din urmă, au plecat. Dacă tu n-ai fi avut sublima idee de a face manechinul acela cu anteriul meu, caraghioşii nu s-ar fi oprit ca să-l zdrenţuiască şi nu aş mai fi avut timp ca să mă ascund şi n-aş mai fi aici, ca să beau din poşirca asta a ta!

— Ah! ce bine e să-ţi poţi salva un prieten, răcni Rascasse. Ah! asta îţi umflă inima!

— Ce bine e să-i datorezi viaţa unui prieten, scrâşni Corignan.

Dar amândoi ajunseră la capătul răbdării. De o oră, de când se fulgerau cu privirile, şi furia reţinută de atâta vreme izbucni în amândoi în aceeaşi clipă.

— Ah! Onorabile, răcni Corignan, fără nici o legătură. Ai voit să mă laşi să mă omoare. Trebuie să mă răzbun!

— Ce neobrăzare? se răţoi Rascasse, ai să-mi plăteşti trădarea şi jambonul!

Imediat se şi luară la bătaie. Pumnii teribili ai lui Corignan descriseră ceva curbe furioase prin aer; capul lui Rascasse, repezit cu toată forţa, lovi ca un berbec, de mai multe ori în şir. Nu muriră din asta nici unul, nici celălalt, dar după zece minute amândoi erau scoşi din luptă. Rascasse zăcea în pat cu capul făcut baniţă şi Corignan întins pe jos se ţinea cu mâinile de burtă gemând.

— Am o idee, spuse Rascasse după vreun sfert de oră, pe care o pierduse ca să-şi revină în fire.

— Să-mpărţim! spuse Corignan, ridicându-se repede.

Cei doi cumetri, mai mult sau mai puţin schilodiţi, umflaţi, presăraţi cu zgârieturi, cucuie şi vânătăi, dar uşuraţi, îşi reluară locul în faţa unei noi ulcele de vin, pe care Corignan o declară că „e de soi bun”. Şi aici schimbară o serie de vorbe de o prietenie extraordinară.

— Am o idee, reluă Rascasse, ca să putem intra din nou în graţiile cardinalului.

Corignan se îngălbeni de bucurie şi scoase un suspin adânc; făcea parte din acea rasă de câini care mor de plictiseală şi de mizerie când sunt departe de stăpânul care i-a dresat să facă rău.

— Sau dacă nu reuşim, continuă Rascasse, ne vom găsi atunci un alt protector, care nu e altul decât Monseniorul Gaston.

— Oho! făcu Corignan, cu o strâmbătură de nemulţumire. Îmi place mai mult celălalt!

— Şi mie, dar în lipsă de cardinal…

— E drept că şi Delfinul e un personaj demn de noi, la nevoie. Dar explică-mi, cum…

— Uite: Tu ştii ca şi mine, cumetre, ceea ce mai ştiu încă vreo cinci-şase: că Richelieu l-ar fi omorât de mult pe moştenitorul tronului.

— Da. Şi că Delfinul şi-ar da chiar şi ultima picătură de sânge pentru ca să-l poată trimite pe cardinal, într-o lume mai bună.

— Aşa-i, cumetre. Acum ascultă aici: mâine, cardinalul dă o masă fratelui regelui…

— Drace!… Asta cam miroase a încăierare!

— În castelul lui de la Fleury…

— Oho! Asta miroase de departe a otravă sau a pumnal! se frământă Corignan.

— Aşa zic şi eu, spuse cu răceală Rascasse. Eu cred că mâine va fi ceva nou în ţară. Bătălia are să aibă loc la Fleury. Ei bine! să mergem la Fleury! Să vedem de unde bate vântul şi să-l salvăm pe unul sau pe celălalt după cum unul sau celălalt, va fi mai tare. Ce zici de asta, popă?

— Spun că dacă aş fi eu regele, te-aş face Marele Prefect, Rascasse…

Să-i lăsăm pe cei doi aliaţi să-şi stabilească planul de luptă pentru a doua zi. Scena pe care vrem s-o schiţăm acum a avut loc la cardinal în cabinet. Cititorul a asistat la consfătuirea ce s-a ţinut între cele două Eminenţe. Sub insuflarea arzătoare a părintelui Joseph, gândul lui Richelieu se înflăcărase şi pentru el, ca şi pentru Rascasse; întâlnirea de la Fleury însemna o întâlnire de luptă, iar Gaston de Anjou, după cum am văzut, fusese condamnat la moarte. Tocmai în momentul acela valetul anunţă pe un gentilom care voia să vorbească cu cardinalul. La un semn al lui Richelieu, gentilomul a fost introdus. Era Louvigni, care venea din palatul de Chevreuse, venea din mâinile ducesei, învineţit, turbat de pasiune, de ură şi de gelozie.

Richelieu şi Louvigni schimbară o privire care a fost de ajuns.

„De data asta, e copt!” se gândi cardinalul

Ricoşând, privirea lui Louvigni se opri asupra părintelui Joseph, părând a spune: „Nu voi spune nimic, dacă e vreun martor la ruşinea mea.”

— Adio, Monseniore, spuse părintele Joseph, închinându-se cu respect în faţa lui Richelieu. Mă întorc la mânăstire, unde mă voi ruga lui Dumnezeu pentru rege, pentru ministrul său şi pentru dumneata, fiul meu, adăugă el întorcându-se spre Louvigni.

Eminenţa Cenuşie dispăru numaidecât. Louvigni, auzi uşile cum se închideau unele după altele, în depărtare, şi se gândi: „suntem singuri!…”

— Acum vorbiţi, spuse Richelieu.

Louvigni îşi ridică încet capul livid, golit de orice picătură de

sânge.

— Monseniore, atunci când am venit să vă avertizez, ca să nu vă duceţi la conacul din Saint-Lazare, mi-aţi făcut o promisiune.

— Iat-o: v-am promis să îndepărtez sau să suprim obstacolele care vă despart de ea. Asta însemna să vă promit dacă nu dragostea ei, cel puţin supunerea ei. Nu tremuraţi, nu vă revoltaţi. Trebuie ca femeia asta să fie a dumneavoastră. Asta vă va fi răzbunarea, mângâierea mândriei dumneavoastră de bărbat şi poate mai târziu, cine ştie?... cine ştie dacă Maria de Montbazon nu va începe să vă iubească, fiindcă aţi cucerit-o printr-o lupta aşa de înaltă!

— Ştiţi cine e? tremură Louvigni cu ochii rătăciţi.

Richelieu ridică din umeri şi continuă:

— Deci, eu v-o dau pe ducesa de Chevreuse. Pentru asta, însă, trebuie să mă ajutaţi. Sunt şi piedici în cale. Eu nu le cunosc. Există câţiva oameni pe care dumneavoastră trebuie să mi-i daţi pe o listă. Nu vă revoltaţi deloc, vă spun şi nu tremuraţi. Uite, cavalere, să presupunem că nu e vorba de dragostea dumneavoastră. Atunci, dumneavoastră aţi spune, aţi striga cu toată înfăţişarea dumneavoastră că sunteţi un nemernic, un înşelător, un trădător, un spion, vă veţi copleşi cu toate acuzaţiile posibile. Eu unul, aş spune că nu v-aţi făcut decât pur şi simplu datoria faţă de rege. Eu spun că... aţi fi un nemernic şi un trădător dacă nu aţi vorbi. Eu spun că...

— Tăceţi, Monseniore! îl întrerupse Louvigni, cu o asprime disperată.

O clipă domni tăcerea, în care clipă se minuna Richelieu că îndrăznea să i se vorbească aşa, timp în care Louvigni se lupta poate împotriva unei ultime sclipiri de conştiinţă. Louvigni îşi întinse mâna crispată înspre cardinal şi fixă asupra lui nişte ochi înflăcăraţi, în care luceau fulgere de nebunie. Richelieu, îşi dădu seama că omul acesta ajunsese în acel punct de încordare în care maşina umană avea să crape poate, să se desfacă în mii de bucăţi şi că se putea ca să moară acolo, fulgerat de propria lui pasiune. Cardinalul rămase nemişcat, fără un cuvânt, fără un gest, punându-şi numai în privire toată bunătatea şi blândeţea de care era capabil.

Încetişor, braţul lui Louvigni căzu, îşi lăsă capul în piept şi plânse... Atunci, Richelieu văzu ceva înspăimântător.

Louvigni, continuând să plângă, se aplecă şi unul după altul,

îşi scoase pintenii de aur – pintenii lui de cavaler! – apoi îşi scoase sabia şi o puse pe masă…

Louvigni se degrada singur.

După ce termină, se îndreptă şiroind de o sudoare ce îi inunda faţa învineţită şi spuse:

— Acum, pot să vorbesc.

Richelieu făcu un semn din cap, care voia să spună: „ascult”.

— Conspiratorii, spuse Louvigni cu o voce abia destinată, s-au adunat astă seară…

— Unde?

— Adunarea a avut loc la ea!

— Bine. Şi ce trebuie să facă cu mine?

— Trebuie să vă omoare, spuse Louvigni cu un accent straniu.

Richelieu îngălbeni. Frica de lovitura de pumnal a fost coşmarul întregii sale vieţi. Se îngălbeni şi aruncă în jurul lui o privire înnebunită de teroare.

Această privire căzu asupra unei perdele, – care deschizându-se, îl lăsă să vadă faţa aspră şi ameninţătoare a părintelui Joseph. Eminenţa Cenuşie era acolo, îl privea şi asculta! Richelieu îşi reveni şi cu o voce, pe care reuşi să o stăpânească, spuse:

— Când trebuie să aibă loc acest lucru?

— Mâine, spuse Louvigni.

De data aceasta, cardinalul se clătină. Omul acesta, care avusese curajul să trimită atâtea victime la eşafod, nu-şi stăpânea decât cu foarte mare greutate groaza de moarte, groaza de stârvul său, cum spunea Henric al IV-lea. El căzu în fotoliu, agitat de un tremur convulsiv. Louvigni făcu un pas spre el, când un om apăru deodată, îi apucă braţul lui Richelieu şi cu o voce sălbatică îl biciui:

— Şi ce s-ar întâmpla, Monseniore, dacă asasinii ar fi aici, cu pumnalele ridicate… Domnule de Louvigni, continuă părintele Joseph, puteţi şi trebuie chiar să vorbiţi în faţa mea. E prea târziu pentru a mai putea da înapoi. De altfel, dacă domnul cardinal îl reprezintă aici pe rege, eu îl reprezint pe Dumnezeu! …

După ce spuse aceste cuvinte, cu o măreţie care avea ceva înfricoşător în ea, părintele Joseph se aşeză aproape de Richelieu şi îi spuse:

— Continuaţi interogatoriul.

Richelieu nici nu se gândi să mai tăgăduiască prin atitudinea şi spaima ce îi intrase în suflet

— Aşadar, spuse el cu o voce stinsă, mâine trebuie să fiu…

— Omorât! termină cu asprime părintele Joseph. La Fleury, nu e aşa?

— Da, domnule, spuse Louvigni.

— Bine. Acum, care e numele asasinilor?

Louvigni, începu să dârdâie. Richelieu reuşise să se calmeze.

— Gândiţi-vă la asta, spuse el, aţi spus prea multe până acum, ca să mai puteţi da înapoi. Prăpastia se găseşte în spatele dumneavoastră, nu înainte. Numele lor!

— Chalais! răcni Louvigni într-o nespusă izbucnire de ură.

— Ştiam eu bine! urlă Richelieu. Ah! îl…

Un gest de-al părintelui Joseph îl calmă.

— Apoi? spuse Eminenţa Cenuşie cu un ton scurt.

— Domnii de Chevers, de Liverdan, de Fontrailles şi de Bussière, spuse Louvigni fără să şovăie.

— Gentilomii angevini, care în timpul din urmă sunt aşa de bine cu Alteţa Sa Regală, observă părintele Joseph cu o voce sinistră. După aceea?

— Domnul duce de Vendôme, murmură Louvigni, ezitând.

— Apoi?

— Domnul de La Valette.

— Ah! se răsti Richelieu. Lui Epernon îi e frică, îl pune pe fiul lui înainte.

— Apoi? scrâşni părintele Joseph.

Louvigni gâfâia. Faţa i se descompunea…

— Apoi! Apoi! spuse părintele Joseph. Spune, sau pe Dumnezeu cel Sfânt, o arestăm chiar în noaptea asta pe ducesa de Chevreuse şi începem cu ea măcelul!

— Domnul de Beuvron, palpită cu greu Louvigni, domnul de Bouteville…

— Şi pe urmă!… Loviţi, sau lovesc eu!

Louvigni îşi acoperi faţa şi horcăi:

— O femeie! oh! e cumplit… să denunţ o femeie!

— Ei şi?! Numele! Numele conspiratoarei!

— Domnişoara de Lespars!…

— Aha! izbucni Richelieu, bunul meu frate, de ce nu eşti acum aici?

— Tăcere! comandă părintele Joseph, demonul acestei scene

înfricoşătoare. Şi pe urmă?

— Aceştia-s toţi! spuse Louvigni.

— Minţi!

— Domnule!…

— Minţi!…

— Eu… oh!…

Louvigni izbucni în suspine şi se roşi:

— Aah! acum poate oricine să-mi spună că mint! Oricine poate să mă şi pălmuiască, chiar!…

Louvigni se zbătea. Era prea aproape de moarte. Numele îi era pe buze. Dar aceasta ar fi fost groaznic!

— Numele! spuse Eminenţa Cenuşie. Ultimul nume, sau infamia dumneavoastră a fost zadarnică şi nu vă poate salva de eşafod nici pe dumneavoastră şi nici pe aceea pe care o doriţi cu atâta patimă.

— Fratele regelui! făcu Louvigni gemând.

Şi se prăbuşi ţeapăn pe covor, cu spume la gură.

— De data asta e adevărat ultimul, spuse părintele Joseph, ştergându-şi fruntea de năduşeală.

Şi atingând cu vârful piciorului pe Louvigni, întins fără cunoştinţă pe jos, spuse:

— Puneţi să se ridice de aici această zdreanţă. Avem de discutat.

Luni dimineaţa, pe la ora nouă, un capucin călare pe un măgar intră în Longjumeau şi descălecă în faţa hanului „Fazanul Auriu”. Era cald. Fără îndoială că setea îl obliga să facă acolo o haltă.

Hangiul, burtos şi roşcovan, cu şorţul alb ridicat la un colţ, cu boneta albă înfiptă de-a curmezişul pe un cap cu faţa roşie, se apropie în persoană, pierdut în zâmbete, porunci servitorilor să conducă măgarul Cuvioşiei Sale la grajd şi o luă cu multe saluturi înaintea călugărului, care, cu toată căldura, se încăpăţâna să-şi ţină gluga trasă pe frunte.

— Pe aici, Cuvioşia Voastră, pe aici, spunea hangiul.

Dar Capucinul, care părea să cunoască foarte bine hanul, se duse drept spre o mică sală mai depărtată, ce răspundea într-o curte din dos.

— Cuvioşia Voastră, spuse hangiul, nu intraţi aici; veţi risca să auziţi înjurăturile a vreo zece spadasini care mi-au căzut pe cap

de vreo oră.
Capucinul, fără să-l asculte pe omul cel cumsecade, intră în sală.
— Fire-ai să fii spânzurată de căldură! reluă hangiul. Noroc că avem aici tot ce trebuie ca să-i venim de hac, vin rece şi… of, iertaţi-mă, nu ştiam…
Capucinul, îşi lăsase să-i cadă pur şi simplu gluga.
Hangiul se înclina, se îndoia atât cât îl lăsa măreţia burţii. Călugărul, cu un gest poruncitor, îi arătă uşa. Hangiul, descoperindu-şi ţeasta, se îndreptă de-a-ndăratelea spre numita uşă; şi în momentul când era să iasă:
— Spune-i domnului de Saint-Priac să vină să mă afle aici, porunci călugărul pe un ton scurt.
Capucinul, rămas singur, se aşezase pe un scaun; cu cotul pe masă şi cu barba în podul palmei, se gândea, fără să-i pese de vociferările răguşite ale vecinilor săi, poate chiar fără să le audă. Saint-Priac intră. El se înclină adânc şi aşteptă în tăcere ca să-i adreseze călugărul cuvântul. Dar călugărul tăcea. Părea că nici nu l-a văzut pe Saint-Priac, aşa încât acesta uimit în cele din urmă, făcu un pas şi murmură:
— Aştept ordinele pe care Prea Cuviosul părintele Joseph trebuie să mi le comunice.
— Aşteptaţi, domnule, spuse Eminenţa Cenuşie.
Aşteptarea se prelungi un sfert de oră. În sfârşit, Saint-Priac auzi de afară, acel uruit surd pe care îl face o trupă de cavalerie în marş. În curând, călăreţii trecură prin poarta mare a hanului şi se aliniară în curtea spaţioasă. Atunci, părintele Joseph deschise fereastra şi-i arătă lui Saint-Priac vreo cincizeci de oameni cu arme, care, descălecând, rămaseră lângă capetele cailor, gata a sări imediat în şa.
— Înţeleg, făcu Saint-Priac. Se repetă aici expediţia de la Étioles.
— Da, spuse părintele Joseph. Domnul cardinal s-a gândit că misiunea pe care a voit să v-o încredinţeze dumneavoastră, e mai bine să se facă pe faţă şi în numele regelui.
Stareţul capucinilor închise fereastra la loc şi-şi reluă locul pe scaun.
— Aceşti muşchetari, adăugă el atunci, se vor duce la castelul de Fleury, unde au să aresteze câţiva gentilomi care au displăcut Majestăţii Sale. Înţelegeţi, aşadar, că, aşa cum

spuneaţi şi dumneavoastră, nu mai avem nevoie de ceea ce numiţi oamenii dumneavoastră.

Saint-Priac se înclină enervat şi făcu un pas ca să se retragă.

— Aşteptaţi, spuse părintele Joseph. Dacă noi nu mai avem ce face cu spadasinii dumneavoastră e posibil să aveţi dumneavoastră nevoie de aceştia.

„Aha! se gândi Saint-Priac acum de-abia vine ordinul – adevăratul ordin?”

— Muşchetarii, reluă Eminenţa Cenuşie după o clipă de tăcere, au să-şi vadă de treaba lor. Dumneavoastră nu vă veţi ocupa de asta. Numai că printre gentilomii care au să fie arestaţi se va afla şi o femeie.

Pe Saint-Priac îl agită un fior.

— Această femeie, această fată se numeşte Annaïs de Lespars…

— Annaïs! răcni Saint-Priac. …

— Iată ce vă sfătuiesc eu, spuse părintele Joseph. Luaţi-vă oamenii, căutaţi ca să facă cât se poate de puţin zgomot şi duceţi-vă drept la Melun. Acolo, veţi aştepta să treacă muşchetarii; îi veţi urma de departe şi veţi ajunge odată cu ei la Fleury, unde vă veţi inspira după împrejurări. Eu nu mai am nimic să vă spun, decât atât: în cazul când domnişoara Lespars va fi arestată, nimic nu va putea împiedica justiţia regelui şi nici să întrerupă procesul care va fi făcut…

„Da, se gândi Saint-Priac, şi cum nimic nu o va împiedica pe ea să spună adevărul în timpul procesului şi ceea ce are de spus, şi cum cardinalul vrea cu orice preţ, moartă sau vie, să o împiedice să vorbească… da, da, înţeleg…”

— Monseniore, vă mulţumesc, reluă el cu glas tare. Pot să vă asigur că domnişoara de Lespars nu are să fie arestată… decât de mine.

— Asta vă priveşte. Dar nu uitaţi că această nobilă fată vă e destinată dumneavoastră, că domnul cardinal are vederi largi asupra ei şi a dumneavoastră şi că pentru aceasta e necesar ca noi să ştim ce s-a făcut cu ea. Atunci, astă-seară veniţi la palatul cardinalului să spuneţi unde v-aţi condus logodnica. Duceţi-vă! …

Saint-Priac se retrase, cu mintea-nfrigurată… bucuria îl înăbuşea.

— Încă un cuvânt, spuse părintele Joseph. E posibil, în

noaptea asta, chiar, să aibă loc cununia dumneavoastră. Domnul cardinal a şi pregătit totul pentru asta. Acum duceţi-vă.

Saint-Priac ieşi clătinându-se. Cât despre părintele Joseph, el puse să i se cheme ofiţerul care comanda muşchetarii şi se închise cu el în odaie. Câteva minute mai târziu, spadasinul din odaia vecină o ştergeau fără surle şi tobe, ducându-şi caii de căpăstru; ajunşi în şosea, ei săriră în şa şi înfricoşătoarea bandă se porni spre Melun. Saint-Priac galopa pa un nebun şi striga:

— În sfârşit! E a mea!…

În momentul când ultimul tâlhar plătit ieşea de la Fazanul Auriu, apăreau două siluete bizare, doi călăreţi care veneau dinspre Paris şi desenau pe ecranul cerului: unul, nesfârşita şi slaba lui statură; celălalt, formele lui burtoase şi în faţă şi în dos: Corignan şi Rascasse! Erau înarmaţi până în dinţi. Rascasse văzuse de departe toate mişcările oamenilor lui Saint-Priac.

— Cumetre, spuse el, cred că asta e avangarda.

— Păi, făcu Corignan, ăştia sunt nişte hoţi de drumul mare.

— Exact, spuse Rascasse sărind de pe cal şi dând dârlogii tovarăşului său de drum. Trebuie să văd pe cine vor să jefuiască. Dacă am fi noi, hai? Aşadar, aşteaptă-mă aici.

Rascasse intră numaidecât în han; şi fiindcă întârzia să se întoarcă, Corignan mormăi:

— Mi se pare că individul s-a dus să se adape singur, sub pretextul că…

Rascasse apăru alergând, se căţără pe cal graţie unei manevre dintre cele mai delicate şi gâfâi:

— La drum, cumetre! În curtea hanului e o jumătate de companie de muşchetari!

— Mi se pare că afacerea are să fie „caldă”, spuse Corignan. Mă duc să verific şi eu dacă nu sunt decât muşchetari în han. Ce dracu! să fi fost şi o mie şi tot mi-ar fi lăsat o ceşcuţă.

Ajunseră în faţa Fazanului Auriu.

— Foarte bine, spuse Rascasse. Opreşte-te, bunul meu popă, şi bea până te-oi sătura. Eu plec înainte, fiindcă nu ţin să mă dau nas în nas cu un anume capucin pe care l-am întrezărit şi care mi s-a părut că seamănă mult cu venerabilul tău superior, părintele Joseph…

— Părintele Joseph! bâlbâi Corignan.

Şi porni în goana mare, într-un galop aşa de turbat, încât Rascasse nu-l putu ajunge decât de-abia după o leghe de goană,

ajungând la primele case din Meldrun:

— Stai! făcu Rascasse. Să ne ducem caii în grajdul ăsta şi să supraveghem drumul.

— Dar ce să facem acolo? spuse Corignan.

— Să-i întrebăm pe domnii muşchetari, când vor trece în curând pe aici.

Fleury era un sătuc frumuşel, aşezat la vreo patru leghe dincolo de Melun şi la o leghe mică de pădurea Fontainebleau. Domeniul lui Richelieu era întins şi bine întreţinut. Locuinţa seniorială putea să primească în ea şi oaspeţi regali.

Pe la ora unsprezece, masa era gata pregătită într-o mare şi minunată sală, mobilată şi împodobită cu o severă somptuozitate. Maeştrii de ceremonie aruncau încă o privire la alinierea farfuriilor de aur masiv, pe vremea aceea nişte noutăţi care arătau luxul orgolios al stăpânului acelei locuinţe. Paharnicii potriveau în linie sticlele şi cănile de aur. Pe scurt, totul era pregătit: stăpânul şi invitaţii săi puteau să sosească. Un majordom solemn îi aştepta la uşa de intrare, întrebând cu privirea orizontul însorit.

Părintele Joseph, după plecarea lui Saint-Priac, se instală într-o odaie de la etajul întâi, de unde, printre perdelele de la fereastră, putea să supravegheze drumul.

„Toţi cei care vor trebui să se ducă în dimineaţa aceasta la Fleury, vor trece pe sub ochii mei”, se gândi el.

O oră întreagă se scurse… şi de abia atunci, o tresărire imperceptibilă agită cutele rigide ale rasei monahale. Cineva trecea pe şosea… Era ea!

Ea se ducea singură, îmbrăcată în costumul de cavaler, cu spada pe şold, cu mâna fină şi nervoasă susţinând dârlogii calului, cu pana albă a pălăriei fluturând în vânt, călare pe un cal splendid negru, cu capul mândru şi fin.

Unde se ducea Annaïs?… La Fleury?… Dar la adunarea care avusese loc în palatul Chevreuse, ea declarase cu un fel de sălbatică sfidare, că ea nu înţelegea să acţioneze decât singură, duelându-se cu Richelieu, şi că nu îi convenea să ia parte la un asasinat.

Ea trecu… Privirea părintelui Joseph o urmărea… şi acolo, în faţa ei, Saint-Priac o aştepta.

— Ehe! murmură deodată părintele Joseph, cine sunt aceştia

trei, pe care eu nu-i cunosc? Poate nişte călători? Da… fără îndoială…

Cei trei erau Trencavel, Mauluys şi Montariol. La douăzeci de paşi în urma lor, se schimonosea figura lui Verdure.

— Ah! făcu părintele Joseph după câteva minute, ăştia trebuie să fie, desigur. Da. Sunt cei patru gentilomi angevini. Duceţi-vă, duceţi-vă, copiii mei!…

Erau Fontrailles, Chevers, Bussière şi Liverdan. Toţi patru erau foarte palizi. Ochii lor arzători priveau înainte, plini de ură: îl urmăreau pe Trencavel!

Trencavel după ce o condusese pe Annaïs până la palatul de Chevreuse, în urma bătăliei din strada Courteau, se instalase în căsuţa aceea săracă, pe care cei patru cavaleri îşi promiseseră să o calce, după cum am văzut. Mauluys i-l împrumutase pe Verdure.

Şi prin Verdure, care se ducea şi venea mereu, Trencavel rămânea în legătură cu Mauluys şi Montariol. Ce voia el? Pur şi simplu, să o supravegheze pe Annaïs.

Duminică seara văzuse ieşind din palat diferitele grupuri pe care le-am semnalat la timp şi îşi spusese: „Mi se pare că iar are să fie o încăierare. Ce are să se petreacă mâine?” Pentru orice eventualitate, el trimise să-l prevină pe Mauluys şi pe Montariol, care, a doua zi de dimineaţă, la ora şapte, veniseră la locuinţa în care maestrul de scrimă îşi stabilise observatorul.

Caii înhămaţi erau adăpostiţi într-o magazie vecină şi ei ţinură sfat în podul casei lui Trencavel, în timp ce Verdure postat la fereastră, căsca, ocăra şi blestema împotriva corvezilor la care era supus de câtva timp, jura că turba de sete şi de plictiseală, dar arunca priviri pătrunzătoare spre palatul Chevreuse, pe care nu-l pierdea din ochi.

— Dragă conte, spunea Trencavel, nici nu mă întrebi măcar de ce te-am deranjat aşa de dimineaţă.

— Bine! făcu contele, nici nu sunt curios.

— Dar eu sunt! mormăi Montariol

— Şi eu, continuă Mauluys cu aerul lui rece; eu mi-am pus odată pentru totdeauna punga şi spada mea în serviciul tău. Dacă ar trebui să te întreb care sunt motivele care te obligă să faci apel la una sau la alta, m-ai socoti plictisitor.

— Cu toate acestea… obiectă Montariol.

— Taci din gură, secundule! Lasă-l să vorbească pe domnul

conte, care spune nişte lucruri fără pereche.

— Şi tu, Trencavel, tu spui lucruri prea sărace, spuse Mauluys ridicând uşor din umeri. Tu ai văzut azi noapte ieşind mulţi oameni din palatul de Chevreuse. Asta înseamnă că au complotat ceva acolo. Ori de aici ai tras concluzia că astăzi are să se desfăşoare vreo încăierare în care s-ar putea găsi amestecat şi idolul tău şi în care, biet nebun, arzi de nerăbdare să te arunci şi tu, cu capu-n jos! Pe legea mea, e destul de bine gândit… Găsind că nu e de ajuns un singur nebun, mi-ai cerut să vin să mă las ucis poate şi eu alături de tine. Ce e mai simplu? Te asigur că şi eu te-aş chema imediat dacă vreun pericol oarecare ar ameninţa-o pe aceea pe care o iubesc eu şi aş avea nevoie de viaţa ta…

— E a ta, conte, spuse Trencavel cu ardoarea tinereţii lui plină de viaţă. Binecuvântată fie ziua în care mi-ai cerut să-ţi arăt culoarea sângelui! Dar ai pronunţat acum un cuvânt care mă uimeşte şi mă încântă. Ai spus: aceea pe care o iubesc eu…

— Ei bine? întrebă liniştit Mauluys.

— Aşadar, iubeşti şi tu, dragul meu conte?

— Uimirea ta e surprinzătoare, Trencavel. De ce n-aş iubi şi eu?

— Dar nu mi-ai spus-o până acum! exclamă cu naivitate Trencavel.

— Pentru ce să te fi copleşit şi eu, cu dragostea mea? spuse cu răceală Mauluys.

La fereastră se auzi un fel de scârţâit de balamale ruginite. Era Verdure care rânjea.

— Eu am ştiut-o. Şi ştiu şi pe cine iubeşte…

— Dar, reluă Trencavel, tu vorbeşti de dragostea ta, cu o linişte…

— Dar ce vrei, să bat din picioare ca Montariol? Ce ai fi vrut, să înspăimânt Parisul cu strigătele, vaietele şi ocările mele, ca tine?

— Şi ea… întrebă cu timiditate Trencavel, ea te iubeşte?

— Da, spuse Mauluys cu o admirabilă seninătate.

— Ţi-a spus-o?… Ţi-a spus-o chiar ea?

— Nu, răspunse Mauluys domol.

Trencavel era năuc de uimire. Îl privea pe Mauluys cu spaimă.

— Şi tu, reluă el cu aceiaşi timiditate, tu i-ai spus-o?

— Că o iubesc? Nu. Dar ea o simte în fundul sufletului. Eu

găsesc un fel de farmec în tăcerea asta. Am căutat-o de mult timp, Trencavel. Şi când am găsit-o, mărturisesc că am avut un moment de nespusă bucurie. Ea, de partea ei, mă aştepta poate, căci având sute de ocazii să se mărite cu unul mai tânăr, mai frumos, mai bogat ca mine, a rămas tot fată… Într-o zi, când visul nostru al amândurora va fi fapt, am s-o iau de mână şi am să-i spun: „Vrei să mă ai pe mine ca tovarăş al vieţii tale?…”

Montariol căscă nişte ochi imenşi. Trencavel asculta cu o emoţie nespusă vocea acelei nobile poezii care, aşa de senină şi aproape indiferentă, cânta cel mai frumos cântec de dragoste. În sfârşit, cu un accent de irezistibilă şi frăţească prietenie, spuse:

— Conte, fii generos. Spune-mi numele ei, ca s-o pot iubi şi pe ea aşa cum te iubesc pe tine, să veghez asupra ei, cum veghezi şi tu asupra mea… ah! ce fată nobilă trebuie să fie!

— Da, spuse Mauluys cu o supremă gravitate.

— O ducesă?… Spune?… poate prinţesă?…

Un surâs de magnific orgoliu ilumina figura contelui de Mauluys.

— E… spuse el liniştit, unica fată a doamnei Rozalia Houdart, hangiţa de la Frumoasa Diademă.

Şi cum Trencavel rămăsese trăsnit:

— Ţi-am spus asta, Trencavel, cu scopul ca, de mi s-ar întâmpla în vreo luptă să plec din viaţă mai repede decât îmi închipui, domnişoara Rose, o să aibă măcar sprijinul generoasei tale bravuri.

— Vom fi doi! spuse Montariol. Şi pe toţi dracii, dacă…

— Ho! făcu în momentul acela Verdure, uite că nobila domnişoară iese din palat. Da’ ce cal bun are, pe legea mea!

— Conte, bâlbâi Trencavel, nu vreau… nu mai vreau…

— Să mergem! spuse Mauluys.

În momentul acela, era trecut de ora opt.

Cam în acelaşi timp, o altă scenă se desfăşura în piaţa Luvru. Bussière sosise. Câteva minute mai târziu apăru şi Fontrailles. Apoi Chevers şi Liverdan sosiră şi ei în piaţă. Cei patru cavaleri erau punctuali la întâlnirea ce şi-o dăduseră.

Trebuiau să ia parte şi ei la afacerea de la Fleury. Locul întâlnirii tuturor conspiratorilor era Melun, la ora unsprezece.

Dar am văzut că, înainte de a se întâlni la Melun cu ducele de Anjou şi cu credincioşii lui, cei patru juraseră să îndeplinească un lucru înspăimântător: era vorba de o luptă, de un asasinat. Dragostea îi împingea… Pentru Chevers, Fontrailles, Bussière şi Liverdan, dragostea se numea: *crimă*.

Şase luni mai înainte, aceşti patru tineri la fel de viteji, de frumoşi, hărăziţi unei existenţe strălucitoare, sănătoşi la minte şi la suflet, ar fi respins cu dezgust gândul de a omorî pe cineva, întovărăşiţi toţi patru laolaltă, ca să-l lovească.

— Domnilor, spuse Bussière cu o voce acrită de ură, cum vom face?

— Foarte simplu, spuse Fontrailles cu asprime, descălecăm toţi patru înaintea casei lui. Intrăm de bună voie sau cu forţa. Ne ducem drept la culcuşul omului şi lovim…

— Are să se apere, scrâşni Chevers.

— Asta e sigur, spuse Liverdan. Dar cu cele patru spade ale noastre şi cu cele patru pumnale, îi venim noi de hac. Şi dacă unul – doi din noi are să cadă…

— Cu atât mai bine pentru supravieţuitori!…

O porniră pe strada Saint-Thomas-du-Louvre, când Bussière care mergea în cap, răcni

— Iadule! Ne scapă!…

Ceilalţi trei se apropiară şi-l văzură pe Trencavel la celălalt capăt al străzii încadrat de Mauluys şi de Montariol, urmaţi de Verdure, toţi bine înarmaţi.

Se priviră, apoi îşi întoarseră privirile unul de la altul. Îşi descoperiseră limpede acelaşi gând: nu putem să-l atacăm; sunt patru. Noi voim să-l omorâm pe omul acesta şi ca să-l omorâm pe omul acesta, trebuie să-l găsim singur şi fără apărare…

Trencavel şi tovarăşii lui cotiseră spre stânga, spre malurile Senei.

— Să-l urmăm! spuse Fontrailles. Poate că vom avea vreo ocazie potrivită.

— Întâmplă-se orice s-o întâmpla, să-l urmăm!…

Coborâră strada ca nişte lupi. La cinci sute de paşi de Samaritaine, văzură grupul lui Trencavel.

Înaintea lor, cam la aceeaşi distanţă, mergea Annaïs. Îi ducea pe toţi după ea – fără să ştie.

La Longjumeau, instalat la fereastra hanului Fazanul Auriu, părintele Joseph pândea trecerea conjuraţilor. După banda lui

Fontrailles, timp de o jumătate de oră nu văzu trecând decât localnici. Deodată, un nor de praf şi galopul sonor al mai multor cai îi trezi atenţia Stareţului. Norul trecu prin faţa lui foarte curând… Părintele Joseph schiţă un zâmbet teribil şi murmură:

— De data asta el e! Acum sunt toţi!

Norul era Chalais, care alerga spre destinul lui… împreună cu Bertouville şi Beuvron, cu La Valette, Vendôme şi fratele lui şi în mijlocul lor, râzând foarte tare şi gesticulând, ducele de Anjou, fratele regelui!

Părintele Joseph coborî în curte, unde aşteptau muşchetarii şi făcu un semn. Ofiţerul veni la ordin.

— Peste zece minute veţi pleca, spuse Eminenţa Cenuşie. Veţi ajunge la Melun la ora unsprezece şi la Fleury, la prânz. Îndată ce casa va fi înconjurată, veţi executa ordinele regelui…

Zece minute mai târziu, escadronul porni la pas. După aceea, oamenii din Longjumeau văzură acelaşi călugăr liniştit care se oprise să se odihnească şi să se răcorească la Fazanul Auriu, încălecându-şi din nou măgarul şi cu capişonul tras pe ochi, pornind în trap mic liniştit, pe drumul plin de gropi şi pe jumătate năpădit de ierburi sălbatice, care ducea la Melun.

Dincolo de Melun, la vreun sfert de leghe de ultimele case, în direcţia târgului Chailly, se înălţa singuratică, pe marginea drumului, o casă cu acoperiş de paie, care arbora deasupra porţii o tufă, ceea ce arăta călătorului că putea să intre acolo şi să ceară o jumătate de vin de regiune.

Casa aceea fusese odinioară un han. Şi acum mai era numită prin regiunea aceea *Adăpostul Măgarului* şi locuitorii din Melun nu ştiau de unde îi venea această ciudată denumire. Puţin câte puţin, hanul se transformase în fermă. Dar, printr-un rest de obişnuinţă, ţăranii care locuiau acolo, continuau să ofere călătorilor atraşi de firmă şi de tufa de la poartă răcoritoare şi alte lucruri. La *Adăpostul Măgarului* se instalase Saint-Priac. Ajungând la Melun, el analizase numaidecât regiunea şi ca un mare căpitan studiase câmpul de luptă. Hotărându-se să se instaleze pe drumul ce ducea la Fleury, mai curând decât chiar în Melun, el ieşise din oraş cu banda lui de tâlhari şi văzând casa singuratică îşi spusese că putea avea acolo un excelent post de observaţie. Aşadar, banda descălecă în faţa casei şi năvăli în grajduri, unde îşi adăpostiră caii. Oamenii de acolo erau la câmp. Nu mai rămăsese acasă decât un om care, complet

zăpăcit, privea cu teamă aceşti străini care se purtau acolo ca şi când ei ar fi fost stăpâni.

După ce îşi adăpostiră caii, spadasinii cu Saint-Priac în frunte pătrunseseră în salon.

— De băut! Repede! comandă Saint-Priac.

Omul, fără a spune un cuvânt, puse trei căni de zinc şi două de lemn pe o masă. Apoi aduse o oală cu vin, spunând simplu:

— Costă două parale ocaua...

Saint-Priac aruncă un pistol pe masă. Omul îl luă cu un râset de uşurare îşi scoase boneta şi spuse:

— Mulţumesc, Monseniore.

— Mârlane, spuse Saint-Priac, când au să se întoarcă oamenii de aici?

— Oh! nu înainte de a se face seară, Monseniore.

— Foarte bine. Unde te culci tu de obicei?

— În podul grajdului, spuse omul uimit, în trifoi şi în lucernă.

— De minune, reluă Saint-Priac. Ei bine, ţopârlane, ascultă bine aici: ţi-am dat un pistol pentru vin. Acum am să-ţi trec cât ai clipi din ochi spada prin burtă dacă nu te duci imediat în lucerna şi trifoiul tău şi dacă ai să ai nenorocirea să deschizi un ochi sau să ciuleşti vreo ureche, ca să vezi şi să auzi ce are să se întâmple aici, până la prânz. Hait! ieşi afară şi să nu te mai văd până la prânz.

— Afară! Ieşi afară – se răţoiră şi tâlharii.

Bietul om zăpăcit, împins din mână în mână, aruncat, îmbrâncit, înghiontit, a fost aruncat afară din salon, după toate regulile artei şi, trezindu-se complet năucit, la picioarele unei scări, începu să urce treptele spre pod.

— Ce sălbatici şi ăştia! Cine dracu mi i-o fi trimis pe cap!

Nemernicii, strigau „ura”.

— Tăcere! spuse Saint-Priac. Nici un cuvânt, aţi auzit?

Tăcerea se lăsă numaidecât, asupra bandei disciplinate. Saint-Priac numi pe unul de santinelă lângă uşa întredeschisă şi se aşeză într-un colţ mai întunecos al salonului, ca să-şi rumege gândurile...

— Ho! făcu deodată santinela de la uşă.

— Ce-i? spuse Saint-Priac.

— Un călăreţ a ieşit din Melun şi vine înspre noi. E singur.

— Cine-i? continuă Saint-Priac.

— Un gentilom cu pană albă. Acum îl văd mai bine. E tânăr,

foarte tânăr.

Saint-Priac se ridică, se apropie de uşă, aruncă o privire leneşă spre călăreţul ce-i fusese semnalat şi care se apropia la trap.

Deodată, Saint-Priac scoase un mormăit de bucurie furioasă: recunoscuse pe tânărul călăreţ semnalat de santinelă.

Sala aceasta în care se găsea adunată trupa de nemernici avea o uşă în fund care dădea în curte; în fundul curţii, o clădire neocupată; la dreapta, un cuptor de pâine, în care te coborai pe cinci-şase trepte; la stânga, grajdurile. Între grajduri şi clădirea centrală, o poartă care dădea în câmp; dar, lucru ciudat, ea era încuiată pe dinafară. Saint-Priac studiase această aşezare şi ştia că în caz de atac nu avea altă retragere decât spre şosea. Voise să pună să se deschidă poarta dinspre câmp, dar omul din pod jurase că poarta aceea era totdeauna deschisă şi nu înţelegea cum de se găsea acum încuiată. Dar Saint-Priac nu prevedea alt atac decât acela pe care îl putea da el însuşi.

De îndată ce o recunoscu pe Annaïs, îşi recapătă acel sânge rece care îi deosebeşte mai ales pe oamenii de acţiune în clipele decisive şi împărţi rolurile: trei oameni trebuiau să scoată caii din grajduri şi să-i ţină pregătiţi, alţi trei trebuiau să se aşeze cu el în drum şi să-i dea ajutor, dacă era nevoie; restul rămânea de rezervă în salon.

Toată lumea se pregăti. Uşa care dădea spre şosea rămase deschisă.

— Hei! strigă deodată santinela

Era semnalul convenit. Aceasta voia să spună, că Annaïs ajunsese în faţa casei.

Saint-Priac se năpusti urmat de cei trei bandiţi. După o clipă, el sărea la căpăstrul calului tinerei fete.

Capitolul XL – AFACEREA DE LA FLEURY

AM VĂZUT CĂ RASCASSE şi Corignan se opriră la intrarea în Melun.

Planul celor doi cumetri era simplu: aveau vorba să asiste ca spectatori imparţiali la inevitabila încăierare şi să judece la momentul potrivit care dintre amândoi, Richelieu sau Gaston, va fi învingătorul. Viitorul avea să se declare de partea Eminenţei

Sale? Rămâneau cardinalişti, ca şi mai înainte. Dacă, dimpotrivă, triumfa ducele de Anjou? Se transformau imediat în regalişti turbaţi.

În curând, Rascasse văzu banda lui Saint-Priac care venea la pas.

— Corignan, spuse el, îi vezi, hai? Ce rol are să joace Saint-Priac? E o jumătate de companie de muşchetari care vor interveni, fără a-l mai socoti pe părintele Joseph, care el singur face cât o companie întreagă.

— Ei! cu o singură lovitură de pumn îl…

— Lucrurile se încâlcesc, continuă Rascasse. Corignan, suntem pierduţi dacă nu aducem azi, cuiva, un serviciu de viaţă şi de moarte. Dar cui? Manevra lui Saint-Priac mă îngrijorează. Caraghiosul ăsta o să adune tot câştigul. Să ne apropiem, Corignan, să ne apropiem cu prudenţă şi să deschidem ochii…

— Da, spuse Corignan, „cu băgare de seamă şi cu ochii”, asta-i din scripturi.

Atunci, cei doi spioni, mânaţi în acelaşi timp de speranţă şi de teamă, se luară pe urmele trupei lui Saint-Priac şi străbătură Melunul. Din depărtare, văzură banda intrând toată în *Adăpostul Măgarului*.

— Aha! acolo şi-au ales postul de observaţie, spuse Rascasse.

Şi o luă prin câmp. Urmat de Corignan care ocăra că-i era sete, Rascasse, executând un mare ocol prin câmp, ajunse în spatele casei izolate. Acolo, cei doi aventurieri îşi legară caii sub un grup de stejari, apoi Rascasse se apropie singur şi dând de poarta care dădea în câmp, intră cu curaj în curtea de care am vorbit. Când ieşi de acolo, cu un gest furat de obişnuinţă, sau dintr-un instinct de vulpe care îşi asigură spatele, încuie poarta în aşa fel ca să nu poată fi deschisă pe dinăuntru.

— Am înţeles, spuse el întorcându-se lângă Corignan.

— Ce fac acolo? spuse Corignan. Beau, nu?

— Corignan, spuse cu seriozitate Rascasse, notează bine că acum capetele noastre nu ne mai stau decât printr-o minune pe umeri; că domnul cardinal a pus fără îndoială să ne caute; că azi trebuie să-i reintrăm în graţii sau să-l salvăm pe ducele de Anjou şi să ne facem din el un protector; alt mijloc nu există. Ori, dacă într-o astfel de împrejurare, ţie îţi mai e sete, n-ai decât să te duci!

— Nu mai mi-e sete, spuse Corignan, înghiţind în sec.

— Ei bine! oamenii lui Saint-Priac aşteaptă; să aşteptăm şi noi ca ei; când îi vom vedea ieşind din casă, o să ne mişcăm şi noi, ca ei.

Se scurse un timp, în care Rascasse reflectă asupra situaţiei.

— Uite! făcu deodată Corignan, ce animal o fi ăsta?

De departe, urmând semicercul pe care Rascasse îl descrisese prin câmp, venea în fugă un animal ciudat, care sărea, sau, mai curând, ţopăia. Aproape imediat, animalul în chestie sosi agitându-şi singura-i ureche, gâfâind, scoţând o limbă de un cot şi cu toate acestea mai găsind încă puterea să alerge de la Corignan la Rascasse, căutând să-l muşte pe primul şi arătându-i celuilalt o bucurie ciudată.

— Corignan I-ul! exclamă Rascasse uimit.

— Căţel mizerabil! fulgeră capucinul.

Şi era într-adevăr bietul căţel, care scăpând din locuinţa lui Rascasse de pe strada Saint-Antoine – cum? – făcuse în trei labe tot drumul făcut călare de stăpânul lui. Rascasse, în ajun, seara, îi aruncase bucăţele, supliment peste obişnuita mâncare pe care i-o da ceasului deşteptător. Câinele ajunsese la concluzia că s-a îmbunat şi căuta – în felul lui – să-i dovedească recunoştinţa ce i-o purta. Ceva ca un fel de zori de emoţie se ridică în inima împietrită a lui Rascasse, în timp ce Corignan I-ul sărea de bucurie şi de oboseală, iar celălalt Corignan tuna şi fulgera.

— Dar cum o fi ieşit? se gândea Rascasse. Trebuie să-i fi deschis cineva uşa, dar cine?… Oh!… ce se petrece acolo, la cârciumă?…

Dinspre casa izolată se auzea zgomot mare, clinchet de spade, răcnete, înjurături, care ajungeau izolate până la cei doi tovarăşi.

— Auzi! Atacul! palpită Rascasse. Dar pe cine atacă? Corignan I-ul lătra furios.

— Am înţeles, făcu deodată Rascasse.

— Ce-ai înţeles? spuse Corignan al II-lea, trântindu-i un picior lui Corignan I-ul.

— Planul cardinalului: l-a pus acolo pe Saint-Priac cu spadasinii lui, ca să-l atace pe ducele de Anjou, care în felul acesta va muri într-o tâlhărie la drumul mare. În timpul acesta, Eminenţa Sa îl va aştepta pe Delfin la Fleury şi va arăta o deosebită nerăbdare. Bine jucat!

— Da, făcu Corignan. Acum este rândul nostru să jucăm

bine...

— Oh! îl întrerupse Rascasse, uite că se bat în curte, în dreptul porţii dinspre noi... Să dăm fuga, Corignan! Deschidem poarta şi-l salvăm pe Delfin... înainte!

Amândoi se repeziră. Lupta se strânsese într-adevăr în dosul porţii pe care Rascasse o încuiase. În câteva salturi, cei doi ajunseră acolo şi Rascasse răcni:

— Ţineţi-vă bine, Monseniore!

Annaïs, ajungând în faţa *Adăpostului Măgarului*, văzu aproape fără nici o surprindere pe Saint-Priac apărând în faţa ei şi sărindu-i la căpăstrul calului. Erau trei oameni, care trăiau în visurile ei de tinereţe, sau în coşmarurile-i de ură. Unul dintre aceşti oameni era Richelieu, celălalt Saint-Priac. Cât despre al treilea, de-abia îndrăznea să-şi mărturisească în anumite clipe că era totdeauna prezent în gândurile ei.

Aşadar, Annaïs, din prima clipă, îşi păstră tot sângele rece, sări jos şi-şi puse mâna pe spadă. Dar spada îi fu smulsă cu violenţă de bandiţii care apăruseră şi o înconjuraseră.

— La drum! strigă Saint-Priac, beat de bucurie. Galopăm până la Chailly şi de acolo, în loc să o luăm spre Fleury, vom ajunge până la Fontainebleau... Pe cai.

— Hei! făcu unul din spadasini. Uitaţi-vă, Monseniore!

Saint-Priac aruncă o privire spre drum şi văzu un nor de praf care venea spre el.

— E Delfinul, se gândi el. Repede, strigă, toată lumea înăuntru şi să-i lăsăm să treacă.

Toată banda dispăru în *Adăpostul Măgarului*, târând-o şi pe Annaïs. În aceiaşi clipă, norul de praf se opri în faţa casei. Câţiva călăreţi săriră la pământ.

— Trencavel! Trencavel! răcni Saint-Priac. Blestem!

— Iată-ne, iată-ne! strigă Trencavel spre Annaïs.

Ea zâmbi. Nici asta nu o mai uimea!

— Bună ziua, baroane! spunea Mauluys. Noroc! Şi, ia zi, te găsesc iarăşi ca la Anjou, jefuind pe drumurile regelui. Asta îţi rentează mai mult ca afacerea din strada Sainte-Avoye.

— Ca la Anjou, scârţâi o voce de cârâitoare, nimic nu lipseşte, nici chiar eu!

Şi figura schimonosită apăru, spintecată dintr-o parte în alta, de un larg surâs.

— Verdure! murmură Saint-Priac, năucit de uimire.

— Un spectru, domnule baron! Din fericire, oamenii pe care îi asasinaţi dumneavoastră sunt foarte sănătoşi. În sănătatea dumneavoastră, domnule baron!

Şi Verdure, apucând de pe masă una din cănile lăsate pline, de bandiţi, în momentul alarmei, o goli cu un aer de triumf, în timp ce Montariol apucându-şi spada-i enormă de lamă, trântea nişte lovituri formidabile, cu mânerul. Trencavel se repezise lovind cu lama spadei ca un paloş şi înfigându-i vârful în ce îi ieşea înainte. Mauluys, scosese spada cu gesturi elegante, în timp ce-i făcea complimente lui Saint-Priac. Într-o clipită, încăierarea a fost generală. Tâlharii erau viteji. Erau din acei oameni care, neavând ce pierde, îşi jucau viaţa pe o aruncătură de zaruri. Se luptau ca nişte turbaţi şi trebuie să recunoaştem că îşi mânuiau spadele ca nişte experţi. Formau ca un fel de arici cu ţepii de oţel. Saint-Priac, în spatele grupului, strângea convulsiv mâna Annaïsei şi căuta s-o târască în curte.

— Curaj, leii mei! urla Saint-Priac.

— Înainte! Pe moartea dracilor! vocifera Montariol.

Dintr-un iureş, Trencavel făcu un gol în faţa lui şi sări în curte, unde Saint-Priac o împinsese pe Annaïs, chiar în clipa aceea.

— Nu vă fie teamă, domnişoară!

Se repezi asupra lui Saint-Priac, care căzu în gardă, dându-i drumul fetei.

— Atenţie! răcni Trencavel, vă strâng!

A fost ceva fulgerător. Un vârtej de oţel şi Trencavel fandă adânc spre Saint-Priac, care era rezemat de poarta dinspre câmp…

Fulgerător, spada lui Trencavel se ridică: Saint-Priac era neatins.

Dar era Annaïs… Ea îşi scoase spada şi cu o lovitură scurtă, îi ridicase în sus lama lui Trencavel, în fracţiunea de secundă în care era să se înfigă în pieptul lui Saint-Priac. Trencavel aruncă asupra Annaïsei o privire de uimire.

— E al meu! spuse ea şi căzu în gardă.

În momentul acela, trecea pe şosea un grup de călăreţi în galop.

Erau Fontrailles, Chevers, Bussière şi Liverdan, care de la Paris mergeau pe urmele lui Trencavel, aşa cum acesta mergea pe urmele Annaïsei. La început, fuseseră oarecum miraţi că maestrul de scrimă părea că se îndreaptă spre acelaşi loc unde

aveau şi ei întâlnirea. Dar nu aveau timp să se mire. Ura îi stăpânea complet.

La intrarea în Melun, îl pierdură din vedere.

Asigurându-se prin câteva întrebări puse oamenilor, că Trencavel mergea în aceeaşi direcţie pe care urmau s-o ia şi ei, adică spre Chailly şi Fleury, porniră în galop pe acelaşi drum. În timpul acela, ei treceau prin faţa *Adăpostului Măgarului*. Ar fi auzit zgomotul luptei? Ar fi văzut măcar case? Foarte puţin probabil. Nu vedeau înaintea lor la orizont decât imaginea însângerată şi palidă a lui Trencavel răpus de lovituri, nu auzeau decât urletele urii lor!

În clipa în care Annaïs se aşezase în gardă în faţa lui Saint-Priac, curtea a fost năpădită de spadasinii lui, care fugeau în dezordine în faţa unei şarje furioase a lui Montariol şi a lui Mauluys. Cât despre musiu Verdure, el nu se lupta. El rămăsese în salon, unde golea metodic, una după alta, cănile încă pline şi rânjea.

Saint-Priac, văzându-şi sosind tâlharii în ajutor, izbucni în râs; dintr-un salt ajunse lângă ei şi strigă:

— Pe ei! Pe ei! Serviţi-i! Curaj! O sută de pistoli de cap.

— Caraghiosul ne pune capetele la preţ, tună Montariol.

Voi să se repeadă asupra lor. Dar banda, care fusese o clipă răvăşită, acum era beată de entuziasm: o sută de pistoli de cap! … Tâlharii atacau acum în rânduri strânse. Într-o clipă, Trencavel, Annaïs, Mauluys şi Montariol se văzură împinşi într-un spaţiu restrâns, unde nu se puteau apăra prea multă vreme: cu Saint-Priac, mai aveau încă nouă lame în faţa lor. Acest spaţiu era un fel de gâtuitură între grajduri şi clădirea centrală. În fundul acestei gâtuituri se afle poarta ce da spre câmp.

Trencavel şi Mauluys se aşezară în faţa Annaïsei, dar ea îi dădu la o parte şi-şi încrucişă şi ea imediat spada. În spatele lor, Montariol împingea cu puterea disperării, cu umerii în poartă. Dar poarta era solidă.

— Pe ei! pe ei! urlau nemernicii triumfători.

— Monseniore! Monseniore! Ţineţi-vă bine! strigă o voce de afară, în acelaşi timp, poarta se deschise cu violenţă.

— Rascasse! urlă Saint-Priac. Rascasse şi Corignan!

— Domnul Trencavel! bâlbâi Rascasse, ca trăsnit.

Într-o clipită, Trencavel, Mauluys şi Annaïs, se găsiră în câmp. Rascasse şi Corignan, erau cu spadele în mâini. Tâlharii

rămăseseră numai şapte: avântul li se spulberă; se sfătuiră dintr-o privire, şi imediat toţi îşi scoaseră caii în drum, săriră în şa şi zburară ca un stol de vulturi. Saint-Priac, cu ochii însângeraţi, cu spume la gură, ridică pumnul spre cer; apoi, sărind şi el pe cal, fugi aruncând înjurături de turbare. Trencavel făcu o mişcare.

— Unde vă duceţi? întrebă Annaïs atingându-i braţul

— Să-l urmăresc, să-l ajung şi să vă scap pentru totdeauna de acest nemernic.

Annaïs surâse ciudat, ca şi adineauri.

— Rămâneţi. V-am spus că omul acesta îmi aparţine.

Acum trebuie să spunem aici marea surpriză pe care o avu în ziua aceea Corignan. Am mai spus că spre dreapta, în curtea fostului han, se afla un cuptor mare de pâine, săpat în pământ, la care se ajungea coborând cam pe o jumătate de duzină de trepte. După fuga lui Saint-Priac, Annaïs, Trencavel şi tovarăşii lui intraseră la loc, în curte.

Rascasse şi Corignan veniseră după ei, unul năucit de uimire că îl salvase pe Trencavel, atunci când se aştepta să-l scoată din încurcătură pe ducele de Lyon, celălalt, rumegând deja nişte planuri pe care vederea lui Trencavel i le treziseră în minte. Astfel că în timp ce maestrul de scrimă şi amicii lui se sfătuiau, Corignan îl trase pe Rascasse de-o parte:

— Cumetre, spuse el cu voce înceată, cerul ne-a trimis pe Trencavel, burtă de capră! Uite mijlocul de a reintra în graţiile cardinalului.

În clipa aceea ajunseseră în dreptul cuptorului, care avea partea de sus dărâmată şi îşi căsca deschizătura mare, neagră de funingine.

— Explică-te, popă, făcu Rascasse, ştrengăreşte.

— Foarte simplu, muscoiule! Eu rămân aici ca să-l distrez pe Trencavel şi pe complicii lui. Fiindcă părintele Joseph se află la Longjumeau cu o companie de muşchetari, la ora asta trebuie să fie în drum spre noi. Tu ai să alergi în calea demnului meu superior şi ai să-i povesteşti că eu am prins-o pe nobila rafinată şi pe Trencavel şi pe ceilalţi! Vii încoace cu muşchetarii, prindem toată banda şi o oferim cardinalului. Ce zici de asta, muscoiule?

— Meştere Rascasse, vino puţin încoace, spuse în momentul acela Trencavel.

— Imediat, domnule gentilom. Corignan, tu eşti un popă

genial!

— Ei! Ai să vezi tu altele şi mai şi. Aşadar, afacerea îţi convine?

— Sigur! Dar fuga înaintea părintelui Joseph şi a muşchetarilor! Oho, dar ce e aici?

— Unde dracu?

— Acolo în cuptor; ia uită-te, Corignan.

Corignan se întoarse spre cuptor, cu ochii zgâiţi.

— Nu văd nimic, spuse el.

— Atunci du-te acolo să vezi! urlă Rascasse care se afla acum în spatele lui Corignan.

Şi în acelaşi timp, el se destinse şi repezindu-şi capul ca un proiectil, îl atinse pe Corignan în spate, sau în anumite regiuni ale spatelui. Călugărul, azvârlit cu violenţă, descrise o curbă în aer şi se prăbuşi în fundul cuptorului, unde rămase vreo câteva clipe năucit, cu un aer jalnic.

În clipa aceasta se începu în fundul cuptorului un concert de ocări, de lătrături furioase şi de vaiete latineşti – sau aproape. Ce se întâmplase? Corignan I-ul văzuse gestul stăpânului său şi-l văzuse şi pe Corignan al doilea aruncat în groapa neagră. Dintr-un salt, căţelul urmase şi el acelaşi drum şi aproape imediat, fălcile câinelui şi marile picioare ale capucinului, intrară în contact. După o serie de urlete şi lătrături, deodată, apăru Corignan, care se repezi complet înspăimântat, ca o bufniţă din fundul întunericurilor şi traversă curtea în salturi frenetice.

— Oh! murmură Rascasse, nu cumva popa are să-şi pună proiectul în aplicare!

Îl urmă, intră în casă şi aici se linişti. Corignan îl văzuse pe Verdure aşezat la masă, în faţa cănilor pe care nemernicii lui Saint-Priac le lăsaseră şi pe care el le umplea cu foarte multă conştiinciozitate, pe măsură ce le golea. Acest spectacol îl umpluse pe Corignan de admiraţie. Atunci, se instalase şi el în faţa lui Verdure şi, când Rascasse îşi vârî nasul în salon, îi văzu pe cei doi beţivi, cum îşi ciocneau cănile şi-şi repetau:

— În sănătatea, dumitale!… Ba a dumitale!…

De departe, Trencavel şi prietenii lui priviseră la aruncarea lui Corignan în cuptor, prin lovitura dată cu capul de Rascasse.

— Domnule Rascasse, spuse Trencavel, e sigur că dumneavoastră ne-aţi adus din nou un mare serviciu. Am să-mi amintesc de asta. Dar, ce făceaţi amândoi aici? Hai, vorbeşte-mi

sincer, Rascasse! Pe mine veniserăţi să mă spionaţi, dumneata şi tovarăşul dumitale?

— Domnule, spuse Rascasse, eu nu mai aparţin Eminenţei Sale, care a voit să mă ucidă, fiindcă în strada Courteau l-am împiedicat pe Saint-Priac să vă prindă, viu sau mort.

— E drept. Ei bine! ceea ce ţi-am spus atunci, ţi-o repet şi acuma, vino cu mine. Am să-ţi fiu un stăpân la fel de bun ca şi cardinalul, în afară de faptul că eu n-am să-ţi poruncesc să faci nici o nelegiuire. Ceea ce ai făcut la palatul de Guise, în strada Courteau şi chiar şi aici, îmi dovedeşte că ai inimă. Crede-mă, părăseşte-ţi meseria asta. Acum ai devenit un spion prost, aşa că poţi să devii un om cinstit.

— Vă mulţumesc, spuse Rascasse, cu oarecare mândrie. Vreau să încerc să mă împac cu Eminenţa Sa. Îi sunt dator multe cardinalului.

— Dar… începu Trencavel.

— L-am trădat pentru dumneavoastră, îi datorez o compensaţie…

— Lasă-l, îi spuse Mauluys. Acum, în mintea lui se dă o luptă, în care nimeni nu trebuie să se amestece.

— Domnule, reluă Rascasse după un moment de tăcere, cu un aer îngândurat şi aruncând o privire spre Annaïs. Poate că am avut anumite motive să acţionez aşa cum am făcut-o. Dar astăzi nici nu ştiam de prezenţa dumneavoastră în casa asta. Am crezut că-l salvez pe Delfin.

— Ducele de Anjou? făcu Annaïs tresărind.

— Fără îndoială. Eu mi-am închipuit că pentru a-l ataca pe duce, s-a ascuns la pândă Saint-Priac aici. Cu atât mai mult cu cât am văzut la Longjumeau pe părintele Joseph pregătit de luptă, conducând el însuşi o companie de muşchetari de-ai regelui…

Annaïs păli.

— Domnule Rascasse, spuse Mauluys, ce vă închipuiţi dumneavoastră că trebuie să fie cu aceşti muşchetari?

— Ei, la naiba ce voiţi să-mi închipui, dacă nu că la Fleury vor avea loc în curând câteva frumoase arestări?… Eminenţa Sa excelează în prepararea surprizelor vesele, mai ales spre sfârşitul meselor. Acum domnilor, Dumnezeu să vă păzească.

Rascasse se depărta repede, foarte înfuriat, ocărându-se singur. Alergă la Corignan şi-l bătu pe umăr.

— La drum, cumetre!

— Caraghiosule! mitocane! mai îndrăzneşti încă, după trădarea ta.

— Ei! nu era vorba să-l arestăm pe Trencavel.

— Mi-ai dat cu capul, mizerabile! În spate!

— Am făcut-o ca să-ţi ocrotesc stomacul, popă! Poftim! asta-i recunoştinţa cumetrilor! Dar dacă vrei, n-ai decât să rămâi. Eu dau fuga la Fleury, unde e ceva aur de câştigat…

Şi-ntr-adevăr, Rascasse se repezi spre grupul de stejari unde îşi legaseră caii. Corignan, se ridicase repede şi zbură pe urmele lui.

— Domnilor, spuse Annaïs, primiţi mulţumirile mele şi permiteţi să vă spun adio. Trebuie neapărat să-mi îndeplinesc o datorie…

Trencavel era palid, Mauluys rece, Montariol îşi rodea mustaţa-i groasă.

— Domnişoară, spuse Trencavel, iată care e datoria aceasta: Delfinul şi prietenii săi au complotat să pună mâna pe cardinal la Fleury. Prezenţa părintelui Joseph şi a muşchetarilor regelui, dovedeşte că totul e descoperit. Dumneavoastră doriţi să alergaţi la Fleury şi să le strigaţi cu curaj conspiratorilor…

— Asta-i adevărul, domnule. Mărturisesc că am venit până aici în speranţa de a mă întâlni cu Richelieu. L-aş fi provocat, l-aş fi… dar el nici nu are să vină, adăugă ea, liniştindu-se. Atunci, nu-mi rămâne decât să ajung la Fleury înaintea muşchetarilor…

— Dragul meu conte, spuse Trencavel, voi veţi însoţi pe domnişoara Lespars până la Paris. Domnişoară, eu mă voi duce la Fleury. Mă însărcinez ca eu să-l previn pe Delfin…

Annaïs tresări.

— Cu toate astea, el v-a insultat! făcu ea privindu-l pe Trencavel drept în ochi.

— S-a şters: mi-a cerut iertare.

— Luaţi seama, reluă Annaïs cu o ciudată duioşie, atunci vă urăşte.

Trencavel şi încălecase. Annaïs nu mai spuse nici un cuvânt ca să-l reţină şi nici nu mai insistă ca să îndeplinească singură această minune; ea, care n-ar fi permis nimănui în lume să o înlocuiască! Cu autoritatea lui, Trencavel o înlocuia. Nici n-am putea spune ce gândea despre asta. Îl lăsa să facă ce vrea el.

Câteva secunde mai târziu, Annaïs, escortată de Mauluys şi

de Montariol, care erau urmaţi de Verdure, ce se ţinea ţeapăn pe calul lui, luau drumul spre Paris, dar ocolind şoseaua pe care veniseră. Cât despre Trencavel, el se repezise spre Fleury. Se apropia ora prânzului.

Într-o sală mare şi frumoasă de la parterul castelului Fleury, erau adunate diverse personaje: Gaston, nervos, tremurând, palid; Chelais, visător, zâmbind; marchizul de La Valette, nepăsător şi calm; Bouteville şi Beuvron, care discutau liniştiţi despre o lovitură de scrimă, mereu de neîmpăcat şi mereu de nedespărţit; ducele de Vendôme, la fel de palid ca şi Gaston, dar rece; fratele lui, Marele Stareţ, Antoine de Bourbon; în sfârşit, cei patru angevini ai noştri, care întâlnindu-se cu La Valette, în goana lor, au fost nevoiţi să-l urmeze la Fleury, înfuriaţi că pierduseră urma lui Trencavel.

Iată ce se hotărâse: încă de la intrarea lui Richelieu, cei doisprezece, fără a se aşeza măcar la masă şi chiar fără a mai trece în sala de mâncare, să-şi îndeplinească atacul…

Am spus *cei doisprezece*, cu toate că, numărându-i, nu erau decât unsprezece. Unul din conspiratori lipsea la apel. Era Louvigni.

Bouteville, Beuvron, La Valette, Chevers, Fontrailles, Liverdan şi Bussière trebuiau să păzească uşile cu spada în mână şi să împiedice pe oricine să intre. Ducele de Anjou trebuia să se aşeze pe un fotoliu. Ducele de Vendôme şi Marele Stareţ urmau să ia loc la dreapta şi la stânga Delfinului, dar în picioare şi cu spada în teacă: ei erau tribunalul – tribunalul de familie! Aceasta era Chalais!… Ducele de Anjou; trebuia să spună: „Domnule cardinal, în numele nobilimii Franţei, pe care dumneavoastră o oprimaţi, eu am hotărât că trebuie să muriţi. În consecinţă, faceţi-vă o rugăciune şi resemnaţi-vă”.

Atunci, Chalais trebuia să-l lovească… Toate acestea fuseseră aranjate dinainte.

Ori, toată lumea era la postul său, cu excepţia lui Louvigni. În sala de mâncare se auzea un uşor clincănit de tacâmuri, pe care şambelanii le tot aranjau. Totul era gata. Toţi erau acolo. Lipsea doar acela pe care trebuiau să-l omoare… Gaston era alb ca varul.

— Uite, are să se facă ora prânzului murmură nervos Vendôme.

— Cred… bâlbâi Gaston.

Ce credea el? Ce voia să mai spună? Chalais, în mijlocul sălii, zâmbea. Fruntea îi şiroia de sudoare. Inima-i bătea să-i spargă pieptul. Surâdea potolit spre frumosul cap blond, pe care-l revedea în minte.

— N-are să vină! mormăi Marele Stareţ cu o înjurătură.

În curte răsună galopul unui cal.

— Iată-l.

Într-o clipă, toţi fură la posturile lor. O tăcere formidabilă se lăsă. Ei se priviră şi se văzură ca nişte spectre. Deodată un strigăt ieşi din toate gâtlejurile sufocate de teamă… Un strigăt de groază… Un om intrase în sală, acoperit complet de praf. Şi acesta nu era cardinalul. Era Trencavel.

— Trencavel! – Dumneavoastră! – Ce doriţi! – Cine vă trimite! Suntem trădaţi!

Aceste exclamaţii se încrucişară, se ciocniră. Toţi se îndreptau spre Trencavel, cu figuri ucigaşe. Ducele de Anjou căzuse în fotoliul lui, bâlbâind:

— Sunt pierdut!

Trencavel, se duse până la Delfin şi se înclină în faţa lui. Vendôme îşi ridicase pumnalul.

— Monseniore, spuse Trencavel, am fost trimis la dumneavoastră de domnişoara de Lespars, ca să vă strig: Alarmă! Alarmă, domnilor, reluă Trencavel, ridicându-se. Proiectul dumneavoastră a fost surprins, o sută de muşchetari de-ai regelui vin. I-am văzut pe drum. În câteva mumie, toată casa va fi împresurată.

Vendôme şi Marele Stareţ apucară fiecare câte un braţ al lui Gaston de Anjou, care bâlbâi:

— Domnule Trencavel, pentru a doua oară vă cer iertare că m-am purtat urât, dar de data aceasta o fac din toată inima!

Acestea au fost poate cele mai frumoase cuvinte ale acelui principe şi i-au fost smulse nu din inimă – ci de frică.

Câteva secunde mai târziu, Gaston fugea mâncând pământul, între César de Vendôme şi Antoine de Bourbon. La Valette, Beuvron şi Bouteville ieşiseră în linişte din sală şi încălecaseră pe cai, fără grabă. Dar cât de repede ar fi alergat Delfinul, era unul care gonea mai repede decât el. Era Chalais… Era vânăt la faţă. Sfâşia cu pintenii burta calului şi mugea:

— Fiindcă totul e descoperit, palatul de Chevreuse trebuie să

fie năpădit la ora asta. Doamne, tot ce-ţi cer, e să ajung la timp.

Printre maeştrii de ceremonie, chelneri, lachei, valeţi, a fost o adevărată uimire generală. Ultimii patru invitaţi ai Eminenţei Sale încălecau şi ei pe cai şi se depărtau. Trencavel era cu ei. Toţi aveau aerul foarte liniştit. În timp ce dispăreau în depărtare, un zvon de copite răsuna pe şosea. Erau muşchetarii... Trencavel şi cei patru angevini se opriră la o leghe de acolo.

— Domnilor, spuse maestrul de scrimă, ce voiţi de la mine?

— Să vă omorâm! răspunseră ei

Trencavel descăleca liniştit şi-şi legă calul de un arbore, cu multă grijă. O clipă, mângâie gâtul fumegând al animalului, apoi întorcându-se, văzu că cei patru îşi legau şi ei caii. Trencavel izbucni în râs.

— Aşadar, spuse el, în lipsa prânzului Eminenţei Sale, vreţi să mă mâncaţi pe mine? Aveţi neapărată nevoie să ucideţi pe cineva azi. Dar ştiţi destul de bine că nu pot fi omorât chiar cu o aşa de mare uşurinţă. Mai ales că acum am şi spadă şi pumnal. Domnilor, trebuia să mă fi omorât în seara când m-aţi găsit fără arme şi când v-am aruncat numele care vi se potriveşte, vă amintiţi?

— Da, spuse Fontrailles cu o linişte înfricoşătoare, ne-aţi numit nişte laşi. Uite ce e, domnule, e mai bine s-o ştiţi de acum. Ei bine, da, suntem hotărâţi să comitem şi acuma o laşitate, ca să vă facem să dispăreţi. Vă atacăm toţi patru, ca să vă putem ucide. Ne-am uni şi zece odată, dacă am fi zece inşi care să avem acelaşi sentiment; înţelegeţi acum?

— Ei! la naiba! cred şi eu că vă înţeleg. Cu toate acestea, un cuvânt, unul singur, de ce dracu sunteţi aşa de înverşunaţi contra mea, încât să vă coborâţi chiar până la mârşăvie? Mărturisesc că asta întrece puterile mele de gândire.

— Am să v-o spun, fiindcă peste cinci minute veţi fi mort şi atunci nimeni nu are s-o mai afle. Voim să vă omorâm...

Fontrailles se opri gâfâind.

— Haideţi dar! făcu Trencavel biciuind aerul cu spada.

Şi Fontrailles, cu un răget:

— Fiindcă ea vă iubeşte!

Trencavel păru orbit de un fulger. O clipă îşi închise ochii. O bucurie furtunoasă i se dezlănţui în inimă. Dar totul nu dură decât o secundă.

Cei patru îşi repeziră în tăcere spadele spre pieptul lui – patru spade solide, ce sclipeau în soare. Dacă Trencavel n-ar fi făcut un salt înapoi, s-ar fi dus de-a dreptul într-o lume mai bună. Dar, în acelaşi timp cât sărise înapoi, spada lui biciuise cu o lovitură solidă pe toate celelalte patru spade, care se clătinară.

— Haideţi, dar, domnilor, v-am mai spus că nu mă omoară pe mine nimeni chiar aşa de uşor!

Şi în aceeaşi clipă dădu o lovitură de sus în jos cu spada! Chevers căzu ca un mal, cu capul despicat

— Unul! spuse Trencavel!

Ceilalţi trei se repeziră. A fost o luptă sălbatică, furioasă şi bestială. Bussière îşi aruncă spada şi-şi scoase pumnalul. Liverdan căuta să-l doboare pe Trencavel, care sărea, revenea, se arunca la pământ, se ridica, îndeplinea o manevră uluitoare. Deodată Fontrailles reuşi să-l apuce în braţe, pe la spate.

— Omorâţi-l – urlă el.

Trencavel îşi încordă muşchii, se întinse într-un suprem efort şi în clipa când două vârfuri de oţel se repezeau spre el, se aruncă la pământ, târându-l şi pe Fontrailles. Braţul lui drept, în timp ce cădea spre pământ, se întinse ca un resort: avea pumnalul în pumn… Liverdan, se prăbuşi cu burta spintecată… În aceeaşi clipă, Trencavel sări în picioare şi gâfâind însângerat, sfâşiat, strigă cu o voce răguşită:

— Doi! Mai rămân doi. Duceţi-vă, vă iert! Vă las viaţa!

O lovitură de spadă a lui Fontrailles îl atinse la umăr. Scoase un răcnet… Apoi îşi ridică spada de lamă şi cu toată puterea, repezi mânerul în jos, ca o lovitură de baros… Bussière căzu cu ţeasta zdrobită.

— Trei! horcăi Trencavel. Ah! am…

Nu putu spune mai mult. Fontrailles era din nou deasupra lui şi îl înhăţase de gât. Se înlănţuiră, după câteva clipe de zbucium. Apoi se desprinseră şi cele două pumnale se ciocniră unul de altul. Dar numai Fontrailles lovea. Trencavel se mulţumea numai să pareze. Fontrailles îi înfipse o mână în gât, în timp ce pumnalele se apăsau cu putere unul pe celălalt, căutându-şi inimile. Trencavel trecu braţul stâng după gâtul lui Fontrailles. A fost o îmbrăţişare înspăimântătoare. Braţul lui, printr-o înceată şi irezistibilă presiune, se strângea din ce în ce mai tare, apropiindu-se de el, de pumnalul lui, care sta cu vârful înainte, apărându-i pieptul, de pumnalul celuilalt şi menţinând în

acelaşi timp pieptul adversarului, care se înfigea din ce în ce în el. Fontrailles gâfâia, apoi horcăi, apoi făcu spume. Şi Trencavel murmură: „Ei bine şi eu o iubesc!…”

Un fel de geamăt se strecură de pe buzele lui Fontrailles. Era sfârşitul. Trencavel îi dădu drumul. Fontrailles bătu aerul cu mâinile şi căzu de-a curmezişul lui Bussière.

Soarele de prânz lucea pe un cer fără nori. Pe undeva, în apropiere, un ţăran cânta un refren monoton, cu voce hodorogită. Trencavel în picioare, rezemat de spada roşie, înţepenit într-o sălbatică mândrie, contempla cele patru corpuri însângerate, întinse la picioarele lui.

Timp de câteva minute, învingătorul îşi ţinu privirile fixate asupra acelora care voiseră să-l asasineze. Apoi, puţin câte puţin, figura aceea grozavă se înmuie. Privirile i se tulburară. Un suspin îi umflă pieptul şi îşi întoarse capul. Apoi, cu un pas greu, se duse spre cal pe care îl dezlegă, se urcă în şa şi, la pas, fără a mai privi în urma lui, îşi reluă drumul spre Paris…

După vreo două sute de paşi, văzu în câmp un om care plivea buruienile dintr-un lan. Era ţăranul acela al cărui cântec solitar arunca în nesfârşita tăcere a miezului de zi doina lui melancolică. La vreun kilometru de acolo, Trencavel văzu un grup de trei-patru case. Se opri, şovăi o clipă, apoi strigă:

— Hei! omule.

Ţăranul se ridică. Era un om tânăr încă, de vreo treizeci de ani, cu o figură veselă, vioaie.

— Cu ce vă pot servi, domnule gentilom? făcu el scoţându-şi boneta.

Se opri brusc.

— Pe mine, cu nimic; dar colo, unde e vâlceaua aceea, sunt…

— Ei bine! făcu ţăranul uimit.

Lui Trencavel îi trecu deodată o idee prin minte şi zâmbi!

— Ei bine, sunt acolo, legaţi de nişte copaci, patru cai, patru cai, patru cai splendizi, de război, auzi tu?

— Nişte cai! făcu omul uimit. Şi ai cui sunt?

Trencavel nu mai răspunse. Plecase din nou la drum. Ţăranul o rupse la fugă spre locul care îi fusese arătat.

Trencavel se întoarse în Paris, fără a mai avea vreo întâlnire neplăcută. Dar în loc să se ducă, fie la Frumoasa Diademă, fie la locuinţa contelui de Mauluys, el o luă la trap drept spre strada Saint-Thomas-du-Louvre. Numai după ce îşi vârî calul în casa pe

care şi-o alesese pentru a veghea asupra Annaïsei, abia atunci traversă strada îngustă şi cu o puternică lovitură de ciocan sună la poarta cea mare a palatului de Chevreuse. Era zdrenţuit, plin de sânge pe mâini şi pe faţă, iar ochii îi ardeau în flăcări.

Capitolul XLI – VICTORIA LUI RICHELIEU

PE LA PRÂNZ, cardinalul îşi făcu intrarea la Luvru, escortat de cavalerul de Louvigni şi merse drept spre cabinetul regal. Ludovic al XIII-lea, prevenit de vizita prim-ministrului său, sosi îndată, foarte uimit, şi dădu ordin să fie introdus Eminenţa Sa. Cardinalul intră.

— Vă credeam la Fleury, domnule duce, spuse Ludovic al XIII-lea.

— Sire, răspunse Richelieu cu o voce pe care se căznea în zadar să o facă mai sigură, nu m-am dus la Fleury, fiindcă urma ca acolo să fiu asasinat!...

— Să vă asasineze... pe dumneavoastră! făcu regele sărind în sus. De fapt, nu e prima oară. Intriganţii vă atacă fiindcă sunteţi stâlpul de susţinere a tronului meu. Lovindu-vă pe dumneavoastră, vor să mă dărâme pe mine!

— Asta e şi părerea mea, Sire!

— Oh! dar să-i ferească Sfântul!... De data asta, vreau să se dea un exemplu îngrozitor.

Ludovic al XIII-lea era departe de a-l iubi pe Richelieu, îl ura din toată inima, în adâncul sufletului său. Dar acum îşi spusese adevăratele-i gânduri; Cardinalul, după părerea lui, era cel mai puternic susţinător al tronului său; el avea convingerea că, dispărând Richelieu, va sucomba în curând şi el. Aşadar, regele se plimba de colo-colo prin cabinet, în prada unei supărări furioase, aruncând cuvinte fără şir. Richelieu se ferea să-l întrerupă, ştiind că mânia aceea avea să crească singură, până la exasperare. În sfârşit, aruncându-se într-un fotoliu, Ludovic al XIII-lea strigă:

— Pe sângele dracilor! vreau să-mi spui, domnule, toate lucrurile de la început.

— Sire, răspunse Richelieu, eu nu pot să fiu şi judecător şi reclamant. Dacă regele găseşte necesar, am să-i prezint pe omul care a venit să mă încunoştinţeze de complot.

— Cine e?

— Unul din conspiratori, Sire; cuprins – la timp – de remuşcări, înspăimântat de enormitatea crimei a venit drept la mine şi mi-a spus totul.

— Bine. Viaţa acestui om va fi graţiată.

— Sire, eu am şi socotit că era necesar să-i promit această favoare în numele Vostru, încă de la început. Dar el cere o altă recompensă şi eu rog pe Majestatea Voastră să i-o acorde, căci aceasta ar fi o bună măsură politică.

— Ce vrea? bani?…

— Nu, Sire! Complotul a avut loc la iubita lui, care a fost în parte sufletul acestei neasemuite fapte. El cere ca această femeie să nu fie urmărită. Şi trebuie să adaug chiar că nu a consimţit să vină până aici, decât cu această condiţie, ca numele iubitei sale să vă fie ascuns. I-am promis aceasta, în numele Vostru!

— Foarte bine. Întăresc promisiunile dumitale, spuse Ludovic al XIII-lea. Care e numele acestei femei? adăugă el imediat, cu o naivitate care se apropia de un cinism inconştient.

— Ducesa de Chevreuse, spuse Richelieu, cu aceeaşi naivitate. Dar la el, cinismul era conştient.

— Ea! exclamă regele ridicându-se şi începând să meargă din nou cu paşi mari prin cameră. Da. Mereu, tot ea e la baza tuturor comploturilor care se îndreaptă spre puterea mea, viaţa mea, onoarea mea. Ea! Prietena reginei! Ea o împinge să mă trădeze. Ea a imaginat să facă să fiu înlocuit de propriul meu frate! Ah! de data asta…

— Sire, spuse Richelieu, prin omul care are să vă vorbească, putem să mai aflăm încă multe lucruri. Dacă ne atingem de ducesă, omul acesta ne scapă. Peste o lună sau două… Într-un noroc!… Fiţi liniştit, ea nu are să piardă nimic dacă o mai aştepta până să-i vină rândul…

— Atunci, adu-l pe omul acela. Cine e?

— Cavalerul de Louvigni… unul din curtezanii Voştri.

Richelieu se duse el însuşi să deschidă uşa anticamerei şi făcu semn. Louvigni intră. Regele luase un aer majestuos şi sever. Dar când ridică ochii spre oaspete, când văzu figura aceea lividă, privirile acelea care păreau să arate numai disperare şi ură, el se-nfioră.

— Domnule de Louvigni, spuse Richelieu, Majestatea Sa

binevoieşte să uite că acel complot s-a ţinut la o persoană care vă interesează. Majestatea Sa consimte să nu i se spună numele acestei persoane. Acum, vorbiţi! Spuneţi tot ce ştiţi, nimic în plus, nimic în minus.

— Întâi, numele lor! spuse Ludovic al XIII-lea, cu o furie stăpânită.

Louvigni le spuse unul după altul. Regele dădea din cap la fiecare. Când Louvigni ajunse la numele lui Vendôme şi al lui Bourbon:

— Doi fraţi buni, la dracu! murmură Ludovic cu un accent sinistru. Pe urmă?

Nu mai rămăsese de spus decât numele lui Gaston. Louvigni îl consultă pe Richelieu cu privirea. Ludovic al XIII-lea observă această aruncătură de ochi şi strigă:

— Spuneţi tot, domnule, eu o voiesc!

Louvigni îl numi şi pe Gaston de Anjou.

— Bănuiam eu! se răsti regele într-un hohot de râs funebru. Şi după moartea cardinalului, m-ar fi omorât şi pe mine însumi; nu-i aşa, domnule? Şi acest frate cumsecade, acest neam bun ar fi luat-o în căsătorie pe Anna, nu-i aşa domnule? Ah! mizerabilul, juca teatru în faţa mea şi se jura că e gata să se însoare cu cine voiam eu!

— Sire, vă rog, murmură Richelieu.

Ludovic al XIII-lea aproape uitase că era vorba de un complot împotriva vieţii ministrului său. Privirea lui Richelieu îl linişti. Louvigni începu atunci să povestească amănunţit scena omorârii, aşa cum fusese hotărâtă între ei.

— Ei bine, domnule, spuse atunci Ludovic al XIII-lea, duceţi-vă şi spuneţi-i persoanei care vă e aşa de dragă că eu îi las libertatea să părăsească Parisul. E tot ce pot face pentru ea!

Erau aproape orele trei, când Louvigni părăsi Luvrul. În acelaşi moment chiar, intra Gaston. Cât despre Vendôme şi Bourbon, ei îl părăsiră pe Alteţa Sa la porţile Parisului şi luaseră drumul spre Blois. Gaston jurase să nege cu curaj şi jurase mai ales să nu numească pe nici unul din conjuraţi. Dar cei doi fii ai Gabriellei de Estrées, puţin încrezători în cuvântul lui, preferaseră să se pună la adăpost şi să se ducă să aştepte desfăşurarea evenimentelor, destul de departe, pentru ca ghearele tigrului să nu-i poată atinge.

Gaston îşi pregătise un plan, cu care să intre la Luvru. El

trebuia i se plângă cu amărăciune regelui de lipsa de politeţe a cardinalului, care îi făcuse jignirea de a nu veni la Fleury. El descălecă în curtea Luvrului, furtunos, umflându-şi glasul şi făcând un puternic scandal. În acelaşi moment, se văzu nas în nas cu căpitanul muşchetarilor, care îi spuse:

— Monseniore, binevoieşte Alteţa Voastră să mă urmeze până la Majestatea Sa.

— Domnule!… se răsti Gaston. Cred că cunosc şi eu drumul.

— Monseniore, am ordinul de a vă însoţi!

— Ordin… de a… mă însoţi? bâlbâi Gaston, complet palid. Ordin de la cine?…

— De la rege, Monseniore!

Ordinul venea de la Richelieu. Zece minute înaintea lui Gaston, venise părintele Joseph, care povestise intervenţia neprevăzută a lui Trencavel şi inutila desfăşurare pe teren a muşchetarilor. Conjuraţii plecaseră. Colivia era goală. Richelieu începu să tremure.

— Sunt pierdut!…

— Da, spuse părintele Joseph, dacă ţineţi piept furtunii.

— Nu mă mai pot ridica, murmură Richelieu. Sunt prea mulţi! Sunt prea multe uri împotriva mea. Mă retrag.

— Vă daţi demisia? se răsti Eminenţa Cenuşie cu un gest de furie.

— Da! n-am să mai fiu ministru, dar am să trăiesc în schimb.

— Ba o să muriţi! făcu părintele Joseph printre dinţii strânşi. Dacă fugiţi! Acesta va fi cel mai bun mijloc de a vă da pe mâna duşmanilor. Atâta timp cât sunteţi în picioare, îi stăpâniţi, îi striviţi. Coborâţi din puterea care vă înalţă deasupra tuturor şi veţi deveni un om ca şi ei. Şi atunci au să vă lovească, fără ca nici regele chiar şi nici nimeni altcineva să fie emoţionat. Veţi cădea! Numai că în loc de a cădea în culmea gloriei, veţi cădea în infamie. Ce hohot de râs are să fie în Europa, în Franţa… şi la Val-de-Grâce, când se va şti că lui Richelieu i-a fost frică!…

Richelieu, biciuit de aceste cuvinte aspre şi mai ales de spectrul hohotului de râs de la Val-de-Grâce, adică al reginei, sări în sus, apucă braţul capucinului şi spuse:

— Rămân! Dacă mor…

— Ei! nu veţi muri. Uite ce trebuie făcut: oferiţi-i demisia dumneavoastră regelui şi nu consimţiţi a mai rămâne la putere

decât dacă vi se duc asigurări serioase. În ceea ce priveşte restul, iată: Chevreuse să fie exilată, să fie decapitaţi doi sau trei dintre cei mai compromişi, să fie întemniţaţi Vendôme şi fratele lui, să obţineţi căsătoria lui Gaston cu domnişoara de Montpensier. Duceţi-vă fiul meu, eu vă binecuvântez…

Atunci, Richelieu îl chemă pe căpitanul muşchetarilor, apoi intră înapoi în cabinetul regelui. Aşadar, Gaston îl urmă pe căpitan, care îl însoţi până la uşa cabinetului regal. El intră…

Imediat îşi dădu seama că regele ştia totul. Într-un ultim efort de energie, livid, agitat de fiori, el se întoarse spre Richelieu şi bâlbâi:

— Vă felicit pentru fapta dumneavoastră, domnule cardinal. Când fratele regelui se coboară până a vă face onoarea unei vizite, aşa cum am făcut eu, dumneavoastră vă daţi în lături şi nici nu veniţi măcar la masa la care i-aţi invitat pe prietenii mei. Nu există un singur om de rând, în toată Franţa, în stare să-şi manifeste ospitalitatea în felul acesta!

— Monseniore, spuse Richelieu, aceasta fiindcă poate că nu există un singur om de rând, în toată Franţa, care să aştepte – ca mine – să fie asasinat de musafirii lui…

Gaston se clătină ca un bou atins între coarne de cuţitul care-l va înjunghia. Richelieu se ridică cât putu de mult, privindu-l de la toată înălţimea lui, şi, simţind că aici îşi juca partida supremă a vieţii lui, se îndreptă spre rege.

— Sire, spuse el, am durerea de a-l acuza pe fratele Vostru de crimă comisă împotriva Seniorului său, de nelegiuire, de acţionare împotriva regelui, de instigare la omor, de complotare şi de încercare de atentat, adunând complici, pentru omorârea ministrului vostru. În consecinţă, cer ca să se procedeze imediat la arestarea ducelui de Anjou şi la instruirea procesului său…

Regele tremură şi privirile lui rătăcite se opriră asupra lui Gaston, cu o expresie de nedescris, în care ura şi scârba, gelozia şi spaima, mila şi dispreţul, se amestecau şi se ciocneau unele pe altele.

— Apără-te! murmură el

Gaston bombăm nişte cuvinte de neînţeles. Nu mai era decât o zdreanţă omenească.

— Apără-te, la naiba! reluă Ludovic al XIII-lea cu un gest de stimă familială. Apără-te, sau eu însumi te dau pe mâna justiţiei!

Atunci, în sfârşit, ducele de Anjou reuşi să facă să se înţeleagă

ceea ce voia să spună:

— E fals, Sire, o jur!

Ludovic al XIII-lea aştepta cu totul altceva, vreo revoltă demnă de un fiu al lui Henric al IV-lea. Răspunsul lui Gaston, un biet răspuns de criminal care neagă evidenţa, îi pricinui un fel de stupoare. Un gest de dezgust îi scăpă.

— Domnule, spuse el – şi de data aceasta nu se mai bâlbâi, iar vocea lui luase nişte stranii inflexiuni de dramă. Domnule, uşile trebuiau să fie păzite de cei patru gentilomi angevini, pe care ai avut îndrăzneala să mi-i prezinţi, de Beuvron şi de Montmorency-Bouteville. Domnul de Vendôme urma să se plaseze lângă dumneata, împreună cu fratele său. Şi dumneata, luând loc într-un fotoliu, ca şi cum aţi fi avut dreptul de a face dreptate, trebuia să spui: „Domnule cardinal, în numele nobilimii franceze pe care dumneavoastră o oprimaţi, eu am hotărât că trebuie să muriţi”. Şi atunci, cardinalul trebuia să fie lovit…

Gaston, se aruncă în genunchi. Un fel de geamăt horcăi de pe buzele sale care deveniseră albe şi Richelieu, îl putu auzi bâlbâind:

— N-am fost eu!… Nu. N-am fost eu!…

Ludovic al XIII-lea îşi plecă amărât capul. Atâta laşitate îi pricinui un sentiment de ruşine de nedescris.

— Scoală! se răsti el furios. Scoală, pe sângele tuturor dracilor! Un fiu şi frate de rege nu îngenunchează niciodată!…

Gaston se ridică numaidecât, poate cu o licărire de speranţă. Dar furia îl copleşise pe Ludovic al XIII-lea şi Richelieu putu să privească în clipa aceea, sufletul regelui său.

— Blasfemie! strigă Ludovic, omoară pe cine vei vrea, dar eu îţi jur că pe mine n-ai să mă omori! Cine te-a însărcinat să vorbeşti în numele nobilimii? Nu există decât un singur om în tot regatul care să poată vorbi aşa ceva. Şi omul acela sunt eu, numai eu! Dar tu ai crezut aşadar că eu eram mort sau chiar putrezit şi că tu şi erai soţul văduvei mele? Frate – duşman, supus – revoltat, strigă: „Trăiască Regele!” Pe toţi dracii, strigă chiar acum… „Trăiască Regele Ludovic al XIII-lea!”

— Trăiască Regele Ludovic al XIII-lea! repetă supus Gaston, fără a şti măcar ce spune.

— Pe capul şi burta Venerei, ai s-o strigi asta până la eşafod! Hei, căpitane!…

Gaston de Anjou scoate un vaiet şi din nou îngenunche.

— Sire! Sire! strigă Richelieu, repezindu-se la uşă şi împingând zăvorul.

— Ce-nseamnă asta, domnule? urlă Ludovic al XIII-lea.

— Înseamnă că scandalul mai poate fi încă ocolit Sire, cer regelui un minut de graţie pentru fratele său. Apoi se va proceda la arestarea sa, dacă Majestatea Voastră doreşte…

— Vorbiţi, cardinale, făcu Ludovic, în timp ce Gaston, la capătul puterilor, cădea pe jumătate leşinat într-un fotoliu.

— Sire, spuse Richelieu, Alteţa Sa a afirmat că nu dânsul a voit să pregătească atentatul de la Fleury. Sire, dacă ducele de Anjou vrea să vorbească, eu sunt de părere ca să fie iertat. Familia regală nu trebuie să fie bănuită.

— Dar justiţia, Monseniore? făcu regele, cu o şovăială care-i accentua slăbiciunea.

— Am să vorbesc! Am să spun totul! gemu Gaston.

— Şi Monseniorul va consimţi să se căsătorească cu domnişoara de Montpensier?

— Da, cardinale! când va dori regele!

— Da, bine! vorbeşte! spuse Ludovic al XIII-lea.

Şi ducele de Anjou vorbi!…

În timp ce cu o voce înăbuşită şi întretăiată de groază îi denunţa unul după altul pe nenorociţii care îi oferiseră devotamentul lor şi confirmă astfel punct cu punct cele povestite de Louvigni, cardinalul se dusese la uşă şi trăsese zăvorul, care devenise nefolositor. Acolo, el dădu două ordine: unul căpitanului de muşchetari, celălalt valetului de cameră.

Regele ascultă în tăcere povestirea fratelui său. Prima mânie aproape îi trecuse. Cu toate acestea, Richelieu scria pe un colţ de masă şi Gaston îl supraveghea cu coada ochiului. Când înfricoşătoarea mărturisire se termină, isprăvi şi Richelieu de scris.

— Ei bine, spuse Ludovic al XIII-lea, dacă vrei să te iert, începi prin a-i cere iertare Eminenţei Sale.

Ducele de Anjou se întoarse spre cardinal, în speranţa că acesta va renunţa el însuşi, de a-i cere o astfel de umilire. Dar Richelieu, în picioare, cu o mână rezemată de masă, drept ca o statuie, părea să aştepte.

A fost o clipă îngrozitoare. În sfârşit, beat de ruşine, cu furia în inimă, Gaston făcu un pas şi îngână:

— Domnule cardinal, vă cer iertare…

Atunci se petrecu ceva ciudat. În loc de a-i răspunde prin câteva cuvinte, care ar fi pus capăt acestei scene, cardinalul se duse să deschidă uşa şi luă din mâinile valetului de cameră, un volum mare şi greu, cu marginile de argint, pe care îl depuse pe masă. El deschise cartea aceea, apoi desfăcându-şi crucea de aur împodobită cu diamante pe care o purta la gât, o aşeză pe cartea larg deschisă. Regele, uimit, privea intrarea în scenă a celui mai mare actor al timpului său. Gaston dârdâia. Într-un rest de revoltă, încercă să ia un aer de demnitate şi bombăni:

— Domnule, când un prinţ de sânge se coboară până la a cere iertare…

— El ridică la înălţimea sa pe cei cărora li se adresează această rugăminte de iertare! îl întrerupse Richelieu. Şi atunci, aceştia au dreptul să se poarte ca nişte prinţi de sânge şi de a lua, pentru siguranţa familiei regale, toate precauţiile care i se par bune. Sire, am dat ordin căpitanului Vostru să se ducă să percheziţioneze palatul de Chevreuse. Cât despre dumneavoastră, Monseniore, iată aici pe masă Evanghelia şi o cruce care face ca Dumnezeu să fie prezent printre noi. În sfârşit, iată nici şi o formulă pe care v-am pregătit-o. Citiţi-o, Monseniore şi repetaţi-o cu mâna pe Evanghelie!… Numai atunci veţi fi meritat nu numai iertarea, dar şi prietenia mea şi sper că şi pe a Majestăţii Sale…

— Da, da! exclamă Ludovic al XIII-lea.

Ducele de Anjou luă hârtia pe care o scrisese Richelieu şi o citi.

— Sunt gata! exclamă el atunci.

— Ei bine! Fă ceea ce ţi se cere! spuse regele.

Gaston întinse mâna şi cu glas tare repetă jurământul dictat de cardinal:

— Pe Dumnezeu şi pe Evanghelie jur credinţă regelui şi sfetnicilor săi. Jur să-l iubesc şi să ţin la regele meu şi la cei ce-l iubesc pe rege. Jur să repet regelui şi sfetnicilor săi, orice discuţie aş auzi de natură ca să aducă vreo ştirbire autorităţii, sau vieţii, sau fericirii regelui şi sfetnicilor săi.

Gaston, sigur de acum că a scăpat de orice pedeapsă, pronunţă aceste cuvinte cu voce puternică. Imediat, se întoarse spre rege şi adăugă:

— Sire, ca un frate vreau să-l iubesc şi să-l servesc de aici înainte pe regele meu!

Atunci figura întunecată a lui Ludovic al XIII-lea se lumină. Inima-i strânsă de bănuieli i se linişti. Regele merse spre Gaston, îl luă în braţe şi îl sărută pe amândoi obrajii, spunând:

— Totul ţi-a fost iertat şi s-a uitat. Dacă tu vrei să mă iubeşti ca pe un frate, eu vreau să te consider ca pe propriul meu fiu…

— Sire, spuse Gaston, fiindcă Majestatea Voastră binevoieşte a-mi ierta, nu veţi avea oare şi un gest de milă pentru bietul Ornano… guvernorul meu… aproape un părinte pentru mine.

Ludovic al XIII-lea privi pe Richelieu. Dar, în politica lui Richelieu, nu intra şi mila sau posibilitatea de a-şi mări cercul indulgenţelor sale. Făcuse destul în seara aceea. El schiţă un gest scurt şi aspru. Regele suspină şi fără a răspunde la întrebarea lui Gaston, spuse:

— Du-te, frate… hai, du-te, Gaston şi nu uita cuvintele mele.

Gaston se înclină în faţa regelui. El aşteptă o clipă ca Richelieu să-i spună ceva sau să-i adauge vreun gest prietenesc. Văzând că nimic nu venea să rupă gheaţa dintre ei, el se depărta clătinându-se în faţa înspăimântătoarei nemişcări care prevestea atâtea lucruri rele.

Ludovic al XIII-lea şi Richelieu rămaseră singuri. Regele era palid de tot. Cât despre Richelieu, era pământiu la faţă.

— Sire, spuse el cu glas tare, am onoarea să cer Majestăţii Voastre concedierea mea.

— Ce? exclamă Ludovic al XIII-lea după jurământul pe care fratele meu vi l-a făcut?

— Acest jurământ mă asigură de credinţa Delfinului – şi atâta tot. Sire, gândiţi-vă la numărul de duşmani care mă înconjoară. Regele, acordându-mi concedierea, îmi va salva viaţa. Iertaţi-mă, Sire. Viaţa aceasta, dacă ar trebui să mai risc din nou pentru Voi, ştiţi, Majestate, că nu aş şovăi. Dar ca să pier în vreo cursă obscură, fără glorie, fără nici un profit pentru Voi… da, de asta mi-e frică. Şi altul poate să, conducă afacerile Statului la fel de bine ca şi mine; să nu vă îndoiţi – şi poate că va fi mult mai îndemânatec decât mine, ca să cocoloşească susceptibilităţile nobilimii Voastre. E drept, Sire, că Spania şi Austria devin ameninţătoare. E drept că Anglia ne pândeşte. Hughenoţii sunt mai mult ca oricând un pericol pentru Stat şi trebuie puşi la respect şi aceşti turbulenţi exponenţi ai nobilimii!

— Dar nimeni, decât dumneavoastră, nu poate găsi remediu la atâtea rele! întrerupse Ludovic al XIII-lea, înspăimântat de

tabloul pe care ministrul lui i-l schiţase.

— Sire, Voi sunteţi regele! Voi sunteţi stăpânul! Dacă Voi îmi ordonaţi să rămân, înseamnă că mă condamnaţi la moarte!…

— Ba nu! pe toţi sfinţii! Aşteptaţi…

Şi în timp ce Richelieu palpita, regele se aşeză la masă, apucă pana de care se servise cardinalul şi scrise repede:

„Domnule cardinal,

Vă adresez aceste rânduri pentru a vă mărturisi scârba pe care o încerc cu privire la atentatele încercate împotriva persoanei voastre şi afecţiunea pe care o simt pentru dumneavoastră, din zi în zi mai mare.

Vreau să vă aduc la cunoştinţă că întăresc şi aprob toate măsurile pe care dumneavoastră credeţi că trebuie să le luaţi pentru siguranţa dumneavoastră, a mea şi a Statului.

Fiţi siguri că nu am să-mi schimb niciodată părerea şi că oricine v-ar ataca, mă veţi avea ca ajutor.

Rog pe Dumnezeu, domnule cardinal, ca să vă ţină în Sfânta Lui pază.”

Regele dată, semnă şi sigilă acea scrisoare, pe care o înmână imediat ministrului său. Cardinalul o citi cu o privire arzătoare şi, din pământiu cum era, deveni stacojiu de bucurie şi de mândrie… Scrisoarea aceea, de fapt, îi conferea un fel de dictatură: ea îl făcea rege, egal cu Regele Franţei şi îi dădea dinainte pe mână pe toţi duşmanii lui, cu mâinile şi picioarele legate.

Cu toate acestea, Richelieu îşi ascunse bucuria. El se înclină în raţa regelui şi murmură simplu:

— Viaţa mea vă aparţine, Sire; faceţi ce vreţi cu ea…

Şi Richelieu, după ce se înclină adânc în faţa lui Ludovic al XIII-lea, ieşi.

În anticameră se afla lume multă. Şi lumea aceasta se înclină în faţa cardinalului şi mai adânc decât se înclinase cardinalul în faţa regelui.

Richelieu, învingător, lăsă să plutească deasupra mulţimii înclinate o privire de ameninţare.

Capitolul XLII – ÎNVINŞII

ÎN ACEEAŞI ZI, pe la prânz, ducesa de Chevreuse, aştepta în fundul palatului său rezultatul acţiunii. Era pregătită pentru orice eveniment. În curte aştepta o trăsură închisă, gata înhămată; ea însăşi era îmbrăcată cu un costum negru închis, care trebuia să-i permită să treacă peste tot. Îndată ce noutatea i-ar fi fost adusă, trebuia să alerge să prevină pe regina Anna de Austria, apoi să se ducă la câţiva înalţi seniori nehotărâţi, să-i asmută probabil; şi atunci… cine ştie? poate că Ludovic al XIII-lea avea să fie exilat, Gaston încoronat, ea însăşi triumfătoare într-o Curte pe care o putea modela după pofta ei. Păli la această idee. Tremurând toată, privi spre orologiu.

— Douăsprezece, murmură ea. E ora la care frumosul meu leu îşi ridică gheara-i de oţel deasupra monstrului. E ora eliberării… ora morţii…

În momentul acela chiar, unul din geamuri zbură în ţăndări. O piatră căzu pe covor. O hârtie era mototolită în jurul pietrei.

Ducesa o apucă cu iuţeală, o desfăcu şi descifră aceste cuvinte:

„Cardinalul de Richelieu, informat de mine de ceea ce avea să se îndeplinească, a trimis la Fleury o jumătate de companie de muşchetari.

În momentul când veţi primi acest mesaj, amantul dumneavoastră va fi arestat.

Judecaţi ce dragoste am avut eu pentru dumneavoastră, după infamia în care am consimţit să mă afund pentru a-l omorî pe acela pe care îl iubiţi.”

Hârtia nu era semnată, dar nici nu mai era nevoie de semnătură. Fiecare literă din acel bilet striga pasiunea lui Louvigni.

Ducesa de Chevreuse rămase un minut zdrobită. Se mai ţinea în picioare printr-o minune a forţei nervoase. Ea, care pierduse trei ani ca să pregătească moartea lui Richelieu, ea care îşi jucase întreaga-i viaţă pe această mică aruncătură de zaruri, uită de Richelieu, de Gaston, de rege şi regină, de tot, şi un vaiet de dragoste curată se ridică din fundul inimii sale. Numai numele amantului său îi tremura pe buze…

Sirena se prinsese în cursă! Simulase dragostea, ca să poată înarma braţul lui Chalais. Şi acum, şi-ar fi dat totul – titluri, putere, bogăţia şi chiar frumuseţea – pentru ca să-l salveze.

— Henric! bâlbâi ea, înnebunită. Henric al meu, dacă tu mori, eu am să mor cu tine!…

Acest moment de slăbiciune dură puţin. Aproape numaidecât îşi adună energia şi toate forţele vitale care-i sălăşluiau în fiinţă. În câteva clipe, îşi aşeză într-un geamantan de voiaj tot ce avea acolo în palat: aur şi bijuterii preţioase; era o avere, de altfel numai coroana-i de ducesă, toată în diamante, era socotită la două sute cincizeci de mii de livre. Puse să-i fie dus geamantanul în trăsură, apoi aruncă în jurul ei o privire plină de disperare şi murmură:

— Dacă sosesc la timp, îl salvez şi fugim împreună. Dacă l-au şi prins, am să-mi întrebuinţez toată averea mea ca să-i înduplec pe gardieni. Dacă e condamnat, dacă moare…

Îşi frângea mâinile şi un val de lacrimi îi izvora din ochi. Şi stăpânindu-şi această nouă slăbiciune, coborî repede, urcă în trăsură şi spuse:

— La Fleury, ca vântul…

Lucru ciudat, ea nu avusese nici un gând pentru Louvigni. Nici măcar un blestem. Şi cât despre soţul ei, nici nu e nevoie s-o spunem că el aproape nici nu exista pentru ea.

Trăsura se porni. În curând, ajunse afară din Paris şi se îndreptă spre Fleury, dusă în galopul nebun al cailor. Natural că mergeau pe drumul obişnuit, dar în timpul acesta contele de Chalais gonea spre Parid pe un alt drum, urlându-şi singur: „Întâi s-o salvez! Pe ea, întâi!”

Trecuse ceva mai mult de o oră de când ducesa plecase, când un călăreţ descălecă în faţa palatului ei. Trebuie să se fi grăbit foarte tare, căci calul îi era alb de spume. Omul acesta purta livreaua familiei de Vendôme. El ceru să fie primit imediat de ducesă, spunând că era o chestiune de viaţă şi de moarte. Aducea o scrisoare pentru ea. I se răspunse că ducesa era plecată. Unde? Nu se ştia. Călăreţul îşi mânca pumnii de necaz. În momentul acela, un al doilea călăreţ, la fel de acoperit de năduşeală, intră în curte, făcând o strâmbătură de satisfacţie. El spuse către valetul care îi ieşi înainte:

— Aduceţi-i la cunoştinţă doamnei ducese că sunt trimis aici de domnişoara de Lespars; atâta tot, omule! Eu mă instalez aici,

în curte, pentru o oră sau două; hai, du-te, nobila dumitale stăpână are să înţeleagă! Nu ştiu dacă ai putea să înţelegi şi dumneata, în acelaşi timp, că mor de sete.

— Cum vă numiţi dumneavoastră? făcu valetul uimit.

— Verdure, bravul meu. Şi află că aparţin domnului conte de Mauluys.

Verdure schiţă cel mai amabil surâs al său, se aşeză autoritar pe o piatră ce se afla la un colţ de zid şi cu o nobilă simplitate repetă că îi era sete. Valetul era să înceapă, fără îndoială, o discuţie cu acest ciudat vizitator, când un al treilea vizitator veni ca o furtună în curte. Era Chalais, livid, tremurând. El se repezi spre interior. Valetul alergă spre el.

— Ah! Domnule conte…

— Unde-i ea? horcăi Chalais…

Toată grija dragostei şi groaza colcăiau în strigătul acesta.

— A plecat! Şi a mai venit aici un călăreţ care întreabă de doamna ducesă.

Năucit, Chalais murmură: Plecată! Unde? De ce?… Se întoarse spre omul care i-a fost arătat şi recunoscu stema lui Vendôme. Omul îl recunoscu şi el, fără îndoială.

— Domnule conte, spuse el, adusesem această depeşă, doamnei ducese.

Chalais luă scrisoarea şi o deschise. A fost o mişcare spontană, aproape un gest de nebunie, dar gestul acesta spunea destul de mult despre relaţiile sale cu ducesa.

El o citi:

„Totul e descoperit. Fugiţi şi veniţi să vă întâlniţi cu noi la Blois. De acolo, vom porni spre Nantes. Dacă va trebui, ne vom duce să ne închidem la Rochelle şi vom dezlănţui războiul civil. Veniţi în grabă.”

— Unde e ducesa? întrebă maşinal Chalais, fără a se gândi măcar să-şi şteargă sudoarea care îi şiroia pe faţă.

Şi fără a mai aştepta răspuns, cu un gest de disperare nebună continuă:

— Plecată! Unde?… De ce a plecat?…

— Domnule conte, spuse atunci servitorul lui Vendôme. Monseniorul, stăpânul meu a scris pentru doamna ducesă trei scrisori la fel ca aceasta. Se temea că una singură poate să nu-i fi putut ajunge. Eu am plecat al treilea. Primul mesager trebuia

să se ducă drept la Val-de-Grâce. Al doilea la palatul de Guise. Eu aici. Poate că a fost vreo greşeală. Poate că doamna ducesă o fi primit una din depeşe înaintea acesteia.

Marina, subreta ducesei, venise în fugă. Auzise totul şi apropiindu-se de Chalais, cu familiaritatea ei de confidentă, îi şopti:

— Doamna a plecat brusc, după ce a citit o scrisoare care i-a căzut între mâini în mod foarte ciudat…

„Atunci e pe drumul spre Blois!”, se gândi Chalais, cu o tresărire de nespusă bucurie – Marina, pentru Dumnezeu, pentru stăpâna ta, un cal! într-o clipită, un cal! Al meu e istovit.

— Un cal pentru domnul conte! strigă Marina.

— Concediază toată lumea, adăugă Chalais cu voce înceată, şi vin-o să ne ajungi la Blois.

Câteva clipe mai târziu, Chalais se porni; ieşi din Paris fără a mai fi îngrijorat şi luă drumul spre Blois. Se scurse o jumătate de oră.

Verdure, instalat pe piatra lui din colţul casei, părea că nu vede nimic, nu aude nimic din cele ce se petreceau în jurul lui. Numai câteodată, mesteca nişte cuvinte confuze, în care era vorba de corvezi ciudate şi de acuzaţii aduse contra lui Mauluys care îşi condamna oamenii să moară de sete.

„Am făcut foarte bine, mormăi Verdure la un moment dat. El nu are să vadă scrisoarea. Nici nu voia s-o citească, prostul! Saint-Priac a văzut faimoasa scrisoare, cardinalul a văzut-o şi revăzut-o. Domnul de Mauluys nu are s-o vadă! Asta are să-l înveţe minte.!”

Verdure ajunsese aici cu monologul şi cu rânjetele sale, când o lovitură puternică de ciocan făcu să vibreze poarta mare a palatului, pe care Marina pusese s-o închidă. De fapt, subreta prinsese de câteva zile destule priviri şi frânturi de cuvinte. Plecarea ducesei după ce citise acel bilet sosit prin fereastră; grija pe care avusese ea la plecare ca să ia cu ea cât mai mult aur putuse; în sfârşit, cuvintele lui Chalais transformaseră bănuielile ei în siguranţă. Atunci, îşi dădu seama că dintr-o clipă în alta palatul avea să devină o locuinţă cam nesănătoasă; şi atunci puse să se încuie toate uşile, chemă intendentul şi îi spuse:

— Dragul meu, te anunţ că până diseară palatul are să fie invadat de poliţie. În consecinţă, concediază-ţi toţi oamenii şi

pleacă şi dumneata cât mai curând posibil. Eu plec chiar acum…

Atunci răsună şi lovitura de ciocan, într-un mod sinistru… Fiecare crezu că erau oamenii procurorului-criminal şi nimeni nu se duse să deschidă. Tăcerea şi groaza domni în palat.

— Ia te uită ce casă rău ţinută, bombăni Verdure. Şi foarte liniştit, se duse el să deschidă…

— Domnul Trencavel! făcu el.

— Verdure! exclamă Trencavel. Tu, aici!

— Eu însumi. Domnul conte m-a trimis aici să vă aştept pe dumneavoastră, s-o ia dracu de aşteptare. S-o ia dracu de casă, unde moare lumea de sete, zău aşa! Veniţi cu mine, domnule.

Şi cum Trencavel şovăia:

— Ea nu e aici, spuse Verdure cu aer ştrengar. Dacă vreţi s-o vedeţi, urmaţi-mă.

Şi Verdure, sigur de aici înainte pe faptele lui, ieşi din palat ducându-şi calul de căpăstru şi fără a-şi mai da osteneala să se asigure dacă Trencavel îl urma. Trencavel l-ar fi urmat până la capătul lumii. Zece minute mai târziu, nu mai era nimeni în palatul ale cărui uşi ferestre rămaseră închise.

De la întrevederea lui cu regele, Louvigni nu mai trăia; adică, dacă animalul din el continua să facă în mod maşinal gesturile externe, fără importanţă, funcţiile sufleteşti erau pentru moment suprimate. Memoria era ştearsă, inteligenţa adormită. Printr-un fenomen care ar fi înspăimântat pe oricine ar fi reuşit să-l descifreze pe acest om într-un astfel de moment, cavalerul de Louvigni, timp de aproape o oră, a fost strălucitul gentilom, veselul tovarăş pe care fiecare îl cunoscuse. Ochii îi străluceau, buzele-i zâmbeau. Faţa lui pierduse acel fel de paloare cadaverică, care de mai multe zile îi înfricoşa pe prietenii lui destul de numeroşi şi de neam mare. Se ducea de colo-colo, prin anticamerele regale, răspunzând, întrebând, interesându-se – în sfârşit, făcându-şi meseria lui de curtezan.

Se întreba singur: De ce sunt aşa de vesel? Ce mi s-a întâmplat? Atunci a fost zărit retrăgându-se în scobitura unei ferestre, de unde privea cu atenţie în curte. Cineva se apropie de el şi îl întrebă:

— Ce priveşti, Louvigni?

— Eu? spuse el. Nimic… Nu privesc nimic…

Era adevărat. Îşi rezemase doar fruntea de geamuri, fiindcă

găsea acolo o oarecare răcoreală. Începu să râdă cu zgomot, cu un râs nervos şi sacadat.

— Ce ai tu, Louvigni? Oare favoarea care ţi-o acordă regele te-a înnebunit?

— Înnebunit? spuse el vag. Aş fi vrut să fie aşa! Domnilor, mi-am adun aminte de ce sunt aşa de vesel, azi. Şi e groaznic…

Îl înconjurară cu toţii. Se îngălbenea. Deodată, începu să dârdâie. Faţa i se descompuse. Louvigni începuse din nou să trăiască!

— Louvigni, eşti bolnav dragul meu! Ai să cazi. Să te conducem acasă.

Louvigni respinse mâinile care se întindeau pentru a-l susţine şi şopti:

— Ştiţi voi pe cine atingeţi?

Era cumplit. Părăsi Luvrul şi îndreptându-se spre casă mergea cu paşi ţepeni, aşa cum fac câteodată beţivii care vor să dovedească că ei merg drept pe drum. Credea că se duce spre casă. În realitate, se învârtea în jurul Luvrului, fără să ştie… Nici nu se vedea pe el însuşi… Deodată, se trezi rezemat de un plop pe malul apei, suspinând. De-abia atunci, înţelese ce făcuse. Catastrofa era înspăimântătoare. În faţa lui Richelieu se degradase singur. Dar adevărata degradare de abia acum avea să vină…

— Trebuie să mă omor, îşi spuse el. Chalais are să fie ucis; de aici îmi venea toată bucuria de adineauri. Dar trebuie să dispar înainte de a fi scuipat în obraz.

Această hotărâre îl mai linişti un pic.

Încercă să-şi recapete înfăţişarea de sânge rece, cel puţin în aparenţă. Atunci, intră într-o cârciumă de pe strada Saint-Honoré şi scrise repede biletul destinat ducesei de Chevreuse. În stradă, luă de pe jos o piatră, ca să facă din ea un proiectil cu care să poată reuşi să-şi trimită mesajul la ţintă. Astfel, ultimul lui gând a fost un gând de dragoste.

Ajungând în faţa palatul de Chevreuse, îşi alese locul şi ochind spre camera ducesei, pe care o cunoştea foarte bine, aruncă biletul aşa după cum am văzut. Atunci, uşurat cu adevărat, se îndreptă cu paşi repezi spre casa lui.

Acasă se încuie la el în cameră şi-şi petrecu restul zilei, distrugând diferite hârtii şi scriind două scrisori. Una din ele era foarte scurtă şi-l anunţa pe cardinalul de Richelieu că judecând

că nu va mai fi capabil să suporte ruşinea trădării sale, avea să se omoare. Cealaltă, adresată ducesei de Chevreuse, era povestea dragostei sale, un lung strigăt de pasiune.

Erau aproape orele patru când Louvigni termina aceste pregătiri de sinucidere. Îşi alesese şi felul morţii. Otravă nu avea. Nu era prea sigur că s-ar fi omorât din prima lovitură cu spada sau cu pumnalul. Atunci, îşi încărcase cu grijă un pistol bun şi se hotărâse să şi-l descarce în gură. După aceea, deschise uşa şi chemându-şi valetul, îi arătă cele două scrisori.

— Aceasta, spuse el, trebuie dusă domnului cardinal peste o jumătate de oră, orice s-ar fi întâmplat aici, ceva care te-ar putea uimi. Cât despre cealaltă, e pentru doamna de Chevreuse, pe care va trebui să o cauţi, fiindcă mă îndoiesc că va mai fi la Paris. Uite două sute de pistoli, cu care poţi să te duci până la capătul ţării. În orice caz, n-ai să te opreşti, atâta timp cât n-ai fi găsit-o de doamna ducesă.

— Când trebuie să plec?

— Peste o oră. Ai să intri în camera mea, ai să iei cele două scrisori de acolo, de pe masă şi ai să execuţi ordinele mele, fără a te mai interesa de rest.

— Am înţeles, domnule. Fiindcă veni vorba de doamna ducesă, domnul a auzit zvonurile care umblă?

Louvigni tresări. Un nor negru îi coborî pe ochi. Se aştepta să audă de arestarea lui Chalais şi a celorlalţi conjuraţi şi poate chiar şi ducesei.

— Ce e? întrebă el, în şoaptă.

— Ei bine, domnul cavaler are dreptate spunând că va trebui, poate să merg până la capătul ţării s-o caut pe doamna de Chevreuse. Se spune că a fugit…

— A fugit? făcu maşinal Louvigni.

— Da, domnule. Şi odată cu ea au fugit şi mai mulţi mari seniori care, după cum se pare, au complotat împotriva regelui şi după care aleargă un mare număr de soldaţi şi ofiţeri; se spune că printre fugari află şi domnul de Vendôme şi domnul de La Vallete şi chiar mare prieten al domnului, adică domnul conte de Chalais, care…

Bietul om nu mai avu timp să mai continue. Louvigni îi sărise la gât şi-l strângea, îl sufoca, mugind:

— A fugit? Spui că Chalais a fugit!…

— Dar, domnule, horcăi nefericitul, nu eu îl acuz!…

— Spui că Chalais e în viaţă? Chalais nu e arestat? Să vedem! povesteşte ce ştii! reluă Louvigni recăpătându-şi puţin stăpânirea de sine.

Şi valetul povesti. În tot Parisul nu se vorbea decât de asta. În toate bisericile se slujea câte un *Te-Deum*. Bande de golani tăiau străzile ţipând: „Trăiască domnul cardinal!” (pe care au vrut să-l asasineze!). Toată lumea ştia care erau conjuraţii. Şi era citat şi domnul de Chalais.

Louvigni se prăbuşi.

Datorită îngrijirilor bietei fiinţe pe care o strânsese de gât pe jumătate, îşi veni în curând în fire, dar pentru a cădea într-un nou acces de furie. Aşadar, chiar trădarea lui fusese zadarnică! Aşadar, Chalais putuse să fugă!…

— Oh! scrâşni el. Şi eu care voiam să mă omor! Dobitoc ce sunt! Da, am să mă omor probabil, dar nu înainte de a-i fi smuls inima din piept!

Dar nu toţi conjuraţii fugiseră. Pe la orele trei, doi dintre ei se întorseseră liniştiţi în Paris, mergând scară la scară, cu caii la pas şi spunându-şi, printre tot felul de complimente delicate, nişte lucruri lugubre, pronunţate surâzând. Aceştia doi erau contele de Montmorency-Bouteville şi marchizul de Beuvron, amândoi tineri, seniori amabili şi străluciţi, cărora le surâdea primăvara vieţii.

Deci, discutând veseli între ei, se îndreptau spre Piaţa Regală.

— Acum totul s-a sfârşit, spunea Beuvron. Eu îmi dau cu părerea că Richelieu nu poate fi prins.

— Asta e şi părerea mea, marchize, spuse Bouteville. Dar fiindcă noi ne-am hotărât să-l înfruntăm fiindcă voim să dăm un exemplu nobilimii franceze, am să vă fac o mărturisire.

— O mărturisire! făcu Beuvron râzând ca un nebun… Dar eu nu sunt preot!

— Ei şi! Risc şi eu. Trebuie să vă spun deci, dragul meu marchiz, că eu ştiu o lovitură secretă în duel, care are să vă ucidă dintr-odată.

— Aşi! făcu Beuvron cu aer ştrengar. Dumneavoastră mai credeţi în astfel de figuri artistice de academician?

— Da. Asta mi-a fost arătată, acum câţiva ani, de un om galant, care se numea domnul de Capestang. Mi-aduc aminte că, cu ocazia aceea, domnul de Capestang mi-a dăruit spada lui şi că eu i-am dăruit-o pe a mea. Aşadar, iată care e problema.

Sigur că am să vă omor, totuşi să întrebuinţez o lovitură a căpitanului? E un caz de conştiinţă.

— Întrebuinţaţi-o, conte, întrebuinţaţi-o! făcu Beuvron. Eu unul, nu cunosc nici o figură secretă…

— Vreţi să vă învăţ lovitura mea? întrebă repede Bouteville.

— Sunteţi încântător. Eu am să mă mulţumesc să vă omor numai prin metodele cunoscute de toată lumea. Cât despre dumneavoastră, vă dau voie să întrebuinţaţi lovitura dumneavoastră secretă, pentru a vă apăra.

— Mulţumesc, dragul meu marchiz. Fiţi sigur, am să mă folosesc de ea doar la mare ananghie!

Şi discutând astfel, ajunseră în Piaţa Regală. Acolo nu era decât prea puţină lume, cea mai mare parte din curtezani fiind la Palatul Cardinal, căci acolo lucea acum soarele. Aici rămăsese numai locuinţa intimă a cardinalului, la care veneau numai cei ce aveau dese legături cu cardinalul. Cei doi tineri îşi legară caii de nişte inele de fier care se aflau mai ca la toate casele, zidite pe mari stâlpi bătuţi în faţa casei special pentru legatul cailor. Oricât de puţină lume ar fi fost acolo când cei doi gentilomi au fost văzuţi că-şi scot spada în mijlocul pieţei, imediat se adunară în jurul lor. Lupta avu loc chiar sub ferestrele cardinalului. Mai mulţi gentilomi alergară.

— Domnilor, domnilor, ce vreţi să faceţi?

— Gândiţi-vă la ordonanţe!

— Ei! la naiba, spuse Beuvron, iată ce părere avem noi de ordonanţe!

— Domnilor, adăugă Bouteville, fiţi martorii luptei noastre.

— Puneţi spada în teacă, în numele cerului! strigă unul din gentilomii prezenţi. Uite că vin spionii cardinalului.

Dar cei doi adversari se atacau cu artă. Beuvron îi dădu cel dintâi lui Bouteville o lovitură de sus în jos, ca de secure, spunând:

— Grăbiţi-vă să mă ucideţi, dragul meu, fiindcă vin să ne aresteze.

Într-adevăr, nişte soldaţi ieşeau din palatul cardinalului.

— Hei! strigă şeful gărzilor. Jos spadele, domnilor!

Lucru fantastic, acea veche ură, care niciodată nu se arătase pe faţa lui Bouteville, în momentul acela îi crispa trăsăturile. El privi un minut în tăcere spre adversarul său, care se înţepeni într-un ultim spasm. Apoi spuse:

— Ei! Beuvron, s-a terminat, nu mai am nimic împotriva ta!

Marchizul de Beuvron deschise o clipă ochii şi murmură:

— Nici eu…

Şi-şi dădu ultimul suspin. Era o scenă fantastică.

— Spada dumneavoastră, domnule de Bouteville! spuse şeful gărzilor.

Bouteville îşi vârî spada la loc în teacă şi începu să râdă cu un aer de dispreţ. În momentul acesta era mai înfricoşător decât fusese în timpul duelului. Gărzile îl înconjurară. Nu i se luă spada. În momentul când plecă, îşi scoase pălăria, salută martorii şi strigă:

— Adio, domnilor!

Câteva minute mai târziu, Bouteville dispăru.

Fusese condus la Bastilia. A ieşit de acolo, e drept, dar pentru a merge la eşafod.

Capitolul XLIII – ALŢI DOI ÎNVINŞI

CE S-A ÎNTÂMPLAT la Fleury cu Rascasse şi Corignan, în momentul când Trencavel a venit să le dea de veste conspiratorilor, nu prezintă mare interes pentru urmarea povestirii noastre.

Rascasse văzu venind muşchetarii, văzu şi fuga conspiratorilor şi atunci înţelese limpede că totul se sfârşise.

— Să mergem! îi spuse el lui Corignan.

Acesta rămase uimit.

— Credeam, făcu el cu vocea-i obraznică, credeam că trebuie să ne devotăm cuiva, cardinalului sau ducelui de Anjou, nu interesează cui.

— Ţii mult să te devotezi? spuse Rascasse.

— Da. Adică, să ne înţelegem Eu nu ţin să putrezesc „*in pacea*” Prea Înalt Sfinţitului părinte Joseph. Asta-i devotament, nu?

— Ei bine, devotează-te, popă! zise înfuriat Rascasse. Ar fi prima oară în viaţa ta; poate că te-or mai schimba puţin. De fapt, ar fi ultima oară. Atunci, intră şi tu la Fleury şi spune muşchetarilor: „Domnilor, trebuie neapărat să mă devotez cuiva. Turbez de dorinţa de a mă devota. Aveţi, aşadar, generozitatea de a-mi spune cui trebuie să mă devotez”.

În timp ce vorbea, Rascasse mergea la trap. Capucinul venea după el. După vreo leghe de drum, tăcerea începu din nou să-l apese pe Corignan, care exclamă:

— Ce văd eu mai limpede în toată încurcătura asta, e că niciodată în biata mea viaţă nu mi-a fost aşa de sete.

— Ei bine, bea, bea până oi crăpa, bea până n-oi mai putea! urlă Rascasse, luând-o la galop.

Dar Corignan dădu şi el pinteni şi începu să galopeze după el. Ajunseră la porţile Parisului. În momentul acela, Rascasse, aruncând o privire înapoi, îl zări în depărtare pe bietul căţel, care alerga şontâc-şontâc, scoţând limba de un cot.

— Cumetre, spuse el, să ne despărţim aici.

— Poftim? De ce să ne despărţim? Doi prieteni vechi ca noi… Şi pe urmă, uite, n-ai spus, că eu turbez de dorinţa de a mă devota cuiva? Ei bine! mă devotez ţie.

— Da, căci nu mai ai nici o para, ca să te duci să bei şi să mănânci şi fiindcă pe mine mă crezi bogat.

— Şi dacă ar fi aşa? spuse Corignan cu neruşinarea disperării. Tu eşti cauza tuturor nenorocirilor mele. Tu m-ai târât până la Fleury, ca să-mi restabilesc viitorul spulberat şi apoi mi-ai spus: „Să plecăm de aici!” Şi acum, mai adaugi: „Să ne despărţim!” Asta e o infamie, adică mi-e foame, mi-e sete, sunt obosit. Cu atât mai rău, mă devotez ţie, adică mă instalez la tine ca să mănânc, să beau şi să dorm. Cât mai ai în caseta ta ascunsă, cumetre?

— Vreo patru sute de poli, spuse Rascasse, pe un ton lugubru.

— Uraa! Trăiască veselia! Slăviţi pe Stăpânul tuturor popoarelor. Patru sute de poli! Asta înseamnă şase luni de trai pe picior mare. Nici nu avem nevoie să ne mai devotăm nimănui! Să ne devotăm bietului nostru gâtlej şi bietului stomac, bunul şi micuţul meu Rascasse.

— Da, numai că polii aceştia sunt la mine acasă, spuse Rascasse pe acelaşi ton lugubru.

— Ei bine! atunci să mergem la tine acasă, cumetre!

Rascasse scoase un suspin adânc şi spuse:

— Corignan, vezi tu câinele ăsta?

— Spurcăciunea asta!… iarăşi el?

— Corignan I-ul… Ei bine! plecând de acasă, eu l-am încuiat cu cheia, sunt sigur. Ori Corignan I-ul a venit după noi…

— Asta e o dovadă că îmi vrea răul.

— Crezi? E foarte posibil. Dar ascultă. I-ul e unul dintre cei mai inteligenţi câini, după părerea mea. Cu toate acestea, inteligenţa lui nu merge până acolo încât să deschidă uşile încuiate cu cheia, mă înţelegi?

— Nu! făcu Corignan, care se-nfioră întrezărind tristul adevăr.

— Nu înţelegi? Ei bine! Dacă Corignan I-ul, închis cu cheia, a putut să iasă totuşi din casă, înseamnă că uşa i-a fost deschisă. Ori, cum cheia e în buzunarul meu, înseamnă că uşa a fost deschisă de cineva. Ori, sunt trei categorii de oameni care sparg uşile: întâi, capucinii, aşa ca tine, apoi hoţii şi, în sfârşit, poliţia. Acum înţelegi?

— Nu! repetă Corignan cu energia disperării.

— Îmi place să cred că nu vreun capucin mi-a spart uşa. Şi nu cred să fie nici hoţ, care mai mult ca sigur că ar fi aşteptat un moment mai prielnic, decât în plină zi. Atunci, înseamnă că oamenii cardinalului sunt la mine acasă... Ţin să-mi salvez pielea, dacă acest lucru mai e încă posibil. Amândoi vom fi recunoscuţi şi prinşi numaidecât. Adio, cumetre! Mai mult încă: dacă voi fi prins, am să-ţi comunic şi ţie şi atunci poţi să vii după mine, dacă inima te îndeamnă la aşa ceva!...

— Ciuma să te ia, pungaş blestemat! Frigurile să te apuce, muscoi scârbos! Rupeaţi-ai oasele!

Aceste blesteme, Corignan le mormăi în timp ce Rascasse, după un gest de adio, se depărta spre mijlocul Parisului.

Corignan, după cât vă aduceţi aminte, îşi pierduse anteriul în podul palatului din Piaţa Regală. Pentru această călătorie la Fleury, el se îmbrăcase cu acelaşi costum pe care şi-l cumpărase pentru expediţia de la Étioles, dar care rămăsese acasă la Rascasse. Capucinul avea oarecare şansă să nu fie recunoscut. Dar, ce avea să se facă acum? Deodată-şi lovi fruntea cu dosul palmei.

— Unde-mi era mintea? Am o sută de poli între picioare şi mai mă plâng? Să mergem să vindem calul!

Ideea nu era rea. Corignan se duse ţintă spre geambaşul care le vânduse caii, înaintea plecării la Étioles şi care locuia aproape de hala cea mare. Primul lucru pe care l-a văzut, descălecând în curte, a fost Rascasse, pe cale să-şi vândă şi el calul. Corignan tresări, se-nfioră şi se apropie. Rascasse discuta cu înfocare şi striga înfierbântat la culme ridicându-se în vârful picioarelor:

— Douăzeci de poli! Douăzeci de poli un cal pe care mi l-ai vândut cu cincizeci de pistoli!

— Pentru douăzeci de poli, eu vi-l dau pe al meu! spuse Corignan, intervenind.

— Corignan! urlă Rascasse, exasperat

— Şi de ce nu? răspunse Corignan.

— Hai noroc! spuse geambaşul, iată un cavaler care înţelege lucrurile.

— La dracu! păi nu l-a plătit el, de aia! vocifera Rascasse.

— Ascultaţi, puişorilor, reluă cinstitul negustor, vă răscumpăr cei doi cai cu treizeci de poli. E ultimul meu cuvânt.

— Cincisprezece poli fiecare, spuse Corignan, minunată afacere!

— Popă mizerabil, mă asasinezi! răcni Rascasse.

— Ah, muscoiule! cocoşatule, vrei să mă laşi să crap de foame şi de sete! tună Corignan.

Se şi repeziră unul asupra altuia, Rascasse cu capul înainte, Corignan cu amândoi pumnii ridicaţi, când, în momentul acela, la intrarea în curte, o voce urlă:

— Uite-i pe amândoi!

— Iscoadele procurorului–criminal! făcu Corignan.

Şi se repezi spre fundul curţii. Acolo era un hangar. Să se caţere pe un stâlp, să sară pe acoperiş şi de acolo să se lase să cadă într-o străduţă din dos, a fost pentru el o treabă de câteva clipe, în timp ce poliţiştii îşi spărgeau piepturile strigând: „Stai! Stai!”

În momentul când Corignan atingea pământul în străduţa strâmtă şi în care se pregătea să se repeadă într-o fugă nebună, rămase pe loc, pe jumătate leşinat, de ceva care îi căzu în cap: era Rascasse!

Corignan rămase câteva clipe complet ameţit de lovitură. Rascasse nu pierdu nici o secundă şi dispăru cu iuţeala pe care ţi-o dă frica de moarte. Aşadar, când Corignan îşi reveni în fire, privi în jurul lui, deasupra lui şi nevăzând nimic, rămase convins că acea puternică lovitură pe care o simţise în cap, era o simplă iluzie – una drăcească.

Atunci, o rupse şi el la fugă. În clipa când oamenii procurorului-criminal, care făcuseră ocolul casei, apăreau la capătul străduţei, Corignan avea asupra lor o mare superioritate: picioarele lui! Şi apoi, îşi apăra şi viaţa! Ca să fim

scurţi, el le scăpă, dar *adio găini, purcea şi văcuţă cu viţea*; adică, a rămas fără o para chioară în buzunar. În plus, nu mai avea nici calul pe care să-l vândă. Aşadar, geambaşul a fost singurul care a făcut o bună afacere din toată încăierarea asta, căci fără discuţie că şi Rascasse se feri să mai dea târcoale printr-un loc aşa de periculos. Îi mai rămânea lui Corignan o consolare: era convins că Rascasse fusese prins.

„Acum am scăpat pentru totdeauna de el”, îşi spunea.

Nefericitul Corignan se-nvârti tot restul zile pe străzile cele mai îndepărtate şi mai pustii pe care le putu găsi. Se făcu seară şi noaptea se-ntinse deasupra Parisului. Deodată, Corignan îşi trânti un pumn în cap, strigând: „Ah! am găsit!…” şi-şi lungi nesfârşitele-i picioare spre strada Sainte-Avoye, spre casa lui Trencavel! Se ducea la doamna Brigitte! La doamna Brigitte Jarogne!…

Părăsindu-l pe Corignan, după cum ştim, Rascasse o întinse până în strada Ferronnerie, unde se-nfundă într-o cârciumă retrasă. Pe vremea strălucirii lui, Rascasse avusese ocazia să-i aducă un serviciu patroanei acelei taverne, scăpând-o de închisoare pentru nu ştiu ce delict. Din fericire, femeia nu-i făcuse nici un necaz pentru serviciul pe care i-l adusese.

— Mi-e foame, spuse Rascasse, căzând pe un scaun; mi-e sete şi sunt urmărit pe viaţă şi pe moarte!

Patroana îi aşeză pe masă o ulcică cu vin rece, prăji o omletă şi îi arătă lui Rascasse o cămăruţă ascunsă, în care se putea cuibări la nevoie în momentul acela. Corignan I-ul, îşi făcu şi el apariţia în sala joasă şi întunecoasă în care Rascasse, înfometat, însetat, zăpăcit şi istovit de fugă încerca să-şi pună la punct corpul şi sufletul: primul, graţie omletei patroanei recunoscătoare şi pe cel de-al doilea prin gândurile-i care nu se resimţeau prea mult în urma tristeţii, „ceasului de faţă”. El văzu căţelul că se gudură pe lângă el, îl mângâie şi apoi îl invită să mănânce.

Stăpânul şi câinele rămaseră acolo până la căderea nopţii; abia atunci plecară, sătui şi odihniţi; Rascasse refuză pentru moment adăpostul pe care i-l oferea patroana. Poate că voia sau spera să găsească ceva mai bun. Se îndreptă spre strada Saint-Antoine, blestemându-şi talia mică şi burta, care constituiau semnalmente de temut. Dar se mângâia, gândindu-se că-l strivise pe Corignan în cădere.

— Dacă popa n-a murit, a rămas pe puţin câteva minute ameţit, în care timp sticleţii procurorului-criminal au avut timp să-l înhaţe. Deci, la ora asta, dacă nu e mort, aşteaptă în fundul vreunei temniţe să fie spânzurat. Să încerc să fiu prudent. Sunt pe aproape de casă. E vorba să-i dovedesc Eminenţei Sale că nu sunt câtuşi de puţin un prost!

Tot chibzuind la astfel de lucruri şi la altele, încă, Rascasse ajunsese aproape de casa lui. De departe văzu poarta închisă, ca şi când nu s-ar fi atins nimeni de ea. Meşterul Rascasse voia neapărat să intre în casă, ca să dea o raită prin caseta în care îşi ascundea polii. Privirea-i rătăcea de la câinele care lătra, la uşa aceea care totuşi fusese forţată, fiindcă numai aşa putuse să vină căţelul după el. Căţelul mirosea aerul, strâmbând din vârful nasului. „La naiba! mormăia el, uite o uşă închisă care nu-mi spune nimic bun. Asta cam miroase a scatii! Nu, n-am să intru. Trebuie să fie în casă vreo şase camarazi, gata să mă agate… Da, dar dacă nu mă duc, sunt ruinat. Ciuma şi frigurile! Ce! Să mă las jupuit de viu?!?.

Câinele lătră înăbuşit… Noaptea se făcea tot mai adâncă… Rascasse se apropie uşor pe lângă ziduri, până în faţa casei. Nici o rază de lumină nu se strecura afară.

— Frumoasă şiretenie! rânji în tăcere micul spion.

Pipăind pe jos, ridică o piatră. O clipă, ezită. Îi curgea o năduşeală rece pe spinare. Deodată se hotărî şi aruncă cu toată puterea cu piatra în uşă. Câinele se repezi lătrând cu furie. În acelaşi timp, Rascasse începu să urle:

— Corignan! Corignan! Rascasse! Rascasse!…

Câinele răguşea lătrând. Ferestrele se deschideau. Zbirii tunau şi fulgerau, căutând să se scape de câinele care îi muşca de picioare. Strigătele lui Rascasse se depărtau.

— El e! Ei sunt! strigară poliţiştii! Pe ei! I-am prins!

Şi imediat se repeziră într-acolo…

Câteva clipe mai târziu, o umbră năvălea în casa lui Rascasse. Şi acesta era însuşi Rascasse. La o sută de paşi de casa lui, el încetase de a mai striga, se aruncase pe burtă lângă o prăvălie închisă, în întunericul cel mai dens, făcut de umbra unui şopron. Oamenii poliţiei care se repeziseră în urmărirea lui trecuseră pe lângă el şi atunci se sculase şi intrase în casă. Ca să se ascundă chiar în apropiere, a fost pentru el treabă de câteva secunde. Când poliţiştii se-ntoarseră, gâfâind, să-şi reia pânda, văzură

cufărul deschis şi înţeleseră că fuseseră traşi pe sfoară de Rascasse.

— Cu toate astea, tot o să-l prindem noi, spuse şeful. Caraghiosul are să-şi spună că de-acuma cursa întinsă de noi e inutilă şi are să creadă că noi plecăm. Pun zălog solda mea pe-o lună că ne pândeşte din vreun colţ oarecare, de pe aici. Aşadar, noi o să plecăm; şi-l ştiu eu pe Rascasse al meu! Peste două ore ne întoarcem şi-i punem mâna în ceafă, foarte liniştit! Ha, ha!

Zis şi făcut. Iscoadele părăsiră casa cu mult zgomot. Plecară lăsând uşa casei larg deschisă; şi cât timp fură prin apropiere, şeful, convins că Rascasse îl asculta, vocifera:

— Ah! caraghiosul, puşlamaua, muscoiul de Rascasse ne-a scăpat. Să mergem, camarazi, pânda noastră s-a sfârşit. Rascasse e prea hoţ ca să mai vină înapoi, ciuma să-l strângă de gât!

După plecarea poliţiştilor, Rascasse aşteptă un sfert de oră, apoi intră la loc în casă. Acolo luă o foaie de hârtie, aprinse un felinar orb şi acrise:

„Sunt curios să ştiu cum poate ciuma să strângă de gât pe un om, chiar un om mic ca mine. Aşadar, am să mă întorc aici să mă interesez de acest lucru. Dar, întrucât plec în călătorie, nu voi putea să vin să-mi satisfac curiozitatea, decât după reîntoarcerea mea, de care voi avea grijă să-l informeze pe isteţul Cocard.”

Apoi plecă liniştit, lăsând hârtia pe masă şi închizând uşa. Cocard era şeful poliţiştilor, a cărui voce Rascasse o recunoscuse imediat

— Imbecilul, îşi spunea micul spion. Pleacă cu zgomot mare şi lasă uşa deschisă de perete; credea că am să mă culc, numai ca să-l aştept. Să vadă de alţii, imbecilul!

Rascasse îşi goli caseta pe care o aruncă, îşi puse banii în buzunar şi mulţumit de festa pe care i-o jucase Eminenţei Sale, mulţumit că-l strivise pe Corignan şi mulţumit că-şi regăsise banii, plecă la drum, cu nu pas uşor. În timp ce mergea, în urma lui şchiopăta căţeluşul cu singura-i ureche ridicată, el se gândea, cu un aer triumfător.

Unde să se ascundă? De o oră, o idee îşi făcuse loc în capul lui, şi-l rodea înăbuşit. Această idee, luă fiinţă, deodată, când

observă că, fără să vrea, ajunsese în strada Sainte-Avoye: ca şi Themistocle, Rascasse voia să ceară ospitalitate, unui duşman… lui Trencavel!

Şi Rascasse, se îndreptă cu hotărâre spre casa, în care i se mai întâmplase de multe ori câteva aventuri. Uşa care dădea în stradă, era încuiată, dar Rascasse, după vreun sfert de oră de lucru, o deschise.

Ţinea să intre acolo, fără surle şi tobe. Aşadar, începu să urce fără a face nici cel mai mic zgomot, scara abruptă, pe care o cunoştea. Ajuns la primul etaj, acolo unde se afla locuinţa doamnei Brigitte Jarogne, proprietara casei, Rascasse îşi auzi câinele mârâind. Îl mângâie cu palma, ca să-l facă să tacă, dar Corignan I-ul, îşi dublă mârâitul furios.

— Oh! îşi spuse Rascasse, aici trebuie să fie vreun duşman! duşman de-al meu şi de al lui Corignan I-ul, aici, la venerabila Brigitte. Cine să fie acest duşman?…

Capitolul XLIV – CRIZA

TRENCAVEL ÎL URMASE pe Verdure, pe care contele de Mauluys îl trimisese să aştepte la palatul de Chevreuse. Îngrijorarea îl rodea; de altfel ajunsese curând. Mauluys era la Frumoasa Diademă

Intrând în sala cea mare, maestrul de scrimă o văzu pe domnişoara Rose Houdart, care cu aerul său potolit, obişnuit, veghea pentru ca clienţii Frumoasei Diademe să fie bine serviţi. Trencavel, îşi aminti imediat ciudata mărturisire a lui Mauluys. O salută pe tânăra fată şi fără îndoială în salutul lui fuseseră câteva din nuanţele acelea care sunt prinse doar de anumite femei cu mintea pătrunzătoare şi cu inima măreaţă; fără îndoială că gestul arăta o nouă atitudine din partea lui Trencavel, căci o roşeaţă se urcă pe fruntea Rosei. Veni înaintea maestrului de scrimă. El se-nclină adânc. O clipă, Rose, îngândurată, se întrebă de unde putea să vină acest exces de respect. Dar, clătinându-şi frumosu-i căpşor mândru şi cast, ca pentru a goni nişte visuri imposibile, spuse:

— Veniţi, domnule. Domnul conte de Mauluys vă aşteaptă.

Îl conduse pe Trencavel într-o sală retrasă, alta decât aceea în care îl găsise Rascasse şi care devenise în consecinţă, subiect

de îndoială. Contele era singur.

O clipă, Mauluys şi Rose se găsiră unul lângă altul şi Trencavel îşi spuse că era greu să faci o pereche de o mai armonioasă şi mai nobilă înfăţişare. Apoi, Rose se retrase…

— Da, murmură Trencavel, merită să fie iubită de un om ca tine… Dar unde e Montariol? reluă el. Şi ea, dragă conte?…

— N-am vrut s-o conduc pe doamna de Chevreuse, care de-altfel şi-a părăsit palatul. Domnişoara de Lespars a înţeles foarte bine că locuinţa ducesei avea să fie năpădită de oamenii cardinalului şi a venit aici. Acum e în locuinţa ei, din strada Courteau. L-am lăsat pe Montariol la uşă…

— Dar lupta aceea a fost în casa ei! La parter totul e făcut praf…

— Aşa a voit domnişoara de Lespars. Ştiţi părerea mea în privinţa asta: cel mai bun mijloc de a servi pe cineva, e de a le lăsa voinţa să li se desfăşoare…

— Dar strada Courteau acum e suspectă pentru cardinal! se-nfioră Trencavel.

— …de a le lăsa, aşadar, voinţa să li se desfăşoare, continuă Mauluys, depărtând pe cât posibil piedicile şi primejdie. În ceea ce priveşte piedicile, iată ce a făcut domnişoara Rose…

— Ah! făcu Trencavel.

— Ea a trimis în strada Courteau mai mulţi oameni, care, de bine de rău au mai dres din prăpăd, a pus uşa la loc şi o femeie sigură, care instalată acolo jos, va fi o servitoare devotată, robustă şi prudentă. Cât despre pericole, eu sunt la dispoziţia ta, Trencavel.

— Conte, eu dau fuga în strada Courteau!

— Mai întâi, citeşte asta, spuse liniştit Mauluys.

— O scrisoare! exclamă Trencavel palpitând.

— Pe care domnişoara de Lespars a scris-o aici, pe masa asta şi pe care m-a însărcinat să ţi-o dau.

Trencavel deschise scrisoarea, o parcurse dintr-o singură privire şi începu să tremure… Era catastrofa. Bietul maestru de scrimă se aşeză, pe un scaun, fiindcă picioarele-i se înmuiaseră, o citi a doua oară cu mai multă atenţie, apoi începu să râdă:

— Cel puţin, voi avea o amintire de la ea. Hârtia asta, pe care ea a scris-o, are să rămână aici, sub pieptarul meu, până la ultima suflare. Ce aş putea să mai cer în plus? Citeşte Mauluys.

Contele luă scrisoarea Annaïsei şi o citi. Iată ce conţinea:

„Domnule Trencavel,

Îmi e imposibil să vă spun „adio”, fără a vă asigura, că voi păstra amintirea devotamentului dumneavoastră. Vă stimez prea mult pentru a vă ascunde motivele, care mă obligă să renunţ la acest devotament, pe care dumneavoastră mi-l oferiţi şi de care, mi-aţi dat dovadă. Rugaţi de mine, patru tineri gentilomi de valoare, au venit la Paris, ca să împartă cu mine destinul meu, pericolele mele, lupta mea.

Domnule Trencavel, numai cu ei trebuie să continui lupta, să triumfăm sau să pierim. M-am jurat s-o fac astfel. Aceşti patru generoşi gentilomi şi-au părăsit pentru mine pământurile lor, pe cei ce le erau apropiaţi şi strălucitul viitor care li se oferea. În schimb eu mi-am pus în joc cuvântul de onoare, că voi fi cu ei – numai cu ei – până la sfârşitul întreprinderii noastre. Am văzut, am ghicit şi ştiu, că ei îndură cu mare greutate grija pe care o puneţi dumneavoastră de a mă apăra. Mult timp, v-am crezut duşmanul meu şi atunci, am văzut în dumneavoastră, un adversar de temut.

De când ştiu că dumneavoastră nu sunteţi duşmanul meu, aţi devenit al lor. Aş muri de ruşine, dacă ei s-ar putea gândi măcar o clipă că am acceptat intenţionat, un alt ajutor decât al lor. Dumneavoastră, aveţi o inimă foarte mare, domnule. Aşadar, veţi accepta ca să vă spun „adio” şi veţi îngădui ca să rămân singura care să judec care să-mi fie bunii tovarăşi, de care aş putea avea nevoie pentru a răzbuna memoria doamnei, mama mea. Orice s-ar putea întâmpla în urmă, să fiţi sigur, că eu ţin în mare cinste oferta devotamentului dumneavoastră, pe care mi-aţi făcut-o şi care îmi va fi cu neputinţă să o uit vreodată.

Adio, domnule Trencavel”.

Scrisoarea aceasta, era semnată numai cu două iniţiale.

— Ei bine, conte, ce gândeşti de asta? întrebă cu amărăciune Trencavel.

— Eu cred, spuse Mauluys, că această scrisoare rece, confuză, încurcată este fapta unui suflet ajuns la limita răbdării. Prin violenţele, prin gesturile tale de duelist ai pus-o pe fata asta într-o situaţie foarte proastă, în faţa celor pe care ea i-a ales ca tovarăşi. E mai mult decât probabil, bietul meu Trencavel, că domnişoara de Lespars să trebuiască să se mărite cu unul din ei

(Trencavel avu un zâmbet groaznic). Ce-i? făcu Mauluys, cu liniştea lui obişnuită. În orice caz, dacă aş fi primit o scrisoare…

— Nimic. Continuă…

— Aşadar, ai pus-o într-o situaţie un pic, împovărătoare… Ea se desprinde acum de tine. Are dreptate. Ce-ai fi făcut, tu, în locul ei, te întreb?

— Ah! dragul meu conte, grăi Trencavel. Ca să-mie vorbeşti aşa, nu trebuie să-mi mai spui că iubeşti şi tu. Ia închipuie-ţi tu în locul meu şi pune pe domnişoara Rose în locul domnişoarei de Lespars!

— E foarte posibil, cu toate că nu sunt prea sigur de asta, spuse Mauluys, cu liniştea lui obişnuită. În orice caz dacă aş fi primit o scrisoare ca aceasta, mi-aş face un punct de onoare, în a rămâne de aici înainte, de-o parte. Iartă-mă, dragul meu Trencavel. Trebuie să fii câteodată mult mai viteaz, cu spada în teacă, decât cu ea afară. Trebuie să stai liniştit.

— Asta e părerea ta, conte?

— Doamne, sigur că da. Ai să suferi din cauza asta, e sigur. Ţi-e inima sfâşiată. În momentul ăsta, te văd mai eroic, cu zâmbetul ăsta batjocoritor, decât ai fost, poate, pe scara din casa de Lespars în momentul când Saint-Priac, comanda „foc”. Dar greşeşti, chinuindu-te în faţa mea, curajosul meu prieten, pentru a-ţi retine lacrimile care îţi ard ochii. O inimă mare ca a ta, nu trebuie să se prăbuşească din cauza unei dragoste nenorocite. Eu ştiu bine, că n-ai s-o uiţi niciodată, dar ştiu de asemeni, că fiecare minută are farmecul ei şi că, chiar în mijlocul nenorocirii, o minte generoasă poate căuta şi găsi, un lucru interesant.

Trencavel se ridică. Îşi încheie diagonala de piele roşcată, care îi susţinea spada.

— La ea! spuse maestrul de scrimă, pe un ton scurt.

— Chiar după ce ai primit scrisoarea?

— Din „cauza” scrisorii. Trebuie să-i vorbesc de cei patru generoşi, bravi şi plini de cavalerism gentilomi ai ei.

— Şi ce veşti să-i spui de ei? spuse Mauluys, cu o imperceptibilă mişcare din umeri

— Vreau să-i spun că i-am omorât, răspunse Trencavel.

Maestrul de scrimă se depărtă numaidecât şi ajunse în strada Courteau. Aici găsi uşa cea mare a casei, ferecată cu nişte bare de lemn bătute în cuie pe din afară, precauţiune imaginată de

Rose şi destinată să facă să se creadă că locuinţa, era de aici înainte pustie. Dar în faţa porţii grădinii, prin care se introdusese Corignan în seara bătăliei, îl văzu pe Montariol.

— Secunde, îi spuse el, du-te şi-l caută pe conte la Frumoasa Diademă, şi spune-i că mă voi duce să-l întâlnesc la el acasă.

Montariol aruncă o privire spre maestrul academiei sale şi văzu că era în una din zilele lui proaste. Atunci, îşi înăbuşi obiecţiunile pe care voia să le facă şi înjurând, ascultă de ordin.

Începuse să se lase seara. Strada era pustie. Trencavel ridică unul din stâlpii aşezaţi de-a curmezişul uşii, îl aşeză rezemat de zidul care înconjura grădina şi se căţără pe el. Apoi, sări în grădină, după ce culcă iar, de-a lungul zidului, stâlpul greu de lemn. Aşadar intră prin escaladare. Dar nici nu-şi dădu seama ce face. O mânie surdă îl zdruncinase.

Annaïs de Lespars, se găsea, acolo, în grădină, unde singură, până la apusul soarelui, în tăcerea şi pacea serii călduţe şi parfumate îşi dezbătuse poate, în ea, problemele vieţii sale. La ce putuse visa, în cele două-trei ore? Ura contra lui Richelieu făcea să-i bată aşa de tare inima-i de fecioară?… Sau altceva?…

Când se făcu seară, se îndreptă încetişor spre casă. Îşi reluase veşmintele-i de fată, dar păstra în atitudine, ceva mândru şi aproape sălbatic. Când ajunse la largul peron din dosul uşii, îl văzu pe omul care sărea în grădină. Aproape imediat, cu tot întunericul ce se lăsase, îl recunoscu. Un fulger de mânie îi luci în privire. Trencavel se apropie. Ea urcă treptele peronului. El se opri la picioarele acestor trepte, astfel că ea îl domina şi-i vorbea de sus, fără să fi căutat însă această atitudine.

— Doamnă, spuse Trencavel pe un ton agresiv, odată în plus, iată-mă în faţa dumneavoastră, fără voia dumneavoastră şi intrat ca şi alte daţi, prin mijloace care sunt – fără îndoială – de condamnat.

— Domnule Trencavel, spuse Annaïs cu o voce care tremura puţin, dumneavoastră sunteţi binevenit la mine.

Maestrul de scrimă îşi muşcă buzele. Nu cuvintele acestea le aşteptase… Dar nu dezarma.

— Voi fi scurt, reluă el pe un ton aspru. Şi după aceea, mă voi duce, pentru a nu mai reveni vreodată. Dar înainte de a asculta de scrisoarea dumneavoastră, care îmi ordonă de a mă depărta de dumneavoastră, am câteva lucruri importante să vă aduc la cunoştinţă, doamnă.

— Atunci vorbiţi domnule, spuse Annaïs în prada unei emoţii, pe care încerca în zadar să şi-o stăpânească.

— Aceste lucruri sunt în legătură cu cei patru gentilom de care îmi vorbiţi.

— Nişte gentilomi curajoşi şi cinstiţi! făcu Annaïs semeaţă.

— Da, doamnă! dovadă că au acceptat chiar aici, să lupte împotriva mea, toţi patru.

— Unul după altul! Şi nu uitaţi că în momentul acela, ei au crezut că aveau de-a face cu un duşman de moarte.

— Spuneţi mai bine cu un emisar al cardinalului, doamnă! O nouă dovadă a credinţei lor, e că în noaptea în care dumneavoastră, mi-aţi făcut onoarea – în palatul de Guise – de ami da o întâlnire la conacul Saint-Lazare, ei m-au atacat – de data aceasta toţi patru deodată – şi eu eram neînarmat. Îi datorez viaţa domnului conte de Mauluys şi curajosului meu secund!

Annaïs tremură. Acuzaţia era foarte gravă. Ea venea de la un om, pe care nu-l putea bănui…

— Domnule, spuse ea, gândiţi-vă că dumneavoastră aduceţi acuzaţii de laşitate, unor oameni care nu sunt de faţă…

— Vorbiţi de mişelie, doamnă! se răsti Trencavel. Şi de altfel, eu am dreptul de a le aduce astfel de acuzaţii în lipsa lor, fiindcă atunci când au fost de faţă, i-am pălmuit cu numele de laşi!…

Annaïs îşi lăsă capul în piept. Ceva se rupsese în ea. În minutul acela, nu Trencavel îi ocupa gândurile, ci cei patru tineri, în care ea avea atât de multă încredere. O lacrimă îi îmbrobonă pleoapele şi murmură:

— Domniile Trencavel, dumneavoastră v-aţi purtat cu atâta generozitate, încât vreau să uit cuvintele acestea pe care le-aţi pronunţat împotriva prietenilor mei… dar vă jur că nu aş putea să ascult mai mult de atât.

— Şi cu toate acestea, trebuie, doamnă! spuse Trencavel livid de furie şi de dragoste.

— Ce voiţi să spuneţi! exclamă ea foarte aspru… Domnule Trencavel, reluă ea imediat, ceva mai blând, vă rog să-mi lăsaţi despre dumneavoastră, amintirea precedentelor noastre întâlniri…

— Chiar de m-aţi urî de aici înainte, mugi maestrul de scrimă, totuşi trebuie să aflaţi că cei patru oameni, au vrut astăzi să mă asasineze, că toii patru odată m-au atacat cu spadele şi cu

pumnalele… iar eu eram singur, doamnă! Dar de data aceasta, adăugă el cu o voce cruntă care o făcu pe tânăra fată să se-nfioare, de data aceasta eram înarmat.

Annaïs coborî treptele şi venind lângă Trencavel, spuse:

— Atunci a fost o luptă între ei şi dumneavoastră?

— Da, doamnă!

— Şi dumneavoastră eraţi singur?

— Singur.

Şi v-au atacat toţi patru deodată?

— Toţi patru deodată.

Annaïs în întunericul ce se lăsase, privi lung spre Trencavel. Ea îşi înălţă trupul; ochii îi aruncau flăcări, iar faţa lui strălucea în noapte ca o pată albă. Ea se gândea:

— Ce s-a întâmplat?… Cum de a putut să le scape? E oare posibil, să fi făcut ei asta?…

Trencavel tăcea şi în tăcerea lui era un fel de mândrie sălbatică.

— L-au forţat să fugă! îşi spuse Annaïs.

— Doamnă, spuse Trencavel cu aceeaşi asprime, în fundul căreia erau numai suspine. Dumneavoastră nici nu mă întrebaţi, cum s-a terminat această cursă ce mi-a fost întinsă.

Ea rămase un moment tăcută. Apoi spuse cu o ciudată blândeţe:

— Domnule, cel puţin mulţumesc cerului, că n-au izbutit să vă rănească… Cât priveşte restul… iată… prefer să nici nu-mi spui…

— Trebuie să ştiţi, doamnă! E necesar pentru dumneavoastră, nu pentru mine! De fapt m-au şi rănit. Câteva tăieturi care nu fac decât să mă usture, şi atâta tot! Nu-i mare lucru, doamnă. Dar sfârşitul, doamnă! Sfârşitul cursei ce mi-au întins-o!

— Ei bine? palpită Annaïs.

— Ei bine, i-am omorât

Era ca un strigăt de furie triumfătoare, sau mai curând un muget. Strigătul acela era îngrozitor. Şi acest strigăt, răsună în inima Annaïsei ca un răcnet îndepărtat al vreunui leu. Tremură şi ridică spre el o privire înspăimântată. În secunda aceea, războinica dispăru. Nu mai rămăsese decât tânăra, amuţită de uimire. Trencavel se dăduse doi paşi înapoi. Annaïs, cu pieptul strivit, cu glasul tremurător, reluă:

— Unde sunt?…

— I-am lăsat în drum, doamnă, pe şoseaua pe care aţi mers şi dumneavoastră ca să vă întoarceţi de la Fleury. Nu mai aveam de ce să mă mai îngrijesc de ei. Lupta s-a petrecut la o leghe de Fleury. E o vâlcea acolo şi un grup de stejari. Pe stânga sunt trei-patru colibe de ţărani. Vă spun la o leghe de Fleury. Asta e tot ce vă pot spune, doamnă: Cei patru din serviciul dumneavoastră au fost nişte fricoşi. Au voit să mă omoare. S-a întâmplat că eu i-am omorât pe ei. Asta am vrut să vă spun. Acum pot să mă retrag din drumul dumneavoastră…

Şi spunând acestea, Trencavel se da înapoi. Suspine amare îi mugeau în adâncul pieptului. Simţea o bucurie înfiorătoare, îşi satisfăcuse mândria, anunţându-i el însuşi, moartea celor patru cavaleri… Şi ea îl privea cum se pierde în întunericul nopţii fără a spune un cuvânt, fără a face un gest.

Annaïs de Lespars, rămase mult timp în acelaşi loc. Lacrimile i se scurgeau, una câte una din ochi. Îi plângea pe cei patru tineri gentilomi pe care dragostea îi dusese la moarte. Dar, cu toată durerea-i sinceră, cu tot tributul pe care inima-i de fată îl plătea acelor oameni care o iubiseră, nici măcar o clipă nu punea la îndoială cuvintele lui Trencavel. Fusese o cursă. Se uniseră toţi patru, ca să-l omoare!… Şi acele cuvinte ale maestrului de scrimă răsunau înăbuşit în mintea ei:

— Au vrut să mă omoare. S-a întâmplat că eu i-am omorât pe ei.

A doua zi de dimineaţă, foarte devreme, Annaïs încalecă pe un cal şi porni să-i vadă cei patru cavaleri. În fundul sufletului era complet sigură: Trencavel nu minţea. Cu toate acestea, îi trebuia o dovadă. O dovadă de ce? Că muriseră într-adevăr? Nu. Că Trencavel singur îi omorâse.

Găsi fără multă greutate vâlceaua indicată, văzu şi colibele şi descălecă fără a şovăi în faţa uneia din ele, în care, desigur că se găseau cei patru, fiindcă nişte oameni erau adunaţi în faţa uşii. Intră înăuntru. Ţăranul căruia îi vorbise Trencavel în ajun, spuse câteva cuvinte grozave:

— Aţi venit pentru cei patru cai?

Annaïs tăcea. Omul era îngrijorat. El adăugă:

— Sunt în grajd. Nu ne-am atins de nimic. Nici măcar în coburi nu ne am uitat…

După un moment de şovăială, arătă spre colibe cu degetul şi continuă:

— Şi pungilor lor sunt acolo…

Annaïs se-nfioră. O stinghereală de moarte îi strângea inima. Liniştea acelui om o îngheţa. Făcu doi paşi în camera în care ardeau lumânări. Pe latura dinspre fereastră, lungiţi pe nişte saltele, cu capul spre zid, unul lângă altul, dormea Bussière, Chevers, Liverdan şi Fontrailles.

Annaïs se îndreptă spre ei şi îi privi în tăcere. Păreau că dorm. Figurile lor tinere, pe care pasiunile vieţii le deformaseră câteodată, se odihneau în moarte şi căpătaseră o expresie potolită. Annaïs se descoperi şi lăsă să-i cadă pălăria pe jos, pe pământul bătătorit.

Lângă capul lui Fontrailles, era o lumânare care ardea. Lângă capul lui Liverdan, o altă lumânare care ardea. Lângă capul lui Chevers, se afla iar o lumânare aprinsă. Lângă capul lui Bussière, era o lumânare, dar aceasta nu fusese încă aprinsă. Şi Bussière, privea spre lumânarea aceea.

Faţa lui era albă ca şi a celorlalţi trei. Dar ochii lui îi mai trăiau… Poate că era departe de lumea asta, fiindcă nu o observase pe domnişoara de Lespars; sau cel puţin, nici un semn nu arăta că ar fi dat vreo atenţie venirii ei. Îngusta rază de viaţă, ce se strecura pe sub pleoapele lui, era aşa de straniu legată de lumânarea aceea încă neaprinsă!

Annaïs se aplecă asupra lui Fontrailles şi-i luă mâna. Nimic nu tresări în el. Avu senzaţia răcelii de moarte, care nu e asemănătoare nici cu răceala gheţii, nici cu oricare altă răceală. Lăsă mâna să cadă la loc şi murmură în ea: Mort!… Luă mâna lui Liverdan. Apoi pe a lui Chevers. Nu era un gest de adio. Era o asigurare ce şi-o dădea singură, că cei trei nu mai existau. Ajungând la Bussière, îi luă mâna… Atunci, Bussière îşi întoarse ochii dinspre lumânare şi o privi.

— Domnule de Bussière, spuse ea, mă recunoaşteţi?

El şovăi, păru că-şi scotoceşte în minte, în adâncurile tulburi ale memoriei şi în sfârşit, după un efort grăi:

— Da!…

Unde mai era patima lui Bussière? Unde era dragostea aceea înfocată, care îi inspirase gândul de ucidere? Annaïs, se aplecase cu o nespusă amărăciune şi milă, deasupra celor trei morţi, dar fără vreo slăbiciune. Indiferenţa acestui muribund, o ameţi. Rămase aşa, un minut, tăcută, ascultând răsuflarea deasă a lui Bussière, gândindu-se la lucruri ciudate. Apoi strigă:

— Bussière! Bussière!…

Bussière încerca să-şi ridice capul. Annaïs începu să plângă.. Bussière horcăia… îngenunche lângă el şi, zgâlţâită de fiori spuse:

— Bussière, mă auzi?

— Da! spuse rănitul ceva mai limpede, într-o tresărire de viaţă.

— Bussière! Bussière! Pe viul Dumnezeu, cum s-a întâmplat asta?

Bussière zâmbi. Se aplecă ca să culeagă cuvintele care trebuiau să-i hotărască destinul.

— Bussière! Bussière! Dacă m-ai iubit…

— Iubit! făcu muribundul, aproape într-un strigăt…

Poate îl galvanizase cuvântul ăsta, căci ceva ca un fulger îi luci sub pleoape. Dar totul se stinse numaidecât Şi zâmbetul, zâmbetul de nedescris îi crispa buzele.

— Bussière! adevărul!… Un cuvânt!… Cum s-a întâmplat?

Bussière făcu un gest de-abia schiţat, în care se afla un fel de nepăsare.

— Ah! da!… Iubit!… Pe legea mea, domnul Trencavel e…

— El v-a atacat?

— Ba nu, noi am tăbărât pe el… Ah! ce luptător grozav e…

— Era cu prietenii lui? spune! oh! spune-mi!…

— Ba nu!… Singur! Noi am încercat să-l asasinăm. Drace, ce lovituri frumoase!… Iubit?… A da!… îmi amintesc… Asta era din dragoste.

Annaïs se ridică încet. Simţea o răceală peste tot, o răceală şi în inimă. Era adevărat, Trencavel nu minţise. Cuvintele acelea îi răsunau cu putere în cap.

— Asta era din dragoste! Cum? se gândea ea, dragostea poate să ducă la infamie? Infamie! reluă ea. Bieţii băieţi!…

Se aşeză din nou în genunchi şi se aplecă din nou deasupra lui Bussière. Îl privi lung. Rănitul părea că revine la viaţă. Deodată buzele i se împurpurară. Un val de sânge la cap, îl îmbătă. Zâmbetul lui de agonie deveni batjocoritor. El se ridică şi începu să râdă cu poftă.

— Doamnă, voiţi să v-o spun?

Annaïs, înspăimântător de palidă, ascultă cu o atenţie supremă. Bussière se pronunţă clar;

— Ei bine, măritaţi-vă cu domnul de Trencavel.

Râsul lui a fost hotărâtor. Annaïs gemu uşor şi îşi ascunse faţa în mâini. Deodată râsul se opri brusc… Annaïs lăsă să-i cadă mâinile şi văzu că Bussière murise.

Probabil că Annaïs rămase multă vreme, îngenuncheată lângă Bussière, căci atunci când se ridică, privirile-i căzură pe cea de a patra lumânare şi văzuse că arsese deja de un deget. Omul din colibă o aprinsese; era o simplă datorie de ospitalitate… Annaïs de Lespars, îşi lăsă punga acelui om, cu condiţia ca să se ducă să aducă preotul din satul cel mai apropiat, pentru ca cei patru adversari, uniţi prin moarte, să fie înmormântaţi creştineşte. Apoi se întoarse la Paris.

În afară de nişte veri îndepărtaţi, răspândiţi aproape în toată ţara, nici Fontrailles, nici Chevers, nici Liverdan, nici Bussière, nu aveau rude.

Totuşi, Annaïs voi ca cei patru luptători, să fie însoţiţi până la mormântul lor de cineva. Atunci, căută să-l vadă pe ducele de Anjou, pentru a-l înştiinţa de ceea ce se petrecuse. Dar Delfinul, de bucuria împăcării, se duse la vânătoare cu regele. La Valette plecase. Şi domnii de Vendôme şi de Bourbon erau plecaţi. Domnul de Beuvron era mort, domnul de Bouteville era la Bastilia şi domnul de Chalais era de negăsit. Dispăruse şi domnul de Louvigni. Aşa că a doua zi, ea a fost singura care să ia parte la funebra întâlnire.

După ce se sfârşi totul, domnişoara de Lespars, văzu lângă ea un gentilom. Atunci i se păru că acel gentilom o însoţise încă de la Paris şi că se găsise tot timpul lângă ea, în timpul drumului spre cimitir. Era un gentilom îmbrăcat foarte sobru şi avea o figură rezervată. Annaïsei i se păru că îl mai văzuse undeva, dar această impresie, i se şterse numaidecât.

— Domnule, spuse ea, sunteţi aşadar vreun prieten de-al acestor patru gentilomi?

— Nu, doamnă, spuse necunoscutul.

— Atunci aţi fost unul dintre duşmanii lor?

— Nici atâta doamnă. Dar sunt un prieten al duşmanului lor.

Ea îl privi cu uimire şi reluă:

— Pentru ce m-aţi întovărăşit atunci?

— Fiindcă acest prieten de care v-am vorbit nu a îndrăznit s-o facă el însuşi şi m-a rugat să-l înlocuiesc. Vă vorbesc acum, doamnă, fiindcă dumneavoastră mi-aţi făcut onoarea să mă întrebaţi, dar vă rog să mă credeţi, că fără de aceasta, aş fi

rămas tăcut fără să scot nici un cuvânt.

— Şi cine e acest prieten! făcu Annaïs, pe un ton scurt, aproape aspră.

— Domnul Trencavel…

Annaïs făcu un gest de mânie.

— Cine sunteţi dumneavoastră domnule? reluă ea

— Doamnă, spuse gentilomul, eu sunt contele de Mauluys.

— Spuneţi domnului Trencavel ca să binevoiască a înceta de a se mai ocupa de mine. Vă iert, domnule conte, că m-aţi însoţit până aici. Dar oricâtă recunoştinţă îi datorez prietenului dumneavoastră vreau totuşi să-mi păstrez toată libertatea de acţiune. Dacă vă e prieten…

— Este, doamnă! Iar eu sunt prietenul lui. Nu cunosc încă o spadă mai vitează ca a lui şi o inimă mai nobilă…

— Ei bine! dacă vă e prieten, domnul Trencavel are să vă asculte: spuneţi-i că, această protecţie pe care mi-o impune, se aseamănă mult cu o supraveghere, care mă apasă.

— I-am spus-o, doamnă. Încă de la începutul pasiunii lui pentru dumneavoastră l-am pus în gardă. I-am prezis că dumneavoastră îl veţi târî în vreo catastrofă. Cu toate acestea, voi mai insista, fiindcă dumneavoastră binevoiţi a-mi ordona aceasta.

— Vă mulţumesc… O întrebare, domnule conte: unde v-am mai văzut eu?

— Pe drumul spre Fleury doamnă, în casa aceea răzleaţă unde aţi avut de-a face cu domnul de Saint-Priac. Împreună cu Trencavel şi cu secundul lui, am avut onoarea să trag spada lângă dumneavoastră. Şi după aceea, v-am însoţit până la Paris, în timp ce Trencavel alerga să-i înştiinţeze pe amicii dumneavoastră de pericolul care îi ameninţa. Dar lucrurile acestea sunt destul de depărtate, s-au petrecut acum două zile.

— Iertaţi-mă domnule, spuse Annaïs, cu o voce schimbată.

Mauluys, fără a răspunde, se retrase doi paşi, cu pălăria în mână.

O clipă, ea rămase nemişcată, tremurând toată: apoi, spuse deodată:

— Adio, domnule! Am putut uita figura dumneavoastră, dar nu şi generoasa dumneavoastră intervenţie. Cât despre domnul Trencavel… Vedeţi, dumneavoastră aveţi dreptate; dacă s-ar încăpăţâna să se amestece în afacerile mele, l-aş târî poate în

vreo catastrofă. Spuneţi-i asta!

Sări pe cal şi porni în goana mare.

— Fiică de Rege! murmură Mauluys. Biata fată!...

În timp ce Annaïs galopa spre Paris, lacrimi fierbinţi îi ardeau pleoapele; se simţea umilită, învinsă. Gândul la cei patru tineri angevini, plutea în ea. Dar în minte îi mai era şi altceva, pe care voia cu orice preţ să şi-l îndepărteze. Tremura de indignare. Calul tresări şi rupse pământul fugind sub loviturile de pinteni.

Annaïs îl vedea în mintea ei numai pe Trencavel. Îl auzea... Se întoarse de mult acasă şi retrasă în fundul grădinii aceleia, care îi plăcea aşa de mult, îngheţată toată, se lupta cu măreaţa energie a inimii sale, pură şi feciorelnică.

Capitolul XLV – DRUMUL SPRE BLOIS

ÎN EPOCA ACEEA, Richelieu locuia la Palatul Cardinal. Dar întâlnirile lui tainice şi le dădea tot la palatul lui din Piaţa Regală. Aşadar, îl regăsim în acelaşi decor, povestindu-i părintelui Joseph scena care se desfăşurase la Luvru.

— Acum, adăugă el, Gaston nu mai e de temut.

— Feriţi-vă de a crede aceasta, spuse părintele Joseph. Un om poate fi mult mai de temut prin laşitate, decât prin curaj. De la un conspirator nu puteţi risca decât o lovitură de pumnal în spate sau o împuşcătură de pistol. Dar cu Gaston e altceva. Prin infamie, el poate să vă arunce într-o cursă, în care vă veţi lăsa mai mult decât viaţa.

— Ce poate să facă împotriva mea? se răsti Richelieu.

— Poate să vă facă să credeţi, ceea ce aţi mai crezut odată: că Anna de Austria vă iubeşte.

Cardinalul se înfioră, sângele i se urcă la cap; dar cu o voce mohorâtă răspunse:

— N-am să cred niciodată asta.

— Aţi crezut-o o dată şi aţi scris acea scrisoare nesăbuită.

De data aceasta un tremur îl scutură pe cardinal.

— Da, spuse el, nesăbuită...

— Amintiţi-vă de zilele noastre de zbucium, de nopţile noastre de griji.

— Da, da, murmură Richelieu. Din fericire, am pus mâna din nou pe scrisoare.

— Din fericire! spuse părintele Joseph îngândurat.

— Şi acum, când scrisoarea e arsă…

— Da, făcu Eminenţa Cenuşie, respirând adânc, să nu ne mai gândim la asta. Scrisoarea e arsă… arsă de dumneavoastră.

— Arsă de mine însumi, spuse Richelieu.

Timp de câteva minute, păstrară tăcerea, gândindu-se la înfricoşatul coşmar pe care îl trăiseră, până în seara în care Saint-Priac adusese faimoasa scrisoare, luată de la Verdure.

— Ei bine, reluă părintele Joseph, de ceea ce ar trebui să vă temeţi, e o nouă cursă în genul acesta. Gaston excelează în aşa ceva.

Richelieu clătină din cap şi suspină, ca un om care regretă până şi iluzia trecătoare a unui lucru greu de îndeplinit.

— Trebuie, continuă Eminenţa Sa, trebuie ca să se facă în cel mai scurt timp, căsătoria dintre Gaston şi domnişoara de Montpensier. Până atunci, le sunt îngăduite orice speranţe, acelor care mai contează pe Anna de Austria.

— Această căsătorie, va fi un lucru îndeplinit, de azi într-o lună. Domnişoara de Montpensier e la Paris. E o fată nobilă şi plină de bun simţ.

— Bine. Dar asta nu e tot. Scăpat de Gaston, prin asigurarea scrisă pe care v-a dat-o regele, puteţi, ba chiar trebuie să înspăimântaţi nobilimea Franţei, înainte de a începe exterminarea hughenoţilor. În capul acestei nobilimi neîmblânzite, se află César de Vendôme şi fratele său, Marele Stareţ. Loviţi-i pe aceştia. Faptul că au luat parte la acest mizerabil complot de la Fleury, vă dă dreptul la aceasta.

— Sunt hotărât să cer capetele lor, spuse cu răceală Richelieu.

Eminenţa Cenuşie reflectă câteva minute. Părea să cântărească ce valoare puteau să aibă cele două capete.

— E prea devreme, spuse el în cele din urmă cu vocea lui liniştită şi lugubră. Dacă îi omorâm acum, luăm toată speranţa nobilimii şi o împingem la acţiuni extreme. Dimpotrivă, dacă îi lăsăm să trăiască, dacă îi luăm ca ostateci, mai putem să-i distrugem pe cei care vor să se revolte, până în ziua în care vom fi destul de puternici, ca să ne spunem stăpâni absoluţi. Richelieu, nu-i ucideţi pe Vendôme şi pe Bourbon, dar aruncaţi-i într-o temniţă. Asta trebuie să-i cereţi regelui. Faceţi ca regele să aprecieze că prin căsătoria cu moştenitoarea domeniilor

Penthièvre, Vendôme a căpătat ambiţii foarte vaste. Cât despre Marele Stareţ, Ludovic al XIII-lea nu-l poate suferi şi se teme de acest intrigant: are să semneze tot ce veţi dori. Şi cu toate acestea, în urma afacerii de la Fleury, e nevoie de sânge. Luaţi-l pe Bouteville. Duelul lui din Piaţa Regală vi-l dă pe mână. Dar asta nu e tot. Am lovit-o pe Anna de Austria, lovind în principesa de Condé, prin arestarea iubitului ei Ornano. Să-i dăm reginei o a doua lovitură, mai puternică decât prima, lovind-o pe ducesa de Chevreuse.

— I s-a lăsat viaţa… pentru un moment, cel puţin. Ăsta e lucru făgăduit, spuse Richelieu.

— Acesta nu e un motiv, spuse cu asprime părintele Joseph. Stăpânii Annei, pot să-şi calce cuvântul dat. Nu vă plecaţi niciodată urechea la zadarnicul glas al conştiinţei şi mergeţi drept pe drumul vostru. Cât despre ducesa de Chevreuse, pentru motive mai înalte decât acelea al cuvântului dat, trebuie să-i respectaţi pentru moment viaţa şi libertatea. Dar loviţi-o.

— Şi cum? exclamă cardinalul.

El urmărea cu atenţia încordată, teribila expunere a Eminenţei Cenuşii. Privea cu o spaimă de-abia ascunsă pe acel bătrân uscăţiv, aspru, ascetic, pe care cu un suflu l-ai fi putut răsturna şi care, cu vocea lui seacă, fără mânie, fără patimă, rostea condamnări la moarte.

— Cum? reluă părintele Joseph. Principesa de Condé, nu-şi iubea amantul pe care ducesa de Chevreuse!…

— Chalais! mugi Richelieu.

— Acela care trebuia să vă lovească. Hai să terminăm această mică afacere, înainte de a ne lansa în cea mare… Ne trebuiesc locurile cedate de Henric al IV-lea prietenilor săi hughenoţi; ne trebuie o nobilime îmblânzită, o Franţă îngenunchiată. Numai atunci ne vom gândi să lovim Spania, Ţările de Jos şi Germania, să refacem poate Imperiul lui Carol cel Mare şi aceasta, va fi o operă orbitoare, va fi una din acele opere întunecate şi strălucitoare totdeodată, pe care Istoria le contemplă cu groază şi cu respect. Şi din această epocă, numai două figuri se vor ivi: figura papei şi a lui Richelieu.

— Şi a dumneavoastră! profesorul meu! gâfâi Richelieu subjugat, binefăcătorul meu!… Spuneţi! Ce loc voiţi să ocupaţi dumneavoastră în istorie?…

Părintele Joseph surâse şi răspunse:

— Eu, eu voi fi ceea ce sunt: cuviosul stareţ al capucinilor, duhovnicul Eminenţei Sale cardinalul de Richelieu. Urmă un minut de tăcere, în care timp, cei doi bărbaţi rămaseră visători, faţă în faţă cu himera lor…

Apoi, Richelieu reluă:

— Rapoartele spionilor mei, spun că ducesa a luat drumul spre Blois, după ce a trecut o clipă pe la Fleury. Şi ceilalţi conjuraţi, tot spre Blois se îndreaptă.

— Drumul spre Blois, e drumul spre Nantes. Nantes e cheia Bretagniei. Ducele de Vendôme se duce la Nantes. Trebuie să ajungeţi acolo înaintea lui, sau în acelaşi timp cu el, dacă nu voiţi ca César să răscoale Bretagne. Trebuie ca regele să se decidă, să facă această demonstraţie. Trebuie ca el în persoană, să meargă la Nantes.

— Da! spuse cardinalul îngândurat. Şi Nantes e foarte aproape de La Rochelle. Mâine, am să-i vorbesc regelui

O nouă tăcere, întrerupse discuţia lor, ale cărei consecinţe, au fost înregistrate de istorie. Părintele Joseph începu din nou:

— Cât despre ducesă, nu trebuie pierdută din vedere. Împiedicaţi-o în orice chip, ca să nu se întâlnească cu Chalais şi cu Vendôme. Vă trebui pentru aceasta un spion subtil şi care are multe lucruri pe care trebuie să i le iertaţi. Rascasse de exemplu.

— Ne-a scăpat

— Eu l-am văzut! spuse părintele Joseph. L-am văzut la Longjumeau. Am pus unul din copoi pe urmele lui. Ultimele veşti sunt că Rascasse, după ce a fost înconjurat, în apropiere de hale, a reuşit să fugă. Le-a jucat şi o farsă admirabilă oamenilor poliţiei care îl pândeau acasă la el. La ora aceasta, s-a refugiat în locuinţa maestrului de scrimă Trencavel.

— Ei bine? făcu Richelieu.

— Ei bine, am să-l trimit să-l prindă mâine dimineaţă.

— Atunci Trencavel e de acord cu spionii mei?

— Trencavel e izolat, spuse părintele Joseph ridicând din umeri, trebuie să-l prindeţi pe omul acesta cât mai curând. El i-a prevenit la timp pe Gaston, Vendôme şi partizanii lor. El are să v-o smulgă pe Annaïs de Lespars, nici să nu vă îndoiţi.

— Saint-Priac are să mi-o aducă pe fata asta.

— Atunci să se grăbească, să se grăbească! Poate că ea e mai de temut decât toţi ceilalţi la un loc. Poate că acest Trencavel să

fie firicelul de nisip care va opri goana dumneavoastră spre această putere supremă.

Într-adevăr, a doua zi, Richelieu avu o lungă întrevedere cu Ludovic al XIII-lea. Regele urma să facă o călătorie. Curtea fu foarte bucuroasă de acest dar ce i se făcea. Bucuria deveni entuziasm când se află că pentru această călătorie, Majestatea Sa hotărâse ca să fi întovărăşit de o importantă escortă. Trebuiau să meargă cu el, nu numai douăzeci de companii de muşchetari ale sale, dar încă trei mii de oameni din infanteria elveţiană, două mii de cavalerişti şi douăsprezece tunuri, care formau ciudata escortă. Cât despre ţinta acestei călătorii semăna foarte mult cu o expediţie, nu era ştiută de nimeni. Dar fiecare senior de la Curte îşi făcu preparativele, ca şi când ar fi fost vorba război.

Acum trebuie să revenim la Louvigni. Am văzut că după o criză de furie şi de disperare care durase mai multe ore, Louvigni îşi revenise în sfârşit în fire. Se făcuse noapte de mult. Ce oră e? întrebă el pe nefericitul de valet pe care era să-l strângă de gât şi în urma îngrijirilor căruia îşi revenise el.

— Tocmai au bătut orele douăsprezece.

— Miezul nopţii! murmură Louvigni trecându-şi cu palma pe frunte. Cu toate acestea trebuie să-l văd pe cardinal numaidecât. Ajută-mă să mă îmbrac…

Odată îmbrăcat, un fel de toropeală îl cuprinse. Dar, stăpânindu-şi slăbiciunea, el se târî afară. Aerul nopţii îl făcu să-şi recapete vigoarea. El alergă la palatul cardinalului şi graţie favorii de care se bucura şi graţie şi pungii sale, află că Richelieu se afla în palatul din Piaţa Regală. Când ajunse acolo, tocmai pleca părintele Joseph.

Sunt clipe în care nici nu mai există greutăţi de întâmpinat. Louvigni putu obţine ceea ce nimeni nu ar fi putut obţine în momentul acela, să fie introdus la cardinal. Richelieu, în luptă cu ambiţiile sale, îl primi la ora două şi jumătate noaptea pe Louvigni, care i se păru ca un spectru. Dintr-o privire, ei se înţeleseră.

— Monseniore, spuse Louvigni cu o voce răguşită. L-aţi lăsat pe Chalais să fugă.

— E drept, spuse Richelieu, care nici nu se gândea să remarce tonul ameninţător al spectrului. Dar eram să trimit după

dumneavoastră.

— Ca să-l prind! Pentru asta am şi venit, spuse cu asprime Louvigni. De la spion la zbir, nu e decât un pas; îl trec şi pe acesta!

— Foarte bine. Plecaţi chiar acum. Chalais e pe drumul spre Blois, încotro se duce şi ducesa de Chevreuse şi ceilalţi conspiratori. Vreţi să vă dau oameni?

— Nu. Doar un ordin cu care să pot trece porţile oraşelor.

— Iată-l, spuse Richelieu semnând o foaie de hârtie.

Toate acestea erau spuse în cuvinte scurte, printre răsuflări la fel de scurte şi aspre.

— Luaţi şi oameni! repetă Richelieu.

— Vreau să fiu singur, spuse Louvigni.

Şi Richelieu scrise repede ordinul următor:

„Din Ordinul Regelui,

Domnul Cavaler de Louvigni va prinde şi aresta pe Henri de Talleyrand, conte de Chalais, în orice loc şi la orice oră l-ar găsi.

Toţi ofiţerii din diversele guvernăminte vor fi obligaţi să asculte de orice rechiziţie a Cavalerului de Louvigni, făcută în scopul de a ajuta la această arestare.”

Louvigni îndoi documentul şi-l puse în buzunar fără să-l citească. Richelieu ezită o secundă, apoi spuse:

— Aveţi bani? Luaţi săculeţul acesta… Mi-l veţi înapoia când totul va fi sfârşit, adăugă el ca să-l ajute pe nenorocitul ce se afla la două degete de nebunie.

Dar Louvigni nu mai avea nevoie de menajamente şi fiindcă nu avea bani la el, luă sacul, care conţinea cinci sute de pistoli. Cardinalul sună:

— Un cal pentru domnul de Louvigni, spuse el. Cel mai bun cal pe care-l ai.

Câteva minute mai târziu, calul era gata. Richelieu încercă să-i ridice moralul lui Louvigni:

— Duceţi-vă, domnule. Gândiţi-vă că dumneavoastră sunteţi purtătorul justiţiei regelui.

— Monseniore, spuse Louvigni, eu duc cu mine numai ura mea; şi asta e de ajuns.

Şi plecă. Un sfert de oră mai târziu, ieşise din Paris. Chalais nu avea decât un avans de o jumătate de zi, înaintea lui. El trecu

de Longjumeau fără să se oprească. Dimineaţa, ajunse la Étampes.

Am văzut că Rascasse intrase în casa lui Trencavel. Când ajunse la primul etaj, unde locuia doamna Jarogne, auzind mârâitul câinelui, se întrebă dacă se călăuzise într-adevăr după regulile lui de prudenţă, care până în momentul acela îi conduseră viaţa. Corignan I-ul mirosea pe sub uşă şi mârâia înăbuşit. Rascasse, impresionat, era să se coboare, când uşa se deschise şi un individ lung şi slab apăru cu un sfeşnic în mână, strigând:

— Ei drace, oare sărmanii burghezi liniştiţi nu se mai pot odihni în pace? E o oră de dormit, mi se pare, nu?

Înspăimântat, Rascasse îl privi o clipă pe sărmanul burghez care de altfel era îmbrăcat cu un costum dintre cele mai ciudate, într-o fustă veche asortată cu o bluză de damă.

— Corignan! strigă Rascasse. Mereu Corignan!

— Rascasse! mugi Corignan. Iarăşi infernalul de Rascasse!

Atunci se auzi din fundul apartamentului o voce tremurătoare spunând:

— Dragă domnule Corignan, luaţi seama, poate e vreun pungaş!

— N-avea nici-o frică scumpa mea, răspunse Corignan, hoţul nu este decât Ras…

Nu mai avu timpul să termine. Sfeşnicul zbură într-o parte, capucinul se rostogoli într-alta, şi două ţipete ascuţite răsunară: bolidul! era bolidul! Era Rascasse, care indignat că îl făcuse hoţ, încercase încă o dată să pătrundă cu capul înainte în stomacul cumătrului. În întunericul ce se făcuse, Corignan se ridică şi îi trânti un pumn, la întâmplare, cu toată puterea. Ceea ce Corignan nu putuse reuşi decât foarte rareori în plină zi, reuşi de data asta graţie întâmplării. Pumnul i se abătu în ţeasta lui Rascasse, care se prăbuşi pe jumătate leşinat.

În timpul acesta, doamna Brigitte Jarogne aprinse în graba mare o lumină şi atunci îl văzu într-o parte pe Corignan ţinându-se cu mâinile de burtă şi în alta pe Rascasse aşezat pe jos, năucit, iar între ei câinele urlând mereu, cu singura lui ureche ciulită. Brigitte se repezi cu ghearele înainte. Dar Corignan o opri cu un gest.

— Cumetre, spuse el, dacă vrei să nu-mi denunţi

ascunzătoarea, îţi ofer ospitalitate.

— Oare! Atunci eşti aici, la tine acasă? făcu Rascasse ridicându-se.

— Aşa, puţin, spuse cu modestie călugărul, în timp ce doamna Jarogne se forţa să roşească, lucru la care se căzni degeaba.

— Şi ce-i cu costumul ăsta? reluă Rascasse imediat. E vreun anteriu de croială nouă?

— Dă-l naibii de anteriu! Mai întâi, tu nu mai poţi să-mi spui popă, fiindcă am renunţat la mântuirea sufletului meu şi la legumele mânăstirii. Eu intrasem acolo fără voia mea. Înainte purtam bluză de spadasin.

— Şi acum porţi combinezon, popă!

— Eşti nedrept cu mine, Rascasse.

— Şi tu eşti caraghios. Cu toate acestea, consimt să nu-ţi demasc fărădelegile, dacă juri să-mi respecţi şi tu mie ascunzătoarea. Vreau să mă instalez în locuinţa lui Trencavel.

— La Trencavel? exclamă Corignan bănuitor. Şi de ce la Trencavel? L-ai văzut pe undeva? Dacă îl predai, vreau şi eu partea mea!

— Ai s-o ai, pe cuvântul meu. Acum, ordonă-i acestei cinstite doamne, să-mi predea cheia apartamentului. Altfel va trebui să-i forţez broasca.

Doamna Jarogne se supuse. Lucrurile astfel aranjate, Corignan îşi reluă somnul întrerupt. Rascasse se urcă să se instaleze la Trencavel şi casa intră din nou în ordine. El se aruncă aşa îmbrăcat pe pat, în timp ce Corignan I-ul se cuibări pe covor, unde adormi.

Această fericită situaţie dură câteva ore, când fu deşteptat de lătrăturile lui Corignan I-ul.

— Asta-i acum! murmură Rascasse, cu ochii închişi. Haide, taci odată, ceasule deşteptător! Astăzi n-am nevoie să mă scol cu noaptea în cap… Vreau să dorm.

Şi cum căţelul lătra mai tare, Rascasse deschise ochii şi rămase năuc, cu părul zbârlit, cu gura larg deschisă: la capul patului se afla Cocard, care îi zâmbea cât se poate de amabil şi care era însoţit de o trupă întreagă de iscoade.

— Oh! făcu Rascasse într-un geamăt.

— Da! făcu simplu Cocard.

Rascasse se ridică fără a mai cere nici un fel de explicaţii. Oamenii procurorului-criminal îl înconjurară. Începând să

coboare şi ajungând în dreptul uşii doamnei Brigitte, Rascasse întrebă: Şi Corignan?

— Răbdare, spuse Cocard. Are să fie găsit şi el.

Are să fie găsit! Atunci, ar însemna că pe Corignan nu-l arestaseră!... Rascasse, aruncă o privire piezişă spre uşă, ca şi când ar fi vrut să vorbească.

— Să mergem! spuse bucuros Cocard.

— Ei bine! da! spuse Rascasse. Să mergem!...

Şi coborî. Fapta lui fusese pur şi simplu sublimă.

În faţa uşii din stradă aştepta o trăsură închisă solid, fără mâner pe dinăuntru şi ale cărei uşi se încuiau cu chei: nişte închisori pe două roate.

Rascasse, straşnic înghemuit între doi zbiri, fu dus în galopul a doi viguroşi cai normanzi. După un timp de goană, care îi păru extraordinar de scurt prizonierului, cupeul se opri. Nefericitul Rascasse fu coborât şi văzându-se în faţa Mânăstirii Capucinilor făcu o strâmbătură de amărăciune.

Corignan I-ul era şi el acolo, cu limba scoasă de cât fugise după trăsură şi cu urechile jalnic pleoştite. Rascasse fu emoţionat şi i se adresă foarte blând:

— Adio, n-am să te mai văd de-acu înainte ţopăind cu cele trei labe ale tale şi n-am să te mai trag de urechi. Şi tu, tu n-ai să mă mai deştepţi dimineaţa, doar dacă nu cumva să ai răbdare să aştepţi ziua judecăţii de apoi şi puterea de a alerga până în valea lui Josafat.

Bietul căţel asculta acest discurs şi poate că îl înţelesese, cel puţin după tonul vocii lui. Rascasse îl bătuse de atâtea ori, dar se împăcaseră. Rascasse era singurul şi unicul prieten al lui Corignan I-ul. Câinele era singura şi unica rudă a lui Rascasse.

O clipă mai târziu se văzu în curtea mânăstirii. Cocard îl conduse pe Rascasse până într-o cameră joasă, solid ferecată cu gratii şi zăvoare. În momentul când să închidă uşa, la plecare, Cocard se întoarse spre prizonier şi îi spuse cu aerul cel mai serviabil:

— Nu vrei, jupân Rascasse, să te învăţ cum ar putea să-l strângă ciuma de gât pe un viteaz?

— Pe legea mea, nu aş fi supărat dacă ai putea, spuse cu mândrie Rascasse.

— Ei bine! zâmbi cu blândeţe Cocard, se ia ciuma, se amestecă cu cânepă, se răsuceşte cu grijă şi se face din ea o

ciumă lungă de forma unui şarpe frumos, cu pielea cam aspră. După aceea, se unge bine această ciumă, se înfăşoară în jurul gâtului şi i se dă forma unui ştreang. Atunci, se lasă să cazi de sus, din capul scării şi simţi cum te strânge ciuma de gât, uşurel-uşurel…

Şi spunând acestea, Cocard ieşi şi închise uşa.

În peretele din fund se afla o fereastră mare, ce dădea în curte. Rascasse îşi rezemă faţa de barele groase de fier şi privi în curte, pentru, a nu privi în sufletul lui. Era alb ca varul. Bietului om i se părea curtea aceea întunecată, ca un loc de desfătare. Privea cerul şi îşi umplea ochii cu o uluită viziune a vieţii. Un călugăr ieşi din grajd trăgând de căpăstru un cal frumos, viguros, înşeuat, cu coburii bine umpluţi. Rascasse se gândi:

— Fără îndoială că vreunul din călugări are să întreprindă o călătorie. Oh! dacă aş fi în locul lui! Dar asta nu are să se mai întâmple. Hei! Biet Rascasse!

El începu să plângă amar. În acest moment, îl văzu pe părintele Joseph, care ieşind din biserică, se îndrepta spre el. Stareţul intră. Rascasse clănţănea din dinţi şi murmură: Vine moartea!…

— Rascasse, spuse părintele Joseph, ai să te urci imediat pe cal şi ai să iei drumul spre Blois. Ai bani şi pistoale în coburi. Ai s-o cauţi şi s-o goneşti, fie ce-o fi, pe doamna ducesă de Chevreuse, care se îndreaptă spre Blois. Odată ce ai găsit-o, n-ai s-o mai părăseşti. Ai să-mi trimiţi în fiecare zi un curier care să mă pună la curent cu faptele şi gesturile sale. Şi mai ales, ascultă bine aici: prin orice mijloc – prin orice mijloc, auzi tu? ai s-o împiedici pe ducesă ca să se întâlnească cu domnul de Vendôme şi cu domnul Bourbon care o aşteaptă la Blois. Pleacă, Rascasse, nu e nici o clipă de pierdut.

Lui Rascasse i se urcă un val de sânge în obraji. Ochii i se holbară, să-i iasă din cap. El se prăbuşi ca şi cum l-ar fi doborât pumnul lui Corignan.

— Să mergem, se răsti părintele Joseph, schiţând o mişcare de furie; uite, caraghiosul, cum s-a înmuiat – ciuma să te strângă de gât!…

— Hai! urlă Rascasse. Şi dumneavoastră la fel, Cuvioşia Voastră?!… Nu, nu! fără ciumă!…

Într-o clipă se ridică în picioare.

— Ai înţeles bine? întrebă părintele Joseph.

— Tot, Înalt Prea Sfinte! horcăi Rascasse ca în delir. Şi mai ales s-o împiedic pe ducesă ca să se întâlnească cu cei doi şefi ai complotului. Tot! Tot! Ah!…

— Atunci pleacă şi Cerul să te călăuzească!…

Câteva secunde mai târziu, Rascasse, călare pe frumosul cal pe care îl văzuse cum îl scotea din grajd, ieşi pe poarta cea mare a mânăstirii. Era gata să pornească în galop, beat de bucurie, năucit încă de neobişnuitul noroc care îi căzuse pe cap, când zări pe partea cealaltă a străzii pe Corignan I-ul, trist, culcat pe burtă, cu botul pe lăbuţele din faţă, cu urechea pleoştită…

— Corignan! strigă Rascasse.

Câinele se ridică, îl privi un moment, apoi cu scâncete şi lătrături se rostogoli prin ţărâna de pe strada Saint-Honoré; îşi mărturisea şi el bucuria cum putea. Rascasse, urmat de căţelul lui, se duse întâi în strada Ferronnerie, la cârciuma aceea dosnică, a cărei cârciumăreasă îl primise aşa bine atunci când era urmărit. Fără a coborî de pe cal, se căută în coburi şi văzând acolo un sac bine umplut cu bani, scoase trei pistoli şi chemând-o pe cârciumăreasă, îi dădu spunând:

— Un pistol pentru omletă, unul pentru ulcica cu vin rece şi unul pentru ospitalitatea ce m-ai oferit-o. Acum, fiindcă plec în călătorie, îţi las câinele meu. Ai grijă de el. Să i se dea de mâncare cât o vrea şi să ai grijă să nu fie batjocorit de nimeni din cauza urechii care îi lipseşte.

Cârciumăreasă luă căţelul în braţe şi se duse să-l închidă în bucătărie, cu mii de mulţumiri. Şi Rascasse, liniştit în privinţa sorţii căţelului, ieşi din Paris şi respirând adânc, beat de libertate, porni în galop pe drumul îmbăiat de soare.

Capitolul XLVI – DISPOZITIVUL UNEI BĂTĂLII

ANNAÏS, a doua zi după ce, însoţită de Mauluys condusese pe cei patru angevini la cimitirul unui biet cătun, se simţi tare părăsită. Puţin câte puţin, cei patru tineri luaseră câte un loc în viaţa ei. Acum, locul era gol. Ea îi plângea în mod sincer, ca pe nişte fraţi dispăruţi. Se gândea că toţi patru o iubiseră… Dar îşi spunea de asemenea că nici unul din ei nu îi inspirase un altfel

de sentiment decât acela de afecţiune frăţească, pe care îl împărţea în mod egal între toţi patru.

Fusese o noapte îngrozitoare pentru ea, aceea în care Trencavel îi anunţase moartea angevinilor. Orele care urmară după întoarcerea ei la Paris fură şi mai îngrozitoare, fiindcă atunci fusese nevoită să-şi mărturisească sincer că un singur om ocupase în mintea ei locul pe care trebuia să-l ocupe acolo cei patru cavaleri. Mândria ei de fecioară războinică primise prin aceasta o aspră lovitură.

În dimineaţa aceasta ea se plimba fără rost prin casa aceea mare, pustie. Se ducea şi venea de colo până colo, căutând să-şi dea seama de unde îi venea mânia împotriva ei însăşi şi se găsi la un moment dat în capul scării, unde avusese loc lupta cu oamenii lui Saint-Priac. Ea îl revăzu pe Trencavel în mijlocul prafului şi a fumului ridicând mobilele, doborându-i pe asediatori, susţinând el singur unul din acele atacuri epice cum numai cavalerii cruciaţi poate că au mai susţinut. Îl vedea limpede şi totuşi nu voia să-l vadă.

Gâfâind, Annaïs de Lespars îşi lăsă capul în piept şi mâinile i se strânseră cu putere.

Şi în mişcarea aceasta privirile îi căzură pe un inel pe care-l purta în deget. Ea tresări… şi murmură: „Dacă vreun pericol vă ameninţă, trimiteţi-mi acest inel… Asta mi-a spus când a plecat… Acela care mă va călăuzi, acela care mă va întări, acela care mă va smulge din pericolul pe care îl găsesc în mine însămi, mai de temut decât toate pericolele care mă înconjoară, acela, mamă, are să fie cel pe care tu l-ai iubit!”

Într-o clipă, ea îşi luase hotărârea să-i trimită inelul lui Louis de Richelieu, cardinal-arhiepiscop de Lyon.

Şi în momentul când Annaïs luă această hotărâre, de a-l chema în ajutorul ei pe arhiepiscopul de Lyon, fata aceea pe care domnişoara Rose i-o dăduse ca servitoare fu în sala de onoare. Era o femeie calmă, robustă şi prudentă, de vreo treizeci de ani, care înţelesese admirabil misiunea de supraveghere pe care şi-o asumase.

— Doamnă, spuse ea, e pe stradă un om care de azi de dimineaţă se plimbă de colo până colo. Poate că e vreun spion? …

Annaïs alergă la una din ferestrele ce dădeau în strada Courteau şi văzu într-adevăr un vlăjgan mare, solid ca un

munte, care, cu mâna rezemată pe mânerul unei spade formidabile, îşi suna paşii prin faţa casei. Annaïs, care nu-l recunoscuse pe contele de Mauluys, îl recunoscu pe Montariol. De ce gând ascuns ascultă ea atunci? Fără a mai judeca, dădu ordin cameristei să se ducă să-l cheme pe omul acela. Câteva minute mai târziu, secundul se afla în faţa sa.

— Domnule, spuse cu blândeţe Annaïs, mă cunoaşteţi?

— Prea mult! spuse aspru Montariol. Datorită dumneavoastră maestrul a slăbit de tot. Rugineşte, doamnă, vă spun eu, rugineşte de tot. Deşi l-am forţat să facem un asalt de scrimă la domnul conte acasă şi l-am atins de două ori din zece. Îmi venea să plâng, doamnă!

Annaïs, admiră candoarea acestui om. Dar îi trebuia un curier. Ea îşi înăbuşi suspinul care îi umflă pieptul şi reluă:

— Fiindcă mă cunoaşteţi, fiindcă domnul Trencavel v-a pus să-mi păziţi poarta locuinţei…

— Eu? bâlbâi Montariol. Jur de Dumnezeu…

— Nu juraţi, zâmbi Annaïs. Dumneavoastră vă omorâţi timpul pisând strada, pentru a veghea asupra siguranţei mele. Atunci, trebuie să acceptaţi să-mi faceţi un serviciu care va împlini această siguranţă ce vă îngrijorează atâta.

Montariol se zăpăci. El mormăi câteva din înjurăturile lui preferate, apoi spuse cu un ton morocănos:

— Să vedem! ce serviciu?

— În grajdul meu sunt trei cai. Veţi lua unul din ei şi veţi pleca la Lyon. Acolo vă veţi duce la arhiepiscopul–cardinal de Lyon şi îi veţi da din partea mea inelul acesta.

Montariol luă maşinal inelul de fier. Era de-a dreptul buimăcit.

— Să vedem! reluă cu nervozitate Annaïs, consimţiţi?

— Trebuie să mă duc la Lyon!…

— Să plecaţi cât mai curând, fără a-l preveni pe domnul Trencavel.

Secundul tresări: „Ce contra-lovitură pregăteşte?…

— Doamnă, e imposibil.

— Fie! Atunci nici nu mai vorbim de asta. Adio, domnule.

Montariol rămase pe loc, foarte tulburat. Dar în zadar urcă şi coborî toată gama coloristică a înjurăturilor sale, căci nu se putea hotărî la nimic. Dacă refuza, el care fusese pus acolo ca s-o ajute pe Annaïs, ce furie are să fie pe Trencavel! Şi dacă accepta, ce ar fi putut rezulta din călătoria aceasta?

— Doamnă, spuse el timid, eu vreau să plec, dar…

— Dar voiţi să-l preveniţi pe domnul Trencavel? Tocmai asta nu trebuie.

— Doamnă, juraţi-mi că acesta e un mare serviciu pe care vi-l aduc!

— Vă asigur de asta din toată inima.

— Ei bine!… la urma-urmei, nu fac decât să ascult de sfaturile maestrului: mă duc!

Montariol, foarte înfuriat, plecă imediat. A şaptea zi de drum, el intră în Lyon şi imediat întrebă de calea spre arhiepiscopie. Louis de Richelieu dădu ordin să fie primit imediat, acest mesager venit din Paris. Montariol îi dărui inelul; şi la întrebările puse de înaltul prelat, povesti pur şi simplu scena la care am asistat. În aceeaşi zi chiar, fratele primului ministru şi secundul lui Trencavel porniră la drum.

Pe drum, au tot discutat. Louis de Richelieu începu să aprecieze natura necioplită, dar cinstită a secundului. Dar ce află mai cu seamă a fost dragostea lui Trencavel şi isprăvile lui. Ascultându-l pe Montariol, trecându-şi prin minte apoi din nou povestirea pe care i-o făcuse secundul despre luptele de pe strada Sainte-Avoye, de la Étioles, de pe strada Courteau şi de la Fleury, cardinalul, uimit, admira eroismul poetic al secundului şi i se părea că ascultă vreun trubadur cântând faptele de arme ale unui cavaler al lui Carol cel Mare. Sosind la Paris, după şase zile de marş forţat, cardinalul-arhiepiscop de Lyon îl cunoştea, aşadar, pe Trencavel, ca şi când ar fi fost prieteni de multă vreme.

Dar îndoită dezamăgire îi aştepta pe Louis de Richelieu şi pe Montariol: primul, nu o mai găsi pe Annaïs în locuinţa ei de pe strada Courteau, unde se dusese el direct; al doilea nu-l găsi pe Trencavel în locuinţa lui Mauluys, unde dăduse fuga să-i povestească maestrului ciudata expediţie pe care o făcuse. Dar îl găsi pe Verdure…

Verdure, instalat într-un fotoliu, în faţa unei mese, cu picioarele întinse pe un scăunel, cu capul pe spătarul fotoliului, cu ochii în tavan, fuma dintr-o pipă lungă, obicei care începuse să se răspândească pe vremea aceea. Sub masă erau două sticle, una pe trei sferturi goală, cealaltă încă nedestupată. Lui Montariol i se păru că nasul lui Verdure, din roşu cum era, ajunsese să atingă splendorile culorii vineţii.

— Unde e maestrul Academiei? întrebă grăbit Montariol.

— Plecat! scrâşni Verdure.

— Şi domnul conte?

— Plecat! repetă Verdure laconic.

— Plecat! Plecat! urlă Montariol într-o avalanşă de înjurături. Ai să vorbeşti odată, beţivule? Plecaţi! Când? Unde?

— Nu ştiu! bombăni Verdure.

— Şi de ce au plecat? tună secundul începând să se neliniştească.

— Nebuni. Sunt doi nebuni. Montariol, ia gustă din Muscatul acesta de Spania. Sunt ultimele două sticle… dar ele nu sunt nebune, nuuu!

— Dar, mugi Montariol, tu de ce ai rămas?

— Ca să termin Muscatul, spuse Verdure. Montariol rămase uluit de răspunsul acesta. El se aşeză pe un scaun, spunându-şi că, pentru a-l interoga pe Verdure, trebuia să aştepte până când caraghiosul avea să dea pe gât tot vinul. Dar gândindu-se că mai era o sticlă plină şi că asta ar fi putut să prelungească mult beţia lui Verdure, o destupă el şi începu să golească cu conştiinciozitate. Verdure izbucni în râs şi spuse:

— Secundule, tu nu eşti nebun! Şi de aceea am să-ţi spun de ce am refuzat să-i întovărăşesc pe cei doi nebuni şi de ce am rămas aici…

— Ştiu, mormăi Montariol: ca să termini Muscatul.

— Da, şi ca să păzesc.

— Să păzeşti, ce? Isprăveşte odată, beţiv înrăit.

Verdure se ridică şi se duse la o ladă. Toată faţa lui brăzdată de riduri nu era decât un rânjet de triumf. De altfel, se ţinea foarte drept. Râdea bătând cu pumnul în ladă.

— Ce să păzesc? repetă el. Oh! dar şi secundul e nebun. Ce să păzesc? Întreabă şi tu; întreabă-l pe seniorul meu, baronul de Saint-Priac. Întreabă-l pe el ce vreau să păzesc!…

Opt zile după ce Montariol consimţise să ducă la îndeplinire misiunea pe care i-o încredinţase Annaïs de Lespars, adică în timp ce arhiepiscopul de Lyon era de mult pe drumul spre Paris, fratele lui, cardinalul, ieşea din capitala regatului. El îl hotărâse pe rege să facă o demonstraţie militară în Bretagne. Ţinta acestei călătorii era Nantes. Odată ajunşi la Nantes, aveau să vadă…

Bretagne era în mâinile lui César de Vendôme. Cititorul ştie că fiul mai vârstnic al Gabrielei de Estrées şi al lui Henric al IV-lea era guvernatorul acestei frumoase şi întinse provincii. În plus, căsătoria lui cu fiica ducelui de Mercoeur, părea să-i fi inspirat pretenţii asupra acestei Bretagne izolate. Un vechi sâmbure de neatârnare rămăsese în inima acestor bretoni. Nu ar fi fost imposibil să fie răsculaţi de cineva şi să facă din ei un popor aparte.

Lui Richelieu nu-i fusese prea greu ca să-i demonstreze lui Ludovic al XIII-lea că fitilul care trebuia să aprindă acest incendiu era gata: trebuiau să pună piciorul pe el, ca să-l strivească. De aici reieşea necesitatea de a le arăta bretonilor puterea regală. Necesitatea de a aresta pe Vendôme şi pe fratele lui. În fond, Richelieu, care abia îşi revenise din spaima produsă de complotul de la Fleury, voia să scape de un duşman personal, de temut.

Ludovic al XIII-lea, un cavaler foarte frumos, foarte elegant, înconjurat de o mulţime de seniori străluciţi, Ludovic al XIII-lea precedat şi urmat de muşchetarii lui cu costume somptuoase, trecu prin Paris, în scânteierea armelor, în mijlocul uruitului surd al căruţelor, al sunetelor de aramă ale fanfarelor şi dangătele clopotelor; şi toate acestea îi formau o atmosferă de glorie.

Richelieu, în epoca aceea tânăr, viguros, frumos, se arăta în toată puterea unui războinic care are viitorul în faţa lui. Purta un costum de catifea grena, presărat cu broderii de aur pe umeri îi cădea în valuri o pelerină bogată, de aceeaşi culoare, în timp ce penele de la pălăria de fetru se ondulau în vânt. Era călare pe un măreţ cal negru şi avea grijă să arate spectatorilor adânca lui ştiinţă a echitaţiei de manej. Ieşind din Paris, luară drumul spre Chartres. Ludovic al XIII-lea era plin de bucurie. Şedea drept pe cal, plin de mândrie. Uralele acelea îl îmbătaseră. Expresia schimbătoare a figurii sale părea că prinsese viaţă şi luase o atitudine războinică.

— Mi se pare, spuse el, că bravii noştri parizieni sunt foarte mulţumiţi.

— Aceasta, fiindcă au înţeles, Sire, că mergeţi să faceţi o faptă regească, răspunse Richelieu. Arătaţi-le rebelilor că aveţi de partea Voastră forţa; iar poporul, care ştie foarte bine de partea cui se află interesul său, vă va arăta întotdeauna mulţumirea sa.

Vorbind astfel, cardinalul privea pieziş spre ducele de Anjou, care îşi făcea calul să danseze.

— Domnule cardinal, spuse Gaston cu neruşinarea lui caracteristică, atunci înseamnă că mergem să-i pedepsim pe răsculaţi?

— S-ar părea că da, spuse aspru Ludovic al XIII-lea.

— Dar, Sire, reluă Richelieu cu vocea lui care mângâia şi zgâria, dacă totuşi, în cursul drumului, Majestatea Voastră şi-ar propune să realizeze lucrul acesta cu ajutorul unei ceremonii mai plăcute, printr-o căsătorie frumoasă, de exemplu…

Gaston păli şi exclamă zăpăcit

— Domnişoara de Montpensier a rămas la Paris!

— Putem s-o facem să vină! spuse repede Richelieu.

— Ei bine, grăi regele, dacă această călătorie se va prelungi cam mult, dacă fratele meu pare foarte grăbit să se însoare, vom vedea cum vom putea aranja şi lucrul ăsta şi să chemăm şi mireasa, dacă trebuie.

Aceste cuvinte, pronunţate cu un ton ce cuprindea o ascunsă ameninţare, caracteristică la Ludovic al XIII-lea, îl făcură pe Gaston să se înfioare.

Peste două zile intrau în Chartres, în dangătul clopotelor. Regele fu primit la Poarta Guillaume de consilierii comunali ai oraşului, apoi se duse să se instaleze în palatul guvernatorului. Acolo avu loc o mare slujbă religioasă urmată de un – Te Deum. După ceremonie, regele se îndreptă spre marele portal al palatului, Richelieu mergând lângă el, aproape în acelaşi rând cu el.

Când regele ajunse în pragul uşii monumentale, Richelieu murmură:

— Sire…

Uimit, Ludovic al XIII-lea opri şi se întoarse spre ministrul său.

— Sire, spuse Richelieu, aici a venit Regele Henric al III-lea să îngenuncheze, chiar pe treptele acestea.

Ludovic al XIII-lea se îngălbeni şi aruncă o privire răutăcioasă ministrului.

— Ce voiţi să spuneţi, domnule cardinal?

— Nimic, decât aceasta: Regele Henric al III-lea a venit aici cu picioarele goale, cu o lumânare în mână, îmbrăcat într-o cămaşă grosolană de lână. El a îngenunchiat chiar pe lespezile acestea, Sire. Era ultimul dintre Valois. Era un rege fără regat. Fugise din

Paris, mânat de furtună. Şi toate acestea, Sire, pentru că nu a ştiut ce vrea, la timp! Fiindcă nu l-a luat pe domnul de Guise de guler!…

Ludovic al XIII-lea, galben de tot, asculta această neprevăzută şi subtilă lecţie de istorie.

— Regele, continuă Richelieu, se rugă la Sfânta Fecioară şi la Sfinţi pentru regină, pentru regat, pentru el însuşi şi pentru monarhia Valois. Fără îndoială că era prea târziu. El se hotărî să-l ucidă pe Guise. Era prea târziu, Sire! Puţin după aceea, Regele Henric al III-lea fu ucis de iacobinul acela. Sire! Sire! Şi lângă Voi se află un iacobin. Sire! Sire! Se află şi lângă Voi un Henri de Guise, care se numeşte César de Vendôme.

— Ei bine! pe Sfânta Fecioară pe care a invocat-o bietul Valois vă jur că eu, unul, nu am să acţionez prea târziu!…

— În cazul acesta, Sire, să mergem de azi chiar! spuse Richelieu.

Ceea ce şi făcură. Lăsându-şi mica armată în urmă, regele, escortat numai de muşchetarii săi, părăsi chiar în ziua aceea oraşul Chartres şi se îndreptă spre Blois.

Arhiepiscopul de Lyon, sosind la Paris cu Montariol plecă direct în strada Courteau. Pe drum aflase că regele şi cardinalul, Curtea şi armata părăsiseră Parisul cu şase zile înainte. El simţea o îngrijorare înăbuşită; în mintea lui această plecare, se lega de destinul Annaïsei. Când descălecă în faţa locuinţei ei, poarta cea mică a grădinii se deschise şi o femeie veni spre el spunând:

— Dacă Monseniorul binevoieşte să mă urmeze, o să primească veşti despre aceea pe care o caută.

Louis de Richelieu dădu dârlogii calului unui valet şi intră în casă. Femeia mergea înaintea lui cu respect şi-l introduse în sala de onoare.

— Monseniore, spuse ea, stăpâna mea mi-a ordonat înainte de toate, să vă prepar o masă bună şi un pat bun. Amândouă sunt gata Monseniore.

Aceste cuvinte îl potoliră pe călător. Cu toate acestea exclamă:

— Ea e în siguranţa?

— A părăsit Parisul acum şase zile şi atunci când s-a urcat pe cal, nimic nu făcea să se creadă că vreun pericol oarecare ar fi

ameninţat-o. De altfel, după ce Monseniorul se va odihni, am să-i predau scrisoarea pe care mi-a lăsat-o stăpâna. Aşa mi-a dat ordin.

— Dă-mi chiar acum scrisoarea, spuse Richelieu cu nerăbdare.

Servitoarea ieşi, şi când se întoarse, îngenunchind, îi prezentă scrisoarea pe o tavă de aur. Ea nu conţinea decât câteva cuvinte:

„Regele pleacă din Paris.

Cred că are să se oprească la Blois. Aşadar, mă duc spre Blois. Monseniore, iertaţi-mă că nu v-am aşteptat. Dumneavoastră care aţi iubit-o pe mama mea, veţi înţelege că acolo unde se duce Armand de Richelieu trebuie să se ducă şi Annaïs de Lespars. Dacă dumneavoastră binevoiţi să duceţi condescendenţa până la ospitalitatea pe care v-o ofer, voi avea marea bucurie de a vă găsi acolo la înapoierea mea. Ah! Monseniore, aşteptaţi-mă, vă rog, căci inima mea e foarte tristă şi am nevoie de afecţiunea Voastră părintească.”

— Nefericita copilă! se frământa arhiepiscopul. Se duce spre destinul ei. Destinul fratelui meu, care o fi?… Dumnezeu, fără îndoială, o conduce acolo!… Fata mea, spuse el servitoarei, plec imediat.

— Vai, Monseniore! fără a accepta ospitalitatea stăpânei mele?

Louis de Richelieu se ridică…

— Cum? reluă ea, fără a lua loc măcar la masa pe care am pregătit-o cu atâta grijă?

Louis de Richelieu zâmbi.

— Pe legea mea, spuse el, în ceea ce priveşte masa, primesc din inimă. Mărturisesc că mi-e tare foame. Aveţi grijă şi de valeţii mei.

— Sunt deja la masă, Monseniore, iar caii în aşternut bun, în faţa unui jgheab plin.

— Aşadar m-aţi aşteptat?

— De la plecarea stăpânei mele, Monseniorul a fost aşteptat în fiecare zi, în fiecare dimineaţă am reluat toate pregătirile pentru primirea sa…

Ceea ce nu spunea biata femeie, şi ceea ce avea ordin să nu

spună era că toate aceste atenţii delicate, care încălzeau inima chinuită a arhiepiscopului, erau voite şi organizate de o persoană care aştepta în odaia de alături. Pe această persoană o văzu Louis de Richelieu când intră în sufragerie şi luă loc la o masă servită regeşte.

Măreţia acestui serviciu organizat ca în plină prosperitate, în plină splendoare, era o admirabilă atenţie venită dintr-o inimă de o pătrunzătoare sensibilitate. Această atenţie ca o mângâiere, care se îndrepta spre Annaïs pe deasupra arhiepiscopului, îl viza pe Trencavel pe deasupra Annaïsei. Şi se adresa lui Trencavel fiindcă maestrul de scrimă era prietenul lui Mauluys. De fapt, spre Mauluys se îndrepta această nobilă linguşire.

Persoana care-l servea pe Louis de Richelieu era domnişoara Rose Houdart.

Cu acel tact perfect care o distingea pe fata aceea din mica burghezime, domnişoara Rose îşi păstrase costumul simplu pe care îl purta şi la han. Numai că gulerul îi era de o albeaţă imaculată, confecţionat dintr-o pânză fină, ajurată cu dantelă. Arhiepiscopul, în timp ce mânca şi bea cu mare poftă şi admira aspectul măreţ şi aranjamentul frumos al adevăratului banchet ce îi fusese servit lui singur, o examina într-o doară şi pe frumoasa fată cu atitudinea aceea liniştită, a cărei înfăţişare dezvăluia mândria feminină ce se naşte din modestie.

„Desigur, îşi spuse el, trebuie să fie vreo prietenă de-a bietei mele Annaïs. Ţinuta, ştiinţa ei perfectă de a împodobi trădează destul că e de familie. Dar cine e? Ce fată nobilă a putut consimţi să vină să-l servească pe prelatul aşa de retras de lume, care sunt eu?…”

— Copila mea, spuse el cu glas tare, îmi vei face favoarea de a-mi spune cui sunt dator pentru această ospitalitate aşa de graţios înfăptuită?

În momentul acela, domnişoara Rose era ocupată să-i toarne într-o cupă de cristal de Veneţia întunecatele rubine ale unei antice sticle scoasă din pivniţa ascunsă de la Frumoasa Diademă. După ce termină de turnat, ea aşeză cupa în faţa prelatului şi răspunse blând:

— Monseniore, Eminenţa Voastră ştie deja: sunteţi ospătat aici de înalta şi prea puternica domnişoară Annaïs, contesă de Lespars, stăpâna pe munţii şi pe văile domeniilor sale din Anjou.

— Da, spuse arhiepiscopul cu emoţie. Acestea sunt, cu adevărat, titlurile acestei nobile copile; şi erau şi ale mamei sale. Dar voiam să vorbesc de dumneavoastră, copila mea. Iertaţi-mă că vă întreb cine sunteţi, dar o fac pentru a păstra pentru dumneavoastră o amintire care îmi va fi foarte plăcută.

Ea răspunse cu o simplitate care i-ar fi umplut de bucurie inima lui Mauluys.

— Monseniore, mă numesc Rose şi sunt fiica doamnei Rozalia, văduva Houdart, care ţine hanul cu firma „Frumoasa Diademă”.

Arhiepiscopul rămase uimit; dar ca un mare senior ce era, el îşi ascunse această uimire.

— Rose! spuse el. Numele vă şade de minune. Trandafir al frumuseţii, iertaţi acest adevăr mic unui om care a renunţat la lume. Dar sunteţi de asemeni şi trandafir al virtuţii, asta se vede. Domnişoara Rose Houdart, n-am să uit niciodată. Şi dumneavoastră, dacă veţi avea vreodată nevoie de cuvinte care să legene una din durerile dumneavoastră, dacă veţi căuta o inimă duioasa şi prietenoasă, pentru a vă vărsa în ea amărăciunile inimii dumneavoastră, veniţi să mă căutaţi; s-au chemaţi-mă, copila mea.

Prelatul se ridică. El adăugă privind-o cu atenţie.

— Nu aveţi nimic să-mi spuneţi?

Rose Houdart păli puţin. Când arhiepiscopul îi vorbise de acele amărăciuni care ar fi putut să i le mărturisească unei inimi sincere, inima ei bătuse mai repede. Şi nu în zadar pronunţase cuvintele acelea prelatul cu o voce lentă şi plină de sensibilitate. Trebuia toată puterea de pătrundere a unui om ca el, ca să observe la Rose nu o melancolie, ci acel fel de răceală în care se refugia ea. O simpatie arzătoare se născuse în mintea arhiepiscopului şi de aceea o întrebase cu atâta blândeţe: „Nu aveţi nimic să-mi spuneţi?” Şi glasul acela făcu să tresară inima tinerei fete. Ea lăsă capul în piept şi se făcu şi mai palidă.

Poate că în momentul acela, abia, se uitase şi ea, într-adevăr, pentru prima oară în sufletul el. Ea aruncă o privire spre Louis de Richelieu… îşi plecă iar capul, se îndoi ca sub apăsarea unui gând furtunos, ochii i se umplură de lacrimi şi, aproape fără voia ei, Rose pronunţă cuvintele definitive, care erau naşterea oficială a dragostei ei:

— Ei bine, da, Monseniore. E o durere în viaţa mea căci iubesc pe cineva care nu mă poate iubi…

Aproape imediat, ea îşi înălţă trupul mai mândră, mai curată. Inima îi bătea cu putere. Era frumoasă, în toată splendoarea emoţiei sale, care, brusc îmbobocită, îi scotea în relief şi mai mult nevinovăţia ei semeaţă. Îşi spunea pur şi simplu durerea inimii sale.

Arhiepiscopul zâmbise, ca un doctor care vede adeverindu-se diagnosticul pus de el. Şi admira şi frumuseţea strălucitoare a acestei tinere fete.

— Să nu credeţi că mă plâng Monseniore, spuse ea reluându-şi calmul obişnuit. Şi vă rog să-mi iertaţi aceste cuvinte smulse slăbiciunii mele, de o clipă de prea vie emoţie. Mai ales, vă rog să nu credeţi că l-am lăsat să vadă că inima mea îi păstrează imaginea. El n-are s-o ştie niciodată. Şi eu însumi, în curând, îndrăznesc s-o sper, voi uita speranţa pe care am putut s-o am. Cât despre el, are să fie prezent întotdeauna în inima mea

— Dar, copila mea, spuse arhiepiscopul mişcat până în fundul sufletului, pentru ce un astfel de secret, pentru un sentiment aşa de natural?… Pentru ce să-i ascundeţi acest sentiment aceluia care l-a inspirat şi care, sunt sigur, e demn de dumneavoastră, fiindcă înţelepciunea dumneavoastră este cel puţin egală cu frumuseţea dumneavoastră.

— Da, murmură ea într-un suspin repede înăbuşit, e demn de a fi iubit Dar acum nu mai suntem în timpurile când regii se însoţeau cu ciobăniţe, Monseniore. Domnul conte de Mauluys vine din înalta nobilime şi eu sunt o mică burgheză. Vedeţi că între noi este o prăpastie mare.

Arhiepiscopul rămase amuţit. *O prăpastie*; ea spuse cuvântul potrivit. Şi el făcea parte din epoca aceea deci, nu putea admite că această prăpastie s-ar fi putut umple vreodată.

— Contele de Mauluys, rosti el maşinal. Un gentilom angevin, dacă mă pot încrede în amintirile mele?

— Da, Monseniore.

— Familie ruinată sub defunctul rege, neam mândru de străbunii săi, de blazonul lui şi care a acceptat orgolios mai curând sărăcia, decât să meargă la Curte, să-şi ceară compensaţiile la care avea dreptul după sacrificiile făcute pentru a asigura pretenţiile Bearnezului Henric al III-lea… Da, acum văd ce mare vă poate fi durerea, dacă domnul conte de Mauluys, de care îmi vorbiţi, a moştenit spiritul tatălui său. Unde e el în momentul acesta?

— A plecat cu domnul Trencavel, ca să vegheze asupra siguranţei aceleia pe care şi dumneavoastră înşivă aţi venit să o ajutaţi.

— Domnul Trencavel! tresări prelatul. Acel maestru de scrimă de care mi-a vorbit atâta viteazul care a venit să mă caute la Lyon?

— Chiar acela, Monseniore.

Louis de Richelieu, un suflet de poet, nu putea să nu fie izbit de această apropiere: Trencavel, un simplu maestru de scrimă, iubind pe fata nobilă – fiică de rege; Rose, biată fată de hangiţă, iubind pe nobilul conte de Mauluys.

— Copila mea, reluă el, dumneavoastră aveţi o inimă prea măreaţă ca să mai încerc să vă ofer vreo consolare banală. O fată ca dumneavoastră poate să găsească în propria ei mândrie mijloacele cu care să lupte şi să învingă o durere aşa de adâncă şi de sinceră.

Ea aprobă din cap, cu un aer resemnat.

— Aşadar, primiţi binecuvântarea pe care v-o dau din fundul inimii mele, rugându-l pe Atotputernicul de a vă reda liniştea sufletului?

Ea se înclină cu respect sub gestul de binecuvântare al prelatului. Şi Louis de Richelieu, foarte mohorât, cu mintea deosebit de preocupată de această scenă neprevăzută şi rapidă, coborî în stradă unde îl aştepta calul, în timp ce Rose, nemişcată, cu ochii pe jumătate închişi, privea în depărtare, cufundată în visurile ei.

O oră mai târziu, cardinalul-arhiepiscop gonea pe drumul spre Blois.

Trebuie să încheiem acest capitol, arătându-i cititorului ce devenise fostul călugăr capucin Corignan. În diferite rânduri am lăsat să se întrezărească iar faptul că Corignan era sclavul patimilor sale. Era mincinos, lăudăros, beţiv, hrăpăreţ, mâncăcios, în sfârşit era un golan.

În două-trei rânduri, Corignan se lovise de doamna Brigitte şi atunci îşi însemnase cu grijă în minte, că ar fi capabilă de a-i satisface toate instinctele lui de lenevie, de mâncăcios şi încă multe altele. Doamna Brigitte Jarogne, văduvă înrăită, făcea parte din acele femei care spun: „Eu sunt o femeie cinstită!” Corignan se hotărâse să domesticească pentru folosinţa sa

personală pe această cinstită şi slabă femeie. Şi pentru aceasta întrebuinţa mijloace tari. La prima întrebare scotocitoare pe care ea i-o puse, el îşi ridică teribilul pumn osos şi îi trânti una în obraz cu toată puterea: acesta îi fu răspunsul. Doamna Brigitte se făcu că leşină. Atunci, Corignan se urcă în apartamentul lui Trencavel şi coborî de acolo imediat, cu un oarecare instrument pe care îi încercase, pe care îl stima grozav de mult şi cu care îi distribui o copioasă gratificaţie, bietei femei.

— Asta-i biciul Sfântului Lambru, spuse el. E minunat pentru îndulcirea caracterului, scumpa mea Brigitte.

Numaidecât, doamna Brigitte îşi reveni în fire şi mărturisi că ea simţea cea mai vie admiraţie pentru vigoarea şi îndemânarea cu care Corignan îi imprimau în minte bunele principii. Aceasta se petrecea la o oră după ce Corignan intrase în locuita doamnei, în noaptea aceea în care l-am văzut, cu burta goală, înfometat, însetat, urmărit. Când intrase în apartamentul ei, Corignan spusese numai atât:

— Am venit să mănânc, să beau şi să dorm.

După ce făcu această profesiune de credinţă, el închise uşa cu cheia şi se aşeză la masă, cu un aer hotărât. Doamna Brigitte avea o slăbiciune pentru vlăjganul acela cu privire obraznică şi ştrengară, aşa că se purtă cu el ca o gazdă bună şi îndatoritoare. Dar când încercă să-l întrebe pe călugăr ce era cu el, îşi dădu seama că ea nu avea să fie cel mai tare dintre ei doi. Corignan era cu adevărat hotărât să-şi salveze viaţa; şi pentru aceasta trebuia să-i inspire slabei femei cea mai mare admiraţie posibilă. Aţi văzut ce mijloace a întrebuinţat pentru aceasta. În urma formidabilei lecţii pe care o primi, doamna Jarogne deveni supleţea în persoană. Corignan agăţă într-un cui Biciul Sfântului Labru, ca să fie la vedere, la orice oră din zi şi din noapte.

— Ascultă-mă bine, spuse el. Mai întâi, să încetezi de a mă mai numi cuvios. Fiindcă ce îl face pe cineva *cuvios?* Anteriul, cred. Pentru motive de stat pe care tu nu trebuie să le aprofundezi, eu nu mai port anteriul Eminenţa Sale, de care sunt trimis aici…

— Ah! Eminenţa Sa te-a trimis? clănţăni doamna Brigitte.

— Fără îndoială. Cine ar fi putut să fie? Aşadar, sunt trimis aici pentru a exercita oarecare supravegheri care trebuie să fie absolut ignorate de oricine. Tu eşti obligată să-mi oferi masă şi adăpost pentru tot timpul cât va dura această supraveghere.

— Da, da, cuvioşia ta… adică *domnule* Corignan. Eu sunt prea devotată Eminenţei Sale pentru a îndrăzni… Tot ce e aici vă aparţine.

— Am nevoie de o masă bună şi un pat bun! continuă Corignan, măreţ. Acum, dacă vreunul din vecini află vreodată că găzduieşti la tine un emisar al cardinalului, ai să fii arestată imediat şi condusă la furcile patibulare, prea cinstită gazdă! Şi ai să fii spânzurată fără cruţare!

— Ai milă! strigă doamna Brigitte căzând în genunchi.

Aceasta însemna victoria totală pentru Corignan, care, după ce mâncă şi bău bine, se culcă şi era gata să adoarmă când auzi la uşă un mârâit furios de câine, care făcu să i se zbârlească părul.

— Iar! mormăi el. Îndrăcitul de câine! Ce, are să mă urmărească tot timpul vieţii mele?

El era departe de a bănui că şi Rascasse era în dosul acelei uşi. Atunci, enervat de ţipetele şi vociferările doamnei Brigitte, se duse să deschidă uşa. (Cititorul îşi aminteşte de scena ce a urmat şi cum Rascasse, putu să se instaleze după aceea în locuinţa lui Trencavel).

— Asta face parte tot din supravegherea de care îţi vorbeam, o încredinţă Corignan pe doamna Brigitte.

Dar doamna Jarogne, văzuse lovitura de cap, dată de Rascasse. Ba chiar o şi admirase. Atunci, din momentul acela, un gând începu să se coacă în mintea ei de femeie slabă.

A doua zi de dimineaţă avu loc cum am văzut, arestarea lui Rascasse. Zbirii povăţuiţi de spionii părintelui Joseph intrară întâi la doamna Brigitte, în timp ce Corignan, mai mult mort decât viu, se ascundea în fundul unei garderobe. Buna văduvă, dădu toate indicaţiile pe care le voiră şi în curând Rascasse fu ridicat. După ce casa fu câteva minute tulburată, îşi reluă liniştea; doamna Brigitte îl scoase pe Corignan din dulap, spunându-i cu voce dulceagă:

— Poftim, cinstite popă, oamenii domnului cardinal au plecat.

— Popă? se răsti Corignan. Ce-nseamnă asta?

— Da. Nu-ţi spunea aşa azi-noapte complicele tău, pe care l-au târât acum la spânzurătoare?

— *Verumenin vero*! mugi Corignan în speranţa că acest adverb o va teroriza pe văduva Jarogne, fiindcă cuvântul de complice îl nelinişte, iar atitudinea ei îi sporea grija ce începuse

să-i încolţească în suflet.

Dar doamna Brigitte ridică din umeri: adverbul ţintise prea departe. Atunci, Corignan luă o hotărâre energică. El luă din cui Biciul Sfântului Lambru, spunând:

— Bine, bine, draga mea, *benissimo*, cum spunem noi pe latineşte. Văd că îţi trebuie o nouă distribuţie de argumente convingătoare…

Şi se îndreptă spre ea, cu cnutul ridicat. Numai că nu apucase să facă nici doi paşi, că zbură pe spate şi căzu lângă perete, năucit de uimire, cu amândouă mâinile pe burtă.

— Ca Rascasse! gemu el. Ca Rascasse! Mă numeşte popă, ca şi el! Şi a învăţat şi lovitura lui, cu capul în burtă! Sunt un om pierdut!

Era adevărat! Doamna Brigitte admirase mult manevra lui Rascasse, pe care o zărise în clipa când lumânarea îi zburase din mână stingându-se; şi acum încercase şi ea manevra asta – cu succes. Atunci, apucând prea fericitul instrument care căzuse din mâna lui Corignan, ea termină corecţia aşa de demn începută şi făcu să curgă pe umerii şi spinarea bietului om o ploaie usturătoare şi muşcătoare de lovituri.

— Ca Trencavel! răcnea Corignan, care, pierdut, zăpăcit, se ridică şi începu să ţopăie în neştire prin cameră. Asta-i dracu! E şi Rascasse şi Trencavel în acelaşi timp!

Doamna Brigitte îşi agăţă în cui, în cele din urmă, instrumentul şi pronunţă cu un ton şi miere şi oţet în acelaşi timp:

— Dragul meu, să ne înţelegem bine. Nu ştiu ce fel de nelegiuire ai comis împreună cu cocoşatul acela, care ţi-e prieten…

— El! exclamă cu amărăciune Corignan. El, prietenul meu…

— Puţin mă interesează. L-au arestat. Se ascundea. Tu te ascunzi ca şi el. Ori, eu sunt un suflet bun. Vreau cu tot dinadinsul să nu te denunţ, îţi ofer de bună voie masă şi adăpost…

— Scumpă Brigitte! exclamă Corignan transpirat.

— Dar eu comand. Şi tu să asculţi. Dacă nu, fereşte-te de lovitura cu capul! Fereşte-te de Biciul Sfântului Labru! Şi dacă acestea nu sunt de ajuns, te dau pe mâna Eminenţei Sale!…

— Brigitte! Scumpă Brigitte!…

— …Ca să fii spânzurat fără cruţare!

Corignan îi jură fidelitate, respect, ascultare şi supunere, tot ce vrea. Atunci fu supus unui interogatoriu în regulă. Corignan povesti toată afacerea cu Trencavel şi Annaïs. Această povestire avu asupra curiozităţii văduvei efectul gazului pe foc…

Din instinct, ea începu s-o urască pe Annaïs. Şi-ar fi dat ani din viaţă, pentru a o surprinde în flagrant delict. Din nefericire pentru doamna Brigitte, Annaïs dispăru deodată. Văduva se îmbolnăvi de-a binelea de necaz: avu o criză de gălbinare. Dar aceasta nu o împiedică de a supraveghea cu atât mai multă furie, cu cât nu avea nimic de spionat. În timpul acesta, Corignan se îngraşă văzând cu ochii.

Capitolul XLVII – ANNAÏS SE ÎNDREAPTĂ SPRE DESTINUL SĂU

ÎNVINS LA FLEURY, baronul de Saint-Priac, în loc să se întoarcă la Paris, se repezise în galop până la Fontainebleau. Îşi pierduse capul. După fuga tâlharilor angajaţi de el, nici nu-i venise măcar ideea de a supraveghea de departe pe Annaïs. Ea era în siguranţă lângă Trencavel şi Mauluys: şi asta îi era de ajuns pentru a restabili mai târziu firul cercetărilor sale. Ceea ce simţea el împotriva lui Trencavel şi mai ales împotriva lei Mauluys, era de-a dreptul înfricoşător. La Fontainebleau, el rămăsese două-trei ore înfundându-se într-un han, motivând aceasta prin nevoia odihnei calului.

Poate că brusca apariţie a lui Verdure determinase mai mult încă decât înfrângerea, actuala lui stare de oboseală. Verdure era viu, foarte sănătos. Şi atunci, în adâncul gândurilor sale se ridică o nelinişte înăbuşită. Se gândea la scrisoare, la faimoasa scrisoare pe care el i-o predase triumfător cardinalului. Dar aceasta era în fundul gândurilor sale. Ceea ce-i stăpânea cugetul, însă, era o ură nebună împotriva lui Trencavel şi a lui Mauluys.

După amiază, Saint-Priac, puţin mai calm, reluă drumul spre Paris şi ajungând seara, se refugie la hanul Marele Cardinal, spre a reflecta asupra situaţiei sale. A doua zi dimineaţă, Saint-Priac se duse la Palatul Cardinal. Era aşteptat, fără îndoială; de abia fu zărit şi, urmărit de sute de priviri de invidie, fu introdus la idolul, fetişul, distribuitorul de mână al celor din anticamere…

De fapt, cardinalul conta pe baronul de Saint-Priac, nu numai pentru a i-o aduce pe Annaïs învinsă sau pentru a o face să disparà, ci pur şi simplu ca să-i dea sarcina, de a o ţine la distanţă de drumul său, în timpul marşului ce îl va avea de făcut, înainte ca ea să poată încerca…

— Domnule baron, spuse el cu răceală, povestiţi-mi cum s-au petrecut lucrurile din momentul în care aţi primit ordinele mele la Longjumeau; vă rog să nu uitaţi nici un amănunt.

Frământându-se, Saint-Priac făcu o expunere exactă şi sinceră a scenei care se desfăşurase la *Adăpostul Măgarului*, pe drumul spre Chailly. Această expunere fu ascultată de Richelieu cu atenţie, ascunzându-şi cu grijă amărăciunea pe care o simţea.

— Astfel, spuse el, aţi fost învins încă odată.

— Trencavel, Monseniore, Trencavel!…

— Să nu mai vorbim de asta. Ştiţi ce s-a întâmplat cu fata?

— Voi afla, Monseniore.

Saint-Priac pronunţa aceste cuvinte cu o astfel de criză de furie, încât cardinalul avu un zâmbet de uşurare.

— Cum o veţi afla? reluă el. Şi chiar dacă veţi reuşi să-i descoperiţi ascunzătoarea, chiar dacă o veţi prinde, are să vă scape din nou. Nu aveţi nici o şansă, domnule! Sau sunteţi foarte îndemânatic, sau fatalitatea se îndârjeşte împotriva dumneavoastră…

Saint-Priac făcu un gest…

— Aşteptaţi, îl întrerupse cardinalul. Cred că vi s-a spus la Longjumeau ce am făcut pentru dumneavoastră. Căsătoria dumneavoastră era gata pregătită. Şi dota vă era pregătită. Şi brevetul regal care vă acorda un post de onoare într-un guvernământ. Numai logodnicii au lipsit. Nu-i vina mea trebuie s-o mărturisiţi şi dumneavoastră! Ce mai pot face acum pentru dumneavoastră?

Saint-Priac, orbit de acest viitor pe care cardinalul îl lăsa să se întrezărească, îşi muşcă pumnii de disperare. Un val de lacrimii îi ţâşni din ochii aprinşi de febră.

— Oh! mormăi cardinalul neliniştit, nu cumva o să renunţe? Cred, adăugă el, că o nouă încercare ar fi inutilă. Eu am să plec, pentru a întovărăşi pe Majestatea Sa într-un voiaj pe care îl întreprinde. Ne vom vedea la întoarcerea mea, vă promit. Până atunci, odihniţi-vă.

Saint-Priac îşi lăsă capul în piept. Nici nu remarcase măcar că fusese introdus la cardinal chiar de cum intrase în Palat şi că acum nici nu-l concedia.

— Monseniore, spuse el, simt că dumneavoastră îmi veţi retrage bunăvoinţa Voastră. Mi-aţi iertat o trădare, mi-aţi iertat o înfrângere. Ştiu că nu mai pot conta pe înalta Voastră indulgenţă. Fie! Voi acţiona singur…

— Şi ce veţi face? spuse cardinalul înălţând din umeri.

— Nici eu nu ştiu, Monseniore. Dar înainte de o lună, domnişoara de Lespars va fi a mea.

— Cum? rosti cardinalul cu acelaşi dispreţ. Eraţi treizeci de inşi în casa de pe strada Courteau. Eraţi doisprezece, pe drumul spre Fleury, ca să prindeţi o fată, pe care pretindeţi că o iubiţi! Chiar de aţi fi cincizeci, mă îndoiesc că aţi reuşi!…

— Monseniore, voi reuşi singur! strigă Saint-Priac, într-o criză sălbatică.

„Aha! se gândi Richelieu. Asta face mai mult, mi se pare. Singur!”.

Cardinalul reluă cu voce tare:

— Aşadar pretindeţi că veţi reuşi dumneavoastră singur, după ce aţi dat greş cu numeroşii dumneavoastră însoţitori?

— Da, Monseniore. Fiindcă acum am făcut rău că l-am atacat pe Trencavel…

— Trencavel?… E vorba de domnişoara de Lespars.

— Trencavel, Monseniore! Trencavel! El trebuie lovit! Murind el, restul nu mai contează. Aşadar, nu pe Annaïs o voi căuta, ci pe Trencavel.

Saint-Priac se apropie de cardinal şi spuse cu voce înceată:

— Monseniore, am să fac ceea ce face un spadasin cu plată şi care vrea să lovească în mod sigur, fără risc. Am să-l atrag pe Trencavel într-o cursă, noaptea, şi am să-i împlânt pumnalul în spate. Asta am să fac chiar de ar fi să-mi atrag dispreţul Vostru…

Richelieu îşi dădu seama că trebuia să-l exaspereze pe omul acela şi în acelaşi timp să-l şi asigure. El izbucni în râs!

— Ei aş! spuse el, aţi făcut dumneavoastră altele mai mari în Anjou!

Saint-Priac se învineţi şi privi în jurul lui ca şi cum ar fi şi văzut spânzurătoarea. Dar aproape imediat el înţelese înspăimântătoarea semnificaţie morală a acestor cuvinte, că nu

mai putea să-şi atragă dispreţul nimănui: atinsese culmile. Atunci redeveni acel Saint-Priac neruşinat, frenetic, baronul de la drumul mare… banditul care era în fond.

— Monseniore, spuse el cu o energie de gheaţă, prin aceasta l-aţi omorât pe Trencavel şi m-aţi absolvit pe mine de această crimă. Mulţumesc, Monseniore. Din această clipă, eu plec în căutarea lui.

După ce Saint-Priac ieşi, Richelieu murmură:

„Acum, cred că voi putea pleca liniştit!…”

Trencavel, pe care Saint-Priac voia să-l asasineze, era pe punctul de a se sinucide. El ajunsese la aceasta, după scena care avusese loc în grădina de pe strada Courteau. Plecase de acolo, spunându-şi: „Ea m-a gonit acum din viaţa ei; Mauluys ar spune chiar că a pus în această izgonire asprimea, care se apropie de nepoliteţe. De ce? Fiindcă i-am omorât pe cei patru dragi angevini ai ei! Cu atât mai rău pentru ei şi pentru ea. La urma-urmei, dacă are să-mi fie greu de suportat să mai trăiesc cu ura ei, ce poate fi mai uşor decât să renunţ la viaţă?

Rumegând aceste idei şi altele asemănătoare, el ajunsese la Mauluys, care ascultă foarte flegmatic doleanţele tânărului. Trencavel îşi termină văicărelile jurând că totul se sfârşise, că avea să nu o mai revadă pe Annaïs, că ea putea să se lase ucisă de cardinal cât o pofti, că el are să asculte de ordinul pe care ea i-l dăduse, de-a nu-i mai impune protecţia ce îi era odioasă şi altele.

— Dragul meu conte, spuse el în cele din urmă, sunt hotărât să urmez sfaturile tale şi am să mă duc să-mi caut norocul în ţările însorite. Mâine voi pleca…

— Dragul meu domn Montariol, spuse Mauluys, fă-ne serviciul de a te duce ca să stai de veghe pa strada Courteau şi să ne dai de ştire de tot ce s-ar putea întâmpla domnişoarei Lespars.

— Mă duc, spuse simplu Montariol.

— Conte, bâlbâi Trencavel trăsnit, ce faci?

— Pentru că tu renunţi să asiguri apărarea acestei nobile fete, după ce i-ai omorât apărătorii săi naturali…

— Conte! mugi Trencavel palid de tot.

— Şi fiindcă eu sunt prietenul tău, reluă Mauluys, e drept să fac eu ceea ce ar fi trebuit să faci tu.

— Dar, ea mă respinge!

— Acesta nu-i un motiv.

— Dar plec!

— Motiv excelent ca să te înlocuiesc eu.

— Conte, iată care e adevărul: Eu nu mă duc nici în Italia, nici în Spania, mă duc…

— Într-o lume mai bună, sau reputaţie, ştiu. Pot modifica soarta ta obligaţiile ce le-am contractat eu faţă de domnişoara de Lespars?

— Obligaţii? Tu, dragul meu Mauluys?

— Fără îndoială, bravul meu Trencavel. Tu eşti prietenul meu, fratele meu. Tu ai obişnuit-o pe domnişoara de Lespars să conteze pe spada şi pe vitejia ta. Ţie îţi convine să te retragi în momentul în care, mai mult ca oricând, ea are nevoie de tine. Atunci, eu sunt dator să mă ţin de angajamentul pe care l-ai luat, de a veghea asupra vieţii ei.

Această argumentare subtilă şi aparte, aduse ceea ce voise şi Mauluys o destindere a nervilor şi, mai ales, amânarea gândului de sinucidere, pentru altădată.

— La drept vorbind, nu ştiu bine ce gândeşti tu despre toate astea, spuse Trencavel cu o voce tremurătoare, dar ştiu că tu eşti cel mai generos dintre oameni. Mauluys, salveaz-o; salvează-mă şi pe mine; mă abandonez ţie.

Am văzut că Mauluys s-a dus în cătunul în care Trencavel îi lăsase morţi pe cei patru angevini şi că asistase, alături de Annaïs, la ceremonia funebră. El păstră pentru sine impresiile acelei zile. Mai mult ca oricând, Montariol trebui să stea de pază în faţa casei de Lespars. Verdure împărţi cu el această onoare, nu fără a blestema. Veni o zi când Montariol nu mai apăru acasă la Mauluys. Trencavel înjură, ţipă, ameninţă să-l ciuruiască cu spada pe secundul său şi se pierdu în presupuneri, dintre care nici una nu era adevărată. Mai trecură câteva zile. Într-o dimineaţă se răspândi zvonul că regele va pleca din Paris împreună cu domnul cardinal.

— Trencavel, spuse Mauluys privindu-l fix pe tânărul maestru de scrimă, mi se pare că vom călători şi noi. Cum ţi se pare?…

— Da, da! făcu Trencavel frământându-se. Unde se va duce ea, voi merge şi eu!

Caii fură pregătiţi. În curând, Verdure veni să anunţe că domnişoara de Lespars încălecase pe cal, singură, având la spatele şeii un sac de voiaj şi o spadă solidă de război. Verdure primi ordin să rămână acasă. Cei doi prieteni încălecară, se

duseră la Frumoasa Diademă, unde rămaseră o oră, apoi plecară să asiste la trecerea cortegiului regal. După ce toată lumea defilase, Mauluys şi Trencavel rămaseră după colţul de stradă unde se adăpostiseră. Aşteptau să treacă Annaïs, siguri că ea avea să-l urmeze pe Richelieu.

— Iat-o! exclamă deodată Trencavel, a cărui inimă bătea să se spargă.

Mauluys îşi întoarse o clipă privirea-i calmă în direcţia hanului Frumoasa Diademă, apoi, cu acea nepăsare care îi scotea în relief odată mai mult sufletul lui mare, îşi urmă prietenul.

Saint-Priac nu reuşi în cercetările lui. Nici o clipă măcar nu-i venise şi ideea de a se duce să vadă ce se petrece în strada Courteau. Baronul, întunecat, slăbit, cu mintea amorţită, dădu târcoale peste tot, afară de locul unde avea şansa sigură de a găsi fie pe Trencavel, fie pe Mauluys, fie pe Annaïs.

Veni şi ziua plecării cardinalului. Saint-Priac nu îndrăznise a se mai prezenta la Richelieu. Ce i-ar fi putut spune? Când auzi trompetele, când văzu poporul alergând spre Pont-Neuf pe care trebuia să treacă escorta, el se urcă pe cal şi alergă să se aşeze la pândă, la o oarecare distanţă de Poarta Bardot. Adăpostit după un grup de ulmi el văzu defilând toată cavalcada şi-l văzu pe cardinal mergând călare alături de rege.

După ce ultimii muşchetari trecură, el scoase un suspin de furie. Era tocmai să plece spre şosea ca să se întoarcă la Paris, când, deodată rămase stană, cu mintea prinsă de speranţă şi de îndoială în acelaşi timp, cu inima zvâcnind de-o bucurie frenetică: colo, pe şosea, la o sută de paşi de el, venea la pas un călăreţ care, cu toată pelerina lui, cu toate că îşi trăsese pălăria pe ochi, i se părea că îl cunoaşte foarte bine. În curând, orice îndoială i se spulberă.

— De trei ori nebun ce-am fost mugi Saint-Priac spumegând de-o bucurie furioasă. Cum de nu mi-am dat seama imediat? Dacă domnul cardinal părăseşte Parisul, Annaïs de Lespars are să-l urmărească pas cu pas, aşa cum a venit după el la Paris!... Oh! dar mi se pare că asta nu-i tot!... Cei doi... de colo... da! Trencavel! Şi cu îndrăcitul de Mauluys!... Ah! de trei ori tâmpit! Şi eu mi-am rupt picioarele căutându-i! Cum de nu mi-am dat seama că acolo unde va fi Annaïs va fi şi Trencavel. Şi că acolo unde va fi Trencavel, îl voi găsi şi pe Mauluys!... Haide! de data

asta, dracul mi i-a dat în mână pe toţi!…

Şi Saint-Priac, gâfâind, se repezi în galop peste câmp şi ajunse escorta regală. Cardinalul îl văzu şi îi făcu semn să se apropie.

— S-a făcut? întrebă el cu voce înceată.

— Nu încă, Monseniore. Dar îi am pe toţi acum. Înainte de trei zile vă voi oferi capul lui Trencavel şi a complicelui Mauluys şi voi cere Eminenţei Voastre de a binecuvânta căsătoria mea cu domnişoara Annaïs de Lespars… numai dacă…

— Vorbiţi fără teamă.

— Numai dacă nu cumva Eminenţa Voastră nu binevoieşte singur…

— Ba da. Vă promit de a binecuvânta eu însumi această unire, spuse cardinalul cu un zâmbet sinistru. Ne vom întâlni la Blois…

— Voi fi acolo, Monseniore… vom fi cu toţii!

Saint-Priac se depărtă. Cardinalul îşi reluă discuţia cu regele şi escorta dispăru în depărtare, pe drumul spre Chartres, într-un nor de praf.

Trebuie să ne întoarcem acum şi la acela care luase asupra lui sarcina execuţiei, în afacerea de la Fleury, adică la Henry de Talleyrand, conte de Chalais. Ultima oară l-am văzut cum se repezea ca un nebun alergând după ducesă – pentru această goană încălecând pe un cal luat din grajdurile ducelui de Chevreuse. La porţile Parisului el îşi regăsi scutierul care îl întovărăşise la Fleury şi care acum îl aştepta acolo.

— Ducesa a plecat, îi spuse el. Eu cred că se duce spre Blois. Cu toate acestea, se poate să mă fi înşelat şi ca ea să se întoarcă la palatul ei. Atunci tu ai să te duci să te instalezi pe strada Saint-Thomas-du-Louvre; e un fel de tavernă acolo, în faţă.

— O cunosc, domnule conte.

— Bine. Dacă ducesa se întoarce, dă-i de veste că sunt pe drumul spre Blois şi că dacă nu o găsesc acolo, mă voi întoarce numaidecât la Paris. Dacă ea nu mai poate să rămână în palatul ei, să-ţi spună unde aş putea s-o găsesc.

— Asta e tot, domnule conte?

— Dacă palatul va fi cucerit, adăugă Chalais îngălbenindu-se, şi eu nu mă voi mai întoarce, gândeşte-te că tu eşti scutierul meu, că tu trebuie să mă înlocuieşti şi că trebuie să mori pentru ea, dacă va trebui.

— Da, domnule conte, spuse scutierul liniştit.

Chalais îşi reluă în goana mare drumul spre Blois. La Étampes, avu o bucurie: siguranţa că ducesa trecuse pe acolo şi că avea doar un avans de câteva ore. La Orléans, nu-i regăsi urma. Chalais ajunse la Blois după două zile, după ce făcuse vreo douăzeci şi două leghe pe zi. El ajunse disperat la hanul Cheia de Argint, unul din cele mai bune hanuri din Blois. La hanul acesta nu avem nici o veste, nici despre ducele de Vendôme, nici despre Marele-Stareţ, nici despre ducesa de Chevreuse.

Chalais ceru să i se dea o cameră şi să i se aducă masa acolo: de la plecarea lui din Paris, de-abia mâncase câte ceva. Era hotărât să parcurgă înapoi tot drumul ce-l făcuse până acolo. De ce? Nici el nu prea ştia. Dar se afla într-una din acele stări sufleteşti în care aşteptarea e cel mai de nesuportat chin şi în care gândurile rătăcesc alături de drum.

Ducesa nu era la Blois. Ei bine! Aceasta însemna că ea îi trimisese vreun mesaj undeva; însemna că ea îl aştepta în altă parte.

Gelozia, teama, furia, îi pustiiră rând pe rând mintea: „În momentul acesta, poate că mesajul ei mă aşteaptă acolo, în palatul ei…”

Şi se lovea cu palma peste frunte. Îşi muşca pumnii. Nu mai avea decât o dorinţă nebună: să se reîntoarcă la Paris, să alerge la palatul de Chevreuse, unde în mod sigur avea să găsească o scrisoare de la ea.

Pe la orele patru, Chalais îşi recăpătase calmul, pentru a porni din nou la drum. Calul i se odihnise puţin. Chalais se coborî în grajd, apoi, în momentul când să încalece, îşi spuse că s-ar fi putut ca ducesa să sosească imediat după plecarea lui. Atunci, şi-a propus să aştepte câteva minute. Aceste câteva minute durară două ore. Soarele era deja jos, spre orizont, când încălecă din nou.

Când să iasă din Blois, se opri copleşit brusc de o idee care spunea că ducesa avea să vină prin Orléans! De ce n-ar fi trecut prin Chartres şi pe drumul spre Vendômois? Atunci, mai pierdu acolo încă o oră, întrebându-se dacă trebuia s-o ia prin Vendômois sau prin Orléans. În sfârşit, amintindu-şi de informaţiile culese la Étampes, el se hotărî s-o ia prin Orléans.

Atunci, plecă frământându-se de neputinţa lui. Mergea într-un

trap rapid, mestecând tot felul de înjurături. Soarele apusese. Apoi aprinse o stea, pe urmă alta, pe urmă mai multe. În jurul lui se făcu întuneric... Chalais porni în galop, cu capul în flăcări, cu ochii aţintiţi în depărtare, în noaptea neagră. Nu mai era în el decât un singur gând ce-l chema: „Unde o fi ea? Unde o fi?...”

— Hei! urlă o voce în noapte. Cine vine?...

Chalais se afla în momentul acela la două-trei sute de stânjeni de primele case din Beaugency. La sunetul acestui glas care sfâşia tăcerea maiestoasă, el se-nfioră până în fundul fiinţei sale. Era vocea urii. Era vocea disperării. Chalais se opri scurt. Numaidecât distinse o umbră tremurătoare ce venea spre el.

— Domnule, spuse vocea pe un ton aspru, scuzaţi-mă. Mă temeam să nu mă lovesc de dumneavoastră şi ţin să ajung teafăr acolo de unde am plecat. Treceţi, domnule, poftim, urmaţi-vă drumul.

„Vocea asta”, mugi Chalais în sine.

Umbra trecea... Chalais era să treacă şi el în sens invers pe lângă ea. Până atunci, el nu spuse încă nimic. O secundă şi totul s-ar fi isprăvit. Dar Chalais avea nervii exasperaţi şi vorbi!... În momentul când umbra trecu pe lângă el, se răsti ameninţător:

— Aşa! domnule, mi se pare că nu sunteţi deloc politicos!

Se auzi atunci în noapte un strigăt de-o înspăimântătoare bucurie, un urlet de triumf. Era vocea umbrei. Ea strigă un singur nume:

— Chalais!...

— Louvigni! mugi Chalais.

În aceeaşi clipă, amândoi dând drumul dârlogilor, îşi scoaseră pumnalele. Caii se opriseră unul lângă altul, fiecare cu capul spre crupa celuilalt. Cei doi bărbaţi erau foarte aproape unul de altul; fiecare din ei vedea lucind în întunericul des doi ochi de fiară sălbatică: fiecare din ei asculta respiraţia scurtă a beţiei, gata să sară asupra celuilalt. Tăceau amândoi. Erau ca împietriţi. Apoi, în cele două creiere se iviră primele raze de judecată care trebuia să-i ducă la crimă. Acelaşi gând îi fulgeră: „trebuie să-l omor”... Aceasta dură enorm de mult, un sfert de oră. În sfârşit, îşi vorbiră. Chalais începu:

— Tu ne-ai denunţat, aşa-i? Spune! Să nu cumva să spui nu! Cât ai primit de la cardinal? Să vedem! nu-i aşa, Louvigni, că porţi o faţă de trădător.

— Da! spuse Louvigni.

Chalais simţi o clipă spaima ce o aducea acel „da”. Acest om, acest strălucit gentilom, tânăr, frumos, bogat, unul din cei mai iubiţi de la Curte, auzea cum e acuzat de mişelie şi accepta, îşi proclama chiar infamia.

— Blestem! mugi Chalais, am ghicit-o toţi – şi eu mai ales. Dar sunt mulţumit că o spui tu singur. Asta îmi goneşte orice urmă de milă, fiindcă în momentul acesta tu nu eşti decât un şarpe care trebuie strivit. Eu nu te căutam pe tine, Louvigni… dar fiindcă te-am întâlnit am să te omor.

— Dar eu vă căutam, spuse Louvigni cu aceeaşi voce înfricoşătoare.

— Bun! Şi de ce? Ca să mă omori, hai? Revanşa ta, nu-i aşa? …

— Eu nu vreau să vă omor, horcăi Louvigni.

— Bun! Şi atunci ce vrei? Să-mi ceri iertare poate? Nu, Louvigni, ceea ce ai făcut tu la Fleury nu se poate ierta. Într-o zi te-am cruţat. Te-am dezarmat. Ar fi trebuit să te omor de atunci. Dar eram prea fericit – şi apoi, te-am văzut plângând. Am să fac acum ce trebuia să fi făcut în ziua aceea. Eşti hotărât să te aperi?

— Nu, spuse Louvigni.

— Drace! vocifera Chalais. Atunci, am să fiu forţat să te hotărăsc! Dar, stai! Fiindcă tu nu-ţi negi mişelia, fiindcă nu-mi ceri nici iertare, fiindcă nu vrei nici să te lupţi, atunci de ce mă căutai?

— Ca să vă arestez în numele Regelui.

Spunând acestea, Louvigni rămase nemişcat, dar toate forţele îi erau încordate…

Atunci Chalais, auzind acestea, înţelese totul. Scoase un hohot de râs strident. Dar în timp ce râdea, el simţea groaza strecurându-i-se de-a lungul spinării. Arestat! El întrezări întunecatele celule ale Bastiliei, eşafodul ridicat în Place de Grève. Timp de un minut simţi o frică groaznică de veşnica despărţire. Cu un efort de voinţă, el îşi dădu seama de situaţie!

Dacă-l ataca; ar fi putut să fie rănit. Oamenii care îl însoţeau pe Louvigni aveau să-l prindă atunci şi să-l predea cardinalului.

Oamenii lui Louvigni!…

Unde erau oare?… În mintea lui Chalais i se păruse imposibil ca Louvigni, care voise să-l aresteze, refuzând să se lupte, să nu fi avut siguranţa absolută că-l va putea prinde. Deci, avea cu el

o escortă, rămasă nemişcată pe acolo pe undeva, foarte aproape, în întuneric. Chalais, foarte uşor, cu gesturi de neobservat, apucă dârlogii calului, îi strânse şi strângându-şi şi genunchii, dădu de înţeles animalului că trebuie să fie gata. Calul se-ncordă şi aşteptă semnalul de fugă!

Contele scotoci întunericul cu o privire pierdută. Îi mai rămânea o şansă: să treacă într-un tempo de galop furios, drept înainte, dând peste cap escorta lui Louvigni. În aceeaşi clipă, Chalais lovi flancurile calului său, cu o teribilă lovitură de pinteni. Animalul făcu un salt prodigios… Chalais nu fugea de moarte, fugea de arestare. Saltul pe care îl făcu a fost îngrozitor, dar se opri scurt. În secunda în care calul se smucea, Chalais se simţi înlănţuit de două braţe frenetice… Era Louvigni!…

Louvigni nu sărise ca să-l prindă în braţe pe Chalais. Cum am mai spus-o, ei erau scară la scară. Chalais cu faţa spre Beaugency, Louvigni cu faţa spre Blois. Aşa că Louvigni nu avusese decât să se aplece, pentru a-l înlănţui pe Chalais cu braţul său drept.

— Smucitura fu înfricoşătoare. Louvigni fu smuls din şa. Braţul lui stâng se înfipse în gâtul lui Chalais. O secundă animalele se năpustiră nechezând în noapte. Apoi, nu se mai auzi decât galopul nebun al calului lui Chalais, care fugea spre Beaugency. Cei doi oameni se rostogoliră la pământ. Atunci, se auzi un urlet, un blestem de bucurie sălbatică: Louvigni constatase că Chalais leşinase şi rămăsese nemişcat; probabil că în momentul căderii, capul i se lovise de vreo piatră. Calul lui Louvigni rămăsese pe loc, întinzând gâtul şi suflând cu putere…

Şi Louvigni se simţea zdrobit. Simţea nişte dureri groaznice în braţ, care în altă împrejurare i-ar fi smuls ţipete de durere. Dar acum de-abia le simţea. Bucuria era prea mare… El căzuse deasupra lui Chalais şi continua să-l strângă într-o furioasă îmbrăţişare. Când constă că Chalais nu mai mişca deloc, o îngrijorare teribilă îl cuprinse. El mormăi confuz:

— Aport? Ah! duce, asta ar fi într-adevăr îngrozitor… Nu, nu… nu se poate să moară aşa!

În genunchi el îşi aşeză capul pe pieptul lui Chalais şi apoi râse încet: inima îi bătea!

— Bun! Are să-şi revină!…

El deschise coburile de la şaua calului său şi scoase dinăuntru

o funie de ştreang, pe care orice călăreţ o poartă cu el la drum, servind pentru a lega calul când i se scoate căpăstrul. Această funie el o tăie în două cu pumnalul şi legă solid de tot, întâi mâinile, apoi picioarele lui Chalais. Atunci îşi adună puterile, încordă voinţa şi muşchii şi-l rezemă de calul lui şi, puţin câte puţin, îl ridică... În sfârşit, reuşi să-l ridice în braţe pe rănit, îl aşeză în picioare ţinându-l îmbrăţişat, îl aşeză de-a curmezişul şeii. Apoi luă calul de dârlogi şi cu un pas aspru, cu inima zbătându-i-se, cu privirea însângerată porni în marş spre Beaugency.

La Beaugency totul dormea.

Pe vremea aceea era un orăşel mic, care avea importanţă numai prin poziţia lui. Se putea bea colo un vin alb care avea o reputaţie frumoasă şi pe care de altfel o merita. Aşadar, Beaugency era copios înzestrat cu ofiţeri regali, ofiţeri magistraţi, ofiţeri de poliţie, comisari ai Majestăţii Sale; Louvigni nu avea decât să le predea pur şi simplu prizonierul lui. Dar dacă îi venise şi ideea aceasta, o respinse cu putere. El mormăia:

— Nu există decât un singur om capabil să-l aresteze pe Chalais: eu. Nu există decât un singur om capabil să-l păzească până în ziua când se va ridica eşafodul: eu.

Astfel, Louvigni, care se făcuse zbir, avea să devină acum şi temnicer. El văzu un han, modest, care îi păru destul de singuratic. Firma era încântătoare şi reprezenta un cupidon bucălat, încordându-şi arcul „La zeul amor”. Hanul era o casă masivă, pătrată, unde apărarea avea să-i fie uşoară.

Atunci, începu să facă gălăgie la poartă; în sfârşit, când hangiul deschise, Louvigni îi dădu ordin să-l ajute să transporte rănitul. Hangiul observă funiile ce legau mâinile şi picioarele lui Chalais, care era tot leşinat; dar prudent, îşi păstră gândurile pentru el. Zece minute mai târziu, Chalais era aşezat pe un pat, într-o cameră a cărei fereastră dădea spre stradă.

— Acum, spuse hangiul cumsecade, cu un surâs deschis, acum, când amicul dumneavoastră e aranjat, să alegem o cameră pentru Senioria Voastră.

Louvigni, care îl contempla pe Chalais, se întoarse atunci şi spuse blând:

— Dragul meu prieten, cum te numeşti?

Hangiul se înclină:

— Panard, Monseniore. Panard, împreună cu soţia mea şi servitoarea, în serviciul dumneavoastră şi în serviciul domnului, prietenul dumneavoastră. Văd ce s-a întâmplat. Fără îndoială că prietenul dumneavoastră trebuie să fi fost atacat de tâlhari de drumul mare. Fără îndoială că l-au legat, ca să-l jefuiască mai bine; în sfârşit, nu mai rămâne nici o îndoială că Senioria Voastră a sosit la timp pentru a-l scăpa pe nenorocitul gentilom!

Şi văzând că Louvigni tăcea:

— Atunci, am să vă arăt o cameră şi apoi mă duc să-l caut pe chirurg…

— Nu. Eu mă instalez aici. Aici e camera mea, înţelegi?

— Prea bine. Voiţi să vă îngrijiţi prietenul, nu-i aşa?

— Aşa e, spuse Louvigni foarte încet.

Hangiul se uită chiorâş spre funii şi se scărpină în cap. El întrezărea ceva necurat.

— Domnule gentilom, spuse el, dacă am începe prin a-l dezlega pe amicul dumneavoastră?

Şi Panard se apropie, dornic de a-şi arăta zelul. El făcu doar doi paşi spre pat şi se dădu patru înapoi: Louvigni îl aruncase acolo cu un brânci, Panard îşi ridică privirea şi văzu o privire înflăcărată care îl făcu să se înfioare…

— Bine, bine, clănţăni din dinţi bietul om. Mă duc să aduc chirurgul.

— Du-te şi-mi caută fierarul, spuse Louvigni.

Hangiul rămase nemişcat de mirare. Fierarul! Ce să facă?

— Dragul meu prieten, spuse Louvigni reluându-şi toată blândeţea. Ştii să citeşti?

— Puţin, domnule gentilom.

Louvigni scoase un pergament de sub pieptarul său, îl desfăcu, îl aşeză pe masă lângă făclie şi spuse:

— Aşa puţin cum ştii tu să citeşti, tot ai să poţi să descifrezi asta…

Hangiul se apropie. Fără îndoială că citea mai bine de cum pretindea, căci se învineţi la faţă. După ce termină de citit, murmură:

— Aşadar, gentilomul acesta ar fi contele de Chalais?

— Da, spuse Louvigni.

— Şi în cazul acesta, dumneavoastră sunteţi domnul cavaler de Louvigni?

— Da. Înţelegi acum, nu-i aşa? Pentru motive cunoscute

numai de Eminenţa Sa, eu vreau să-l ţin aici pe prizonier timp de câteva zile. Tu ţii la capul tău, dragul meu?

— Eu?… Dar, da… Nu… Adică, cum doreşte Eminenţa Sa.

— Foarte bine. Dacă ţii la capul tău, te sfătuiesc să nu sufli un cuvânt la nimeni în hanul ăsta. Dacă, dimpotrivă, îţi convine să-ţi pui cravată de cânepă e foarte uşor, n-ai decât să povesteşti că Chalais şi Louvigni sunt la tine în casă.

— Prefer să tac, spuse hangiul, care nu era lipsit de bun-simţ.

— Acum, du-te şi-mi caută un fierar; să vină cu o duzină de fiare solide şi câteva zăvoare puternice.

Jupânul Panard fugi ca vântul. Vederea sigiliului Eminenţei Sale evocase în el viziunea spânzurătorii şi asta îi dădea aripi la picioare.

Când Chalais îşi veni în fire, el rămase câteva minute cu trupul zdrobit, căutând să-şi adune amintirile. El încercă să facă o mişcare şi văzu că nu-şi putea mişca nici mâinile, nici picioarele! Atunci, uşurel, întredeschise pleoapele. Văzu o cameră iluminată de o licărire pâlpâitoare, o fereastră deschisă; în picioare, pe pervazul ferestrei, o fiinţă ciudată, un om complet negru, cum i se părea, care se ocupa cu o lucrare foarte ciudată.

— Drace, murmură în sine, e un fierar care instalează gratii la fereastră… Ah! Uite că a terminat, frumoase gratii, pe legea mea… Nu se găsesc mai bune ca astea nici la Bastilia.

Chalais făcu un efort şi reuşi să-şi ridice puţin capul; văzu atunci că avea mâinile legate. Asta îi pricinui o spaimă nespusă, dar aproape imediat căzu într-un somn greu. Când se deşteptă, era ziuă; o febră arzătoare îl rodea. El încercă să se scoale, dar nu reuşi. Totuşi, nici mâinile şi nici picioarele nu-i mai erau legate. Era dezbrăcat, culcat în pat. O clipă el se întrebă: „De ce mi-e capul îmbrobodit cu albituri?” Apoi murmură:

— De băut…

O umbră se aşeză între el şi lumina zilei. O voce îi spuse:

— Poftim, Chalais, bea…

El deschise ochii şi văzu pe cineva aplecat deasupra lui, care îi ducea ceaşca la buze. În aceeaşi clipă, amintirile îi năvăliră în minte. El răcni:

— Louvigni!…

— Bea odată, făcu Louvigni nepăsător.

Chalais făcu un efort nesăbuit ca să se scoale, să se năpustească să sară de gâtul inamicului lui, dar căzu la loc,

greoi; i se păru că niciodată nu va mai putea să ajungă să ridice greutatea enormă a capului său.

— Haide, făcu Louvigni liniştit, potoleşte-te. Dacă ai să te mişti prea mult, asta ar putea să-ţi întârzie vindecarea. Ori acum ai vreo zece zile, cel puţin, pentru asta Şi asta e deja prea mult, înţelegi?…

Chalais scoase un horcăit, de disperare. Louvigni reluă:

— Înţelegi cât voi avea de suferit aşteptând momentul în care voi putea să te dau pe mâna cardinalului? Eu unul ţin să te predau în buna stare. Aşadar, calmează-te, sau voi fi nevoit să-ţi leg iarăşi mâinile şi picioarele. Haide, bea, lasă-mă să te vindec şi îţi jur că niciodată un rănit nu va fi fost mai bine îngrijit ca tine…

Chalais nu putu auzi mai mult de atât, căci din nou îşi pierduse cunoştinţa.

Capitolul XLVIII – EVOLUŢIILE LUI RASCASSE

LOUVIGNI ARUNCĂ asupra rivalului său învins o nespusă privire de blândeţe funestă şi ieşi încuind uşa de două ori cu cheia. El coborî în sala hanului pentru a lua ceva de mâncare, căci simţea o foame grozavă. Când intră în sală, îl văzu pe jupân Panard foarte agitat, dând ordine nevestei sale, şi pe singura servitoare, nu mai puţin agitată, care se ducea şi se întorcea cu iuţeală. În bucătărie, coana Panard trântea oalele. Toată mişcarea aceasta era pentru a servi un voiajor, care se instalase la una din mesele din salon. Era singur. Dar făcea un zgomot cât patru, striga, tuna, bătea cu pumnii în masă, se purta ca un mare senior a cărui pungă e plină.

„Eu cunosc figura asta, îşi spuse Louvigni intrând. Ei, da, drace, e jupân Rascasse, spionul preferat al cardinalului. O fi venind aici ca să mă spioneze?

— Caraghiosule! Mocofanule! Păcătos de hangiu! strigă Rascasse. Ah! Dacă Eminenţa Sa ar putea să vadă ce mâncare mizerabilă îndrăzneşti să-i oferi ambasadorului său!

— Un ambasador al cardinalului! gemu Panard. Vă rog să aveţi un pic de răbdare, Monseniore, puiul are să fie fript într-o clipită.

— Să se grăbească odată! Mii de tunete! Tronul lui Irod! Eu n-

am obiceiul să aştept atâta!

Rascasse rostogolea nişte ochi turbaţi. Se amuza grozav. Jubila şi mormăia, îşi spunea: „Ce uşor e să faci pe marele senior! Ah! Dacă ar fi fost Corignan aici! Bucuria mea ar fi fost completă, dacă la-ş fi avut să-l strivesc cu gloria mea”

Louvigni înaintă spre Rascasse se înfipse în faţa lui şi spuse:

— Mă recunoaşteţi?

— Domnul de Louvigni! bâlbâi Rascasse.

Într-o clipă se ridică în picioare, salutând, bodogănind tot felul de formule de respect.

— Oho! îşi spuse Panard, mi se pare că domnul ambasador se face foarte umil! Ce-o fi însemnând asta? Măcar o avea bani?

Louvigni privea fix spre Rascasse:

— Când trebuie să-l revedeţi pe Eminenţa Sa? întrebă el.

— Dar… de îndată ce… cât se poate de curând…

— Ei bine, spuse Louvigni, îi veţi spune.

— Ce să-i spun.

— Nimic! rosti el după o clipă de gândire. Şi-i întoarse spatele.

Rascasse atacă faimosul pui care făcuse adineauri subiectul vociferărilor sale şi începu să se gândească: „Cavalerul de Louvigni, la Beaugency!… Ce-o fi făcând aici?… Pe socoteala cui a plecat el în campanie?… Acum câteva zile era unul din credincioşii ducelui de Anjou… Atunci, ar însemna că după afacerea de la Fleury a… bun! Dar ce mă interesează pe mine Louvigni?”

Îşi termină masa fără a mai striga, ceea ce îl îngrijoră foarte mult pe jupân Panard, până în momentul când Rascasse îl chemă şi-i plăti fără să se tocmească; se părea că sacul pus de părintele Joseph în coburii de la şa, era de talie respectabilă. În timp ce plătea şi se arăta la fel de blând pe cât fusese de obraznic şi de arogant la început, Rascasse încercă să-l facă pe hangiu să vorbească. Dar Panard jura pe toţi zeii, că nu are nimic cu privire la domnul de Louvigni.

Atunci spionul se urcă din nou în şa şi ajunse în curând la Blois. Acolo se duse drept la hanul castelului, un han modest, frecventat de soldaţi care păzeau castelul.

Odată închis în camera lui, Rascasse îşi recapitulă situaţia: în fond, aflase veşti despre ducesă o singură dată, la Étampes. De acolo, nici un indiciu.

Rascasse se scărpină în vârful nasului. Apoi ieşi din casă ca

un om fără rost care vizitează un oraş străin; se plimbă, se învârti prin jurul catedralei şi în cele din urmă trecu podul peste Loire. Rascasse căută o idee. Sau mai curând, se învârtea de două ore în jurul unei idei care i se năzărise de la plecare. Ideea aceasta luase forma unui nume: Marchenoir…

Ce era acest Marchenoir?… Exista acolo, la câteva leghe de Blois, o pădure foarte frumoasă, care purta acest numele acesta. La miazăzi de această pădure se afla un târg mare numit Marchenoir, nu departe de şoseaua de la Châteaudun la Blois – şi Rascasse rumega următorul gând: „De ce să nu fie la Marchenoir, fiindcă acolo are ea un castel? De acolo, poate să se întâlnească cu domnul de Vendôme, dacă el e la Blois. Poate să fugă unde vrea la Blois, la Orléans, la Châteaudun, la Vendôme. Ba poate chiar să se refugieze şi în pădure. Dar dacă nu e la Marchenoir?"

Pătruns de această idee, Rascasse se întoarse la Blois, dădu fuga la han, încălecă şi o luă numaidecât pe drumul spre Marchenoir, unde ajunse cam pe la ora şapte seara. Aici se opri în faţa primei colibe şi se adresă unei sărmane, care îi ieşi în întâmpinare:

— Ascultă, femeie, spuse el, Dumnezeu să te binecuvânteze. Ia ţine mai întâi polişorul ăsta de aur.

Femeia din colibă luă polul şi murmură:

— Dumnezeu să vi-l înapoieze, domnule gentilom.

— Acum, ia spune-mi: există la Marchenoir un castel care aparţine nobilei ducese de Chevreuse?

— Un castel? Da, dacă doriţi dumneavoastră să-i spuneţi aşa. Dar e o casă de vânătoare, nici aşa de mare şi nici grozav de frumoasă, domnule gentilom. O puteţi găsi pe la jumătatea drumului spre pădure, pe dreapta.

— Şi casa aceasta, aparţine celei despre care am vorbit?

— Pe semne, fiindcă ea a venit aici acum cinci ani, pentru marile vânători de mistreţi; şi toată regiunea, de la Marchenoir până la Blois îşi aminteşte de ea.

— Şi de atunci? murmură Rascasse. Nu a mai venit pe aici?

— Niciodată, domnule gentilom. Casa e încuiată. Nu e nimeni acolo. Cresc buruienile în voia Domnului.

Lui Rascasse îi îngheţă spinarea.

— Poftim, n-am s-o găsesc!

Cu toate acestea, ca să-şi liniştească conştiinţa vru să vadă şi

casa de care era vorba. Atunci traversă târgul Marchenoir şi văzu marginea pădurii umbrită de întunericul ce începuse să se lase. Mergând la pas, aşa cam de un sfert de leghe, deodată, din dosul unui grup des de mesteceni de care trecuse, văzu casa pe care el o numise castel şi care nu era altceva decât un pavilion de vânătoare. Totul părea mort aici.

Obloanele solide erau închise şi pline de praf. Buruieni sălbatice creşteau în voie şi se căţărau asemeni unor stufişuri.

— Haidem! mormăi el, n-am ce căuta aici.

El îşi struni calul şi se întoarse iar la Marchenoir. Când ajunse la primele case, se făcuse noapte. Atunci, îşi amână întoarcerea la Blois pentru un timp mai potrivit şi se adresă unui ţăran, care şedea în pragul porţii ultimei case din Marchenoir, adică al celei mai apropiate case dinspre pădure. El angajase o conversaţie cu ţăranul, din care rezulta că, plătind un pol de şase lire pariziene, calul lui Rascasse avea să fie adăpostit în cursul nopţii în grajd, că Rascasse însuşi avea să fie culcat în pod, unde avea să aibă fânul ca saltea şi pelerina lui ca plapumă – şi că, afară de acestea, Rascasse avea să primească drept mâncare o omletă serioasă şi o ulcică de vin de regiune, în timp ce calul lui avea să fie cinstit cu o traistă de ovăz.

Acest program frumos se îndeplini punct cu punct. Aşadar, Rascasse, după ce îşi mâncă omleta, se pregăti să se caţere în podul grajdului cu ajutorul unei scări exterioare ale cărei picioare erau înfipte în bălegarul din curte şi al cărui capăt de sus ajungea până la o fereastră a podului Dar, ca un bun şi demn călăreţ ce era, el se duse mai întâi să se asigure că şi calul lui fusese bine găzduit şi dacă avea culcuş bun. În grajd se aflau două vaci, patru boi de muncă şi un cal, ceea ce arăta bunăstarea ţăranului care părea a fi dintre cei mai bogaţi. Calul lui Rascasse se afla alături de al stăpânului curţii şi terminase de ronţăit grăunţele. Mulţumit, Rascasse se urcă în pod.

Somnul nu-i veni aşa de repede cum sperase. Căldura cea mare din cursul zilei ar fi putut fi un motiv, dar mai ales şi imaginaţia spionului, care, orice ar fi fost, îşi aducea mereu gândurile în jurul ducesei, dispărută fără urmă. Cu toate acestea, după vreo oră, îşi simţi pleoapele îngreunându-se, când i se păru că aude un zgomot. Cineva bătea la poarta de-afară.

Rascasse era spion cu tot temperamentul lui. Nu putea fi nimic de spionat acolo, fără îndoială, dar în aceeaşi clipă se

simţi treaz de tot şi, aplecându-se pe deasupra ferestrei de la pod, trase cu urechea. Tot se mai auzeau ciocănituri, dar cu precauţie. În sfârşit, Rascasse auzi o fereastră deschizându-se şi cineva întrebând: „Cine e acolo?…”

— Marina! răspunse o voce, cât se putea de încetişor.

— Bine. Cobor acum!

— Şi eu! se gândi Rascasse palpitând. Marina, aici! Marina! Camerista blestematei de ducesă! Chiar aceea pe care eu n-am putut niciodată s-o seduc nici măcar prin mia de pistoli pe care i-o făcea cadou Eminenţa Sa!

În timp ce-şi cobea singur, Rascasse îşi potrivise spada, îşi aruncase pelerina pe umeri şi se coborî. Sala de la parter răspundea în curte printr-o fereastră cu geamuri. Uşa aceasta nu se închidea decât cu o simplă clanţă. Rascasse o întredeschise şi aşteptă. În curând se aprinse o lumină şi ţăranul apăru. El deschise în grabă poarta ce da în şosea şi o fată tânără apăru spunând veselă:

— Bună seara, tată Thibaut. Mereu solid şi iute?

— Hei! Aşadar, doamna ducesă, e iarăşi printre noi?

— Tăcere, tată Thibaut. Taci, spuse grav Marina. Doamna ducesă e fugită. Satana din Piaţa Regală, locţiitorul îmbrăcat în cardinal, vrea s-o omoare. Şi dumneata o poţi salva.

— Ei îi datorez totul, spuse Thibaut cu mâinile împreunate. Să-mi poruncească. Viaţa mea şi a lor mei îi aparţin.

— Bine. E vorba de dus o scrisoare, tată Thibaut. Chiar acum! spuse Marina.

— Şi unde?

— La Blois. La palatul domnului de Cheverny.

— Îl cunosc. Daţi-mi scrisoarea. Are să plece chiar acum. Eu am s-o duc.

— Gândeşte-te că trebuie să ajungem acolo cât mai repede!

— Roşcatul merge repede. E un animal minunat, cu picioare rezistente şi inima solidă. Trebuie să aduc şi răspuns?

— Chiar în noaptea asta. La pavilionul de vânătoare. Ai să baţi de două ori din palme şi ai să spui Chalais. Dacă nu are să-ţi deschidă, te întorci acasă şi aştepţi venirea mea, orice s-ar întâmpla.

Marina mai schimbă câteva cuvinte cu bunul ţăran, apoi o şterse.

Rascasse se repezi la grajd, unde nu rămase decât vreo

câteva secunde. Atunci s-ar fi putut auzi în tăcerea nopţii un nechezat de durere. Apoi o umbră se căţără cu iuţeală pe scară. Era Rascasse care se întorcea în camera lui de dormit, adică în pod. În timpul acesta tata Thibaut închise poarta. Apoi se îmbrăcă cu nişte haine pentru drum, fără a scula pe nimeni din casă. După aceea, se duse la grajd, de unde îl scoase pe Roşcatul, animalul acela care, după spusele lui, avea picioare rezistente şi inima solidă. Dar acum nu mai avea picioare – cel puţin nu mai avea picioare de fugă. Fapt e că şchiopăta teribil şi nu părea în stare să facă nici măcar douăzeci de paşi La lumină unei făclii pe care o aprinsese, Thibaut examină animalul şi nu descoperi nimic. Dar a doua zi, la lumina zilei, observă şi el mica rană: tendonul de la jaretul drept, tăiat…

Aşadar, tata Thibaut îşi vârî la loc în grajd calul ce şchiopăta şi rămase câteva minute zăpăcit de această nenorocire neprevăzută.

După ce trecură primele clipe, tata Thibaut ridică din umeri; privirea îi căzu pe calul lui Rascasse!…

El se înfioră de bucurie şi începu pe furiş să pună şaua pe calul lui Rascasse, pe care îl scoase de dârlogi în curte. Acolo se opri înspăimântat, văzându-l pe călătorul pe care-l credea culcat în pod, coborând cu neîndemânare scara.

— Uf! spuse Rascasse ajungând jos. Bine că am ajuns. Ei! dar ce dracu faci aici, dragă gazdă! m-ai deşteptat cu atâta zgomot! Poftim! Aşadar, vrei să faci o călătorie?

— Nu… adică… se bâlbâi omul.

— Oh! strigă deodată Rascasse, dar te-ai înşelat, dragă gazdă! Ai luat calul meu!… Pe legea mea, acum că l-ai înşeuat şi că nu m-ai lăsat nici să dorm, am să mă urc pe el să-mi continui drumul spre Châteaudun, aşa pe răcoarea nopţii… ziua e aşa, de cald!

Bietul ţăran rămase amuţit câteva clipe.

— Domnule, spuse el în momentul când Rascasse îşi ducea calul lângă un pietroi mare. Un cuvânt… dumneavoastră vă duceţi la Châteaudun?

— Şi de acolo la Chartres şi apoi la Paris.

— N-aţi voi să vă întârziaţi călătoria cu câteva ore? Să-mi împrumutaţi calul dumneavoastră până mâine dimineaţă?

— Să-mi întârzii călătoria, da, dragă gazdă. Dar ca să-ţi împrumut calul… niciodată. Valorează şaizeci de pistoli.

Thibaut avu o scurtă luptă sufletească, apoi spuse, palid de sacrificiul ce-l făcea

— Domnule, vă cumpăr calul dumneavoastră şi sunt gata să vă număr cei şaizeci de pistoli.

Rascasse îl admiră. Dar încălecând îi răspunse:

— Pe legea mea, nu. Eu nu sunt nici un gentilom şi nici un războinic. Eu sunt un simplu pălărier de pe strada Francs-Bourgeois, cu firma „La mielul Sfântului Ioan". Dar ce vreţi, eu ţin la bunul meu căluţ. Face parte din familie. Nevastă-mea mi-ar scoate ochii, dacă l-aş vinde. Îmi pare rău, gazdă... Adio şi mulţumesc pentru omletă.

— E un om cumsecade, îşi spune Thibaut. Domnule! strigă el cu o voce disperată.

Rascasse se opri. Palpita de emoţie.

— Domnule, spuse cu hotărâre Thibaut, nu voiţi nici să-mi împrumutaţi şi nici să-mi vindeţi animalul dumneavoastră?

— Nu. Cu nici un preţ... Adio!

— Aşteptaţi. Dar aţi spus că aţi consimţi să vă întârziaşi puţin călătoria.

— Ei, Doamne, da. Numai să pot pleca mâine dimineaţă mai departe.

— Mâine dimineaţă veţi putea pleca, domnule. Aţi consimţi dumneavoastră să salvaţi pe cineva care e în pericol de moarte?

— Ei, doar sunt creştin! Ce dracu! spuse Rascasse cu mândrie. Şi dacă nu e nici un risc...

— Nici unul. Nu trebuie decât să vă duceţi cu o scrisoare la Blois şi să-mi aduceţi mie răspunsul... Domnule, domnule! adaugă Thibaut, remarcând şovăiala lui Rascasse. Veţi fi răsplătit din belşug: am să ţin minte firma dumneavoastră şi am s-o comunic unui personaj foarte puternic...

— Şi spui că asta ar salva pe cineva de la moarte? reluă Rascasse.

— Da, domnule, vă jur!

Rascasse se luptă o clipă cu el însuşi. Apoi spuse cu un suspin:

— Să nu se spună că am lăsat să piară un creştin, pentru a scuti de câteva leghe în plus calul meu şi a mă scuti pe mine însumi de această oboseală. Ce trebuie să fac? adăugă Rascasse descălecând.

Asta era o adevărată minune: bunul pălărier uitase chiar că

era vorba să ducă o scrisoare la Blois!... Thibaut îi dădu scrisoarea copleşindu-l cu binecuvântări şi arătându-i cu exactitate unde se afla palatul de Cheverny.

Atunci, Rascasse se urcă din nou pe cal şi luă imediat drumul spre Blois. Inima îi sălta de bucurie. O aflase pe ducesa de Chevreuse şi, în timp ce galopa, îşi repeta cuvintele părintelui Joseph: „Să împiedici cu orice preţ ca ducesa să se întâlnească, cu Vendôme!” Visuri de avere şi de glorie îi chinuiau mintea-i şireată. Toată această măreţie în perspectivă îl făcu să izbucnească în râs; şi în concluzie, strigă.

— Popa are să fie zdrobit de lovitura asta!

El ajunse la Blois şi se duse ţintă la hanul lui. Acolo se închise în cameră, lăsându-şi calul aşa înşeuat în grajd. Liniştit, el rupse sigiliul scrisorii pe care trebuia s-o ducă la palatul de Cheverny.

Scrisoarea era astfel concepută:

„Mă aflu la Marchenoir.

E neapărată nevoie ca să vă văd cât se poate de curând. Vă aflaţi la Blois? De nu, Cheverny are să vă spună conţinutul acestor rânduri. Dacă sunteţi acolo, unde trebuie să vă întâlnească? Comunicaţi-i aceasta aducătorului, în care puteţi avea încredere. Unde e Chalais? Bietul Chalais! Cum să-l prevenim? Adio, vărul meu. Aştept cu nerăbdare întoarcerea mesagerului meu. Daţi veşti repede: am ceva nou în cap.

Maria”

După ce o citi, Rascasse se aşeză la masă şi scrise la rândul său:

„Prea Înalte Părinte,

A trebuit să cheltuiesc foarte mult ca să pot cumpăra câţiva valeţi. M-am bătut deja de două ori în duel şi sunt rănit la braţ. De altfel, viaţa mea vă aparţine; iar rana mea, deşi mă face să sufăr, nu mă împiedică de a acţiona. Am descoperit fiara pe urma căreia v-a plăcut să mă stârniţi. E cuibărită la trei sute de stânjeni de târgul Marchenoir, aproape de pădure, într-un pavilion de vânătoare. Am să intru în casă şi vă garantez că n-am s-o pierd din vedere. Ea caută să corespondeze cu personajele ilustre pe care dumneavoastră mi le-aţi arătat. Eu îi interceptez scrisorile. Vă rog cu umilinţă, Prea Înalte Părinte, de a binevoi să-mi umpleţi unele spărturi pe care a trebuit să le fac în sacul cu pistoli.

Monseniore, rămân al Înălţimii Voastre prea umilul, prea devotatul şi, îndrăznesc s-o spun, prea îndemânaticul servitor.

Rascasse”

Micul spion reciti cu satisfacţie această curioasă scrisoare.

— Am spus totul în ea, făcu el foarte vesel. Cred că rana are să facă mult efect, fără a mai conta pe descoperirea nobilei doamne.

Rascasse părăsi hanul pe la miezul nopţii şi alergă pe jos până la castel, unde făcu atâta gălăgie în faţa porţii, încât i se deschise şi fu dus în camera de gardă. Acolo, el ceru ca să fie sculat din somn imediat guvernatorul castelului, care, aflând că era în curte un mesager al cardinalului, se grăbi să se coboare. Rascasse îi vârî sub nas un pergament pe care îl găsise gata pregătit în coburii de la şa, alături de faimosul sac cu bani.

— E în regulă, spuse aspru guvernatorul după ce îl citi. Ce vă trebuie?

— Un călăreţ care să ducă imediat această scrisoare la Paris, spuse Rascasse ridicându-se în vârful picioarelor. Şi să se grăbească!

— Un mesager pentru Paris! ordonă guvernatorul.

Şi întoarse spatele lui Rascasse. Zece minute mai târziu, un călăreţ gonea ca vântul, ducând cu el scrisoarea pe care Rascasse o scrisese. Cât despre aceea a ducesei, spionul o îndoise cu grijă şi o ascunse într-un buzunar al pieptarului său, din piele de bivol. De acolo, el alergă la Hanul Castelului, îşi luă calul şi se repezi spre palatul de Cheverny, pe care îl cunoştea foarte bine, întrucât acesta fusese multă vreme palatul guvernământului, cât timp domnul de Cheverny fusese guvernatorul provinciei. Acolo, altă gălăgie, aşa de puternică, că în cele din urmă, un elveţian măreţ şi roşcovan îi deschise şi îl pofti înăuntru. Rascasse, ceru să fie condus la domnul de Cheverny. Şi cum elveţianul ezita, el adăugă că venise până acolo în cea mai mare goană, cu o ştire din partea ducesei de Chevreuse.

Imediat, Rascasse fu dus în faţa unui tânăr gentilom, văr cu fostul guvernator care era gata de plecare, poate chiar că plecase, pentru a nu fi amestecat în încurcăturile ce se făceau. Dar Cheverny, la plecare, pusese la dispoziţia fiilor Gabriellei de Estrées, palatul lui de la Blois şi frumosul castel pe care îl

stăpânea lângă Vendôme… Aşadar, vărul îl reprezenta pe Cheverny. Acesta era vicontele de Droue, de douăzeci şi doi de ani, care era şi el mai mult sau mai puţin aprins după frumoasa sirenă, ce era ducesa de Chevreuse şi făcea şi el parte din conspiraţia împotriva lui Richelieu.

— Domnule, spuse politicos gentilomul, văzând că Rascasse purta spadă, deci nu era vreun servitor, – eu sunt vicontele de Droue şi îl înlocuiesc pe Cheverny, care e plecat.

— Domnule viconte, spuse Rascasse cu îndrăzneală, aşadar, sunteţi omul de încredere al doamnei ducese.

— Da, făcu Vicontele luându-şi o poziţie semeaţă, aşadar, sunteţi însărcinat cu un mesaj? Daţi-mi-l.

— Mesaj verbal, domnule viconte. Doamna ducesă s-a oprit la patru leghe de Blois…

— Unde? făcu repede tânărul.

— Doamna ducesă a uitat să mă autorizeze să vă spun şi asta, răspunse Rascasse.

Vicontele păru să aprecieze răspunsul şi cu un ton binevoitor i se adresă iar:

— Bine, prietene. Acum spuneţi-mi mesajul dumneavoastră. Poţi vorbi cu toată încrederea, adăugă el remarcând admirabila şovăială pe care o arăta Rascasse.

— Ei bine, domnule viconte, doamna ducesă întreabă unde trebuie să se întâlnească cu Monseniorul de Vendôme, întrucât doreşte foarte mult să ocolească intrarea în Blois.

— Spune-i să se ferească de Blois, spuse repede gentilomul. Spune-i că ni s-a semnalat ieşirea unui spion al cardinalului, venit fără îndoială pentru a o pândi.

— Nu rămâne nici cea mai mică îndoială, spuse Rascasse. Îi voi repeta textual cuvintele dumneavoastră.

— Bine, adaugă-i că domnul duce de Vendôme o aşteaptă cu cea mai vie nerăbdare la castel din Cheverny.

— Castelul Cheverny. Prea bine, domnule viconte. Mâine va fi acolo. Dumnezeu să vă păzească, domnule viconte!

— Mulţumesc, bravul meu, spuse Droue; ia asta – adăugă el, oferind cinci-şase dubli pistoli lui Rascasse - şi spune-i că vicontele de Drouil va fi fericit s-o revadă şi să-şi pună spada la dispoziţia ei.

— Spada dumneavoastră la dispoziţie. Bine, făcu Rascasse luând piesele de aur.

Câteva minute mai târziu, Rascasse lua din nou drumul spre Castel, intra din nou şi punea să fie anunţat din nou guvernatorul; fără îndoială că pergamentul pe care îl citise acesta îşi avea importanţa lui, căci acesta nu şovăi o secundă să-l poftească din nou pe Rascasse.

— Ce mai vrei? se răsti el pentru a-şi salva demnitatea. Să ţi se taie urechile?

— Urechile mele? Sunt prea lungi, Monseniore, şi v-aţi pierde timpul. Îmi trebuie un alt curier pentru Paris.

Guvernatorul deschise fereastra camerei sale şi urlă:

— Un alt călăreţ, pentru Paris? Daţi-mi scrisoarea, adăugă el.

— Vreau să scriu acum, Monseniore, spuse Rascasse.

El scrise, într-adevăr, chiar la masa guvernatorului şi îşi sigilă epistola, care de data aceasta conţinea numai aceste cuvinte:

„Domnul de Vendôme e la castelul de Cheverny.
Rascasse”

În momentul când să-i scrie adresa, Rascasse şovăi un moment. Apoi, luând o hotărâre, scrise: Eminenţei Sale Monseniorul cardinal, duce de Richelieu, la Palatul Cardinal.

Guvernatorul privise cu uimire cum se instala spionul la masa lui şi se servea de hârtia şi de sigiliul lui, dar îşi păstră pentru el impresiile şi se mulţumi să bombăne aparte: „Cardinalul trebuie să fie un om de nimic, dacă dă el atâta autoritate zbirilor lui. Numai niţel să mai continue asta, şi am să scriu şi eu; dar Regelui, ca să-i cer să mă concedieze.

Şi după aceasta, domnul guvernator luă pana de care se servise Rascasse ca să scrie, o rupse cu furie şi o aruncă pe fereastra care rămăsese deschisă. Scrisoarea spionului fu înmânată mesagerului, care, gata echipat, aştepta în anticameră.

— Asta-i tot? se răsti guvernatorul.

— Da, Monseniore, Dumnezeu să vă păzească!

— Du-te la dracu! spuse guvernatorul deschizându-i uşa.

— La dracu? făcu Rascasse. Ah? Monseniore, gândiţi-vă că trebuie să mă duc de-a dreptul la Eminenţa Sa, care e tocmai inamicul diavolului!

Lăsându-l pe guvernator speriat şi îngrijorat, Rascasse, foarte mândru că a avut ultimul cuvânt faţă de un atât de puternic personaj coborî; încălecă şi ieşi din Blois.

Largile dâre luminoase ale zorilor ce se iveau, începuseră să albească orizontul, când Rascasse ajunse la Marchenoir. Acolo, el descălecă şi ocolind târgul şi trecând peste câmp, evită casa lui Thibaut. În sfârşit, ajungând în faţa pavilionului de vânătoare, el bătu de două ori din palme şi spuse: „Chalais!” Imediat se deschise unul din obloanele care păreau închise de ani de zile. Rascasse îşi legă calul de trunchiul unui arbust şi căuta prin coburi.

— Dumneata eşti, tată Thibaut? întrebă o voce.

— Da. Grăbiţi-vă, murmură Rascasse.

Marina întredeschise uşa; în aceeaşi clipă ea rămase împietrită: la două degete de faţa ei drăguţă era gura unui pistol, gata să scuipe moartea.

— Un cuvânt, spuse Rascasse, o mişcare şi trag! zău aşa!

Nu era nevoie nici de atâta lucru ca s-o sufoce pe subreta care se clătina, dârdâind şi căscase nişte ochi rătăciţi de groază.

— Micuţa mea, reluă spionul, nu vreau să-ţi fac nici un rău – nici ţie nici stăpânei tale; din contră, am venit s-o scap. De aceea închide uşurel uşa, să stăm de vorbă.

Ţinută mereu sub ameninţarea pistolului, Marina ascultă. Atunci, Rascasse o împinse spre o odaie aranjată ca o bucătărie. Biata fată se trânti pe un scaun.

— Mă recunoşti? reluă Rascasse.

Marina făcu un semn că, într-adevăr, îl recunoştea pe spion.

— Linişteşte-te, reluă Rascasse. Altădată am încercat să te cumpăr pe socoteala stăpânului meu. Astăzi nu mai aparţin cardinalului şi am venit s-o salvez pe stăpâna ta. Unde e?

Marina ridică mâna spre tavan.

— E sus? spuse spionul. E singură?

— Da! făcu Marina într-un suflet.

Era primul cuvânt pe care îl rostea. Rascasse socoti atunci că Marina îşi revenea puţin câte puţin şi că, fără îndoială, avea să înceapă să ţipe. Se repezi asupra ei şi urmă o mică luptă, după care subreta amuţi, sub un căluş făcut dintr-o eşarfă. Apoi îi legă mâinile şi picioarele şi schiţând un gest protector şi binevoitor, îi spuse:

— Hai, hai, fără mânie şi fără frică. Totul are să meargă bine, copila mea, ţi-o promit…

El ieşi încuind uşa de două ori şi luând lumânarea cu el. Imediat după aceea se urcă pe scara ce ducea spre etaj. La a

doua treaptă, el aşeză făclia şi îşi şterse fruntea pe care îi şiroia o sudoare rece. Apoi deschise singur uşa ce dădea spre capul scării. Cum o deschise, strigă:

— Doamnă, vă rog să nu mă forţaţi să vă omor!

Ducesa era acolo, aşteptând ca Marina să i-l aducă pe Thibaut. În momentul când se deschidea uşa, ea scria. Auzind zgomotul, ea se întoarse şi-l văzu pe spion, care după ce îşi aruncase ameninţarea, îndreptă spre ea pistolul. Ducesa împinse scaunul pe care stătea şi, roşie de indignare, se îndreptă spre Rascasse. Ea mergea fără grabă, superbă, cu ochii aţintiţi asupra lui Rascasse, cu buzele tremurând:

— Haide, dar, mitocane! Stăpânul tău şi-a pierdut capul, dacă a ajuns să pună să fie ameninţată cu moartea o doamnă de Rohan-Montbazon!

— Doamnă, spuse repede Rascasse, încă un pas şi trag! De altfel, mai bine un glonţ de pistol, decât securea călăului!

Şi la acest cuvânt, Rascasse întinse braţul. Ducesa se dădu înapoi galbenă ca o moartă. Nu în faţa pistolului se dădu înapoi, ci în faţa groaznicului cuvânt al lui Rascasse.

— Securea călăului! Pe mine! mugi ea.

— Ei, doamnă! E drept că sunteţi Rohan-Montbazon, dar aţi complotat împotriva vieţii cardinalului. Haideţi, doamnă! aţi jucat la Fleury o partidă pe care aţi pierdut-o. Acum resemnaţi-vă să plătiţi. Am unsprezece oameni cu mine, doamnă.

— Ce voieşti? bâlbâi ducesa ale cărei gânduri se întunecau în faţa a tot ce se petrecea.

— Să vă salvez, poate, doamnă! spuse Rascasse, care în afacerea asta se dovedi mult superior. Vă arestez, doamnă, în numele regelui de la care am mandatul acesta! dar arestându-vă, poate că vă dau şi singura posibilitate care vă mai rămâne, de a face pace cu cardinalul.

— Niciodată! spuse Maria de Chevreuse cu sălbatică hotărâre.

— Dacă nu cu Eminenţa Sa, spuse spionul, cel puţin cu Majestatea Sa. Uitaţi, doamnă, eu nu sunt decât un biet om care e întrebuinţat la treburi josnice, ca aceea pe care o fac în acest moment. Ca să îndrăzneşti să ameninţi o Rohan-Montbazon, să îndrăzneşti să îndrepţi pistolul spre dânsa, să îndrăzneşti să-i spui că e arestată – ar trebui să fii Rascasse pentru aşa ceva!

Spionul pronunţă aceste cuvinte cu un ciudat amestec de mândrie şi de umilinţă. Mândria îi venea de la instinctul lui de

câine de vânătoare. Umilinţa îi venea, poate, de la scurta lui apropiere de Mauluys şi de Trencavel. El continuă:

— Eu sunt un om prea neînsemnat, dar cunosc toate dedesubturile acestor timpuri. Voiţi să vă spun unde sunt ai dumneavoastră.? Ascultaţi, doamnă: Monseniorul, ducele de Anjou, în curând are să se numească duce de Orléans…

— Niciodată, răspunse ducesa fără să-şi dea seama că deja începuse să stea la discuţie cu Rascasse. Niciodată! Delfinul, nu se va căsători cu domnişoara de Montpensier…

— S-a supus, doamnă. Ce interes aş avea să mint? El şi-a cerşit iertarea şi uitaţi, doamnă ce a spus: „Dacă ducesa a fugit din Paris, va fi găsită fie la târgul Marchenoir, fie la castelul Cheverny.”

— Castelul de Cheverny, murmură ducesa copleşită de un gând de îngrijorare.

— Da, doamnă, castelul de Cheverny, în care, la ora la care vorbesc, oamenii lui de Vendôme şi Bourbon sunt înconjuraţi de un roi de soldaţi, aşa cum şi acest pavilion e înconjurat de un roi de poliţişti.

Ducesa aruncă în jurul ei o privire plină de blesteme, apoi murmură:

— Ei bine, domnule, mă predau!

Rascasse îşi puse pistolul în centură.

„Ah! Corignan, strigă el în gând, îmbătat de triumful lui, ce ai zice tu, popă, dacă m-ai vedea într-un astfel de moment?”

— Puteţi să-mi spuneţi ce s-a întâmplat cu ceilalţi seniori compromişi în afacerea asta?

— Da, doamnă, vă voi spune imediat. De trei zile se fac percheziţii în mai mult de douăzeci de palate din Paris. Mai mult de două sute de ordine de arestare au fost trimise guvernatorilor provinciilor, mai cu seamă la Toursine şi în Anjou. În sfârşit, o armată întreagă se pregăteşte să se îndrepte spre Nantes.

Ducesa era zdrobită. De altfel, trebuie să adăugăm că aceste informaţii ajunseseră la urechea lui Rascasse în timpul drumului său şi erau în întregime adevărate.

— Puteţi să precizaţi? spuse ducesa. Ce s-a întâmplat, de pildă, cu domnul de Bouteville?

— La Bastilia, doamnă!

— Şi domnul de Beuvron?

— Mort, doamnă!

Ducesa era albă ca varul. Un nume îi flutură pe buze şi nu îndrăznea!… Rascasse nu o pierdea din ochi. În clipa aceea deveni genial. El spuse cu nepăsare:

— Unul singur a scăpat până acum de toate căutările.

— Şi cine e? gâfâi Maria de Chevreuse.

— E domnul conte de Chalais.

Ducesa de Chevreuse îşi lăsă capul în piept; două lacrimi fierbinţi, lacrimi de bucurie şi de disperare se prelinseră pe obrajii ei. Încetişor, ea murmură:

— Vă mulţumesc, domnule.

Mulţumiri lui Rascasse! El se ridică mai mult ca oricând pe vârful picioarelor şi de data aceasta poate că avea şi dreptul.

— Cum aţi descoperit ascunzătoarea mea de aici? reluă ducesa să mai spună ceva.

— O Doamne, foarte simplu, doamnă. Mi-am instalat toţi oamenii în diferite colibe din acest sat. Unul din ei, ascuns la un om cumsecade, numit… pe legea mea, i-am uitat numele… a da, numit tata Thibaut...

— Nu i s-a întâmplat nimic acestui servitor credincios? Domnule, dacă aveţi inimă…

— Vai, doamnă, liniştiţi-vă! De altfel ar fi fost de ajuns ca dumneavoastră să-mi fi dat ordin ca viaţa, bunurile şi libertatea acestui om cumsecade Thibaut să fie respectate.

— Mulţumesc, domnule! repetă ducesa.

Rascasse mergea din triumf în triumf. El îşi termina în modul cel mai elocvent treaba de a fi reuşit s-o convingă pe ducesă, dacă ea ar mai fi avut cumva vreo îndoială. Dar cum s-ar fi putut ea îndoi că pavilionul nu era înconjurat de poliţişti şi că Rascasse era singur?

— Doamnă, completă micul spion, eu v-aş fi foarte recunoscător dacă aţi mărturisi şi dumneavoastră că m-am purtat cu dumneavoastră atât de cinstit, cât mi-a fost în putinţa. Doamnă, am să-mi împing respectul până acolo încât am să-mi las oamenii ascunşi pe aici primprejur. Nici lui Dumnezeu nu-i place ca o atât de ilustră persoană, să fie expusă neruşinatei curiozităţi. Dinspre partea dumneavoastră, doamnă, vă rog să-mi faceţi posibil acest respect, abţinându-vă de orice tentativă zadarnică de fugă. Mă cutremur la gândul că labele grosolane ale acestor mitocani, ar putea să se aşeze pe nobilii

dumneavoastră umeri…

— N-am să încerc nimic, spuse ducesa semeaţă. Vă rog să ieşiţi!

Rascasse salută adânc şi ascultă. El coborî şi se opri în pragul uşii, scărpinându-se în vârful nasului şi privind spre lumina zilei, care începuse să crească.

— Jos, mica servitoare, ce-i drept, legată solid; sus, stăpâna îmblânzită bine, iar e drept. Nu interesează: acum începe ce e mai greu. Cum dracu să fac să le păzesc singur pe aceste două turbate?

Capitolul XLIX – CUVÂNTUL REGAL

ACUM, E NECESAR SĂ VEDEM ce s-a întâmplat cu cei doi mesageri ai lui Rascasse: unul trimis la părintele Joseph, relativ la ducesa de Chevreuse; celălalt trimis la cardinal, pentru a-l încunoştinţa că ducele de Vendôme se refugiase în castelul Cheverny. Aceşti doi călători goneau spre Paris; numai că primul o luase prin Chartres şi doilea prin Orléans: simplă chestie de gust, ambele drumuri fiind la fel de lungi. De asemenea şi chestie de destin, mai ales de destin.

Se întâmplă că primul (însărcinat să-i ducă scrisoarea părintelui Joseph) avu de străbătut o pădure. El făcuse un popas foarte lung şi greu, când răsună o împuşcătură, un glonţ şuieră prin aer şi-l lovi în cap. Bietul băiat se rostogoli din şa, avu două-trei zvâcnituri pe iarba de pe marginea drumului plină de rouă şi de parfumul frunzelor; apoi se linişti pentru totdeauna. Atunci, apărură trei-patru bandiţi de codru, cu pumnale în mâini. Într-o clipă, mesagerul fu jefuit: bani, hârtii, haine, totul îi fu luat şi tâlharii dispărură, luând şi calul cu ei. De aceea, scrisoarea lui Rascasse nu mai ajunse niciodată la destinaţia ei.

Celălalt călăreţ era trimis la „Eminenţa Sa Monseniorul cardinal de Richelieu” şi mesajul purta un singur rând al lui Rascasse, rând care valora – ce-i drept, – cât un discurs întreg. Aşadar, acest călăreţ trecu prin Orléans. Era un vlăjgan solid, îmbătrânit pe cal, deja încărunţit, nemaiavând la ce ţine în lumea aceasta. Fiindcă era drumeţ vechi, care nu prea se da în vânt după astfel de chestii, el nu făcu popasuri forţate, spunându-şi că scrisoarea are să ajungă odată la destinaţie, aşa

că se opri destul de des, goli nenumărate ulcele de vin prin toate cârciumile ce le întâlni în drum şi ajunse în sfârşit la Paris cu două zile după plecarea Eminenţei Sale şi a Regelui. Atunci, caraghiosul începu să înjure, să blesteme, să tune şi să fulgere, trimiţându-l la dracu pe cardinal, toate acestea spunându-şi-le lui, de bună seamă. Şi asta numai, fiindcă era nevoit ca după o odihnă de două ore să încalece pe un cal şi să alerge după Eminenţa Sa dar de data aceasta în goana mare. Aţi văzut că Richelieu, ajungând la Chartres, îl convinsese pe Ludovic al XIII-lea să plece numaidecât înainte, spre Blois şi spre Nantes. Aşadar, lăsându-şi mica armată să-şi continue popasurile liniştite, regele, escortat de muşchetarii lui cenuşii şi de muşchetarii negrii, luase drumul spre Blois. Bineînţeles că ducele de Anjou şi Curtea îl întovărăşeau. S-au oprit o zi la Châteaudun, atât pentru a odihni caii, cât şi pentru a primi rapoartele unor puzderii de spioni cu care Richelieu umpluse regiunea.

A doua zi, după ce au şovăit toată dimineaţa, şi-au reluat drumul, coborând spre Blois, mergând pe la marginea occidentală a pădurii de la Marchenoir. Spre seară ajungeau la Blois. Avuseseră până atunci opriri bruşte, plecări rapide din loc în loc şi poate chiar, de două-trei ori, gânduri de întoarcere spre Paris. Adevărul e că Richelieu, ros de îngrijorare, tremura pentru pielea lui: Chalais era prin regiunile acelea, liber; Vendôme şi Marele Stareţ îi scăpaseră; în spatele lui, la Paris, se afla Annaïs de Lespars; Ducesa de Chevreuse probabil dădea târcoale pe acolo, pe undeva… Lui Richelieu îi era frică şi părintele Joseph nu era cu el...

În seara acelei zile ridicară corturile în jurul unui cătun numit La Madeleine, ce se găsea numai la o leghe depărtare de Marchenoir… Într-un galop, Rascasse ar fi putut să ajungă la cardinal!…

După sfatul ce se ţinu sub cortul regal, Richelieu se retrase pentru ca să lucreze, adică să scrie scrisori. La fiecare moment plecau ştafete în toate părţile. La fiecare minut soseau spioni de pretutindeni. Toate rapoartele lor erau seci. Nu se ştia nimic nici despre ducesă, nici despre Vendôme şi fratele lui, nici despre Chalais – nimic! Se lăsase demult noaptea asupra taberei lor.

„Dacă-l prind pe Vendôme, sunt scăpat, se gândea Richelieu. El e adevăratul şef. În jurul lui se îngrămădeau urile răspândite

şi se cristalizau ambiţiile. Oh! Dacă l-aş găsi pe omul acesta!… Dar cine să-l găsească? Unde o fi? Blestemată să fie acesta Annaïs care a făcut să fie prevenit la timp!… Dacă am să mor înaintea ei, aş dori aceasta… Şi mi-a spus-o, adăugă el înfiorându-se: „moartea veghează!”

— Un mesager pentru Eminenţa Sa! strigă o voce.

Cardinalul dădu ordin şi imediat mesagerul intră în cort. Avea o eşarfă roşu cu albastru.

— Uniforma cavaleriei uşoare de la Royal-Vendôm! Vii de la Blois? exclamă cardinalul.

— Trecând prin Paris, în goană după Eminenţa Voastră.

Cardinalul citi depeşa de un singur rând, trimisă de Rascasse şi se îngălbeni. O clipă mâinile i se frământară, apoi un surâs teribil îi zburli mustaţa de felină şi aruncă o pungă mesagerului, care plecă strigând: „Trăiască Eminenţa Sa!”

— Rascasse! murmură cardinalul. Şi eu pusesem să-l omoare! … În mod hotărât, părintele Joseph se pricepe la oameni. Acesta-i un om preţios. Are să fie răsplătit din plin… chit că mai târziu are să fie spânzurat.

Cardinalul se frământa din plin, prins de una din acele bucurii funeste, care la el se oglindeau totdeauna printr-un ordin sângeros, se înfăşură în pelerina lui şi se îndreptă spre cortul regal, pe care flutura o eşarfă albă, presărată cu crini de argint

— Sire, spuse Richelieu intrând, principalul răzvrătit e al nostru acum.

— Vendôme? exclamă Regele.

— Da Sire: se află la castelul Cheverny.

— La câteva leghe de aici?

— Da, Sire.

Ludovic al XIII-lea făcu agitat câţiva paşi prin cort. Şi primul lui gând, plin de rafinată răzbunare, a fost:

— Trebuie să-l deşteptăm pe bunul meu frate Gaston, pentru aduce la cunoştinţă vestea cea bună.

— Ba să ne ferim de aceasta, Sire! spuse repede Richelieu. Trebuie să ne luăm măsurile necesare ca să-l prindem pe domnul de Vendôme şi pe fratele lui.

— La naiba, măsura e gata luată. Am să pun să se sune înhămarea şi în zorii zile plecăm la Cheverny, unde voi intra ca un stăpân şi spune să aresteze pe toţi complotiştii!

— Pe nimeni Sire! nu vom prinde pe nimeni!

— Şi de ce dracu nu?

— Fiindcă nu vom mai găsi pe nimeni, Sire! Crede Majestatea Voastră că Vendôme nu are spioni cu care să umble pe aici? Lăsaţi-mă pe mine să lucrez, Sire. Nu la Cheverny are să aibă loc arestarea, ci chiar aici.

— Ei bine, fă-o atunci, domnule. Prin aceasta, dumneavoastră veţi veghea odată mai mult asupra liniştii mele şi asupra destinelor regatului meu.

Richelieu se înclină cu un respect exagerat în faţa acestui biet rege; apoi întorcându-se în cortul lui, ceru să i se aducă doi-trei spioni de-ai lui, dintre cei mai îndemânateci. El scrise o scrisoare scurtă, pe care i-o încredinţă unuia din ei, căruia îi dădu şi instrucţiuni aparte.

Spionii plecară. În curând, totul dormea în tabăra muşchetarilor.

Iată care erau cele câteva rânduri pe care le conţinea scrisoarea încredinţată de Richelieu unuia din spionii săi:

„Puteţi avea toată încrederea în omul care vă va înmâna această scrisoare. Acest om, vă va vorbi în numele meu. Întăresc tot ce vă va spune acest om”

Scrisoarea era semnată cu un fel de monogramă incompletă: doi R spate în spate, uniţi printr-o trăsură de unire. Spionii călare pe cai foarte buni, zburau spre castelul de Cheverny. De dimineaţă, pe la ora nouă, doi dintre dânşii îşi reluau drumul spre tabăra regală: ştiau acum tot ce voiau să ştie, despre castelul de Cheverny: Vendôme şi Marele Stareţ erau acolo, împreună cu domnul de La Valette. În jurul lor, vreo cincizeci de seniori din regiune care alergaseră la chemarea lor. Toţi aveau două planuri proiectate. Primul consta în a răscula Bretagne şi a dezlănţui un război civil. Cel de al doilea, consta în a se refugia la La Rochete, să se unească acolo cu hughenoţii şi să aştepte ajutoare din Anglia. Iată veştile ce-i fură raportate lui Richelieu.

Şi erau adevărate. La castelul Cheverny, César de Vendôme asculta, însemna, aproba, promitea. Frigurile ambiţiei îl rodeau. Cât despre fratele lui, Marele Stareţ, dacă asculta totul cu atenţie, în schimb vorbea mult mai puţin şi cântărea totul mult mai mult. El era omul unei conspiraţii, unui duel, al unei acţiuni rapide şi decisive; dar războiul, cu încetineala lui, cu diferitele lui şanse de schimbare, cu succesele lui capricioase, îi surâdeau

prea puţin.

Tocmai în momentul acesta apăru un lacheu ca să anunţe că un burghez din Vendôme avea de spus ceva foarte important. Marele Stareţ puse să fie introdus burghezul într-o odaie mai îndepărtată, unde se duse şi el imediat.

— Ce aveţi să-mi spuneţi? întrebă el cu răceală.

— Monseniore, spuse omul, eu nu sunt un burghez din Vendôme, ci sunt unul din spionii ataşaţi serviciului Eminenţei Sale cardinalul de Richelieu. Puteţi pune să fiu ucis monseniore, dar dacă mor, nu veţi afla lucrurile interesante pe care vreau să vi le spun.

Anton de Bourbon ezită, sau se făcu că şovăie un moment, apoi spuse deodată:

— Vii din partea cardinalului?

Atunci spionul scoase din pieptar scrisoarea lui de acreditare şi punând un genunchi la pământ i-o prezentă Marelui Stareţ, care o citi imediat. Era palid de tot. O clipă el trase cu urechea la murmurul vocilor care ajungeau până la el: conspiratorii discutau cu violenţă despre moartea cardinalului! Şi el, unul din cei doi şefi, auzea fără îndoială o altă voce. Şi vocea aceasta era în el...

— Vorbeşte, spuse Anton de Bourbon. Ce ai să-mi spui?

— Nimic decât aceasta, monseniore: escorta Regală se află în tabăra în satul La Madeleine. Astă seară, Eminenţa Sa, întovărăşit numai de patru gărzi, va veni până la jumătatea drumului spre Vendôme. Cardinalul va fi la ora zece, în faţa satului Selommes. Eu sunt însărcinat să vă asigur, că nu se va încerca nimic împotriva dumneavoastră dacă veniţi şi dumneavoastră. Eminenţa Sa vrea să facă pace cu dumneavoastră, Monseniore. Ce trebuie să-i răspund?

— Cardinalul va fi escortat de patru gărzi?

— Da, monseniore.

— Ei bine, spune-i că voi veni singur.

Marele Stareţ era un om viteaz, un om cutezător. Ca să-şi rişte viaţa i se părea un lucru foarte natural. Aşadar, el se ţinu de cuvânt şi când se însera, încălecă pe cal, neîntovărăşit de nimeni, alergă la întâlnirea ce o acceptase. Cardinalul, îşi ţinu şi el cuvântul, de asemenea: veni numai cu patru gărzi. Cardinalul o porni pe drumul spre Vendôme. În spatele lui, la zece paşi veneau cei patru călăreţi. La două sute de paşi de ultima casă

din Selommes, Richelieu se opri. Aproape imediat, auzi înaintea lui nechezatul unui cal şi în curând, o umbră se profila pe drum. Era Marele Stareţ, Anton de Bourbon. Richelieu zâmbi.

— Haide, murmură el, cred că în mod hotărât părintele Joseph are dreptate să-i dispreţuiască pe oameni în general şi pe prinţi, în particular... E vorba să-l strivesc pe acesta, şi încă din prima lovitură!

Anton de Bourbon, se apropie, se opri la doi paşi de cardinal şi spuse:

— Iată-mă, gata a vă asculta domnule...

Cardinalul spuse:

— Sunt fericit de a vă vedea, domnule Mare Amiral...

Bourbon se clătină. Lovitura era tare. De multe ori loviturile norocului sunt mai greu de suportat decât ale catastrofelor. Mare amiral! Aceasta însemna că-i dădea o funcţie, care valora o mie două sute de lire! înseamnă că devenea o putere, în regat! însemna un post superior celui de conetabil (şef al armatei de uscat) şi pe care Richelieu însuşi nu îndrăznise să şi-o atribuie! El se clătină, cum spuneam, şi rămase un minut, înăbuşit de emoţie, Richelieu continuă:

— Veniţi-vă în fire şi spuneţi-mi dacă acest titlu de Mare Amiral, nu sună mai bine decât cel de Marele Stareţ ce vi se dă?

— Monseniore, spuse Anton de Bourbon, acest titlu nu e al meu.

— Va fi, de îndată ce îl veţi fi văzut pe Majestatea Sa. Dar fiţi atent. În schimbul acestui titlu, regele vă va cere supunerea deplină şi completă.

— Sunt gata să jur, spuse Anton de Bourbon.

— Atunci veniţi şi să dea Dumnezeu, ca pacea regatului să iasă din audienţa care vă va fi acordată!

Aceasta a fost totul. Anton de Bourbon, fusese cumpărat în două minute. Nu obiectase nimic, nu judecase nimic. Promisiunea de a-l face amiral, îl zdrobise. El se clătină, cum spuneam şi nu se gândi nici o secundă măcar că s-ar fi putut îndrepta spre o cursă. Ei porniră deci, călărind unul lângă altul, schimbând cuvinte cu sine însuşi...

Ajunseră în tabăra de la Madeleine. Desigur că Ludovic al XIII-lea primise şi acceptase instrucţiuni de la ministrul său. Era aproape ora unu, după miezul nopţii, când intră Richelieu în cortul regal, ţinându-l pe Marele Stareţ de mână şi spunând:

— Sire, iată unul din cei mai de seamă supuşi ai dumneavoastră şi dintre cei mai nobili prin naşterea şi sufletul său, care a venit să-l vadă pe Majestatea Voastră.

Anton de Bourbon se înclinase, nu ca un vinovat care cere iertare, ci ca un adversar care îşi salută egalul. Regele îl scrută o clipă cu privirea, apoi spuse:

— Vorbiţi, domnule, vă ascult!

— Sire, spuse Marele Stareţ ca un om sigur că toată scena aceea avea să se termine printr-o îmbrăţişare generală, rog pe Majestatea Voastră să creadă că nici fratele meu nici eu, nu am avut vreodată intenţia de a vă ofensa. Dacă s-au ridicat câteva resentimente între domnul cardinal şi noi, rog pe Eminenţa Sa să le uite, asigurându-l că nu va avea de aci înainte în noi, decât nişte entuziaşti adepţi ai politicii sale.

— În ceea ce mă priveşte pe mine, spuse Richelieu, totul e uitat, chiar şi numele de Fleury.

Marele Stareţ tresări şi păli, căci i se păruse că Richelieu aruncase într-un mod ciudat, acel nume de Fleury în discuţie. Regele, rămase câteva clipe în tăcere, apoi întrebă cu un ton glacial:

— Aşadar, domnule, îmi oferiţi supunerea dumneavoastră?

Printr-un sentiment foarte natural în fond, Marele Stareţ se asigură şi mai mult prin această răceală, care i se păru vrednică de crezare decât nişte protestări de prietenie.

— Da, Sire, răspunse el fără să şovăie. Supunere sinceră şi din toată inima.

— În ce condiţii? spuse Regele. Nu vă miraţi de întrebarea asta domnule, dar aşa rege cum sunt, îmi dau seama că un om ca dumneavoastră… în ce condiţii vă supuneţi?

Marele Stareţ strălucea de bucurie. Niciodată nu ar fi visat el, un astfel de triumf.

— Ah, Sire! spuse el, nu voi fi eu acela care să dictez condiţiile; domnul cardinal v-a spus: „Iată unul din cei mai de seamă supuşi.” Şi adaug: cel mai devotat.

— Da, spuse Ludovic al XIII-lea cu o încăpăţânare teribilă, dar la ce sumă vă estimaţi dumneavoastră acest devotament?

— Sire! bâlbâi Marele Stareţ devenind alb la faţă.

Cardinalul interveni:

— Sire, eu i-am strecurat un cuvânt domnului Mare Stareţ, cu privire la înalta şi nobila recompensă ce îi este destinată.

— Aha! făcu liniştit Ludovic al XIII-lea. În cazul acesta totul e în regulă.

— Ce noroc! se gândi Anton de Bourbon. Fără asta aş fi plecat de aici, fără a mai spune un cuvânt!

— Sire, rog pe Majestatea Voastră să creadă că sunt complet de acord cu domnul cardinal!

— Bine, bine. Atunci, de mâine vă veţi relua locul la Curtea mea!

— Îmi iau acest angajament, Sire.

— Da, dar vă angajaţi dumneavoastră să risipiţi şi adunarea aceea de corbi, din castelul de Cheverny? Asta e esenţialul, vedeţi dumneavoastră?

— Aceşti corbi, Majestate, nu cer altceva decât să moară pentru Majestatea Voastră şi pentru Eminenţa Sa. Fiindcă Regele doreşte aceasta, ei se vor întoarce toţi la domeniile lor chiar mâine dimineaţă.

— Aşa! exclamă Regele cu o extraordinară satisfacţie. Atunci mergi cu bine. Vă mulţumesc de cuvântul bun pe care-l veţi răspândi printre toţi aceşti gentilomi loiali şi credincioşi. Duceţi-vă, domnule, şi reveniţi mâine.

— Sire, spuse Marele Stareţ orbit, de azi înainte, viaţa mea e a voastră.

— De azi înainte! mugi Ludovic al XIII-lea în sine, în timp ce un surâs binevoitor îi înflorea pe buze.

Marele Stareţ se înclină şi se îndreptă spre perdeaua întinsă la intrarea cortului. În momentul când să iasă, Ludovic al XIII-lea spuse:

— Ei, domnule, dar fratele dumneavoastră?

— Sire, spuse Anton de Bourbon tresărind, bineînţeles că angajamentele luate de mine, vor fi acceptate şi de ducele de Vendôme.

— Înţeleg şi eu, dar cum au să fie acceptate? Fratele dumneavoastră e şeful întinsului complot îndreptat împotriva mea şi a cardinalului, de când Gaston s-a împăcat cu mine, dumneavoastră nu sunteţi decât pe planul al doilea. Eu vreau să-l aud chiar pe şeful complotului, promiţându-mi el însuşi supunerea…

Marele Stareţ în minutul acela, bănui vag comedia ce i se juca:

— Sire, bâlbâi el, cuvinte aşa de aspre după atâta

bunăvoinţă…

— Ei, nu! exclamă Regele. Eu vă vorbesc fără ascunzişuri: toate promisiunile dumneavoastră şi toate promisiunile pe care domnul cardinal le-a putut face în numele meu, eu le consider ca neavenite, dacă ducele de Vendôme nu vine în persoană să mă asigure de prietenia, de credinţa şi devotamentul său, înţelegeţi?

— O! O! mugi Anton de Bourbon în sine, mi se pare că vor să-l atragă pe fratele meu într-o cursă! Sire, reluă el înălţându-se, eu nu vă pot promite adeziunea fratelui meu, la toate cele ce eu am avut onoarea să vă expun. Cât despre venirea lui aici, iertaţi-mă Sire, César este prea neîncrezător.

— La naiba, are şi dreptate! Ei bine?…

— Ei bine, Sire, eu nu vă pot promite că fratele meu are să vină aici, decât dacă Majestatea Voastră îmi dă asigurarea formală pentru el.

— E foarte drept! răspunse Richelieu cu un zâmbet binevoitor.

— Ei bine! spuse Ludovic al XIII-lea, duceţi-vă şi aduceţi-mi-l pe fratele dumneavoastră. Vă dau cuvântul meu de rege, că nu are să păţească nimic mai rău ca dumneavoastră înşivă.

Anton de Bourbon scoase un suspin de adâncă bucurie. Orice bănuială dispăru din mintea lui. El plecă întrebându-se ce răsplată magnifică avea să i se dea fratelui său, dacă lui, care era al doilea şef, i se promitea să fie Amiral al Franţei! Scena care se desfăşură a doua zi la castelul din Cheverny, a fost foarte ciudată. În sala de arme, erau adunaţi vreo cincizeci de seniori. Toţi ştiau că şeful trebuia să le facă o comunicare de cea mai mare importanţă. El sta în faţa lor, mai rece şi mai stăpân pe sine, decât oricând. Marele Stareţ sta lângă el.

Între cei doi fraţi fusese o lungă consfătuire, în urma căreia fură chemaţi în graba mare, toţi conjuraţii, care locuiau fie la castel, fie în împrejurimi. César de Vendôme se ridică ca să le vorbească. Se făcu o tăcere apăsătoare.

— Domnilor, spuse el, vă anunţ că vă trădez…

Şi acestea fură spuse fără nici o ironie. Uimirea amuţi toată adunarea şi teama îşi deschise aripile deasupra acelei atmosfere înfierbântate.

— Dacă e adevărat, mugi în sfârşit o voce, nu veţi mai ieşi de aici în viaţă.

— Domnilor, e adevărat! spuse César de Vendôme. I s-a

promis fratelui meu să fie numit Amiral al Franţei. Ce n-are să mi se dea mie, atunci! Domnilor, eu sunt hotărât să încalec pe un cal chiar acum; mă voi duce la Majestatea Sa, căruia îi voi declara supunere şi în acelaşi timp îi voi aduce omagiul devotamentului dumneavoastră al tuturor.

La început se auzi un murmur surd. Apoi câteva voci izbucniră şi vacarmul se dezlănţui. În sfârşit, se aruncă şi strigătul groaznic:

— La moarte!…

— Tăcere! strigă Vendôme cu o astfel de voce, încât feţele împietriră. Domnilor, vă mulţumesc pentru strigătul „la moarte” pe care l-aţi aruncat împotriva mea, fiindcă prin aceasta mi-aţi dovedit că pot conta pe dumneavoastră până la capăt. Domnilor, e adevărat. Fratele meu a fost azi noapte la rege. E adevărat că şi eu mă voi duce la Majestatea Sa şi că nu-l voi mai părăsi până la Nantes. Toate acestea sunt adevărate domnilor, fiindcă acum e ceasul hotărârilor supreme. Domnilor, vă dau întâlnire la Nantes!

— La Nantes! La Nantes! strigă adunarea într-un vuiet teribil.

— Până atunci, continuă Vendôme, îi voi fi inspirat regelui o astfel de încredere şi afecţiune, încât restul execuţiei va fi un joc. Domnilor, veţi afla la Nantes în ce zi, sau mai curând în care noapte veţi pătrunde în castelul în care va locui regele. În noapte aceea, domnilor, eu voi fi comandantul gărzilor cetăţii Nantes! Domnilor, să jurăm de a muri împreună, sau de a triumfa împreună.

Atunci, zgomotul deveni tragic şi o năvală nespusă se făcu spre Vendôme. Spadele săriră din teacă şi toţi, apucându-le de lamă le ridicară în sus, cu mânerele lor în formă de cruce.

— Bine! spuse Vendôme după terminarea jurământului. De mâine să nu mai rămână nici unul la Cheverny. Domnilor, fiecare din dumneavoastră se va duce la Nantes, pe drumuri diferite şi mai ales noaptea. Fiecare din dumneavoastră va afla, la timpul potrivit, locul, ora şi cuvântul meu de ordine. Acum, să ne împrăştiem.

Zece minute mai târziu, César de Vendôme şi Marele Stareţ, fără escortă, galopau scară la scară, pe drumul ce ducea spre tabăra regală. Pe la prânz ajunseră la Madeleine. Câteva minute după aceea, ei intrau în tabără şi se îndreptau spre cortul lui Ludovic al XIII-lea. Un fel de alee amenajată printre corturile

muşchetarilor, aranjate pe mai multe linii ducea până acolo.

César de Vendôme, merse pe această alee cu capul plecat. În momentul acela, fratele său îi atinse braţul şi arătându-i o siluetă nemişcată în faţa cortului regelui, murmură:

— Cardinalul!…

Richelieu cu braţele încrucişate, îi privea cum veneau. Privirea lui straniu de clară, părea a-i fascina şi a-i atrage pe cei doi fraţi.

— Spadele dumneavoastră, domnilor! spuse o voce calmă şi poruncitoare.

Cei doi fraţi tresăriră. Ei îşi opriră caii. Amândoi erau albi la faţă.

— E vreo greşeală! bâlbâi Marele Stareţ.

César îl fulgeră cu o privire, care era plină de blestem. Cu un efort, el se stăpâni totuşi.

— Cine sunteţi dumneavoastră, domnule? îl întrebă el pe omul care-i vorbise.

— Fiindcă nu vreţi să mă recunoaşteţi, răspunse cavalerul, vă voi spune atunci monseniore, că sunt comandantul muşchetarilor Majestăţii Sale Ludovic al Treisprezecelea, rege al Franţei şi al Navarei. Acum domnilor, binevoiţi a descăleca şi a-mi preda spadele dumneavoastră.

Vendôme aruncă în jurul lui priviri sălbatice şi se văzu înconjuraţi de vreo şaizeci de muşchetari. Această privire disperată, se îndreptă apoi spre capătul aleii, unde se afla cortul regal. Şi acolo văzu din nou silueta neclintită a cardinalului, care cu braţele încrucişate, ca o statuie, continua să îi fixeze. Marele Stareţ întinse pumnul şi scoase un urlet teribil:

— Mizerabil sperjur şi mişel, te vom regăsi noi!

— Tăcere! spuse César de Vendôme. Domnule, reluă el, eu nu puteam să vă recunosc pe dumneavoastră care vreţi să arestaţi un gentilom, ce a venit aici sub protecţia asigurării formale dată de rege. Cum aş fi putut să presupun că regele a minţit?

— Monseniore, regele nu minte. Majestatea Sa a promis să va trateze la fel ca pe fratele dumneavoastră. Aşa că vă arestează pe amândoi: deci se ţine de cuvântul dat.

Era înspăimântătorul adevăr. Ludovic al XIII-lea, atât de abil mânuitor al izbucnirilor lui de răzbunare, mereu mohorât, rumegând mereu vreo trăsătură crudă, imaginase mizerabilul joc de cuvinte, de se lăsase dus Marele Stareţ.

Cei doi fraţi descălecară. În aceeaşi clipă spadele le-au fost

smulse şi au fost înconjuraţi de un grup compact de muşchetari şi scoşi afară din tabără. La două sute de paşi de acolo, era oprită o trăsură grea, gata pregătită de drum. Prizonierii au fost împinşi înăuntru, uşile au fost încuiate cu cheia şi trăsura plecă în galop, escortată de douăzeci de călăreţi. Fără a mai trece prin Blois, goni direct spre Amboise şi, câteva ore mai târziu, César de Vendôme şi Marele Stareţ erau închişi într-o cameră scundă a castelului.

O oră după arestarea celor doi fii ai lui Henric al IV-lea şi Gabriellei d'Estrées, doi călăreţi porneau în goana mare spre Paris. Unul era căpitanul muşchetarilor, celălalt era domnul Bertouville, secretarul intim al Eminenţei Sale.

Primul ducea următoarea scrisoare Reginei Anna Austria:

„Doamnă,

Doresc ca la primirea prezentei să porniţi la drum fără nici o întârziere şi să veniţi să mă întâlniţi la castelul din oraşul nostru Nantes.

Ludovic rege”.

Cât despre Bertouville, ducea şi el o scrisoare şi în afară de aceasta şi recomandări verbale, speciale. Scrisoarea şi recomandările erau pentru domnişoara de Montpensier. În rezumat, cardinalul anunţa că, cununia proiectată cu Gaston d'Anjou, trebuia să se celebreze cât mai curând la castelul din Nantes. Şi că ea va trebui să vină în oraşul acela, cu cea mai mare grabă posibilă.

Domnişoara de Montpensier se grăbi să asculte de Eminenţa Sa şi la ora fixată, ea se găsea la Nantes. Cât despre Ludovic al XIII-lea, firea lui caustică şi trecător mohorâtă, se bucura la gândul că Regina Anna de Austria avea să asiste la căsătoria aceea şi că va fi bolnavă de inimă rea.

Capitolul L – UIMIREA LUI RASCASSE

RASCASSE, SE AFLA tot la Marchenoir, înlănţuit de prizoniera lui, la fel de prizonier ca şi ea, ros de îngrijorare, cu atât mai neclintit cu cât un grav eveniment se petrecuse a doua zi după lovitura îndrăzneaţă prin care pusese stăpânire pe pavilionul de

vânătoare. Acest eveniment, era fuga micuţei Marina.

Aceasta se întâmplase în modul cel mai simplu din lume. De fapt, faptul că pusese mâna pe ducesa de Chevreuse, nu era suficient: trebuia să şi trăiască în aşteptare. Ori ca să trăiască, mai era nevoie de câteva operaţiuni indispensabile, adică să-şi procure hrană şi s-o gătească.

Atunci, Rascasse îi ţinu o lecţie Marinei. El îi arătă că o trădare n-ar fi putut s-o salveze pe stăpâna sa; că ducesa, dusă în faţa cardinalului va fi sigură de condamnare; că Marina trebuia atunci să se ducă în fiecare dimineaţă după provizii, pentru a nu fi forţat să o ridice şi să o ducă la cardinal; şi că el, Rascasse, era gata să o ucidă pe ducesă cu o împuşcătură de pistol, dacă ar bănui cea mai mică intenţie de trădare.

— Acum du-te, copila mea, termină el. Tu ţii în mâinile tale viaţa stăpânei tale, având în vedere că dacă vei spune un singur cuvânt, orişicui, şi dacă nu eşti înapoi într-o oră, eu sunt hotărât să o omor.

Marina se jură că înţelege prea bine de care parte se află interesul ducesei, aşadar a plecat. Şi nu se mai întoarse. Cum ieşi afară, ea alergă la Thibaut, află cele ce se întâmplaseră şi puse să se înhame o brişcă fără a-i spune nimic bietului om. Nu fiindcă n-ar fi avut încredere în el, dar fiindcă se temea de zelul lui. Atunci ea goni spre Blois, cu gândul de a reveni la Marchenoir cu câţiva prieteni de ai ducesei, pentru a o elibera. Rascasse, când văzu că Marina nu se mai întoarce, judecă astfel: Pungăşoaica asta, nu a luat în serios ameninţările mele. În momentul acesta e pe cale să răscoale toţi seniorii prieteni de-ai ducesei şi Dumnezeu ştie cât sunt de mulţi. Astă-seară sau mâine eu voi avea pe cap o duzină de vlăjgani hotărâţi a mă vinde fără milă. Da, însă eu la primul atac, am să-mi îndrept pistolul spre ducesă şi pe legea mea, vom vedea noi atunci!

Spre marea surprindere a lui Rascasse, nu se produse nici un atac, nici în seara aceea, nici a doua zi, nici în zilele următoare. Cu toate acestea, trebuiau să trăiască. Rascasse, desfăşură cu această împrejurare, o extraordinară activitate mintală, fără a mai socoti că îşi mişcase destul şi picioarele. În fiecare dimineaţă, el ieşea pentru a se duce după alimente. Ori, iată trăsătura de înaltă psihologie, care dovedeşte că Rascasse nu era un om de nimic: niciodată, ori de câte ori ieşea din pavilion, el nu încuia nici uşa ducesei, prizoniera sa şi nici pe a casei.

„Adevăratul prilej pentru a-i da ideea să fugă, se gândea el, ar fi de a închide.”

El îşi spunea:

— Ea e convinsă că oamenii poliţiei au înconjurat casa şi n-are să vrea niciodată să se expună ca să le simtă labele pe umeri.

Şi era purul adevăr. Atunci, temnicerul se transformă în bucătar. Avea mijloace îndestulătoare şi atunci deveni un bucătar de prim rang. El îşi servea prizoniera la masă cu un tact care ar fi meritat câteva priviri mai blânde din partea ducesei. El însă se mulţumi să mănânce în bucătăria de jos, ce rămânea de la prizoniera lui. Şi în timpul acesta, zilele treceau.

Rascasse se simţea puţin câte puţin cuprins de disperare. Ce se întâmplase? Pentru ce nu-i trimitea părintele Joseph nici întăriri, nici bani? se gândea el cu amărăciune. Ducesa putea să-i înţeleagă şiretenia lui, care făcea din ea – ca să spunem aşa – o prizonieră voluntară, cu mai mult cu cât era imposibil ca Marina să-şi fi lăsat stăpâna în voia sorţii.

Veni şi ziua în care César de Vendôme şi fratele său au fost arestaţi. În seara aceleiaşi zile, cam pe când se lăsa noaptea, Rascasse, foarte melancolic, ieşi ca să se ducă să-şi viziteze cele câteva curse de iepuri pe care le întinsese. O oră mai târziu, când se întunecase de tot, el se întorcea spre pavilion ţinând de urechi doi iepuri şi meditând asupra situaţiei lui care nu i se părea deloc strălucitoare.

„Uite şi recunoştinţa Prea-sfinţitului şi a Prea-cuminţeniei sale. Ah! mârlanii! Să mă lase într-o astfel de încurcătură, după aceste două acţiuni glorioase: prinderea ducesei şi descoperirea domnului de Vendôme! Hotărât, am poftă să renunţ la serviciul lor şi să mă retrag… dar unde? Într-o mânăstire? Cum a făcut Corignan? Ah! dacă l-aş ţine pe popa ăla în locul iepurilor ăstora! El e cauza tuturor nenorocirilor mele!…”

Rascasse ajunsese aici cu gândurile lui şi era foarte aproape de casă, când, în întuneric, el se lovi de ceva mare, cald şi plin de sudoare, care nu era altceva decât un cal. În acelaşi timp cineva îi şi puse o mână pe umăr. Rascasse sări în lături. O voce vorbi pe nas:

— *Caută şi vei găsi*, spun cărţile sfinte. Bună seara, Rascasse. Pe latineşte, *bona sera*!

— Corignan! mugi Rascasse, zburlindu-i-se părul de furie.

— Chiar el! Corignan însuşi! Frate, am venit să împărţim…

— Niciodată! Du-te dracului!

— Rascasse, ai spus niciodată?

— Nu vreau să împart nimic. Şi de altfel..

Rascasse nu mai putu să termine ce avea de spus. Temutul pumn al călugărului descrise o curbă ameninţătoare prin aer. Rascasse, încă năucit de neprevăzuta întâlnire, se feri printr-un salt. Apoi, hotărât să termine odată şi să-l înşele pe fostul capucin, el se încordă ca un resort, apoi se destinse brusc, repezindu-se cu capul înainte... Fără îndoială că Rascasse se afla într-o perioadă de ghinioane, căci capul lui, nu lovi nici stomacul, nici pieptul lui Corignan: pe la jumătatea drumului se lovi de ceva tare, care nu era altceva decât genunchiul adversarului său. Corignan ridicase pur şi simplu genunchiul cu o mişcare rapidă şi violentă. Rascasse, atins la bărbie, scoase un urlet.

— Na! spuse simplu Corignan. Acum vrei să împărţim? Sau îmi reîncep acrobaţiile cu genunchiul!

— Intră, mugi Rascasse, care vorbea ca şi cum ar fi mâncat ciorbă fierbinte.

Înăuntru, Rascasse aprinse un felinar, în timp ce Corignan închidea uşa, apoi alergă, din instinct spre dulapul cu mâncare, din care scoase tot ce se mai afla acolo. În timpul acesta Rascasse, căuta cu degetul prin gură, de unde sfârşi prin a-şi scoate o măsea, pe care o privi cu milă.

— Cu asta se fac şapte! spuse el.

— Cele şapte dureri! spuse Corignan. Eu credeam că ţi-am scos cel puţin o duzină!

— Nu. Ăsta e al şaptelea dinte pe care mi-l datorezi. Şapte, auzi tu?

Şi Rascasse privi fix spre Corignan. În acelaşi timp, el izbucni într-un hohot de râs. El râdea pur şi simplu, suntem obligaţi s-o spunem, fiindcă obrazul stâng al lui Corignan, era extraordinar de umflat. Faţa fostului capucin devenise o caricatură.

— Ce dracu ai în gură, popă? rânji Rascasse.

— Nimic, spuse Corignan. M-au durut dinţii, asta-i tot.

— Te-au durut dinţii? repetă Rascasse.

— Hm! mi se pare că muscoiul ăsta îmi priveşte umflătura cu un aer ciudat. Ce-o fi vrând cu ea? îşi spuse Corignan îngrijorat de privirea interesată ce i-o fixa pe obraz Rascasse.

Cei doi spioni, timp de un minut, rămaseră în tăcere,

observându-se reciproc:

— Asta e bună! spuse în sfârşit Rascasse.

— Ce? se răsti Corignan ducându-şi instinctiv mâna la falcă pentru a şi-o proteja.

— Nimic, spuse Rascasse. Îmi datorezi şapte dinţi, asta-i tot.

După aceasta Corignan, interogat de Rascasse, începu să povestească, în urma căror evenimente se afla la Marchenoir. Această istorisire a fost un amestec grosolan de minciună şi de adevăr. Iată în puţine cuvinte ce se întâmplase:

Vă amintiţi de Cocard? Şeful iscoadei de poliţişti, care format de părintele Joseph, stătuse la pândă acasă la Rascasse şi după aceea prinsese pe acelaşi Rascasse, în locuinţa lui Trencavel. Cocard nu era câtuşi de puţin, ceea ce s-ar putea numi o inteligenţă sclipitoare. Nu avea nici fineţea şi nici isteţimea lui Rascasse. Dar, în sfârşit, nu era lipsit de un oarecare fler şi, a doua zi după plecarea regelui, el se duse răsucindu-şi mereu mustaţa, să facă o vizită în strada Sainte-Avoye, fără altă intenţie decât să o facă pe doamna Brigitte să glumească. Deci, el intră în casă şi rămase complet năucit, găsindu-se nas în nas cu Corignan. Cocard zâmbi uşurel. Corignan, se făcu verde la faţă. Se aşternuse o tăcere foarte elocventă.

Apoi Corignan grăi:

— Bună domnule Cocard; cum o mai duceţi?

Cocard, îşi accentuă zâmbetul şi răspunse:

— Mulţumesc, cuviosule Corignan: am venit să te arestez.

O clipă, Corignan se asigură că şmecherul de Cocard era singur. El luă imediat o hotărâre.

— Îmi închipui şi eu, spuse el. Atunci, mă arestezi? E o cinste pentru mine să fiu arestat de dumneata ca Rascasse. Ce aţo făcut cu micul meu Rascasse? Spânzurat, ai?

— Spânzurat? Ba nu! El e mai bine văzut la Curte ca oricând. Părintele Josef l-a trimis la Blois, cu o misiune de cea mai înaltă importanţă. Asta ca să te consolezi, Corignan!

Corignan se cutremură de necaz, apoi coborî cu Cocard, care nu-şi mai revenea deloc din uimire, că-l găsise pe Corignan într-o stare aşa de înfiorătoare.

„Ştii că e încântător”, se gândea el.

Exact în momentul acela, el crezu că toată casa i se prăbuşise în cap. Dar nu era casa, era pumnul lui Corignan. Cocard se

rostogoli din capul scării pe trepte şi rămase fără cunoştinţă, vânăt tot, cu un braţ rupt. Corignan, dintr-un salt se repezi la doamna Brigitte şi îi strigă repede:

— Ne-am asigurat averea, draga mea. Rascasse e la Blois, unde se duce şi cardinalul împreună cu regele. Alerg şi eu acolo, îl găsesc pe caraghiosul ăla şi-i fac felul. Repede, ceva bani ca să fac rost de cal şi să mă duc acolo.

Cinstita Brigitte Jarogne calculă cu iuţeală înspăimântătoare totul. Dacă pierdea, ar fi avut numai o mie de lire de pierdut Dacă avea să câştige, însemna favoarea cardinalului, o avere. Palpitând, ea îi încredinţă lui Corignan un sac greu şi borţos. Fostul capucin se repezi. O oră mai târziu, el galopa pe drumul spre Blois.

Acum trebuie să spunem două vorbe şi despre Marina, subreta ducesei.

Ajungând la Blois pe la ora opt dimineaţa, ea alergă la palatul Cheverny şi nu găsi pe nimeni: după vizita lui Rascasse, domnul de Droue plecase la castelul din Cheverny în speranţa de a o întâlni acolo pe ducesă. Vajnica fată avu un moment de disperare. Ea îşi iubea cu adevărat stăpâna şi îşi pusese în cap să o salveze. La Orléans, unde mai fusese în vreo două rânduri cu ducesa, era sigură că are să găsească ajutoare. Atunci îşi luă un cal de călărie şi porni la drum cu curaj. Astfel, Marina ajunse la Beaugency.

Una dintre primele case de pe marginea drumului, era un han modest, cu firma „Zeul Amorului”. Ceea ce era de neînlăturat, se întâmplă: Marina descălecă, puse să i se vâre calul în grajd şi intră în salonul hanului, ca să mănânce ceva. Când termină, se pregătea să plece. În momentul acela, ea îl văzu pe hangiu, pe jupân Panard în persoană că se apropie de ea şi o roagă să-l urmeze, întrucât un gentilom dorea să-i vorbească despre ducesa de Chevreuse. Marina, îl urmă cu inima bătându-i de speranţă.

Marina, fată inteligentă, şireată şi iscoadă aşa iscusită cum era, ştia destul de bine ce trebuie să fie în sufletul cavalerului de Louvigni. Cât despre dragostea lui Chalais, fără vorbă, că ştia totul, fiind confidenta întâlnirilor lui cu ducesa. Aşadar urmându-l pe hangiu, abia îşi ascunse neplăcerea când se văzu în faţa cavalerului Louvigni şi se prefăcu foarte bucuroasă, că se găsea

cu unul din obişnuiţii palatului de Chevreuse. Cât despre Louvigni, natura violentă îl ambala. Era alb la faţă de ură şi tremura.

— Du-te, Marina, şi spune-i dulcei tale stăpâne, că eu l-am prins pe scumpul ei amant şi am să i-l dăruiesc Eminenţei Sale.

Subreta, năucită de uimire, rămăsese năucă. Ea nu se putea îndoi de sinceritatea lui Louvigni. Privi cu teamă spre faţa răvăşită a cavalerului şi ochii i se umplură de lacrimi.

— Du-te! spuse el fără nici un tremur în voce, du-te şi repetă Mariei cele ce ţi-am spus.

Marina făcu doi paşi ca să se retragă. În momentul acela, Louvigni o apucă pe Marina de mână, o aduse cu violenţă înapoi în camera unde se petrecea această scenă şi spuse:

— Ea unde e?

Tot sufletul lui izbucnise în aceste cuvinte. Dacă Marina ar fi spus totul în momentul acela, poate că Louvigni i-ar fi dat drumul lui Chalais şi ar fi alergat în ajutorul ducesei. Dar Marina, după cele ce auzise, s-ar fi crezut nebună dacă ar fi spus ceva. Louvigni plânse, ceru iertare, se aruncă în genunchi îndrugând: „S-o mai văd măcar o dată, numai o dată!...” Marina tremurând, răspundea la fiecare rugăminte: „Nu ştiu!”

Ori, când o femeie a spus: „Nu ştiu”, totul s-a sfârşit.

— Ei bine! mugi Louvigni la capătul forţelor sale morale, am să te ţin aici până când ai să vorbeşti. Am să te ţin ca şi pe e!... ca pe Chalais!...

Şi o închise şi pe Marina, fără ca ea să fi schiţat cel mai mic gest de opunere.

Totul îi venea de la un gând care o ilumina cu o orbitoare limpezime: „Trebuie să-l salvez pe domnul de Chalais!...”

Marina rămase închisă: asta însemna doi prizonieri. Dar să fi fost şi douăzeci de prizonieri la el şi jupân Panard n-ar fi spus nimic: sigiliul Eminenţei Sale îl hipnotizase – şi apoi, în definitiv, el câştiga. În timpul acesta, zilele treceau şi Marina nu găsea nici un mijloc ca să-l salveze pe Chalais. Tot ceea ce reuşise, fusese să afle locul exact unde se găsea el şi că, îngrijit foarte bine, frăţeşte, chiar de Louvigni se vindecase aproape în întregime.

Cu toate acestea, Marina nu se gândea la fugă. După trei zile ea era liberă, iar uşa nu mai era încuiată cu cheia. Ea îşi închipui că era o cursă: Louvigni ar fi urmărit-o, ca să afle unde

e ducesa. De altfel, ea îşi spunea cu destul bun simţ, că acum, ea nu-i mai putea fi de nici un folos doamnei de Chevreuse. De fapt, ţinerea ei la Marchenoir nu se putea să se mai fi prelungit până atunci. În momentul acela, ducesa era liberă şi nu mai avea nici o nevoie de subreta ei, sau era acolo, aproape de ea şi nu fusese încă predată cardinalului. Dacă Louvigni şi-ar fi pus în executare ameninţarea, bietul Chalais ar fi fost executat. Ea putea şi trebuia chiar, să-l salveze: pentru ea, acesta era singurul fel prin care îşi mai putea sluji încă stăpâna.

Aşadar, câteva zile trecură şi lucrurile erau în aceeaşi stare, când, într-o după-amiază, Marina auzi în curtea din spate, unde se aflau grajdurile şi spre care dădeau ferestrele ei, o voce care o făcu să tresară, o voce de bas, obraznică şi pedantă, care spunea:

— Prietene, să-mi buciumi şi să-mi ţesali bine acest nobil cal, sau am să te bucium eu pe tine! Fiindcă ştii ce zic Scripturile? Dinte pentru dinte, ochi pentru ochi, ha?

Micul grăjdar căruia i se adresase acest discurs, nu mai află şi sfârşitul acestui citat, care, pretindea Corignan că e scos din Scripturi, căci ridicându-şi nasul în momentul acela fostul capucin se opri scurt şi mormăi:

— Pe maţele Papei, dar asta-i mam’zela care m-a făcut odată să-i simt greutatea palmei!

Era Corignan! Însuşi Corignan!

El trecuse prin Orléans. Ajungând la Beaugency şi fiindu-i sete din întâmplare (de altfel ieşise dintr-o altă cârciumă, de unde fusese aruncat afară datorită obrăzniciei sale) văzuse hanul acela modest a cărui firmă îl subjugase şi se hotărî să se oprească acolo vreo două ceasuri.

Cât despre cârciuma aceea, în care primise o bună chelfăneală de la servitori, trebuie să spunem că acolo căpătase umflătura aceea pe care o atribuia el unei dureri de măsele şi care era cauzată pur şi simplu, de lovitura violentă a unui pumn care intrase în strânsă legătură cu obrazul lui.

Deci, Corignan a găsit pe Marina şi observă că îi surâdea. Oho! murmură el uimit. Marina îi făcu un semn, dintre cele mai atrăgătoare. Corignan se repezi, urcă scara şi în curând se găsi în faţa Marinei care îi spuse de-a dreptul:

— Mă mai iubeşti dumneata oare, domnule Corignan?

Imediat un şuvoi fierbinte începu să-i curgă prin vine lui

Corignan, iar ochii îi aruncau flăcări. El mugi:

— Ce trebuie să fac ca să ţi-o dovedesc?

— Să mă asculţi, spuse Marina, aşa cum asculţi de cardinal.

— Eu nu mai aparţin diavolului roşu, spuse Corignan umflându-se în pene. Eu nu mai sunt nici călugăr.

Aceste cuvinte o liniştiră pe Marina, care reluă:

— Atunci dumneata călătoreşti pe socotelile unui alt personaj?

— Da, spuse Corignan, din simpla nevoie de a minţi, călătoresc pentru Delfin…

Un licăr de bucurie trecu prin ochii Marinei şi Corignan o luă drept un licăr de dragoste. El îşi întinse imensele braţe spre ea.

— Nu, spuse Marina ai să mă săruţi mai târziu după ce vei fi ascultat cele ce-ţi spun. Ţi-o jur!

— În cazul ăsta ce trebuie să fac?

— S-o cauţi pe doamna ducesă, s-o găseşti şi să-i predai o scrisoare.

Marina ştia să scrie – prost, dar ştia.

Ea scrise aceste cuvinte:

„Doamnă ducesă, domnul conte e prizonierul domnului cavaler la hanul „Zeul Amor”, *la Beaugency.*

Devotata dumneavoastră servitoare:

MARINA.”

Ea îndoi hârtia în aşa fel încât Corignan să n-o poată deschidă fără s-o sfâşie şi i-o dădu:

— Am să mă duc, spuse Corignan cu o privire aprinsă, am să mă duc, pentru tine! Dar unde naiba o găsesc pe ducesă?

— Nu ştiu, spuse Marina. Ultima oară când am văzut-o se găsea în târgul Marchenoir, în pavilionul ei de vânătoare unde era ţinută prizonieră graţie unei josnice trădări a prietenului dumitale, Rascasse.

— Rascasse! tresări Corignan. Unde e caraghiosul dracului, am să-l spintec

— Găseşte-o întâi pe doamna ducesă, spuse Marina şi îţi promit nu numai că am să te iubesc domnule Corignan, dar te asigur în numele stăpânei mele, că ai să primeşti zece mii de lire.

Aceste ultime cuvinte îi inspirară lui Corignan un fel de admiraţie. Înfierbântat de dragostea promisă şi halucinat de

cele zece mii de lire, el luă scrisoarea Marinei şi porni imediat spre Blois. În timp ce călărea el se gândi astfel:

— Asta înseamnă că muscoiul a reuşit să pună mâna pe ducesă! Ce socoteală o fi având? Unde o fi acum? Ce recompensă are să primească, fără a mai socoti că scapă şi cu viaţă? Dacă aş putea să împart toate acestea cu el! Şi să păstrez numai pentru mine cele zece mii de lire?

La Blois, primul om întâlnit, îi arătă drumul spre Marchenoir. Acest prim om era un călăreţ, căruia Corignan nu-i putea vedea faţa. Acest călăreţ ieşi din Blois după el şi-l urmări. La Marchenoir, un ţăran îi arătă fostului călugăr, drumul spre casa ducesei. Corignan, pentru o mai mare siguranţă, aşteptă să se lase noaptea şi se duse să dea târcoale prin jurul pavilionului de vânătoare.

Acestea au fost şi cele povestite de Corignan lui Rascasse – numai că nu suflase nici un cuvânt despre Marina şi despre misiunea pe care o acceptase de la ea cu dragă inimă – şi nici nu spuse nici un cuvânt despre încăierarea lui cu Cocard – dar îi spuse că se afla în cei mai buni termeni cu părintele Joseph – în sfârşit, înlocui cea mai mare parte din întâmplările adevărate pe care le-aţi citit, prin altele inventate de el. Şi acum Rascasse insista ca să ştie cum a putut fostul capucin să ajungă acolo.

— Ei! făcu Corignan. Părintele Joseph mi-a spus: trebuie să te duci la Marchenoir!

— Aha! atunci înseamnă că scrisoarea mea a ajuns în sfârşit la destinaţie?

— Fără îndoială cumetre; am citit şi eu scrisoarea aia în care spuneai…

— Ce spuneam?

— Hei!… Da asta e. Pe scurt, am venit ca să împărţim. Şi vom împărţi cumetre chiar de ar trebui, ca să te conving, să mai fac să-ţi sară câteva măsele.

— Răbdare! făcu Rascasse privind spre umflătura din falca lui Corignan.

— Hai?…

— Spun să ai răbdare. Atunci, tu eşti tot acela ce a găsit cu cale părintele Joseph să-mi trimită ca întărire pentru ca s-o păzesc pe blestemata de ducesă? Nu-i fac complimente pentru asta.

— Ducesa! exclamă năvalnic Corignan. Unde e?

— Te-am prins, popă! Spuneai că ai citit scrisoarea mea.

— Da, am citit-o şi răscitit-o. Dar blestemata asta de umflătură, îmi dă nişte dureri care mi se urcă până la creier şi m-au făcut să-mi pierd memoria. Înţelegi?

— Prea bine. Umflătura. Da asta e bună! Ai răbdare.

— Ce? se răsti Corignan. Ce răbdare! La urm…

— Vrei un aconto? făcu Rascasse.

Şi în aceeaşi clipă, el se repezi, cu capul înainte, cu ochii închişi, într-o astfel de lovitură de berbec, că de data asta, Corignan ar fi fost cu burta plesnită, dacă n-ar fi făcut o săritură înapoi. Cu toate acestea, lui Rascasse i se păru că atinsese pe cineva sau ceva. În secunda aceea, el a fost apucat de amândouă urechile. Zăpăcit, el îşi ridică încet capul şi-l văzu pe cel care-l ţinea aşa de tare de urechi şi care îi spuse liniştit:

— Bine, jupân Rascasse, ce înseamnă asta?

— Domnule Trencavel! mugi Rascasse.

— Ei bine, ce-i? făcu Trencavel. Mi s-a întâmplat odată să-l arunc pe Corignan pe fereastră şi să te văd pe tine apărând la aceeaşi fereastră. Astăzi e rândul tău: ai vrut să-l găureşti pe Corignan şi s-a întâmplat să dai peste Trencavel.

— Domnule Trencavel! bâlbâi Rascasse năucit de uimire.

Capitolul LI – MARCHENOIR

AM VĂZUT CĂ RICHELIEU plecase din Paris atrăgând după el pe Annaïs de Lespars. Aceasta la rândul ei, atrăgea în raza ei pe Trencavel şi pe Mauluys, iar în jurul acestor fiinţe, îşi întindea ghiarele întunecatul Saint-Priac. În sfârşit, arhiepiscopul de Lyon, Louis de Richelieu, care suferea şi el de aceeaşi putere de atracţie, pornise la drum. În timpul acesta Montariol, îşi rodea pumnii, arunca înjurături care ar fi făcut să se cutremure şi munţii şi se învârtea mereu, de la casa lui Mauluys la „Frumoasa Doamnă”.

Şi în acelaşi timp, Verdure golea nenumărate sticle şi tolănit într-un fotoliu, nu îşi mai găsea limpezimea minţii, decât arareori, atâta cât să facă cu ochiul spre lada în faţa căreia, contele de Mauluys visase o noapte întreagă. În sfârşit, tot în timpul acesta, domnişoara Rose, neclintită şi senină, îngrijea de bunul mers al tuturor lucrurilor din han.

De la Paris până la Chartres, Annaïs nici nu ştiu că era urmată de Trencavel. În perioada aceasta, Saint-Priac îşi construise mii de proiecte, pe care le înlătură unul după altul.

Dar despre ce era vorba în definitiv? Ca s-o prindă pe Annaïs de Lespars. N-ar fi avut atunci decât să-l ajungă din urmă pe cardinal şi să-i spună:

— Annaïs e în urmă, la vreo jumătate de leghe, urmându-vă încă de la Paris. Trimiteţi doi oameni sau o sută, sau o armată, dar să ştiţi că e acolo şi o puteţi prinde.

N-avea decât să spună acestea. Dar Saint-Priac nu le spuse. Îşi motivase lui însuşi că trebuie ca el singur să o prindă pe Annaïs şi că acesta era punctul de plecare al viitorului lui. În realitate, el îşi spunea:

— Poate să trimită o armată, atâta timp cât Trencavel va fi acolo, nu o vor putea prinde. Trebuie să-l omor pe Trencavel.

Aşadar, el nu o supraveghea pe Annaïs, decât numai atât, cât să n-o piardă din vedere. Toate eforturile lui tindeau numai ca să găsească un mijloc sigur de a-i ucide pe Trencavel şi Mauluys, bineînţeles fără a-şi lăsa el oasele pe acolo.

La Chartres, o nenorocire se abătu asupra lui: nu-i mai văzu nici pe Trencavel mei pe Mauluys. Regele şi cardinalul îşi reluară drumul spre Blois, însoţiţi numai de muşchetari. Saint-Priac, asistă la plecarea lor şi o văzu pe Annaïs, care îi urma de la distanţă. Dar cât îi priveşte pe Trencavel şi pe conte, ei dispăruseră. Saint-Priac porni şi el în urma lor, dar din clipa aceea, el cunoscu groaza fiecărei clipe, tresări la fiecare tufiş care se mişca şi la orice zgomot făcut de vreun animal prin desişuri. Văzut Trencavel îi inspira teamă. Nevăzut, îi inspira groaza morţii ce-i putea sări pe neaşteptate în spinare.

Dar asta nu-l împiedică s-o urmeze pe Annaïs şi se hotărî să-şi îndrepte toate sforţările asupra ei. Poate că în cele din urmă pentru un motiv sau altul, Trencavel renunţase s-o mai urmeze.

Poate chiar, că vreun accident banal, o cădere de pe cal de exemplul i s-ar fi întâmplat lui Mauluys sau lui, îi reţinea… fie în vreunul din satele învecinate cu Chartres.

Annaïs de Lespars, ajunse în satul La Madeleine… minute în urma regelui; ea văzu ridicându-se corturile şi se gândi că popasul avea să se prelungească acolo, o zi sau două. Poate că Richelieu nu avea încredere în oraşul Blois, în care se aflau numeroşi tovarăşi ai ducelui de Vendôme. Annaïs poposi chiar în

satul La Madeleine şi supraveghea tot acel du-te-vino al iscoadelor cardinalului. Două ore după sosirea ei, ea reuşi să intre în legătură cu unul din aceşti spioni şi cu ajutorul unei sume de o mie de lire ce i-o plăti şi a unei sume egale pe care i-o promise reuşi să fie informată oră cu oră, despre mişcările şi gesturile Eminenţei Sale.

Astfel că ea se afla acolo când s-a petrecut întâlnirea dintre cardinal şi Marele Stareţ. Dar n-a avut prilejul de-a întâlni pe Richelieu; ceea ce dorea ea, era un duel, pe viaţă şi pe moarte, din care unul din cei doi adversari să nu se mai scoale niciodată.

Întoarsă în locuinţa pe care şi-o alesese, în acel nesăbuit curaj, care era poate numai din disperare, Annaïs de Lespars căzu pe gânduri. Dar în timp ce ea se gândea, numai la ura ei, alte gânduri o copleşeau; în timp ce ea îl îndârjea pe cardinal, o altă imagine îi apărea şi cu o tristeţe de moarte murmura:

— L-am gonit din viaţa mea. De ce? Oare pentru că el mi-a închinat-o pe a lui? Pentru că m-a apărat cu însuşi preţul vieţii sale şi m-a scăpat de vreo două-trei ori? Atunci, pentru ce l-am alungat?

Biet suflet, inimă nemiloasă ai cel puţin curajul ca să-ţi mărturiseşti ţie însuţi, că ai refuzat ajutorul lui Trencavel, fiindcă nu era de viţă nobilă!

Ea repetă: nu era nobil!

Şi adăugă: de fapt, şi ce dacă era aşa?

Gânduri ciudate pe care nici nu ar fi ştiut cum să le rostească, gânduri ireparabile pentru timpurile în care trăia ea, se ridicau puţin câte puţin din mintea ei uimită…

Fără îndoială că în noaptea aceea, gândurile puternice răvăşiseră mintea ei, căci a doua zi de dimineaţă, ea îşi puse şaua pe cal, gândindu-se că o alergătură bună i-ar fi istovit corpul, şi şi-ar fi amorţit poate mintea şi imaginaţia febrilă. Când să încalece, se apropie de ea iscoada pe care o cumpărase şi care o informa de toate faptele şi gesturile cardinalului şi îi aruncă repede aceste cuvinte:

— În dimineaţa aceasta la ora opt, Eminenţa Sa, se va găsi dincolo de Marchenoir, la marginea pădurii, unde o jumătate de oră mai târziu trebuie să se întâlnească cu un personaj important. Cardinalul va fi singur fără nici o escortă.

Apoi spionul dispăru. Annaïs nici nu tresări. Se făcu numai ceva mai palidă. Ora înfăptuirii visului ei sunase. Ea încălecă şi

porni la pas spre Marchenoir. Nu erau decât orele şapte, aşa că avea timp să ajungă la întâlnirea pe care i-o arăta fatalitatea.

Aceasta era dimineaţa în care César de Vendôme, la castelul din Cheverny le arăta tovarăşilor săi, că trebuiau să se întâlnească la Nantes, şi se pregătea să vină în tabăra unde avea să fie arestat. Tot ziua asta era, de asemenea, aceea în care Corignan pleca din Beaugency şi trecând prin Blois îl căuta pe Rascasse.

Spionul după ce o avertizase pe domnişoara de Lespars, se furişase printre colinele care alcătuiau satul. Ajungând la ultima din ele, intră într-o curte în care se găseau adunaţi cinci călăreţi. Unul din ei, un gentilom, veni repede înaintea spionului pe care-l întrebă din ochi.

— S-a făcut spuse omul. În momentul acesta ea e în drum spre Marchenoir.

— Bine! mormăi cavalerul. Poţi să te duci. Restul mă priveşte. Mai cu seamă să nu sufli un cuvânt domnului Richelieu!

— Haida de, domnule baron, nu servesc mai mulţi stăpâni deodată! Când îi aparţin domnului de Saint-Priac, nu-i mai aparţin domnului de Richelieu.

— Bine, bine. Du-te!

Spionul îşi îndoi spinarea şi plecă, aşa cum i se dăduse ordin. Plecă drept la tabăra regală, îndreptându-se spre cortul cardinalului, în care a fost primit numaidecât.

— Monseniore, spuse el, i-am dat în dimineaţa aceasta domnişoarei de Lespars înştiinţarea pe care mi-o indicase domnul baron de Saint-Priac. În momentul acesta, ea a ieşit din La Madeleine, pentru a se duce la întâlnirea la care speră să găsească pe Eminenţa Voastră. Domnul de Saint-Priac, pleacă, pe de altă parte, însoţit de patru spade solide şi făcând un ocol prin câmp, se duce s-o întâlnească.

— Şi unde va avea loc întâlnirea?

— Nu ştiu, Monseniore. Eu am avut doar misiunea de a-i spune domnişoarei de Lespars că are să vă găsească la o leghe de locul taberei, urmând drumul spre Selommes.

Spionul minţea pentru a mai avea posibilitatea să-l mintă încă odată pe Saint-Priac dacă avea posibilitatea de a se jura că îl ocrotise, că îi ascunsese adevărul cardinalului, etc.

— Ce intenţii are Saint-Priac? reluă cardinalul.

— Cu cei patru oameni ai lui, el va sări asupra domnişoarei de

Lespars, o va reduce la tăcere şi apoi o va lua cu el.

— I-ai spus că eu am minţit când i-am spus că am să-i celebrezi căsătoria cu domnişoara de Lespars?

— Da şi-am adăugat că Eminenţa Voastră se gândeşte să scape de el cât mai curând. Aşa că planul domnului de Saint-Priac este de a o lua cu el pe domnişoara de Lespars până la Vendôme. De acolo, va lua drumul spre Paris.

— Spre Paris! exclamă cardinalul, încruntându-şi sprâncenele.

— Aşa mi-a spus, răspunse iscoada. Dar eu ştiu că a pregătit un cupeu gata de plecare, care trebuie să meargă pe drumul spre Anjou. Bine, spuse cardinalul. M-ai servit bine în afacerea asta. Cât ţi-a mai rămas de primit de la domnul de Saint-Priac?

— Douăzeci şi cinci de pistoli.

— Şi de la doamna de Lespars?

— Uite un bon de două mii de lire, spuse Richelieu. Du-te şi ţine minte bine, că dacă sunt cel mai generos dintre stăpâni, sunt de asemenea şi cel mai neîndurător judecător, atunci când mă trădează cineva.

După plecarea spionului, Richelieu rămase pe gânduri.

— Voi scăpa, oare, de Annaïs şi de Saint-Priac? murmură el. N-ar fi fost mai bine să pun s-o aresteze pe fata asta? Un proces. Întrebările regelui şi ale altora. Nu, tot mai bine e aşa. Ea se va apăra. Saint-Priac e turbat, o va omorî. Dacă nu o omoară o ia cu el la Angers. Dezonorată de un hoţ la drumul mare, e pierdută. Haide, totul e bine!

Din acelaşi sat, La Madeleine, o oră sau două înainte ca Annaïs de Lespars să primească înştiinţarea că îl va găsi pe cardinal la marginea pădurii Marchenoir, adică pe la cinci dimineaţa, doi călăreţi ieşiră în direcţia Blois. Tocmai sunau trâmbiţele în tabără, care începu să se agite. Cei doi călăreţi erau contele de Mauluys şi Trencavel.

— Atunci spunea acesta, te duci la Blois?

— Am plecat de la Paris numai cu douăzeci de pistoli, spunea Mauluys. Aseară mi-am cercetat punga şi trebuie să mi-o umplu dacă nu cumva vrei să trăim de acum înainte cerând punga călătorilor. Am ceva bani la Blois, de aceea trebuie să fac această mică plimbare care va dura doar vreo câteva ore.

— Ia-mă şi pe mine, spuse Trencavel. Poşirca asta rea pe care suntem nevoiţi s-o bem aici, mă indispune. Aş vrea să văd, în trecere, vreo mutră mai cinstită de hangiu care să merite acest

nume.

— Ei, bine! te iau, spuse Mauluys zâmbind. Bine. Dar de-abia am plecat şi ai început să suspini şi să te uiţi mereu înapoi. Să facem altceva mai bine: am să-ţi spun unde ai să poţi găsi suta de pistoli de care avem nevoie. Tu ai să te duci acolo şi eu, în timpul acesta, am să-ţi ţin locul şi am să veghez asupra domnişoarei de Lespars.

— La dracu, dacă nu-mi vine să renunţ la asta!

— Să renunţăm atunci!

— Da, însă în situaţia în care se găseşte ea, aşa de aproape de cardinal, cine o va apăra dacă eu plec?

— Atunci s-o apărăm!

— Eşti grozav dragă conte. Nu-i chip să spună cineva ce are pe inimă, cu tine.

— Ei aş! Ce-i nevoie de palavre?

— Ei! La naiba! Palavrele servesc ca să pălăvrăgeşti!

— Ei bine! Să pălăvrăgim atunci, făcu Mauluys nepăsător.

Trencavel izbucni în râs. Viaţa lor atârna numai de un fir de păr, amândoi aveau măreaţa nepăsare a oamenilor care au primit să nu-şi facă nici o mândrie din a trăi.

— Ştii, conte, reluă, Trencavel, că şi ea ar râde de noi, dacă ne-ar auzi!… Şi când te gândeşti că astă-seară sau mâine, poate că ne vom lăsa ucişi pentru ea. O fi bănuind ea măcar că o urmărim pas cu pas de la Paris?

— Tu eşti foarte ciudat, Trencavel şi plin de contradicţii. Ne obligi ca să nu fim văzuţi de ea, să ducem o viaţă de hoţi care fug de oamenii poliţiei, mă forţezi să dorm prin grajduri, să beau poşircă, – aşa cum spui tu – şi toate astea, ca ea să ne prindă în flagrant delict de devotament. Şi pe urmă, te superi grozav la gândul că ea nu te-a zărit încă.

— Conte, să plecăm. Să ne întoarcem la Paris.

— Te lauzi, dragul meu. Uite, tu mori de pofta de a mă lăsa aici, ca să te întorci în sat să îţi reiei pânda. Hai, du-te, îţi dau concediu. Adio, Trencavel, pe diseară.

Trencavel începu să râdă şi strânse mâna pe care i-o întindea contele, apoi se întoarse din drum îngândurat.

— Facă cerul, se gândea el, ca, dacă are să fie vreo nenorocire, să se întâmple în timpul lipsei lui Mauluys, pentru ca, cel puţin acest nobil prieten să fie cruţat.

El se întoarse la pas în satul La Madeleine, în timp ce Mauluys

îşi continua drumul spre Blois. Primul lucru pe care-l văzu de departe a fost Annaïs, care după cele aflate de la spion, încăleca pe cal. El începu să o urmărească de la depărtare. În timpul acesta, pe un drum lăturalnic, Saint-Priac şi cu cei patru oameni ai lui, gonea spre Marchenoir, pentru a o aştepta pe Annaïs.

Ea, ajungând la târguleţul Marchenoir, îl străbătu la pas, fără să se oprească. În curând, se zări şi pădurea. În momentul acela, nici o emoţie nu i se trăda pe faţă. Numai când se apropie de pădure, îşi ajustă spada. Ea se opri şi privi în jurul ei, întrebându-se:

— Are să vină? Oare astăzi va fi întâlnirea cu adevărat?

Ea descălecă, îşi legă alene calul de un trunchi tânăr de mesteacăn, îşi scoase spada, – o lamă bună şi solidă, – o făcu o clipă să şuiere biciuind cu ea aerul, o îndoi, se uită la ea şi apoi o puse la loc în teacă surâzând.

— Dacă ar fi fost şi el aici, se gândi ea, ar fi putut să-mi arate o lovitură precisă de scrimă. Dar nu! l-am văzut duelând. Nu loveşte decât prin lovituri drepte, făţişe, în plin piept. Am să încerc să fac şi eu aşa şi să-mi amintesc de lecţia pe care mi-a dat-o.

În clipa aceea, se simţi apucată deodată în braţe şi târâtă spre o trăsură închisă ce staţiona sub copaci. Atunci, Annaïs în clipa aceea de nepusă uimire, când se văzu înconjurată de patru nemernici viguroşi, simţi la început senzaţia că ar fi fost atacată de tâlhari de drumul mare. Dar, aproape imediat avu viziunea unui obraz teribil, plin de ură, de pasiune şi de ironie şi atunci, oroarea îi crispă figura. Saint-Priac era în faţa ei!… Ea se încordă într-un efort disperat şi fără să ştie de ce, strigă:

— Ajutor, Trencavel!…

— Am venit, tună vocea maestrului de scrimă.

Annaïs şi Saint-Priac, cu o aceeaşi mişcare întoarseră capul în direcţia aceea şi văzură venind spre ei uraganul. Saint-Priac mugi un blestem sălbatic. Annaïs se cutremură. Într-o clipă el se aflǎ lângă ei.

— Omorâţi-l! Omorâţi-l! răcni Saint-Priac.

Toţi cinci laolaltă, abandonând-o pe Annaïs, făcură faţă ciclonului ce se abătuse asupra lor. Într-un timp nemăsurat de scurt, zăriră acel lucru înspăimântător, ca un năvalnic vârtej ucigător de fier şi de sclipiri ale lamei de oţel, în mijlocul căreia se afla o faţă înflăcărată de furie. Apoi viziunea aceea se

destrămă deodată… Trencavel sărise de pe cal şi, într-o fracţiune de secundă se aruncă asupra lor. Lovitura a fost nemaivăzută. Trencavel era nebun. După câteva lovituri spada i se frânse…

Annaïs la patru paşi de acolo, privea ciocnirea. Împietrise. Ar fi dat orice pe lume ca să se repeadă şi ea, dar simţea acea senzaţie neînchipuit de îngrozitoare pe care o ai odată în somn, într-un coşmar, în care orice mişcare devine imposibilă.

De-abia se produse izbitura, că deveni viscol. El îşi apucă spada-i ruptă de lamă şi lovi. O clipă nu se gândise la loviturile care i se dădeau cu tăişul spadei şi lovi; îşi trântea loviturile cu înspăimântătorul sânge rece al clipelor morţii. Un om se prăbuşi cu ţeasta sfărâmată, apoi un altul, al treilea, apoi al patrulea… Braţele lui Trencavel erau brăzdate de sfâşieturi şi tăieturi din care ţâşnea sângele. La picioarele lui era o băltoacă de sânge în care patru trupuri, se răsuceau în convulsiuni şi horcăieli. El privi o clipă crunt, cu o figură sălbatică şi strigă din nou:

— Am venit!…

În faţa lui, cel ce mai supravieţuise gâfâia. Era Saint-Priac.

Trencavel nu-l văzuse, sau refuzase dinadins să-l lovească? Poate. Fiindcă atunci când Saint-Priac, îmbătat de disperare, se repezi asupra lui, el îl apucă de braţ şi îi răsuci pumnul cu putere. Saint-Priac scăpă spada din mână şi Trencavel, cu o voce stranie îi spuse:

— Tu nu-mi aparţii!

Apoi nici nu-l mai privi. Privirile lui, în care se stingeau puţin câte puţin sclipirile de furie, se îndreptară spre Annaïs şi pentru a treia oară repetă:

— Am venit!…

Annaïs tremura. Dacă ceea ce simţea în ea era spaimă, sau ori altceva, ea nu ar fi fost în stare să deosebească. Tremura convulsiv, fără a putea să-şi dezlipească privirile de pe grupul acela de nedescris: cele patru cadavre cu craniile sfărâmate, Trencavel, sfâşiat de tot, cu pieptarul în zdrenţe, şiroind de sânge şi cu mâna îngheţată pe umărul lui Saint-Priac, răsucindu-se încet-încet. Puţin câte puţin, Saint-Priac se întorcea. Apoi, scoase un urlet de durere şi apoi căzu în genunchi, în băltoaca de sânge. Atunci, Trencavel se întoarse spre Annaïs, îi dădu drumul lui Saint-Priac şi spuse:

— Vi-l ofer!

Saint-Priac, se ridică şi făcu un salt spre trăsura care-l aştepta… Dar în faţa lui o găsi pe Annaïs, cu spada în mână. Ea puse vârful spadei pieptul lui Saint-Priac, care începu să se dea înapoi până ce se lovi de Trencavel, care rămăsese nemişcat pe locul lui. Atunci, Trencavel ridică spada lui Saint-Priac de jos şi i-o întinse spunând:

— Lasă-te ucis! Aceasta e tot ce ţi se poate întâmpla mai bun.

De-abia se scurseseră două minute de când Annaïs strigase: Ajutor, Trencavel!… Saint-Priac, îşi reveni din starea aceea de uimire, de spaimă de furie năvalnică, în care căzuse. El luă spada pe care i-o oferise Trencavel, cu un pas în lături evitând atacul şi repetă:

— Eu nu mă bat.

— Domnule, spuse Annaïs, acest om a omorât-o pe mama mea. El mi-a spus-o.

— E adevărat! urlă Saint-Priac cu un accent de mândrie de nedescris.

— Pentru aceasta, continuă Annaïs, în lupta de pe drumul spre Fleury, v-am spus că acest om îmi aparţine. Eu vreau să mă bat în duel cu acest om.

— Eu nu mă bat cu o femeie! spuse Saint-Priac într-un urlet răguşit, la fel ca mai înainte.

— Ei bine! dacă nu vă luptaţi, atunci vă omor, spuse Annaïs. În gardă, domnule; cum vi s-a spus, e singurul mijloc pe care-l mai aveţi de a scăpa de aici. Notaţi că dumneavoastră mă puteţi ucide. Notaţi că dacă mă omorâţi, domnul Trencavel vă va lăsa să plecaţi fără să vă atingă… Eu vreau aşa.

— O jur! spuse Trencavel.

— Căci dacă dumneavoastră mă omorâţi, continuă Annaïs, înseamnă că mama mea moartă, care e aici, care vă priveşte şi mă priveşte, a ales – fără îndoială – pentru dumneavoastră o pedeapsă mult mai aspră.

Saint-Priac gâfâia. Dar ultimele cuvinte ale lui Annaïs îi redaseră speranţa. Se puse în gardă. Cele două spade se încrucişară.

Şi lovitură după lovitură, el fandă de două-trei ori, înfigând spada adânc… în gol. Trencavel, nemişcat, era palid ca un mort. Ceea ce suferea el în momentele acelea, era cumplit de tot. Annaïs parase fără a riposta, dar parase cu o astfel de agilitate, cu o astfel de vigoare, încât Saint-Priac, făcu un salt înapoi şi se

pregăti să înăsprească lupta, aşa cum ar fi făcut-o cu cel mai de temut adversar. El se pregăti şi se aruncă cu violenţă la un nou atac, după care sări înapoi, pentru a evita riposta care însă nu veni. Trencavel, făcuse o mişcare ca şi cum ar fi vrut să-şi pună pieptul lui între spada lui Saint-Priac şi a Annaïsei.

— Domnule Trencavel, spuse ea, continuându-şi lupta, aţi jurat să nu vă mişcaţi. Eu am dreptul să pretind de la dumneavoastră să vă ţineţi cuvântul…

— Aveţi dreptul? bâlbâi Trencavel.

Ea îl privi doar o clipă şi spuse:

— Da!

Trencavel se simţi clătinându-se, ca în ziua aceea, în care pe drumul spre Fleury, unul din cei patru cavaleri ai Annaïsei îi spusese: Vrem să vă ucidem, fiindcă vă iubeşte! Cu un efort imens, el îşi stăpâni frământarea care-l apucase şi spuse cu tonul acela de ştrengărească ironie care îi era obişnuit:

— Domnişoară, dumneavoastră nu-mi daţi voie să mă mişc. Fie! Dar căutaţi atunci să nu mă lăsaţi prea mult timp în nemişcare. De-altfel nici nu prea aveţi nevoie de fente savante cu domnul. Dacă vreţi să mă credeţi, e de ajuns o simplă bătaie de quartă, înfigeţi adânc şi omul dumneavoastră e gata!

Saint-Priac rânji sinistru. Dar aproape în aceeaşi clipă îşi îndreptă corpul, îşi încorda nervii, dădu drumul spadei, apoi căzu pe o coastă, ca un trunchi de copac retezat. Sângele îi şiroia din piept, ca un firicel subţire, roşu, iar picăturile se prelingeau una câte una.

Deodată, gura i se deschise şi un val de sânge izbucni revărsându-se, iar ochii i se dilatau devenind înspăimântători.

Annaïs executase cu precizie lecţia maestrului de scrimă! Saint-Priac căzuse în urma unei lovituri drepte, adânci, făcută printr-o fandare adâncă, în urma unei quarte. Spada îi căzuse pe iarbă şi privea spre Annaïs cu nespusa spaimă a morţii şi cu uimire. O văzu făcând un pas. Cu o mişcare de dispreţ teribil ea îi puse piciorul pe spada lui, apoi nu mai văzu nimic. O ceaţă i se întinse pe ochi, scoase un mormăit neinteligibil şi asta a fost totul. Pe jos se aflau cinci cadavre.

Annaïs îşi aruncă spada. Trencavel o ridică şi o puse în teaca lui. Ea tresări. Buzele îi tremurau. El îşi plecă încet capul şi spuse cu un ton rugător de şcolar prins în greşeală.

— Sunt sigur că sunteţi grozav de supărată pe mine că v-am

urmat până aici, fără voia dumneavoastră

Ea începu să râdă. Atunci izbucni şi el în râs. Era ceva straniu.

— Mai puteţi merge? întrebă ea.

— Să merg? spuse el cu o naivitate, care dezvăluia o energie minunată. Dar n-am fost rănit decât la braţe şi la piept.

În acelaşi timp el se încordă să nu cadă. Ea alergă până la calul ei, scoase din coburi nişte fâşii de pânză, scamă şi câteva unsori speciale pentru răni, pe care orice cavaler le purta cu el în campanie. Prin apropierea câmpului unde avusese loc duelul, trecea un pârâiaş limpede şi rece. În câteva clipe, cu o îndemânare şi o delicateţe pe care nici un bun chirurg nu le putea avea, ea îi pansă rănile.

— Şi acesta este unul din lucrurile pe care m-a învăţat mama, spuse ea cu un aer grav.

— Ce mirat va fi Mauluys! spuse Trencavel.

— Mauluys?...

— Prietenul meu. El a vrut ca să vă urmez. Eu n-am vrut. El a pretins că dumneavoastră contaţi numai pe mine şi că eu aveam un angajament de onoare, ca să vă scap de Saint-Priac. Ştiţi că primul meu duel în viaţă, cu el l-am avut? Atunci l-am întâlnit pe maestrul meu, marele Barvillars.

Ei şedeau pe iarbă, lângă pârâiaş. La douăzeci de paşi de ei, se aflau cele cinci cadavre, unul lângă altul, în nişte atitudini convulsionate. Annaïs îngândurată, îl asculta pe Trencavel, care îşi povestea viaţa... Aceasta li se părea foarte natural. Câteva ceasuri trecură astfel. Atunci, ei îşi încălecară caii şi reluară drumul spre La Madeleine. Annaïsei i se părea că călătorea aşa, împreună cu Trencavel, de foarte multă vreme şi că această călătorie trebuia să dureze mereu. Dar în dreptul primei case din Marchenoir, Trencavel, trebui să se oprească, sau mai bine zis, Annaïs, care-l văzu că îngălbenise, îl obligă vă se oprească şi să intre acolo.

— Şi Mauluys? făcu Trencavel.

— Am să-l previn eu, spuse domnişoara de Lespars, dacă vreţi să-mi indicaţi unde locuiţi.

— Ah! da, suspină Trencavel, acum când totul s-a sfârşit, bineînţeles că trebuie să mă părăsească!

El îi dădu toate informaţiile necesare. Cu toate acestea, ea nu plecă de lângă el.

La început luă toate măsurile necesare cu proprietarul casei,

ca rănitul să fie bine îngrijit Acest proprietar se numea Thibaut. Era acel om de treabă căruia Rascasse îi jucase un renghi atât de urât. Pe la ora patru, Annaïs îl anunţă pe Trencavel că pleacă să-l prevină pe contele de Mauluys. Îşi luă rămas bun cu răceală de la rănit şi plecă. Nu făcuse nici jumătate de leghe spre La Madeleine, când văzu venind spre ea doi călăreţi, unul urmându-l la distanţă pe celălalt. Annaïs avea destule motive să se teamă acum de vreo cursă, aşa că o luă pe câmp, se ascunse. Aşteptă acolo. Primul călăreţ venea la trap şi avea o siluetă înaltă, nemăsurată, cu nasul în vânt lipit de o figură obraznică. Al doilea venea la vreo trei sute de paşi. Pe acesta, Annaïs îl recunoscu, se îndreptă spre şosea şi spuse:

— Tocmai vă căutam, domnule de Mauluys.

Contele îşi opri calul, salută scoţându-şi pălăria, cu un gest sobru, de-o perfectă eleganţă şi spuse:

— În acest caz domnişoară am să-l las în plata Domnului pe Corignan, pe care-l urmăresc de la Blois şi voi avea onoarea de a vă întovărăşi până la La Madeleine, unde se află prietenul meu Trencavel.

— Fratele Corignan?

— Da, e omul acela pe care-l vedeţi înainte. Un călugăr capucin, spion al domnului cardinal. S-a ciocnit de mine în momentul când voiam să plec din Blois şi m-a întrebat de drumul spre Marchenoir. Eram curios să văd şi eu ce voia să facă acolo spionul.

Mauluys vorbea de lucrurile acestea cu uşurinţă, fără a fi dat pe faţă cea mai mică surprindere la vederea Annaïsei, fără a-i pune vreo întrebare şi fără măcar a o cerceta.

— Domnule conte, spuse Annaïs, fiindcă dumneavoastră mergeţi la Marchenoir să mergem împreună.

— Sunt la ordinele dumneavoastră, domnişoară.

Ei porniră unul lângă altul pe drumul pe care Annaïs îl făcuse până acolo în sens invers. Mauluys tăcea şi părea foarte preocupat cu supravegherea lui Corignan, pentru a nu-l pierde din vedere. Îl văzu descălecând în faţa unei case şi intrând înăuntru.

— Bun. Am să-l găsesc acolo.

— Domnule de Mauluys, spuse Annaïs, dumneavoastră nici nu m-aţi întrebat măcar pentru ce vă căutam. Am să vă spun eu: am fost trimisă de prietenul dumneavoastră Trencavel.

— Lucrurile care trebuie să se întâmple, se întâmplă întotdeauna, orice ai face! murmură Mauluys cu filosofia lui puţin cam fatalistă. Atunci, Trencavel a plecat din La Madeleine? reluă el tare.

— E la Marchenoir, spuse Annaïs oprindu-se; uitaţi-vă e acolo, în casa aceea din capătul satului, care se vede; e rănit.

— În cazul acesta, spuse Mauluys cu o linişte grozavă, înseamnă că aţi fost atacată?

Annaïs tresări, rămase o clipă pe gânduri, apoi spuse:

— Saint-Priac e mort. Mort în luptă dreaptă, cinstită. Domnul Trencavel a fost martor la acest duel. Restul are să vi-l povestească singur. Veniţi domnule conte.

Mauluys, visător, o urmă pe Annaïs spunându-şi că se petreceau lucruri foarte ciudate în căpşorul acela de fată tânără. Întrebă numai dacă Trencavel e grav rănit şi Annaïs dădu din cap. În curând ei pătrunseră în casa lui Thibaut. Trencavel, era acolo, în picioare, refuzând să dea măcar cea mai mică importanţă rănilor lui, care într-adevăr îl făceau să sufere, dar din care nici una nu-i lua întru totul folosinţa braţelor. Maestrul de scrimă de-abia îşi ascunse uimirea şi bucuria, când o văzu pe Annaïs revenind.

— Domnilor, spuse ea, mă voi instala în casa aceasta până când se va ridica tabăra de la Madeleine. Sunt cu adevărat obosită şi numai cu sprijinul dumneavoastră voi putea găsi un somn liniştit.

Trencavel se îngălbeni îngrozitor, ca şi când ar fi aflat vreun dezastru: era beţia bucuriei.

— Oh! murmură Mauluys, iată un cuvânt care mă împacă cu desăvârşire, cu această nobilă fată.

Annaïs salutase. Şi era la fel de palidă de cele ce spusese – atât de puţine cuvinte, care conţineau atât de multe lucruri. Ea se retrase într-o cameră de alături, unde se învoi cu moş Thibaut, după cum vom vedea.

În timpul acesta, Trencavel îi povestea lui Mauluys, la rândul lui, ce se petrecuse la marginea pădurii. Mauluys povesti cum dăduse nas în nas cu fratele Corignan la Blois. Dar nici unul, nici celălalt nu se gândi să se mai ocupe de manevrele lui Corignan. Totul dispăruse acum în faţa acelui eveniment extraordinar, neprevăzut în aparenţă: Annaïs se adăpostea singură sub protecţia lui Trencavel! Mauluys zâmbea. Maestrul de scrimă se

frământa; speranţe nesăbuite năvăleau în inima lui.

Am spus că în timpul acesta, Annaïs se înţelegea cu Thibaut, care o conduse într-o cameră nu numai curată şi bine întreţinută, dar chiar luxoasă. Bunul Thibaut îşi dăduse seama de la prima ochire că acest tânăr cavaler nu putea fi decât o prinţesă deghizată pentru nevoile vreunei cauze secrete. În afară de acestea, Annaïs îi pusese în mâini două piese de aur, care îi dăduseră o foarte bună impresie despre dărnicia ei.

Annaïs se miră văzând covoare, fotolii şi perdele de mătase, într-o casă de ţară.

— E camera doamnei ducese, spuse Thibaut, a venit aici deseori să se odihnească.

— Ducesa? întrebă Annaïs.

— Aceea care a făcut din mine ceea ce sunt astăzi, spuse Thibaut, cu prudenţă. Nenorocirea e că eu îi datorez totul şi nu pot face nimic, în trista aventură ce i s-a întâmplat

— Şi ce i s-a întâmplat, oare? Vorbeşte fără teamă. Eu pot păstra un secret.

— E prizonieră, spuse Thibaut, care rostea cuvintele cu greutate încercând precaut terenul

— Prizonieră?… La Paris?… La Blois?…

— Nu, doamnă; aici la Marchenoir.

— Şi de ce nu o eliberezi dumneata?

— Fiindcă nu îndrăznesc să mă încred în nimeni, doamnă; servitoarea sa mi-a ordonat să nu fac nimic; în sfârşit, fiindcă domnul cardinal e prea aproape de noi.

În aceeaşi clipă se îngălbeni de frică.

— Linişteşte-te, spuse Annaïs cu o voce întunecată. În faţa mea poate spune oricine că e inamic al lui Richelieu.

— În cazul acesta doamnă, vă voi spune totul, exclamă el, fiindcă poate că dumneavoastră aţi putea cu ajutorul acestor gentilomi să o salvaţi pe doamna ducesă de Chevreuse.

— Ducesa de Chevreuse!… Vorbeşte, spune-mi repede tot! Poate că acum trece printr-un pericol mult mai mare decât acela de a fi prizonieră…

Atunci moş Thibaut povesti fără nici o rezervă tot ceea ce am povestit noi cititorilor.

— Bine, spuse ea la urmă poţi să-mi procuri pentru noaptea aceasta o trăsură închisă, înhămată cu cai buni?

— Mă însărcinez eu cu asta, spuse Thibaut plin de speranţă.
— Acum arată-mi unde e casa care-i serveşte de închisoare ducesei.

Întorcându-se acasă la Thibaut, după ce examinase pavilionul de vânătoare, Annaïs intră în camera în care Trencavel şi Mauluys schimbau cuvinte distanţate de pauze lungi, fraze banale, acoperindu-şi adevăratele gânduri: la Trencavel speranţa ce-l orbea când îndrăznea să o privească în faţă; la Mauluys, adâncă satisfacţie pentru fericirea care avea să-i vină, poate prietenului său…
— Domnilor, spuse Annaïs intrând, ducesa de Chevreuse e prizonieră în satul acesta. Intenţia mea e de a o elibera în astă-seară. Pot să contez pe dumneavoastră?
— Ducesa de Chevreuse? spuse Mauluys. Acum înţeleg de ce venit la Marchenoir, călugărul Corignan. Fără îndoială că a primit ordin de la Richelieu.
— Dar, trebuie să ne grăbim să punem mâna pe capucin. Prin el vom şti ce intenţii are cardinalul spuse Trencavel.
— Aşadar domnilor, reluă Annaïs, dumneavoastră consimţiţi să-mi daţi sprijinul în această afacere?
— Doamnă, spuse Mauluys, Trencavel se plictisea că nu avea nimic de riscat pentru dumneavoastră în această seară. Cât despre mine, eu călătoresc cu Trencavel împărţind toate cheltuielile, aşa că împart cu el şi aventurile.
Annaïs făcu un semn din cap, drept mulţumire; şi asta a fost totul. Ea tremura. Trencavel nici nu-şi mai simţea rănile. În momentul acela, el ar fi mers singur împotriva unei armate întregi. Mauluys rămânea rece… În curând ieşi afară.
Când Corignan începu să dea târcoale pavilionului de vânătoare, când după ce-şi legă calul de un arbore se ciocni în sfârşit cu Rascasse care se întorcea de la cursele lui de iepuri, contele de Mauluys se-ntoarse în casă şi spuse:
— Avem de-a face nu numai cu Corignan, dar şi cu Rascasse.
— În cazul acesta, dragă prietene, nu-ţi mai da osteneala să mă mai întovărăşeşti. Mă duc eu acolo şi peste o jumătate de oră, doamna de Chevreuse va fi aici.
Cu toate acestea, Mauluys nu consimţi să-l lase pe maestrul de scrimă să se ducă singur şi cât despre Annaïs, ea spuse că voia s-o vadă numaidecât pe ducesă. Atunci plecară toţi trei. Era

tocmai momentul când Corignan îi explica lui Rascasse, cum şi de ce se afla la Marchenoir. Cei trei aventurieri găsiră uşa de la intrare închisă cu cheia, dar a fost un joc pentru Trencavel să o descuie fără zgomot. Se găsiră într-un vestibul întunecos; la stânga, o rază de lumină arăta o uşă în dosul căreia se auzeau voci. Trencavel o deschise brusc şi văzând venind un proiectil, întinse mâinile într-o instinctivă apărare şi apucă amândouă urechile proiectilului. Rascasse, după primul moment de uimire îşi reveni repede. Cât despre Corignan, el căută să se strecoare uşurel spre uşă. Dar ajuns aici, deodată se dădu înapoi:

— M-am ars! Iat-o şi pe micuţa noastră!

În momentul acela intră şi Mauluys, care închise uşa după el. Corignan fugi în colţul cel mai întunecos, unde, din obişnuinţă, schiţă vreo jumătate de duzină de cruci.

— Bună ziua, jupân Rascasse, spuse Trencavel, ce faceţi voi aici, aşa de departe de Paris?

— Am venit să luăm aer, spuse Corignan.

— Taci din gură, popo! strigă acru Rascasse.

— Dar eu nu mai sunt popă! Şi am şi eu dreptul…

— Mauluys, spuse Trencavel, fii drăguţ şi dă-mi Biciul Sfântului Lambru.

Corignan se înfundă în colţul lui.

— Domnule Rascasse, continuă Trencavel ai bunăvoinţa să te duci să o anunţi pe doamna de Chevreuse, al cărei temnicer eşti.

— Ba eu nu sunt temnicerul ei! exclamă Rascasse, ridicându-se deodată pe vârfuri.

— Ei aş! atunci ce eşti?

— Bucătarul ei!

— Aha! mormăi Corignan. Eu l-am învăţat să gătească.

— Bucătarul ei? făcu Trencavel trăsnit.

— Dovadă, spuse Rascasse, dovadă sunt aceşti iepuri, din care aş fi făcut pulpele, friptură la frigare şi restul l-aş fi preparat cu un sos preparat cu cimbru.

— Ar fi fost mai bine, spuse Corignan făcând doi paşi înainte, să pui în sos o ceşcuţă bună de…

— Taci din gură, popo! Doamna ducesă poate să vă spună singură că din ziua în care am avut onoarea să devin maestru bucătar, eu n-am încuiat niciodată uşa. Eu m-am mulţumit numai să-i spun că toată casa, în aşteptarea sosirii cardinalului,

este înconjurată – înconjurată de poliţişti – oameni care au labele negre şi murdare.

Mauluys îşi ridică repede capul. Trencavel admiră mintea subtilă a lui Rascasse. Annaïs era mohorâtă; se gândea la un plan grozav.

— Unde e ducesa? întrebă ea pe un ton scurt.

Rascasse imită gestul pe care-l făcuse Marina şi arătă spre tavan. Annaïs ieşi imediat. Se auzi pasul ei uşor pe scări.

— Rascasse, spuse Trencavel, dacă aş fi fost eu în locul domnului cardinal, ţi-aş fi dat postul de procuror-criminal. (Şeful poliţiei, pe atunci N.T.)

— Da, spuse Rascasse cu un suspin, dar el îmi va da o funie bună.

— Nouă-nouţă! întări şi Corignan, care nu mai putea de bucurie.

— Să vedem, exclamă Rascasse imitând tonul fostului capucin. În orice caz, n-am să fiu spânzurat înainte de a-ţi…

— Ce? urlă Corignan.

— Nimic! spuse Rascasse aruncând o privire pofticioasă spre obrazul umflat al cumătrului său.

— Rascasse, spuse Mauluys, n-ai să fii deloc spânzurat. Te iau eu în serviciul meu.

— Domnilor, spuse Rascasse cu o disperare sinceră, sunt un om complet dezonorat: capturarea ducesei de Chevreuse, fusese singura mea lovitură.

— Consolează-te, Rascasse, grăi Trencavel, şi spune-ne şi nouă cum ai făcut minunăţia asta.

Nu fără mândrie, Rascasse, îşi povesti toată aventura, pe care Corignan o ascultă cu gura căscată, Mauluys surâzând şi Trencavel arătându-şi admiraţia nestăvilită.

Capitolul LII – ANNAÏS CAPITULEAZĂ

POVESTIREA LUI ERA TERMINATĂ, sau aproape terminată, când reapăru Annaïs. Era foarte palidă şi ţinea o scrisoare în mână. Trencavel văzu numaidecât că se pregătea ceva important.

— Iată, spuse Annaïs, o scrisoare a doamnei de Chevreuse, care trebuie să parvină domnului cardinal de Richelieu chiar

astă-seară, fiindcă mâine dimineaţă se va ridica tabăra.

Mauluys se apropie şi întrebă cu o voce calmă:

— Puteţi să ne spuneţi şi nouă ce conţine această scrisoare?

Trencavel făcu o mişcare.

— Tocmai vroiam să v-o spun domnilor, spuse Annaïs. Iată ce scrie doamna de Chevreuse: „Mă aflu în satul Marchenoir, într-o casă care vă va fi arătată de purtătorul acestei depeşe. Doresc să discut cu domnul cardinal câteva afaceri care mă privesc pe mine cât şi pe alte persoane. Dacă domnul cardinal doreşte să-mi facă onoarea de a accepta această convorbire, mă va găsi singură. Îl voi aştepta până la miezul nopţii”.

Scrisoarea a fost primită de cei prezenţi cu o tăcere mohorâtă, sau mai curând, citirea ei, le luă glasurile.

— Doamna de Chevreuse a semnat-o, adăugă Annaïs.

— Şi e hotărâtă să-l aştepte pe Eminenţa Sa? întrebă Mauluys.

— Doamna de Chevreuse a şi părăsit această casă. Peste câteva minute, o trăsură o va duce spre Paris. Cea care-l va aştepta pe cardinal voi fi eu.

— De aia mi-am dat eu osteneala să mă fac bucătar! murmură Rascasse furios.

— Bine i-ai făcut muscoiului! sări în sus Corignan.

— Aici ne vor rămâne oasele! îşi spuse Trencavel.

— Asta-i dezastrul! se gândi Mauluys.

— Domnilor, reluă Annaïs, dumneavoastră mă cunoaşteţi puţin sau chiar deloc. Domnule Trencavel, dumneavoastră cunoaşteţi mişelia cardinalului şi ce crimă a comis contra doamnei de Lespars. Trebuie să vă fie de ajuns de a şti că mi-am jucat viaţa, împotriva aceleia a lui Richelieu. Sunteţi hotărâţi să mă ajutaţi?

Contele şi Trencavel se înclinară, îngheţaţi de vocea aceea aspră, de tonul acela de ură rece, necruţătoare, care anunţa sfârşitul de neînlăturat.

Privirile eroicei Annaïs aruncară o rapidă licărire. Ea reluă:

— Dacă ar fi fost vorba de o operă politică, dacă eu aş fi fost ducele d’Anjou, César de Vendôme, sau chiar ducesa de Chevreuse, m-aş fi gândit la o capcană. Dar eu sunt fata doamnei de Lespars, spuse ea cu o mândrie de nedescris.

Mauluys şi Trencavel înlemniseră într-un fel de admiraţie amestecată cu groază. Rascasse şi Corignan ascultau fără să înţeleagă. Numai Rascasse, în mod vag, îşi spunea că fata aceea

trebuia să aibă un curaj extraordinar, pentru a-şi expune astfel planurile în faţa a doi spioni ai cardinalului.

— Eu sunt fata celei moarte, continuă Annaïs – a moartei a cărei inimă a fost pângărită; Ravaillac l-a pedepsit pe Henric al IV-lea, eu l-am ucis adineauri pe Saint-Priac. Dar regele Henric nu fusese decât instrumentul lui Richelieu; Saint-Priac, cel care a otrăvit-o pe mama mea, nu era decât trimisul lui Richelieu. De aceea, mi-a mai rămas numai Richelieu pe care să-l lovesc.

Aici, Rascasse se învineţi şi căută să se facă mai mic încă decât era.

— Da! se gândea el ştergându-şi fruntea, călătoria la Angers!

— Domnilor, continuă Annaïs, aici nu va fi nici o capcană. Duelul pe care am căutat să-l am la conacul Saint-Lazare şi la Fleury, îl voi avea aici. Domnul de Richelieu va veni şi eu îl voi forţa să se bată în duel. El mă va ucide, sau eu îl voi ucide. Asta-i tot. Dumneavoastră nici nu vă veţi mişca.

— Doamnă, spuse Trencavel, alb la faţă, înainte de afacerea de lai Saint-Lazare, dumneavoastră mi-aţi poruncit, ca în caz că veţi muri, eu să vă ridic spada şi să vă continui opera. Oare de atunci până acum, am meritat eu dispreţul dumneavoastră?

Annaïs îşi lăsă capul în piept.

— Domnule Trencavel, spuse ea înăbuşit, pe atunci dumneavoastră eraţi bănuit. Cerându-vă să-l ucideţi pe cardinal, eu voiam să mă asigur că bănuiala era nedreaptă.

— Dar acum! gemu Trencavel.

Annaïs tăcu. Fără îndoială, că în sufletul ei se dădea o ultimă luptă între gânduri potrivnice. Fără îndoială, că pentru ultima oară, spiritul de castă intra în conflict cu dragostea. În sfârşit, ea îşi ridică încetişor capul. Privirile i se opriră asupra lui Trencavel.

Şi acestea, nu mai erau priviri de războinică şi nu durară decât o secundă. Dar în secunda aceasta, Trencavel se simţi înecat de nespusa mândrie şi de puternica bucurie a omului care îşi poate striga în fundul inimii: mă iubeşte!…

— E drept, spuse Annaïs foarte simplu, dumneavoastră aveţi dreptul de a o răzbuna pe doamna de Lespars şi pe tatăl ei, în caz că voi cădea. Numai dumneavoastră singur, aveţi acest drept, domnule.

Trencavel se încordă din toate puterile ca să nu strige, să nu cadă în genunchi.

— Bieţii copii! repetă Mauluys.

Aceasta a fost totul. O răbufnire de dragoste trecu… Mai mult ca nu jurământ, mai mult ca un prim sărut, a fost legătura celor două spirite arzătoare, a celor două inimi curate, pline de viaţă, superbe în glorioasa lor nevinovăţie. În momentul acela, pe cele două figuri, trecu un fel de splendidă strălucire de tinereţe.

Şi răbufnirea se şi spulberase.

Mauluys se gândea:

„Pentru ce creează viaţa asta în societate, nişte motive atât de mizerabile care sfâşie frumuseţea, veştejeşte tinereţea şi pângăreşte fericirea? Uite, doi aleşi care se îndărătnicesc să-şi distrugă neasemuita fericire pe care norocul le-o rezervă şi care se întorc mereu cu faţa spre moarte.”

Corignan holbase ochii mari. Rascasse tremura. Poate că el înţelesese! Poate că şi în el se dădea, de asemenea o luptă.

Pe faţa învineţită a micului spion, diferite strâmbături traduceau în farsă şi în tragedie, sentimentele care se ciocneau în acel suflet obscur, în care, într-o zi, pe drumul spre Longjumeau, un cuvânt de-al lui Mauluys făcuse să pătrundă o primă rază de lumină. Şi ceea ce se petrecea în mintea spionului, nu era mai puţin mişcător, decât lupta Annaïsei cu dragostea. Amândoi, fiecare cu planul lui de acţiune şi de vederi, porniseră încă de mult timp spre lumină…

— Domnilor, reluă atunci Annaïs cu o voce ciudat de calmă. Sunt nevoită de a mă folosi de un subterfugiu. I-am cerut doamnei de Chevreuse ca preţ al eliberării sale, să scrie şi să semneze această scrisoare. Cardinalul va veni la sigur în noaptea aceasta dacă o va primi. Deci, toată cheia problemei, aici este: cum şi prin cine, va parveni această depeşă cardinalului? Cine o va duce?

— Eu! spuse Rascasse.

Annaïs îşi încruntă sprâncenele. Trencavel clătină din cap. Dar Mauluys spuse:

— Bravo, Rascasse!

Atunci Corignan simţi că muscoiul va primi un frumos dar şi înaintă cu măreţie:

— De ce n-aş duce eu scrisoarea?

— Lasă-ne-n pace, popo! se răţoi Rascasse.

— Dar nu mai sunt popă! mugi Corignan. A! dar eu…

Restul se stinse într-un zgomot surd şi mat ca o lovitură de bâtă dată în mingea de oină şi, deodată Corignan se trezi pe jos,

pe duşumele cu ambele mâini pe burtă.

— De data asta a mers, spuse Rascasse frecându-şi ţeasta. Îndeplinise rolul de proiectil. Acolo să stai, popo. Doamnă, continuă Rascasse amestecând drama şi comedia, eu am fost la Angers, trimis de cardinal pentru a o supraveghea pe doamna de Lespars. Eu i-am anunţat Eminenţei Sale moartea doamnei de Lespars, otrăvită de Saint-Priac. Eu am încercat să vă prind, vie sau moartă, la conacul Saint-Lazare. Eu am prins-o pe ducesa de Chevreuse. Şi pentru a şterge toate aceste lucruri care mă apasă pe inimă, vă spun: eu voi duce scrisoarea. Să ne înţelege domnilor! Eu sunt un biet om sărman. Dar n-am să-l trădez pe omul care m-a plătit. Dumneavoastră aţi spus adineauri, doamnă, că nu va fi nici o capcană şi că aceşti domni vor sta doar ca martori neclintiţi la duel. Domnul cardinal mânuieşte spada la fel de bine ca dumneavoastră. Un duel, asta pot să-i ofer eu, Rascasse, fostului meu stăpân. Cu toate acestea am şi eu o condiţie. Una singură. Vreau să fiu şi eu martor la duel, martor neclintit. Am şi eu spadă. Dacă domnul cardinal va fi atacat, dacă teama de a nu vă vedea rănită, îl scoate din sărite pe domnul Trencavel, sau pe domnul conte de Mauluys, vor trebui să treacă peste cadavrul meu. Acum daţi-mi scrisoarea dumneavoastră, să o duc.

— Bravo, domnule Rascasse! repetă Mauluys.

Rascasse rămase galben de tot cu ochii măriţi de un fel de groază; vedea spânzurătoarea în faţa lui!

Zece minute mai târziu, Rascasse galopa spre tabăra de la La Madeleine, ducând scrisoarea ducesei de Chevreuse. Pe când intra în tabără, un cavaler urmat de doi servitori, intra tot acolo, plini de praf, cu o adâncă tristeţe întipărită pe trăsăturile feţei sale. Acest om se opri în faţa postului principal, unde în jurul unui foc de lemne, vegheau oamenii din gardă sub comanda unui ofiţer. Cavalerul descălecă şi intră în cercul de lumină. Reflexele roşu ale flăcărilor îl luminau El spuse către ofiţer:

— Conduceţi-mă la cortul domnului cardinal.

Ofiţerul care se pregătea să strige: În lături şi să pună să-l alunge pe vizitatorul nedorit, îl privi o clipă, se înclină cu respect şi răspunse:

— Voi avea onoarea de a vă conduce eu însumi, Monseniore!

Când a fost anunţat Rascasse cardinalului, acesta tresări de

bucurie şi dădu ordin să fie introdus numaidecât. Rascasse nu făcu decât un sigur salut de la intrarea lui în cort până la doi paşi de Eminenţa Sa, în faţa căruia rămase înclinat.

— Iată-te dar, spuse cu severitate Richelieu. Te-ai răsculat împotriva mea, jupâne Rascasse.

— Monseniore, o singură dată nu v-am ascultat în noaptea în care un refuzat să mă las ucis la picioarele scării din palatul dumneavoastră. Iertaţi-mă, Monseniore! O voce îmi spunea atunci, că viaţa mea avea să vă fie mult mai de folos decât moartea mea. Dovadă că l-am descoperit pe domnul de Vendôme la Cheverny.

— Bine, spuse Richelieu, cu privire la domnul de Vendôme te iert.

— Mulţumesc, Monseniore! spuse Rascasse, îndreptându-şi trupul.

— Acum explică-te. Guvernatorul castelului din Blois, m-a încunoştinţat că un spion a trimis doi mesageri unul la mine şi altul la părintele Joseph. Eu am primit scrisoarea ta. Ce conţinea aceea către cuviosul stareţ?

— Da, eu am fost Monseniore, cel care a trimis cei doi mesageri şi am fost foarte uimit că nu am primit nici un răspuns la scrisoarea mea către Preasfinţia Sa.

— Ce îi scriai acolo?

— Ah! făcu Rascasse, atunci înseamnă că mesajul meu nu a ajuns la destinaţie, dacă Eminenţa Voastră, binevoieşte să-mi pună o astfel de întrebare!

— Ai să vorbeşti odată, netrebnicule?

— Vorbesc, Monseniore. Preasfinţitul, în loc să pună să mă spânzure, cum mă temeam eu, m-a trimis într-o misiune. Era vorba s-o găsesc pe doamna de Chevreuse…

— Ştiu asta, îl întrerupse Richelieu.

— Scrisoarea către părintele Joseph, spunea că am prins-o pe doamna de Chevreuse şi ceream să mi se trimită întăriri, pentru ca s-o pot păzi pe prizonieră.

Richelieu sări în sus. O clipă, faţa lui oglindi ura sălbatică ce o avea împotriva ducesei.

— Rascasse, spuse el, vei primi două sute de pistoli… Ce s-a întâmplat cu ducesa? Unde-i ea acum?

— Monseniore, o ţin şi acum la dispoziţia Voastră!

— Şi pot s-o văd? gâfâi Richelieu

— Când vreţi!

— Rascasse, vei primi o mie de pistoli, o mie!

— O avere, Monseniore, spuse Rascasse cu un zâmbet încântat.

Şi îşi povesti simplu lovitura; cum o ajunsese pe ducesă, dându-i prin cap să vină la Marchenoir şi cum el singur, reuşise să facă din ea un fel de prizonieră. Richelieu se ridică, vrând să strige un ordin. Rascasse îl opri cu un cuvânt aruncat în grabă:

— Din nenorocire…

— Aah! exclamă Eminenţa cu furie. Ar fi trebuit să mă aştept la asta.

— Din nenorocire Monseniore, chiar astăzi, ea a aflat printr-un ţăran, care-i era credincios, că nu era supravegheată de nimeni şi că pavilionul nu era înconjurat de poliţişti.

— Trebuia să-l fi omorât pe mizerabilul acela!

— Asta am şi făcut! spuse Rascasse, mânat de obiceiul lui de a minţi.

— Şi ea a fugit? Vorbeşte odată!…

— Nu, Monseniore, fiindcă a aflat în acelaşi timp un lucru pe care eu însumi nu-l ştiam, că Eminenţa Voastră se află în tabără, foarte aproape de Marchenoir.

— Şi atunci?

— Atunci, ducesa s-a răzgândit Monseniore, vă anunţ că doamna de Chevreuse e gata să facă pace cu Eminenţa Voastră, cu câteva condiţii pe care vi le va spune singură. E gata, înţelegeţi Monseniore? Gata să vă servească pe lângă rege… sau regină.

Richelieu se îngălbeni. Într-un minut, el îşi dădu seama că dacă ducesa avea să-i fie devotată, ar însemna siguranţa faptului că în curând va triumfa în sfârşit asupra Annei de Austria. Dar se răsti totuşi:

— Imbecilule, te-ai prins în cursă. Ea te-a trimis încoace şi în timpul acesta, a fugit.

— Nu, Monseniore, spuse Rascasse sigur. Eu am înţeles tot ce se petrece în mintea nobilei ducese şi am plecat foarte liniştit ca să vă aduc mesajul, fiind sigur că o voi regăsi acolo.

— Un mesaj?…

— Iată-l, Monseniore.

Richelieu citi repede scrisoarea ducesei şi imediat se hotărî.

— Ai să ne conduci acolo, îi spuse el lui Rascasse. În acelaşi

timp sună şi porunci: „Doisprezece oameni de escortă”.

Rascasse călărea alături de Richelieu. În urma lor, la câţiva paşi, veneau douăsprezece gărzi, din compania Eminenţei Sale. Când ajunseră la marginea satului Marchenoir, Rascasse spuse:

— Monseniore, ea are un cal complet echipat în faţa uşii. Dacă are să audă că venim în număr mare, are să fugă.

Richelieu se întoarse spre şeful escortei:

— Domnule, spuse el, eu am să intru în casa care se găseşte acolo. Dumneavoastră mă veţi aştepta aici. Când veţi auzi fluierul meu, veţi veni în fugă, veţi intra în casă şi veţi ucide pe toţi pe care îi veţi găsi bărbaţi sau femei, fără alte ordine. Aţi înţeles?

— Prea bine. La primul fluierat al Monseniorului.

— Şi acum, hai! spuse Richelieu lui Rascasse.

Spionul porni atât de lipsit de orice şovăială şi cu o atitudine atât de naturală, încât Richelieu îşi spuse: „Nu, nu e o cursă”.

Câteva secunde mai târziu, el descălecă în faţa pavilionului de vânătoare, în care Rascasse intră primul. Richelieu intră şi el în vestibulul întunecat şi auzi închizându-se uşa de la intrare în urma lui. În acelaşi timp o altă uşă se deschise şi se făcu lumină în vestibul.

Richelieu bănui repede ceva, bănuială care se risipi imediat când îl văzu pe Rascasse înclinându-se în faţa lui.

— Monseniore, nu aveţi decât să intraţi. Rog pe Eminenţa Voastră, adăugă deodată Rascasse, să mă ierte că îndrăznesc să ridic o clipă mâna spre dumneavoastră.

În aceeaşi clipă şi înainte ca Richelieu să fi putut face vreun gest, Rascasse apucă lănţişorul fin de argint, de care era legat fluierul cu care Richelieu urma să-şi cheme oamenii şi-l smulse cu violenţă.

— Mizerabile! strigă Richelieu, galben ca un mort.

— Eminenţa Sa, Monseniorul cardinal de Richelieu! anunţă Rascasse cu un accent în care se luptau respectul, mândria, spaima, remuşcările şi triumful.

— Binevoiţi a intra Monseniore, spuse o voce.

Richelieu, cu privirile rătăcite văzu în faţa lui pe Trencavel şi pe Mauluys cu pălăriile în mână.

— Aha! spuse el clănţănind din dinţi, a fost o cursă!

— Monseniore, spuse cu răceală Mauluys, nu se află aici nici

ducele de Vendôme, nici ducele d'Anjou. Aveţi în faţa dumneavoastră pe domnul Trencavel, maestru în fapte de arme şi maestru în fapte de onoare. Cât despre mine, eu sunt contele de Mauluys. Aceasta trebuie să fie de ajuns, pentru a-l asigura pe Eminenţa Voastră că nu e nici o cursă.

— Contele de Mauluys? exclamă Richelieu. Familia dumneavoastră, nu a fost oare ruinată de regele Henric?

Mauluys se înclină.

— Pentru ce nu aţi intervenit să se pună în valoare drepturile dumneavoastră, cum au făcut atâţia alţi seniori?

— Monseniore, cei din familia Mauluys dau, dar nu cer.

— Aceasta înseamnă mândrie. În orice caz, eu mă însărcinez să pun în valoare aceste drepturi. Domnule Trencavel, dumneavoastră de ce sunteţi duşmanul meu?

— Eu, Monseniore? Eminenţa Voastră greşeşte. Eu m-am mulţumi numai să mă apăr.

— Domnule Trencavel, îmi plac oamenii căliţi ca dumneavoastră. Când vă veţi întoarce la Paris, vă veţi redeschide Academia dumneavoastră şi eu o voi înzestra cu o rentă de douăzeci de mii de lire pe an.

Cei doi oameni se înclinară. Richelieu nu mai tremura.

— Îmblânziţi! se gândi el văzându-i plecaţi. Oh! numai să ies de aici! Să pot să-i prind! N-are să existe tortură în stare să-i facă să plătească minutul de groază pe care l-am avut de îndurat. Domnilor, reluă el, fiindcă dumneavoastră vă declaraţi singuri, prea cinstiţi ca să mă fi atras într-o cursă, atunci spuneţi-mi despre ce e vorba.

— Vă rog să intraţi Monseniore şi veţi afla, spuse Trencavel.

Richelieu şovăi o clipă imperceptibilă. Apoi intră în odaia luminată şi o văzu pe Annaïs, care-l saluta cu o mişcare scurtă din cap. Cardinalul se cutremură de un fior de groază. Privirea lui se aţinti pe fiica moartei.

— Duce de Richelieu, spuse Annaïs, domnii aceştia s-au înşelat; e într-adevăr o cursă.

Cardinalul scoase un geamăt vag. Simţea gheara destinului înfigându-i-se în gât.

— E o cursă, continuă Annaïs. Numai că a fost întinsă chiar de Dumnezeu şi moarte. Mama mea e aici, cardinale. Ea e pretutindeni unde va aflaţi dumneavoastră. Ea v-a luat de mână şi v-a condus până la mine. Domnilor, omul acesta are să

moară.

Mauluys îşi încrucişase braţele şi îşi păstra calmul. Trencavel tremura. Se făcuse un fel de pregătire de luptă. Mese, scaune, toate fuseseră scoase afară, pentru ca să se facă loc unui duel. Richelieu, auzindu-se condamnat la moarte, întoarse spre cei doi privirile-i însângerate.

— Aşadar, aţi minţit! mugi el într-un accent încărcat de ură şi de dispreţ.

— Domnilor, spuse repede Annaïs. Nu răspundeţi la această insultă. E făcută de un muribund.

Şi spunând acestea, îşi scoase spada.

— Duce de Richelieu! eu sunt aceea care te va ucide. Eu i-am promis iaceasta doamnei de Lespars, în ziua în care mi-a povestit cum l-aţi introdus la ea pe regele Henric, asasinând în acelaşi timp şi cinstea mamei mele şi inima fratelui dumneavoastră. I-am promis că vă voi ucide. Pentru aceasta am venit. Pentru aceasta v-am urmat până aici. Vă ofer o luptă cu arme egale. Dar v-o spun: În lupta aceasta veţi fi ucis, fiindcă moartea vrea astfel.

Richelieu se cutremură la aceste ultime cuvinte. Luptă cu arme egale! Îşi dădu seama despre ce era vorba şi de ce, cei doi oameni nu aveau să-l atace, ori ce s-ar fi întâmplat. El respiră, atunci.

— Haide, dar, spuse el, oare se poate bate în duel un gentilom cu o femeie?

Annaïs zâmbi şi spuse:

— Acestea sunt cuvintele pe care le-a pronunţat chiar astăzi şi Saint-Priac, cel care a otrăvit-o pe mama mea. Cu toate acestea, Saint-Priac s-a luptat. Şi eu l-am omorât pe Saint-Priac. Vă bateţi, domnule?

Richelieu îşi şterse pe furiş faţa care-i şiroia de năduşeală. Cu o mişcare sălbatică din cap, el spuse nu.

— Domnilor, spuse Annaïs, ducele de Richelieu refuză să se bată. Atunci am să-l omor.

Trencavel făcu o mişcare. Mauluys nici nu se clinti. Annaïs se îndreptă spre Richelieu, care se dădu înapoi. Ea îşi scoase pumnalul şi cu el în mână, se apropie înflăcărată. Desigur că un suflu de moarte se afla în ea. Pasiunea filială exasperată, o transfigura. Şi vocea ei se auzi înfiorător de calmă.

— Duce de Richelieu, moartea vă ucide!

— Moartea a iertat! pronunţă în clipa aceea o voce aşa de gravă, aşa de solemnă, încât tresăriră toţi până în străfundul fiinţei lor. Moartea îl iartă şi Eternul Dumnezeu a spus: „Puneţi-vă spada voastră la loc în teacă şi bastonul în colţul lui, căci răzbunarea, numai mie îmi aparţine.”

Şi atunci toţi văzură intrând, calm, sever, măreţ, pe acel cavaler prăfuit, care sosise ceva mai înainte în tabăra regală şi ceruse să fie condus la cardinal: era arhiepiscopul de Lyon! Louis de Richelieu!…

Annaïs se dăduse înapoi. Poate că ceva se sfărâmase în ea.

— Fata mea! spuse Louis de Richelieu, m-aţi chemat. Am venit în fugă de la Lyon. De la Paris, unde v-am căutat, v-am luat urma, fiindcă mi-am închipuit că vreun pericol vă ameninţă. Iată-mă. Gata să vă ajut şi să vă salvez de alţii şi de dumneavoastră înşivă. Domnule, frate, liniştiţi-vă. Domnilor, oaspetele dumneavoastră este sfânt.

Un zâmbet livid, destinse buzele cardinalului.

— Monseniore, spuse cu răceală Mauluys, domnul cardinal nu e nici oaspetele şi nici prizonierul nostru. Noi suntem aici, numai ca martori – şi atâta tot.

— Monseniore, spuse Trencavel, a cărui voce lovea ca biciul, porunciţi atunci ca să i se înapoieze fluierul domnului cardinal şi atunci veţi vedea la ce-l va folosi.

— Tăcere domnilor! spuse arhiepiscopul. Aceasta e o chestiune între fata moartei şi mine!

Două lacrimi fierbinţi izvorâră din ochii Annaïsei, care spuse cu o voce înceată, aproape răguşită:

— Fiindcă e o chestiune între dumneavoastră şi mine, spuneţi-mi atunci, cu ce drept opriţi aici braţul lui Dumnezeu, pe care dumneavoastră îl invocaţi. Mama mea nu a iertat, Ea a trăit numai pentru ura ei şi pentru ca să pedepsească. Ea şi-a turnat în mine, toată setea ei de răzbunare. Ani întregi m-am exersat ca să privesc sângele şi moartea în faţă fără ca să pălesc. Ani întregi am pândit, am aşteptat, am sperat, am suferit. Acum, a venit în sfârşit ceasul pedepsei. Cu ce drept vă aşezaţi dumneavoastră între mine şi omul acesta?

Un fel de prodigioasă dragoste lumină faţa arhiepiscopului. El lăsă să cadă asupra Annaïsei o privire plină de dragoste părintească şi spuse:

— Dacă aş fi numai om, v-aş fi spus: lăsaţi celor slabi

răzbunarea; iertarea, poate că e cea mai grozavă din răzbunări; dar eu sunt mai mult decât un om, sunt preot! Dacă aş fi numai preot, v-aş repeta: Nu vă substituiţi lui Dumnezeu, căci numai El singur hotărăşte ceasul pedepsei. Dar eu sunt mai mult decât un preot, sunt soţ, sunt tată!

Şi atunci, un fel de măreţie înlocui dragostea pe frumoasa lui figură. Arhiepiscopul părea să fi crescut.

— Numai eu singur am dreptul să judec asta, continuă el. Fiindcă eu sunt soţul Lousei de Lespars. Ea m-a iubit. Ea a murit iubindu-mă. Şi eu, până în fundul inimii am iubit-o vie, cum o iubesc şi acum, moartă. Aici vorbeşte soţul Luizei! Atunci cine poate să-i conteste drepturile? Tu oare, fata mea?…

Aceste cuvinte păreau un strigăt sublim de pasiune omenească. Titlul acela de soţ pe care şi-l revendica Louis de Richelieu, titlul acela de fiică pe care el îl dădea copilei lui Henric al IV-lea, el le rostise cu o astfel de dragoste în voce, încât tânăra fată se plecă, scăpă din mână pumnalul răzbunării şi într-un elan la fel cu al arhiepiscopului, spuse:

— Tată!…

— A! exclamă Louis de Richelieu cu o voce sonoră, vezi bine că eu am drepturi aici şi că însăşi inima ta le împărtăşeşte!

În clipa următoare, Annaïs era în braţele arhiepiscopului şi timp de câteva minute nu se mai auzi nimic decât suspinele ei înăbuşite de plâns.

— Tată, repetă Annaïs totul se sfarmă în mine. Ce îmi ordonaţi?…

— Ceea ce ţi-ar fi ordonat şi mama ta, dacă ar fi fost aici. Jură să uiţi orice ură şi orice dorinţă de răzbunare împotriva acestuia, care a adus nenorocirea mea şi a ta. Jură fiica mea iubită!

— Jur! spuse Annaïs să renunţ la această răzbunare împotriva domnului cardinal de Richelieu, răzbunare care a fost ţinta întregii mele vieţi!

Şi se retrase în colţul cel mai întunecat al odăii, vrând, poate, să nu se observe că privirile-i erau încă aprinse de ură. Cardinalul, asistase la toată scena aceasta cu un zâmbet de dispreţ, care spunea multe asupra adevăratelor sale gânduri. După ce tânăra fată îşi pronunţă jurământul, el făcu un pas înainte.

— Domnule, spuse el, dumneavoastră aţi obţinut acum o frumoasă victorie şi vă felicit pentru aceasta. Bănuiesc cu toate

acestea, o înscenare. Domnişoara Lespars a jurat să nu mă mai atace cu armele, dar fără îndoială că a înţeles, să se răzbune în alt fel. Are într-o anumită casetă pe care a adus-o din Angers… o armă mult mai grozavă decât acest pumnal, care în ultimul moment, i-ar fi tremurat în mână, sper!

Annaïs ridică cu un gest de dispreţ capul. Mauluys se întoarse cu spatele. Trencavel ridică din umeri. Arhiepiscopul rămase nepăsător.

— Fata mea, spuse el, dă-i te rog domnului cardinal şi această ultimă asigurare. Ce conţine această casetă?

— Povestirea neuitatei nopţi, scrisă pe de-a-ntregul de mâna mamei mele. Toate faptele şi gesturile domnului cardinal sunt notate acolo. Întreaga sa mişelie şi trădare, e vie acolo, vie şi nepieritoare.

Richelieu scrâşni din dinţi.

— Şi altceva? spuse arhiepiscopul.

— Apoi, mai sunt trei scrisori ale dumneavoastră, păstrate cu sfinţenie, dintre care, ultima e un strigăt sfâşietor de disperare, care întăresc cele scrise de mama mea.

— Apoi? repetă arhiepiscopul, palid ca un mort.

— Apoi, mai multe scrisori ale regelui Henric al IV-lea, care stabilesc mişelia domnului cardinal, cerându-i iertare mamei mele şi constituie drepturi în favoarea mea, egale cu acelea ale domnilor de Vendôme şi de Bourbon. Atâta tot.

— Şi fără îndoială, spuse cardinalul cu sinistra lui ironie, că domnişoara de Lespars, care a jurat să renunţe la toată ura ei, şi-a pus hârtiile acestea la loc sigur…

— Iată-le, spuse Annaïs.

Şi descheindu-şi pieptarul, scoase de acolo un săculeţ prea puţin voluminos, pe care îl deschise imediat. Ea aruncă documentele pe masă şi întorcându-se spre arhiepiscop, spuse:

— Aceste hârtii sunt ale dumneavoastră. Ale dumneavoastră, care sunteţi tatăl meu. Iată ce conţine caseta pe care am adus-o de la Angers. Folosiţi-vă de ele.

Ministrul privea hârtiile acelea cu ochii tulburi. Dacă ar fi îndrăznit, s-ar fi repezit asupra lor; acolo se afla infamia lui şi fără îndoială că şi pierzania întregii sale situaţii. Arhiepiscopul luă una din ele, prima care îi căzu sub mână şi o apropie de făclie fără să spună un cuvânt. Trencavel făcu o mişcare bruscă, dar Mauluys îl apucă de mână şi spuse:

— Lasă-l să facă ce vrea, e soţul moartei.

Richelieu gâfâia. Arhiepiscopul luă o altă hârtie şi o arse ca şi pe prima. Apoi o a treia… Şi toate până la cea din urmă, chiar şi propriile scrisori, el le arse, calm fără un cuvânt. Timp de zece minute nu se auzi decât pâlpâitul documentelor şi respiraţia scurtă şi gâfâitoare a lui Richelieu.

— Dezarmată! mugi cardinalul.

Arhiepiscopul se întoarse spre el şi spuse cu un accent, care îl făcu să se înfioare până şi pe Trencavel:

— Dezarmată, da!… Şi acum când e dezarmată îndrăzniţi să vă atingeţi de fiica mea!…

Urmă un minut de înfricoşătoare tăcere. Cardinalul, părea ca strivit de vocea aceea. În sfârşit, el îşi îndreptă încet trupul.

— Domnilor, bâlbâi el, şi dumneavoastră frate şi dumneavoastră domnişoară, m-aţi graţiat în noaptea aceasta. Asta n-am s-o uit niciodată!…

— Acum plecaţi! spuse arhiepiscopul, sunteţi liber…

Aceasta a fost ultima lovitură. Arhiepiscopul lovea cu lovituri de generozitate, cum loveau alţii cu lovituri de pumnal. La ultimele cuvinte ale fratelui său, cardinalul făcu un gest de nespusă mânie, se înălţă, aruncă asupra tuturor acelor personaje o privire întunecată şi spuse:

— La revedere, domnilor!

Apoi, ieşi. Se auzi pasul său aspru răsunând prin vestibul şi pintenii de argint, clincănind.

— Mii de tunete! strigă Trencavel, acum vor sări cincizeci de oameni pe noi! Şi se repezi după el.

— Nu! spuse arhiepiscopul

— Cum! exclamă Trencavel năucit. Eu vă spun…

— Eu vă spun că nimeni nu va veni să ne atace.

Şi aceasta a fost adevărul.

Ce se petrecuse în mintea lui Richelieu? N-am putea s-o spunem nici noi.

El ajunse la escorta pe care o lăsase la marginea satului Marchenoir şi încălecă. Spre marea uimire a gărzilor, el rămase nemişcat, aproape un sfert de oră, părând să discute cu el însuşi. Apoi porni brusc, spunând cu un glas răstit:

— La tabără!

Timp de două ore, arhiepiscopul, Annaïs, Trencavel şi Mauluys, rămaseră în casa ducesei de Chevreuse.

După acest timp, Trencavel murmură:

— Aţi avut dreptate, Monseniore. Pe legea mea, eu n-aş fi crezut aşa ceva!

— Fratele meu e învins! spuse Louis de Richelieu.

Dar se înşela.

Capitolul LIII – DRUMUL LUI LOUVIGNI

A DOUA ZI, tabăra din marginea satului La Madeleine se ridică şi regele porni spre oraşul Nantes. Dar să ne întoarcem la hanul acela, „La Zeul Amor”, unde Marina aştepta în zadar întoarcerea lui Corignan, unde cavalerul de Louvigni, cu îngrijirile lui frăţeşti, termina vindecarea lui Chalais.

După cum am mai spus, Marina era liberă în han. E foarte probabil ca Louvigni, în halul în care se găsea sufleteşte, mai mult ca sigur că uitase acest incident minor, în zbuciumul formidabil al inimii acestui om. Îndemânatică şi suplă, Marina, de altfel, căuta să nu fie văzută, decât numai atât cât voia ea.

Ea nici nu se mai gândea la ducesa de Chevreuse. Ca să fie sigură, ea îl întrebă pe jupân Panard, de numele gentilomilor care puteau să fie prin Beaugency, dar nu era nici unul printre ei, al cărui nume să-i fie familiar.

Cu toate acestea, vajnica subretă nu avea în minte decât pe stăpână, dragostea ei, salvându-l pe contele de Chalais.

Timp de patru zile, Marina aşteptă întoarcerea lui Corignan, pentru a-i aduce vreo veste oarecare. Apoi, încetă să se mai gândească la asta. Cele ce le vom povesti acum, se petreceau la cinci zile după plecarea regelui şi a cardinalului spre Nantes.

În dimineaţa aceea, în zori, Marina îl văzu pe Louvigni în curtea hanului. Îşi scoase calul din grajd şi îl inspecta cu grijă. Când inspecţia a fost terminată, jupân Panard începu să înşeuze animalul. Louvigni, după câteva recomandări pe care le făcu hangiului, ieşi din han, plecând pe jos. Unde se ducea? Marina nici nu se întrebă măcar, dar îşi dădu seama că această pregătire de plecare, avea să schimbe situaţia contelui de Chalais. Acum sau niciodată, era momentul de a încerca să-l scape.

Ea coborî în curte şi puse să se înşeueze iapa cu care venise de la Blois. Nu avea nici un plan, ci îşi spusese pur şi simplu, că

Louvigni lipsea pentru prima oară şi că trebuie să se hotărască imediat.

Cum? Ea nu mai căuta să-şi dea seama. Inima i se zbătea, mâinile îi tremurau. Speranţa, îndoiala, groaza, toate i se învălmăşeau în căpşorul ei de pasăre. Deodată, văzu lucind în soare, într-un colţ, printre nişte fiare scoase din uz, un cleşte şi atunci se hotărî. Luă cleştele şi se urcă spre camera lui Chalais. Aici, trase cele două zăvoare solide pe care Louvigni pusese să le ferece pe din afară. Apoi strigă cu glas tare:

— Domnule conte, eu sunt Marina. Vreau să încerc să te eliberez. Ajutaţi-mă şi dumneavoastră dacă puteţi!

Louvigni ieşise din han. Părea foarte calm şi pe faţa lui se putea vedea chiar un fel de bucurie. Dar cine ar fi privit mai bine chipul acela chinuit, ar fi văzut în el o prevestire rea şi ameninţătoare. Era ceva crud, în bucuria care îi lumina faţa.

Pe la mijlocul oraşului, Louvigni se opri în faţa unei clădiri pătrate, frumoasă şi solid construită, care se numea Palatul Guvernamental, cu toate că în realitate nu exista guvernator la Beaugency, ci numai un ofiţer regal ce aparţinea de castelul din Blois. Acest ofiţer, era un bătrân foarte cumsecade, ce renunţase la multe din atribuţiile lui şi îşi mărginise viaţa numai la un trai bun. El îl primi cu entuziasm pe trimisul regal ce i se anunţase şi în care bănuia un oaspete mai de seamă – motiv prielnic pentru un chef. Aşadar, se apropie de Louvigni cu mâna întinsă, dar imediat, faţa lui rumenă se îngălbeni şi vocea lui, obişnuită cu veselele chemări ale limbii, mârâi tremurând uşor:

— Domnule, mi se pare că v-am făcut onoarea de a vă întinde mâna!

— Ei, bine? exclamă Louvigni cu liniştea lui sinistră.

— În viaţa mea, aceasta e prima oară când mâna mea nu e primită!

— Această jignire nu e adresată dumneavoastră, spuse Louvigni.

— Atunci cui?

— Mie.

Ofiţerul regal se dădu un pas înapoi şi-l măsură pe Louvigni cu înfăţişarea unui om cinstit, care se uită de două ori la cineva, înainte de a se supăra. El se întreba dacă are de-a face cu un nebun şi întrebarea aceasta pe care şi-o punea, se putea citi limpede pe faţa lui. Louvigni ridică foarte uşor din umeri.

— Domnule, spuse el, puţin mă interesează dacă sunt sau nu nebun. Puţin mă interesează dacă mă înţelegeţi sau nu. Mai mult încă, dacă dumneavoastră ţineţi să consideraţi jignirea îndreptată contra dumneavoastră, am să mă întorc să mă bat în duel cu dumneavoastră, dacă cumva aceasta îmi va mai fi posibil peste câteva zile, adică dacă voi mai fi în viaţă.

Ofiţerul se înfioră. Privind mai bine pe omul acela, care îi vorbea astfel, simţi înfricoşătoarea senzaţie că se află în faţa unui spectru.

— Ceea ce interesează, continuă Louvigni, e ca dumneavoastră să citiţi această hârtie şi, adăugă el aspru, să ascultaţi de ordinul pe care îl conţine.

Ofiţerul citi cu conştiinciozitate documentul semnat de Richelieu, i-l dădu înapoi lui Louvigni, spunându-i:

— E în regulă domnule, ce trebuie să fac? Şi mai întâi, unde se află contele de Chalais, care trebuie să fie arestat?

— La hanul „Zeul Amor”.

— Foarte bine. Am să trimit…

— De prisos, omul e arestat de mai multe zile. E vorba să mi se trimită numai o trăsură închisă bine, în faţa hanului şi a-mi da opt oameni de escortă, pentru a-l conduce pe prizonier.

— Dar dumneavoastră ar fi trebuit să… se răsti furios, ofiţerul.

— Ar fi trebuie să mă gândesc că dumneavoastră, vă veţi împotrivi ordinelor ministrului statului, exclamă Louvigni cu o voce stranie. Aşadar, am să mă lipsesc de dumneavoastră, domnule, şi am să caut în altă parte în loc Beaugency, un servitor hotărât să-şi păstreze capul pe umeri.

Ofiţerul deveni alb ca varul şi se apropie de Louvigni.

— Domnule, spuse el, eu nu ştiu la ce fel de însărcinare vă referiţi. Dar vreau cel puţin să vă spun, că întreaga dumneavoastră persoană, cuvintele dumneavoastră şi atitudinea dumneavoastră, arată numai josnicie!

— Ştiu, spuse Louvigni.

Aceste cuvinte erau teribile. În glasul care spusese acestea, era un accent de formidabilă disperare. Ofiţerul simţi un nod în gât.

— Când vă trebuie trăsura? bâlbâi el.

— Chiar acum, spuse Louvigni cu un ton scurt. O trăsură care să se poată încuia bine. Opt oameni de escortă bine înarmaţi. Eu am să-i aştept în faţa hanului.

El plecă fără a saluta, cu pasul foarte calm. Ofiţerul rămase înlemnit; i se părea că văzuse ceva groaznic. După aceea, se grăbi să dea ordinele necesare.

Louvigni se îndreptă fără grabă spre han. Nimic nu părea schimbat la el, numai că privirile-i erau aprinse. Aşadar, el se-ntorcea îngândurat spre han, mergând agale. Acum, când totul avea să se sfârşească, îşi aducea aminte de povestea iubirii şi a urii lui. Dar se opri mai mult, cu un fel de plăcere sadică, asupra acestor ultime zile, pe care le trăise la hanul din Beaugency. Zilele acestea, fuseseră înfricoşătoare.

Niciodată vreun rănit nu fusese îngrijit cu mai multă atenţie decât Chalais. Niciodată vreun prieten, sau vreun frate aplecat asupra unui alt frate, nu a avut parte de îngrijirile lui Louvigni. Aceasta fiindcă, dacă Chalais ar fi murit acolo, în patul acela al hanului... Cât de stranie fusese clipa în care Chalais, după mai multe zile de observaţie, înduioşat de aceste îngrijiri frăţeşti şi de acea veghe plină de râvnă, îi zâmbise şi îi spusese:

— De ce faci toate astea?

Şi Chalais îi întinsese spontan mâna. Louvigni răspunsese foarte grav.

— Vreau să te vindec de tot.

— Haide, îi spusese Chalais, tu ai trăit un fel de vis urât. Ai făcut nişte lucruri... dar să nu mai vorbim despre ele. Toate acestea, se pot uita, ce draci? Erai gelos, nu?

— Da, răspunse Louvigni.

— Să vedem, ai putea să-mi ierţi asta prietene. Ea m-a ales pe mine. Tu ai să găseşti o alta. Tânăr, frumos, spiritual, brav, la naiba, eşti destul de curajos, cu toate că... nu mai vorbim de asta. Ei bine, ai să fii iubit de oricine. Am fost prieteni, Louvigni. Vrei să mai fim şi acum? Iartă-mă că sunt iubit de Maria şi eu îţi iert tot...

Louvigni îl ascultase cu un fel de bunăvoinţă politicoasă. Chalais, pentru ca să-i abată gândurile-i ruşinate, reluă vesel:

— Ei, dar unde ne aflăm? Vreun han pe la Beaugency, ai?

— Da, răspunse Louvigni, hanul „Zeul Amor”.

Chalais începuse să râdă, apoi mai înduioşat reluase:

— Am să-i cer patronului să schimbe firma: „Hanul Zeului prieteniei”... Louvigni... Vrei?... Ei bine! lasă, ai să-mi răspunzi mai târziu. Mâine, dacă vrei. După ce vom pleca. Plecăm mâine?

— Nu! peste câteva zile.

— Pentru ce Louvigni, pentru ce?

— Fiindcă nu ştiu exact unde să-l găsesc pe cardinal, căruia trebuie să i te predau.

Chalais primise aceasta cu o emoţie puternică. Cu toate acestea, clătină din cap şi reluase:

— La ce dracu ai pus drugii ăştia de fier? Ia, spune-mi Louvigni! De ce sunt ferestrele zăbrelite?

— Sunteţi nebun, îi răspunse Louvigni. Ştiţi bine că sunteţi prizonierul meu. Eu am pus să se instaleze gratiile la ferestre şi zăvoarele la uşă. Haide, nu mă mai bateţi la cap cu discursurile dumneavoastră asupra prieteniei noastre moartă de mult. Şi staţi liniştit, sau vă leg.

Scena aceasta şi altele asemănătoare se desfăşurau acum prin mintea lui Louvigni, în timp ce se întorcea spre han.

Aceste imagini treceau prin capul lui înfierbântat, lăsând în lor semne ca de fier roşu. El îşi spunea: „Totul are să se sfârşească. Toate acestea arată numai sfârşitul lui. Ei bine. Eu unul sunt obosit. Aş fi vrut ca totul să se fi terminat deja. Să vedem: după veştile de ieri, cardinalul se îndreaptă spre Nantes. Am să-l duc la Nantes. Peste cincisprezece zile, va fi executat. Şi atunci, eu?…”

El repetă cu un avânt de bucurie sălbatică, cu un suspin de furie:

— Executat!…

Ajunse la han. Aici, prin poarta mare pentru căruţe, aruncă o privire înăuntrul curţii şi nu-şi mai văzu calul, dar nu dădu nici o atenţie acestui fapt. După o jumătate de oră, văzu sosind la pas un cupeu cu doi cai de-abia şi de-abia atunci îşi dădu seama că în timpul acelei jumătăţi de oră suferise cumplit. Opt călăreţi veneau în urma închisorii pe două roţi.

— În sfârşit! mormăi Louvigni.

El dădu ordin ca patru dintre călăreţi să descalece şi le spuse:

— Dumneavoastră veţi pune mâna pe omul pe care vi-l arăt eu şi îi veţi lega mâinile. Dacă se împotriveşte, nu aveţi voie să-l loviţi. Nenorocirea va fi însă dacă va avea măcar o zgârietură!…

El porni înainte pe scara întunecoasă de lemn, care scârţâia sub greutatea soldaţilor. Pe la a şasea treaptă, Louvigni lovi cu piciorul ceva moale. Îşi plecă în mod maşinal capul şi văzu un om culcat de-a curmezişul pe trepte; beat? Se plecă mai mult şi deodată îl recunoscu pe Panard. Hangiul era mort, sau leşinat

iar sângele îi curgea dintr-o rană mare, lângă gât. Louvigni se înspăimântă la un gând ce îi sclipi în minte cu iuţeala unui fulger. Într-o clipă se găsi în coridorul de la etaj şi văzu uşa camerei-temniţă, larg deschisă. Dintr-un salt a fost înăuntru.

Chalais nu mai era acolo!

În clipa aceea, Louvigni gemu jalnic. Din ochii lui holbaţi, scoşi din orbite, ţâşnea o privire fixă. Era ca privirea unui nebun. Soldaţii care soseau şi ei în momentul acela, îl văzură prăbuşindu-se pe marginea patului lui Chalais şi auziră un suspin care îi făcu să se dea înapoi. Timp de un minut, Louvigni sfâşie cearceaful cu dinţii şi cu unghiile. Horcăia. Cuvinte fără şir, întretăiate îi ieşeau printre buzele-i crispate.

Toate acestea, durară foarte puţin, doar câteva minute. Apoi, gărzile îl văzură deodată ridicându-se şi privindu-i. Se dădură şi mai mult înapoi de frică.

Mai târziu, au spus că figura aceea albă, în care se vedeau numai ochii, ca două puncte întunecate… le făcuse aşa de rău, că le venea greaţă.

Louvigni îi privea fără să-i vadă şi horcăia. Se lupta împotriva nebuniei, împotriva morţii. Ceea ce se petrecea în el, în momentul acela, era ceva groaznic, oribil, înspăimântător. Tot ce poate avea un om în el ca forţe vitale, era întrebuinţat de Louvigni ca să cucerească un moment de calmare, măcar un minut, care să-l salveze de nebunia care îi destrăma creierul.

Sforţarea a fost minunată. Timp de aproape un sfert de oră, înţepenit, fără a mai scoate măcar un strigăt, înlemnit în acelaşi loc, cu figura împietrită pe care lacrimile i se scurgeau lent, zbătându-se, luptând cu el însăşi. Gărzile nu îndrăzneau să mai facă un pas spre cameră şi nici să-i adreseze vreun cuvânt. Puţin câte puţin, înţepenirea lui începu să se înmoaie. Lacrimile i se opriră. Chipul nu-şi căpăta deloc expresia omenească, dar încercă să gândească, să chibzuiască şi să se mişte.

Atunci, ieşi din cameră fără a spune un cuvânt soldaţilor. Coborî, se aplecă deasupra capului lui Panard şi îl zgudui cu putere. Nenorocitul hangiu, scoase un vaiet slab şi de abia atunci, Louvigni îşi dădu seama că rănitul, nu mai era în stare să pronunţe vreun cuvânt. Coborî mai jos şi străbătu tot hanul: era pustiu. În curte, constată, că nici calul lui nu se mai afla acolo. Intră în grajd şi acolo, în colţul cel mai întunecat, în dosul unui maldăr de şei, hamuri şi legături de paie, văzu trei fiinţe, care

clănţăneau din dinţi, amuţite de spaimă, ghemuite una în alta, privindu-l cu ochii holbaţi de groază. Erau: femeia hangiului, mica lor servitoare şi un băieţaş care îngrijea de grajd.

— Haideţi, spuse Louvigni cu o extraordinară blândeţe, să nu vă fie frică acum. Am să vă apăr eu.

Nevasta hangiului se înghesui înfricoşată în colţul ei şi bâlbâi:

— Bietul meu soţ!…

Servitoarea însă, prinse curaj şi se ridică spunând:

— A fugit.

— Ştiu, spuse Louvigni. A fugit cu calul meu?…

— Da, domnule cavaler, spuse micul grăjdar. Şi mi-a dat şi mie în cap cu toată puterea.

— Bietul meu soţ! repetă femeia.

Între timp limba servitoarei se dezlegă. Ea îi explică cum prizonierul deschisese uşa cu un cleşte, cum se năpustise afară, cum îi alergase înainte jupân Panard auzind zgomotul şi cum, vrând să se împotrivească la fuga lui, primise o puternică lovitură de pumnal care îl dăduse de-a dura pe scări; cum a vrut să scoată câteva strigăte de prevenire, dar prizonierul o fugărise şi pe ea şi pe hangiţă; cum le împinsese în grajd unde au rămas pe jumătate moarte de spaimă, atât de furios fusese omul acela. După aceea, Chalais sărise pe calul lui Louvigni, pe care îl găsise gata înşeuat şi se repezise afară ca o adevărată furtună. Cât despre Marina, ea încălecase pe iapa ei şi plecase şi ea de la han. Louvigni ascultă cu blândeţe şi cu răbdare multiplele detalii – cea mai mare parte născocite – cu care era împănată descrierea. După ce termină, el întrebă numai în ce parte plecase Chalais.

— Pe caraghioasa aceea, spuse servitoarea, care era urâtă şi voia să se răzbune pe frumuseţea Marinei, pe caraghioasa aceea am văzut-o bine, ea a luat drumul…

— Nu, o întrerupse Louvigni. Nu-mi pasă de ea. El. Hai, spune repede încotro a luat-o el?

Lucru ciudat: blândeţea cu care îi vorbea Louvigni, o sperie pe servitoare, mai mult decât o speriase furia lui Chalais. Ea se retrase câţiva paşi, îngălbenindu-se şi bâlbâi:

— Drumul spre Blois, domnule gentilom, pe drumul spre Blois! …

Atunci, Louvigni ieşi liniştit din han şi puse să se înşiruie în faţa lui pe şosea, cei opt cai ai soldaţilor, care trebuiau să

escorteze trăsura. El îi trecu în revistă cu o privire sigură de cunoscător şi arătând un murg cu capul fin, cu picioarele nervoase şi cu pieptul larg, mormăi:

— Uite unul, care îmi va salva viaţa în ultimul moment. Eu îmi cunosc calul, dar ăsta poate să ajungă şi un cerb din urmă. Haide, până în două ore îl prind eu.

Nici nu-şi terminase gândurile şi galopa deja pe şosea. Părea că îşi îmbrăţişase calul şi zbura cu el într-un avânt impetuos, făcând un tot cu el ca un centaur. Animalul, solid şi vânjos, se năpustea cu nările fumegânde şi cu ochii înflăcăraţi

Louvigni se opri o oră la Blois. Aici află că regele şi cardinalul plecaseră direct spre Tours şi Nantes, fără a mai trece prin Blois şi că la ora aceea, probabil că ajunseseră la capătul călătoriei lor. Mai află şi de arestarea ducelui de Vendôme şi a Marelui Stareţ, de risipirea celorlalţi conspiratori foştii lui tovarăşi de luptă, de triumful lui Richelieu şi la toate acestea, el nu simţi nici un fel de emoţie.

Pentru el, acestea păreau noutăţi din altă lume, acum uitată, în care trăise pe vremuri, cu multe secole înainte: adică cele câteva zile de suferinţă.

El nu întreba ce se întâmplase cu ducesa de Chevreuse. Ardea de dorinţa de a-i pronunţa numele, de a afla unde este şi ce face, dar nu îndrăzni să întrebe.

Cu toate acestea, judeca cu mintea limpede. Îşi spunea că trădarea lui nu era cunoscută decât de Chalais, care desigur, nu avusese timp să-i înştiinţeze pe conjuraţi de aceasta. Se duse la palatul Cheverny, unde îl găsi pe domnul de Droue, care îl primi prieteneşte şi îi spuse numai aceste cuvinte:

— Totul e pierdut pentru moment, dar totul va fi luat de la capăt la Nantes. Avem întâlnire generală, acolo unde se duce şi Richelieu. Eu însumi plec mâine spre Nantes.

— Şi eu plec chiar acum, spuse Louvigni.

Domnul de Droue povestea mai târziu, că nu observase nimic suspect în ţinuta şi în vorbele lui Louvigni, căruia îi strânsese mâna, îi urase drum bun şi îl însărcinase cu diferite mesaje, care nu au mai ajuns niciodată în mâinile conspiratorilor cărora le erau adresate.

„Întâlnire generală la Nantes, îşi spuse Louvigni. Chalais a aflat-o şi el, sau o va afla. Deci Chalais se îndreaptă spre Nantes.”

El îşi reluă goana, făcându-şi calul să dea tot ce putea şi totuşi ocrotindu-l, cu profunda lui ştiinţă privind echitaţia.

Louvigni, mergea de-a lungul râului Loire. Era un drum natural. La Saumur, nu-i dădu prin minte să scurteze cotul ce îl făcea râul, tăind de-a dreptul arcul de cerc al acestuia. Era sigur că Chalais mergea pe şosea. Cu toate acestea, nu avea nici o veste despre el.

Dincolo de Saumur, la o bifurcare a drumului spre Thouars, el ajunse din urmă două escorte. Cea care mergea înainte, compusă din doisprezece călăreţi, un cupeu şi câţiva măgari încărcaţi cu bagaje, nu avea nici o legătură cu aceea care venea în urmă, mult mai importantă. Cea de a doua, era compusă din cinci-şase cupeuri, mai multe căruţe cu bagaje, având în faţa şi în spatele lor câte o jumătate de companie de gărzi.

Această importantă escortă, o însoţea pe regina Anna de Austria, care se îndrepta din ordinul lui Ludovic al XIII-lea, în marş forţat spre Nantes. Regina îşi luase şi doamnele de onoare. Stătea în trăsura ei, păstrând o atitudine de mândrie întunecată, sub care se ghiceau îngrijorările spaimei. Uneori, regina, se ridica şi privea în depărtare, spre acea escortă, care părea ca o mică avangardă şi cu care totuşi, nu avea de la plecare din Paris, nici un fel de legătură. Atunci, privirea reginei se umplea de fulgere de mânie.

O cută dispreţuitoare îi crispa gura, dar stăpânindu-şi mânia şi ura ei zadarnică, se trântea la loc pe pernele trăsurii şi, uneori câte o lacrimă de necaz îi voala privirea.

Şi aceasta din cauză că mica escortă, care se grăbea de asemenea spre Nantes, o înconjura pe domnişoara de Montpensier, logodnica lui Gaston d’Anjou!

Cele două grupuri, unul după altul, tăiară drumul de-a curmezişul, în direcţia Thouars şi în curând dispărură în depărtare.

Louvigni nu văzuse nimic din drama aceea, în care era în joc viitorul Annei de Austria. El îşi urmase drumul lui, încăpăţânându-se să meargă mai departe, pe şoseaua de pe malul Loirei. Astfel, ajunse aproape de Nantes, a doua zi după intrarea regelui în acel oraş. El străbătuse în cincizeci de ore, inclusiv popasurile, distanţa dintre Beaugency şi Nantes.

Louvigni se oprise la vreo leghe de Nantes, într-un han de cărăuşi şi de marinari, aşezat la marginea şoselei, nu departe de

satul Sainte-Luce. Acolo, simţise o oboseală groaznică ce îl forţase să descalece. Acolo a mâncat şi a băut, fără să-şi dea seama ce i se servea. Se gândea:

„La Blois, nimic. La Tours, nimic. La Saumur, nimic. Cred că îmi cunosc destul de bine calul. Cu cel pe care am călărit până aici, ar fi trebuit să-l ajung până acum. Nu avea mai mult de o oră avans asupra mea. Atunci de ce nu l-am ajuns?”

O năduşeală rece îi scălda rădăcina părului, când se gândi că Chalais s-ar fi putut îndrepta spre Paris, în loc de a mai veni la Nantes.

El privi în depărtare, cum îşi rostogolea Loire apele cenuşii. Ce se strecura oare, printre insulele de nisip? Peisajul începuse să capete nuanţele crepusculul. Spre apus, nori grei, nemişcaţi, plumburii, acopereau orizontul cu forme graţioase, colorate în mov şi roz şi imediat sub ele, un glob purpuriu, cu contururile foarte netede, fără raze. Soarele spunea…

Mult timp, Louvigni îşi ţinu privirile fixate asupra acestor lucruri, pe care însă nu le vedea. Acolo, printre norii aceia delicaţi, fardaţi în nuanţe de o nesfârşită gingăşie, el îşi vedea visul lui de sânge. Ducesa nu-i mai apărea deloc în minte, dar Chalais îl copleşea, fără a-i putea îndepărta imaginea-i blestemată.

„De ce nu l-am ajuns?”

Puţin câte puţin, culorile mai întunecate ale orizontului mâncau globul purpuriu. În curând, nu mai rămase din el decât o margine subţire, care deodată începu să strecoare printre nori, nişte raze cu pulbere de aur.

Louvigni se lovi cu palma în frunte. Un surâs îi destinse buzele-i uscate, arse de febră.

„De trei ori idiot ce-am fost! Ah! nebun ce sunt! Am mers ca un nesocotit! Dar cum naiba, nu mai sunt în stare să judec?… Dacă nu l-am văzut pe Chalais până acum, e fiindcă de la Blois, el nu se afla înaintea mea! L-am întrecut pe acolo, pe undeva. Şi acum, trebuie să vină… va trece pe aici…”

Şi, spunându-şi acestea, scoase un suspin adânc şi o uşurare plăcută puse stăpânire pe el.

În pasiunile exasperante, există un fel de dublă vedere; mintea încordată ca un fier înroşit în foc până la alb, ajunge până la paroxismul forţelor şi creează nişte facultăţi trecătoare, dar puternice, nişte izbucniri de judecată clară, cum aruncă

farurile intermitente dârele de lumină în noapte…

Poate că Louvigni, îl vedea pe Chalais, acolo, în depărtare, peste atâtea leghe, pe drumul pe care venise şi el!…

Se scurse o oră. Era încă ziuă. Deodată Louvigni îl văzu pe Chalais pe şosea. Râse în tăcere, cu un rânjet ce-i dezvelea dinţii, apoi mormăi bucuros:

— Pe moartea dracilor! Ştiu că a alergat; mi-a cotonogit calul.

Chalais venea la pas, călare pe calul lui Louvigni, pe care-l găsise înşeuat, gata de drum, în curtea hanului de la Beaugency. Într-adevăr bietul animal părea complet istovit şi înainta cu mare greutate, cu părul zburlit de sudoarea ce se uscase pe el.

— Ei drăcie! continuă Louvigni la fel de voios, dar ăştia cine or mai fi?

Erau trei gentilomi, care probabil că făcuseră călătoria împreună cu Chalais, căci şi caii lor păreau la fel de istoviţi; fără îndoială că erau dintre aceia pe care i-am văzut adunaţi la castelul din Cheverny. Cei patru tineri discutau cu familiaritate, voioşi, în timp ce se apropiau de porţile cetăţii Nantes. Chalais părea fără griji şi bine dispus; fusese asigurat la Blois, că ducesa a fost şi ea anunţată despre întâlnirea generală a conjuraţilor şi conta s-o găsească acolo, la Nantes. El nici nu bănuia măcar că ducesa fusese prizonieră la Marchenoir. De fapt, în momentul când Marina îi deschisese uşa, el nu avusese decât un gând: acela de a fugi cât mai curând, fiind sigur că Louvigni se va întoarce cu ajutoare; şi Marina, ea însăşi, nu se gândise decât să-l conducă, să-l împingă mai bine zis, până în curte. Pe scara hanului, se ciocnise cu nenorocitul de Panard, care încercase să-l oprească pe prizonier; teama de Eminenţa Roşie, îi dăduse curaj hangiului. Am văzut ce rezultase din acest acces de curaj: dintr-o lovitură de pumnal, Chalais, care era hotărât să-şi cucerească libertatea, care în momentul acela reprezenta pentru el viaţa şi iubirea, se descotorosise de acest potrivnic puţin temut. Atunci, Marina îi strigase că se găsea în curte un cal gata înşeuat. Câteva clipe mai târziu, Chalais se repezise pe şoseaua spre Blois, în timp ce Marina, îşi forţa iapa în direcţia oraşului Orléans.

La Blois, cum se convinsese şi Louvigni în cele din urmă, Chalais se oprise mai multe ore. Acolo aflase şi el de arestarea celor doi şefi şi de marşul spre Nantes al regelui. Atunci, porni la

drum cu trei gentilomi care se îndreptau spre o întâlnire de conspiratori, pe când Chalais mergea la o întâlnire de dragoste. Ducesa se afla la Nantes. Nici nu se îndoia de asta.

De aceea, se grăbise din ce în ce mai mult şi îi antrenase şi pe cei trei prieteni în goana lui. Goana, durase cât a putut dura şi rezistenţa cailor lor. Acum, mergeau la pas şi Chalais, în culmea fericirii, lăsa să i se reverse bucuria. Se gândea astfel:

„Peste o oră cel mult o voi vedea.”

Louvigni îi lăsase să treacă pe cei patru prieteni. După aceea, el ordonă în linişte să i se pună şaua pe cal şi îi plăti hangiului. Încălecă şi într-un tempo de trap, îl ajunse pe Chalais cu tovarăşii lui de călătorie, în momentul când aceştia se aflau la o zvârlitură de băţ de porţile cetăţii Nantes. Era tocmai momentul în care soldaţii din post, care păzeau porţile, se pregăteau să ridice puntea mobilă. Chalais, văzând că soldaţii se pregăteau să manevreze lanţurile podului, strigă:

— Hei! Mai aşteptaţi puţin, ce dracu! Vrem să intrăm şi noi!

— În cazul acesta, grăbiţi-vă domnilor, răspunse sergentul din post.

În momentul acela, Louvigni descălecă şi îşi lăsă calul în drum. O rupse la fugă şi ajunse la podul mobil, în acelaşi timp cu cei patru.

Chalais mergea primul, iar cei trei prieteni, veneau în urma lui. Louvigni îi întrecu pe toţi în fugă şi în momentul când Chalais intra pe poartă, strigă către un om care îi apucase dârlogii calului.

— Cine dracu e turbatul ăsta?… La o parte prietene!…

Era Louvigni.

— Conte de Chalais, spuse el, în numele regelui şi al urii mele, vă arestez!

— Louvigni! urlă Chalais, îngălbenindu-se de tot. Ajutor, domnilor.

În acelaşi timp, îşi înfipse pintenii în burta calului, care fiind ţinut cu putere de dârlogi, se ridică în două picioare nechezând de durere.

Louvigni se cramponase de dârlogii calului. Nu spunea un cuvânt, dar acelaşi rânjet teribil şi tăcut pe care-l avusese mai înainte la hanul cărăuşilor, îi dezvelea dinţii. În aceeaşi clipă, Louvigni primi două-trei lovituri furioase. Totuşi tăcea. O spumă îi încolţea în colţul gurii. Prietenii lui Chalais şi însuşi Chalais,

loveau cu sete. Deodată, calul lui Chalais se prăbuşi; Louvigni îi înfipsese pumnalul în încheietura gâtului. Chalais sări în lături şi rămase în picioare. Îşi ridică spada. În secunda aceea, două braţe puternice, nervoase, îl cuprinseră, strângându-l într-o sălbatică şi teribilă îmbrăţişare.

— Ajutor! Ajutor! răcni Chalais.

La două degete de faţa lui, vedea chipul însângerat al lui Louvigni: doi ochi ce aruncau flăcări, injectaţi de sânge care îl fascinau. În timpul acestor câteva secunde, a fost paralizat, înlemnit de uimire. Deodată se simţi ridicat în sus de la pământ.

Moartea îl luase în braţe!

Moartea îl ducea cu ea!

Atunci, toate energiile lui vitale, se redeşteptară într-însul şi clocotiră ca într-o vâltoare; nervii i se încordară, gata să se rupă. Răcni din nou: „Ajutor! Ajutor? Şi apoi îşi înfipse cu furie dinţii în gâtul lui Louvigni, muşcându-l.

Dar Louvigni îl lăsă să-l muşte! El primi fără să se împotrivească toate loviturile pe care i le dădeau cei trei gentilomi care tăbărâseră asupra lui. Mergea înainte, rănit ducând în braţe pe amantul Mariei clătinându-se. Toate acestea nu duraseră mai mult de un minut.

Soldaţii din post, la început speriaţi de brusca încăierare, se repeziră atunci când îl văzură pe Louvigni venind spre ei, părând a le aduce în braţe un rănit.

— În numele regelui! tună Louvigni.

Apoi, cu un strigăt furios, adăugă:

— Arestaţi-i pe toţi!

Urmă o ciocnire între soldaţi şi ceilalţi gentilomi, prieteni cu Chalais; lupta a fost scurtă; cei trei tineri, care veniseră la Nantes pentru motive temeinice ce le îngrădea însăşi viaţa lor, îşi spuseră că – fără îndoială – prinderea unui singur conspirator ar fi o înfrângere mult mai puţin teribilă decât capturarea a toţi patru. Atunci se retraseră şi în curând, dispărură în fundul unei străduţe, fără a mai fi urmăriţi.

În timpul acesta, Louvigni se îndreptase spre corpul de gardă, cu paşi siguri şi liniştiţi. Chalais simţea pe faţa lui respiraţia arzătoare a duşmanului de moarte şi horcăia înjurături înspăimântătoare. Louvigni, nu spunea nimic... Aceasta, dură câteva clipe. Louvigni intră în camera de gardă şi îl aruncă pe Chalais la pământ. Apoi, se azvârli deasupra lui, îi puse

genunchiul pe piept şi mâinile pe umeri, repetând cu un strigăt răguşit de sălbatic triumf:

— În numele Regelui!

Atunci, soldaţii puseră mâna pe Chalais. Louvigni îi vârî sub nas sergentului documentul dat de Richelieu. Chalais a fost legat… După aceea, Louvigni îşi şterse liniştit faţa, privind spre Chalais.

— Hei! Louvigni! exclamă Chalais, zadarnic cauţi să te ascunzi. Niciodată n-ai să mai poţi să-ţi ştergi scuipatul meu de pe faţa ta de trădător.

— Faţă de trădător? răspunse Louvigni. Mai înainte era adevărat, acum nu.

— Ei aş? Nu mai eşti trădător? Atunci ce eşti?

— Călău, spuse Louvigni.

Chalais a avut curajul să izbucnească într-un hohot de râs. Dar simţea un frig de moarte, care i se strecura în vine. Louvigni se întoarse spre sergentul patrulei şi dădu ordine.

Soldaţii au făcut rost de o brişcă înhămată cu un măgar şi Chalais, legat cobză, a trebuit să se urce în ea. Şase soldaţi se aşezară în jurul briştii, iar doi se urcară în ea. Louvigni se urcă şi el tot acolo şi… lucru înspăimântător, tot timpul drumului, el ţinu în mâna lui, una din mâinile lui Chalais.

Se făcuse noapte.

Porniră pe străzile înguste şi întortocheate ale oraşului. În curând, turnurile masive ale uriaşului castel, se profilară pe firmamentul nopţii, apoi trecură puntea mobilă a castelului şi gura întunecată a porţii lui înghiţi micul cortegiu.

Zece, minute mai târziu, Chalais era închis într-o celulă din subteranele castelului şi Louvigni a fost introdus la cardinalul de Richelieu. Dar când deschise gura să-şi înceapă raportul, se prăbuşi grămadă, fulgerat de bucurie. De abia a doua zi, el îşi recăpătă cunoştinţa.

În acelaşi timp, află că în ziua aceea, Parlamentul din Bretagne înregistrase certificatele regale, care instituiau o cameră de justiţie, destinată să-l judece pe Chalais. În trecere, trebuie să spunem, că printre judecătorii desemnaţi pentru aceasta, se afla şi un consilier, numit Joachim Descartes; era tatăl autorului unei celebre lucrări, tratând despre metodele filozofice.

Procesul contelui de Chalais, reîncepu după două zile. În ziua

aceea, în timp ce judecătorii se întruneau, avu loc în capela castelului din Nantes, o ceremonie pe care o vom povesti. Din fundul celulei lui, nenorocitul Chalais, poate că auzea cântecul de slavă şi vuietul orgii, ca un zgomot îndepărtat de bucurie, de fericire şi de triumf.

Capitolul LIV – NEBUNIA LUI VERDURE

POATE CĂ NU L-AŢI UITAT încă pe arhiepiscopul Louis de Richelieu, pe doamna Annaïs de Lespars, pe Trencavel şi pe Mauluys; pe Rascasse şi pe Corignan. Toţi îşi petrecură noaptea în pavilionul de vânătoare şi a doua zi de dimineaţă, în zori, ei porniră spre Paris, unde ajunseră, făcând mici popasuri.

Corignan rumega nu ştiu ce; Rascasse îl supraveghea din colţul ochilor; Annaïs călărea mereu numai lângă arhiepiscop; Trencavel şi Mauluys mergeau alături. Trencavel, ar fi vrut ca această călătorie să dureze o veşnicie, dar oricât de încet ar fi mers ei, tot trebuiau să ajungă la capăt şi într-o după amiază, pe la orele cinci, turnurile de la catedrala Notre Dame, apărură înaintea călătorilor noştri.

„Am ajuns, se gândea Trencavel. Mi se pare că tot drumul, de abia a durat o oră.”

Bietul maestru de scrimă era trist. De fapt, acolo trebuiau să se despartă. Annaïs îi anunţase că hotărârea ei era să se întoarcă la Anjou. Hotărâtă să-şi respecte cuvântul dat arhiepiscopului, ea nu mai avea ce face la Paris.

— Domnilor, spuse atunci Louis de Richelieu, înainte de a ne despărţi poate pentru totdeauna, ar fi bine să ne mai vedem o ultimă oară în altă parte decât pe drumul mare. Doamna de Lespars, vă întreabă dacă voiţi a-i face onoarea de a fi musafirii ei, în locuinţa sa de pe strada Courteau, joia viitoare, la ora prânzului.

Era într-o sâmbătă. Trencavel socoti că cinci zile întregi şi mari îi despărţeau de ora despărţirii definitive şi un pic de speranţă se infiltră în el… Mauluys primi invitaţia pentru el şi pentru prietenul lui.

Aşadar, Annaïs cu arhiepiscopul, intrară în Paris. Urmaţi pas cu pas de Rascasse şi Corignan, de maestrul de scrimă şi contele de Mauluys, înconjurară Parisul şi intrară prin poarta

Montmartre.

— Rascasse, spuse atunci Trencavel, vii cu noi?

Micul Rascasse şovăi pentru ultima oară. Dar ce mai putea face acum? Pe el îl aştepta o funie straşnică, dacă se mai întâlnea vreodată cu cardinalul. Pentru el, avea să înceapă de aici înainte, o viaţă de groază şi de veghe. Simţea nevoia unui sprijin puternic.

— Pe legea mea domnilor, spuse el, fie ce-o fi, eu sunt cu dumneavoastră.

— Şi dumneata? spuse Trencavel, adresându-se lui Corignan.

Fostul capucin clătină din cap.

— Eu ştiu unde să mă duc! mormăi el.

Şi din ochi îi ţâşni o uitătură urâtă, pe care Rascasse o observă numaidecât.

— Un cuvânt, reluă Corignan. Sunt oare prizonierul dumneavoastră sau sunt liber?

— Liber! făcu Trencavel, ai fi o pasăre prea greu de păstrat.

— În cazul acesta domnilor, sunt prea plecatul dumneavoastră servitor!

Şi după aceste cuvinte, Corignan se depărtă în graba mare.

— Domnilor, spuse Rascasse, vă rog să-mi spuneţi unde să vă găsesc. Trebuie să-l urmăresc pe fratele Corignan, să aflu unde se duce mai întâi şi apoi, pentru un alt lucru.

Mauluys îi spuse unde se afla locuinţa lui, iar Rascasse dând pinteni se repezi pe urmele vechiului tovarăş întru spionaj, devenit acum mai mult ca oricând, duşmanul lui. Trencavel şi Mauluys îşi continuară drumul pe strada Quatre-Fils, unde, intrând în locuinţa contelui au fost primiţi de zgomotoasele exclamaţii de bucurie şi înjurături ale lui Montariol. După ce bucuria bunului secund se potoli, Mauluys spuse:

— Şi Verdure? Nu-l văd pe domnul Verdure!

— Verdure? spuse Montariol cu o voce ciudată. Vai domnule conte…

— Ce-i?… A murit?

— Mai rău! Bietul Verdure a înnebunit! De opt zile se află într-o stare completă rătăcire.

— Hm! spuse Mauluys sceptic. Dacă aş da acum o raită prin pivniţă, aş afla precis de unde îi vine această nebunie.

— În pivniţa dumneavoastră? exclamă Montariol. Dar nu mai există nimic în pivniţa dumneavoastră! Aşa cum mă vedeţi, eu,

care la fiecare masă îmi beau obişnuitele mele două sticle de vin, ei bine, de opt zile sunt nevoit să beau numai apă.

— Şi de ce asta? făcu Trencavel, izbucnind în râs.

— De ce? Fiindcă eu n-am nici un ban ca să-mi pot cumpăra vin şi fiindcă nu se mai află nimic în pivniţele domnului conte, vă rog să credeţi.

— Cu toate acestea, spuse Mauluys, e imposibil ca Verdure să fi băut tot: era acolo vin pentru şase luni.

— Nu, n-a băut tot, dar a urcat toate sticlele în camera domnului conte!

— În camera mea?

— Da, tot! Căratul sticlelor a durat două zile. Şi acum, Verdure s-a instalat în mijlocul unei adevărate fortăreţe de sticle, de unde va fi foarte greu să fie scos. Vorbeşte aiurea şi spune nişte lucruri de neînţeles.

— Trebuie, să vedem şi noi asta! spuse Trencavel râzând zgomotos.

— Haideţi să vedem, spuse Mauluys rece.

Era o tăcere adâncă în toată casa.

Se urcară la etaj. Contele deschise uşa şi cei doi prieteni rămaseră înlemniţi: nouri albăstrui de fum pluteau greu prin aer şi formau o ceaţă prin care mobilele căpătau nişte contururi nehotărâte. Într-un colţ, se vedea foarte vag, cufărul. În faţa cufărului, lipită de el, o masă. În faţa mesei, un fotoliu. Şi în fotoliul acela, răsturnat pe spate, cu picioarele pe masă, ridicate mai sus decât capul lui, sta Verdure, fumând cu ochii pierduţi în tavan.

— Arde casa! exclamă Trencavel uimit.

— Nu, spuse Montariol, e luleaua lui.

— Foc? mormăi o voce de beţiv din mijlocul norilor de fum. Foc e numai în capul meu. Săriţi, ard, cap de bivol! Daţi fuga că arde, pe maţele dracilor!…

Se auzi o lovitură seacă în marginea mesei. Verdure întinsese mâna şi luând o sticlă îi scoase dopul. Şi atunci, cei trei prieteni îl putură vedea, cum, fără să-şi schimbe poziţia, ducea sticla la gură şi o golea încetişor, cu ochii închişi.

— Mii de tunete! făcu Montariol cu o admiraţie în care se simţea şi puţină invidie.

— Oleoo! exclamă Trencavel arătându-i lui Mauluys maldărul de sticle, unele peste altele.

Totul alcătuia două stive, ca două ziduri, ce lăsau o trecere îngustă la cufăr, iar în jurul mesei, le aşezase în formă de fortăreaţă. Pe măsură ce le golea, beţivul le azvârlea în vasta scobitură în care se afla fereastra, unde se făcuse un maldăr enorm. Mici băltoace şi dâre roşii, alcătuiau desene bizare, care păreau a întări şi mai mult nebunia lui Verdure. Verdure îşi întoarse capul spre uşă.

— Doamne! exclamă Trencavel, dar ce are la nas?

— N-are nimic, spuse Montariol. Nasul i-a căpătat culoarea vinului, asta-i tot.

— Dar cum a trăit până acum fără mâncare? reluă Mauluys.

— Din când în când, i-am adus eu câte ceva. Când îi era foame, mă chema.

— Nu-i chip să intri înăuntru, spuse Trencavel. Aici e iadul dracilor, nu altceva.

— Iadul? behăi Verdure. Ba e paradisul.

— Uite, iar îl apucă nebunia. Ascultaţi, murmură Montariol.

— Paradisul! bombănea Verdure. Cereştile regiuni în care nu e voie să-ţi fie sete. Hei! Dar cine sunt ăştia? Ce vreţi, mitocanilor? El e domnul conte de Mauluys, cel căruia nu îi e niciodată sete şi nici nu ştie să citească!

Verdure izbucni într-un hohot prelung de râs.

— Secundule spuse Trencavel, încearcă să deschizi fereastra, căci altfel nu vom putea intra niciodată înăuntru.

— Pentru ce să intrăm? spuse cu răceală Mauluys.

— Eu nu vreau să intre nimeni, se răsti Verdure.

— Caraghiosul nu-i deloc nebun, reluă Mauluys. E beat. Are să-şi revină în fire, când nu o să albe ce să bea, asta-i tot.

— Dar, dragă conte, mai are de băut pentru încă o lună!…

— Ei bine! N-are decât să-mi bea tot vinul într-o lună şi pe urmă, n-are să mai bea decât apă.

— Niciodată! mugi Verdure care asculta cu atenţie. Când nu o să mai fie vin, dumneavoastră o să puneţi să se aducă altul.

— Ce obraznic! făcu Trencavel repezindu-se în norul de fum. Am să-l trag de urechi.

Mauluys ridică din umeri. Montariol strigă:

— Ia seama, maestre.

Verdure se ridicase. Se clătina şi picioarele i se îndoiau sub el, dar totuşi, se ţinea încă bine. El împinse masa deoparte şi se aşeză pe cufăr, cu câte o sticlă în fiecare mână.

— Aha! făcu el, amestecându-şi mormăiturile şi sughiţurile. Uite-l acum şi pe spadasinul… strâmbă lemne. N-are decât să vină! Să se apropie! Eu unul nu mă bat cu lovituri de spadă!

Şi beţivul începu să-şi învârtească sticla, într-o morişcă de temut.

— Haide, Verdure, potoleşte-te! spuse Trencavel împăciuitor.

— Ba n-o să mă potolesc deloc! Puteţi să vă scoateţi şi spada. Când ai fost omorât o dată de musiu Saint-Priac şi tot n-ai crăpat, îţi revii din orişice. Nu mă potolesc nici mort! Nu vi-o dau!

— Ce? Ce nu vrei să-mi dai?

Verdure se ridică şi mai sus pe cufăr şi răcni:

— Nu o s-o citiţi! Nu vreau!

— Ce? strigă Trencavel. Ce dracu e aia, puşlama bătrână!

— Destul! strigă Verdure. Ieşiţi afară sau vă dau una în cap. Nu există decât un singur om pe lume care să o poată citi! Şi numai el, singur, are s-o citească! Afară de aici, vă spun!

Pe jumătate mâniat, pe jumătate îngrijorat, Trencavel se dădu înapoi în faţa nebunului, care îl ameninţa cu sticla.

— Trencavel, spuse liniştit Mauluys, beţivul ăsta are să ne spargă capul. Asta ar însemna un sfârşit frumos!

— Aha! scrâşni Verdure. Spadasinul fuge din faţa mea! A mea e izbânda!… Mi-e sete, am să-mi beau armele.

Şi începu să dea pe gât una din sticlele pe care le ţinea în mână. Apoi, văzând că Trencavel ajunsese la uşă, el se trânti din nou în fotoliu mormăind ameninţări încâlcite. Mauluys închise uşa la loc şi coborî îngândurat, la parter.

— Ce dracu voia el să nu-i iau şi să nu citesc? spuse Trencavel.

Mauluys, cufundat în gânduri, cu mintea dusă departe, tresări şi răspunse:

— Scrisoarea, la naiba!

— Scrisoarea? Care scrisoare?

— Scrisoarea! exclamă Mauluys cu un surâs ciudat. Nici eu nu ştiu mai mult de atât.

În timpul acesta, Rascasse o luase pe urmele lui Corignan, pe care, după un timp de trap întins, îl ajunse. El alerga drept spre strada Sainte-Avoye. Rascasse izbucni în râs.

— A da! e adevărat! Uitasem că popa şi-a făcut şi el un cuib acum şi că putoarea de Brigitte i-a oferit inima ei.

Odată asigurat că fostul capucin se refugiase la Brigitte, Rascasse se gândea:

„Iată aşadar şi sfârşitul carierii mele! Eu l-am salvat pe Eminenţa Sa din multe încurcături. Totdeauna am avut curaj şi câteodată am fost chiar glumeţ. La încheierea acestor socoteli, eu nu găsesc în mine decât îngrijorări şi remuşcări; şi în jurul meu, ura cardinalului la capătul acestora mă aşteaptă spânzurătoarea. Până atunci, iată-mă pe drumuri. Corignan şi-a ales calea lui. Eu unde să mi-o găsesc pe a mea? Ce-ar putea să facă Trencavel cu mine?”

El ajunse în faţa casei lui Mauluys şi când ridică ciocanul, ca să sune, un gând ciudat îi trecu prin cap, un fior rece îl străbătu şi simţi inima bătându-i mai tare. El murmură:

„Hm! Asta ar fi nostim, să se întâmple ca să iasă din Rascasse un om cinstit?”

Corignan nu se gândise prea mult la asta, dar era mai puţin îngrijorat. Numai că era îngrijorat cu totul din alte motive. De fapt el îi storsese doamnei Jarogne o mie de lire, promiţându-i în schimb proiecţia cardinalului şi o avere frumoasă. Ori el nu aducea acum nici una nici cealaltă. Singura centură din toată expediţia lui era scrisoarea pe care Marina i-o predase la hanul din Beaugency, scrisoare uitată în fundul unuia din buzunarele lui. Cât despre mia de lire, acesta primise atâtea lovituri în cursul drumului, că ajunsese acum într-o stare jalnică.

Corignan, la toate acestea se gândea. El îşi spunea că dulcea şi slaba Brigitte, îi pregătise fără îndoială, o primire de o duioşie îngrijorătoare. El urcă încetişor şi fără zgomot scara şubredă de lemn şi ne opri în faţa uşii. Apoi, după ce îşi alcătui un plan de lucru trainic, intră năvalnic pe uşă, gâfâind, ca şi cum ar fi alergat ca un nebun, ca să ajungă cât mai repede.

— Ne-am învârtit! urlă el intrând. Ne-am asigurat bogăţia! Bogăţia, bogăţia! Mă înţelegi, draga mea? Norocul, cum îţi spun! Averea! L-am ajuns pe Rascasse, l-am împiedicat să o dea pe ducesă, cardinalului.

— Ai făcut tu asta? mugi Brigitte.

— Da… Nu… Adică…

— Şi mai îndrăzneşti să-mi spui că îmi aduci bogăţie! Imbecilule! Dimpotrivă, trebuie să-l ajuţi! Ah, eşti un om pierdut, popo! şi eu la fel, fără îndoială!

Urmă un şir de vaiete. Corignan, îngrozit, nici nu mai

îndrăznea să sufle. Toate acestea, se terminară printr-o năvală a dulcei şi slabei femei care îl îmbrânci pe vlăjganul de călugăr, complet năucit şi îmblânzit odată pentru totdeauna. Ea apucă biciul Sfântului Lambru şi începu să facă cu el pe umerii sexului tare, un fel de dans, înnebunitor de plăcut. După ce Corignan se lăsă bătut şi făcut zob, ea spuse:

— Acum să ne facem socoteala. Ţi-am dat o mie de lire. Ce-ai făcut cu ele?

Corignan îi arătă cu un aer vrednic de milă, o pungă scofâlcită, a cărei vedere, îi smulse doamnei Brigitte o serie de suspine şi de urlete. Şi biciul Sfântului Lambru intră din nou în dans.

— Şi când te gândeşti, se vaită în sinea lui, Corignan, că dintr-o lovitură de pumn aş da-o gata, dacă aş îndrăzni. Dar uite, nu îndrăznesc să lovesc o femeie; aoleo!… iii!… stai!… au!... oleo!…

Aceste gânduri nu împiedicau însă ploaia de lovituri de bici. Totul, se termină printr-o lovitură, pe care fostul capucin o primi drept în stomac şi după aceea, Brigitte începu să-şi ungă părul care i se ciufulise în urma loviturii dată cu capul, ca punct final al acestei blânde convorbiri.

— Gen Rascasse! spuse ea simplu.

Corignan, trântit pe jos, năucit, învineţit, plângea păcatele trecute şi viitoare.

„Ăsta-i purgatoriu curat, îşi spunea el. Acum am dreptul să intru în paradis.”

Doamna Brigitte începu să-l scotocească cu furie, de teamă ca nu cumva tovarăşul să nu-şi fi ascuns ceva parale ca să se ducă să bea. Deodată, ea dădu de o hârtie, împachetată în aşa fel, încât făcea un fel de nod, foarte greu de desfăcut.

— Ce-i asta? spuse ea.

Corignan se uită, uimit. Uitase de ea.

— Scrisoarea Marinei, spuse el mecanic, aducându-şi aminte.

— Marina? se răsti acru, dulcea matroană. Vreo dezmăţată! Ah! nenorocită ce sunt, ţi-am dat inima şi banii mei şi acum mă văd părăsită, înlocuită, lăsată în mizerie şi disperare!

Brigitte izbucni în plânsete. Era scena de gelozie, scena la care recurge orice femeie afurisită, care vrea să-şi întărească victoria. Apoi adăugă cu un aer foarte natural:

— Şi pe deasupra şi bătută!

— Haide, scumpa mea, spuse Corignan, profund încântat. Te-am atins doar, cu atâta blândeţe.

— Ce înseamnă asta? repetă Brigitte arătându-i ameninţătoare, scrisoarea Marinei.

Corignan se ridică dintr-un salt şi îşi trânti un pumn în cap: acum îşi amintea tot.

— Asta! urlă el, asta înseamnă averea! Un bon de zece mii de lire!…

— Zece mii de lire! palpită Brigitte. Asupra casieriei cardinalului?

— Nu. Din casa doamnei de Chevreuse.

Şi în timp ce Brigitte gâfâia de speranţă, iar zgârcenia îi strălucea înflăcărată în pupilele ei dilatate, Corignan îi povesti scena din hanul de la Beaugency. Cu multă îndemânare, Brigitte reuşi să desfacă hârtia şi o citi. După ce păstră un timp tăcerea, ea rosti printre dinţi:

— Da, cred că ducesa ar da mii de poli şi poate şi mai mult pentru a afla o astfel de veste şi a-l scăpa pe contele de Chalais. Dar unde-i ea acum?

— Era la Marchenoir, însă micuţa ei servitoare a smuls-o din ghearele lui Rascasse.

Brigitte nu-l înţelegea. Urmă o lungă explicaţie. Corignan fu interogat după toate regulile artei. Din acest interogatoriu, pe care şi Richelieu l-ar fi admirat, rezultă:

Că ducesa de Chevreuse trebuia căutată cu orice preţ. Că Rascasse trădând pe cardinal, era sub ordinele lui Trencavel. Că arhiepiscopul de Lyon şi Annaïs de Lespars erau la Paris. Că Trencavel, Mauluys şi Rascasse erau şi ei tot acolo. Atunci, după ce stabili împreună cu Corignan, aceste puncte esenţiale, îngălbeni de speranţă.

— Da, spuse ea încetişor, cred şi eu acuma, că ne vom îmbogăţi.

— Nu ţi-am spus-o eu? triumfă Corignan.

Fără a-i răspunde, Brigitte se urcă în fosta locuinţă a lui Trencavel şi rămase acolo o oră, înţepenită la fereastră, ca un păianjen ce pândeşte cu o nemaipomenită răbdare să-i cadă musca în plasă. Când se coborî de acolo, ea era strălucitoare de bucurie şi mormăia:

— Noroc că sunt aici ca să veghez, căci altfel, această clădire, din strada Courteau, ar fi în curând un adevărat loc de desfrâu.

Dar de data aceasta, viciile dezmăţatei acesteia, au să servească cinstei mele. E mai mult ca sigur că ea, are să-l atragă aici pe tânărul maestru de scrimă, obraznicul ăla care nu m-a privit măcar o dată, atâta timp cât a stat la mine. Şi atunci, de îndată ce Eminenţa Sa, se va fi întors la Paris…

Ea îi explică lui Corignan planurile ce şi le făurise. Ducesa de Chevreuse, trecea acum pe al doilea plan. Dar zece mii de lire, erau minunate de căpătat. Corignan a fost însărcinat să se ducă de trei ori pe zi la palatul de Chevreuse. Brigitte, se gândea şi nu fără dreptate, că ducesa eliberată, avea să sosească la Paris, cel puţin peste o zi sau două, ca s-o vadă pe regină.

— Cât despre rest, mă însărcinez eu, adăugă ea. Fiindcă acest rest înseamnă adevărata noastră îmbogăţire: Lespars, Trencavel, Mauluys, Rascasse, toţi au să-şi piardă capetele în asta. Las’ pe mine!

— Mai ales Rascasse! se răsti Corignan în culmea entuziasmului. Vreau să-l văd dând din picioare, atârnat de o funie.

Aşadar, Corignan, dădu fuga la palatul de Chevreuse şi doamna Brigitte se urcă la mansardă, ca să se aşeze la pândă la fereastra lui Trencavel, de unde putea privi în întregime toată grădina Annaïsei. Aceste două fiinţe hidoase, târau moartea după ele.

Verdure, după ce Mauluys şi Trencavel bătură în retragere, încuie uşa cu cheia de două ori, mormăind, şi îşi continuă ciudata activitate pe care o începuse. Trebuie să spunem aici, că la el nu era numai un caz de beţie exagerată la culme, dar şi un fel de idee fixă, o obsesie. Voia să păzească cufărul. Se considera gardianul lui. Şi trebuie să mai spunem, că de fapt, el nu bea atât de mult cât avea aerul, şi că, socotind bine, mai avea acolo vin, nu pentru o lună, cum spunea Trencavel, ci pentru vreo zece zile. Când îi era foame, începea să facă gălăgie, să bată în uşă, până ce venea Montariol, cu d-ale mâncării. Cum lua mâncarea, Verdure se încuia la loc.

— Numai prin foame putem să-l scoatem de acolo, pe nebunul ăsta, spuse Trencavel prima oară când auzi vacarmul îngrozitor pe care-l făcea.

Dar Mauluys îl rugă pe Montariol, să-l hrănească la timp pe nebun.

— Bine, dar trebuie să înceteze odată toate astea.

— Da, spuse Mauluys visător.

— Şi când, dragul meu conte?

— Când are să creadă Verdure că e mai bine. Să nu mai discutăm asta.

Deci, Verdure îşi continuă mania.

Cam pe la a cincisprezecea zi, el observă cu uimire, că toate sticlele erau goale. Degeaba căută el peste tot şi prin maldărul de sticle goale, fiindcă a fost nevoit să se convingă de tristul adevăr. După aceste cincisprezece zile de băutură, Verdure mai petrecu tot acolo, alte trei zile dormind după înspăimântătoarea cantitate de vin pe care o turnase pe gât. La sfârşitul celei de a treia zi, pe seară, pe la orele opt, Verdure îşi revenise aproape în fire şi nu mai rămăsese decât cam pe jumătate beat. În seara aceea, când Montariol îi dădu mâncarea, îl văzu cum îşi umplea o ceaşcă şi o dădu dintr-o dată peste cap.

— Aha! exclamă Montariol, acum ai trecut la vin alb.

— Nu, spuse Verdure, e apă.

— Apă?!?…

— Da, secundule. Mai du-te şi lasă-mă să visez în pace. De altfel, eşti frumos astă seară.

Într-adevăr, Montariol era îmbrăcat cu un costum minunat, pe care Verdure îl examina cu coada ochiului. Secundul se retrase speriat, fiindcă îl văzuse o dată în viaţa lui pe Verdure, bând apă. Cât despre Verdure, el îşi aşeză fotoliul în faţa cufărului, se instală comod în el şi se pregăti să se culce, mormăind:

— De ce dracu s-a împodobit aşa frumos secundul, astă seară?

Capitolul LV – GASTON DE ORLEANS

DOMNIŞOARA DE MONTPENSIER sosi la Nantes a doua zi dimineaţa, după ce Chalais fusese arestat.

Părtaşe fără însemnătate a acestei povestiri, noi nu am spus nimic despre ea până acum. Nu avem să analizăm aici nici motivele adevărate care o făceau să asculte de Richelieu, nici rolul pe care l-a jucat după ce a devenit Moştenitoarea Tronului. Doar un singur amănunt, ca să putem lumina şi acest colţ mai întunecat se pare că această nobilă fată, l-a avut la un moment

dat, pe părintele Joseph, ca duhovnic. Acest lucru, e suficient ca să-i poată de cititorului, cheia gândurilor domnişoarei de Montpensier.

O jumătate de oră în urma ei, regina intra în castelul din Nantes. Văzând-o, regele îi surâse cu un zâmbet răutăcios, plin de ură, şi de ameninţări.

— Aha, aţi venit, doamnă! spuse el.

— Am ascultat de ordinele Majestăţii Voastre, spuse regina cu o voce tremurătoare. Majestatea Voastră va binevoi să-mi explice…

— De ce v-am chemat? La naiba, ca să vă fac să luaţi parte la căsătoria fratelui meu, fiindcă şi dumneavoastră faceţi parte din familie, doamnă, adăugă el cu un rânjet grozav.

Anna de Austria se aştepta la acest răspuns. Dar în faţa desăvârşirii unui fapt, care însemna prăbuşirea politicii ei secrete, ea nu se putu împiedica, să nu se îngălbenească.

— Gândiţi-vă la aceasta! continuă regele. Veţi lua parte şi dumneavoastră la această unire, sau dacă veţi refuza, ar însemna să cred, mai ştiu eu ce?

Oricare ar fi fost mânia şi indignarea Annei de Austria, ea îşi dădu seama că nu putea să-i răspundă, fără a se trăda. Atunci, se îndreptă mândră, îl fulgeră pe regalul său soţ cu o privire aprinsă de dispreţ şi se retrase. De abia ieşise Regina Anna de Austria, că intră Richelieu. Probabil că ascultase şi el totul, după draperii. Adusese cu el pe Gaston d’Anjou, care era galben la faţă şi tremura, însă îl lăsase într-o altă cameră, care nefiind despărţită de cabinetul regelui decât cu o perdea de catifea, trebuia să-i permită tânărului prinţ să primească săgeţile mortale ale discuţiei lor.

— Sire, spuse el intrând, am venit să-i comunic regelui, nişte lucruri foarte grave. Dar văd că Majestatea Voastră e aşa de tulburată.

— Da, fiindcă am văzut-o pe regină! grăi înăbuşit Ludovic al XIII-lea.

— Regele doreşte cumva să revin peste o oră sau două?

Ludovic al XIII-lea se trânti într-un fotoliu, rămase câteva clipe în tăcere, ca şi când ar fi vrut să se potolească, apoi spuse ridicându-şi chipu-i palid de tot.

— Domnule, nefericirile casnice, nu vor putea să împiedice niciodată un rege să se ocupe de afacerile de stat. Aşadar,

vorbiţi, vorbiţi, chiar acum.

— Ei bine Sire! fiindcă Majestatea Voastră o doreşte, aflaţi că seniorii care au complotat împotriva regelui la Paris, ne-au urmat la Nantes. Arestarea celor doi fraţi de Vendôme şi de Bourbon, i-a speriat la început. Dar şi-au revenit repede şi acum sunt neliniştiţi. Departe de a renunţa la proiectele lor, au venit fuga la Nantes. Sunt vreo sută.

— Aveţi numele lor? bâlbâi regele, îmbătat de furie.

La cea mai mare parte, Sire. Şi ştiu şi unde să-i prind.

— Atunci prinde-i odată, pentru Dumnezeu! Şi să se termine odată cu ei. O sută, o mie, oricâţi, dacă ar trebui!

— Sire, acum nu suntem destul de tari. Dacă ar fi vreo bătălie, oraşul întreg ar fi împotriva noastră şi Majestatea Voastră nu va putea scăpa cu viaţă din asta. Iertaţi-mă Sire, că vă vorbesc în numele judecăţii şi al adevărului.

Ludovic al XIII-lea înlemni de uimire. Richelieu îl făcu să-şi piardă cumpătul, aducându-i la cunoştinţă că Bretagne era gata a se ridica pentru a scăpa sau, de a-l răzbuna pe ducele de Vendôme.

— Atunci ce-i de făcut? bâlbâi regele.

— Sire, spuse Richelieu surâzând, Franţa îi iubeşte pe învingători şi-i dispreţuieşte pe cei ce fug. Trebuie să fim învingători, fără a lupta. Să-i forţăm pe corbii aceştia, să fugă ruşinos.

— Şi cum vom putea fi învingători?

— Toată speranţa Sire, e acum în Delfin. Dacă se căsătoreşte cu domnişoara de Montpensier, intriga sa adevărată cu regina, cade de la sine… Eu unul, o consider neadevărată. Dacă fratele Vostru se căsătoreşte cu domnişoara de Montpensier, ei vor fi dezorganizaţi, lipsiţi de sprijin. Le va trebui atunci mai mult de doi ani, ca să urzească o nouă intrigă. Şi în timpul acestor doi ani Sire, securea va lovi!

— Da! mugi Ludovic al XIII-lea. Pe toţi sfinţi! Pe tatăl meu! să facem să cadă capetele tuturor rebelilor, chiar de ar fi printre ei şi acela al ipocritului meu frate, al acestui Gaston, pe care l-am iubit ca pe un fiu!…

Din camera de alături se auzi un fel de geamăt slab. Richelieu, pe jumătate aplecat deasupra regelui, auzi acest geamăt şi reluă:

— Este de datoria noastră Sire. Cât despre conjuraţii care au

venit la Nantes, trebuie să-i facem să devină ridicoli şi odioşi, forţându-i să fugă. Şi au să fugă, atunci când vor vedea rostogolindu-se sub secure, unul din acele capete de care vorbea Majestatea Voastră. Sire, nu uitaţi că avem în mână, chiar pe acela care fusese destinat să mă lovească la Fleury, cu scopul ca după aceea, Majestatea Voastră să fie mai uşor lovită.

— Acel sărman Chalais? spuse Ludovic al XIII-lea, nehotărât. Dar… nu are să fie judecat?…

— Ba da, Sire! spuse cu ardoare Richelieu. Dar poate şti vreodată cineva, unde ajungi cu justiţia?…

— Ar trebui… spuse Ludovic al XIII-lea, şovăind. Mai ştiu eu?… O mărturisire de a lui, de exemplu.

— O vom avea Sire! spuse Richelieu. Şi acum, ar trebui să facem în aşa fel, ca să se celebreze cât mai repede căsătoria Delfinului.

— Am să-l chem pe fratele meu…

— Inutil Sire, spuse Richelieu. Iată-l.

În momentul acela, perdeaua de catifea se dăduse de o parte şi apăruse chipul livid al lui Gaston, descompus de groază: el auzise totul. Regele îl apostrofă aspru:

— Fără nici-un fel de nehotărâre stupidă! strigă el. Da sau nu? sunteţi gata să vă căsătoriţi cu domnişoara de Montpensier?

— Chiar şi mâine Sire! Chiar şi astăzi, dacă aceasta e pe placul Majestăţii Voastre.

— Ştiţi că există aici o capelă, în care domnul cardinal va putea să binecuvânteze această unire?

— O ştiu, frate!…

— Ştiţi că eu vreau… da, da, vreau, la naiba!… vreau ca aceasta să aibă loc chiar mâine?

— Chiar şi astăzi Sire, dacă Majestatea Voastră porunceşte!

— Şi că vă prinde foarte bine, că vă arătaţi aşa de ascultător! mugi Ludovic al XIII-lea.

Gaston, mai se ţinea pe picioare doar printr-o minune. Acest tânăr, de optsprezece ani, bine făcut, dădea în momentul acela, dovadă de o groază nesăbuită.

— Sire, spuse Richelieu cu siguranţă, domnul duce de Anjou, acceptă: e un frate foarte bun. Căsătoria va fi celebrată în capelă şi voi avea nemărginita onoare de a o oficia eu însumi.

— Eu sunt gata, spuse Gaston clănţănind din dinţi.

Mânia regelui se spulberă. El se temuse de o ultimă

rezistenţă, care ar fi făcut să se nască din nou îndoielile şi bănuielile lui. El îi întinse mâna lui Gaston, care se plecă şi o sărută.

— Ei! la naiba! făcu Ludovic al XIII-lea cu bucurie. Vei avea o rentă de trei sute cinzeci de mii de lire, domenii minunate şi Principatul Dombes!

— Suveranitatea unui principat, spuse Richelieu. Fără a mai ţine cont de Comitatul de Blois, asupra căruia noi putem să-i asigurăm Moştenitorul Tronului şi doamnei sale, o rentă fixă, atingând suma de o sută de mii de lire.

— Asta are să facă în total, patru sute cinzeci de mii de lire venit! spuse regele, cu o admiraţie exagerată.

— Fără a mai socoti, continuă Richelieu, Ducatul de Chartres…

— O! O! făcu Ludovic al XIII-lea. Dar sunteţi extraordinar cardinale.

— Frate, spuse Gaston, lăsaţi mâna să cadă asupra mea!

— Sire, spuse Richelieu, fratele regelui, trebuie să fie înzestrat regeşte, aşa de regeşte, încât să nu mai râvnească la nici o coroană… în Europa! Şi atunci continui; fără a mai ţine socoteală şi de şaizeci de mii de lire, pe care le vom ridica pe socoteala Spaniei, pentru cheltuielile de instalare ale noului menaj.

— Dragul meu cardinal! bâlbâi Gaston.

— În sfârşit, fără a mai socoti şi Ducatul de Orléans, al cărui titlu îl veţi purta, de îndată ce veţi semna contractul de căsătorie. Acest ducat, vă dă din încasările sale generale, un venit de o sută de mii de lire. Regele, va binevoi să adauge la acestea, dreptul de a dispune asupra numirilor în funcţii şi asupra beneficiilor.

— Ei Gaston! ştii că prin aceasta ai să fii aproape rege!

— Sire, spuse Gaston revenindu-şi în întregime, îndrăznesc să asigur pe Majestatea Voastră, că îi voi păstra o veşnică recunoştinţă. Dar, reluă el simulând un fel de îngrijorare, de unde vom lua noi atâta bănet?

— Sire, spuse cardinalul, Franţa e bogată şi burghezimea nu cere decât să plătească.

Aceste cuvinte puse capăt acestei ciudate convorbiri, în care Delfinul, după ce se văzuse ameninţat să i se taie capul, se văzu copleşit de măreaţa înzestrare pe care am descris-o.

Când Gaston ieşi din apartamentele regelui, din urmă îl ajunse cardinalul, care îl luă de braţ şi-l felicită călduros. Tot felicitându-l, el îl conduse până în curtea castelului. Acolo discuţia lor continuă cu voce înceată. Mai mulţi martori, au declarat mai târziu despre această scenă, că l-au văzut pe Delfin îngălbenindu-se de tot şi dând energic din cap. După aceea, refuzul lui a devenit din ce în ce mai slab. Dacă în momentul acela, vreunul din cei de faţă, s-ar fi putut apropia de ei destul de mult, iată ce ar fi auzit

— Gândiţi-vă bine. Numai dacă mărturiseşte, capul lui va putea cădea. Eu îl cunosc pe rege. Dacă acest criminal nu mărturiseşte, regele are să-l graţieze. Ori, continuă Richelieu cu o voce aspră, avem nevoie de decapitarea lui! Trebuie să se întâmple aceasta, pentru pacea regatului, pentru liniştea regelui şi siguranţa dumneavoastră!

— Siguranţa mea? spuse Gaston, care reîncepuse să tremure.

— Fără îndoială. Dacă dumneavoastră îl veţi lăsa să trăiască, într-o zi are să vă denunţe el formal şi atunci…

— Domnule cardinal, exclamă Gaston cu un suspin jalnic, cele a mi-aţi spus dumneavoastră cu privire la pacea regatului şi mai ales la liniştea fratelui meu, m-au hotărât. Să mergem!…

Atunci se petrecu şi înfricoşătorul lucru. Richelieu, ţinându-l mereu de braţ pe prinţ, îl conduse la uşa din capul scării, care cobora spre temniţă. Acolo, în întuneric, aştepta un om ce purta o călimară, armă grozavă. Richelieu făcu un semn omului acela, care începu să-i urmeze. Un purtător de făclie şi un temnicer mergea înaintea acelui grup ciudat. Ajungând la celule, temnicerul deschise o uşă. Omul cu torţa, intră primul, ca să lumineze drumul. Apoi, intră Richelieu, cardinal şi ministru. După acea Gaston, frate cu Regele Franţei. Cât despre omul îmbrăcat în negru, ce purta călimara, rămase afară, pentru a nu fi văzut de prizonier. Dar uşa rămase întredeschisă. Omul în negru putea să audă totul şi aştepta cu pana în mână, gata să scrie… În temniţă se găsea Chalais. Era legat în lanţuri, dar totuşi găsi mijlocul de a se înclina într-un salut, în care se vedea un fel de eleganţă mortuară. Cardinalul era ca de piatră. Fratele regelui tremura.

— Bietul meu Chalais, spuse Gaston, iată că domnul cardinal a voit să te vadă.

— Mulţumesc Eminenţei Sale, spuse Chalais. Şi

dumneavoastră de asemenea, Monseniore.

Chalais stătea de o parte, neliniştit de prezenţa Delfinului, pe care îl ştia puţin viteaz, dar pe care îl socotea neputincios în a comite o mişelie. Richelieu făcu un pas şi rosti cu o voce gravă:

— Conte de Chalais, Delfinul, care ţine foarte mult la dumneavoastră, a venit să mă roage pentru dumneavoastră. Eu nu-i pot refuza nimic, fratelui Majestăţii Sale, deci am venit aici, pentru a întări prin prezenţa mea, tot ceea ce vă va spune Delfinul, căruia i-am făcut promisiuni, cu oarecare condiţii. Acestea fiind spuse, eu nu voi mai adăuga nici un cuvânt.

Chalais se întoarse spre moştenitorul tronului, pentru a-l întreba ce avea să spună. Gaston tremura şi, din când în când, îşi ştergea fruntea. În sfârşit murmură:

— Trebuie să mărturiseşti Chalais şi ai să fii graţiat.

Atunci în mintea lui Chalais se dezlănţuiră toate bănuielile deodată.

— Ce dracu vreţi să mărturisesc, Monseniore?

— Totul Chalais! Trebuie să mărturiseşti totul, ţi-o spun eu!

— Monseniore, eu nu vă înţeleg, spuse Chalais cu o minunată uimire. Şi afară de aceasta să mă ia naiba, dacă înţeleg vreun cuvânt, din toate cele ce mi se întâmplă. Să conturăm ceva mai precis lucrurile Monseniore, vreţi? Dumneavoastră mi-aţi făcut onoarea de a-mi da un ordin: acela de a vă însoţi până la castelul pe care domnul cardinal îl are lângă pădurea Fontainebleau şi care se numeşte Fleury. E adevărat?

— Da, Chalais, bâlbâi Gaston. Dar nu e vorba de asta…

— Eu totuşi continui cu permisiunea dumneavoastră. La prânz, fără a mai aştepta sosirea domnului cardinal, care trebuia să ne ospăteze, aţi plecat foarte înfuriat – n-am ştiut niciodată pentru ce – şi mi-aţi dat ordin să vă aştept la Blois. Eu m-am dus la Blois şi am dat deodată peste nebunul de Louvigni, fiindcă am impresia că de câtva timp, suntem nebuni de legat. Louvigni m-a doborât, aproape mort, el… cel mai bun prieten meu. După aceea, m-a îngrijit, m-a vindecat şi credeam că s-a vindeca şi el însuşi de nebunia lui. Atunci am plecat de la han. Bun! Aflând că Majestatea Sa e la Nantes, am venit şi eu la Nantes, ca să-mi reiau locul la Curtea Regelui. Şi ce găsesc la porţile oraşului? Pe Louvigni, turbat ca oricând, care, apucat de un nou acces, mă atacă, mă dă pe mâinile a câţiva nemernici, care mă târăsc cu ei şi m-au vârât în această veselă încăpere. Începusem să blestem

şi să înjur, tocmai când v-am văzut intrând. În loc de a-mi da drumul pur şi simplu, dumneavoastră îmi spuneţi să mărturisesc. Ce dracu să mărturisesc?…

Chalais, povestise toate acestea cu o voce răguşită, dar o sudoare rece, prevestitoare a sfârşitului ce-l aştepta îi îmbrobonea fruntea.

Gaston, pe un ton de disperare mohorâtă, răspunse:

— Chalais, totul e descoperit, totul! Mă înţelegi oare? Toţi cei care erau cu noi au fugit. Tu singur eşti prins şi ai să-ţi pierzi capul dacă nu mărturiseşti. Ai să fii graţiat dacă spui adevărul.

— Monseniore, spuse Chalais, de neînblânzit, aceasta e o glumă înspăimântătoare. Dumneavoastră o ştiţi mai bine ca oricine, că eu n-am nimic de mărturisit.

— Chalais! Chalais! Dacă tu mărturiseşti, n-ai să fii numai tu singur graţiat.

— Şi mai cine atunci? mugi Chalais lovit în inimă de o îndoială grozavă.

— Şi ea! înţelegi tu? Şi ea, fiindcă e prinsă şi ea! Şi fiindcă ea a mărturisit totul! Veţi fi graţiaţi amândoi!…

Chalais se clătină. Se auzeau lanţurile cum îi zornăiau. El scoase un fel de muget răguşit, iar ochii îi ieşiră din orbite. El horcăi:

— Prinsă!… Şi ea!… Prinsă!…

Omul cu făclia îşi întoarse capul. Făclia îi tremura în mână. Richelieu rămase neclintit. Gaston, fratele regelui repetă:

— Graţiaţi, şi tu şi ea! Dar pentru asta trebuie ca tu să mărturiseşti!

— Să fie graţiată! murmură Chalais.

Şi îşi plecă încet capul în piept. Ceea ce se petrecea în inima lui, era înfricoşător, fără îndoială.

— Ei bine! mugi Chalais pe un ton sălbatic. Mărturisesc!…

Richelieu tresări. Gaston îşi acoperi faţa cu mâinile. Şi cu o voce mohorâtă, Chalais începu să povestească tot ce complotaseră. El spuse totul, chiar şi faptul că el era acela care trebuia să-l lovească pe cardinal, chiar şi faptul că venise acum la Nantes ca să se înţeleagă cu ceilalţi conspiratori. Atunci, Gaston îi ceru numele acestor conspiratori, a tuturor acelor oameni care luptaseră pentru el!

— Monseniore, spuse Chalais. Şi dumneavoastră le ştiţi. Spuneţi-le dumneavoastră dacă vreţi.

Richelieu făcu un semn. Avea tot ce îi trebuia. Restul, prea puţin interes. El ieşi afară, luându-l şi pe Gaston cu el. Omul cu torţa dispăru. Uşa se închise la loc. Prizonierul rămase faţă în faţă cu întunericul, în fundul căruia vedea plutind un chip frumos, cu părul blond şi cu buzele zâmbitoare, care îi promiteau sărutul lor.

— Pentru tine, murmură el.

Când Gaston d'Anjou, ieşi afară la lumina zilei, i se păru că se trezea dintr-un coşmar. Alb la faţă şi tremurând, el se strecură spre apartamentul lui. Dar îi era scris, ca în ziua aceea să-şi bea din plin toată cupa cu amărăciuni. În momentul când voia să se închidă în camera lui, văzu una din cameristele reginei apropiindu-se de el şi spunându-i:

— Monseniore, Majestatea Sa doreşte să veniţi să o vedeţi.

— Fie! se răsti Gaston. Conduceţi-mă.

Câteva minute mai târziu, el intră într-o cameră mare situată în turnul dinspre nord al castelului, în care se mobilase în grabă, un apartament pentru regină. Anna de Austria, era cu ochii arşi de lacrimi şi de febră. Ea scoase un mic strigăt de bucurie la vedere lui Gaston şi alergă spre el.

— Ştiţi că domnişoara de Montpensier a fost chemată la Nantes?

— Vai Doamnă! ştiu că a şi sosit.

— Uite ce trebuie să faceţi spuse regina. Desigur că are să vi se ceară să vă căsătoriţi cu ea…

— Da, Doamnă.

— Ei bine! Trebuie să le promiteţi că da, înţelegeţi?

— Să promit? Da, Doamnă.

— Cu orice preţ, trebuie să câştigaţi cincisprezece zile, continuă Anna de Austria. Promiteţi orice vi se cere. Căsătoria are să se facă la Paris. Dar cu orice chip, trebuie să întârziaţi plecarea şi să câştigaţi cincisprezece zile. Mă însărcinez eu, cu restul.

Gaston o privi pe regină în faţă, apoi îşi plecă ochii şi spuse:

— Nu la Paris trebuie să celebreze căsătoria Doamnă, ci chiar aici, în castelul acesta.

Regina rămase un moment înlemnită.

— Aşadar, mormăi ea, nu era o ameninţare! Ceea ce spunea adineauri Regele, era adevărat! Am fost adusă aici pentru ca să asist această cununie!

— Da, Doamnă.

— Ei bine! Fie! Vom grăbi mersul lucrurilor şi asta-i tot. Ceea ce fi trebuie să se petreacă la Paris, are să se petreacă la Nantes. Esenţialul e ca dumneavoastră să întârziaţi cât mai mult posibil cununia. Cincisprezece zile ar fi fost destul dacă nunta ar fi trebuit să se facă la Paris, fiindcă am fi avut în plus şi cele câteva zile cât ar fi durat drumul până acolo. Insă în noile condiţii, trebuie să câştigaţi douăzeci de zile…

— Doamnă, cununia trebuie să aibă loc în cel mult două zile, poate chiar mâine.

— Mâine! horcăi Anna de Austria.

— Mâine! repetă Gaston.

Anna de Austria era curajoasă. De data aceasta, groaza izbucni în sufletul ei. Ea era departe de a bănui totuşi, că Gaston acceptase această căsătorie, care însemna sfârşitul ambiţiilor sale şi poate că şi începutul nenorocului său.

— Ce-i de făcut? murmură ea cu îngrijorare. Ce-i de făcut?… Oh! Acuma ştiu: în loc de a lungi lucrurile, refuzaţi-o scurt. Aveţi să fiţi arestat fără îndoială. Dar ce însemnătate are oare, fiindcă… da, adăugă ea convingându-se, cu cât mă gândesc mai mult la aceasta, cu atât mai mult, găsesc că lucrurile vor fi chiar mai bine astfel. Asta e: refuzaţi scurt şi fără discuţii

— Doamnă, spuse Gaston, eu am şi acceptat.

— Aţi făcut-o fără îndoială, fiindcă ne înţelesesem ca dumneavoastră să daţi impresie…

— Doamnă, eu nu m-am ascuns, continuă Gaston. Am primit cu adevărat. Mâine, sau în ziua care îi va place cardinalului, mă va căsători cu domnişoara de Montpensier.

— Vă veţi căsători.

— Cu domnişoara de Montpensier, Doamnă. Mi-am dat cuvântul, Doamnă.

Într-o altă împrejurare, aceste cuvinte ar fi făcut-o să râdă pe Anna de Austria. Dar acum, era un lucru groaznic. Regina, înnebunită, crezu că este o glumă de-a lui Gaston. Dar după ce el repetă de mai multe ori cu încăpăţânarea unui berbec, jignit în furia lui, că voia să-şi ţină cuvântul dat…

— Cuvântul dumneavoastră! se răsti ea. Dar cuvântul pe care vi l-aţi dat prietenilor dumneavoastră! Întregii nobilimi a Franţei! Mie însămi! Haideţi, sunteţi nebun, reveniţi-vă în fire!

— Nebunia mea este de domeniul trecutului doamnă. Astăzi

sunt cu mintea întreagă…

Anna de Austria îşi frământa mâinile. Privirile ei aruncau flăcări. Buzele ei, frumoasele buze cântate de poeţii din vremea aceea, căpătară o înfricoşătoare expresie de dispreţ şi, deodată, izbucni în râs:

— Poftim! Pentru aceasta are să moară Chalais! exclamă ea.

— Doamnă! Doamnă! o imploră Gaston, vorbiţi mai încet, căci altfel ne veţi pierde!

— Pentru aceasta a murit Beuvron şi o să moară Bouteville! Pentru caraghiosul acesta fricos au să moară ducele de Vendôme şi Anton de Bourbon! Pentru laşul acesta, moare cu încetul Ornano într-o celulă de la Vincennes! Acestui nemernic trădător, voiam eu să-i încredinţez grija de a-mi vindeca rănile pe care mi le-au făcut atâtea jigniri! Într-adevăr istoria e foarte glumeaţă!…

— Majestatea Voastră, bâlbâi Gaston alb de spaimă, mai mult decât de ruşine. Majestatea Voastră împinge prea mult dreptul pe care-l are de…

— Ieşi! îl întrerupse cu violenţă Anna de Austria.

— Doamnă!...

— Să taci în faţa reginei Franţei!… Ieşi!

— Ascult de regină, îndrugă Gaston.

Şi clătinându-se, ajunse la uşă. În camera vecină, erau adunate doamnele reginei. Gaston deschise uşa şi se întoarse o clipă spre Anna de Austria, pe care o văzu într-o ţinută dreaptă, maiestuoasă, înflăcărată, cu braţul întins. Şi atunci, ea îi aruncă cu toată puterea, drept în faţă, ultima insultă:

— Laşule!…

Şi el plecă, cu spatele îndoit, cu sudoarea pe frunte, trecând repede printre doamnele pe care numai eticheta, şi el o simţi, le făcea să se încline înaintea lui.

Atunci, Anna de Austria se prăbuşi deodată leşinată.

Visul ei era sfârşit..

În ziua hotărâtă de Richelieu, avu loc, fără niciun fel de serbare, căsătoria domnişoarei de Montpensier cu Gaston d’Anjou, care de aici înainte se numi Gaston de Orléans. Cardinalul de Richelieu, în mare ţinută, oficie cununia. Regele şi regina erau de faţă. Vreo treizeci de seniori din suită şi vreo duzină de doamne asistară la această ceremonie. Anna de Austria, a fost măreaţă prin vitejia şi mândria cu care se

stăpânea. Regele a fost chinuit mai mult ca oricând de bănuieli. Gaston tremură de la început până la sfârşit. Numai cardinalul era pe deplin satisfăcut. Triumful lui, începea de aici înainte.

Capitolul LVI – IUBITA

CHALAIS MĂRTURISISE: procesul se termină în câteva zile. Chalais mărturisise fiindcă Gaston şi Richelieu îi promiseseră graţierea ducesei de Chevreuse şi a lui. Aşadar, el ascultă cu o uimire fără margini, cum era condamnat să i se taie gâtul cu securea. Execuţia se hotărî peste trei zile. Miercuri seara, pe la orele zece, Chalais, înlănţuit în celula lui, îşi chinuia mintea pentru această singură întrebare: dacă nu vor să-şi ţină făgăduiala pentru mine, au să şi-o ţină măcar pentru ea? Atunci uşa se deschise. Luminaţi de doi purtători de făclie, apăru un călugăr şi şase soldaţi, însoţind un comisar regal. Un temnicer, dezlegă lanţurile prizonierului. Comisarul îi citi condamnarea la moarte, cu toate că el o cunoştea acuma, pe dinafară. Soldaţii îl înconjurară şi călugărul se aşeză înaintea cortegiului, recitind psalmi şi rugăciuni.

Tot grupul o porni încet şi se urcă pe treptele întunecoase, în curtea castelului. Acolo, Chalais aspiră lung aerul răcoros al frumoasei nopţi de vară. Lacrimi îi veniră în ochi şi murmură:

— Pentru tine!...

L-au luat mai departe. Călugăr, prizonier şi soldaşi, intrară în capelă. Aceasta era slab luminată. Altarul fusese acoperit în grabă cu odăjdii negre.

Soldaţii se aşezară la locul lor, doi la poarta de intrare, doi la uşa altarului şi doi lângă condamnat, pentru a-l împiedica să se lovească cu capul de piatră, sau să înghită vreo otravă, în cazul când ar fi reuşit să o aibă ascunsă la el, cu toate că fusese bine căutat.

— Fiule, spuse călugărul, unul din sfinţii noştri preoţi, are să vină să încerce să vă împace cu Dumnezeu, în faţa căruia dumneavoastră veţi apărea peste câteva ceasuri.

— Fie, spuse distrat Chalais, n-are decât să vină.

Câteva minute mai târziu, duhovnicul care fusese anunţat, intră în capelă şi se apropie de Chalais. El purta elegantul costum al călugărilor benedictini, cu o glugă ce-i acoperea

complet capul, lăsând numai ochii să se vadă. Chalais îngenunche cu bunăvoinţă. După ce se sfârşi spovedania lui, care durase vreo două ore, benedictinul se ridică şi voi să se retragă. În momentul acela, Chalais îl apucă de braţ şi îi spuse cu o voce ce tremura puţin.

— Vreau să vă cer să-mi faceţi un mare serviciu.

— Vorbiţi, spuse benedictinul. Şi dacă nu depinde decât de mine…

— Sfinţia ta, dumneavoastră puteţi să aruncaţi un pic de bucurie pe ultimele mele ceasuri, fără a călca nici una din datoriile dumneavoastră. Am fost informat că ea a fost arestată… şi că are să fie condamnată…

— Cine? vorbiţi fără teamă.

— Doamna de Chevreuse! exclamă condamnatul, înăbuşindu-şi un suspin.

Benedictinul tresări. Apoi rămase nemişcat…

— E adevărat? Spuneţi-mi!… oh! dacă sub rasa asta bate o inimă de om, ascultaţi-mi ruga… Dacă e arestată, dacă e adevărat că trebuie să fie judecată, vă rog duceţi-vă şi rugaţi-l din partea mea pe domnul de Richelieu să vină să mă vadă.

La început benedictinul rămase tăcut. Apoi spuse:

— Şi ce voiţi să-i cereţi Cardinalului? Eu am multă trecere pe lângă el şi are să mă asculte…

— Vreau, gâfâi Chalais, vreau să-l rog să aibă milă de ea!

El voi să spună mai mult, dar cuvintele de dragoste şi de milă se îngrămădiră zadarnic pe buzele lui, căci el nu reuşi decât să cadă în genunchi şi să bâlbâie printre hohote de plâns convulsive:

— Să o ierte!…

Atunci, în faţa înspăimântătoarei dureri a acestui tânăr, care uita de moartea lui atât de apropiată, pentru a încerca pentru ultima oară să-şi scape iubita, poate că benedictinul înţelese că putea fără teamă să lase să cadă o picătură de rouă pe inima aceea aşa de arzătoare.

— Să vedem, spuse el cu o voce mohorâtă, aţi vorbit în faţa lui Dumnezeu. Juraţi-mi pentru ultima oară, că nu aveţi nici o ură personală împotriva cardinalului.

— Nici una, spuse cu sinceritate Chalais. Şi chiar acum, în momentul de faţă, pentru ce l-aş urî? Între noi a fost o luptă. Eu sunt cel învins, unul din învinşi… şi asta-i tot.

— Ei bine! spuse benedictinul, fiţi liniştit şi muriţi în pace. Aceea de care vorbiţi nu e arestată.

Se auzi în tăcerea capelei un strigăt sfâşietor. Chalais îi căută mâinile benedictinului, dar acesta se dădu înapoi şi adăugă, atunci:

— Nu numai că nu a fost arestată, dar vă promit că nici nu va fi! Mori în pace Chalais! Aceea pe care o iubeşti, are să te plângă. Numai să rămână de aici înainte liniştită şi să mă lase să-mi desăvârşesc opera şi îţi jur că nu are să i se facă nici un rău.

— Oh! exclamă Chalais, dar cine sunteţi dumneavoastră? care vă luaţi astfel de promisiuni! Gândiţi-vă că însuşi fratele regelui, mi-a promis graţierea mea şi nu a putut să-şi ţină făgăduiala…

— Nu a putut! spuse benedictinul cu o voce de groaznic dispreţ. Fie! E mai bine să nu crezi asta. Cât despre mine, eu sunt unul care ştiu să-mi ţin promisiunile. Tu mori Chalais, fiindcă eu mi-am făgăduit mie însumi că ai să mori. Iubita ta va fi salvată, fiindcă ţi-am promis-o eu.

Benedictinul îşi lăsă gluga pe ceafă. Şi în slaba lumină a lămpii funerare, Chalais beat de bucurie şi de spaimă totodată, văzu chipul sever al cardinalului de Richelieu. El se dădu înapoi tremurând.

Richelieu făcu un ultim gest ca pentru a-şi reînnoi promisiunea pe care o făcuse şi se retrase încetişor. Chalais căzu în genunchi, doborât de bucurie şi murmură:

— Pentru tine! Pentru tine!…

Eşafodul se construi chiar în noaptea aceea. Chalais a fost condus acolo, la ora nouă dimineaţa. Executorul înaltelor decrete capitale, fusese prevenit că trebuia să se găsească în faţa capelei în zorii zilei, pentru a-şi lua locul în cortegiu. Dar la ora anunţată, el nu se prezentă. Atunci a fost găsit un soldat, care în schimbul graţierii pedepsei de galeră la care fusese condamnat, consimţi să-l înlocuiască pe călău.

Deci, la ora nouă, mulţimea enormă care se înghesuia pe îngustele străzi ale oraşului Nantes, văzu trecând o jumătate de companie de elveţieni, precedată şi urmată de către un pluton de gardă călare. Elveţienii încadrau cortegiul compus din mai multe secte de penitenţi, cu capul acoperit de glugi albe sau negre şi cu câte o lumânare în mână. Apoi veneau vreo cincisprezece membrii ai clerului din Nantes. După aceea venea

călăul, adică soldatul graţiat, îmbrăcat cu costumul roşu al celor ce executau sentinţele şi, purtând pe umeri securea uriaşă. În sfârşit, înconjurat de călugări care psalmodiau rugăciunile morţilor, supravegheat de aproape de soldaţi, mergea condamnatul eliberat de cătuşe sau legături.

Tol drumul, mulţimea uimită, văzu mergând alături de condamnat, cu capul gol ca şi el, fără arme ca şi el, fără a-l pierde din ochi şi fără a pronunţa vreun cuvânt... un om tânăr ca şi condamnatul, frumos ca el... un gentilom ca el... fără arme! dar aşa de alb la faţă, încât lumea se întreba care din cei doi avea să fie executat. Aşa de alb la faţă! Aşa de galben! Mai galben decât Chalais!... Acesta era Louvigni.

În timpul celor opt zile cât durase procesul, Louvigni, poftit să mărturisească ceea ce ştia, refuzase. Richelieu nu insistase, înţelegând că omul acesta dăduse tot ceea ce putuse da şi că ţelul lui fusese îndeplinit. Louvigni refuzase de asemeni ca să fie găzduit la castel. El îşi luase o locuinţă, într-o casă micuţă, ce se afla drept în faţa punţii ridicătoare a castelului. Era o casă sărăcăcioasă, în care Louvigni locuia singur de tot, fără nici un servitor. Acolo, el petrecu nopţi îngrozitoare. Cât despre zilele celelalte îi erau ocupate de desfăşurarea procesului. În ajunul execuţiei, Louvigni veni la castel şi ceru să-i vorbească cardinalului, care îl făcu să aştepte trei ore în anticamera lui; acum nu mai are nevoie de el!...

Louvigni, care în alte împrejurări, ar fi tunat şi fulgerat şi ar fi plecat furios, acum aştepta cu o răbdare nemaipomenită, ar fi aşteptat şi toată ziua.

— Ce voiţi? îl întrebă cardinalul cu asprime, după ce îl primi în sfârşit.

— O favoare, Monseniore: aceea de a întovărăşi pe condamnat până în ultimele sale clipe. Nu-mi refuzaţi asta, Monseniore. Nu puteţi să mi-o refuzaţi, adăugă Louvigni cu o voce la fel de aspră, cum fusese a cardinalului.

Richelieu rămase câteva clipe pe gânduri. Apoi, spuse cu un surâs ciudat:

— Ei bine! Fie. Îl veţi însoţi pe prietenul dumneavoastră, contele de Chalais. Voi da ordinele trebuincioase ca să puteţi lua loc şi dumneavoastră în cortegiu. Asta-i tot?

— Nu, Monseniore, spuse Louvigni cu un suspin de om blestemat. Familia domnului de Chalais are să-i ceară corpul.

Membrii familiei au dreptul să-i ia corpul… Ei bine, Monseniore! În momentul acesta eu reprezint toată familia lui Chalais…

Richelieu avu o tresărire de spaimă.

— Ce dracu vreţi să faceţi? bâlbâi el.

— Nimic, Monseniore. Nimic, decât să-i iau corpul să-l veghez eu însumi, să-l îngrop eu însumi. Binevoiţi să daţi ordin deci, ca imediat după execuţie, cadavrul lui Henry de Talleyrand–Chalais, să fie dus la locuinţa mea.

Richelieu studie timp de un minut, chipul răvăşit al lui Louvigni. Poate că văzu lucind în ochii lui, mica lumină roşie a nebuniei. Poate se înfricoşă:

— Vă promit, spuse el simplu. Dar vă luaţi promisiunea să daţi înapoi corpul la prima cerere a familiei contelui?

— Da, Monseniore, spuse Louvigni.

Richelieu îşi ţinu îndoita făgăduială şi dădu ordinele necesare. Deci Louvigni îl însoţi pe condamnat până la eşafod.

Luând loc în cortegiu, el merse alături de Chalais ca un prieten credincios până la moarte şi acest spectacol smulse lacrimile femeilor. În timpul acestui marş funebru, Louvigni nu-i spuse nici un cuvânt. De-abia de-l privi. Dacă am fi putut pătrunde în adâncul acestei idei, poate n-am fi găsit decât simpla dorinţă care la el lua forma unei idei fixe, ca la atâţi alţi oameni, care cu toate acestea nu sunt nebuni. Louvigni voia să-l vadă murind pe Chalais. Voia să-l îngroape el însuşi. Era o precauţiune, voia să se asigure. Ura, poate, că i se potolise, sau cel puţin nu mai simţea nevoia să şi-o afirme, să şi-o manifeste prin gesturi, prin atitudini sau prin vorbe.

Faptul că se afla alături de el, era pentru el suprema mulţumire. Şi aceasta era de-a dreptul extraordinar.

Chalais părea că nu zărise umbra aceea care îl întovărăşea. Ultimele lui minute le întrebuinţă, în aducerea aminte, vie, a iubitei lui… Când puse piciorul pe prima treaptă a eşafodului, Louvigni îl auzi murmurând:

— Pentru tine!…

Şi atunci, Louvigni se cutremură de gelozie. Scoase un suspin de durere. Atunci, el invidie soarta condamnatului, care avea să moară cu siguranţa că a fost iubit. Privirea lui fixă şi rătăcită se opri asupra lui Chalais care ajunsese sus, pe platformă. Îl văzu îngenunchind şi punându-şi capul pe butuc. Şi un fior cumplit îl făcu să se clatine, când vocea calmă a lui Chalais ajunse până la

el, îndepărtată, ca o dezmierdare de dragoste:

— Pentru tine!…

În aceeaşi clipă lovitura de secure se abătu pe gâtul condamnatului, sângele ţâşni, şi lovitura surdă cutremură eşafodul… Un strigăt de spaimă îngrozitoare se ridică din mulţime: capul nu fusese tăiat din prima lovitură… Condamnatul mai trăia încă. Louvigni, înţepenit, cu părul zbârlit, privea acolo… A doua lovitură de secure se abătu. Şi de data aceasta, mulţimea gâfâind se dădu înapoi de-a valma, urlând îngrozită. Nici de data aceasta capul nu-i fusese retezat! Nici acum nu murise! Louvigni îl auzea! Da, îl auzea cum repeta, mai încet şi cu umilă dezmierdare în glas:

— Pentru tine!…

A treia lovitură cutremură eşafodul, apoi a patra! A şasea! A zecea! A cincisprezecea! A douăzecea!… Mulţimea urla de groază şi fugea în toate părţile.

La a douăzeci şi cincia lovitură, nu mai rămăseseră în jurul eşafodului blestemat decât călugării şi soldaţii… Apoi, tăcură chiar călugării şi fugiră. Şi gărzile se dădură înapoi îngrozite.

Nu mai rămăsese decât eşafodul singuratic şi pe eşafod, călăul care lovea cu înverşunare, pierdut, şiroind de sudoare şi de sânge, îngrozit şi el, lângă lucrul acela ghemuit pe butuc, sfârtecat, zdrobit, însângerat, care fusese Chalais şi la picioarele eşafodului, Louvigni ridicat în vârful picioarelor, înţepenit, stropit tot de sânge, care privea cu sete, privea cu toată fiinţa lui!…

De abia la a treizeci şi doua lovitură, capul fu despărţit complet de trup şi se rostogoli pe duşumeaua eşafodului. Conform obiceiului, călăul îl apucă de păr şi-l ridică pentru a-l arăta mulţimi!… dar omul acesta rămase năucit, cuprins şi el de ameţeală şi de spaimă, când văzu că nu mai era nimeni în jurul eşafodului, nimeni, decât o fiinţă lividă şi mişcată, înţepenită, care privea spre capul însângerat.

În seara acelei zile, pe la ora când se închideau porţile oraşului, o trăsură de călătorie venind în galopul nebun al celor doi cai albi de spumă, intră în Nantes şi, fără a-şi domoli goana nebună, se îndreptă spre castel. Acolo, o doamnă coborî din cupeu, trecu podul fără a asculta de somaţiile santinelelor şi aruncă aceste cuvinte ofiţerului ce venea în fugă auzind zgomot:

— Sunt ducesa de Chevreuse. Duceţi-vă la cardinal şi spuneţi-i că vreau să-i vorbesc…

— Ofiţerul, ca şi toată lumea din anturajul Curţii, ştia că o acuzaţie de moarte apăsa asupra ducesei ce fugise. Aşa că, la început, schiţă un gest de uimire. Apoi ridicându-şi privirea spre chipul ei, el îl văzu aşa de strălucitor de dragoste şi de frumuseţe, încât o milă de neînchipuit îl făcu să-i sară inima şi fără voia lui murmură:

— Fugiţi doamnă, fugiţi!…

— Grăbiţi-vă, spuse ducesa clătinând din cap, nu mă înţelegeţi. Ce v-am spus? Vreau să vorbesc cu cardinalul!

Ofiţerul se înclină adânc şi spuse:

— Fie doamnă. Voi avea onoarea să vă conduc.

Şi porni repede. Ducesa mergea aproape de el. Ea îi refuzase mâna pe care el i-o oferise pentru a o conduce. Când erau aproape de apartamentele cardinalului, ea bâlbâi cu nervozitate:

— Mi s-a spus… mi s-a spus că s-a fixat pentru mâine. E adevărat?

Ofiţerul nu înţelese întrebarea. De altfel, locotenentul de gardă al cardinalului, se apropia de el.

Câteva clipe mai târziu ducesa era în faţa lui Richelieu.

Plecând de la Marchenoir, ducesa de Chevreuse se îndreptă spre Blois. Arestarea ducelui de Vendôme şi a Marelui Stareţ, pe care o află acolo, nu o înspăimântă peste măsură. Cei doi şefi căzuseră, dar armata lor, care era puternică şi numeroasă, armata aceasta era toată nobilimea Franţei, ridicată împotriva lui Richelieu. Deci, era vorba pur şi simplu să se găsească un nou şef.

Şi aceasta era opera pe care trebuia să o întreprindă ducesa. Atunci, după cincisprezece zile de activitate înfierbântată, ea porni spre Nantes, poposi o zi la Reims şi în cele din urmă, se întoarse la Paris, foarte satisfăcută. Prin activitatea ei, îi reînsufleţise pe cei slăbiţi în luptă.

— Îl am în mână pe Gaston, se gândea ea. Dar oricât de slab ar fi omul acesta, tot are să mai reziste o lună sau două. Până atunci, Richelieu are să fie mort; bietul rege are să se ducă în vreo mânăstire să bâlbâie la rugăciuni. Anna are să fie adevărata stăpâna a regatului, şi eu…

Era aproape de Paris, când îşi spunea lucrurile acestea. Şi pe când se întreba cam ce ar fi putut ea să reprezinte la noua

Curte, îşi dădu seama deodată, că pe ea acest viitor o lăsa indiferentă.

Ce se petrecuse în ea?... În zilele acelea înfierbântate, în care ea alergase peste tot, ca să împartă un nou cuvânt de ordine, ea nu se întrebase nimic despre acestea. Acum, îşi dădea seama că toată conspiraţia aceasta, pe ea nu o mai interesa. Şi toate gândurile ei, erau cuprinse numai în aceste cuvinte: „Am să-l revăd acum!”

Atunci, ochii i se închideau, pieptul i se ridica agitat şi, cu un gest pasionat, ea îi adresa un sărut celui lipsă. Unde era el? Ce făcea? Ea avea convingerea că, Chalais o aştepta la palatul de Chevreuse.

Şi atunci, reîntorcându-i-se gândurile ambiţiei, începu să se zbată.

„Acum înţeleg toată ardoarea mea. Pentru el, pentru el, vreau să fiu puternică, aproape regină, Pentru el visez noi splendori, serbări ameţitoare în care el are să fie cel mai frumos, cel mai de invidiat... da pentru el!”

Şi palpita de dragoste.

La palatul de Chevreuse, un singur servitor rămăsese la postul lui şi acesta îi spuse că după percheziţia care urmase după întâmplarea de la Fleury, nimeni nu mai venise.

— Bine! îşi spuse ducesa. Atunci trebuie să fie cu cei de la Cheverny, urmează pe Richelieu pas cu pas, apoi mă aşteaptă la Nantes.

— N-a venit nimeni, continuă servitorul, afară de un vlăjgan cât toate zilele, care spunea că are o însărcinare pentru doamna ducesă...

— De la el! exclamă ea năvalnic. Unde e scrisoarea?

— Vlăjganul nu a vrut să o dea decât doamnei ducese personal. Are să vină acum. Vine de trei ori pe zi pe aici.

Atunci, ducesa începu să-l aştepte cu nerăbdare. Două ore mai târziu, apăru şi vlăjganul. Era Corignan, aducând scrisoarea Marinei. Ducesa citi scrisoarea şi se-ngălbeni.

— Louvigni, murmură ea. Oh! eu nu m-am mai gândit la demonul ăsta. Şi el mă iubeşte, mă iubeşte, îngrozitor. Henry prizonierul lui Louvigni! Oh! moartea îl ţine în braţe!...

Ea îl întrebă pe Corignan. Atâtea zile se scurseră de când îi scrisese Marina scrisoarea, încât acum nu mai exista nici un fel de şansă, ca Chalais să fie tot la Beaugency. Dar asta n-are nici

un fel importanţă. Ea se urcă imediat în trăsură şi strigă: „Spre Beaugency! Corignan o urmase cu mii de plecăciuni, mormăind:

— Cele zece mii de lire ale mele, doamna ducesă va binevoi să nu uite de cele zece mii de lire…

Dar trăsura o pornise. Ducesa era ca înnebunită. Corignan văzu cupeul plecând şi rămase năuc. Apoi începu să urle:

— Şi cele zece mii de lire ale mele!…

Dându-şi seama, în sfârşit, că cele zece mii de lire promise de Marina, se afundau în regiunea viselor, se aşeză pe o piatră şi începu să plângă.

„Ce are să spună Brigitte! Nici scrisoarea! Şi nici cele zece mii de lire! Ce are să spună, Doamne!…”

Servitorul ducesei, înduioşat de durerea lui, îi întinse un pol spunând:

— Ia măcar asta…

Corignan îşi şterse ochii, îl privi pieziş, apoi spuse ridicând umeri:

— De fapt, asta să fie măcar un aconto!…

Aşadar, el luă polul, dădu fuga într-o tavernă deocheată şi bău tot polul până la ultima para, după care se întoarse acasă, într-o astfel de beţie, încât de data aceasta, de abia simţi pe spinare mângâierile biciului Sfântului Labru, care tăbărâse cu îndârjire asupră-i.

La Beaugency, ducesa de Chevreuse îl găsi pe jupân Panard, care îşi revenea încet de tot, în urma loviturii de pumnal dată de Chalais.

Auzind numele de Chalais, pe care îl pronunţă la început ducesa, hangiul de la „Zeul Amor” se înfurie cumplit, pe care însă vederea a câţiva pistoli îl potoli imediat.

Cumsecadele hangiu, îi povesti atunci cum domnul de Louvigni, înarmat cu un document dat de Eminenţa Sa, îl forţase să-şi transforme hanul în închisoare de stat; cum preparase Marina, evadare prizonierului: şi în sfârşit, cum domnul de Chalais înşelându-se asupra bunelor sale intenţii, binevoise să-l cinstească cu o lovitură de pumnal foarte bine dată, pe legea lui! Hangiul de la „Zeul Amor” nu ştie mai mult: Domnul de Chalais fugise în direcţia Blois, iar domnul Louvigni pornise în goană pe urmele fugarului, dar fără prea multă îndârjire, după cum i se păruse hangiţei.

Ducesa de Chevreuse respiră.

I se părea destul de evident că Chalais să fi scăpat de urmărire. În aceeaşi zi, ea ajunse la Blois şi alergă la palatul de Cheverny. Acolo, îl găsi pe bătrânul Cheverny citind o scrisoare din partea ducelui de Droue, care îi fusese predată de un curier sosit la Nantes în goană nebună. Gentilomul îşi întrerupse cititul şi veni fuga înaintea ducesei, căreia îi sărută mâna, spunând:

— Iată dar, în mijlocul furtunii, sosindu-ne şi o rază de soare!

— Furtună? întrebă ducesa.

Cheverny arătă scrisoarea pe care o lăsase pe masă. Ducesa începu să tremure. Privirile i se întunecară. Ea avu înspăimântătorul gând că scrisoarea aceea era aducătoare de moarte. Cheverny ridică capul şi spuse:

— Toate planurile dumneavoastră au fost răsturnate, biata mea ducesă: căsătoria Delfinului cu domnişoara de Montpensier s-a şi făcut!

Ducesa izbucni într-un hohot de râs nervos ceea ce acum o lună i s-ar fi părut cea mai mare catastrofă, acum de-abia îi atinge sufletul.

Această veste era aşa de departe de ceea ce se temuse ea, încât simţea o bucurie febrilă, auzind-o.

— Ei şi! făcu ea veselă. O căsătorie se poate face şi se poate desface la fel.

— Ce femeie îndrăzneaţă şi voioasă sunteţi! exclamă Cheverny. Nimic nu vă doboară. Ah tinereţe! tinereţe! Aş vrea să mai am iarăşi douăzeci de ani, ducesă şi atunci m-aş face cavalerul dumneavoastră.

— Şi asta-i tot ce vi se spune în scrisoarea aceea?

— Din nenorocire, nu. Urmarea e mult mai grozavă: tinerii noştri, înspăimântaţi, au plecat din Nantes.

— Dar de unde le vine teama asta?

— De la puterea cardinalului şi îndrăzneala lui: l-a arestat pe unul din prietenii dumneavoastră, cel mai îndrăzneţ poate, cel mai bun fără îndoială, un tovarăş încântător, pe care îl veţi regreta mult, ducesă…

Ducesa de Chevreuse se aşeză încet de tot pe un fotoliu. Picioarele îi tremurau. O ceaţă neagră i se aşeză pe ochi. Cu o voce înceată, ca o şoaptă tremurândă, ea murmură:

— Chalais e arestat!…

— Da, despre el voiam să vă vorbesc, spuse Cheverny uimit.

Arestat, judecat, condamnat…

— Condamnat! răcni ea.

— Să i se taie capul!

— Adio! exclamă ducesa, ridicându-se brusc.

— Ei, dar unde alergaţi? Cum? fără să vă opriţi aici măcar o zi?… Pe legea mea, uite că a plecat! Hm! Pare că vestea condamnării lui Chalais… care nu cumva?… ah! bleg ce sunt!… biata ducesă!…

Cupeul ducesei gonea de mult pe pavajul din Blois. Apoi o porni în goana mare. Pe banchetă, o femeie trasă la faţă, cu privirea fixă, îmbătrânită într-o oră, cu bărbia convulsionată de un tremur grozav, cu mâinile încleştate de disperare… era ducesa, strălucitoarea ducesă de Chevreuse… o frumoasă floare strivită, strivită pentru totdeauna.

A doua zi, după ce schimbă de trei ori caii trăsurii, pe la ora două, se afla numai la vreo cincisprezece leghe de Nantes, când unul din cai se prăbuşi. Se aflau în plin câmp, departe de orice sat.

Cu o voce foarte calmă, ducesa puse să se înhame singurul cal ce mai rămăsese întreg şi îl părăsi pe celălalt pe câmp. Dar, la trei leghe mai departe şi calul acesta se prăbuşi.

Ducesa coborî şi privi în depărtare, spre Nantes. Faţa îi era pământie. Nu mai era nici o lacrimă în ochii ei, arşi de febră.

— Cu toate acestea, trebuie să ajung, spuse ea.

Pentru oricine s-ar fi aflat pe acolo, aceasta ar fi fost, pur şi simplul un gest de nerăbdare a unei călătoare, care se grăbeşte să ajungă la ţintă! Însă, ea avea moartea în inimă, în suflet, în minte, în toată fiinţa ei. Trecu o oră. Valetul plecase în fugă până la târgul cel mai apropiat. Ea privea drumul, cu ochii rătăciţi. Nici nu mai ştia măcar, dacă mai putea gândi ceva.

Deodată, apărură din depărtare, doi călăreţi care se apropiau la trap.

În curând, ei o ajunseră.

Ea scoate un strigăt de uşoară bucurie:

— Droue!…

Cei doi gentilomi se opriseră uimiţi. Ei descălecară în grabă şi se apropiară interesându-se de accidentul care o ţinea acolo. Ea le strigă:

— Când va avea loc execuţia?…

— Execuţia! murmură înăbuşit Droue. Ducesă, unde vă duceţi?

— La Nantes! Dar răspundeţi-mi odată!…

— O! nu vă duceţi acolo! nu vă duceţi!…

— Dar răspundeţi-mi odată! Vedeţi bine că mor de îngrijorare!…

— Ei bine, mâine! Mâine în zorii zilei. Când am plecat din Nantes, azi dimineaţă, la răsăritul soarelui, se lucra la eşafod…

Ducesa tremura din tot corpul. Ea repetă:

— Mâine!… Ei bine, am să ajung acolo. Trebuie să ajung… domnilor, daţi-mi caii dumneavoastră.

Cei doi gentilomi, îşi dădură seama, că ducesa avea alt sentiment decât durerea de a pierde un tovarăş de luptă. Droue, îşi înăbuşi gelozia. Şi el o iubea pe ducesă. Dar ce însemna iubirea lui, în faţa îngrozitoare a acestei tragedii? El o privi o clipă şi îi făcu milă. Atunci, fără nici o şovăială, cei doi tineri scoaseră şeile de pe caii lor şi îi înhămară imediat la cupeu. Ducesa se urcă în trăsură şi voi să strige o mulţumire, dar dinţii i se încleştaseră. Ea se aruncă pe canapea şi cupeul porni într-un nor de praf, ca un meteor care ducea o durere în el. Droue şi prietenul lui, rămaseră zece minute în loc, nemişcaţi, fără un cuvânt, pe şoseaua înfierbântată de soare, privind în direcţia în care dispăruse ducesa. Apoi, tăcuţi, cu inima strânsă, ei porniră pe jos…

Se făcuse noapte, când în sfârşit, trăsura ajunse la Nantes şi din ordinul ducesei, alergă drept spre castel. Ea se gândea:

„Am să-l văd pe Delfin…”

Apoi, ridicând din umeri: „Nu, pe regină trebuie să o văd!…”

Mintea ei pierdută, căuta: „Nu, murmură ea, cu regele trebuie să vorbesc, numai el singur poate… vai ce nenorocită sunt! Regele înseamnă Richelieu!… Ei bine! pe el am să-l văd!… El!… Da, am să mă umilesc în faţa lui, am să mă arunc la picioarele lui… Am… ah!… pentru tine! pentru tine!…”

În timp ce ofiţerul de serviciu o conducea spre apartamentele cardinalului, ea îşi adună în grabă puterile, făcu apel la tot ce se afla în mintea ei argumente convingătoare şi îşi pregăti un fel de discurs. Deodată, se văzu în faţa lui Richelieu. Şi atunci, nu mai putu scoate decât un cuvânt:

— Iertare!…

Căzuse în genunchi, în faţa lui, cu mâinile întinse, plângând.

Înspăimântătoarea criză, pe care o stăvilise atâta timp cu energia ei încă de la plecarea de la palatul Cheverny, se dezlănţuia acum. Era ceva groaznic. Iubita lui Chalais, prosternată în faţa cardinalului, neşovăitoare duşmană a lui Richelieu, se zvârcolea la picioarele lui, în spasmurile durerii. Nu se auzeau decât suspinele ei de plâns, un zgomot monoton, întrerupt de sughiţuri copilăreşti, un fel de horcăit, un cuvânt, care revenea mereu, îndărătnic, sălbatec: „Iertare! Iertare! Iertare!…”

Cardinalul rămăsese înspăimântat de această izbucnire.

Nici nu se gândea măcar să se bucure de triumful lui, fiindcă acest triumf depăşea prevederile lui şi îl copleşea. El privea, aproape fără s-o recunoască, pe femeia aceea îngenunchiată în faţa lui, înfiorându-se:

— Cum! durerea omenească poate aşadar să ajungă până acolo? Cum! ea îl iubea aşadar până într-atâta?…

Erau nişte clipe înfricoşătoare. Şi când, în sfârşit, criza se potoli puţin, cu o voce timidă, ruşinată, el şopti:

— E prea târau doamnă!…

Atunci ea se ridică. Devenise din nou fiinţa energică, gata să discute, femeia gata să-şi apere iubitul. Scânteia, toată, în măreţia ei zdrobitoare:

— Prea târziu! spuse ea. Regele are oricând dreptul să graţieze!…

Richelieu, înlemnit, observă atunci, că ea nu înţelesese sensul tragic al acestor cuvinte: „prea târziu”. El le repetă, fără a îndrăzni să adauge: Chalais e mort!

Duşmana, pe care el îşi promisese să o zdrobească, îl înfricoşase cu durerea ei, de mii de ori mai mult decât îl speriase vreodată cu intrigile el. Şi aceasta, fiindcă atunci când adevărul izbucneşte din vreun sentiment omenesc, mătură în faţa lui toate simulacrele de frică şi de speranţe născute, din luptele atât de triste şi neşovăitoare ale vieţii sociale. Şi aceasta, fiindcă lacrimile adevărate sunt mult mai emoţionante decât toate mincinoasele emoţii ale comedianţilor vieţii.

Richelieu repetă:

— Vă spun că e prea târziu.

— Nu, nu! horcăi ducesa. Uitaţi Monseniore, înainte de a mă prezenta Regelui, căruia vreau să-i declar supunere totală…

— Cum? exclamă cardinalul îngrozit.

— Lăsaţi-mă să-l văd, spuse ea, cu un zâmbet ce te făcea să plângi. Aceasta îmi va da puterea să-i vorbesc Regelui şi dumneavoastră, Monseniore… de a găsi cuvintele care trebuie să-l scape.

— Să-l vedeţi! Să-l vedeţi! gâfâi Richelieu. Pe cine să-l vedeţi? Pe cine voiţi să-l vedeţi?…

— Pe condamnat!… Monseniore, reluă ca pe un ton răguşit, nu-mi refuzaţi aceasta, sau voi crede că sunteţi un om blestemat de Dumnezeu, aşa cum sunteţi blestemat de oameni!

La aceste cuvinte, Richelieu îi răspunse cu o privire plină de ură. El se ridică şi părea că şovăie un moment. Ea aştepta, clătinându-se; îl vedea în faţa ei, palid, cu un surâs subţire, care o înfricoşa.

— Atunci, spuse el, voiţi să-l vedeţi pe Chalais? Asta voiţi, nu?

— Asta în primul rând, spuse ea frângându-şi mâinile. Şi după aceea, să-i cer graţierea!

— Şi dacă nu vă las să-l vedeţi, înseamnă că voi fi blestemat de Dumnezeu, cum sunt blestemat de oameni? Ei bine, eu unul nu vreau să fiu blestemat! Veniţi!…

El îşi aruncă o pelerină pe umeri. Un fel de mânie surdă îi făcea gesturile sacadate. Nenorocita era uimită de furia asta bruscă. El o apucă de un braţ şi o conduse… Spaima pătrunse deodată în inima ducesei.

— Monseniore, Monseniore, unde mergem?…

— Să-l vedeţi pe Chalais!… Veniţi!

Ei străbătură curtea castelului, trecând peste puntea mişcătoare. Richelieu, cu un pas greu, înaintă spre casa micuţă cu zăbrele de lemn. Richelieu, ciocăni cu putere, în uşă. Ea bâlbâi:

— Monseniore, Monseniore, unde ne aflăm?

— La Louvigni! răspunse el.

Ciudat, acest cuvânt o linişti. La Louvigni!

Louvigni îl arestase pe Chalais. Ura lui, din dragoste, făcea din el un temnicer. Cardinalul, găsise că Louvigni avea să-l păzească pe Chalais, mai bine ca oricine în lume. Da, totul se explica. Şi execuţia chiar, nu putea să fie atât de grozavă cum spusese Droue, căci atunci, Chalais ar fi fost închis în vreo groapă ascunsă, vreo celulă de condamnaţi la moarte. Ea respiră.

Richelieu bătea cu lovituri puternice în uşă. Nimeni nu

răspunse. În sfârşit, din dosul uşii, o voce răguşită, ameninţătoare, acră, grozavă se răsti:

— Cine bate? Cine eşti tu? Vezi-ţi de drumul tău, sau te omor! …

— Deschide! strigă Richelieu. Deschide stăpânului tău, cardinalul de Richelieu!…

Ducesa se clătină. Ea simţi cum i se strecura din cap până în picioare, groaza. Cu gesturi, care se puteau ghici foarte violente, cineva trase dinăuntru zăvoarele. Apoi, uşa se deschise şi în faţa lor apăru un fel de spectru. La început, ducesa nu-l recunoscu. Părul îi încărunţise, ochii mari, păreau goi, pielea feţii avea culoarea cenuşie. Ţinea în mână o făclie, care îl lumina…

Deodată, ducesa gâfâi:

— Doamne! Doamne! E Louvigni! E Louvigni cu adevărat?…

— Louvigni, spuse Richelieu, iat-o pe doamna de Chevreuse, care vrea să-l vadă pe Chalais…

Ochii goi ai lui Louvigni, nu exprimară nici o surpriză şi fără îndoială, că nici nu simţea vreuna. Ducesa pierdută, voi să se dea înapoi, dar Richelieu o apucă de braţ şi o luă cu el înainte, intrând în casă apoi, încet-încet, se trase înapoi şi ieşi. Louvigni, lăsă uşa casei deschisă şi scoase un mormăit care însemna:

— Veniţi!…

Şi începu să urce scările, fără a se mai uita dacă ducesa îl urma. Ea urca în urma lui… ea nu-şi mai aparţinea, nu-şi mai simţea nici inima bătând, nu ştia nici ce avea să i se întâmple, dar ştia că avea să fie ceva grozav, oribil, ceva ce-i îngheţase toată fiinţa într-o încleştare monstruoasă şi rece.

Louvigni intră într-o mică odaie de la etajul întâi şi îşi aşeză făclia pe o masă. Apoi dădu deoparte perdelele unei portiere şi trecu în camera vecină. Ea rămăsese acolo, înnebunită, cu privirea lipită de perdelele acelea, cu ochii holbaţi. Deodată, auzi o voce pe care nu o recunoscu şi care o făcu să tremure din cap până-n picioare.

— Fiindcă aţi voit să-l vedeţi, priviţi-l…

Şi Louvigni apăru în pragul uşii, între perdele, clătinându-se, făcând eforturi grozave ca să se susţină pe picioare şi să meargă. Ţinea în mâna dreaptă, capul celui omorât. Îl ţinea de păr şi căuta să-l ridice în sus, aşa cum îl ridicase de dimineaţă călău!… şi intră astfel, spunând:

— Priviţi-l!…

Nimeni nu-i răspunse. El înainta clătinându-se, ţinând în mâna întinsă capul acela din care se scursese tot sângele, mormăind ininteligibil: îl vedeţi, spuneţi? El e! Chalais!… Oh!… dar unde eşti?… Iadule! Mi se pare că a fugit!… Aha! Ai vrut să-l vezi, deci!

Deodată se lovi cu piciorul de ceva. El îşi plecă ochii, şi o văzu pe ducesa de Chevreuse, întinsă pe jos, albă la faţă, cu ochii închişi, nemişcată: vederea capului iubitului său, o fulgerase. Fără un strigăt, fără un suspin, se prăbuşise şi nu mai mişca.

— Moartă? horcăi Louvigni. Ucisă de mine! Eu am ucis-o, cum i-am ucis şi iubitul!…

Cu foarte multă greutate, fiindcă totul părea că se zdrobise în el, se aplecă şi o atinse pe frunte. Era rece ca gheaţa. Atunci el se ridici din nou şi începu să se dea înapoi. Nu mai spunea nimic. Se părea că nu mai rămăsese nimic omenesc într-însul. Trecu în dosul perdelelor şi apoi, o lovitură surdă cutremură duşumeaua.

A doua zi de dimineaţă, regele, cardinalul de Richelieu, regina, ducele de Orléans, soţia sa şi toată Curtea, îşi reluară drumul spre Paris. În tot oraşul Nantes, nu răsună nici măcar un singur strigăt în favoarea regelui. Richelieu triumfase…

Ieşind din castel, el aruncă o privire mohorâtă înspre casa micuţă şi văzu că uşa rămăsese deschisă. Şovăi o clipă, ca şi când ar fi vrut să dea un ordin. Apoi, ridicând din umeri, îşi văzu de drum. Puţin îi păsa acum, când totul tremura înaintea lui, dacă Louvigni şi ducesa mai erau sau nu în viaţă!…

Ducesa nu murise. Spre zori, aerul rece care intra pe uşa care rămăsese deschisă şi umpluse casa, o deşteptă din leşin. Groaznica amintire, îi reveni cu iuţeala unei lovituri de trăsnet. Cu mare greutate, ea reuşi să se ridice şi să se aşeze într-un fotoliu. Nu simţea nici o frică prin faptul că se afla aşa de aproape de cadavrul iubitului el. De altfel, înspăimântătoarea durere din inima ei, ar fi fost de ajuns să o ferească de orice teamă nervoasă. Cu un murmur mohorât, cu o voce de-o nesfârşită tristeţe ea repeta:

— Bietul meu Henry… bietul meu prieten, bietul meu iubit…

Deodată, începu să-i curgă lacrimi, în şiruri de mărgele. Şi plânse astfel, fără zgomot, fără spasmuri, mult timp, câteva ceasuri. Întreaga ei tinereţe se scurgea cu lacrimile acelea. Îşi plângea dragostea toată, iubitul ei de câteva luni, pe gentilomul

acela pe care numai capriciul ei îl aruncase pradă călăului, pe care ea îl minţise că-l iubeşte la început şi pentru care, în cele din urmă începuse să simtă singur pasiune veritabilă din viaţa ei aventuroasă. Era aproape de prânz, când simţul realităţii îi reveni în sfârşit. Şi atunci în fundul inimi ei, jură o ură de moarte cardinalului, un război nemilos, fără cruţare.

Şi acest jurământ, ea şi-l ţinu până la sfârşitul vieţii şi o conduse după aceea, spre o serie de aventuri, în care era să fie doborâtă de nenumărate ori. Dar aceasta ne-ar duce afară din cadrele acestei povestiri.

Pentru a isprăvi cu iubita bietului Chalais, trebuie să spunem că pe la prânz, ea se simţi destul de tare ca să privească cu răceală situaţia…

Dar înainte de a relua cursul intrigilor sale, ea voi să se ocupe de înmormântarea acelui pe care-l iubise. Atunci ea pătrunse fără să tremure în odaia în care se găsea cadavrul. Dar cât de tare ar fi fost, ea nu se putu împiedica să nu se-nfioare şi să se de înapoi de groază, când privirea îi căzu asupra trupului acela ciopârţit întins pe o canapea. Ea îşi adună toate puterile şi intră, căutând capul, pentru a-l aşeza alături de acele nenorocite resturi. Şi atunci, văzu deodată, în colţul cel mai întunecos al odăii, pe Louvigni, care părea că doarme, ghemuit jos, într-un colţ… Dormea?… Nu! fiindcă ochii lui ficşi, erau larg deschişi. Părea a privi capul lui Chalais, pe care îl ţinea în mâini. Ducesa de Chevreuse, îşi împreună mâinile şi murmură:

— Iată cei doi oameni, care într-adevăr m-au iubit…

Devenise din nou femeie! Şi treptat-treptat sinceritatea aceea pe care am arătat-o, începuse să se şteargă. Curând gândurile-i de mândrie începuseră să i se amestece cu nesfârşita-i durere. Şi atunci, ea murmură cu blândeţe:

— Louvigni!…

Louvigni nu răspunse. El rămase acolo, ghemuit în colţul lui mereu cu privirea-i stranie, cu capul pe care-l ţinea în braţe.

— Louvigni, spuse ducesa, sunteţi respingător. Sângele bietului meu Henric, ne desparte acum pentru veşnicie. Dar, ultimele cuvinte, Louvigni, nu vă va aduce nici un zvon de ură. Totul s-a sfârşit. Haide cavalere, ajută-mă să aduc la îndeplinire ultimele mele obligaţii, celui care nu mai e nici prietenul meu şi nic duşmanul dumneavoastră.

O uimire fără margini şi un aer funebru o învălui pe ducesă.

Louvigni nu răspundea nimic. Ea se apropie şi-l atinse uşor: el se rostogoli pe covor. Louvigni era mort!…

Mort, fără îndoială, de mai multe, ore. Murise privind cu disperare capul tăiat, pe care îl ţinea strâns în mâinile-i crispate.

Ducesa de Chevreuse, îşi adună tot curajul şi cu ochii închişi, înfiorându-se de groază şi de milă, încercă să-i scoată din mâini, bietul cap atât de iubit, cu gâtul sfârtecat de cele treizeci şi două de lovituri de secure. Dar mâinile lui Louvigni, mâinile înţepenite de moarte, îşi păstraseră prada. Ar fi trebuit să i le taie, sau să rupă degetele, unul câte unul, ca să i-l poată scoate din strânsoarea aceea îngrozitoare.

După câteva minute de caznă, ducesa renunţă. Prea puţin obişnuita rezistenţă, care o mai susţinea până atunci, se spulberă deodată. Fără ca nimic să fi lăsat să întrezărească aceasta, o spaimă groaznică îi năvăli în suflet şi simţi la rădăcina părului, o sudoare rece, de agonie. Atunci, ea se dădu înapoi înnebunită, coborî în grabă scara şi ieşind din casa blestemată, alergă până la palatul unui gentilom, prieten cu ea, pe care din fericire îl găsi acasă şi căruia, cu o voce de nebună, îi povesti cum putu, înfricoşarea întâmplare.

Gentilomul acela, se însărcină să organizeze funeraliile lui Louvigni şi ale lui Chalais. El îi ascunse ducesei, îngrozitoarea operaţie pe care a trebuit s-o facă un chirurg, pentru a-i smulge din mâinile încleştate ale mortului, capul celui ce fusese atât de chinuit, întru aceeaşi dragoste; au fost aşezaţi fiecare în câte un coşciug şi conduşi, fără preot şi fără escortă, la cimitir, unde gentilomul putuse să le obţină un colţişor.

Chalais şi Louvigni, din ordinul ducesei de Chevreuse, au fost aşezaţi alături, în aceiaşi groapă. Ea asistă la funebra ceremonie şi când coşciugele fură acoperite cu pământ, ea murmură:

— Aici zace tot ce am iubit eu. Aici zac singurii oameni care m-au iubit cu adevărat, singurii oameni care m-au iubit şi şi-au dat viaţa pentru această dragoste a lor.

Dar se întâmplă un lucru destul de curios: după câtva timp, amintirea lui Louvigni, se confundă în mintea ducesei, cu a lui Chalais. Ei trăiau unul lângă altul în inima ei, aşa cum zăceau şi în colţul uitat al cimitirului. Louvigni, împinsese iubirea lui atât de departe, încât a făcut cea mai mare nemernicie a tuturor timpurilor. Amintirea acestei nemernicii, se şterse puţin câte puţin din mintea ducesei şi câţiva ani, mai târziu, când ea îşi

amintea de acest capitol al vieţii ei ajunsese să se întrebe, dacă într-adevăr, pe Chalais îl iubise, sau pe Louvigni.

Şi cu aceasta, se termină povestea contelui de Chalais şi a cavalerului de Louvigni.

Cât despre ducesa de Chevreuse, se ştie că după câteva luni de reculegere, în timpul cărora – fără îndoială – că plânse destul de mult, reculegere forţată de altfel, fiindcă fusese exilată, cu oprirea definitivă de a mai apărea la Curte, după câteva zile deci, ea începu din nou să urzească intrigi, să comploteze... şi să iubească, poate, căci orice se poate şterge din inima unei femei, afară de un singur lucru: dragostea. Dragostea veşnică şi nepieritoare ce deschide cerul şi mormântul laolaltă.

Capitolul LVII – CUM S-A SFÎRŞIT ŞI CU ANNAÏS DE LESPARS

VĂ AMINTIŢI, că arhiepiscopul de Lyon, invitase la masă pe Mauluys şi pe Trencavel, în locuinţa Annaïsei de Lespars, din strada Courteau.

În dimineaţa zilei, în care trebuia să aibă loc prânzul, arhiepiscopul, în costum de cavaler, se duse la „Frumoasa Diademă” se aşeză cât se poate de comod la o masă din salonul cel mare şi puse să i se servească un carcalete la fel ca unui student sau, ca unui muşchetar. Salonul era plin de tineri gentilomi, care jucau zaruri, râdeau, sporovăiau. Şi acest prinţ al bisericii, acest vechi membru al Mânăstirii de Chartreux care se gândea să se întoarcă în curând la mânăstire, privea spre toată tinerimea aceea frumoasă, cu ochii înduioşaţi. Câteodată, un suspin îi umfla pieptul şi murmura:

— Şi eu am fost tânăr.

Şi mai era încă. Poate chiar mai mult, decât aceea cărora le invidia mutra surâzătoare. Deodată, el văzu o mână fină, distinsă, cum îi lua cana de zinc, pe care o servitoare i-o aşezase în faţă şi i-o înlocuia cu un pahar de aur. Apoi, aceeaşi mână gingaşă, începu să umple paharul de preţ. Louis de Richelieu îşi ridică privirea şi zâmbi, recunoscând-o pe Rose.

— După cinstea care mi-o făceaţi, v-am şi recunoscut domnişoară.

— Monseniore, spuse ea simplu, în timpul unei plimbări pe

care a făcut-o regele Henric al III-lea, pe străzile Parisului, în anul 1578, domnii consilieri municipali, au ales două hanuri din acest oraş, în care regele să se poată opri şi să facă acolo un chef. Regele Henric al III-lea, a venit aici şi a fost servit la masă, de gentilomii săi paharnici. Dar când se urcă din nou pe cal, bunica mea, Rose-Catherine, îi oferi un pahar la botul calului, pe care regele îl bău cu multă plăcere. Cu ocazia aceasta, a fost cumpărat acest pahar de aur, de care de atunci nu s-a mai servit nimeni.

Cardinalul-arhiepiscop, ascultase povestirea surâzând şi uşor mişcat, ridicase capul. Apoi spuse:

— Dar dumneavoastră, mă trataţi ca pe un rege!

— Monseniore, răspunse tânăra, îngălbenindu-se uşor, dumneavoastră sunteţi pentru mine, mai mult decât un rege. Sunteţi cel, care a primit spovedania celei mai scumpe taine a vieţii mele… Şi acum, adăugă ea, dacă binevoiţi să mă urmaţi, vă voi conduce într-o sală, în care nu veţi mai fi înghesuit de toată mulţimea asta, sau lovit cu cotul.

Louis de Richelieu se ridică numaidecât şi o urmă pe domnişoara Rose, care, cu un mers graţios, îl conduse în sala de onoare a hanului.

— Copila mea, spuse gentilomul, luând loc în fotoliu lui pe care ea i-l oferi, am venit să vă fac o invitaţie. Iat-o: sunteţi rugată de domnişoara Annaïs de Lespars, să luaţi masa astăzi, în locuinţa ei.

— Eu, Monseniore?

— Dumneavoastră, copila mea. Oare, pentru faptul că faceţi parte din burghezime, nu vi s-ar putea face o astfel de invitaţie?

Ea îşi ridică cu mândrie capul; câteva clipe, ea rămase pe gânduri apoi spuse:

— Monseniore, domnul conte de Mauluys nu vorbeşte mult. Ceea ce ştiu, despre gândurile sale, mai mult le-am ghicit decât le-am aflat de la el. Cu toate acestea, într-o zi nu ştiu cum şi de ce, am vorbit despre lucrurile acestea: i-am spus atunci, că între burghezie şi nobleţe, e un şanţ pe care nimeni nu-l va putea umple. Şi atunci, el mi-a răspuns, că nobilimea, burghezia, ducatele, principatele, comitatele chiar şi regalitatea nu sunt decât nişte cuvinte fără valoare. Simple cuvinte, mi-a spus el, nimic altceva decât nişte cuvinte. Bogăţia, sărăcia, sunt doar nişte cuvinte. Nişte născociri de-ale noastre, a adăugat el. Eu nu

l-am înţeles la început şi m-am înspăimântat, vă mărturisesc. Dar eu cred cu tărie, în tot ceea ce spune domnul de Mauluys.

— Da, spuse arhiepiscopul, am căutat să pricep şi eu această fire. E foarte ciudat: ajunge la aceleaşi afirmaţii şi la aceleaşi negaţii ca şi mine. Numai că eu mă sprijin pe cuvântul Dumnezeiesc şi el... Ascultă, copila mea, să încetăm această discuţie. Fiindcă aveţi astfel de idei, veţi birui totuşi...

— Să vin să mă aşez la masa domnişoarei de Lespars? Din toată inima Monseniore, dar nu azi.

— Dar când? exclamă cu vioiciune arhiepiscopul.

Rose nu răspunse. Privirea ei limpede, pierdută în depărtare părea că întreabă numai visul ei care era atât de depărtat. Arhiepiscopul înţelese că nimic nu avea să o hotărască să primească această invitaţie şi că ea avea să aştepte ziua în care, – prezentată de soţul ei, – va putea să intre oriunde, chiar şi la Rege. Atunci, el se retrase, uimit de mândria acestei mici burgheze şi gândindu-se:

„Dacă cei care conduc lumea, ar putea să vadă ce zace în străfundul omenirii ăsteia putrezite...”

Acesta a fost ciudatul demers pe care-l făcu în ziua aceea cardinalul-arhiepiscop de Lyon. Cum am mai spus-o, era o fire nobilă şi credinţa lui adâncă, sinceră, blândă, nu îi inspira decât gânduri identice, tinerei fete.

În ziua aceea, avu loc în locuinţa din strada Courteau, masa de adio, pe care domnişoara de Lespars o oferea celor trei oameni, cărora ea le datora viaţa, adică lui Louis de Richelieu, lui Mauluys şi lui Trencavel. Masa a fost glacială. Annaïs era adânc tulburată. Arhiepiscopul îi studia. Trencavel părea prostit de tot. Mauluys, care discuta de obicei foarte puţin, trebui să uşureze situaţia şi îşi desfăşura toate mijloacele de care dispunea cu un spirit, care până atunci nu îi fusese văzut de nimeni.

La sfârşitul mesei Annaïs le mulţumi musafirilor şi îi invită să vină să o vadă, în domeniul, pe care îl avea la Anjou. Ea mai adaugă că plecarea ei, era hotărâtă pe a doua zi. Trencavel şi Mauluys se retraseră. Rămasul bun, fusese de o răceală care îl întrista foarte mult pe maestrul de scrimă. Mauluys ridică din umeri.

— S-a terminat! spuse Trencavel cu amărăciune, când se întoarseră în strada Quatre-Fils.

Şi fiindcă Mauluys nu-i răspundea, el adăugă:

— S-a sfârşit, fiindcă pleacă mâine!

— Ei şi! spuse atunci, Mauluys ai să te duci s-o vezi la Anjou.

— Niciodată!

— De fapt, face mai mult s-o vezi la Paris…

— Conte, îşi baţi joc de mine. N-ai auzit-o? Pleacă mâine! a spus-o singură, doar.

— Bine. Şi asta ce dovedeşte?

Bietul Trencavel era prea descurajat ca să poată bănui intenţia acestor cuvinte. Arhiepiscopul locuia acolo, în casa ei. Acum, când încheiase pace cu cardinalul, nu mai avea motiv să se ascundă. Casa fusese reparată în grabă şi serviciul era acum îndeplinit de o duzină de valeţi şi de servitoare. Aceşti oameni trebuiau să o însoţească pe stăpâna lor şi la Anjou.

Deci, a doua zi de dimineaţă, totul era pregătit pentru plecare. Arhiepiscopul trebuia să plece spre Lyon. Dar el nu dăduse nici un ordin de plecare a lui. El nu-i făcuse Annaïsei nici o remarcă şi se mulţumi să o observe tot timpul. Când veni momentul ca să se înhame caii la trăsura ce urma să o ducă pe Annaïs, atunci de abia, el îi luă mâna şi-i spuse:

— Dacă v-aş ruga să mai rămâneţi câteva zile? Poate că acum, ne vom despărţi pentru totdeauna. Atunci, n-am să vă mai pot vedea, pe dumneavoastră, pe care eu vă consider la fel ca şi pe fiica mea. Nu puteţi să-mi acordaţi un răgaz de o săptămână sau două?

Annaïs tresări. Ea privi fix spre arhiepiscop şi văzu pe buzele lui un zâmbet de şiretenie binevoitoare. Dar ea era cinstită pentru a încerca să-şi ascundă impresiile şi gândurile. Atunci spuse cu o voce schimbată:

— Tată!

Apoi se opri scurt, cu lacrimi în ochi.

— Fiica mea, copila mea scumpă! exclamă arhiepiscopul tulburat de titlul acela de tată.

— Ascultaţi reluă ea cu o voce ceva mai sigură. Dumneavoastră, voiţi să rămân aici, ca să-mi pot da seama mai bine de ce simt cu privire la domnul Trencavel. Ei bine! Vă cer cincisprezece zile…

— Aveţi o inimă măreaţă, spuse grav arhiepiscopul.

Aşa că Annaïs nu plecă. În timpul acestor cincisprezece zile ea se purtă ca o fetiţă veselă, amabilă cum nimeni nu o cunoscuse

până atunci. Până atunci, toţi cei care fuseseră prin preajma ei, nu văzuseră în ea decât războinica dură, întruchiparea răzbunării. Aceste cincisprezece zile, i-o înfăţişară arhiepiscopului, ca pe o copilă minunată. Avea toate gingăşiile unui suflet feciorelnic şi chiar şi mândria ei părea să fi pierdut nota aceea de semeţie care o caracteriza.

Însă, în serile frumoase ale augustului acela parfumat, se ducea să se aşeze pe banca din grădină, unde Trencavel, de la fereastra lui de la mansardă, o văzuse prima oară. Acolo, se lăsa în prada viselor ei de fată… Şi dacă în aceste visuri mai treceau şi viziuni de luptă prin faţa imaginaţiei sale, erau numai acelea al căror erou, era mereu Trencavel.

Revedea asaltul nebunesc de la Riche-Liesse, lupta din curtea hanului de pe drumul spre Fleury; revedea scena în care Saint-Priac o oprise şi când el Trencavel, cu o palmă îl aruncase cât colo. Dar totdeauna, amintirile ei o duceau la asaltul dat de oamenii lui Saint-Priac şi-l revedea pe Trencavel, în capul scării, în mijlocul norului de praf în zgomotul acelei lupte extraordinare, a unui singur om, împotriva a treizeci. Şi atunci, murmura:

— Ce mult mă iubea, dacă a îndrăznit să facă astfel de lucruri! …

Astfel gândea tânăra fată.

Şi dacă şi-ar fi ridicat privirea spre mansarda în care locuise Trencavel, ar fi întrezărit figura hidoasă a unei femei ce pândea cu înverşunare, care nu-i pierdea nici unul din gesturi şi nici una din lacrimi. Această spioană, era doamna Brigitte…

În urma întrevederii rapide care avusese loc între Corignan şi ducesa de Chevreuse, se petrecuse o scenă foarte violentă în locuinţa din strada Sainte-Avoye, scenă ce se termină printr-un incident foarte curios care îl lăsă pe fostul capucin, cu totul buimăcit.

Corignan, primise un pol de la servitorul ducesei, care fusese cuprins de milă în locul celor zece mii de lire, pe care el conta cu toată convingerea, să le primească. Şi cu acest pol, el se dusese să-şi înece amărăciunea în fundul unei cârciumi foarte deocheate. Când beţia îi dădu curajul necesar ca s-o înfrunte pe doamna Brigitte, el porni spre Strada Sainte-Avoye, cu mersul acela băţos şi majestuos, pe care-l lua totdeauna, când bea prea mult. Dar, ajungând la picioarele scării, Corignan îşi dădu în

petic. Începu să cânte, urlând cât îl ţinea gura, se lovi de pereţi, căzu, se rostogoli pe trepte, se ridică din nou, în sfârşit făcu acolo, pe scară, un astfel de tămbălău, încât doamna Brigitte crezând că au năvălit poliţiştii, deschise puţin uşa şi îl văzu pe Corignan. Restul se petrecu foarte repede: doamna Brigitte se înarmă cu biciul Sfântului Labru, coborî şi explicaţia începută pe scară se termină în mod jalnic, sus în casă. Când află că în sfârşit, vorbise cu ducesa, că îi dăduse imediat scrisoarea Marinei şi că nu adusese nimic în schimb, furia Brigittei nu mai cunoscu margini.

— Vai! mi-ai pierdut şi puţinul pe care-l mai aveam, hoţule, mugi ea.

Şi începu din nou să-l lovească. Ori, în momentul acela, uşa camerei se deschise uşurel şi apăru cineva, care cu ochii căscaţi de bucurie, contemplă spectacolul acela. Când porţia fu gata, Corignan aruncă ochii spre uşă şi-l văzu pe noul venit.

— Fratele Rascasse, exclamă el.

— El însuşi, dulceaţa vieţii mele, răspunse Rascasse ştrengar.

— Ce cauţi aici, muscoiule?

— Mai întâi, am venit să o felicit pe doamna Brigitte. Ce mână! Ce lovituri!

— Am s-o pun la fel şi în serviciul dumitale! se răţoi matroana.

— Mulţumesc, spuse Rascasse. Îi cedez porţia mea lui Corignan.

— Şi ce mai vrei? se răsti Corignan. Pentru ce ai venit aici?

— Ca să mă asigur dacă mai eşti umflat la falcă.

Rascasse, se apropie cu un aer grav de Corignan şi îl examină cu atenţie, ca un doctor.

— Da, spuse el în cele din urmă, mai eşti umflat. Numai asta voiam să ştiu. La revedere popă. Nu uita că îmi datorezi şapte dinţi.

Şi după ce îl salută, Rascasse plecă foarte liniştit. Corignan, revenindu-şi din uimire se repezi după el, dar Brigitte îl apucă de mână.

— Aşaaa, vasăzică acum ai şi datorii?

— Datorii? urlă Corignan. Ce datorii?

— Prietenul tău Rascasse, pretinde că îi datorezi…

— Şapte lovituri de cap în burtă! vociferă Corignan. Am să i le dau eu, muscoiul dracului! Şi am să fac, să fie spânzurat, fiindcă a trecut de partea lui Trencavel şi a puştoaicei ăleia blestemate.

Aceste cuvinte, o făcură să se gândească la lucruri ceva mai palpabile. Ea se gândi la averea ei, compromisă. Se gândea că, pentru a-şi reface această avere, avea nevoie de Corignan.

— Ascultă, spuse ea, te însărcinezi ca să-l încunoştinţezi pe cardinal, atunci când are să se reîntoarcă la Paris? Te însărcinezi să-i repeţi cuvânt cu cuvânt, tot ce am să-ţi spun eu?

— Desigur. Las'pe mine! Ehe! Când vreau eu, nimeni nu mă întrece în inteligenţă.

— Ei bine! încearcă să vrei în ziua aceea, nu ca azi. Până atunci, n-ai să te mai mişti de aici şi mai ales, n-ai să te arăţi vreodată la fereastra lui Trencavel.

Şi Brigitte pleacă să-şi reia postul de observaţie.

Ea era, figura aceia scârboasă, care încadrată în pervazul mansardei, o supraveghea pe Annaïs. Cele cincisprezece zile de răgaz, pe care ea le ceruse, se scurseră. În seara celei de a cincisprezecea zi, ea trimise un valet să-i caute pe Trencavel şi pe contele de Mauluys. Stând lângă arhiepiscop, ea îi aşteptă în sala de onoare a locuinţei ei. Mauluys şi maestrul de scrimă sosiră în curând; Mauluys cu distincţia lui calmă care îl caracteriza, Trencavel palid ca un mort. Annaïs era foarte stăpână pe ea.

De-abia, de-abia, s-ar fi putut distinge, că pieptul ei se sălta într-un ritm mai repede ca de obicei.

— Domnule cardinal şi dumneavoastră, domnule conte, v-am adunat aici pentru a auzi cele ce am să-i spun domnului Trencavel. Domnule Trencavel dumneavoastră aţi surprins trista poveste a mea şi a mamei mele…

— Credeam… bâlbâi Trencavel.

— Lăsaţi-mă să termin. Surprinzând în criptele Mânăstirii Capucinilor, secretul naşterii mele, a-ţi aflat că nu am tată.

— Domnişoară!… se înfioră Trencavel.

— Nu am tată! repetă ea ceva mai aspru. Aşadar, eu nu am un nume. Nu am alt nume decât pe al mamei mele… Domnule Trencavel, eu nu am un nume, voiţi să mi-l daţi pe al dumneavoastră?

— Eu?… Eu să vă…

Maestrul de scrimă se cutremură.

— Eu nu cunosc altul mai nobil, spuse Mauluys. Are un nume care înseamnă vitejie, isteţime şi curăţenie sufletească.

Annaïs, foarte gravă, îi întinse mâna lui Trencavel, care căzu

în genunchi şi vărsă asupra acelei mâini, lacrimi fierbinţi, el, căruia îi plăcea atât de mult să râdă.

După notele rămase pe urma „Seniorului Jean Montariol, Secund al Academiei regale de scrimă, maestru de scrimă al Academiei din strada Bunilor Copii”, căsătoria lui Trencavel cu Annaïs de Lespars, a fost celebrată de cardinalul arhiepiscop de Lyon, în Capela Sfântului Martin, din biserica Saint-Martin des Champs, la ora opt seara, în prezenţa domnului conte de Mauluys, a suszisului Montariol, a Seniorului Grenu, preot, a domnului Baron de Vangee şi a domnului Conte de Puyseux, la 27 August al anului 1626.

Aceeaşi martori şi preoţi procedară, tot după acele note care tratează câteva evenimente din viaţa sa, la căsătoria domnului conte de Mauluys cu domnişoara Rose Houdart, asistată de mama sa Rozalia Houdart, care, adăuga bravul Montariol, nu putea să înţeleagă, cinstea şi norocul care îi venise fetei sale.

În preziua acestei îndoite căsătorii, celebrată aproape în secret, Regele Franţei, în sunete de trompete şi dangăt de clopote, se înapoia la Luvru, în timp ce cardinalul de Richelieu intra în palatul său.

Capitolul LVIII – SFÂRŞITUL NEBUNIEI LUI VERDURE

A DOUA ZI după întoarcerea lor, adică în ziua când trebuie să se celebreze căsătoria care punea capăt aventurilor Annaïsei de Lespars, cardinalul aştepta vizita părintelui Joseph. Dar Stareţul, era un om dintre aceia care nu numai că ştia să aştepte, dar ştia să se şi facă aşteptat. Richelieu ardea de nerăbdare să-l vadă, pentru a-i cânta victoria lui şi a-şi uimi maestrul. În dimineaţa aceea, părintele Joseph, veni la Palatul Cardinal. Aflase de tot ceea ce se petrecuse în timpul acelei călătorii, ce fusese mai mult o expediţie politică şi militară. Dar se făcea că nu ştie nimic.

— Ei bine? întrebă el. Ce aţi făcut?

— Am triumfat, spuse Richelieu, regina e învinsă! Ducesa de Chevreuse complet distrusă, Chalais executat, Vendôme şi Marele Stareţ în închisoare, turbulenţii înspăimântaţi şi risipiţi: iată opera acestor câteva zile.

— Da, într-adevăr e un triumf, spuse liniştit părintele Joseph. Domnia Voastră începe de azi înainte…

— Domnia mea?… tresări Richelieu.

— Guvernarea Voastră, dacă vă place mai mult aşa; sau mai bine zis… guvernarea noastră. Să ne înţelegem, continuă Eminenţa Cenuşie cu vocea lui seacă, văzând gestul lui Richelieu, până acum nu aţi făcut altceva, decât să curăţări terenul. Acum e vorba să construiţi. Ori, pentru aceasta, vă trebuie un arhitect, şi acesta voi fi eu, sau această clădire nu are să se poată construi niciodată. După îmblânzirea nobilimii trebuie să-mi exterminaţi hughenoţii. Regatul Franţei, nu va fi puternic, decât numai cu acest preţ. După ce pacea religioasă, va fi solid stabilită, atunci ne va trebui şi o Europă supusă. Acum la lucru! Şi să nu mai aveţi zadarnice revolte, fiule. S-a scurs destul de puţin timp, de când, în urma unui cuvânt nesocotit al doamnei de Givray şi în urma sfaturilor unui biet spion, aţi scris o scrisoare, pe care şi acum o văd aruncând văpăi în faţa ochilor mei. Dacă textul acestei scrisori ar fi fost repetat în faţa regelui, gândiţi-vă că aţi fi ajuns imediat în locul lui Ornano, al Marelui Stareţ şi al lui Vendôme, dacă nu cumva, vreun călău neîndemânatic, n-ar învăţa asupra dumneavoastră, cu ajutorul a vreo treizeci de lovituri de secure, cum se poate reteza capul unui rebel…

Părintele Joseph ridicase tonul.

Richelieu, alb la faţă, clătinându-se, îl apucă de braţ şi bâlbâi:

— Ah! aşadar, voiţi să mă pierdeţi!…

— Calmaţi-vă, spuse liniştit părintele Joseph, textul acestei scrisori, nu poate fi repetat regelui, fiindcă eu sunt singurul care a citit-o… şi fiindcă cel care a pus mâna pe scrisoare, a fost ucis de Saint-Priac.

Şi fiindcă Richelieu, rămăsese gâfâind de teamă, Eminenţa Cenuşie continuă cu asprime:

— Suntem sau nu de acord? Sunt sau nu, arhitectul edificiului pe care îl veţi construi?…

— Sunteţi profesorul meu, spuse Richelieu, cu o voce de şuierătoare mânie.

În momentul acela, un uşier anunţă că Corignan cerea să fie primit de Eminenţa Sa.

— Corignan! exclamă cardinalul. Ah! caraghiosul ăsta e mult prea îndrăzneţ!… am să pun să-l aresteze…

— Întâi să-l ascultăm, spuse Eminenţa Cenuşie.

Corignan a fost introdus în cabinet. De bună seamă, pentru această ocazie, îşi reluase anteriul lui de călugăr. Prima lui mişcare, a fost să se arunce în genunchi. Primele-i cuvinte, fură:

— Monseniore, vi-l predau pe Trencavel, pe Mauluys, pe Lespars şi pe Rascasse!

Apoi îşi plecă cu ipocrizie privirile şi aşteptă tremurând, efectul acestei promisiuni.

— Patru capete, ca să ţi-l scapi pe al tău! spuse dispreţuitor cardinalul.

— Unde sunt rebelii aceştia? întrebă părintele Joseph. Frate Corignan, eşti un mare păcătos. Purtarea ta la Marchenoir, a fost nedemnă…

— Aşadar, ştiţi ce s-a întâmplat la Marchenoir? exclamă Richelieu trăsnit de uimire.

Eminenţa Cenuşie, avu un zâmbet fin şi continuă:

— Frate Corignan, ai contribuit la evadarea ducesei de Chevreuse, cel puţin prin înspăimântătoarea ta stupiditate. Ai lăsat să fie ameninţat înaintea ta Eminenţa Sa cardinalul, stăpânul tău. Trebuia să mori apărându-l, frate Corignan.

— Vai! dar eram pe jumătate mort, Sfinţia Voastră, nici nu cunoşteam crimele lui Rascasse şi…

— Taci acum, frate Corignan! Aşadar, ai făcut totul ca să meriţi securea. Dar dacă spui drept, când mi-i predai pe cei patru rebeli, am să-l rog pe Eminenţa Sa să te cruţe.

Corignan îşi dădu seama că i se dăduse câştig de cauză. Atunci, se ridică şi spuse cu un aer de nevinovăţie:

— Sper că am să fiu iertat. Dar asta nu-i totul. Mai e şi doamna Brigitte…

— Doamna Brigitte! exclamă părintele Joseph, încruntându-şi sprâncenele. Frate Corignan, tu ai fost totdeauna ruşinea mânăstirii noastre. Trebuie să încetezi odată cu legăturile astea compromiţătoare…

— Ei! Prea înalte părinte, exclamă Corignan cu obrăznicie. Un bun spion trebuie să întrebuinţeze toate mijloacele. Fratele Corignan, a respectat totdeauna decenţa, dar vrea să-şi servească stăpânii.

— Fie. Vorbeşte. Cei cu această Brigitte?

— Ea trebuie să vi-i dea pe mână pe rebeli. Eu unul nu cer nimic, nimic altceva decât să mi se lase viaţa şi dreptul de a

continua să mă devotez Eminenţei Sale. Dar doamna Brigitte… ooh! Monseniore, nu aveţi idee de zgârcenia acestei femei!

— Ce vrea? întrebă Richelieu cu un ton scurt.

— Douăzeci de mii de lire, Monseniore. Hai! la cinci mii de lire de cap, nu-i prea scump.

— Ei bine, să-şi îndeplinească promisiunea pe care ne-ai făcut-o în numele ei şi vom vedea noi.

— Monseniore, să vină chiar ea ca să vă arate, cum şi unde, vor putea fi prinşi astă seară cei patru răzvrătiţi.

După aceasta, Corignan a fost concediat. Odată ieşit afară, el respiră adânc. La un colţ de stradă, o găsi pe Brigitte, care îl aştepta şi căreia îi povesti cele ce se petrecuseră.

Sigur că reintrase iar în graţiile cardinalului, Corignan îi vorbi de sus şi făcu să-i strălucească meritele. Perspectiva celor douăzeci de mii de lire, o înmuie pe Brigitte în aşa hal, încât îi oferi o jumătate de pistol asociatului său, ca să se ducă să-l bea.

Richelieu, rămăsese singur cu părintele Joseph.

— Aceasta ne întăreşte victoria, dacă mizerabilul de călugăr a spus adevărul.

— A spus adevărul, nici nu vă mai îndoiţi. Altfel, nu şi-ar fi riscat el capul, venind aici.

Şi îngândurat, cu o îngrijorare surdă, părintele Joseph adăugă:

— Da, asta ne-ar întregi victoria. Acest maestru de scrimă, mi-a insuflat totdeauna teamă. Annaïs de Lespars e o duşmancă şi mai de temut ca ducesa de Chevreuse… trebuie să ne scăpăm de aceste două fiinţe, fără scandal, fără proces… să fie conduse la Bastilia imediat după ce vor fi arestate şi, făcând uz de puterea dumneavoastră discreţionară…

Cele două Eminenţe se priviră…

— Astă seară, spuse înăbuşit Richelieu, are să fie un eşafod la Bastilia!…

— Sunt trei, reluă după un timp cardinalul: Trencavel, Mauluys şi secundul Montariol. Trei spade de seamă, fără a mai ţine cont de Annaïs care duelează şi ea, destul de bine şi fără a mai ţine seama de Rascasse, care m-a trădat pentru ei şi care are să-şi apere capul cu energie. Deci, sunt în realitate cinci, poate şase.

— Ba sunt o sută, fiindcă e Trencavel cu ei, spuse părintele Joseph. Pe cine o să-l însărcinaţi cu această arestare mai periculoasă decât a lui Vendôme… pe Saint-Priac nu-l mai aveţi.

Ar trebui cineva sigur, curajos, prudent. Ar trebui ca diseară, la ora unsprezece, totul să fie gata pentru ca ultimul vis urât să se risipească. Aveţi vreun om capabil să facă această arestare, fără zgomot şi să-i ducă fără scandal până la eşafodul de la Bastilia?

— Da, spuse Richelieu.

— Cine e acela?...

— Eu.

În seara aceea, la ora nouă, după foarte simpla ceremonie a căsătoriei lor, Trencavel şi Mauluys se întoarseră acasă. Mauluys intră în locuinţa lui din strada Quatre-Fils, în care Rose păşi fără nici o emoţie, dar, fără îndoială, cu un sentiment în fundul sufletului, că punea stăpânire pe o casă, care îi aparţinea de mult timp.

Această ciudată şi încântătoare pereche, se hotărâse să rămână trei zile la Paris, apoi, să se ducă în fundul ţinutului Anjou, ca să trăiască acolo retraşi de lume, fericiţi, cât mai aproape de natură şi de animale, cât mai departe posibil de oamenii, pe care fioroasa şi veşnica luptă pentru viaţă, îi transformă în fiare. Să fi fost asta o mizantropie? Nu. Mauluys o spusese într-o zi: el nu ura lumea şi nici nu simţea în inima lui nevoia de a o iubi; se ferea de ea, asta era toată filozofia lui. Să trăiască cât mai mult posibil pentru el însuşi şi numai cu el însuşi, era toată concepţia lui, ca fiinţă socială. Nu credea în rolul social pe care l-ar putea juca un om în lume. El nu-i cerea societăţii, decât dreptul de a o ignora şi de a fi ignorat de el, de a fi el însuşi meşterul fericirii sale. În fond, avea un respect de nedezrădăcinat, pentru independenţa oamenilor şi o pasiune sălbatică pentru propria lui independenţă. Dragostea lui pentru Rose, întregea concepţia lui despre viaţă, o porţiune de timp foarte scurt, în care trebuie să nu se plictisească prea mult...

Cât despre Trencavel el trăia ca într-un vis. Acest ştrengar al Parisului, pe care o lovitură a norocului îl făcuse bogat, liber, iubit din primii paşi pe care îi făcuse în viaţă, era complet zăpăcit de norocul care îi căzuse pe cap, el uitase că vitejia lui nebună, făcea din el o fiinţă excepţională. Nu era nimic uluitor, că o fată ca Annaïs, îl remarcase; Trencavel era singurul care era uimit de aceasta şi mult apropiat decât Mauluys, de viaţa socială, era dispus să-i arate acestei fiice de rege, un respect de care ea s-ar fi lipsit prea bine.

Aşa că, la coborârea din trăsură, el îi oferi cu multă timiditate mâna soţiei sale, pentru a intra în locuinţa din strada Courteau.

Bravul Montariol, îi însoţi până la prag. Când uşa cea nouă, se închise în urma lor, el rămase trist şi plouat, murmurând:

— Acum, Academia noastră a murit cu desăvârşire.

Pentru el, Trencavel care devenise acum stăpânul comitatului de Lespars, şi care se numea de aci înainte Trencavel de Lespars, rămăsese tot maestrul de scrimă, succesorul lui Barvillars, în sfârşit, maestrul. Atunci, Montariol, plecă cu un aer de câine bătut. Se pregătise pentru el o locuinţă, la Frumoasa Diademă, care – s-o spunem în paranteză, – îşi închisese pentru totdeauna uşile – nu fiindcă Mauluys ar fi cerut asta, ci întrucât doamna Rozalia Hondart, socoti că mama unei contese, nu mai putea ţine un han. Mauluys, fusese uimit de acest raţionament, dar, întrucât era de principiul că nu trebuia să contrazică capriciile nimănui, nu făcuse nici o observaţie.

Deci Montariol, coti după colţul străzii Sainte-Avoye, pustie, tăcută şi întunecată, când, văzu scânteind în noapte vârfuri de lănci şi de halebarde. El se aruncă într-o scobitură de zid, ascunzându-se în întunericul compact de lângă soclul statuii Acelei Sfinte, al cărui nume îl purta strada. În clipa următoare, trupa defila prin faţa lui: erau gărzile cardinalului. În capul lor, mergea un măgar ce purta o litieră. Măgarul era condus de căpăstru de un om, lângă care mergea o femeie, înfăşurată într-o pelerină largă.

— Pe aici! spuse femeia, cu glasul acela plin de fiere şi miere, pe care îl au fiinţele dispuse să facă rău şi chinuite de ură.

— Mii de tunete şi valuri de sânge! mormăi Montariol gâfâind. Se opresc în faţa casei lor!… şi omul acela! Oh, omul acela cu rasă roşie care coboară din litieră!… e… e cardinalul!…

Un suspin se rostogoli prin valul de înjurături. Spada lui Montariol flutura năprasnic în aer.

— Singur! Ce să fac singur! Ei sunt vreo sută!…

Imediat, Montariol o rupse la fugă ca un nebun. În două minute era în faţa casei lui Mauluys şi făcu un astfel de tărăboi, că mai multe ferestre se deschiseră şi printre ele şi una de-a lui Mauluys.

Montariol urlă:

— Cardinalul îl atacă pe Trencavel!…

Şi îşi reluă goana nebună spre strada Courteau. Aproape în

aceeaşi clipă, uşa din stradă se deschise şi Mauluys se repezi după el. Câteva secunde mai târziu, apăru o fiinţă, pe aceeaşi uşă, adulmecă aerul nopţii, respiră două trei valuri de zefir rece, se scarpină în cap, se scarpină pe nas, mormăi nu ştiu ce şi porni şi el în aceiaşi direcţie.

Nu trecuseră decât doar vreo zece minute de când Trencavel şi Annaïs intraseră în marea sală de onoare a vechiului palat Lespars. Strângându-şi mâinile se priveau în ochi şi se admirau unul pe altul, cu fericirea, naivitatea şi bucuria fără seamăn a îndrăgostiţilor sinceri. Erau tulburaţi până în fundul sufletului. Vorbeau numai lucruri foarte banale şi glasurile lor, erau ca nişte melodii

— Ce are să mai turbeze cardinalul când are să afle…

Trencavel nu mai tremura. El şedea cu spatele spre uşa monumentală a salonului, iar Annaïs era în faţa lui. În timp ce vorbea, Trencavel văzu că tânăra-i soţie se îngălbeni îngrozitor. Ea îşi smulse mâna, întinse braţul spre uşă şi gângăvi:

— Uite-l!…

Trencavel se întoarse şi-l văzu pe cardinal intrând!…

Totul se făcu fără nici un zgomot. Cinstita Brigitte, conduse totul. Soldaţii se ascunseră de-o parte şi de alta uşii de la intrare, litiera fusese dusă mai departe în fundul străzii întunecoase şi după ce dăduse un cuvânt de ordine tuturor, ea ciocănise uşor în uşă. Ferestruica cea mică se deschise şi atunci, ea spuse:

— O scrisoare pentru domnul Trencavel, din partea domnului de Mauluys, căruia i s-a întâmplat un accident. Deschide repede, puişorule!

Uşa se întredeschise. Douăzeci de soldaţi se repeziră. Valetul a fost prins numaidecât şi redus la tăcere. Trupa înaintă fără zgomot. Dintr-o cameră de la parter, din dosul unei uşi, se auzea zgomotul mai multor voci: erau oamenii de serviciu, care sărbătoreau căsătoria stăpânei lor. Într-o clipită, fără zgomot, în mijlocul uimirii produse de acea năvală bruscă, bărbaţi şi femei, toţi fură legaţi şi cu căluş la gură. Cardinalul, era şi el de faţă, liniştit surâzând cu zâmbetul lui abia perceptibil. Rasa lui roşie îi îngrozise pe toţi. Cardinalul se adresă unuia din ei.

— Haide prietene, condu-mă la noul tău stăpân…

Lacheul a fost apucat de subţiori şi i se dezlegă picioarele. El porni, clătindu-se de groază, se urcă la etajul întâi şi acolo, arătă

cu un semn din cap, spre o uşă mare, monumentală. Richelieu intră. Din prag, privi timp de o secundă pe cele două fiinţe, care îl făcuseră atâta să tremure şi care îl învinseseră. Şi lucru ciudat, ceea ce îi mărise şi mai mult ciuda şi dorinţa de răzbunare, fusese generozitatea Annaïsei, când îi predase lui Louis de Richelieu documentele acelea, care îl făcuseră să petreacă atâtea nopţi de groază. Şi mai se adăugase şi generozitatea arhiepiscopului, care distrusese în faţa lui acele hârtii blestemate.

— Acum nu le mai are, mormăi el.

În momentul acela îl văzu Annaïs.

— Domnişoară, spuse Richelieu, ştiţi că sunteţi învinuită de înaltă trădare şi de complotare împotriva statului? Vă rog să-i urmaţi pe oamenii aceştia.

Soldaţii înaintară. Cu un gest, Trencavel o împinse pe Annaïs în dosul unei canapele şi se înfipse în faţa ei cu spada în mână, în poziţie de luptă. Era alb la faţă; cu o voce răguşită el se răsti:

— Haideţi dar, Monseniore, sunteţi nebun!?

Richelieu întinse mâna. Maestrul de scrimă răcni:

— Vino să mi-o iei, dacă îndrăzneşti! La naiba! Fiindcă vrei să-mi faci o astfel de noapte a nunţii, am să mor, dar şi tu ai să mori odată cu mine. Înapoi mârlanilor!

Spada lui ce arunca fulgere, începu să descrie o morişcă înnebunitoare. Soldaţii se opriră. Trencavel izbucni în râs.

— Hai Richelieu! Sunt singur, dar vreau să le dau celor cincizeci de imbecili ai tăi, ultima mea lecţie de scrimă!

— Ba suntem doi! mugi o voce.

— Trei! spuse o altă voce şi mai calmă.

Montariol, cu părul vâlvoi, apăru printr-o uşă mai mică şi se aşeză în poziţie de luptă în stânga lui Trencavel. În acelaşi timp, Mauluys, intrând pe aceeaşi uşă, îşi scoase liniştit spada şi se aşeză în dreapta maestrului de scrimă. Trencavel păru că nici nu-i vede. În momentul acela, era înfricoşător, cu faţa albă cu buzele răsfrânte, cu ochii injectaţii de sânge. Richelieu, ridică din umeri şi grăi:

— Prindeţi-i pe toţi.

Soldaţii înaintară în grup, cot lângă cot strigând: „În numele Regelui”. Ciocnirea era inevitabilă. În clipa aceea, apăru un om care se aşeză repede între cele două grupuri şi înclinându-se în faţa lui Richelieu, scrâşni:

— Monseniore, vin din partea domnului de Saint-Priac, ca să vă înmânez această scrisoare…

Era Verdure!…

Verdure, care intră pe aceeaşi uşiţă lăturalnică, prin care venise şi Montariol şi Mauluys. Trecând pe lângă conte, el îi strecurase o scrisoare şoptindu-i:

— Ascundeţi asta şi mai ales nu o citiţi, fiindcă nu ştiţi să citiţi!

Mauluys luă scrisoarea şi ascultând de instinct, o ascunse în pieptar. Nu aruncase decât o privire fulgerător de scurtă pe ea, dar tresărise şi devenise mai palid: recunoscuse scrisoarea!… Era scrisoarea pe care o luase de sub pieptarul lui Corignan! Scrisoarea pe care el o închisese în cufărul lui, fără să o fi citit vreodată!

În sfârşit, faimoasa scrisoare, pe care părintele Joseph o citise cu atâta groază, înainte e de a-i fi fost încredinţată lui Corignan! …

Ori, scrisoarea pe care Saint-Priac i-o luase lui Verdure, pe care el i-o înapoiase cardinalului şi pe care Richelieu o arsese, aceeaşi scrisoare chiar, pe care Verdure i-o dăduse pe furiş lui Mauluys să o ascundă, acum, acelaşi Verdure i-o prezenta lui Richelieu. Cardinalul o văzu şi în aceeaşi secundă, o recunoscu.

O ameţeală îl cuprinse. El aruncă o privire rătăcită asupra omului acela, cu hainele în dezordine, cu figura schimonosită, cu nasul roşu, care rânjea în faţa lui cu un aer de nesfârşită satisfacţie. Omul acela, spunea că vine din partea lui Saint-Priac, pe care el îl ştia mort! Şi omul acela, îi prezenta scrisoarea lui, pe care el însuşi o arsese!… Richelieu scoase un geamăt scurt şi îşi adună puterile ca să strige:

— Opriţi-vă!…

Toată scena aceasta, durase numai câteva secunde. Gărzile se opriră imediat.

— Înapoi cu toţii! strigă Richelieu.

Soldaţii se dădură înapoi. Toţi avură aceeaşi impresie, că Richelieu fusese lovit subit de nebunie. Îl văzură atât de palid, tremurând atât de tare, cu o expresie atât de rătăcită, încât îşi spuneau că avea să moară în clipa aceea, doborât de vreo boală necunoscută.

— Monseniore, spuse ofiţerul, apropiindu-se de el, cred că Eminenţa Voastră…

— Înapoi, domnule! se răsti Richelieu. Cum îndrăzniţi să mai vorbiţi, când dau eu un ordin! Predaţi comanda brigadierului dumneavoastră şi duceţi-vă la arest. Domnule, se adresă el brigadierului, adunaţi-vă toţii oamenii în anticameră şi aşteptaţi acolo ordinele mele…

Într-o clipă, marea sală de onoare, se goli; nu mai rămăsese acolo decât cardinalul, nemişcat, ca lovit de trăsnet, Mauluys, pe gânduri, Montariol năucit de uimire şi Trencavel, care îi luase mâna Annaïsei în mâna lui şi strângându-i degetele, îi spunea:

— Linişti-vă, sunt eu aici.

În momentul acela, un nou personaj intră, fără ca nimeni să-l fi observat: o rasă cenuşie, cu o glugă cenuşie, ce-i acoperea capul. Acesta, rămase neclintit lângă uşa cea mică şi privi… Cât despre Verdure, el adulmeca cu nasul, îşi scărpina podoaba roşie din mijlocul feţii şi mormăi:

— Mi se pare că miroase a ceva foarte bun pe aici!… Unde dracu ar putea să fie?... Aha! iată! uite acolo!…

Şi clătinându-se, cu gura întinsă de la o ureche la alta, într-un zâmbet de plăcere, se apropie de o măsuţă pe care erau aşezate două căni de argint şi o sticlă de vin Muscat. El le umplu pe amândouă, luă una din ceşti, o ciocni de cealaltă şi îl dădu pe gât. După ce goli prima ceaşcă, o luă şi pe a doua şi o goli.

— Vino încoace! se răsti furios Richelieu.

— Iată-mă, iată-mă Monseniore, spuse Verdure, apropiindu-se băţos.

Scena aceasta comică, dădea totuşi o atmosferă de grozăvie. Spectatorii acestei drame, nici nu mai respirau… Richelieu simţea cum i se zbate nebunia în tâmple…

— De unde ai asta? bâlbâi el.

Verdure scrâşni:

— Ei na, de la domnul Saint-Priac! El mi-a spus: „Du-te şi predă-i scrisoarea asta Eminenţei Sale”. Atunci, eu am venit…

— Saint-Priac! murmură cardinalul, trecându-şi mâna-i îngheţată peste fruntea-i încinsă.

Nici nu îndrăznea să o deschidă. Era convins că era prada unui vis şi că avea să se deştepte. Vederea lui Trencavel şi a lui Mauluys, asupra cărora îşi aruncă din întâmplare privirea, îl mai dădu puţin sânge rece, inspirându-i un fel de ruşine. El o deschise. O citi. O reciti. Era scrisoarea lui!… Şi cu toate acestea, el o arsese!…

În momentul acela, fantoma aceea, umbra cenuşie care rămăsese neclintită lângă uşă, se apropie. Richelieu, scoase un suspin de bucurie febrilă, recunoscându-l pe părintele Joseph. Eminenţa Cenuşie, luă cu răceală scrisoarea, o examină, aruncă repede o privire asupra celor de faţă şi, cu o mişcare neaşteptată, se repezi spre o făclie. Într-o clipă, scrisoarea a fost arsă. Verdure, îşi golea sticla de Muscat, Richelieu, scoase un muget de bucurie sălbatică.

— Acum, repede! îi şopti părintele Joseph.

— Ah! acum… strigă Richelieu.

Şi porni înspre anticameră, ca să dea un ordin gărzilor.

— Monseniore, scrâşni iar în faţa lui, vin din partea domnului de Saint-Priac, ca să vă înmânez această scrisoare!…

Era tot Verdure! Şi Verdure, îi întindea iar cardinalului o scrisoare… Şi cardinalul, îşi recunoştea scrisoarea lui!…

Scrisoarea lui pe care el o arsese. Scrisoarea pe care părintele Joseph o arsese chiar atunci şi a cărei cenuşă fină, o vedea plutind în jos, spre duşumea!… Era tot scrisoarea lui cu aceeaşi pată mică de cerneală în stânga, cu aceeaşi mică plesnitură la mijloc. Richelieu, simţi cum i se zbârleşte părul. El se dădu înapoi, şi Marele Cardinal, mintea aceia puternică, stăpânul regatului, da, omul acela, îşi făcu semnul crucii. Părintele Joseph, alb la faţă şi el, sub gluga-i cenuşie, dar livid de furie, se apropie.

— Na! exclamă Verdure, doriţi şi dumneavoastră una? Ei bine, iat-o!…

Şi Verdure, îşi scoase din vechiu-i pieptar jerpelit, pătat de vin şi de mâncare, o a treia scrisoare!… Şi era aceeaşi scrisoare! Cu aceeaşi pată, cu aceeaşi plesnitură!…

— Cine mai vrea! începu să urle Verdure. Am pentru toată lumea, pentru Trencavel spadasinul, pentru Mauluys care nu ştie să citească, pentru rege că el ştie să citească!…

În acelaşi timp, Verdure scoase din pieptarul lui o a patra şi a cincea scrisoare, pe care le aruncă pe covor în dreapta şi în stânga, apoi se făcură şase, zece, douăzeci… şi învârtea, se lovea de mobile, râdea cu un hohot de nebun şi urlă:

— Cine mai vrea! Cine mai vrea!…

Părintele Joseph îl apucă de un braţ şi cu o voce groasă, teribilă, de furie stăpânită, mugi:

— Cine eşti tu?…

— Cine sunt eu? Verdure la naiba! Verdure, maestrul de caligrafie! Cel mai bun scriitor din ţară! Poftim! Trencavel e cel mai bun maestru de scrimă! Să vină încoa', ce dracu!...

— Ei bine, Bogăţia sau spânzurătoarea. Alege. Câte scrisori ca astea ai făcut?

— Câte?... Aha!... Pe legea mea, am întrebuinţat... zece, douăzeci de sticle... nu... un butoi! Întrebaţi-l pe seniorul de Mauluys... douăzeci şi cinci de scrisori bravul meu... număraţi-le, sunt toate aici...

— Toate?

— Toate.

Verdure îşi înălţă trupul. Acum nu se mai bâlbâia. Nici nu mai vedea, nici nu se mai clătina. El pronunţă cu o voce grozavă, liniştită:

— Toate! Afară! de una! Afară de cea adevărată!...

Părintele Joseph se lovi cu palma în frunte.

— Acum vedeţi, ce aveţi de făcut, continuă Verdure. Aţi spus: bogăţia sau spânzurătoarea. Acum vă întorc eu propunerea. Alegeţi: ne lăsaţi liberi pentru totdeauna, sau scrisoarea va fi predată regelui.

Părintele Joseph se apropie de Richelieu şi-i spuse repede:

— Trimiteţi-vă soldaţii înapoi. Oamenii aceştia sunt pentru noi tari şi inviolabili, fiindcă nu pot fi loviţi de nimeni şi nimic. Simulaţi generozitatea. Acesta e singurul mijloc ce v-a mai rămas, pentru a vă masca înfrângerea.

Şi el, începu să adune scrisorile care erau răspândite pe jos şi le puse una peste alta. Richelieu, ascultă în mod maşinal, fără să ştie ce face. El dădu un ordin şi soldaţii care îl însoţiseră până acolo, plecară să-l aştepte în stradă.

Trencavel, Mauluys şi Montariol îşi vârâră spadele în teacă.

— Domnilor, spuse Richelieu, aveţi cuvântul meu, că nici unul din dumneavoastră nu va mai fi plictisit vreodată de...

— Cer ca şi Rascasse să fie cuprins în aceeaşi favoare.

— Vă acord şi asta! spuse Richelieu. Iar dumneavoastră să vă daţi cuvântul de onoare, că niciodată scrisoarea, adevărata scrisoare pe care omul acesta a pus-o în siguranţă, nu o să ajungă în mâinile regelui...

Montariol şi Trencavel, întinseră mâinile ca să jure. În momentul acela, Mauluys se apropie, scoase din pieptarul lui scrisoarea pe care i-o strecurase Verdure şi înclinându-se în faţa

lui Richelieu, spuse:

— Monseniore, adevărata scrisoare, aceea scrisă de dumneavoastră, iat-o! V-o dăruiesc şi vă asigur în acelaşi timp, că niciodată, eu n-am citit-o…

Părintele Joseph o smulse şi, fără a o citi măcar, o arse.

Era adevărata scrisoare!…

— Ţineţi-vă bine, îi şopti Eminenţa Cenuşie lui Richelieu; fiţi generos până la capăt; adevărata scrisoare n-au să ne-o dea niciodată; ne au la mână!

— Domnule de Montariol, Academia de scrimă are să se redeschidă mâine. Dacă voiţi, dumneavoastră îi veţi fi maestrul. Domnule Trencavel, ce pot face pentru dumneavoastră?

— Nimic Monseniore, decât să mă iertaţi că m-am ciocnit de dumneavoastră. Dar eu trebuie să-mi cuceresc viaţa şi fericirea…

— Domnilor, cu începere din noaptea asta, dumneavoastră aveţi mine un prieten… şi voi fi fericit dacă voi găsi şi la dumneavoastră, o prietenie la fel cu aceea pe care v-o ofer.

Cei trei bărbaţi se înclinară adânc. Richelieu şi părintele Joseph ieşiră afară şi coborâră. În vestibul, îl găsiră pe Corignan şi pe Brigitte. Într-un colţ se alfa Rascasse. El auzise totul şi coborî repede, înaintea lui Richelieu, măsurând cu privirea pe Corignan.

— Monseniorul e mulţumit? întrebă Corignan, cu obrăznicia lui.

— Sper, miorlăi Brigitte, că cele douăzeci de mii de lire promise, nu a fost prea mult…

— Douăzeci de lovituri de bici! se răsti părintele Joseph. Hei! I-a pune-ţi mâna pe zgripţuroaica asta şi să i se tragă douăzeci de lovituri de curea!

Corignan se învineţi de spaimă, iar Brigitte începu să scoată nişte ţipete jalnice. Dar hotărârea a fost executată din plin şi chiar pe loc.

— Şi tu! reluă părintele Joseph în timp ce se apleca zgripţuroaicei pedeapsa, ce să fac cu tine?

— Prea înalte şi Prea Sfinţite Părinte… bâlbâi Corignan, înnebunit de frică.

— Monseniore, spuse Rascasse apropiindu-se, mie nu mi-aţi dat nimic.

— Tu ce vrei? făcu Richelieu.

— Ei bine! daţi-mi-l pe Corignan!
— Ce vrei să faci cu el? întrebă părintele Joseph.
— Să-l duc pur şi simplu la Mânăstire, ca acolo să-şi găsească liniştea sufletească…
— Ei bine! Ia-l.
Şi Rascasse îl luă! El îi făcu un semn lui Corignan, care complet năucit îl urmă. Corignan ştia prea bine că îl aşteaptă spânzurătoarea dacă s-ar fi răzvrătit, aşa că nici nu se gândi măcar să fugă. Şi Rascasse, era sigur de ascultarea lui pasivă, aşa că merse înainte, fără a-şi întoarce capul. Însă în curând, Corignan îşi reveni. Se săturase până în gât de Brigitte şi loviturile ei de cnut.
„Scârba asta de femeie, mi-a adus nenorocirea, se gândea el. Nu mă lasă să beau decât apă. Viaţa la ea, era ca în paradis: singura deosebire, că o aveam şi pe cap; Rascasse mă duce înapoi la mânăstire, şi acolo, am să-mi reiau eu viaţa frumoasă, de altădată.”
Rascasse, trecu mai întâi pe la cârciuma aceea deocheată, unde îşi lăsase câinele. Aci începu să facă scandal, până când, în cele din urmă i se deschise şi i se dădu câinele înapoi, care alergă după el, şchiopătând, pe cele trei labe, agitându-şi cu iuţeală singura-i ureche.
— Hai, spuse Rascasse, să mergem, Corignan.
— Vin frate, spuse călugărul.
— Nu vorbeam cu tine popă! se răţoi Rascasse. Vorbeam cu Corignan!
În sfârşit, ajunseră la mânăstire, unde părintele Joseph se înapoiase de vreo cinci minute şi dăduse, fără îndoială, ordine special căci fratele portar, se puse în grabă la dispoziţia lui Rascasse.
Corignan a fost închis în dormitor, singur cu Corignan I-ul, care sub formă de mârâituri, învârtindu-se în jurul lui, cu urechea ciulită, îi ţinu câteva discursuri ostile. În sfârşit, veni şi Rascasse, însoţit de doi vlăjgani solizi, bărboşi, nişte călugări de treabă, însărcinaţi cu aplicarea pedepselor corporale, care corectau toate greşelile săvârşite de confraţii lor. Corignan, îngrozit, a fost legat de un fotoliu solid, de lemn. El urlă:
— Iertaţi-mă fraţilor, ce vreţi să faceţi cu mine?
— Nimic, decât să te scăpăm de umflăturile de pe obraz, spuse Rascasse.

— Umflăturile?!?…

— Da, popă, chirurgul mânăstirii, are să-ţi aranjeze asta, cu cea mai mare blândeţe.

Corignan rostogoli o pereche de ochi sperioşi. Chirurgul despre care fusese vorba, intră şi el atunci, sub forma unui călugăr gigantic, cu nişte pumni care ar fi fost în stare să doboare şi un boa. Ţinea în mâini, un oarecare număr de instrumente de oţel. Căţelul se învârtea în jurul pacientului, şontâcăind pe cele trei picioare, cu urechea triumfător ridicată.

— Răspunde-mi sincer, spuse Rascasse. Vrei să mi-i dai înapoi?

— Ce? urlă Corignan.

— Ei, dinţii mei, ce dracu! Cei şapte dinţi pe care mi i-ai rupt cu genunchiul. Îi vreau înapoi.

— Dar nu-i mai am, spuse jalnic Corignan.

— Să avem iertare, popă, ai un îndoit şirag de treizeci şi doi de dinţi: sănătoşi, albi şi solizi. Vrei să-mi dai dinţii mei înapoi? Nu?… Frate chirurg, fă-ţi datoria.

— Să vă ia dracu pe toţi, vocifera Corignan. Fac apel la Sfintele Scripturi care spun…

Nu se mai putu şti ce spuneau Sfintele Scripturi: uriaşa mână a fratelui chirurg se abătu pe capul pacientului. Cu mâna cealaltă, giganticul operator, insensibil şi grav, îi deschise fălcile şi îi introduse imediat în gură un instrument de oţel. Un urlet răsună în încăpere şi chirurgul îi întinse lui Rascasse, un dinte solid. Rascasse îl luă şi spuse:

— Unul!

— Umflătura mea! răcnea Corignan. Aoleo, dinţii mei!

Brusc, temuta mână a chirurgului se abătu din nou pe ţeasta lui şi-i apăsă capul pe spătarul fotoliului:

— Lasă-mă să lucrez, spuse cu blândeţe operatorul. Nu avea nici o grijă, îi aleg pe cei mai buni.

— Doi! spuse Rascasse după câteva secunde, în timp ce Corignan invoca toţi sfinţii şi demonii în ajutor, iar Corignan I-ul se învârtea în jurul odăii lătrând cu un aer de triumf.

După al treilea dinte, Rascasse îl iertă de rest. Corignan a fost condamnat la trei luni de temniţă, numai cu pune şi apă. El a fost conlegat, dar părintele Joseph nu se socoti satisfăcut. Nefericitul a fost condus acolo, hărţuit mereu de Corignan I-ul, care îl tot muşca de picioare şi urmat de Rascasse. Când se

deschise uşa celulei, în care trebui să coboare pe câteva trepte, Corignan se vaită:

— Ce mizerie! Iarăşi trebuie să beau numai apă!….

— Taci, popă! grăi Rascasse. Ştii cum trebuie să intri în temniţă, după noile canoane ale Bisericii?

— Cum să intru? exclamă Corignan zăpăcit. Cu picioarele, cred…

— Nu, spuse Rascasse. Să-ţi arăt eu.

Şi spunând acestea, îşi făcu vânt şi se aruncă cu capul înainte. Proiectilul îşi atinse ţinta în plin. Capul lui Rascasse, îl lovi pe Corignan în burtă, repezindu-l pe spate şi înainte de a-şi da seama, se văzu întins pe spate, în celulă.

— Adio, popă! strigă vocea îndepărtată a lui Rascasse.

— Mii de blesteme!… urlă Corignan.

Sfârşit

CUPRINSUL